

Helsingfors Stadsfullmäktige för år 1887.

1. Förteckning öfver hos Stadsfullmäktige diariiförda, den 31 December 1886 afgjorda ärenden.
2. Aflöningsstat för Helsingfors stads tjänstemän.
3. Berättelse om en för vinnande af känneedom om arbetsinrättningar företagen resa i särskilda städer af Sverige, Norge och Danmark.
4. Förslag till stadgar rörande mjölkhandeln i Helsingfors.
5. Handlingar rörande nytt tull-och packhus m.
6. Handlingar, rörande frågan om uppförande af ett desinfectionshus.
7. Utskottsförträdande angående öfvermåttliga inlämnade ansökningar om rätt till försäljning af spritdrycker.
8. Berättelse öfver fattigsakförarens i Helsingfors stad verksamhet under år 1886.
9. Utskottsbetäckande ang. omreglering af Skattnåden, dess förbindande med landets jernvägsnät samt andra dermed sammanhängande frågor.
10. Utskottsförträdande i frågan om reorganisation af realskolan i Helsingfors.
11. Berättelse öfver brandverkets i Helsingfors tillstånd och förvaltning under år 1886.
12. Utskottsbetäckande ang. Statiskaören K. J. Kuhlbergs balans.
13. Handlingar rörande förslag till ny trafiktaxa för Helsingfors stad.

14. Handlingar angående upplåtande af plats i Sörnäs för petroleumnederlag.
15. Berättelse ang. Helsingfors stads Folkbibliotek och Läsesal för år 1886.
16. Drätselkammarens förslag till upptagande af anortteringslån för särskilda ändamål.
17. Handlingar rörande utförande af särskilda af nya stadsplanen föranlådde regleringsarbeten.
18. Utskottsbetänkande i frågan om beredande af folkskoleundervisning åt til Helsingfors stads kommun hörande barn med ryskt modersmål.
19. Drätselkammarens yttrande ang. väckt fråga om afskaffande af chausséavgifterna.
20. Berättelse, afgifven till Stadsfullmäktige i Helsingfors om Bedmigradskys småbarnskolas och Mariasavyls verksamhet under år 1886
21. Handlingar ang. revision af Helsingfors stads räkenskaper för år 1886.
22. Årsberättelse för läsåret 1886-87, ang. folkskoleväsendet i Helsingfors stad.
23. Taxa, hvarefter Trafikavgift och Transitmagasinshyra, äfvensom Hamn, Bro-, Vagnings-, Mättnings-, Packnings-, Vräknings-Parmaättnings- Earlast- och Kokhusavgifter i Helsingfors stad skola beräknas och uppbäras.
24. Utskottsbetänkande med förslag till ny Byggnadsordning för Helsingfors stad.

25. Bestyrelsen för Helsingfors Köpmannamöte till Stadsfullmäktige ang. jernvägen från Tölö till Skatuåden mm.
26. Berättelse öfver gaskontrollen under lysåret 1886-87.
27. Handlingar ang. indelningen af lägenheterna Berghäll och de s.k. Janssonska odlingar.
28. Utskottsberättande i fråga om utvidgning af stadens arbets- och fattigvård samt inrättande af en arbetsanstalt.
29. Utskottsberättande i fråga om ätsköttsämmande af jernvägsförbindelse emellan stadsjernvägarna och Helsingfors stads hamn.
30. Utskottsberättande i fråga om qvinnas valbarhet till ledamot och suppleant i stadens Fattigvårdestyrelse.
31. Utlåtande af Drätselkammaren ang. särskilda auktionsverket rörande frågor.
32. Handlingar ang. väckt fråga om inrättande af asyl för vanartade barn.
33. Utskottsberättande rörande byggnadsgrunden för den till uppförande beslutna saluhallen å Vestra Kajen.
34. Utskottsberättande i fråga om anläggande af ny trafikplan för Helsingfors stad.
35. Helsingfors stads utgifts- och inkomstförslag för år 1888.
36. Handlingar ang. Helsingfors stads utgifts- och inkomstförslag för år 1886.

37. Utskottets betänkande i förslag af lag om ändring af
helsingfors stads nämnds föreskrifter om
manens försorg.
38. Utskottets betänkande ang. förslag af lag om
och inkomstförelag för år 1886 och om de
därmed sammanhängande frågor.
39. Nytt utskottets yttrande i förslag om
organisation af realskola i Helsingfors.
40. Helsingfors stads utvalds- och ämbets
förslag för år 1886. Fastställelse af Stad-
fullmäktige.
Berättelse afgifven för år 1886 af
Driftskammarerna i Helsingfors stad.

Förteckning öfver hos Stadsfullmäktige diariiförda,
den 31 December 1886 oafgjorda ärenden.

Tiden, då ärendet inkom.	Ärendets beskaffenhet.	På hvad ärendet beror
a) Från föregående år balanserande:		
1875. Jan. 25.	Frågan om nytt tull- och packhus.	Den 1 Mars 1886 ankom Drätselkam- marens skrifvelse med förslag till ändring af proviantmagasinet till tull- och packhus. Den 9 Mars s. å. beslöts att af Drät- selkammaren infordra ritningar och kostnadsförslag. Den 25 Okt. s. å. ankom Drätselkam- marens skrifvelse med ritningar och kostnadsförslag.
Febr. 9.	Om återvinning af till staden donerad jord.	Den 16 Nov. s. å. återremitterades ärendet till Kammaren för afgifvande af yttrande angående särskilda af Herr Svensson föreslagna ändringar. Den 3 Nov. 1885 återremitterades ären- det till ny behandling af ett utskott af Herrar Fellman, Brummer och Sohlman. Den 23 Dec. 1886 utsågs Herr Stjern- vall till ledamot i utskottet i st. f. Herr Sohlman.
1876. Dec. 22.	Ang. utarbetande af en plankarta i stor skala öfver staden och dess om- gifningar.	Eger sammanhang med frågan om sär- skilda ändringar i stadsplanen.
1878. Sept. 20.	Om reglering af Skatudden.	Den 29 Jan. 1884 remitterades till ut- skott af Hrr Svensson, Frosterus,

1879. April 12.	Om utarbetande af ny byggnadsordning för staden.	Krogius, Wasenius och von Knoring. Den 10 Okt. 1882 remitteradt till utskott af Hrr Sohlman, Höijer, Grönqvist, Heimberger och Nyström.
Okt. 11. 1880. Sept. 3.	Om föreskrifter beträffande inrättande af slaskbrunnar. Ang. gatuunderhållets öfvertagande af staden.	Eger sammanhang med föregående ärende. Den 14 Sept. 1880 remitteradt till utskott af Hrr Wasenius, Eneberg, Grönqvist, v. Christierson och Ehrström.
1881. Jan. 28.	Djurskyddsföreningens framställning om tillägg till byggnadsordningen, åsyftande att bereda större utrymme och mera ljus i stall och fähus.	Eger sammanhang med frågan om ny byggnadsordning.
1883. Febr. 10.	Börsmäklar Laurells förslag till reglering af stadens hamnar.	Eger sammanhang med frågan om reglering af Skatudden.
Febr. 12.	Om förändring af uppbörden af tolags- och trafikafgifter.	Den 13 Okt. 1885 remitteradt till ny behandling af Drättselkammaren. Den 16 Nov. 1886 väcktes af Herr Svensson förslag om tolags- och hamnuppbördens förenande, hvaröfver Drättselkammarens yttrande infordrades.
Mars 6.	Ang. ordnandet af renhållningsväsendet.	Den 30 Mars remitterades ärendet till utskott af Hrr Tallqvist, Brummer, Qvist, Asp och Vasastjerna.
1884. Nov. 24.	Särskilde villaegares uti Brunnsparakens vestra område anhållan att få till ego inlösa deras innehafvande villalotter.	Den 9 Dec. 1884 remitteradt till Drättselkammaren.
1885. Sept. 25.	Ang. torghandelns ordnande.	Den 21 Sept. 1886 remitteradt till Drättselkammaren för afgifvande af nytt yttrande med hänsigt till beslutet om uppförandet af saluhallar.
Okt. 12.	Ang. t. f. Civilnotarien Anthonis aflöning för en del af Aug. månad.	Den 24 Nov. 1885 beslöts att anmoda Drättselkammaren att inleda rättegång emot förre Civilnotarien Prytz angående återbetalning af en del utaf den uppburna aflöningen.
Nov. 16.	Om vidtagande af åtgärd i anledning af f. d. stadskassören Kuhlbergs balans.	Den 1 Dec. 1885 remitteradt till utskott af Hrr Nordman, Wegelius och Sohlman. Den 23 Dec. 1886 utsågs Herr Borenius till ledamot i st. f. Herr Sohlman.
Dec. 14.	Om inrättande af ett renhållningsverk.	Den 19 Jan. 1886 remitteradt till ut-

1885.		skottet för ordnandet af renhållningsväsendet.
Nov. 3.	Om reorganisation af auktionsverket.	Den 3 Nov. 1885 remitteradt till Drätselkammaren.
Dec. 15.	Ang. ändring af reglementet för folkskolorna.	Den 15 Dec. remitteradt till Folkskole-direktionen.
b) Under året inkomna:		
1:o) Från Magistraten.		
Jan. 14.	Ang. inrättande af handtverksskolor.	Den 2 Febr. remitteradt till utskott, hvars betänkande föredrogs den 20 April. S. d. beslöts att infordra Konstflitsföreningens yttrande, som ankom den 21 Dec.
Sept. 28.	Ang. Helsingfors Pantaktiebolags ansökan att få förrätta auktioner å pantgods, oberoende af stadens auktionskammare.	Den 5 Okt. remitteradt till Drätselkammaren.
Nov. 22.	Ang. reorganisation af realskolan.	Den 7 Dec. remitteradt till utskott af Herrar Brummer, Nyström, Holsti, Lagerblad och Kurtén.
„ „	Ang. ryska skolornas befriande från kommunala utskylder.	Den 7 Dec. remitteradt till Drätselkammaren.
„ „	Ang. afskaffande af chaussée-uppbörden.	Den 7 Dec. remitteradt till Drätselkammaren.
2:o) från Drätselkammaren.		
Jan. 12.	Ang. ändringar i gällande stadsplan.	Beror på Kejsarliga Senatens stadfästelse.
Mars 26.	Ang. uppförande af ett tredje varuskjul vid södra hamnen.	Den 27 April remitteradt till Skepps-befälhafvareföreningen.
April 9.	Ang. utarrendering af Artillerigården.	Beror på svar från vederbörande ryska myndigheter.
Dec. 6.	Ang. Magistratens åtgärder i tvenne byggnadsärenden.	Den 7 Dec beslöts att anföra besvär hos Guvernören i länet. Den 28 Dec. godkändes förslagen till besvärsskrifter.
3:o) från öfriga nämnder och bestyrelser.		
Nov. 27.	Brandkommissionens förslag om uppförande af ett hus för brandverket.	Den 28 Dec. beslöts att anhålla om val af förstärkte Fullmäktige för ärendets behandling.
Dec. 6.	Helsovårdsnämndens förslag om uppförande af ett desinfektionshus.	D:o d:o.

Helsingfors Stadsfullmäktige hafva under år 1886 sammanträdt 23 gånger, hvarutom Fullmäktige sammanträdt till förstärkt antal 4 gånger.

Under året hafva inkommit följande antal nya ärenden:

från Magistraten	240 (209 år 1885)
från Drätselkammaren	76 (64 år 1885)
från öfriga nämnder och bestyrelser	26 (25 år 1885)
från enskilda personer samt inom Stadsfullmäktige väckta framställningar	12 (19 år 1885).

De afgångna breffvens antal uppgår till 283 (emot 258 år 1885).

Helsingfors, den 31 December 1886.

Alfred Norrmén.

Redogörelse för af Helsingfors Stadsfullmäktige tillsatta särskilda utskotts verksamhet för år 1886.

Vid ingången af år 1886 funnos 10 särskilda utskott, hvilka ännu icke afslutat sina arbeten. Under året tillkommo, förutom allmänna beredningsutskottet, 13 särskilda nya utskott. Således inalles 23 utskott.

Af dessa hafva 16 slutfört sitt uppdrag under året och 2 hafva i det närmaste afslutat sina arbeten. Vid årets slut kvarstå 7 utskott.

Sammanträdenas antal under året har utgjort vidpass 80 (mot 90 under 1885 och 50 under 1884).

Af utskotten ha afgifvits 11 tryckta och 17 skriftliga betänkanden, eller inalles 28 utlåtanden (mot 28 under 1885 och 26 under 1884).

De till 1887 kvarstående utskotten äro:

1:o) För frågan om gatuunderhållets öfvertagande af staden — tillsatt den $14/9$ 1880 — bestående af hrr A. F. Wasenius, W. Eneberg, F. W. Grönqvist, G. von Christierson och O. Ehrström (utskottets arbete i det närmaste slutfördt under året).

2:o) För granskning af förslagen till ny byggnadsordning — tillsatt den $10/10$ 1882 — bestående af hrr J. G. Sohlman, Th. Höijer, F. W. Grönqvist, R. Heimberger och K. G. Nyström (arbetet i det närmaste afslutadt under året).

3:o) För afgifvande af förslag till renhållningsväsendets ordnande — tillsatt den $30/3$ 1883 — bestående af hrr Th. Tallqvist, W. Brummer, E. Qvist, G. Asp och E. Wasastjerna.

4:o) För frågan om Skatuddens reglering — tillsatt $19/1$ 1884 — bestående af hrr M. W. Svensson, A. F. Wasenius, L. Krogius Th. Frosterus och E. von Knorring.

5:o) För återvinnande af till staden donerad jord — tillsatt $3/11$ 1885 — bestående af hrr W. Brummer, J. G. Sohlman och J. Fellman.

6:o) För frågan om afskrifning af f. d. stadskassören Kuhlhergs balans — tillsatt $1/12$ 1885 — bestående af hrr J. A. Nordman, Th. Wegelius och J. G. Sohlman.

7:o) För frågan om omorganisation af realskolan — tillsatt $7/12$ 1886 — bestående af hrr M. Brenner, E. Lagerblad, H. Holsti, K. G. Nyström och U. Kurtén.

Helsingfors den 31 December 1886.

Leon. v. Pfaler.

Stadsfullmäktiges kansli:		
En sekreterare	—	2,800
En notarie	—	2,800
En vaktmästare	—	600
— <i>Tmf.</i> 6,200: —		
Drättselkammaren.		
En ordförande	—	4,000
Fem ledamöter, 20 mark sammanträdet för hvarje ledamot	—	5,200
En sekreterare	—	5,000
En notarie	—	2,400
Ett kanslibitråde	—	1,200
En vaktmästare	—	800
— <i>Tmf.</i> 18,600: —		
Drättselkontoret.		
En stadskamrerare, lön	5,000	—
arvode	2,500	7,500
En stadskassör, lön	4,000	—
arvode	1,800	5,800
En äldre stadsbokhållare	—	4,000
En yngre d:o	—	3,000
En kontorsskrifvare	—	1,600
En vaktmästare	—	900
<p><i>Anm.</i> Det stadskamreraren och stadskassören tillagda arvode samt äldre och yngre bokhållarens äfvensom kontorsskrifvarens löneförmoner ökas, då de innehaft sin befattning i fem år, med tio och efter andra fem år med yttermera tio procent af den för tjensten anslagna lön.</p>		
— <i>Tmf.</i> 22,800: —		
Tolagskontoret.		
En vågmästare för utrikes inkommande expeditioner	—	4,000
En vågmästare för utgående samt inrikes inkommande expeditioner	—	2,400
Ett vågmästarebiträde under sju månader	—	1,400
Två vaktmästare	1,000	2,000
— <i>Tmf.</i> 9,800: —		
Hamnkontoret.		
En hamnkapten	—	3,000
En hamnmästare i Sörnäs	—	2,400

En hamnkontorsbokhållare	—	—	2,500	—
En äldre vaktmästare	—	—	1,200	—
En yngre d:o	—	—	1,000	—
Två hamnkonstaplar	850	—	1,700	—
Två d:o	750	—	1,500	—
Två packare och vräkare	480	—	960	—
En parmmätare ålderman	—	—	200	—
<p><i>Anm.</i> Hamnkaptenen och hamnbokhållaren uppbära, utöfver den dem ofvan tillagda lön, den förre 4 % och den senare 2 % af uppbörden.</p> <p>— <i>Smk.</i> 14,460: —</p>				
Byggnadskontoret.				
En stadsingeniör, lön	7,000	—		
resemedel.	600	—	7,600	—
En biträdande ingenjör	—	—	4,800	—
En bokhållare	—	—	3,000	—
En trädgårdsmästare	—	—	3,000	—
En äldre skogsvakt jemte fri bostad och ved	—	—	900	—
En yngre d:o	—	—	720	—
En parkvakt jemte fri " " " ved " "	—	—	720	—
En rörmästare	—	—	2,700	—
En maskinist vid vattenledningens pumpverk, jemte fri bostad och ved.	—	—	2,100	—
Ett maskinistbiträde jemte fri bostad och ved	—	—	720	—
En filterförman	—	—	1,080	—
<p><i>Anm.</i> Stadsingeniörens, biträdande ingenjörens, bokhållarens och trädgårdsmästarens löneförmoner ökas, då de innehåft sin tjänst i fem års tid, med tio och efter andra fem års tid med yttermera tio procent af den med befattningen förenade lön.</p> <p>— <i>Smk.</i> 27,340: —</p>				
Gaskontrollen.				
En gaskontrollör	—	—	1,200	—
En besigtningssman	—	—	200	—
<p>— <i>Smk.</i> 1,400: —</p>				
Brandväcket.				
En brandmästare	—	—	3,800	—
En underbrandmästare	—	—	1,400	—

En sekreterare vid brandkommissionen	—	600
Två sprutmästare	1,000	2,000
En maskinist	—	300
Två kosthållerskor	240	480
Sextio brandkonstaplar	380	22,800
<i>Anm.</i> Särskildt tillskottsarvodej åt äldre brandkonstaplar samt ordningsmännen vid brandtornen beviljas af Stadsfullmäktige, på förslag af brandkommissionen.		
— <i>Fm.</i> 31,380: —		
Stadshäktet.		
En fängelsevaktmästare	—	300
Sex fångknektar	600	3,600
En vaktqvinna jemte fri bostad	—	300
Två politiekarlar	360	720
En predikant *)	—	1,000
— <i>Fm.</i> 5,920: —		
Sundhets- och sjukvården.		
En stadsläkare, lön	5,400	7,000
arvode	1,600	
Två distriktsläkare	3,000	6,000
En sekreterare i helsovårdsnämnden	—	600
Föreståndare för en besigtningstation för lifsmedel	—	3,000
En äldre tillsyningsman vid helsopolisen	—	2,500
En yngre d:o ” ”	—	2,000
En barnmorska	—	300
En ekonom jemte fria rum och ved	—	1,200
En sjuksköterska	—	540
En d:o **).	—	480
En dräng	—	528
— <i>Fm.</i> 24,148: —		
Fattigvården.		
En ordförande i fattigvårdsstyrelsen	—	3,000
En sekreterare i d:o	—	1,600
En vaktmästare	—	600
En inspektor för arbets och fattiggården jemte fri bostad och ved	—	3,000
*) Anslaget för religiös vård vid stadshäktet är sedermera af Stadsfullmäktige nedsatt till 600 mark.		
**) De båda sjuksköterskornas aflöning är sedermera af stadsfullmäktige fastställt till 45 mark i månaden eller 540 mark om året för hvardera.		

En predikant	—	1,000
Tre sjuksköterskor	420	1,260
En manlig vårdare för dårvårdsafdelningen	—	600
— <i>Fmf</i> 11,060: —		
Inqvarteringsnämnden.		
En ordförande	—	2,000
En sekreterare	—	1,600
En kvartermästare	—	2,000
En translator	—	800
En vaktmästare	—	800
— <i>Fmf</i> 7,200: —		
Folkbiblioteket.		
En bibliotekarie	—	2,500
En vaktmästare jemte fria rum och ved	—	800
En gårdskarll jemte fria rum och ved	—	200
— <i>Fmf</i> 3,500: —		
Folkskolorna.		
En inspektor	—	6,000
En sekreterare i folkskoledirektionen	—	600
En ekonom	—	1,500
Aderton lärare	2,000	36,000
Aderton lärarinnor	1,500	27,000
Tjuguåtta d:o	1,200	33,600
En sånglärare	—	1,250
En d:o	—	875
En sånglärarinna	—	1,100
En d:o	—	700
Timlärarinnor och vikarier för det närvarande	—	7,200
En vaktmästare	—	1,000
Ett vaktmästarebiträde	—	200
<p><i>Anm. 1.</i> De för lärare och lärarinnor till resp. 2,000, 1,500 och 1,200 mark fastställda löner förhöjas efter hvart femte år med tio procent af det ursprungliga beloppet, intill dess tillökningen uppgår till femtio procent deraf.</p> <p><i>Anm. 2.</i> Då enligt §§ 3 och 6 af det för folkskolorna i Helsingfors den 25 Maj 1870 fastställda reglemente jemte de deri sedermera vidtagna förändringar, nya lärare- och lärarinnor inrättas eller biträdande lärare eller lärarinnor</p>		

antagas, utgår lönen för denna nytillkomne lärare- och lärarinnepersonal enligt samma grunder, som ofvan fastställts.

— *Sm.* 117,025:—

Realskolan.

En vaktmästare

600

Anm. Lärarne vid realskolan åtnjuta, jemlikt Stadsfullmäktiges beslut af den 19 September 1876 hyresmedel, hvilkas belopp Fullmäktige förbehållit sig att få årligen bestämma.

— *Sm.* 600:—

Anm. För de tjenstemän, som enligt förestående aflöningsstat äro berättigade till löneförhöjning efter fem och tio års tjenstgöring, beräknas denna tjenstgöringstid från den dag, då vederbörande blifvit till sina befattningar utnämnde.

Aflöningsstat

för nedannämnde Helsingfors stads tjenstemän,

af Kejsrerliga Senaten gillad och faststald till efterrättelse den 26 Maj 1886.

	Fmg.	%	Fmg.	%
En politieborgmästare, lön	7,000	—		
arvode	5,000	—	12,000	—
En justitierådman vid Magistraten, lön	5,000	—		
arvode	2,000	—		
för inseende öfver exekutionsverket	1,000	—	8,000	—
Två politierådmän, lön	4,000	—		
arvode	2,000	—	12,000	—
Två notarier à	1,600	—	3,200	—
En justitieborgmästare, lön	7,000	—		
arvode	5,000	—	12,000	—
Fem äldre justitierådmän, lön	5,000	—		
arvode	2,000	—	35,000	—
Tre yngre justitierådmän, lön	4,000	—	12,000	—
Arvode för två afdelningsordförande	1,000	—	2,000	—
En notarie för civilprotokollet	—	—	1,600	—
Fyra notarier för kriminalprotokollet	3,000	—	12,000	—
En magistratssekreterare, lön	—	—	2,500	—
Två stadsfiskaler, lön	3,000	—		
arvode	600	—	3,600	—
En stadskamrerare, lön	5,000	—	7,200	—
arvode	2,500	—	7,500	—
En stadskassör, lön	4,000	—		
arvode	1,800	—	5,800	—
En stadsläkare, lön	5,400	—		
arvode	1,600	—	7,000	—

Anm. 1. Det för justitierådsmannen i Magistraten, fem äldre justitierådmän, stadskamreraren och stadskassören bestämda arvode ökas, då de innehaft sin befattning i fem års tid, med tio och, efter andra fem år, med yttermera tio procent af den för

tjensten anslagna ordinarie lön, hvarvid tjenstgöringstiden beräknas från den dag, då vederbörande tjensteman blifvit till befattningen utnämnd.

Ann. 2. Uti de borgmästare och rådmän tillagda arvoden ingår jemväl vederlag för dem frångångna boupptecknings- och arfskiftesprocenter.

Ann. 3. De för borgmästare och rådmän anslagna löneförmoner gälla endast för dem af desse tjenstemän, som efter den 1 Januari 1884 redan blifvit eller framdeles blifva till sina tjenster utnämnda.

Ann. 4. För polisinrättningen är aflöningsstat fastställd genom Kejsrerliga kungörelsen den 29 Juni 1876 och har det staden deri tillerkända statsbidrag af 73,280 mark om året till nämnda inrättnings underhåll derefter genom nådiga reskriptet den 18 Juli 1883 ökats till 81,000 mark för tiden från den 1 Januari 1883 till samma dag år 1893 emot skyldighet för staden att erlægga alla derutöfver för polisväsendets behöriga vidmakthållande under nämnda tid erforderliga kostnader.

Aflöningsstat
för polisnrättningen i Helsingfors stad,
fastställd genom Kejsrliga kungörelsen den 29 Juni 1876.

	Fmg.	ri.	Fmg.	ri.
Poliskammaren.				
En polismästare, lön	6,000	—		
hyresmedel	1,500	—		
underhåll af 2 hästar och åkdon *)	1,500	—	9,000	—
En underpolismästare, lön	4,000	—		
hyresmedel	1,200	—		
underhåll af häst och åkdon **)	800	—	6,000	—
Två ledamöter i Poliskammaren à	600	—	1,200	—
En sekreterare, lön	1,400	—		
hyresmedel	600	—	2,000	—
Två notarier, lön	1,200	—	2,400	—
Två kanslisters, lön	1,000	—	2,000	—
Ordningspolisen.				
Två kommissarier, lön	1,500	—		
hyresmedel	600	—		
tjenstgöringsarvode	300	—	4,800	—
Åtta öfverkonstaplar, lön	750	—		
tjenstgöringsarvode	750	—	12,000	—
Trettio äldre konstaplar, lön	500	—		
tjenstgöringsarvode	400	—		
beklädnadshjelp	200	—	33,000	—
Trettiofyra yngre konstaplar, lön	400	—		
tjenstgöringsarvode	400	—		
beklädnadshjelp	200	—	32,000	—

*) Genom Kejs. reskriptet den 30 Mars 1886. har nuvarande polismästaren tillagts ett personellt lönetillskott af 2,000 mark, som utgår af statsmedel.

**) Genom Kejs. reskriptet den 30 Mars 1886 har den nuvarande tienstinnnehafvaren tillagts ett personellt lönetillskott af statsmedel till belopp af 1,000 mark.

Detektiva polisen.			
En kommissarie, lön	1,500	—	
hyresmedel	800	—	
tjenstgöringsarvode	500	—	2,800
En öfverkonstapel, lön	1,000	—	
tjenstgöringsarvode	800	—	1,800
Sex konstaplar, lön	500	—	
tjenstgöringsarvode	500	—	
beklädnadshjelp	200	—	7,200
Läkarearvode	—	—	600
Till ersättning för oförskyld skada å kläder, ådragen i tjensten, samt till gratifikationer	—	—	1,000
Tillägg till ofvanstående stat,			
<i>antagna af Stadsfullmäktige den 21 November 1882 och den 3 September 1885.</i>			
Två öfverkonstaplar, lön	750	—	
tjenstgöringsarvode	750	—	3,000
Tolf äldre konstaplar, lön	500	—	
tjenstgöringsarvode	400	—	
beklädnadshjelp	200	—	13,200
Tolf yngre konstaplar, lön	400	—	
tjenstgöringsarvode	400	—	
beklädnadshjelp	200	—	12,000

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets tryckeri, 1887.

Berättelse om en för vinnande af kännedom om arbetsinrättningar företagen resa i särskilda städer af Sverige, Norge och Danmark.

I anledning af ett inom Helsingfors Stadsfullmäktige af Pastor F. L. Bengelsdorff väckt förslag derom att en arbetsinrättning skulle någonstädes inom Helsingfors stad med det snaraste anläggas till en början för arbetslösa manspersoner, samt att åt desamma skulle öfverlemnas renhållningen af stadens torg och gatuandelar eller verkställandet af några dess allmänna arbeten, hvarutom till inrättningen hörande personer skulle sysselsättas med lämpliga göromål såväl hemma som på rekvisition ute i staden, hafva Stadsfullmäktige, med erkännande af det gagneliga syftet med den föreslagna inrättningen, ansett närmare upplysningar böra införskaffas om de anstalter af liknande eller beslägtad art, som förefunnes annorstädes, närmast i de Skandinaviska ländernas större städer. — Det reseanslag, stort sexhundra (600) mark, som därför af Stadsfullmäktige ställdes till Drätselkammarens disposition för att åt lämplig person utgifvas, har densamma funnit för godt tilldela mig med skyldighet att i ofvan antydt syfte besöka städerna Stockholm, Göteborg och Kristiania samt möjligen någon annan stad i Skandinavien, samt sedan uppgöra ett efter i Finland rådande förhållanden afpassadt förslag till en arbetsinrättning i mindre omfång.

På grund deraf har jag äfven under sistlidne September och Oktober månader besökt städerna Stockholm, Göteborg och Kristiania samt dessutom Norrköping och Köpenhamn.

I korthet och till de delar sådant för ifrågavarande ändamål i sak kan vara nödvändigt skall jag här söka skildra dylika inrättningar å dessa orter och gör därför början med

Stockholms stads Arbetsinrättning (den s. k. Dillströmska),

som är inrymd uti den omkring år 1845 af Stockholms stad inköpta f. d. Dillströmska klädesfabriken på Söder.

Ehuru man visserligen här förstått att på ett praktiskt sätt göra sig dessa gamla fabrikslokaler tillgodo för de mångfaldiga behofven, kan likväl sjelfallet denna

anstalt hvarken till sina yttre eller inre anordningar förete sig i det skick att den kunde utgöra ett rättesnöre vid uppförandet af en ny och ändamålsenlig Arbetsinrättning. Sålunda hade man med afseende å sjelfva inrättningens läge midt uti en tätt bebyggd stadsdel, rummens placering och utrymme, ventilation samt andra bekvämligheter mycket öfrigt att önska, hvarför jag äfven ansett att en beskrifning af inrättningen i detta afseende kan utan någon förlust för saken här förbigås. Anstaltens stora ångkök, ångtvättinrättning samt bageriet visa dock att det hela bedrifves i stor skala.

För den redogörelse, jag här om denna i sitt slag storartade inrättnings förvaltning och organisation skall söka framlägga, har jag främst att tacka anstaltens nitiske föreståndare Herr Kapten Viktor Kempff, som beredvilligt lemnat mig de upplysningar jag åstundat.

För att klargöra hvilka personer som närmast hemfalla under denna inrättnings omvårdnad har jag trott mig först böra anföra följande utdrag ur det af fattigvårdsnämnden i Stockholm den 15 februari innevarande år för samma inrättning upprättade och fastställda reglemente, nemligen:

§ 1.

Å arbetsanstalten må intagas:

1:o personer som stå under fattigvårdsstyrelsens i Stockholm husbondevälde, och hvilkas arbetskraft styrelsen vill å inrättningen använda.

2:o nödställda, Stockholms fattigvårdssamhälle tillhörande, ej för brott till straffarbete dömda, arbetsföra personer, hvilka, saknande stadigt hemvist, åstunda att såsom hjon å inrättningen varda inskrifna, dock att på Fattigvårdsnämnden må bero, att, efter hemställan från Polismästaren, förordna om intagande äfven af till straffarbete dömd person.

Den som varit intagen å arbetsinrättningen enligt mom. 2, men under vistelsen derstädes gjort sig känd för våldsamt sinnelag eller uppstudsighet, må icke ånyo dit remitteras.

§ 2.

Fattiga som hafva bostad, men ej kunna der förrätta arbete, få å särskildt bestämd tid under söcknedagarne, mot tillgodonjutande af skälig betalning, verkställa arbete å inrättningen, i den mån sådant finnes att tillgå och kan dem anförtros.

§ 3.

Åt behöfvande, som vilja förrätta arbete i sina hem, tillhandahåller inrättningen, der så ske kan, tjenliga råämnen dock endast i mindre partier, äfvensom erforderliga arbetsverktyg, om deraf göres behof; och erlägger inrättningen, då materialierna, förarbetade, jemte inrättningens verktyg, i fall sådana begagnats, återställes, betalning enligt fastställd taxa, som icke bör upptaga priset högre än enskilda emellan.

§ 4.

1:o Intagning i inrättningen enligt § 1 mom. 1 sker genom Fattigvårdsnämndens Ombudsmans försorg, efter remiss från nämnden eller under densamma lydande styrelse; och meddelar öfverståhållarembetet för polisärendena, uppå derom af Ombudsman gjord framställning, den handräckning, som för ändamålet erfordras.

Hjon, som nu nämndt är, får icke från inrättningen utskritvas med mindre fattigvårdsnämnden, eller dess styrelse som remissen meddelat, eller ock denna senares verkställande direktör dertill lemnat bifall; dock att hjonet icke må *mot sin vilja* kvarhållas å inrättningen längre än till dess värdet af det arbete, hjonet å inrättningen verkställt, kan anses motsvara den kostnad för hvars godtgörande hjonet blifvit å inrättningen intaget, eller fattigvården annorledes för samma kostnad undfått full ersättning.

2:o Frivillige hjon enligt § 1 mom. 2 antages i mån af utrymme efter skriftlig hänvisning af Polismästaren, och upprättas med sådana hjon skriftligt aftal rörande tiden för deras vistelse å inrättningen och öfriga vilkor derfor (Se bilagan Litt. A formulär för tjänstekontrakt).

§ 5.

Den som önskar bereda sig arbetsförtjenst, på sätt i §§ 2 och 3 säges har att derom göra anmälan hos vederbörande roteman och hänvisas han skriftligen af denne till inrättningen.

Såsom af förestående paragrafer framgår är det således denna inrättnings ändamål att söka:

1:o tvinga personer med förmåga till sjelfförsörjning att uppfylla sin pligt i detta afseende.

2:o att förskaffa nödställda arbetsföra tillfälle till att genom arbete försörja sig, hvilket ernås antingen genom att:

a) erbjuda tjänst på sjelfva inrättningen på tid och vilkor, som enligt kontrakt närmare bestämmas;

b) åt personer, som ega bostad, men ej der kunna förrätta arbete, bereda sådant å inrättningen på särskilda bestämda tider och mot skälig betalning i den mån sådant kan ske;

c) utlemna råmaterial till förarbetning i hemmen mot kontant betalning.

Förutom ofvanuppräknade, som på grund af reglementet intagas, äro der en mängd såväl män som kvinnor af fattigvårdsstyrelsen insatte för att på grund af vederbörlig dom aftjena af fattigvården förskjutet underhållskostnad för deras barn och familjer, som de uraktlätit att, i enlighet med allmänna fattigvårdslagen, underhålla och försörja. Under nedanstående år voro följande antal dylika personer der insatte:

Under 1880	22 män	44 kvinnor
„ 1881	17 „	55 „
„ 1882	19 „	52 „
„ 1883	17 „	50 „
„ 1884	17 „	72 „

Med afseende å beskaffenheten af hvarje slags arbete, hvarmed hjonen der sysselsätts, bestämmes hvad de utan öfverdrifven ansträngning kunna och böra fullgöra. Styrelsen eger ock att åt de hjon, som ådagalagt synnerlig flit och pålitligt uppförande, efter bepröfvande tilldela flitpenningar i kontant, tillökning i kost eller annan lämplig uppmuntran. En tariff å de belopp flitpenningar, som för hvarje särskildt arbete tilldelas hjonen, bilägges härhos (Se bil. Litt. B). Hälften af flitpenningarne utgå hjonen hvarje månad, den andra hälften då de från inrättningen afgå.

De hufvudsakligaste arbeten, som lemnat inrättningen någon inkomst äro snickeri, smedarbeten, mangling, vedsågning för afsalu, bakning, som förser flere andra stadens allmänna inrättningar med bröd, utdagsverkena på rekquisition samt tvätten, utförd af de kvinnliga hjonen. Sålunda har vedsågningen lemnat årligen ett netto af ungefär 1,200 kronor, utdagsverkena 20,000 kronor och privat tvätt omkring 6,000 kronor; deremot hafva öfrige arbeten såsom skomakeri, skrädleri, tillverkning af tåg-mattor, drefplockning, tillverkning af tändsticks-askar samt stenhuggningen m. fl. arbeten lemnat dels någon ringa förtjenst dels gått med årlig förlust. Bland inkomstgivande arbeten, som ännu för några år utfördes, var Stockholms stads gaturenhållning. Detta användande af hjonens arbetskrafter har man likväl senare nödgats upphöra med i följd af de stora svårigheter dermed voro förenade, uppkomna hufvudsakligast genom hjonens bristande ordentlighet och det alt större bevakningsmanskap, man genom stadens tilltagande utsträckning måste använda, hvarigenom arbetet alt mer fördrades. Numera sysselsätts de mest inom inrättningen, med undantag af ett antal mera pålitliga, som på rekquisition utföra diverse arbeten i staden.

Af Stockholms stads räkenskaper för år 1884 inhämtas bland annat, att å Arbetsinrättningen under samma år varit intagna inalles 1,098 hjon, (952 män och 146 kvinnor) deraf dagliga medeltalet varit 549, högsta antalet på en gång 757, lägsta 363, med tillsammans 200,244 underhållsdagar. Under samma år voro i medeltal 52 hjon genom sjukdomar och andra orsaker odugliga till arbete.

Då det synes mig vara af särskildt intresse att se hvilka ålders år hemfalla under denna inrättnings omvårdnad, har jag här intagit följande tablå öfver hjonens ålder för samma år:

<i>Hjonens ålder.</i>	<i>Män.</i>	<i>Kvinnor.</i>	<i>Summa.</i>
Mellan 10—20	13	8	21
„ 20—30	106	52	158
„ 30—40	220	24	244
„ 40—50	275	26	301
„ 50—60	253	20	273
„ 60—70	83	12	95
Öfver 70 år	2	4	6

Utspisningskostnaden för 1884 steg till 58,222 kronor 26 öre eller i medeltal 29,08 öre per dag. Hela underhållskostnaden för hjonen, ej inberäknad ränta å egendomen och inventarier, som stå till boks med 427,503 kronor, utgjorde för samma år

114,573 kronor 09 öre, eller i medeltal dagligen för hvarje hjon 57,22 öre. Kommunens tillskott för arbetsinrättningen utgjorde för samma år 47,000 kronor. Således var inrättningens kontanta arbetsförtjenst för samma år i det närmaste 68,000 kronor.

Kosthållningen är stäld på entreprenad sålunda, att råvarorna levereras på rekvisition af dertill antagne entreprenörer. Då här intagas endast arbetsfördt folk, af hvilka man fordrar strängt arbete, är äfven födan riklig och god samt utgöres af sill, ärter, fläsk, kött, smör m. m. såsom af bilagde matordning närmare synes. (Se bil. Litt. C). Smärre afvikelser från matordningen förekomma likväl t. ex. för de hjon, som äro utrekvirerade, och hvilka då få medtaga frukostmålet till arbetsplatsen. Middags- och kvällsmålen böra dock i regeln intagas på inrättningen.

Arbetsordningen är följande: Kl. $\frac{1}{2}$ 6 på morgonen ringes till uppstigning, hvarefter hjonen om en half timme skola vara tvättade och påklädde. Efter en kort bön och intagen frukost börjar arbetet kl. 7. Middag ätes kl. 12, hvarefter arbetet åter vidtager kl. 2 och avslutas kl. 7 e. m.

Då en person intages i inrättningen fråntages honom hans egna kläder, som förtecknas och förvaras, och iklädes han inrättningens beklädnad, som för de manliga hjonen består af linne-skjorta, rock, byxor och väst af mörkgrått, groft kläde, strumpor och träskor samt mössa med hjonets ordningsnummer. Vid sin afgang återfår hjonet sina egna kläder och fråntages inrättningens.

Tryckta ordningsregler angående Gudsfruktan, sedlighet, snygghet och arbetssamhet finnas anslagna å väggarne till logementerne (Se bil. Litt. D).

Sträng disciplin upprätthålles bland hjonen, och som straff användes enrum (cell), förvägring af permission, minskning i kost samt förlust af innestående flitpenning och slutligen afvisning från inrättningen.

Att en arbetsinrättning i alla delar så bör organiseras att sysslolösa personer ej längta dit utan tvärtom i det längsta undvika den, framhöll man här såsom högst nödvändigt, och att denna genomgående princip äfven burit god frukt, finner man deraf, att personantalet å Arbetsinrättningen årligen nedgått, ehuru innevånarantalet i Stockholm ökats. Detta nedgående af personantalet kan till en del äfven tillskrivas den omständigheten, att några för brott afsträffade på senare år ej intagas å Arbetsinrättningen.

Nedanstående tabell visar närmare detta förhållande:

<i>Under åren.</i>	<i>Antal innevånare i Stockholm.</i>	<i>Antal hjon å Arbetsinrättningen.</i>
1880	168,775	1,413
1881	176,745	1,278
1882	185,325	1,137
1883	194,469	1,087
1884	205,129	1,098

Innan jag avslutar berättelsen om Stockholms stads Arbetsinrättning har jag trott det äfven vara af intresse att här framlägga ett utdrag ur Stockholms stads budget för 1886, som upptager för Arbetsinrättningen följande;

Utgiftsstat.

a) Löner, arvoden och dylikt:

En syssloman:			
bostad, 7 f. björk- och 4 f. barrved, 80 Ø ljus samt .	kr 3,000:		
personligt arvode	„ 1,000:	4,000:	
En predikant		1,000:	
En läkare		1,200:	
En protokollsförare		300:	
En bokhållare:			
bostad, 3 f. björk- och 2 f. barrved samt 30 Ø ljus		1,200:	
En bokhållare:			
bostad, 2 f. björkved, 30 Ø ljus och		1,200:	
Till löneförbättring åt bokhållarene (till styrelsens disposition)		1,500:	
En förestånderska för kvinnoafdelningen:			
bostad, 2 f. björk- och 4 f. barrved, 30 Ø ljus	kr 600:		
arvode för tillsyn af tvätten	„ 300:	900:	
En föreståndare för snickeriverkstaden:			
1 f. björk- och 2 f. barrved	„ 1,000:		
hyresersättning	„ 250:	1,250:	
Densamma för tillsyn öfver smidjan		100:	
En föreståndare för stenhuggeri arbeten:			
bostad, 1 f. björk- och 2 f. barrved, 20 Ø ljus		1,000:	
En maskinist:			
bostad, 1 f. björk- och 2 f. barrved, 20 Ø ljus		900:	
Fem vaktmästare, hvar och en, 1 f. björk- och 2 f. barrved, 20 Ø			
talgljus samt lön 900 kronor		4,500:	
En orgelnist och sångare		100:	
En portvakt:			
bostad, 1 f. björk- och 2 f. barrved, 20 Ø ljus samt		900:	
En sjuksköterska		150:	20,200:
b) <i>Inventariers inköp och underhåll:</i>			
Hjonens beklädnad	kr 15,000:		
Öfriga inventarier	„ 6,000:	21,000:	
c) Ljus och ved		5,000:	
d) Skrif- och tryckkostnader, böcker och dylikt		800:	
e) <i>Renhållning inom hus, tvätt och uppässning:</i>			
Inköp af viskor, kol, såpa m. m.		5,000:	
f) Kosthåll		60,000:	
g) Medikamenter, fältskärskostnader och dylikt		8,000:	
h) Begravningskostnader		500:	
i) Onera, husens försäkring m. m.		100:	

k) *Utgifter för idkad rörelse:*

Inköp af råvaror samt andra utgifter för bageriet, utspisningen utom hus, verkstäderna och levereringsmagasinet	kr 30,000:	
Ved till afsalu	„ 8,000:	38,000:
1) Kostnader af flere slag		8,000:
		<u>Summa kronor 203,050.</u>

Inkomststat (Brutto).*Inkomst på rörelse:*

Utarbete, bageriet, vedsågning, stenhuggeriet, skomakeri, snickeri, skrädderi m. fl. arbeten samt mat till flere fattigvårdsinrättningar	75,000:
Försåld ved	12,000:
Tvätt och andra kvinsarbeten samt mangling	13,000:
	<u>Summa kronor 100,000.</u>

Då det blefve för vidlyftigt att här i detalj beskrifva såväl enhvars af de här anställde tjänstemännens och betjeningens mångfaldiga åligganden, likasom andra till förvaltningen hörande förhållanden, har jag trott mig lämpligast kunna hänvisa till närslutne „Instruktion för de vid Stockholms stads Arbetsinrättning anställde tjänstemän och betjening“ (Se bil. Litt. E).

En motsvarighet till Stockholms Arbetsinrättning har Göteborg egentligen icke, utan benämner man den här

Göteborgs Arbets- och försörjningsinrättning.

Denna anstalt inrymmer omkring 900 personer samt är, såsom dess officiella namn antyder och af Göteborgs fattigvårds reglemente framgår, egentligen en förenad Arbets- och fattiggård och således ej ett Arbetshus i den utsträckning som den i Stockholm. Här finner man nemligen intagna endast de olika slag af hjon, som enligt fattigvårdslagen kunna hemfalla under en fattigvårds speciella omvårdnad; och inrättningen omfattar därför följande underafdelningar: en barnafdelning, en afdelning för ålderstigna och sjuka hjon, en för yngre mer eller mindre arbetsföra hjon, hvilka antingen sjelfva eller genom åsidosättande af sina skyldigheter mot familjerna åsamka fattigvården underhållskostnader och här med sitt arbete få godtgöra den, samt slutligen en afdelning för sinnessvage.

Ehuru här äro intagne en mängd ålderstigna personer af båda könen, af hvilka man ej kan fordra något egentligt arbete eller åtminstone ej kan påräkna någon större inkomst deraf, har man likväl vidhållit principen för arbets- och fattiggårdar att fordra arbete efter en hvars förmåga. Förutom en filial till denna inrättning placerad i en

förstad (i de s. k. Majorna) der 120 äldre personer äro intagne, och som äfven der sysselsättas med diverse arbeten efter förmåga, har fattigvården 2:ne skilda barnhem upphyrda i sjelfva staden, det ena för gossar och det andra för flickor, der barnen emottaga skolundervisning och sysselsättas med hvarjehanda för deras ålder passande göromål, såsom sömnad, lappning af egna kläder, biträde i köket och vid tvätten m. m.

Såsom nästan öfverallt i Sveriges städer kunna endast ett begränsadt antal såväl äldre personer som barn intagas å sjelfva inrättningen, hvarför äfven här utdelas såväl månadliga understöd i kontant som tillfälliga understöd i bröd och ved, hvarförutom hjon äfven utackorderas såväl i staden som närliggande landsorter och uppgingo endast dessa sistnämnda år 1884 till 556 personer. Den åsigt, att *utackorderingssystemet* föga nog någonsin kan i städerna upphöra, synnerligast af ekonomiska skäl, hyllade man äfven här som öfverallt.

De arbeten, som af hjonen på inrättningen utföras, äro förutom de särskilda handtverkerierna, — deraf skrädderi- och skomakeriverkstäderna hade fullt upp med arbete endast för inrättningens behof, — drefplockning, fjäderspritning och diverse såväl manlig som kvinlig slöjd. Med renhållningen af stadens gator och allmänna platser hade man ej ens vågat göra ett försök. Den hufvudsakligaste inkomsten hade inrättningen af sina 18 maskinmanglar, som sköttes af dertill inlärdas hjon. Inrättningens läge uti sjelfva staden möjliggör denna industri likasom äfven att hjonen kunna på rekvisition utföra diverse arbeten hos enskilda i staden, såsom vedhuggning, gat-sopning m. s. arbeten. Stenhuggning skulle man framdeles söka anordna i större skala (och trodde man möjligen för export), vid en ny under byggnad varande inrättning der bättre utrymme och tillgång på materialier medgäfvit dylika arbetens utförande; man har nemligen ansett den nuvarande arbets- och försörjningsinrättningen vara ej allenast för trång och oändamålsenlig utan äfven stå på en alltför dyr tomt, som staden vill på annat sätt disponera, hvarför Göteborgs samhälle redan för flere år tillbaka gått i författning om uppförande af en ny större och tidsenligare sådan ett stycke längre bort i en af stadens utkanter.

Då den gamla inrättningen som sagdt ej mer anses motsvara sitt ändamål, vore en beskrifning af densamma onödig, hvarför jag i stället skall i korthet söka antyda, huru den nya inrättningen kommer att kanske redan om något år förete sig.

På en hög, öppen och fri plan synes dels grunden lagd till, dels redan uppförda 5 stora byggnader af tegel i 3:ne våningar, parallelt löpande på 100 fots afstånd från hvarandra. Hvarje byggnad är afsedd för 244 personer och innehåller hufvudsakligast logementsrum och arbetssalar. Längs hela ena långsidan i hvarje våning löper en 14 fot bred korridor, hvarifrån man kommer in i logementerna äfvensom i de 2:ne arbetssalarna, som i byggnadernas 2:ne våningar äro placerade i hvardera ändan af byggnaden. Logementerna äro dels 30 fot långa och 12 fot breda, beräknade för 6 personer, dels 30 fot långa och 20 fot breda, afsedda för 11 å 12 personer. Från hvarje rum vetta ut till korridoren på ena sidan om dörren ett fönster, på det att vaktpersonalen derifrån må kunna se in i rummen. Arbetssalarnes dimensioner äro:

längd 46 fot, bredd 20 fot och höjd 14 fot. För att undvika uppförande af skilda matsalar för en så stor personal använder man härtill korridorerna, hvilka som nämnt äro 14 fot breda och med lätthet kunna ventileras, då de hafva en mängd fönster ut till det fria. Utom 2:ne rum i hvarje våning för vaktpersonalen har äfven hvarje våning sitt badrum och, emedan hjonen till nätterna äro inlåsta, sin nattklosett. Källarvåningarne upptaga, utom en mängd arbets-salar för olika ändamål, förrådsrum samt rum för flere andra ändamål.

Förutom dessa byggnader äro äfven under uppförande:

2:ne mindre hus, hvardera i 3:ne våningar för 160 barn, det ena för gossar och det andra för flickor.

En större, mera afsides placerad byggnad för 116 sinnessjuka fördelade på 36 celler och 12 gemensamhetsrum (6 å 8 personer i hvarje).

Ett likhus jemte kapell.

En skild byggnad med kontors- och direktionsrum jemte lokal för föreståndaren, läkaren och en del af betjeningen, samt slutligen i centrum af alla dessa byggnader.

Ekonomiebyggnaden med dess stora ångpannehus för värmeledningen till hela inrättningen, ångkök, ångtvätinrättning med tork- och strykrum m. m. Kostnadsförslaget för det hela skall uppgå till närmare 2 miljoner kronor.

Berättelsen om Göteborgs fattigvård för 1884 utvisar att antalet af i Arbets- och försörjningsinrättningen intagne personer utgjort:

Kvarvarande från 1883	924 äldre	39 barn
Intagne under 1884	1,177	38
	<hr/>	
	Summa 2,101 äldre	77 barn
Utskrifne under 1884	963	32
Döde under 1884	145	—
Kvarvarande till 1885	993	45
	<hr/>	
	Summa 2,101 äldre	77 barn.

Underhållskostnaden för dem utgjorde för 1884:

För 273,269 underhållsdagar.

Förplägning (ungefär 24 öre per dag)	63,239	kr. 43 öre.
Beklädnad	10,100	” — ”
Sängkläder	4,100	” — ”
Inventariers underhåll	3,101	” 78 ”
Eldning och belysning	8,800	” 65 ”
Renhållning	7,192	” 90 ”
Religionsvård	1,586	” 50 ”
Sjukvården	9,584	” 9 ”
Tillsyn	5,236	” 22 ”
Utgifter vid hjonens afgang	3,645	” 27 ”
Undervisning	700	” 59 ”

Allmänna omkostnader 2,410 kr. 61 öre.

Och utgör således hela kostnaden 119,698 „ 4 „

eller per underhållsdag i det närmaste 44 öre och per år för hvarje hjon 160 kronor 12 öre.

Arbetena hafva inbragt en nettoinkomst af 22,091 kronor 64 öre på 61,862 dagsverken, således utgörande omkring 35 1/2 öre per dagsverke; dessutom hafva följande dagsverken blifvit använda för inrättningens bestånd och således ej inbragt någon direkt eller kontant inkomst, nemligen: 5,490 dagsverken vid tvätten, 4,392 i köket, 4,888 för renhållningen, 2,729 i bageriet och 12,740 såsom biträden vid sjuk- och dårvårdsafdelningarne samt 9,854 för diverse arbeten.

Utdelningen i kontant och diverse förnödenheter till fattige, som ej äro intagne på försörjningsinrättningarne, uppgick i Göteborgs 10 fattigvårdsdistrikter för 1884 till kronor 227,183: 29.

För utackorderade barn och äldre hjon kronor 33,993: 07.

Göteborgs hela fattigvårdskostnad steg för samma år till den betydliga summan af 500,415 kronor 98 öre, — på ett innevånarantal af ungefär 95,000 personer.

Kosthållningen är här såsom numera öfver alt i städernas i Sverige fattigvårdsinrättningar ställd på entreprenad sålunda, att råvaran levereras på rekvisition af antagne leverantörer och anrättas på inrättningen under tillsyn af en aflönad hushållerska med biträde af 2:ne aflönade tjenare och några hjon. Kosten utdelas efter 4 särskilda spisordningar, nemligen:

- 1:o För försörjningshjon.
- 2:o „ de sjuka hjon.
- 3:o „ barn om 1—7 år.
- 4:o „ ammorna.

Af dessa spisordningar, som här närslutas (Se Litt. F. G. H. I.), synes att kosten är riklig och god, och särskildt synes man sörjt för ammornas kraftiga utspisning.

Af samma skäl, som ofvan anfördes vid beskrifningen af Stockholms arbetsinrättning, vill jag här slutligen endast bilägga „Instruktion för tjenstemän och betjening vid Arbets- och försörjningsinrättningen i Göteborg“, som ganska noggrant redogör för förvaltningen och tjenstemännens särskilda åligganden (Se bil. Litt. K).

Arbetsordningen för de friska hjon är ungefär enahanda som å Stockholms Arbetsinrättning, och flitpenningar utdelas äfven här till sådana hjon, som genom arbetsamhet och godt uppförande deraf gjort sig förtjente.

Arbetsanstalten i Kristiania,

som är förlagd i sjelfva staden och står under fattigvårdens uppsigt och kontroll, ehuru den egentligen är en *tvångsarbetsanstalt*, är afsedd för män och kvinnor, som „äro sysslolösa, betla och begifna på dryckenskap och på den grund icke kunna lofligen lifnära sig, äfvensom män och kvinnor, hvilka underlåta att försörja sina *oäkta barn*, så att fattigvården nödgas antaga sig desse“. Personer, hörande till någon af dessa kategorier, insättas på högst 6 månader, enligt § 61 af den för städerna gällande allmänna fattigvårdslag, men kunna äfven derförinnan af bestyrelsen för arbetshuset frigifvas, då deras uppförande på inrättningen gifvit hopp om förbättring, eller då de visa, att möjlighet till ett lagligt näringsfång är öppnad för dem.

För frågans närmare utredning kan tjena nedanstående „Lov om fattigvæsenet i Kjøbstæderne i Norge“ i utdrag.

Sjette kapitel.

(Om fattig-politiet.)

§ 58.

Enkelte kommuner eller flere i Fælleskab kunne oprette Tvangsarbeidshuse till Optagelse af de i §§ 59, 60, 61 och 62 nævnte Personer saavel fra de Distrikter, der underholde disse Indretninger, som fra andre Distrikter, for hvis Vedkommende Overenskomst om saadan Optagelse bliver truffen.

§ 59.

De som gjøre sig skyldige i Betleri, skulle, hvor Adgang till Tvangs arbeidshuse have, og naar Omstændighederne forøvrigt tillade det, inddømmes i disse, første gang i 2 Maaneder, anden gang i 4 Maaneder, og saaledes for hvor gang de gjøre sig skyldige i Betleri med et Tillæg af 2 Maaneder indtil 1 Aar.

Hvor saaden Inddømmelse i Tvangsarbeidshuse ikke kan finde Sted, straffes de med Fængsel paa Vand og Brød, første gang i 3—7 Dage, anden gang i 5—10 Dage og siden for hver gang i 8—15 Dage.

Sager angaaende Betleri paakjendes ved Politiret.

§ 60.

Arbeidsføre og trængende Landstrygere af Fantefolket, der ikke ved Fattigvæsenets Mellankomst kunne skaffe sig Tilhold, og som ikke kunne give fyldestgjørende Oplysninger om deras Hjemstavn, kunne efter Amtmandens Bestemmelser indsættes i Tvangsarbeidshuus i en Tid af indtil 1 Aar. -----

§ 61.

I Tvangsarbeidshuse kunne efter Politiets Foranstaltning indsættes Personer, der ere hengivne till Ørkesløshed (sysslöshet) og Drukkenskab og af den Grund ikke kunne lovlig ernære sig. De kunne ikke indsættes paa længre Tid end 6 Maaneder.

§ 62.

Ligeledes kunne i Tvangsarbeidshuse efter Fattigkommissionens Forlangende foranstaltet indsatte kvinder, som have forladt eller motvillig unddrage sig fra at forsørge sine uægte Børn, saa at Fattigvæsenet maa antage sig disse.

Det staaer till Fattigkommissionen at bestemme Varigheden af saadanne Personers Ophold i Tvangsarbeidshuset, kun at det ikke maa overstige 6 Maaneder.

§ 64.

I Tvangsarbeidshuse maa Ingen indsættes, der er under 15 Aar. — — — —
Arbetstiden maa ikke udstrekkes over 12 Timer dagligen.

§ 65.

Bestyrelsen af en Tvangsarbeidsinretning kan, naar Lemmerne gjøre sig skyldige i Dovenskab, Opsætsighet, Kivagtighed, Forvanskning af Arbeidsmaterialier eller andre Forseelser i mad god Orden og Sædelighed, anvende Korrektionsstraffe, bestaaende af Fængsel paa Vand og Brød indtil 5 Dage, ensomt Fængsel i lys Celle indtil 8 Dage eller i mørk Celle indtil 3 Dage. Forøvrigt staa Lemmerne under almindelig Huustugt.

§ 66.

For de efter §§ 59 60 og 61 i Tvangsarbeidshuus indsatte Personer bliver den overeensstemmende med Indretningens Plan til enhver Tid fastsatte Betaling at utrede af Statskassen *), og for de Personer, som af et andet Distrikts Fattigkommission forlanges indsatte, af vedkommende Fattigvæsen. — — — —

§ 68.

Befale eller tillade Forældre deres Børn under 15 Aar at betle, blive hine, men ikke disse, at straffe for Betleri efter de foregaaende Regler.

§ 69.

Drengbørn mellem 10 og 15 Aar samt Pigebørn mellem 10—12 Aar, der mod deres Foresattes Vidende og Villie gjøre sig skyldige i Betleri, straffes naar Advarsel forgjæves er anvendt, med Riis. Pigebørn mellem 12 og 15 Aar straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost fra 4 til 8 Dage.

*) Ersättningen uppgafs utgå med 46 $\frac{2}{3}$ öre per dag.

Sälunda voro här under 1885 insatte af Kristiania Poliskammare enligt § 60, 1,051 män och 232 kvinnor eller tillsammans 1,283 personer.

Under samma års förlopp hafva inalles varit insatte:

1 pers. (1 man)	insatt 11 ggr =	11
6 „ (6 män)	„ 10 „ =	60
4 „ (4 m.)	„ 9 „ =	36
10 „ (10 m.)	„ 8 „ =	80
11 „ (11 m.)	„ 7 „ =	77
18 „ (15 m. & 3 kv.)	„ 6 „ =	108
29 „ (27 m. & 2 kv.)	„ 5 „ =	145
41 „ (34 m. & 7 kv.)	„ 4 „ =	164
67 „ (52 m. & 15 kv.)	„ 3 „ =	201
113 „ (27 m. & 26 kv.)	„ 2 „ =	226
427 „ (320 m. & 107 kv.)	„ 1 „ =	427
727 pers. (567 m. & 160 kv.) insatte		1,535.

Hjonens ålder kan ses af följande uppgift:

Mellan 15—20 år	46 män & 17 kv. =	63 pers.
„ 21—30 „	123 „ & 95 „ =	218 „
„ 31—40 „	125 „ & 27 „ =	152 „
„ 41—50 „	102 „ & 11 „ =	113 „
„ 51—60 „	102 „ & 8 „ =	110 „
„ 61—70 „	61 „ & 2 „ =	63 „
„ 71—80 „	8 „ & „ „ =	8 „
Summa 567 „ & 160 „	=	727 „

Af ofvanstående 567 män och 160 kvinnor voro:

ogifta	406 män 140 kv. =	546
gifta	104 „ 13 „ =	117
enklingar	57 „ — „ =	57
enkor	— „ 7 „ =	7

Summa 567 „ 160 „ = 727.

Vid 1885 års ingång voro å Arbetsanstalten intagne 247 män och 52 kv.

Under årets lopp insatte 1,028 „ „ 208 „

Summa 1,275 „ „ 260 „

Afgått under året 1,071 „ „ 219 „

Kvarvarande vid årets utgång 204 „ „ 41 „

Högsta antalet (i Februari) var 250 män och 54 kvinnor. Lägsta antalet (i Juli) var 100 män och 28 kvinnor. — Att personantalet under senare år visat ett nedåtgående framhöll man här såsom en glädjande omständighet.

Af derstädes intagne fullt arbetsföra hjon hafva under året användts vid följande arbeten:

	<i>Män.</i>	<i>Kv.</i>	<i>S:ma.</i>
1:o Maskinspinning och drifning	2,209	—	2,209.
2:o Maskinväfning, spolning m. m.	1,362	194	1,556.
3:o Ullväfning, spolning & drifning	1,665	—	1,665.
4:o Hårväfning, d:o d:o	520	—	520.
5:o Handväfning, d:o d:o	—	122	122.
6:o Spånad	1,062	1,189	2,251.
7:o Kardning	1,276	—	1,276.
8:o Ulltvätt och färgning	1,314	326	1,640.
9:o Garnknytning	—	44	44.
10:o Skomakeri & skrädderi	4,228	881	5,109.
11:o Snickare & svarfvere	3,215	—	3,215.
12:o Smedarbeten	2,579	—	2,579.
13:o Murare och målare	1,617	—	1,617.
14:o Blockslagare och hjulmakare	203	—	203.
15:o Toffelskärare (Träskor)	1,942	—	1,942.
16:o Stenbokning	106	—	106.
17:o Stenhuggning och slipning af sten	8,428	—	8,428.
18:o Tvätt för anstalten	—	622	622.
19:o Dito för stadens asyl för sinnessjuka	—	558	558.
20:o Dito för privata personer	—	4,117	4,117.
21:o Vedhuggning och sjukvaktare	1,032	338	1,370.
22:o Arbeten för privata personer m. fl.	2,897	138	3,035.
23:o Särskilda slags arbeten	5,855	2,666	8,521.
	<u>Summa 41,510</u>	<u>11,195</u>	<u>52,705.</u>
Mindre arbetsföra personer	7,989	718	8,707.
	<u>Summa 49,499</u>	<u>11,913</u>	<u>61,412.</u>

Stenhuggeriet har varit fullt upptaget och må bland de här utförda arbeten nämnas:

Diverse sockel.
 „ trappor.
 „ portstolpar.
 Granitombfattning till en fontän.
 100 m. kantsten till Tyskland.
 100 m. Heller (kvadersten?) till Frankrike.
 3,400 m. kantsten för broläggningssväsendet.
 2,000 m. kvadersten för d:o.
 39 st. grafstenar.
 310 m³ makadamiseringssten för hamnväsendet.

Anstaltens arbetsförtjenst för 1885 fördelade på de särskilda arbetena voro:

För Väfveriet	22,902	kronor	—	öre.
„ Nöthårsarbeten	2,419	„	50	„
„ Drefplockning	322	„	77	„
„ Stenhuggning	12,196	„	24	„
„ Stenbokning	23	„	95	„
„ Diverse arbeten	13,838	„	79	„
	<hr/>			
	Summa	51,703	kronor	25 öre.

Anstaltens hela utgiftsstat för 1885 uppgick till 206,945 kronor 85 öre, hvaruti ingår för kosthållningen 70,232 kr. 66 öre.

Öfveralt vid Arbets- och försörjningsinrättningarna i Sverige och Norge synes man sysselsätta hjonerna med de arbeten, deruti ett större antal af personalen har någon vana, och som kunna hafva afsättning på orten, hvarför man äfven här anlagt en fullständig klädesfabrik hufvudsakligast dock afsedd för fattigvårdens egna behof af sängfiltar och annan beklädnad. Klädesfabriken samt stenhuggningen synes äfven gifva inrättningen dess hufvudsakligaste inkomst.

Hjonerna utföra delvis äfven här på rekvisition diverse arbeten i staden, men gaturenhållningen har man ej kunnat åtaga sig.

Sträng disciplin synes man äfven här fordra, och 12 timmars arbete utgör maximum för dagen. Att denna inrättning äfven fordrar för ordningens upprätthållande och nödig eftersyn ett stort antal bevaknings-manskap, arbetsledare m. m. synes deraf att följande tjänstemän och betjening här äro anställda, nemligen:

- 1 föreståndare.
- 1 kassör och räkenskapsförare.
- 1 läkare.
- 1 bokhållare.
- 1 kontorist.
- 3 vaktmästare (deraf en tillika är arbetsledare vid väfveriet).
- 1 uppsyningskvinna.
- 2 d:o medhjelperskor.
- 1 proviantskrifvare.
- 1 d:o assistent.
- 1 kock, aflönas.
- 1 medhjelpare, d:o
- 1 maskinist.
- 1 eldare.
- 4 kökspigor.
- 9 uppsyningsmän af 1:a klassen.
- 4 d:o extra för vintermånaderne.
- 1 portvakt.

1 kontorsbud.

1 prest.

1 klockare.

1 organist.

Afföningen för ofvanuppräknade tjänstepersonal uppgår till 34,470 kr. 80 öre.

Kosten är kraftig och god och utgöres äfven här af kött, fläsk, ärter, smör m. m. och levereras af dertill antagne leverantörer.

Då staden **Norrköping** med ett innevånareantal af omkring 27,000 personer låg vid vägen för min resa, besökte jag äfven der stadens arbets- och försörjningsinrättning synnerligast af det skäl, att man med inrättningens manliga hjon ombesörjer stadens gaturenhållning, som äfven utan alltför stora svårigheter tyckes gå för sig, ty Norrköpings fattigvårdsberättelse för 1885 upptager som inkomst:

För renhållning af stadens allmänna platser ett netto af kr.	2,898: 50
och för renhållning omkring kyrkorna	96: 67

Summa 2,995: 17.

Denna renhållning ombesörjes under sommaren helt enkelt sålunda att 12—15 hjon om tisdagar och fredagar och 20—25 hjon om onsdagar och lördagar tåga ut kl. 4 om morgonen under anförande af en derför antagen vaktmästare och verkställa sopningen till kl. 8 f. m. då hjonen återvända till inrättningen och intaga sin frukost, som dessa dagar är tillökt med $\frac{1}{2}$ \mathcal{E} bröd och 10—12 ort skummjölks ost, som här kostar endast 3 kr. 50 öre p. L \mathcal{E} . Hvarefter hjonen hafva ledigt till kl. 4 på efterm. då de återgå till samma arbete, som slutar kl. 8 på kvällen. Öfrige dagar i veckan sysselsättes hjonen med rensning å torg och gator utan tillökning i kosten. Mindre summor tilldelas dessa hjon som flitpenningar, och uppgingo dessa exempelvis för 1885 till 175 kronor.

Att förrätta de vid gaturenhållningen förekommande körslor och vattning af gatorna har man antagit enskilda personer, som på rekvisition inställa sig och derför godtgöras med 2—3,000 kronor per år.

I öfrigt sysselsätts hjonen med hvarjehanda arbeten, de manliga t. ex., hvaraf här finnes en mängd ganska arbetsföra i en mindre klädesfabrik i sjelfva inrättningen, hvartil de såsom till en stor del f. d. fabriksarbetare ega nödiga insigter. Ett par maskinmanglar sysselsätta flere hjon, likasom äfven vedsågningen för atsalu, som 1885 lemnat ett netto af 251 kronor 50 öre. För öfrigt sysselsätts de med tagelberedning, drefplockning m. m. m.

Då det möjligen vore af intresse skall jag här meddela några uppgifter om Norrköpings fattigvård, som visar att denna jemförelsevis lilla kommun får vidkännas ej allenast en ganska hög utgift för sin fattigvård, utan att här äfven finnes ett relativt mycket stort antal fattige, som åtnjuta fattigvårdens hjälp. Detta förhållande torde kanske kunna sökas deri att Norrköping är en stor fabriksstad, och att derför en mängd äldre fabriksarbetare med deras familjer falla fattigvården till last.

Under 1885 voro:

Utackorderade äldre personer	425.
D:o barn	168.
Å försörjningsinrättningen intagne:	
Karlar	230.
Kvinnor	131.
Barn	36.
	<u>Summa 397.</u>
I enkehuset intagne (En afdelning å sjelfva inrättningen)	21.
	<u>Summa 418.</u>

Årskostnaden för hvarje å inrättningen intagen person belöper sig till 129 kronor 42 öre och kosten ensamt till i det närmaste 20 öre per dag för hvarje hjon. Kostnaden för hela Norrköpings fattigvård steg samma år till inalles 117,772 kronor 42 öre.

Inkomsterna voro inberäknadt renhållningen af gatorna 6,710 kr. 3 öre.

Bland afföningar förekomma:

1 syssloman utom bostad m. m., lön	1,800: —
Arbetsprovision	297: 19.
	<u>Summa 2,097: 19.</u>

1 predikant	800: —
1 vaktmästare vid mansarbetet jemte rum och ved	1,100: —
1 vaktmästare vid kvinnoarbetet (jemte d:o d:o)	600: —

Ett exemplar af spisordningen såväl för de friska som sjuka hjonen närslutes. (Se bil. Litt. L M).

Emedan jag hade mig bekant, att den allmänna gaturenhållningen äfven i **Köpenhamn** var ombetrodd *Tvångs- och Arbetsinrättningen*, gjorde jag äfven der ett besök och skall i korthet redogöra för denna inrättning och några förhållanden, som kunna vara för saken af intresse.

Vid sagde anstalt, som är förlagd vid den s. k. Ladugården i en utkant af Köpenhamn, äro gällande ungefär samma vilkor för intagning, arbetstid, kost m. m. som vid Arbetsanstalten i Kristiania.

På inrättningen äro intagne i medeltal 700 män och 120 kvinnor. Under 1883 voro der intagne inalles 1,633 män och 419 kvinnor.

Den årliga utgiften för hvarje hjon (inberäknadt kost, beklädnad, ved, lyse, assuraus, löner m. m.) belöpte sig till	kronor	247: 14
Inkomsten för hvarje hjon till	„	132: 83
Kommunens tillskott	„	<u>114: 61</u> 247: 44

Den dagliga utgiften för hvarje person steg till	öre 67,07.
Den dagliga inkomsten till	öre 36,03
Kommunens tillskott per dag	„ 31,04 „ 67,07.

En klädesfabrik för tillverkning af tyger och sängfiltar såväl för inrättningens behof som andra fattigvårdsinrättningar finnes äfven här.

Ur redogörelsen för arbetsinkomsterne af arbetsverksamheten här under 1883 må anföras:

Den offentliga gaturenhållningen	kr. 32,200.
Den enskilda d:o	„ 3,100.
För försålda stenmaterialier	„ 11,998.
Diverse handtverkerier	„ 25,898.
Klädesfabriken	„ 24,000.
Underhåll af offentliga vägar	„ 9,866.
Rensning af kryolith	„ 5,845.
Tillverkning af tändsticksaskar & papparbeten	„ 6,000 o. s. v.

Vid väfveriet äro anställda i medeltal 20 man, vid snickeriet 20 man, vid rensning af kryolith (till en soda fabrik) 60 man, vid drefplockning 50 man, vid stenhuggeriet och huggning af makadamiseringssten 40 man om sommaren och ända till 80 man om vintern, vid tillverkning af tändsticksaskar 30 man o. s. v.

För gaturenhållningen äro ständigt 125 man anställda, och stå dessa vid arbetets utförande under tillsyn af bland dem utsedda förmän och 5 aflönade uppsyningsmän samt 4 assistenter, fördelade sålunda att hvarje uppsyningsman har 25 man under sin tillsyn. Antagne formän verkställa emot viss daglön alla förekommande körslor. Öfrige vid inrättningen förekommande transporter t. ex. vid stenhuggeriet m. m. verkställas äfven af legde förmän. Här kan äfven vara platsen att nämna, att inrättningen har en egen större brandspruta hvarmed ett visst antal hjon rycka ut äfven vid eldfara inom staden under ledning af vaktpersonalen. Likaså har inrättningen sin egen brandtelegraf.

Alla arbetssalar äro förlagda i första eller nedra våningen och logementerna, som äro af olika storlek och inrymma ända till 40 hjon, — i de öfre våningarna.

Maten intages i arbetssalarne. Efter slutad måltid rengör hvar och en sina matkärl, som placeras på en för hvarje hjon anvisad plats.

Disciplinen är här mycket sträng, och hjonen stå under ständig uppsigt under arbetstiderna. Såväl logementer som arbetssalar äro alltid tillåsta.

Platsen för stenhuggeriet likasom sjelfva inrättningen är inhägnad med ett högt plank och omöjliggör rymning. För att arbetet vid stenhuggeriet må kunna fortgå äfven under fult väder, har man å den nämnda inhägnade platsen för stenhuggeriet uppfört ett långt och öppet, med tak försedt skjul, afdeladt i mindre bås, 8 fot breda och 14 fot djupa för hvarje stenhuggare. Emedan tillgången på sten är mera knapp invid Köpenhamn, nödgas man betala ända till 45 kronor per kubikfamn s. k. bullersten, transporterad till platsen, — men då man kan försälja t. ex. makadamiserings-

sten till 60 kronor per kubikfamn, finner man ändock sin fördel äfven i denna industri. En liten smidja äfven inom inhägnaden för stenhuggeriet sysselsätter ständigt 2:ne smeder med hvässning af stenhackor och reparation af andra stenverktyg och materialier.

Den kvinliga personalen sysselsättes med hvarjehanda göromål såsom tvätt, sömnad m. m.

Spisordning och ordningsreglor för inrättningen närslutes härhos jemväl. (Se bil. Litt. N.)

Då fråga nu uppstår att grundlägga en arbetsanstalt i Helsingfors, må det tillåtas mig att framhålla, det redan § 40 i gällande allmänna fattigvårdslag förutsätter uppförandet af dylika inrättningar. Deri stadgas nemligen, att hvarje fattigvårds samhälle må „låta sig angeläget vara att inrätta arbetsanstalt för dem som stå under fattigvårdsstyrelsens husbonde välde“. Att Helsingfors stads Arbets- och fattiggård hvarken kunnat eller någonsin kommer att kunna uppfylla den uppgift, som dess officiella benämning anger, är en sak, som är både lätt insedd och naturlig. Må man endast härvid betänka olämpligheten af att i en gemensam inrättning sammanföra barn, orkeslösa och sinnessvage med unge, arbetsföra män och kvinnor, den åldriga, hederliga f. d. tjenaren med för brott och liderlighet afstraffade personer. Alla dessa olika element underkastas sedan en och samma yttre ordning, sysselsätts med samma arbeten, hafva enahanda fördelning af tiden för verksamhet och hvila o. s. v. Oegentligheten häraf faller genast i ögonen, och i och med detsamma framgår nyttan och behovet af en möjlig afsöndring af fattigvårdens klienter efter ålder, föregående lif, nuvarande arbetsförhet m. m.

Härvid synes det väl naturligast att Helsingfors Arbets- och fattiggård afstår från att vilja vara en kombinerad Arbets- och försörjningsanstalt (hvilket den redan från början åtminstone de facto gjort) och åtnöjer sig med detta senare, hvilket nog ensamt för sig upptager dess resurser af utrymme. För de *arbetsföra* medlemmarne af Helsingfors kommun, hvilka äro i behof af fattigvårdens mellankomst, skulle derföre den påtänkta nya arbetsinrättningen uppbyggas. Men icke blott för dessa är densamma af behovet påkallad, utan skulle den derjemte komma att fylla en annan länge känd brist.

Ofta har nemligen fattigvården nödgats utverka s. k. arbetsdom å personer, hemfallna under § 31 af gällande fattigvårdslag d. v. s. sådana, hvilka genom dryckenskap, lättja eller liknöjdhet ådraga sina familjer sådan nöd, att fattigvårdens hjälp tarivas, samt dem, hvilkas barn för tiggeri blifvit anhållna. Om alla dessa stadgas nemligen, att de stå under fattigvårdsstyrelsens husbondevälde, till dess den kostnad kommunen tillskyndats blifvit godtgjord. Men huru tillgodogöra sig dessas arbetsförmåga? Försök hafva blifvit gjorda, att låta dem hos enskilda personer aftjena sin

gäld, men hafva mötts af så stora svårigheter, att detta sätt ytterst sällan kunnat användas, liksom det af ofvannämnda skäl varit omöjligt att inhysa dem å Arbets- och fattiggården. Lämpligaste platsen för dylikt aftjenande af kommunen tillskyndad kostnad skulle väl utan tvifvel vara Arbetsinrättningen. Dessutom har fattigvårdsstyrelsen sökt att bereda arbetsförtjenst åt behöfvande genom utlemnande af råmaterial till förarbetning i hemmen; denna verksamhet har dock sjelffallet, då fattiggårdens arbetsverksamhet omfattar så få brancher, varit ytterst begränsad, men skulle väl vid en Arbetsinrättning kunna mera utvidgas.

Af allt detta synes mig tydligt framgå, att den ledande principen bör vara att ställa Arbetsinrättningen i det allra närmaste samband med den allmänna fattigvården, sålunda att densamma underställes fattigvårdsstyrelsens kontroll och myndighet; intagningen af hjon sker i samma ordning som till fattiggården, d. v. s. genom fattigvårdsstyrelsen och dess ordförande o. s. v.

Frågan om hvilka personer borde intagas å Arbetsinrättning skulle jag i nära anslutning till det för Stockholms Arbetsinrättning gällande reglemente vilja lösa sålunda, att härvid skulle ifrågakomma:

1:o personer, som stå under fattigvårdsstyrelsens i Helsingfors husbondevälde, och hvilkas arbetskraft styrelsen vill å inrättningen använda;

2:o nödställda, arbetsföra medlemmar af Helsingfors kommun, hvilka, saknande stadigt hemvist, ästunda att å inrättningen blifva såsom hjon intagna, egande de dervid upprätta skriftligt aftal rörande tid och vilkor för deras vistelse derstädes.

Utom den ofvan påpekade nödvändigheten af en viss klassificering af hjonen vågar jag påpeka, att härmed skulle ernås en välbehöflig utvidgning af utrymmet å Arbets- och fattiggården särskildt af dårvårdsafdelningen, hvilken för länge sedan är fylld. Genom ett ej så litet antal hjons öfverflyttning till Arbetsinrättningen skulle nemligen några af de rum, som nu användas för arbete, kunna disponeras till s. k. gemensamhetsrum för mera stillsamma sinnessvaga, hvilket praktiska förfarande jag var i tillfälle att närmare inhemta i Göteborg.

Arbetsinrättningen skulle jag vilja föreslå att till en början uppföras för ett-hundra (100) personer, hvilket torde motsvara behovet för den närmaste framtiden och på den plats inom fattiggårdens område, som på vidfogade situationsplan anges (Se Litt. X). Fördelarne deraf skulle enligt min åsigt vara:

1:o Ett läge nära invid en trafikerad väg med undvikande af inrättningens placerande inom sjelfva staden, hvilket af många skäl ej är önskvärdt;

2:o möjligaste minsta kostnad och enkelhet i förvaltningen.

Vigten af mom. 1 framgår deraf att, då meningen vore det hjonen på rekvisition skulle kunna i staden utföra diverse arbeten, vägen från det föreslagna området till staden blefve endast omkring hälften så lång som vägen mellan fattiggården och staden och torde den ej kunna anses för lång.

Hvad mom. 2 beträffar så föreslår jag att kosten åtminstone så länge inrättningen har detta omfång tillredes å sjelfva fattiggården och derifrån på lämpligt sätt

transporteras till Arbetsafdelningen. Då afståndet från sjelfva fattiggården till det föreslagna Arbetshuset blefve endast några hundra steg, och man i Stockholm, Göteborg m. fl. ställen levererar varm mat till andra inrättningar, torde detta ganska väl kunna gå för sig. Härigenom undvikas en skild hushållning, kontrollen blir lättare och mindre arbetskrafter erfordras. En förändring af spiseln i köket å fattiggården, eller kanske hellre kökets förflyttande till nedra våningen af ekonomiebyggnaden, anser jag vara allt som erfordras. Likaså kunde hjonen i Arbetsinrättningen för Gudstjensten begagna sig af bönsalen å fattiggården, åtnjuta läkarvård i dess lasarett, bada i dess badstuga, tvätten verkställas derstädes o. s. v. hvarigenom uppförandet af bönsal, lasarett, kök, bak- & bryggstuga samt badstuga undvikas.

Den inre förvaltningen föreslår jag att uppdragas åt Inspektorn å Arbets- och fattiggården, biträdd åtminstone till en början endast af en uppsyningsman och tvenne (2:ne) vaktmästare med förslagsvis följande arbetsfördelning:

Inspektorn eger:

a) att å styrelsens vägnar och under dess inseende, öfver de å inrättningen intagne hjon utöfva husbonderätt;

b) att hos fattigvårdsstyrelsen vara ansvarig för inrättningens behöriga gång, att sorgfälligt vaka deröfver, att underlydande betjening uppfyller sina skyldigheter, att gifna befallningar punktligt fullgöras samt att arbetsamhet, ordning, snygghet och sedlighet noggrant iakttagas;

c) att uppbära och redovisa för såväl de medel, som till inrättningen inflyta, äfvensom bestrida alla vid inrättningen förefallande utgifter, i enlighet med de föreskrifter, som i sådant afseende varda af styrelsen meddelade;

d) att öfver inrättningens inkomster och utgifter föra ordentlig bok och räkning samt vårda och hos styrelsen redovisa för alla inrättningens förråder, inventarier och andra tillhörigheter;

e) att föra fullständig rulla öfver alla å inrättningen intagne hjon med ordentliga anteckningar för hvarje person om hans hemvist, ålder samt tiden för hans inskrifning och afgang; å styrelsens vägnar upprätta tjenstekontrakt med hjon hörande under mom. 2;

f) att derest hjon vägrar att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som till vidmakthållande af ordning, snygghet och sedlighet inom inrättningen äro meddelade, eller eljest visar tredska, sjelfsvåld, oordentlighet eller sturskhet, låta under viss kortare tid, högst 14 dagar, för sådant hjon lämpligen minska dess underhåll eller hjonet i särskildt rum förvara;

g) att i öfrigt ställa sig till efterrättelse såväl det för inrättningen fastställda reglemente, i de delar detsamma är å Inspektorn tillämpligt, som ock de särskilda föreskrifter, hvilka kunna honom i och för tjensten af styrelsen lemnas.

Uppsyningsmannens åligganden äro:

a) att föra fullständig dagsverkslista upptagande hvarje å inrättningen intaget hjon;

b) emottaga, numrera och bokföra de inkomna hjonens egen beklädnad samt föranstalta om deras tvättning och lagning;

c) föra kladd öfver verkställda arbeten och derom hos Inspektorn dagligen anmäla;

d) ansvara för alla inventarier, materialier och klädespersedlar, som till honom af Inspektorn utlemnas;

e) handhafva ledningen och tillsyn af alla på inrättningen förekommande arbeten enligt Inspektorns föreskrift samt sjelf stänga arbetssalarne efter slutadt arbete;

f) närmast ansvara för ordningen inom inrättningen och att antagne vaktmästare fullgöra sina åligganden samt vid förefallande oordningar, sjukdoms- eller olycksfall sådant hos Inspektorn genast anmäla samt i öfrigt ställa sig de ytterligare föreskrifter, hvilka Inspektorn såsom hans närmaste förman honom i tjensten meddelar, till noggrann efterrättelse.

Vaktmästarene åligger:

a) att noga tillse att porten är stängd, samt vid ut- och ingåendet noga visitera hjonen att de icke olofligen medföra inrättningen tillhöriga persedlar och effekter, samt att de icke hemföra bränvin eller annat, som icke får af dem till inrättningen införas;

b) tillse att hjon, när de utsläppas, äro försedda med permissions-biljett samt att permitteradt hjon vid utgåendet är rent och snyggt, eller i motsatt fall det tillbakavisa;

c) att på bestämdt klockslag öppna och stänga logementerne, verkställa ringning om morgnar och kvällar samt till arbets- och måltiden samt tillse att logementerne äro sopade och sängarne uppbäddade;

d) att i tur dejourera i arbetssalarne likasom vid matutdelningen och under måltiderna, morgon- och aftonbönerna samt om sön- och helgdagarne åtfölja hjonen till Gudstjensten å fattiggården o. s. v.

Tillika tager jag mig friheten bifoga förslag till löneförmoner:

Inspektorn å Arbets- och fattiggården (lönetillskott)	Fmk 1,500:
1 uppsyningsman (jemte bostad ved och lyse) lön 100 mk i månaden	„ 1,200:
2:ne vaktmästare (jemte d:o d:o d:o) lön å 60 mk i månaden	„ 1,440:
för hvarje	„ 1,440:
	<hr/>
	Summa Fmk 4,140.

Vid uppgörandet af förslag till nödiga logementsrum, arbetssalar, rum för betjening m. m. har jag bemödat mig att, så vidt detta kan ske utan att göra inrättningen obekväm och sålunda förfelad, endast upptaga det, som är oundgängligen nödvändigt, på det att kostnaden må inskränkas till det minsta möjliga. Som ofvan är nämndt, har jag sålunda ansett att inrättningen i dess nuvarande omfång kan hafva bönsal, lasarett, kök och badstuga gemensamma med fattiggården. Äfven uppförandet af skilda matsalar har jag trott kunna undvikas genom tillgodogörandet af det praktiska

förfarande jag var i tillfälle att lära känna vid Göteborgs „Arbets- och försörjningsinrättning“, der man för detta ändamål använde de rymliga korridorerna.

De närmare detaljerna af huru jag ungefärligen tänkt mig anordningen af hithörande frågor synes på de utkast (Se bil. Y), som jag för tydlighetens skull tagit mig friheten bifoga. Af densamma framgår att byggnadskomplexen komme att bestå af:

En byggnad i 2:ne våningar innehållande:

I första våningen som är af tegel:

1 arbetssal, afsedd för 50 personer, der diverse arbeten utföras som ej kunna räknas till handverk såsom slöjd, drefplockning, basthäckling m. fl., 1 arbetssal för 30 personer för handtverkerier såsom snickare, bleckslagare, plåtslagare, m. fl., 1 arbetssal för skomakare och skraddare, afsedd för 20 personer, 2:ne mindre arbetsrum, 1 kontorsrum, 1 förrådsrum samt rum för vaktmästarne.

I andra våningen af trä:

7 logementsrum, 30 fot långa, 20 fot breda och 14 fot höga, hvarje afsedt för 15 personer, 1 mindre rum der hjonen tvätta sig, 1 rum för några nattklosetter samt 1 korridor längs byggnadens ena långsida, 14 fot bred, som tillika tjenar till matsal.

En byggnad i 1 våning af trä, innehållande:

1 rum och kök för uppsyningsmannen, 1 större förrådsrum för beklädnad och materialier samt färdiga arbeten, 3 celler och 1 desinfektionsrum.

Härtill kommer naturligtvis nödiga uthus, innehållande latriner, lider för ved och virke samt dessutom:

Ett brädskjul för stenhuggning:

60 fot långt och 15 fot bredt med tak och väggar på 3 sidor.

En simpel mindre stocksmdja:

Det hela bör försvarligt inhägnas.

Med stöd af den erfarenhet jag vunnit i liknande saker vid Arbets- & fattiggården anser jag de nödiga inventarierna borde utgöras af nedanstående:

100 jernsängar	å 25 m. —	2,500:
200 madrassöfvertåg	„ 4 „ —	800:
400 dynöfvertåg	„ 1 „ —	400:
300 lakan	„ 3 „ 50	1,050:
125 filter	„ 10 „ —	1,250:
Virke och materialier till möbler s. s. bord, skåp, bänkar m, m. som hjonen sjelfva få förfärdiga, förslagsvis		500:
Klosetter och tvättmaskiner		500:
Diverse inventarier och arbetsverktyg förslagsvis		1,500:
	<u>Summa</u>	8,500:
Till ved, förslagsvis		1,000:
„ lyse		300:
	<u>Summa</u>	1,300.

Hvad hjonens kost och beklädnad beträffar så anser jag, att den förra med några små förändringar och delvis rikligare portioner kunde blifva densamma som å fattiggården. I hvarje fall bör den naturligtvis vara riklig och god, då strängt arbete kommer att af hjonen fordras; men då kostnaden för dagportion å fattiggården numera kunnat nedtryckas till 32 1/2 penni torde en beräkning af 45 penni per dagportion å Arbetsinrättningen vara tillfyllest. Kosthållningen per år för 100 hjon upptages därför till Fmk 16,200.

Att försöka ens närmelsevis upprätta något förslag till hjonens utspisning är lika vanskligt som för saken likgiltigt, hvarför jag här förbigår detsamma.

Den första uppsättningen af hjonens beklädnad synes af nedanstående tablå, der prisen äro beräknade efter lägsta nu gällande:

100 rockar af grå kommiss	å 12 m.	—	1,200:
100 par benkläder af d:o	„ 6	„	600:
100 rockar af s. k. engelskt skinn	„ 5	„	500:
100 par benkläder af d:o	„ 3	„	300:
100 västar af d:o	„ 2	„	200:
100 mössor af mörkt kläde	„ 2	„	200:
50 ulltröjor för utarbetare	„ 3	„	150:
100 st. handdukar	„ —	„ 60	60:
200 par ullstrumpor	„ 1	„ 50	300:
100 „ linnestrumpor	„ —	„ 80	80:
100 „ skor med träbottnar	„ 2	„ 50	250:
25 „ stöflor för utarbetare	„ 12	„	300:
50 „ handskar och vantar för utarbetare	„ 2	„	100:
300 skjortor af lärft	„ 3	„ 40	1,020:
50 par kalsonger för utarbetare	„ 2	„	100:
			Summa 5,360.

Som synes stiger beklädnadskostnaden per hjon till 53 mk 60 penni, en summa, som väl ej kan anses för hög, då det gäller en första uppsättning, och då man tager i betraktande att för dess förfärdigande intet arbete å hjonens sida kan påräknas. Att den årligas beklädnads budgeten i någon mån kan nedtryckas sedan inrättningen något år varit i verksamhet och sålunda ett förråd af aflagda kläder samlats, samt upplappning af gamla och förfärdigande af nya kan verkställas af hjonen sjelfva, är sjelfallet.

Hvad slutligen hjonens blifvande sysselsättningar beträffar så äro de altför mycket beroende af yttre omständigheter såsom hjonens antal, yrkeskunnighet m. m. för att det vore möjligt att på förhand bilda sig något verkligt begrepp om dem. Den ifrågasatta renhållningen af stadens gator genom arbetsinrättningens hjon tror jag ej skulle komma att stöta på några oöfverstigliga svårigheter, men först sedan inrättningen varit i verksamhet något år torde tiden vara inne att göra försök härmed.

I synnerhet borde renhållningen omkring kyrkorna samt af vägarna å begravningsplatserna icke komma att öfverstiga inrättningens disponibla arbetskrafter. Till en början komma antagligen alla krafter att tagas i anspråk i och för inrättningens egna behof såsom vid förfärdigandet af möbler, skrädderi och skomakeri, platsens omkring inrättningen rödjning och planering, vägabyggnader m. m. Senare har jag tänkt mig att utom de egentliga handtverkerierna den förnämsta inkomstkällan kunde sökas i förarbetning af sten, dels emedan afsättning härför jemförelsevis är lätt att finna, dels emedan man både i Kristiania och Köpenhamn kommit till den erfarenhet att personer inom ganska kort tid kunnat bibringas skicklighet i huggning ej blott af nubbs- och makadamiseringssten utan till och med af sockel och dylikt. Men alt detta beror af många varierande omständigheter hvilka komma att gestalta sig olika hvarje år.

Härmed har jag försökt att efter förmåga fullgöra det mig anförtrodda uppdraget och vågar jag hoppas att Stadsfullmäktige vid inrättandet af ett Arbetshus i Helsingfors stad måtte af detta mitt förslag kunna draga någon nytta.

Helsingfors stads Arbets- & fattiggård, den 28 December 1886.

Carl Edv. Degerholm.

Förslag till stadgar
rörande
mjölkhandeln i Helsingfors.

§ 1.

Mjölkförsäljning får ega rum:

- 1:o. Uti för mjölkhandel särskildt afsedda butiker (mjölkmagasin);
- 2:o. På allmänna saluplatsar, å ställen, som uti af polisen utfärdade föreskrifter äro härför anvisade;
- 3:o. På gatorna, dock endast direkt från mjölkförsäljares fordon och under iakttagande af gifna ordningsreglor;
- 4:o. Genom hembärning, enligt mellan säljare och köpare för viss tid träffadt aftal; samt
- 5:o. Vid ladugård i staden, uti der inrättadt särskildt rum.

§ 2.

Lokal, i hvilken mjölk hålles till salu eller förvaras till försäljning, skall vara i alla afseenden ren och snygg, väl ventilerad och fuktfri. Ej må densamma under någon förevändning användas till annat än försäljning af mejerivaror, så vida icke särskildt betryggande åtgärder mot mjölkens förorening eller förskämning vidtagits. Ej heller få försäljnings- eller förvaringsrummen samtidigt tjena till bostad, sofrum eller kök.

§ 3.

Till mjölkens förvarande få endast väl rengjorda och snyggt hållna kärl af sten, glas, brändt lergods eller väl förtennad metall (jernbleck) användas. Dock må sur och så kallad filmjök äfven få förvaras i rena träkärl.

§ 4.

Föreståndare för mjölkhandel, som bedrifves i butik (magasin), så ock egare eller disponent af ladugård inom staden, derifrån mjölkförsäljning eger rum, skall, då han om sådan rörelses öppnande hos vederbörande myndighet anmäler, bifoga helsö-vårdsnämndens yttrande angående lokalen och öfriga förhållanden. Vid flyttning af sådan lokal skall detsamma iakttagas. Hvarje handelsföreståndare, äfvensom egare eller disponent af ladugård, skall jemte tillståndsbeviset lösa ett tryckt exemplar af denna stadga.

Förut vunnet tillstånd bör, i det afseende denna § innehåller, förfullständigas inom tre månader efter det denna stadga blifvit gällande.

§ 5.

Inträffar sjukdomsfall i boningsrum, som är beläget intill ladugård eller upplåtet åt der anställd personal, eller i bostadslägenhet, tillhörande mjölkförsäljningslokal, eller ock uti mjölkförsäljares eller mjölkproducents familj, och finnes anledning antaga att sjukdomen är af smittosam beskaffenhet, skall anmälan om förhållandet ofördröjligen göras hos helsovårdsnämnden, som har att skyndsamt gifva nödiga föreskrifter till förekommande af sjukdomens spridning genom mjölken. Intill dess nämnden meddelat beslut härutinnan och de gifna föreskrifterna iakttagits, är det förbjudet att utlemna någon mjölk från vidkommande ställen; gällande detta förbud äfven försäljningsställe och förvaringsrum, dit mjölk blifvit sänd ifrån sålunda som misstänkt förklarad ladugård.

§ 6.

Å hvarje mjölkbutik (magasin) skall egarens namn vara tydligt anbringadt utanför lokalen; mjölkförsäljare, som till allmän saluplats eller till sina kunders hem öfverför mjölk, skall å sina fordon eller å kärnen ha sitt namn och sin adress tydligt utsatta.

§ 7.

Söt mjölk må till salu hållas i följande sorter, som skola förvaras i skilda kärl med tydliga påskrifter, utvisande sorten:

1:o oskummad mjölk, som bör ha en fetthalt af minst 3 % och en specifik vikt från 1,029 till 1,034;

2:o halfskummad (medelst enkel afsättning skummad) mjölk, med minsta fetthalt af 1,25 % och specifik vikt från 1,031 till 1,036; samt

3:o helskummad (medelst separator eller genom iskylning fullständigt skummad) mjölk, med minsta fetthalt af 0,25 % och specifik vikt af 1,034 till 1,038.

Hvarken söt, eller annat slags mjölk, ej heller grädde, får på saluplats allmänheten tillhandahållas eller der förvaras, som uppblandats med vatten, eller försetts med något främmande ämne, af hvilket slag som helst, eller i hvad ändamål det vara må.

Mjölk af sjuka kreatur eller som företer ovanlig färg eller främmande lukt, eller låter förmärka någon bismak, eller har annan icke regelrätt egenskap, får icke till salu hållas, eller på försäljningsställe förvaras.

§ 8.

Helsopolisen får ej förvägras tillträde till ladugård, försäljnings- eller förvaringsställe för mjölk, med dertill hörande lägenheter, ej heller att der mot betalning efter gångbart pris af varorna taga prof.

§ 9.

Bryter någon emot hvad i denna stadga är bestämdt, eller underlåter att ställa sig de enligt densamma gifna föreskrifter till efterrättelse, böte, der ej ansvar enligt allmän lag bör följa, från och med tre mark till och med tvåhundra mark; skolande uti de i §§ 5 och 7 nämnda fall lämplig åtgärd för varans oskadliggörande genast vidtagas, samt, i händelse helsovårdsnämnden finner skäl dertill förekomma, saken jemte den skyldiges namn bringas till allmän kännedom.

Vid den sedan två år i staden inrättade undersökningsstationen för lifsmedel, ledd af doktor O. Aschan, har tid efter annan en systematisk granskning af den torgförda mjölken blifvit utförd, och har bemälda föreståndare hvarje gång till helsovårdsnämnden inlemnad en öfversigt af de resultat granskningen vidhandengifvit. Under år 1885 ha sålunda i Januari, Juni och September månader särskilda serier dylika undersökningar blifvit utförda. Af dem har framgått, att den nämnda nödvändighetsartikeln hos oss utbjudes och försäljes i ganska ojemn kvalitet och att icke sällan påtagliga förfalskningar af densamma ega rum.

Det torde icke vara påkalladt att här ingå uti en utläggning af de skador, hvilka af ett sådant missförhållande uppstå för den konsumerande allmänheten. Under alla omständigheter ligger ju vikt derpå att förfalskning af hvad slags näringsmedel som helst i möjligaste mån förebygges eller åtminstone motarbetas. Men om det gifves något särskildt fall, der mer än annars maktpåliggande är att endast god och otörfalskad vara i handeln får förekomma, så är väl detta förhållandet då det gäller ett födoämne, som icke blott för alla klasser och åldrar utgör ett af de förnämsta, utan också för vissa bland dem, särskildt den späda barnåldern, är ovilkorligen nödvändigt, enär dess afsaknad eller dåliga beskaffenhet medförer sjukdomar, hvilka bidraga till den äfven annars stora dödligheten inom denna ålder, samt äfven der tidig död icke deraf föranledes, kan grundlägga en svag kroppskonstitution och klen arbetsförmåga vid mognare år. Ätven afsedt härifrån och om man håller sig endast till sakens rent ekonomiska sida, uppgår den mängd närande ämne, som genom mjölkens förfalskande bedrägligtvis undanhölles köpare och konsumenter, antagligen till ganska stora belopp. Kunde man derutöver i siffror fastställa den förlust, som för befolkningen i följd af förfalskningarna uppstår genom en minskning af dess helsa och arbetsduglighet, så skulle den helt säkert uppgå till enorma summor.

En i anseende härtill välbehöflig och önskvärd kontroll öfver den torgförda eller annars till salu utbudna mjölken är likväl icke möjlig, om icke några fasta bestämmningar finnas, till hvilka den med en sådan kontroll betrodda tillsynen hade att hålla sig. Dessa bestämmningar skulle icke blott ha att fixera de slag af den ifrågasvarande varan, som finge hållas till salu, äfvensom de egenskaper, de olika sorterna inom vissa icke alltför trångt dragna gränсор borde förete, utan derjemte beröra åtskilliga yttre omständigheter, hvilka vid handelns öfvervakande äro af lika stor vikt.

Uti de flesta kulturländer har under de senaste tio å tjugu åren en mer eller mindre sträng mjölk kontroll blifvit införd, dels efter grunder, gällande för hela folksamhällen, dels afseende endast vissa städers särskildta förhållanden och behof. Utan att ingå i mycket minutiösa bestämmingar eller pålägga handeln tryckande band genom en alltför pinsam eftersyn, har man öfverallt, der försök dermed gjorts, lyckats införa ordning och pålitlighet samt sålunda icke mindre till säljarens än till köparens verkliga fördel nästan sagdt göra redbarheten till en vana.

Uti det förslag till en sådan kontroll öfver handeln med mjölk, som helsovårdsnämnden nu har äran förelägga, ha de under sistförflutna år 1885 i Stockholm införda bestämmingar isynnerhet tjenat som förebild. Att en särskild icke obetydlig utgift för utöfvandet af den föreslagna uppsigten blir nödvändig, anser helsovårdsnämnden sig icke böra underlåta att nämna, om ock någon bestämd summa för närvarande hvarken torde kunna eller behöfva förslagsvis uppställas. Helsingfors den 16 December 1886.

Helsovårdsnämnden.

DRÄTSELKAMMAREN.

Handlingar rörande nytt tull- och packhus m. m.

i

HELSINGFORS,

den 21 Januari 1887.

N:o 7.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Uti skrifvelse till Drätselkammaren af den 16 November sistlidet år hafva Stadsfullmäktige meddelat, att vid behandlingen hos Fullmäktige af Drätselkammarens den 24 förutgångne September aflåtna framställning angående det förra ryska proviantmagasinets vid vestra kajen inredande till tull- och packhus, förslag hade väckts om att förena Tolags- och Hamnkotorens penningeuppbörd hos en gemensam kassör, samt derom att till följd häraf icke allenast med tillämpningen af den utaf Fullmäktige på Kammarens framställning godkända förändrade arbetsordningen för Hamnkotorets tjänstemän finge tills vidare bero, utan ock sådan ändring vidtoges i den föreslagna inredningen af proviantmagasinet, att Hamn- och Tolagskotoren jemte deras kassörskontor komme att förläggas i husets öfra våning, som framdeles borde erhålla benämningen „stadsvågen“, och hamnbetjeningen skulle inrymmas i nedra våningen, på sätt en af förslagsställaren till Fullmäktige inlemnad eskissritning närmare utvisade. Dessutom hade hos Stadsfullmäktige föreslagits, att i stället för de i Arkitekten Höijers ritningar upptagna jernspiralltrappor, som förmedlade kommunikationen emellan magasinerna i öfra och nedra våningarna, måtte anbringas raka trappor af trä, såsom både beqvämare och mindre kostsamma, än de förra, hvaremot emellan Hamnkotorets och hamnbetjeningens lokaler, i anseende till det trånga utrymmet, en jernspiralltrappa borde inrättas. — Och hade Fullmäktige aktat nödigt att, innan vidare i ärendet tillgjordes, inhemta Drätselkammarens utlåtande öfver oförmälda förslag, hvartföre Fullmäktige i sådant afseende till Kammaren återsändt de uppgjorda ritningarna med der till hörande kostnadsförslag äfvensom bifogat ofvannämnda eskissritning.

Vid öfvervägande af ärendet har Drätselkammaren, när den tidigare väckta frågan om tolagsuppbördens öfvertagande af Tullkammarens kassör torde hafva fått helt och hållet förfalla, funnit en sådan förening af tolags- och hamnuppbörden hos en gemensam kassör, som i ofvan anfördt måtto föreslagits, komma att medföra beaktansvärda fördelar. Vid detta förhållande har Kammaren ock ansett den af en dylik anordning föranledda förändring i Kammarens förut projekterade plan för proviantmagasinets inredning, som finnes framställd å den härför uppgjorda, till Kammaren öfversända eskissritningen, böra i hufvudsak godkännas.

Uti den å sagda ritning föreslagna inredningen hafva nemligen endast följande ändringar af Kammaren ansetts böra vidtagas. Den ifrågasatta spiraltrappan emellan hamnbetjeningens och hamnkontorets lokaler har befunnits obehöffig, emedan vederbörande, för att komma från den ena lokalen till den andra, kunde med en blott helt obetydlig omväg begagna sig af den trappa, som i samma ända af byggnaden komme att leda upp till den öfra våningen. Vidare har kassörsluckan i tolags- och hamnkassörsrummet ansetts böra, för att i det för allmänheten afsedda förrummet bereda bättre utrymme åt derstädes väntande, flyttas närmare intill väggen mot vågmästarummet; enligt ritningen skulle nemligen sagda lucka och luckan i hamnkontorsrummet blifva så nära hvarandra att, då dessutom sistnämnda lucka är placerad nära ingångsdörren till förrummet, trängsel i denna del af sagda rum svårligen kunde undvikas. Och slutligen skulle, till möjliggörande af omförmälda förflyttning utaf kassörsluckan, äfven kakelugnen i kassörsrummet förläggas å midten af väggen mot vågmästarrummet.

Anordningen af de tillämnade lokalerna, sådan den blefve enligt det hos Stadsfullmäktige väckta förslaget och med de af Drätselkammaren nu förordade ändringarna, finnas åskådliggjorda å härhos bilagda, af Arkitekten T. Höijer uppgjorda eskissritning.

I sammanhang härmed bör Drätselkammaren nämna, det Kammaren väl hört påstås, att det s. k. stämpelrummet, hvilket enligt både det af Kammaren förut framställda och ofvan berörda, hos Fullmäktige väckta förslag skulle erhålla plats å nedra botten af byggnaden, borde förläggas i öfra våningen, emedan företrädesvis lättare gods der behandlades, men att Kammaren, efter att ytterligare i saken hafva rådfört sig med Packhusinspektorn Thorman, måste i likhet med honom vidblifva, att sagda rum lämpligtvis bör placeras i nedra våningen. Eljest nödvändiggjordes nemligen icke allenast ett hissande af varorna fram och tillbaka utan ock, då stämpelrummet sålunda ej blefve placeradt omedelbart invid packhusinspektorskontoret, en särskild uppsyningsmans anställande för stämplingens öfvervakande; och dessutom bör det märkas, att genom den nya bränvinslagen det stämpling underkastade godset, hvartill dymedelst kommit att höra alla utländska på buteljer importerade spritvaror, i väsentlig grad ökats, samt att i frågavarande kategori äfven innefattar tunga varor.

Det förut uppgjorda, å 74,000 mark sig slutande kostnadsförslaget för ombyggnaden af proviantmagasinet komme, enligt hvad Drätselkammaren funnit, icke att röna någon nämnvärd inverkan af den förändring i den tidigare planen för ombyggnaden, hvarom nu varit fråga. Hänvisande till sin förberörda skrifvelse till Fullmäktige af den 24 September 1886 upprepar Drätselkammaren således att, efter nämnda kostnadssummas ökande med beloppet af utgifterna för gas- och vattenledning i byggnaden samt för ritningarnas och kostnadsförslagets utarbetande, totalkostnaden för arbetet bör anslås till 80,000 mark, hvilken summa dock å andra sidan måste anses blifva fullt tillräcklig för ändamålet, helst en del poster i kostnadsförslaget af Kammaren befunnits vara snarare drygt beräknade, än motsatsen.

Angående arbetsfördelningen emellan Hamnkontorets tjänstemän anförde Drät-

selkammaren, uti skrifvelse till Fullmäktige af den 15 Oktober sistlidet år, bland annat, följande: Å Hamnkaptenen ankomme för närvarande icke blott den allmänna tillsynen öfver hamnarna utan ock verkställandet af hamnkontorets uppbörd. Debiteringen och bokföringen af ifrågavarande medel ålåde deremot hamnkontoersbokhållaren. Härutinnan vore emellertid den förändring påkallad, att skyldigheten att ombesörja hamnuppbörden och handhafva hamnkontoets kassa blefve öfverflyttad från hamnkaptenen å bokhållaren. Detta åliggande borde nemligen nu hamnkaptenen under vissa timmar eller större delen af dagen å hamnkontoet samt förhindrade sålunda honom att tillbörligen öfvervaka ordningen i hamnarna, af hvilket öfvervakande behovet gjort sig i samma mån allt mera kännbart som stadens kajer och rörelsen å dem tillväxt. För att hamnkaptenen måtte komma i tillfälle att behörigen uppfylla sin hufvudsakliga uppgift borde han följaktligen befrias från ifrågavarande sysslande med hamnuppbörden och kassan, och detsamma i stället anförtros bokhållaren, dock sålunda att hamnkaptenen skulle ega att häröfver likasom ock öfver debiteringen utöfva inseende och kontroll, hvilket för honom blefve så mycket lättare att fullgöra, särskildt beträffande de större posterna, som han i sin journal antecknade inkommande fartygs dräktighet. Drättselkammaren föreslog fördenskull, utom annat, det Fullmäktige måtte fastställa en sådan ändring i den nu bestående arbetsfördelningen emellan hamnkaptenen och hamnkontoersbokhållaren, att den sistnämnda skulle åligga, förutom hvad härintills tillhört honom, att ombesörja hamnuppbörden.

Då Stadsfullmäktige, enligt hvad Fullmäktiges ofvan omnämnda meddelande till Kammararen af den 16 November 1886 vidhandengifver, godkänt detta Kammararens förslag, samt då, i fall äfven ofvanstående förslag om hamn- och tolagsuppbördens förenande i en och samma persons hand, vinner Fullmäktiges godkännande, kassörens vid hamnkontoet lokal bör hållas för allmänheten tillgänglig å samma tider, då Tullkammaren hålles öppen, föranleder allt detta till ändring i motsvarande delar af gällande hamnordning. Drättselkammaren har fördenskull, jemte det hamnordningen i allt öfrigt lemnats oförändrad, uppgjort härhos bilagda förslag till förändrad lydelse för §§ 2 och 17 i densamma. De nya bestämningarna i förstnämnda § rörande hamnuppbördens handhafvande äro, såsom nämndes, redan af Fullmäktige i princip godkända; och att de tider, å hvilka hamnkaptenen bör vara tillstädes å hamnkontoet samt debiteringen och uppbörden böra derstädes verkställas nu icke, såsom förut, blifvit absolut fixerade har skett på det man icke vidare må behöfva, hvarje gång någon ändring af dessa tider befinnes påkallad, underställa frågan Kejsrerliga Senatens afgörande. Deremot har den nuvarande föreskriften om tiden för hamnkontoets öppenållande för anmålningars emottagande under seglationstiden ansetts kunna förblifva oförändrad. Den mindre omformulering, § 17 undergått, har betingats af förslaget om anställande af en särskild kassör för hamnuppbördens ombesörjande (i sammanhang med tolagsuppbörden).

Emellertid vore det, enligt Kammararens tanke, önskligt, att de nu lediga hamnkaptens- och bokhållarebefattningarna i hvarje fall kunde besättas före seglationens

början innevarande år. Drätselkammaren anser fördenskull berörda befattningar böra omedelbart, eller oberoende af frågan om ändringsutverkande i hamnordningen, anslås till ansökning lediga, med vilkor om skyldighet för de blifvande innehafvarene att underkasta sig de förändrade bestämmelser i afseende å tjenstgöringen, som kunna varda vidtagna.

På grund af det anförda föreslår Drätselkammaren vördsamt, det Fullmäktige ville besluta

att låta Drätselkammaren såväl gå i författning om ritningars uppgörande, i enlighet med nu medföljande eskiss af Arkitekten T. Höjer, till det förra ryska proviantmagasinets vid vestra kajen inredande till tull- och packhus samt hamn- och tolagskontor som ock å sagda ritningar utverka fastställelse;

att i underdånighet ansöka om stadfästelse å bilagda förslag till förändrad lydelse för §§ 2 och 17 i stadens hamnordning; äfvensom

att åt Drätselkammaren uppdraga att genast anslå hamnkaptens- och hamnbokhållarebefattningarna lediga att i vanlig ordning hos Kammarerna ansökas, med skyldighet för de blifvande innehafvarene af tjänsterna att underkasta sig de förändrade bestämmelser beträffande tjenstgöringen, som kunna blifva gällande.

Kostnadsförslaget och eskissritningen, som åtföljt Stadsfullmäktiges ofvan berörda skrifvelse af den 16 November 1886, återställas härjemte.

På Drätselkammarens vägnar:

E. Öhman.

Lars Homén.

Förslag till förändrad lydelse för §§ 2 och 17 i Helsingfors stads hamnordning af den 15 Januari 1879.

§ 2.

1. Ordningen inom hamnområdet handhafves af en hamnkaptens samt honom underlydande en hamnmästare och hamnbetjening.

2. Hamnkaptens åligger i allmänhet: att sorgfälligt vaka öfver efterlefnaden af ej mindre denna hamnordning än hvad i gällande byggnadsordning för staden är stadgadt angående kajer och hamnbroar, samt yppade bristfälligheter å dessa hos

Drätselkammaren anmäla i afseende å desammas afhjelpande, att i hamnkotoret vid södra hamnen alla söcknedagar vara tillstädes å viss tid, hvilken Drätselkammaren eger, på hamnkaptens framställning, bestämma; börande denna tid angifvas såväl medelst anslag å hamnkotoret som ock genom en flagga, hissad å signalstång invid kotoret; att handhafva uppsigt och kontroll öfver uppbörden och redovisningen af fastställda fartygs-, last- och andra afgifter; äfvensom att hålla noggran tillsyn deröfver att hamnbetjeningen hvarje morgon tidigt, efter årstidens beskaffenhet, är tillstädes vid hamnarna, att nattdejour derstädes tillbörligen fördelas, att betjeningen med redlighet och nit fullgör sina tjensteåligganden, utan någons förnärmande, samt för öfrigt med foglighet och lämpa bemöter sjöfarande och andra, med hvilka den derunder kommer i beröring.

3. Debitering af afgifter, som uppbäras i stadens hamnkotor, verkställas på eget ansvar af en derför antagen hamnkotorsbokhållare. Uppbörden af sagda afgifter handhafvas ock af nämnde bokhållare, der ej särskild person blifvit af Stadsfullmäktige på Drätselkammarens förslag dertill utsedd.

4. Hamnmästaren, som jemte två hamnkonstaplar stationeras å Södernäs, tillkommer att öfvervaka ordningen såväl i hamnen derstädes, som å lastageområdena deromkring samt att under eget ansvar tillämpa denna hamnordning och i öfrigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som kunna af hamnkaptens honom särskildt meddelas.

5. Stadens hamnkotor hållas under navigationstiden för anmälningars emottagande öppna alla helgfria dagar från klockan 6 om morgonen, under den ljusare, och från dagningen under den mörkare årstiden, till klockan 6 om aftonen, men debiteringen och uppbörden verkställas endast i hamnkotoret vid södra hamnen å tider, som Stadsfullmäktige på Drätselkammarens framställning ega bestämma. När hamnarna äro isbelagda och navigationen blifvit inställd, hålles kotoret vid södra hamnen öppet endast under någon kortare, jemväl af Stadsfullmäktige i nyss angifven ordning bestämd del af dagen.

§ 17.

På förslag af Drätselkammaren antaga Stadsfullmäktige till hamnkaptens och hamnmästare i sjömannayrket erfarna män, som tala, utom svenska och finska, äfven något fremmande språk.

Öfriga erforderliga tjenstemän utses likaledes af Stadsfullmäktige på förslag af Drätselkammaren, som på förslag af hamnkaptens eger antaga vaktmästare och hamnkonstaplar.

Såväl hamnkaptens och hamnmästaren, som hamnbetjente, hvilka senare äro skyldige hamnkaptens och hamnmästaren hörsamhet och lydnad, stå i allt, som rör deras befattning med ordningen i hamnarna, under närmaste inseende af Magistraten, som eger, efter omständigheterna, tilldela dem för fel och förseelser i tjensten varning eller fälla dem till böter från tio till etthundra mark, eller afhålla dem från tjenstens

utöfning under högst sex månader med eller utan förlust af hela lönen eller någon del deraf, eller alldeles skilja dem från befattningen. Mål angående ersättning för skada, som hamnkaptenen eller hamnmästaren och hambetjente ådraga någon, tillhöre deremot allmän domstols upptagande. För fel och försumlighet beträffande debiteringen och uppbörden af hamnafgifter äro vederbörande tjänstemän underkastade de påföljder, Drätselkammarreglementet utsätter för Drätselkammaren underlydande tjänstemäns fel och försummelser i befattningen.

Hamnkaptenen, hamnmästaren och hambetjeningen bära under tjensteutöfning uniformsrock af mörkblått kläde med gula metallknappar med stadens vapen; dessutom bära kamnkaptenen och hamnmästaren mössa af mörkblått kläde med guldgalon och ett guldankare ofvanför mösslinningen midt emellan densamma och öfra mösskanten samt hambetjeningen ett ankarmärke såväl å mössan som på venstra sidan af bröstet.

Handlingar, rörande frågan om uppförande af ett desinfektionshus.

Till Stadsfullmäktige.

Anhållande att få upptaga en viktig hygienisk fråga har helsovårdsnämnden äran anföra att ett verksamt förhindrande af kontagiösa sjukdomars spridning bland annat förutsätter inrättningar, medelst hvilka smittämnen, som vidlåda hvarjehanda slags föremål, kunna säkert förstöras, ett mål som i vår tid synes uppnåtts genom användandet af het vattenånga uti stora desinfektionsapparater, hvaremot anstalter i mindre skala och grundade på andra principer, såsom het luft m. m., icke ledt till målet, hvarför ock den desinfektionsugn, som på nämndens förslag för några år sedan här uppsattes, icke visat sig fylla ändamålet. Ifrågavarande nya inrättningar, äfven i sig sjelfva kostsamma, erfordra emellertid uppförandet af särskilda byggnader, hvilka icke heller utan betydliga kostnader kunna åstadkommas. Helsovårdsnämnden har det oaktadt icke tvekat att låta uppgöra här bilagde eskisser och summariskt kostnadsförslag till en sådan inrättning, hvaraf behofvet blir allt mera trängande, isynnerhet nu, då faran för ett utbrott af farsoten kolera trädt oss närmare, än något af de föregående åren och med en viss sannolikhet under nästkommande år torde kunna förutses. Flere orter, äfven ett par sådana i vårt land, ha i fråga om en dylik anstalt jemväl redan föregått med exempel.

I det Helsovårdsnämnden ber att få förelägga Stadsfullmäktige ett förslag i ofvannämnda syfte, har nämnden äran tillägga att byggnaden är afsedd att inrymma två apparater, ehuru till en början endast en sådan skulle uppsättas, likaså att ett förslag till årlig utgiftsstat för inrättningens skötande icke ingår i kostnadsberäkningen.

Och får helsovårdsnämnden anhålla att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anslå den i det summariska förslaget upptagna summan, stor 30,000 mark, äfvensom att lemna Drätselkammaren och Byggnadskontoret i uppdrag att med den skyndsamhet, att anstalten senast från den 1 Juli nästkommande år kunde träda i verksamhet, gå i författning om nödiga beställningar, äfvensom om uppförandet af byggnaderna, för hvilka nämnden ber att få föreslå en afskild plats på det kommunala sjukhusets område.

På helsovårdsnämndens vägnar:

C. Qvist.

Theodor Ljungberg.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 28 Januari 1887.

N° 36.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Sedan Helsovårdsnämnden, i skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 6 December sistlidet år, föreslagit uppförandet af ett hus af tegel för inrymmande af desinfektionsapparater, hafva Fullmäktige, uti remiss af den 28 i samma månad, uppdragit åt Drätselkammaren att, så snart sig göra låte, ingå i närmare pröfning af berörda förslag och derom till Fullmäktige afgifva utlåtande, hvarvid särskild utredning borde åstadkommas, huruvida det ifrågasatta desinfektionshuset åtminstone delvis kunde uppföras af trä.

Uti den nämnda skrifvelsen har Helsovårdsnämnden anført, att ett verksamt förhindrande af kontagiösa sjukdomars spridning förutsatte, bland annat, inrättningar, medelst hvilka smittämnen, som vidlåde hvarjehanda slag af föremål, kunde säkert förstöras. Detta syntes i vår tid hafva ernåtts genom användandet af het vattenånga uti stora desinfektionsapparater, men anstalter i mindre skala och grundade på andra principer, såsom begagnande af het luft m. m., hade deremot icke ledt till målet, hvarföre ej heller den desinfektionsugn, som på Helsovårdsnämndens förslag för några år sedan här uppsatts, visat sig uppfylla ändamålet. Ifrågavarande nya apparater, de der äfven i sig sjelfva vore kostsamma, erfordrade emellertid uppförandet af särskild byggnad, hvarest de kunde uppställas. Helsovårdsnämnden hade fördenskull låtit uppgöra eskisser jemte summariskt kostnadsförslag till en byggnad med dertill hörande inrättningar af omförmäldt slag, hvilken byggnad vore afsedd att inrymma två apparater, ehuru till en början endast en sådan kunde uppsättas. Enligt kostnadsförslaget komme sjelfva byggnaden, af tegel under plåttak, att kräva en utgift af 20,000 mark, hvarutom en ugn enligt Schimmel's system med panna och alla andra nödiga apparater jemte uppställning beräknats kosta tillsammans 10,000 mark. Och med framhållande såväl deraf, att behovet af den föreslagna inrättningen blefve allt mera trängande, i synnerhet nu, då faran för ett utbrott af kolera farsoten trädte oss närmare, än under något af de föregående åren, och ett sådant utbrott vore att med en viss sannolikhet förutses under år 1887, som ock deraf att par orter i landet redan hade i fråga om en dylik anstalt föregått med exempel, har Helsovårdsnämnden anhållit, det Stadsfullmäktige ville för omordade ändamål anslå den i kostnadsförslaget upptagna summan, 30,000 mark, samt lemna Drätselkammaren och Byggnadskontoret i uppdrag att å en afskild plats inom det kommunala sjukhusets område uppföra byggnaden äfvensom till denna anskaffa erforderliga inrättningar, allt med den skyndsamhet, att anstalten senast den 1 nästkommande Juli kunde träda i verksamhet.

Sedermera har Helsovårdsnämnden ock, i skrifvelse till Drätselkammaren af den 20 innevarande Januari, hemställt, huruvida icke fullständiga ritningar till ifrågasvarande byggnad jemte kostnadsförslag borde omedelbart uppgöras, emedan någon möjlighet eljest icke förefunnes att få inrättningen till stånd så tidigt att den kunde vara i verksamhet instundande sommar, då den för befaradt farsotsutbrott ovilkorligen skulle behövas.

För ärendets beredning har ett särskildt utskott, bestående af Ingenjörerne T. Frosterus, R. Huber och O. Ehrström, Arkitekten K. G. Nyström och Muraremästaren A. Ärt varit af Drätselkammaren tillsatt.

Nämnda utskott har numera, enligt hvad detsamma genom sin ordförande Ingenjören Frosterus meddelat Drätselkammaren, kommit till följande resultat i saken:

desinfektionshusets uppförande af trä har af utskottet, med hänsyn till byggnadens bestämmelse och den dermed förenade eldfarligheten, på det bestämdaste afstyrkts; utan borde, i enlighet med Helsovårdsnämndens förslag, huset uppföras af tegel;

byggnaden har befunnits kunna till sin längd och bredd sålunda minskas och till sin ruminredning så förenklas, som härhos bilagda, af utskottet aflemnade eskissritning utvisar, utan att byggnadens användbarhet för dess ändamål komme att deraf röna någon menlig inverkan eller möjligheten till utförande af desinfektion att lida intrång; men genom en dylik reduktion af byggnadens storlek och inskränkning af dess rumantal skulle kostnaden för densamma, enligt jenväl närslutna kostnadsförslag, från det i Helsovårdsnämndens förslag beräknade beloppet 20,000 mark nedbringas till 13,000 mark; samt

ångpannan har ansetts böra, på sätt af nyss åberopade eskissritning framgår, blifva af något mindre dimensioner, än Helsovårdsnämndens ritning gifver vid handen, samt göras stående och icke inmurad; men hithörande punkt i Nämndens kostnadsförslag har dock af utskottet lemnats oförändrad, emedan utskottet icke varit i tillfälle att pröfva det derstädes summariskt uppgifna priset 10,000 mark för desinfektionsugnen och ångpannan med tillbehör och uppställning.

Hvad utskottet i anförd mätto föreslagit har Drätselkammaren, som ansett Helsovårdsnämnden hafva anförut tillfyllesgörande skäl för ifrågasvarande inrättnings åvägbringande, funnit sig böra i allo understödja. Och för den händelse att förstärkte Stadsfullmäktige, till hvilkas afgörande frågan nu är hänskjuten, besluta till uppförande af ett desinfektionshus, skall Drätselkammaren icke underlåta att till Stadsfullmäktige i sammanhang med frågan om låns upptagande för andra redan utförda eller beslutade företag, inkomma med förslag om erforderliga medels anskaffande i låneväg jenväl för nu i fråga varande ändamål.

På Drätselkammarens vägnar:

E. Öhman.

Lars Homén.

H:fors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebol:s tryckeri, 1887.

Utskottsyttrande angående åtskilliga ingifna ansökningar om rätt till försäljning af spritdrycker.

Till Stadsfullmäktiges utskott för beredning af frågor angående handel med spritdrycker hafva i och för handläggning öfverlämnats bilagda 45 ansökningar om rätt till försäljning af slika drycker. Af dessa ansökningar afser en vinnande af både utminuterings- och utskänkingsrätt, nämligen den hvilken inlemnats af:

1:o) *Helsingfors Utskänkingsaktiebolag*, som uppgifver att de fem utminuteringsställen för försäljning af bränvin och sprit, hvilka bolaget tidigare anhållit att under tiden från den 1 Juni 1887 till den 1 Juni 1888 få hålla, komme att förläggas i följande gårdar:

a) Glogatan N:o 5, med Agata Renberg som föreståndarinna,
b) Andraegatan N:o 15, med Matilda Dalgren som föreståndarinna,
c) Fredriksgatan N:o 25, med Ottiliana Lindqvist som föreståndarinna,
d) Lilla Robertsgatan N:o 13, med Helena Lindfors som föreståndarinna,
e) Fabiansgatan N:o 10, med Wilhelmina Hagstedt som föreståndarinna;
hvarjemte bolaget anhåller om rättighet att under nyssnämnda tid idka utskänkning af spritdrycker, utom å de tvänne (rätteligen trenne) ställen, nämligen gårdarne N:o 34 vid Fredriksgatan och N:o 5 vid Stora Robertsgatan (äfvensom Högholmen), till hvilka stadsmyndigheterna redan lemnat bifall, uti följande lokaler.

a) Sofiegatan N:o 6, med Anna Holopainen som föreståndarinna,
b) Fredriksgatan N:o 25, med Audotja Wladimiroff som föreståndarinna, och
c) Wladimirsgatan N:o 11, med Klara Walkonen som föreståndarinna.

Fem af de ingifna ansökningarne afse erhållande af utminuteringsrätt, nämligen de som ingifvits af:

2:o) *Handlandene Carl Oskar Lindström, Edvard Evensen, F. Lievendal och W. Klärich*, hvilka gemensamt inlemnats en ansökan af följande lydelse:

„Till Magistraten i Helsingfors.

Sinnade att för minutförsäljning af bränvin och sprit härstädes bilda ett aktiebolag under namn af Helsingfors Utminuterings Aktiebolag, som genom sin organisation kunde erbjuda sådana garantier för rörelsens bedrifvande i sedlighetens intresse, att all utminuterings af ifrågavarande drycker i denna stad kunde, på sätt i § 9 af kejsarliga förordningen angående vilkoren för, bland annat, försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spritdrycker, gifven den 16 Juli 1886 förutsättes, åt bolaget öfverlemnas, få vi härjemte ödmjukast bifoga förslag till stadgar för det tillämnade bolaget, under anhållan att åt bolaget, sedan stadgarne blifvit vederbörligen fastställda, måtte beviljas uteslutande rätt att

under tiden från den 1 nästkommande Juni till den 1 Juni 1888 i denna stad idka utminuterung af bränvin och sprit å de fem försäljningsställen, som jemlikt Guvernörens i länet den 23 November sistlidet år gifna utslag, få för sådant ändamål härstädes inrättas. Skulle denna anhållan icke kunna i allo bifallas, våga vi emotse att åtminstone några af nyssberörda utminuteringsrättigheter åt bolaget öfverlåtas. — Slutligen anse vi oss böra tillkännagifva, det vi äro beredvillige att i ofvannämnde förslag till stadgar för det tillämnade bolaget vidtaga de ändringar, hvartill Magistraten eller Stadsfullmäktige kunna finna anledning förekomma“;

3:o) *Handlanden Fredrik Nikander*;

4:o) *Apotekarens Johanna Charlotta Maexmontan*;

5:o) *Handlanden Henrik August Lindström*; samt

6:o) *Sjökaptenen Viktor Rudolf Kählman*;

hvilka fyra sistnämnde sökande hvar för sig anhålla om rätt till utminuterung af in- och utländska spritvaror samt deraf tillagade drycker, utom bränvin, under tiden från den 1 nästkommande Juni till samma dag år 1888, Nikander uti gården N:o 11 vid Fredsgatan, Maexmontan i gården N:o 21 vid Unionsgatan, Lindström i gården N:o 7 vid Glogatan och Kählman i gården N:o 2 vid Kristiansgatan.

Öfriga trettinio ansökningar gälla vinnande af rätt till utskänkning af spritdrycker. Dessa äro ingifna af:

7:o) *Konditorn Karl Johan Björkqvist*, med uppgifven lokal i gården N:o 2 vid Södra Magasinsgatan;

8:o) *Konditorn Herman Ludvig Sundholm*, N:o 31 vid Norra Esplanadgatan;

9:o) *Restauratrisen Kristina Sofia Josefina Westerling*, Kaisaniemi värdshus;

10:o) *Restauratören Pehr Gustaf Nymark*, N:o 6 vid Wilhelmsgatan;

11:o) *Restauratören Klas Fredrik Ahlgren*, N:o 7 vid Ludvigsgatan;

12:o) *Restauratören Martin Podvorskij*, N:o 7 vid Konstantinsgatan;

13:o) *Restauratören Karl Emil Edberg*, N:o 8 vid Nylandsgatan;

14:o) *Polyteknikernes förening och Sångarkören „M. M.“*, klubblokal i gården N:o 29 vid Aandreaegatan med Enkefru Gustava Charlotta Rosendahl som föreståndarinna;

15:o) *Värdshusidkerskan Maria Josefina Semmelis*, N:o 13 vid Lilla Robertsgatan;

16:o) *Restauratrisen Charlotte Brofeldt*, N:o 13 vid Nylandsgatan;

17:o) *Konduktörshustrun Anna Gustava Wallgren*, N:o 6 vid Norra Magasinsgatan;

18:o) *Restauratören Carl Wilhelm Kämp*, Brunshuset;

19:o) *Restauratören Evert Alexander Rosendahl*, N:o 27 vid Fredriksgatan;

20:o) *Restauratören Karl Johan Lindholm*, „Stadskällaren“ i gården N:o 19 vid Alexandersgatan;

21:o) *Restauratrisen Wera Werikoff*, N:o 4 vid Georgsgatan;

- 22:o) *Nyländska jaktklubben*, paviljongen å Blekholmsgrundet, med restauratören Frans Edvard Lindholm som föreståndare;
- 23:o) *Restauratören Karl Adolf Rydqvist*, N:o 2 vid Helenegatan;
- 24:o) *Restauratrisen Amanda Sofia Åkerberg*, N:o 3 vid Katarinegatan;
- 25:o) *Värdshusidkerskan Gustava Wilhelmina Gorbatoff*, N:o 3 vid Sofiegatan;
- 26:o) *Restauratören Samuel Aho*, N:o 6 vid Sofiegatan;
- 27:o) *Restauratören Viktor August Alexander Ahlfors*, N:o 12 vid Brunnsgatan;
- 28:o) *Restauratören Carl August Semmelis*, N:o 7 vid Norra Esplanadgatan;
- 29:o) *Konditorn Gustaf Karl Herman Platé*, N:o 4 vid Vestra Henriksgatan;
- 30:o) *Restauratörsenkan Ida Augusta Wilhelmina Heinström*, N:o 1 vid Bergmansgatan;
- 31:o) *Värdshusidkaren Karl Adolf Sundqvist*, N:o 42 vid Alexandersgatan;
- 32:o) *Restauratören Johan Gustaf Konstantin Lundin*, N:o 22 vid Fredriksgatan;
- 33:o) *Värdshusidkaren Karl Fredrik Wingqvist*, N:o 17 vid Mikaelsgatan;
- 34:o) *Restauratrisen Olga Maria Eliasson*, N:o 16 vid Berggatan;
- 35:o) *Restauratören Karl Gustaf Stenholm* N:o 16 vid Nylandsgatan;
- 36:o) *Restauratören Erik Fridolf Eriksson*, N:o 23 vid Stora Robertsgatan;
- 37:o) *Restauratören Edvard Lindholm*, N:o 21 vid Mikaelsgatan;
- 38:o) *Restauratören Ernst Wilhelm Sällsten*, N:o 6 vid Wilhelmsgatan;
- 39:o) *Restauratrisen Augusta Theodora Fischer*, N:o 3 vid Norra Esplanadgatan;
- 40:o) *Restauratrisen Lovisa Nathus*, N:o 15 vid Andreaegatan;
- 41:o) *Restauratören John Wirman*, N:o 6 vid Ludvigsgatan;
- 42:o) *Restauratören Viktor August Alexander Ahlfors*, N:o 11 vid Berggatan;
- 43:o) *Restauratörshustrun Helena Nyström*, N:o 3 vid Glogatan;
- 44:o) *Restauratören Peter Kasakoff*, N:o 6 vid Ludvigsgatan;

hvilka alla anhålla om utskänkningsrätt för tiden från den 1 Juni 1887 till samma dag 1888.

Dessutom har *Direktionen för Nyländska Jaktklubben*, under förmålan att Jaktklubbens härförinnan gjorda ansökning om rätt till utskänkning i klubbens paviljong för tiden intill den 1 nästkommande Juni blifvit afslagen på grund af att samtliga sådana rättigheter då redan utgifvits, men att numera en af sagde rättigheter blifvit återtagen och sålunda vore disponibel, anhållit:

45:o) att utskänkningsrätt intill den 1 nästkommande Juni blefve Klubben beviljad i dess paviljong å Blekholmsgrundet, med Restauratören Frans Edvard Lindholm som föreståndare.

Då utskottet, sitt uppdrag likmätigt, ingått i granskning af dessa ansökningar samt dervid främst till pröfning upptagit frågan om utminuterungen af bränvin och sprit, hvilken handtering härförinnan utöfvats uteslutande af Helsingfors Utskänkningsaktiebolag, men om hvars öfvertagande med uteslutande

rätt ansökningar nu äro inlemnade både af sagde bolag och af stiftarne af ett tillärnadtt nytt bolag med benämningen Helsingfors Utminuteringsaktiebolag, har utskottet klarligen icke kunnat undgå att, såvidt möjligt, söka förskaffa sig kännedom om det tillvägagående Helsingfors Utskänkningsaktiebolag under den senaste tiden iakttagit vid utöfningen af denna näring, samt särskildt huruvida bolaget tillgodogjort sig de anmärkningar, som hos stadsmyndigheterna uttalats i afseende å bolagets skötsel af ifrågavarande rörelsegren. I detta afseende har utskottet bland annat af Styrelsen för Helsingfors Utskänkningaktiebolag anhållit om utdrag ur protokollen vid de af styrelsens sammanträden, vid hvilka det af Stadsfullmäktige den 25 sistlidne Januari för öfvervakande af bolagets verksamhet utsedde ombudet, som jemväl är medlem af utskottet, uttalat sig angående bolagsrörelsens skötsel; och har Styrelsen jemväl beredvilligt till utskottets förfogande ställt ett protokollsutdrag af följande lydelse:

Utdrag ur protokollet, fördt vid styrelsens för Helsingfors Utskänkningsaktiebolag sammanträde den 9 februari 1887.

§ 13.

Då ordföranden hade inga vidare ärenden att föredraga, hemställde kontrollanten K. H. Renlund, huruvida styrelsen ansåge honom berättigad att med anledning af de utaf styrelsen under januari månad fattade besluten göra ett uttalande till protokollet.

Sedan Herr Renlund afträdt, öfverlade styrelsen om saken och beslöt enhälligt att icke förvägra Herr Renlund att, derest han önskade det och ansåge sig vara befogad dertill, göra det ifrågavarande uttalandet.

Herr *Renlund*, åter inkallad, yttrade med anledning häraf, det han ansåge, att styrelsen hade bort vänta med sina beslut om utbudande af bränvinsleveransen till bolaget och om utseende af en andra kontrollör, till dess stadsfullmäktiges ombud hade fått tillfälle att gifva sitt ord med i laget, när det just var bolagets sätt att uppköpa sitt bränvin som blifvit hos stadsfullmäktige anmärkt. Det af styrelsen uppställda vilkoret, att varan skulle levereras tre timmar efter requisition, hade invärkat på inköpspriset. Skulle denna bestämning hafva utelemnats, hade antagligen offerter inkommit i större mängd än nu var förhållandet. Då bolaget behöfde 80,000 kannor om året, skulle en prisskilnad af 10 penni per kanna utgöra 8,000 mark, och för denna summa kunde man enligt Herr Renlunds åsigt upphylla magasinerna och upplagsplatser, från hvilka varorna efterhand skulle levereras till bolagets lokaler. — Priset trodde han för öfrigt hafva ställt sig mer än 10 penni billigare. Dessutom hade styrelsen icke bort utsträcka leveranstiden ända till den 1:sta juni; så snart det blef öppet vatten, hade antagligen förmånliga offerter inkommit från andra orter, isynnerhet då bränvinstörsäljningen på

många orter hade blifvit utsatt för svåra hinder. Hvad beträffar anställandet af en andra kontrollör, syntes detta beslut försäkra bolaget en nog betydlig ökning i dess utgifter.

Sedan Herr Renlund slutat sitt andragande och styrelsens ordförande frågat, huruvida någon med anledning deraf önskade yttra sig, anmärkte

Herr *Dittmar*, det han för sin del icke ansåge det afgifna uttalandet föranleda till diskussion, utan att det finge stå för Herr Renlunds räkning.

Herr *Sandberg*, önskade hafva till protokollet anfördt, att styrelsen icke kunnat handla annorlunda, då den måste säkerställa leveransen, så att icke något afbrott deri skulle inträffa, hvarjemte väl ingen med bestämdhet kunde säga, hvilka anbud skulle hafva ingått, om leveransvilkoren varit andra. Hvad beträffade den andra kontrollören hade styrelsen såväl från senaste bolagsstämman som tidningspressens sida fått så ofta höra uppmaningar om kontrollens skärpande, att styrelsen väl gerna icke kunde underlåta att vidtaga åtgärd i detta syfte.

Herr *Procopé* ville erinra, att bolagets egentliga syfte icke var att åstadkomma en så stor vinst som möjligt; denna vore en, visserligen icke oviktig bisak, men hufvudsyftet var att för arbetarebefolkningens behof drifva värdshusrörelse jemte en strängt kontrollerad bränvinsförsäljning.

Herr *Ernst Fabritius* omnämde särskilda inträffade fall, som tydligen ådagalagt behöfligheten af 2:ne kontrollörer, så att då den ena kontrollören varit på inspektion å ett ställe, föreståndaren icke kunde vara säker på att icke några ögonblick derefter erhålla besök af en annan kontrollör.

Ordföranden ville ändast framhålla vigten af att vid de ytterst stränga bestämmingarna i den nya bränvinslagen hafva kontrollen möjligast fullständig. Styrelsen skulle icke hafva kunnat på något sätt försvara det, om till följd af otillräcklig kontroll bolaget hade blifvit utsatt för åtal, konfiskationer eller klander. Styrelsen hade därför vid antagandet af en andra kontrollör ansett sig handla fullkomligt i öfverensstämmelse med bränvinslagens anda och mening. Hvad sedan beträffade bränvinsleveransen, ville ordföranden hafva erinradt, att styrelsen ingalunda hade blott att rätta sig efter hvar den kunde få sin vara billigast, utan att den främst måste hafva hänsyn till den publiks smakfordringar, för hvars förseende med spritdrycker bolaget erhållit rättighet med andras uteslutande; det var äfven af detta skäl styrelsen under de senare åren fördelat leveransen emellan stadens spritfabrikanter endast efter huru en hvars af dem levererade varor hade åtgång.

Herr *Renlund* återhemtade, att styrelsen icke hade behöft antaga Helsingfors spritfabrikanters anbud, då det var för högt, samt att om leveransen icke stälts så olämplig, förmånligare anbud högst sannolikt från Heinola, Tammerfors, C. A. Levins m. fl. brännerier hade ingått. Hvad kontrollen beträffade, medgaf kontrollanten, att densamma borde göras så sträng som möjligt; men dock borde

största sparsamhet dervid iakttagas, ty afsigten med bolaget vore dock att åstadkomma så stor vinst som möjligt för kommunala behof och stiftelser.

Herr *Procopé* och *ordföranden* genmälte härtill, att bolagets syfte tydliggen uttalades i dess stadgar vara att idka en under strängt iakttagande af bränvinslagarne skött försäljning af spritdrycker.

Herr *Fagerroos* och *undertecknad* förenade sig med Herr Dittmar, anseende, att Herr Renlunds uttalanden icke hade bort föranleda till diskussion, utan bort lemnas att stå i protokollet för hans räkning.

In fidem:
Aug. Fabritius.

Rätteligen utdraget intygar:

Viktor Öberg.

Efter tagen kännedom härom har utskottet enhälligt, med omfattande af de af Stadsfullmäktiges ombud uttalade åsigterna angående önskligheten af ett mera affärsmessigt och ekonomiskt förfarande vid drifvandet af Utskänkningsaktiebolagets affärsrörelse, tillika funnit sig böra fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet vid den ringa hänsyn, Styrelsen för bolaget tagit till stadsrepresentationens uttalanden och tillgöranden beträffande bolaget. Ehuru sagde styrelse ej kan hafva varit okunnig om att Stadsfullmäktige den 7 sistlidne December beslutit utse ett ombud för öfvervakande af bolagets verksamhet, hvilket ombud af Fullmäktige valdes den 25 påföljande Januari, har Styrelsen dock vid sammanträde som hölls samma dag bemälda ombud af Fullmäktige utsågs, vidtagit beslut, hvilka såsom stadsfullmäktigombudet framhållit, berörde just några af de sidor af bolagets verksamhet, mot hvilka de förnämsta anmärkningarna i afseende å bolaget varit riktade.

Ett dylikt ringaktande från Utskänkningsaktiebolagets sida af Stadsfullmäktiges uppfattning i saken, synes utskottet icke egnadt att stärka Fullmäktiges förtroende till bolaget. Och då nu utsigt förefinnes att ett nytt, i sedligt intresse bildadt bolag skall komma till stånd, hvilket ej blott i det uppgjorda förslaget till stadgar sökt undvika alla de skäl till anmärkingar, som kunnat förefinnas i Utskänkningsaktiebolagets stadgar, utan äfven villigt synes underkasta sig de ändringar i sagde förslag som stadsmyndigheterna kunna anse påkallade, har utskottet ansett goda skäl förefinnas att icke medgifva Helsingfors Utskänkningsaktiebolag uteslutande rätt till minutförsäljning af bränvin och sprit under nästinstundande försäljningsår, utan reservera några af de fem ställen för försäljning af slika varor, hvilka få i staden förefinnas, för att framdeles kunna utgifva dem åt det tillärnade nya bolaget. Dock synes det utskottet försigtigast att till en början, och isynnerhet innan full visshet ernås derom att det ifrågasatta nya bolaget verkligen kommer till stånd, hålla endast tvänne bränvinsutminuteringsstäl-

len disponibla, samt sålunda åt Helsingfors Utskänkningsaktiebolag för nästa försäljningsår bevilja tre dylika saluställen.

Af de af Utskänkningsaktiebolaget föreslagna fem lokalerna äro de i gårdarne N:o 10 vid Fabiansgatan, N:o 5 vid Glogatan och N:o 15 vid Andreaegatan enligt utskottets tanke de lämpligaste, och anser utskottet därför bolaget kunna eventuellt beviljas rätt till bränvinsutminuteri i sagde tre lokaler. Skulle deremot bolaget vilja framför dessa lokaler föredraga någon eller några af de öfriga föreslagna, torde bolaget böra med ytterligare framställning härom till stadsmyndigheterna inkomma.

Beträffande Handlandene C. O. Lindströms m. fl. ansökningsskrift torde Stadsfullmäktige ej för närvarande böra vidtaga annan åtgärd, än att hos Magistraten anmäla, det Fullmäktige ansett det af sökandene tillämnade nya bolaget kunna berättigas till utminuteri af bränvin och sprit under nästkommande försäljningsår å tvänne saluställen, så snart bolaget blifvit legaliseradt samt hos stadsmyndigheterna utverkat sig godkännande af de lokaler, der bolaget afser att drifva sin rörelse. Angående det af sökandene inlemnade förslaget till stadgar anser utskottet nämligen Stadsfullmäktige såsom korporation icke hafva några erinringar att göra.

Hvad sedan angår de ingifna ansökningarne om rätt till utminuteri af andra brända och destillerade spritdrycker, utom bränvin, har utskottet ej funnit några skäl till afslag förefinnas i afseende å de af sökandene F. Nikander, J. C. Maexmontan och H. A. Lindström ingifna ansökningarne, hvarför desamma torde kunna af Stadsfullmäktige tillstyrkas. Deremot ligger den af sökanden Kählman föreslagna lokalen utom den rayon, inom hvilken stadsmyndigheterna velat begränsa spritvaruhandeln i staden, hvarför sökandens anhållan synes böra afstyrkas.

Bland de inlemnade ansökningarne om rätt till utskänkning af spritdrycker under nästinstundande försäljningsår har utskottet funnit Utskänkningsaktiebolagets anhållan om rätt till utskänkning i gårdarne N:o 25 vid Fredriksgatan och N:o 11 vid Wladimirsgatan äfvensom de under N:o 7—22 uppräknade ansökningarne kunna af Stadsfullmäktige tillstyrkas. I afseende å de öfriga enahanda ansökningarna har utskottet deremot anmärkt åtskilliga omständigheter, hvilka enligt utskottets tanke borde föranleda afslag å desamma.

Det af Utskänkningsaktiebolaget föreslagna salustället vid Sofiegatan liksom ock de af sökandene K. A. Rydqvist, A. S. Åkerberg, G. W. Gorbatoff och Samuel Aho uppgifna lokalerna äro nämligen alla belägna vid de mellan Senats- och Salutorgen liggande smala gatorna, hvilka både med afseende å närheten till salutorget och sitt temligen undanskymda läge synas utskottet utgöra föga lämpliga platser för försäljning af spritdrycker.

Olämpligt läge hafva äfven de af sökandene V. A. A. Ahlfors (under N:o 28), C. A. Semmelis, K. H. Platé, I. A. W. Heinström, K. A. Sundqvist och J. G. K. Lundin föreslagna saluställena, i det att Ahlfors' och Semmelis lokaler äro be-

lägna vid sådana gator eller torg, invid hvilka spritvaruförsäljning icke ansetts kunna tillåtas, sökanden Platés befinner sig i samma hus som ett talrikt besökt läroverk samt sökanden Heinströms utom den af stadsmyndigheterna fastställda rayonen, medan åter sökanden Sundqvists lokal saknar utgång åt gata och sålunda, jemlikt § 18 i gällande K. Förordning angående bl. a: villkoren för försäljning af bränvin, af den 16 Juli 1886, icke kan för ändamålet godkännas, samt sökanden Lundins saluställe är beläget invid ett af de Handlanden M. Antipoff tillhöriga; af samhällets sämst lottade medlemmar talrikt befolkade husen, i hvars omedelbara närhet ett utskänkingsställe därför ej är på sin plats.

Sökandene K. F. Winqvist, O. M. Eliasson, K. G. Stenholm och E. F. Eriksson förestå icke, enligt hvad utskottet inhemtat, de i deras namn bedrifna värdshus samt hafva icke uppgifvit någon för rörelsen ansvarig föreståndare, hvarför icke heller deras ansökningar synas böra bifallas.

Sökanden E. Lindholms anhållan anser utskottet ej kunna tillstyrkas, då uti den af honom uppgifna gården N:o 21 vid Mikaelsgatan någon annan för utskänkning lämplig lokal icke finnes, än den som upptages af det såkallade „Hotel de Poste“, för hvilket hotell utskänkingsrätt redan blifvit åt annan person beviljad.

Hvad åter beträffar sökandene E. W. Sällsten, A. T. Fischer, L. Nathus, J. Wirman, V. A. A. Ahlfors (N:o 42), H. Nyström och P. Kasakoff, måste utskottet anse sökandenes personer icke erbjuda nödig garanti för ett tillfredsställande handhafvande af ifrågavarande utskänkingsrörelse helst Stadsfullmäktige för den förstnämnde, åt hvilken utskottet tidigare förordat beviljande af utskänkingsrätt intill den 1 Juni 1888, funnit sig böra medgifva slik rättighet endast för innevarande försäljningsår, och Poliskammaren afstyrkt beviljande af utskänkingsrätt åt sökandene Nathus och Wirman, samt sökanden Kasakoff ej ens styrkt att han skulle ega rätt till drifvande af värdshusrörelse.

Den af Nyländska Jaktklubben ingifna ansökningen om rätt till utskänkning i klubbens paviljong å Blekholmsgrundet under pågående försäljningsår vill utskottet slutligen förorda, för den händelse det af sökandene uppgifna förhållandet verkligen eger rum, hvilket utskottet ej kunnat med visshet konstatera.

På grund af allt det anförda får utskottet värdsamt föreslå, det Stadsfullmäktige ville besluta

att hos Magistraten anmäla:

*att Stadsfullmäktige för sin del tillstyrka beviljande af rätt till utminuterering af bränvin och sprit åt **Helsingfors Utskänkingsaktiebolag** under nästinstundande försäljningsår å tre saluställen, eventuelt de af bolaget föreslagna lokalerna i gårdarne N:o 5 vid Glogatan, N:o 15 vid Andraegatan och N:o 10 vid Fabiansgatan;*

*att Stadsfullmäktige anse, att det af Handlandene C. O. Lindström m. fl. tillärnade **Helsingfors Utminuteringsaktiebolag** kunde berättigas till*

enahanda utminuteriug å tvänne saluställen, så snart bolaget blifvit legaliseradt samt hos stadsmyndigheterna utverkat sig godkännande af de lokaler, i hvilka bolaget afser att drifva sin rörelse;

att Stadsfullmäktige förorda beviljande af rätt till utminuteriug af andra brända och destillerade spritdrycker, utom bränvin, under nästkommande försäljningsår åt Handlanden F. Nikander, Apotekareenkan J. C. Maxmontan och Handlanden H. A. Lindström;

att Stadsfullmäktige deremot på anförda skäl afstyrka beviljande af slik rättighet åt Sjökaptenen V. R. Kåhlman;

att Stadsfullmäktige tillstyrka medgifvande af rätt till utskänkning af spritdrycker under nästkommande försäljningsår åt Helsingfors Utskänkningsaktiebolag i gårdarne N:o 25 vid Fredriksgatan och N:o 11 vid Wladimirs-gatan, äfvensom åt sökandene C. J. Björkqvist, H. L. Sundholm, K. S. J. Westerling, P. G. Nymark, K. F. Ahlgren, M. Podvorskij, K. E. Edberg, Polyteknikernes förening och Sångarkören „M. M.“ gemensamt, M. J. Semmelis, Ch. Brofeldt, A. G. Wallgren, C. W. Kämp, E. A. Rosendahl, K. J. Lindholm, W. Werikoff och Nyländska Jaktklubben;

att Stadsfullmäktige deremot afstyrka upplåtande af slik rättighet åt sökandene K. A. Rydqvist, A. S. Åkerberg, G. W. Gorbatoff, S. Aho, V. A. A. Ahlfors, C. A. Semmelis, G. K. H. Platé, I. A. W. Heinström, K. A. Sundqvist, J. G. K. Lundin, K. F. Winqvist, O. M. Eliasson, K. G. Stenholm, E. F. Eriksson, E. Lindholm, E. W. Sällsten, A. T. Fischer, L. Nathus, J. Wirman, H. Nyström och P. Kasakoff;

samt att Stadsfullmäktige förorda Nyländska Jaktklubbens anhållan om utskänkningsrätt under pågående försäljningsår, såvida af det fixerade maximiantalet utskänkningsrättigheter någon vore odisponerad och förty kunde åt bolaget upplåtas.

Helsingfors, den 21 Mars 1887.

Hj. Schildt.
K. R. Åström.
Viktor Heikel.

J. A. Nordman.
K. H. Renlund.

Förslag till stadgar för Helsingfors Utminuteringsaktiebolag.

§ 1.

Helsingfors Utminuterings aktiebolag, som är grundadt i öfverensstämmelse med Kejslerliga förordningen angående anonyma eller aktiebolag af den 24 November 1864, har till ändamål att i Helsingfors stad, efter utverkadt vederbörligt tillstånd, bedrifva utminutering af bränvin och sprit med iakttagande af att den utaf rörelsen uppstående vinsten användes till allmänt nyttiga företag.

§ 2.

Bolagets grundkapital utgör tiotusen (10,000) finska mark guldmynt, fördeladt å etthundra aktier, enhvar lydande å etthundra mark.

§ 3.

För hvarje inbetald aktie utfärdas ett aktiebref lydande å etthundra mark, försedt med ordningsnummer och stäldt på viss person, samt undertecknad af ledamöterna i bolagets direktion.

Samtliga aktiebref införas i nummerföljd i en registerbok, upptagande för hvarje aktie dess nummer, egarens namn, yrke och hemvist samt anmälda förändringar i eganderätten jemte tiden, då sådan anmälan skett.

§ 4.

Aktieegare får icke vara egare af eller delegare i bränneri eller destillationsverk. Öfverlåtes aktie eller öfvergår genom annat laga fång till sådan person, kan denne icke vinna inträde i bolaget och eger icke rösträtt vid bolagsstämma, men är berättigad att för aktien uppbära den utdelning, som för öfriga aktier utbetalas.

§ 5.

Öfvergår aktie till annan person skall den nye egaren, så framt han vill vinna inträde i bolaget, derom anmäla hos Direktionen, hvilken det tillkommer att med afseende å stadgandet i § 4 samt personens egenskaper i öfrigt pröfva huruvida honom kan medgifvas inträde i bolaget. Förmenas sådant och åtnöjes aktieinnehafvaren icke med Direktionens åtgärd, är honom obetaget att hänskjuta saken till bolagsstämma, som eger deri besluta. Motsätter sig bolagsstämma aktieinnehafvarens inträde i bolaget, tillkommer honom icke annan rättighet för aktien, än att lyfta faststäld utdelning.

§ 6.

Hvarje aktiebref åtföljes af en talong med tio dividendkuponger, försedda med aktiens nummer, ledamöternes i direktionen namnteckningar samt uppgift på

året, för hvilket de gälla. Då den sista kupongen är förfallen, utbytes talongen mot en ny talong med dertill hörande kupongblad för tio nästföljande år.

Aktieegare är berättigad att emot återställande af förfallen kupong, behörigen qvitterad, lyfta faststald utdelning å aktie.

§ 7.

Förkommer aktiebref, anmäla egaren det hos direktionen och efterlyse brefvet genom annons, som tre gånger bör införas i Finlands officiella tidningar med uppmaning till innehafvaren att inom natt och år efter det annonsen varit tredje gången införd, aktiebrefvet för direktionen uppvisa och sin rätt till det samma styrka, vid äfventyr att aktiebrefvet i annat fall annulleras. Företes icke aktiebrefvet inom sagde tid, må till den uppgifne egaren nytt aktiebref utgifvas, försedt med samma nummer, som det förlorade, samt anteckning om anledningen till dess utfärdande.

Anmäler sig innehafvare af aktiebref inom utsatt tid och uppstår tvist emellan honom och den, som brefvet efterlyst, skilje emellan dem laga domstol.

§ 8.

Vinstutdelning för aktie, hvarå bref förkommit och blifvit efterlyst eller hvarom tvist uppstått, må emellertid emot ställande af den säkerhet, som af bolagets direktion kan föreskrifvas, uppbaras af den, som brefvet efterlyst.

§ 9.

Försummar aktieegare att inom den tid, som af direktionen utsatts för aktiebeloppets inbetalande, fullgöra föreskrifven inbetalning, stånde det direktionen fritt att efter pröfning i hvarje särskildt fall det bristande beloppet af aktieegaren utsöka eller förklara denne sin aktierätt förlustig och det emellertid inbetalda beloppet till bolaget förverkadt.

Sålunda förverkad aktie eger direktionen till annan person försälja.

§ 10.

Sedan aktieegare inbetalt akties belopp, kan han icke skyldig kännas att till bolaget göra vidare inbetalningar, och är till följd deraf ansvarig för bolagets skulder och förbindelser endast med sin andel i bolagets tillgångar, dock med undantag af de i § 8 af Kejs. förordningen om anomyma eller aktiebolag af den 24 November 1864 omförmälda fall.

§ 11.

Bolagets angelägenheter förvaltas af en direktion, bestående af en ordförande och fyra ledamöter, hvilka första gången utses genom val med slutna sedlar vid det konstituerande sammanträde, som genom tre gånger införd kungö-

relse i landets officiella samt tvenne andra af stadens mest spridda tidningar, första gången senast fjorton dagar före sammanträdet, sammankallas, samt sedermera vid ordinarie bolagsstämma, hvarje gång för ett år.

I enahanda ordning, som ledamöterna i direktionen, väljas jemväl tvenne suppleanter, hvilka vid förfall för ordinarie ledamot i tur inkallas i direktionen.

Afgår ledamot före utgången af den tidrymd, för hvilken han blifvit vald, utses ny ledamot vid extra bolagsstämma för den återstående tiden.

§ 12.

Direktionen, som har sitt säte i Helsingfors stad, sammanträder så ofta ordföranden finner sådant nödigt och låter utfärda kallelse till sammanträdet.

Direktionen är beslutför då ordföranden och minst två ledamöter äro tillstädes.

I ersättning tillkommer hvarje ledamot tjugu mark för sammanträdet och ordföranden fyratio mark, deri inberäknad hyra för möteslokalen, som ordföranden eger bestrida.

Vid direktionens sammanträden föres protokoll, deri besluten upptagas.

§ 13.

Direktionen åligger:

att på ett ekonomiskt sätt handhafva vården om bolagets angelägenheter;

att antaga och entlediga den för rörelsens bedrivande nödiga tjänstepersonalen samt bestämma densammans aflöning;

att upphyra försäljningslokaler och lagerrum samt anskaffa nödiga inventarier;

att genom offentlig leverans-auktion, som i god tid förut skall utlysas genom kungörelse i de mest spridda svenska och finska tidningar, upphandla de för rörelsen erforderliga förråd af bränvid och sprit på för bolaget förmånligaste vilkor; samt

att verkställa vid bolagsstämma fattade beslut.

§ 14.

För rörelsens närmare handhafvande och öfvervakande anställs af direktionen en disponent, hvilken eger att ställa sig till noggrann efter rättelse den af direktionen honom meddelade instruktion.

§ 15.

Bolaget är icke tillåtet att förvärfva sig fastighet.

§ 16.

Aflöningen för bolagets tjänstemän och betjening må icke i något fall ut.

fästas i visst procenttal af den försålda varans värde eller den inkomst, som rörelsen afkastar.

§ 17.

Alla bref och handlingar skola för att vara bindande för bolaget, under-tecknas af ordföranden å bolagets vägnar samt kontrasigneras af disponenten.

§ 18.

För öfvervakande af bolagets verksamhet äro såväl Magistraten som Helsingfors stadsfullmäktige berättigade att utsa personer att å deras vägnar närvara vid direktionens sammanträden; och skola dessa personer förty undfå kallelse till nämnda sammanträden.

§ 19.

För granskningen af bolagets räkenskaper och förvaltning utses vid ordinarie bolagsstämma tvenne revisorer och enahanda antal revisorssuppleanter, hvilka inom Februari månad ega omhänderfå bolagets böcker och öfriga handlingar för det förflutna året.

Revisionsberättelsen skall i någon af stadens mest spridda tidningar offentliggöras.

§ 20.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas årligen den 15 Maj eller i händelse denna infaller på hängdag, närmast följande hängfria dag; och bör kallelse till stämman utfärdas af direktionen genom kungörelse som skall tre gånger införas i Finlands officiella tidningar, första gången minst fyra veckor före den dag, då stämman är utsatt att ega rum.

I enahanda ordning sammankallas extra bolagsstämma, då direktionen finner sådant nödigt eller egare af minst tjugufem aktier derom hos direktionen skriftligen anhållit.

§ 21.

Å bolagsstämma föres ordet af den, deltagarene i stämman efter hufvudtalet dertill utse.

Aktieegare vare berättigad att genom fullmakt uppdraga åt annan aktionär att å hans vägnar vid stämman föra talan. Är aktieegare omyndig eller står han under annan målsmannaskap, må förmyndare eller målsman för honom föra talan, derest desse icke äro egare till eller delegare i bränneri eller destilleringsverk. Vid omröstning beräknas en röst för hvarje vid stämman representerad aktie, dock må icke någon, vare sig för egen del eller på grund af fullmakt, rösta

för mer än en femtedel af hela det vid stämman företrädda aktiebeloppet samt i intet fall för mer än tio aktier.

Samtliga val böra ske med slutna sedlar, å hvilka en hvars rösttal vid aflemmandet antecknas. I öfriga frågor bör städse öppen omröstning ske. Falla rösterna lika, gälle den mening, som omfattas af de flesta deltagarene efter hufvudtalet. Blifver frågan äfvén sålunda oafgjord, skilje lotten emellan de med lika röstetal valde, man i annan fråga skall den åsigt, som omfattas af ordföranden, anses såsom stämmans beslut.

Till bolagsstämma eger enhvar, som sådant önskar, fritt rillträde.

§ 22.

Vid ordinarie bolagsstämma föredrages först:

a) direktionens årsberättelse, hvilken bör innehålla, bland annat, en noggrann på bokslutet grundad uppgift om bolagets ställning;

b) revisorernes berättelse öfver verkställd granskning af det föregående årets räkenskaper och handlingar; samt

c) direktionens förklaring i anledning af de anmärkningar revisorerne tilläfventyrs framställt.

Bolagsstämman besluter derefter angående

d) ansvarsfrihet för direktionen;

e) de åtgärder, som kunna föranledas af direktionens och revisorernes förberörda berättelser;

f) af enskild bolagsman till stämman framställt förslag, hvilket dock, för att dervid kunna komma under pröfning, bör senast åtta dagar före stämmans början, till direktionen inlemnas för att jemte dess utlåtande vid stämman föredragas;

g) arvoden åt revisorerne.

Slutligen utser stämman:

h) ordförande, ledamöter och suppleanter i bolagets direktion samt

i) revisorer och revisorssuppleanter.

§ 23.

Vid extra bolagsstämma må icke andra ärenden företagas, än de som i kallelsen till stämman blifvit uppgifna.

§ 24.

Från den vinst, det af bolagsstämman godkända bokslutet utvisar, afdrages främst sex procents ränta å aktiekapitalet, som utdelas åt aktionärerne samt derefter fyra procent å aktiekapitalet till bildande af en reservfond.

Återstoden öfverlemnas till Helsingfors Stadsfullmäktige för att användas till allmänt nyttiga ändamål; dock icke sådana, hvilka stadskommunen sjelf bör genom beskattning af sina medlemmar tillgodose.

Reservfonden deponeras i allmänt penningverk och användes främst till betäckande af möjligen uppkommande förluster, hvilka icke kunna med bolagets vinst ersättas.

Vid bolagets upplösning eller då reservfonden uppnått ett belopp, motsvarande aktiekapitalet, öfverlemnas reservfonden till Helsingfors Stadsfullmäktige för att på ofvan antydt sätt disponeras.

§ 25.

Beslut om förändring af dessa stadgar eller upplösning af bolaget fattas vid ordinarie eller extra bolagsstämma, derest en tredjedel af samtliga aktier vid stämman är representeradt.

§ 26.

I händelse af bolagets upplösning skall, sedan räkenskaperna blifvit behörigen afslutade, årsstämming å bolagets borgenärer utverkas; och må emellertid och intill dess alla bolagets skulder blifvit guldna, utdelning af aktiekapitalet till delegare icke verkställas.

Sedan aktieegarene återbekommit sitt insatta kapital, skall det möjliga öfverskottet öfverlemnas till Helsingfors Stadsfullmäktiges disposition.

H:fors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebol's tryckeri, 1887.

Berättelse öfver fattigsakförarens i Helsingfors stad verksamhet under år 1886.

Då jag den 21 Januari 1886 antogs till fattigsakförare i denna stad meddelades icke någon bestämd instruktion för denna verksamhet, utan hänvisades jag blott att i hufvudsak följa de grundsatser, som finnas angifna uti det till Hrr Stadsfullmäktige afgifna betänkande af det utskott, som varit tillsatt för beredande af frågan om antagande af en fattigsakförare.

Dessa grundsatser har jag äfven sökt fasthålla så mycket hellre som de synas mig i allo riktiga och värda att följas. Sålunda har jag ansett för min pligt att lemna alla obemedlade personer inom Helsingfors samhälle juridiska upplysningar och råd samt biträde såväl vid landets domstolar och embetsverk samt utom desamma, der sådant varit af nöden. Vid tvister af alla slag har mitt förfarande städse varit sådant att jag i främsta rummet sökt förmå parterna till förlikning. Dervid har jag naturligtvis till först af de hjälpsökande sjelf sökt erhålla alla de upplysningar och den utredning i öfrigt, som för frågans belysande varit af nöden, hvilket i betraktande af den ringa bildning och insigt, hvaraf de personer, som vändt sig till mig i egenskap af fattigsakförare, i regeln äro i besittning, samt deras i följd deraf synnerligen oklara framställningssätt, oftast varit förenadt med rätt betydliga svårigheter och tidsutdrägt. I fall jag redan på detta sätt kommit till insigt af att den hjälpsökandes anspråk varit oberättigade, så har jag städse genast vägrat biträde för utförande af hans sak och uppmanat honom, derest han varit käreande, att lemna saken derhän och, om han varit svärande, att i godo förnöja sin motpart. Så vidt jag har mig bekant ha mina råd i detta afseende äfven städse blifvit af vederbörande följda, utom i ett enda fall. Der jag åter af partens framställning erhållit den uppfattning att hans påståenden kunde vara till större eller mindre del grundade eller att oberättigade anspråk mot honom blifvit gjorda, har min första åtgärd bestått uti att underrätta motparten om hvad inför mig anförts, med uppmaning till honom att förnöja sin vederpart eller ock för mig uppgifva sina skäl för vägran dertill. I de flesta fall har denna min uppmaning haft önskad verkan. Vanligen har då motparten infunnit sig hos mig och afgifvit förklaring i saken, hvilken ofta haft förlikning till påföljd. Der parterne icke kunnat med lätthet förmås dertill, har jag stundom, då saken synt mig särdeles enkel eller af mycket ringa betydelse, sjelf genom ett slags utslag ålagt dem sådan förlikning, som synt mig rättvis och skälig, samt förklarat mig vägra biträde för den som icke dermed varit tillfreds. Utom i ett enda fall hafva parterne äfven gått in på de af mig gjorda förlikningsförslagen och förklarat sig mycket nöjda med utgången. När åter parterne

icke kunnat förmås till förlikning, har mitt förfarande varit olika, beroende på sakens civila eller kriminela beskaffenhet. I förra fallet har jag alltid åtagit mig att biträda den part hvars sak, på grund af de vittnen jag afhört eller den bevisning som eljest förelagts mig, synts mig rättvis; dock sålunda att jag, der icke någon bevisning för ett enligt mitt omdöme eljest rättmätigt men af vederparten motsagdt påstående funnits att tillgå, vägrat mitt biträde för utförande af rättegång, såsom icke ledande till önskad resultat.

I brottmål åter har jag skiljt emellan sådana, som det ålegat allmän åklagare att beifra, och andra. I alla mål af det förra slaget har jag hänvisat parterna till vederbörande aktor. Hvad åter beträffar öfriga brottmål har jag ansett det vara min skyldighet att, för att icke uppmuntra processlystnad och hämndgirighet, endast då målet afsett gröfre brott, lemna mitt biträde, men deremot vägra sådant för utförande af ansvarspåståenden för endast ringare förseelser, ss. lindrig misshandel, oqvädingsord m. m. Dock har jag äfven i sådana fall, när den rättssökande parten verkligen förefallit mig hafva skäl att genom rättegång söka upprättelse för liden oförrätt, men saken i öfrigt varit af ringa betydelse, skrifvit fullständigt stämningsmemorial, hvilket jag lemnat till parten, som sedan fått sjelf vidare utföra sin talan. I de fall återigen, der någon för brott lagförd anhållit om mitt biträde och har kunnat göra antagligt att han blifvit oskyldigt anklagad eller då mildrande omständigheter förekommit, hvilka kunnat inverka på strafflatituden, har jag lemnat honom det biträde omständigheterna påkallat.

Några anteckningar öfver de ärenden, hvori min hjälp blifvit sökt men hvilka icke föranledt till någon annan åtgärd från min sida, än lemnan af råd och upplysningar och som sålunda erfordrat endast en konsultation, hafva af mig icke blifvit förda, hufvudsakligen emedan de på detta sätt betjenade klienternes antal nästan dagligen varit så betydande att t. o. m. en kort anteckning om dessa ärenden skulle vara förenad med en betydlig tidsutdrägt, hvilken jag ansett icke kunna motsvara det ringa statistiska intresse, dylika i öfrigt fullkomligt onyttiga och betydelselösa anteckningar möjligen kunde ega.

Nedanstående tabell lemnar en kortfattad bild af min fattigsakförareverksamhet under år 1886.

Målens beskaffenhet.	Målens antal.								Summa.	
	Såvidt på min åtgärd ankommer afgjorda.					Beroende på.				
	Afgjorda genom förlikning.	Afgjorda genom rättegång.	Mål deri biträde vägrats.	Mål deri inlagor skrivits och lönats till parterna.	Mål deri endast muntliga råd meddelats.	Hänvisade till åklagare.	Åtgärd.	Rättegång.		Införande af upplysningar eller skrivförelingar.
Ersättningstvister	3	1	3	5	—	1	1	2	5	21
Besvär öfver utskylder	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Fordringsmål	6	7	3	2	1	—	—	6	7	32
Konkursärenden	—	3	—	—	—	—	—	1	—	4
Arfstvister	1	1	1	—	1	—	—	—	4	8
Tvister med husbonde	15	—	5	—	—	—	—	2	1	23
D:o mellan hyresvärd o. hyresgäst	2	1	3	1	1	—	—	—	—	8
Åktenskapstvister	5	1	—	7	1	1	—	3	7	25
Barnfödomål	3	3	1	1	—	—	—	3	4	15
Misshandel	—	1	2	6	2	2	—	—	—	13
Årekränkningar	1	—	1	1	—	—	—	1	1	5
Diverse andra brottmål	—	2	1	—	1	2	—	—	—	6
Ansökningar m. m. af olika slag	—	1	1	12	3	—	—	—	—	18
Summa	36	21	21	36	10	6	1	18	29	176

Af dessa ärenden hafva inkommit:

Under Januari månad	4
” Februari ”	10
” Mars ”	8
” April ”	11
” Maj ”	14
” Juni ”	13
” Juli ”	15
” Augusti ”	9
” September ”	14
” Oktober ”	34
” November ”	23
” December ”	24

Summa 179

Helsingfors den 10 Januari 1887.

Gustaf Sucksdorff.

H:fors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebol:s tryckeri, 1887.

Utskottsbetänkande angående omreglering af Skatudden, dess förbindande med landets jernvägsnät samt andra dermed sammanhängande frågor.

Jemte det Helsingfors Stadsfullmäktige den 21 Oktober 1879 beslöto att hela den del af Skatudden, som ligger söder om Kanal- och Kommersgatorna enligt nu gällande stadsplan, skulle reserveras för handels och sjöfartens behof, samt godkände den af förre Stadsingeniören Th. Tallqvist i hufvudsaklig öfverensstämmelse med stadsplanen föreslagna kajlinien å Skatuddens södra strand, anmodade Stadsfullmäktige Drätselkammaren att åt Herr Tallqvist, som uppgjort de föregående planerna till Skatuddens omgestaltning, erbjuda uppdraget att för stadens räkning, på grundvalen af Stadsfullmäktiges nyss anförda beslut, uppgöra ett detaljeradt förslag till nödiga ändringar af gällande stadsplan för Skatudden.

Uppdraget mottogs benäget af Öfveringeniören Tallqvist, som sedermera i November 1882 till Drätselkammaren inlemnade en karta, innefattande „projekt till stadsplan för vestra delen af Skatudden“, jemte ett dertill hörande skriftligt utlåtande. Öfver detta förslag inhemtade Drätselkammaren yttrande af Stadsingeniören O. Ehrström, som förutom sagde utlåtande till Kammaren inlemnade ej mindre en skrift, innehållande bland annat förslag till utvidgning af kajerna i södra hamnen och till anläggande af jernvägsspår, för godsbefordran, emellan samma hamn och statsjernvägarne, än ytterligare ett utlåtande angående ett af dåvarande Börsmäklaren A. G. Laurell till stadsmyndigheterna inlemnadt förslag rörande ett bättre tillgodogörande af stadens södra hamn.

Alla dessa förslag och yttranden jemte ett öfver desamma, i skrifvelse af den 27 November 1883, afgifvet eget utlåtande (alla tryckta i „Handlingar angående omreglering af Skatudden och dermed sammanhängande frågor“, Helsingfors Stadsfullmäktiges Handlingar 1884, N:o 1), insände Drätselkammaren till Stadsfullmäktige, hvilka vid ärendets föredragning den 27 Januari 1884 beslöto öfverlemna detsamma till ytterligare beredning af ett utskott, uti hvilket invaldes Bandirektören E. Wasastjerna äfvensom undertecknade Svensson, Frosterus, Wasenius och Krogius. Herr Wasastjerna blef någon tid derefter på egen anhållan befriad från uppdraget och i hans ställe utsågs Ingeniören C. E. Holmberg till ledamot i utskottet. Äfven han blef dock hindrad att i utskottsarbetet deltaga, hvarför Stadsfullmäktige till medlem i hans ställe utsågs undertecknad von Knorring.

Efter denna sammanfattning af frågans tidigare behandling går utskottet nu att fullgöra det detsamma lemnade uppdraget, hvars slutförande länge nog fördröjts

ej blott genom det antydda ombytet af utskottets tekniska krafter, utan äfven deraf att några af utskottets medlemmar varit upptagna af utländska resor och andra tvingande arbeten.

Innan utskottet går att redogöra för de resultat, till hvilka det i denna vidtömfattande fråga kommit, ber utskottet att först få framhålla de allmänna synpunkter som dervid för utskottet varit bestämmande.

Utskottet vill på det enträgnaste framhålla att man ingalunda bör låta afskräcka sig af det storslagna i ett förslag, som, en gång till alla dess delar utfördt, väl kommer att taga stora kostnader i anspråk, men som utfördt efter hand, i mån af behof och tillgångar, knappt märkbart kommer att ingripa i kommunens utgifter för befordrande af dess medlemmars välstånd och förkofran. Här gäller för vår stad att nu fastställa en plan för lång tid framåt, enligt hvilken man konsekvent må kunna arbeta, utan att tidigare utförda arbeten och partiella förbättringar hindrande skola ställa sig i vägen. Den raska utveckling vårt samhälle varit underkastad, hvilken låter motse att stadens folkmängd i en framtid skall varda flerdubblad, innebär den fara att vi, med det inskränkta område Helsingfors har att förfoga öfver, lätt kunna, om vi icke nu se saken i stort, låta våra efterkommande dyrt få plikta för de felsteg vi begått af brist på förutseende. Hvad som ännu med jembörelsevis små kostnader kan åstadkommas, måste i en framtid köpas med uppoffringar som måhända då öfverstiga kommunens krafter. Det är två alldeles skilda saker att förorda en plan samt att föreslå tid och sätt för dess realiserande, i hvilket senare afseende utskottet ber att längre fram i betänkandet till Stadsfullmäktiges pröfning framställa särskilda förslag.

Inom utskottet har emellertid den åsigt enhälligt gjort sig gällande att, innan någon diskussion om detaljerna af det föreliggande förslaget borde ifrågakomma, frågan om sjökommunikationens förbindande med landets jernvägsnät först måste vara afgjord. Härvid har utskottet likaledes enhälligt omfattat den åsigt, att åstadkommandet af en jernväg till södra hamnen vore ett lifsvilkor för Helsingfors, om vår stad med framgång skall kunna upptaga täflan med andra i detta hänseende lyckligare lottrade kuststäder, och håller utskottet före att, med mindre en sådan jernväg kommer till stånd, hela idén med Skatuddens upplåtande för handelsns behof vore förfelad och knappast utförbar. Sedan enighet i denna punkt inom utskottet vunnits, har utskottet derefter skridit till närmare granskning af de olika förslagen för denna jernvägssträckning; och har utskottet dervid kommit till det resultat att af alla dessa, och bland öfverhufvudtaget tänkbara sträckningar, den af Öfveringeniör Tallqvist projekterade, längs norra hamnens strand — med de modifikationer som betingas af det efter liniens utstakning tillkomna ryska proviantmagasinet äfvensom Nylands bataljons kasernbyggnader — eger afgjordt företräde. De skäl, som härvid ledt utskottet, kunna sammanfattas under följande 4 punkter:

1:o) en sålunda dragen jernväg stör, utom vid skärningspunkten med Unionsgatan, på intet sätt gatutrafiken, likasom å andra sidan jernvägstrafiken vid denna sträckning obehindradt kan försiggå under alla dygnets timmar;

2:o) stigningsförhållandena å densamma äro de gynsammaste möjliga;

3:o) jernvägen kommer dervid icke att på något sätt störande inverka på stadens utseende eller rubba företagna försköningsanläggningar i stadens centrala delar; samt slutligen

4:o) denna sträckning möjliggör tillika dragandet af jernvägsspår till Vestra kajen vid Södra hamnen.

Till dessa skäl kommer ytterligare att, enligt utskottets tanke, denna sträckning, med dess synnerliga lätthet att trafikera, ovilkorligen är den enda tänkbara, hvilken Statsverket kan finna det vara med sin fördel förenligt att för egen räkning utföra och exploitera. Och att Statsverket, som dels redan utfört, dels står i begrepp att utföra jernvägsspår till hamnarna vid Åbo, Hangö, Willmanstrand, Gamla Karleby, Uleåborg, Wasa och Kuopio, icke skall lemna landets hufvudstad utan denna stora fördel, af hvilken båda parterna blifva lika väl betjenade, synes utskottet sjelffallet, då bibanan till Sörnäs ingalunda kan anses fylla Helsingfors behof, enär det knappa utrymmet derstädes uteslutande tages i anspråk af trävarutrafiken. Utskottet kan icke annat än föreställa sig att Statsverket gerna skall omfatta tillfället att genom utförandet af jernvägsspåret till Skatudden förskaffa sig en värdefull bangård derstädes, då ju utrymmet å den äldre bangården nu redan blifva trångt och en af jernvägsnätets i landet fortgående utveckling med nödvändighet påkallad utvidgning af densamma genom inkräkning å Kajsaniemi park icke vidare kan komma ifråga.

Kajlinien å Skatuddens södra strand har redan blifvit af Stadsfullmäktige godkänd, och har äfven utskottet, efter studium af tillgängliga källor beträffande vattendjupet och bottenens beskaffenhet, funnit densamma väl motiverad, med undantag af några smärre förändringar, hvilka utskottet ansett önskvärda och hvilka nedan uppräknas. Väl har inom utskottet förslag väckts att nedbringa anläggningskostnaderna, genom att på en längd af cirka 1,300 fot österut från kanalen flytta kajlinien närmare land, då fast botten tidigare skulle påträffas och erforderligt vattendjup på kajens yttre sida efteråt kunde vinnas genom muddring. Utskottet har dock icke velat föreslå någon sådan ändring af Herr Tallqvists förslag, dels emedan skilnaden i djup öfverhufvudtaget icke blefve stor (af 10 befintliga pejlingar utvisa 6 st. en vinning, varierande mellan 1 och 5 fot, 1 st. 9 fot och 1 st. 15 fot, men deremot de 2 återstående pejlingarna ökade djup från 1 till 4 fot) dels och hufvudsakligast af den orsak, att slik ändring skulle inkräkta på det för jernvägsspår, lastningsplan och varuskjul väl behöfliga utrymmet mellan kajkanten och mynthuset, hvilket senares belägenhet, äfvensom terrängens beskaffenhet i öfrigt, försvårar, om ej omöjliggör, en förskjutning af systemet inåt land.

Deremot har utskottet, efter samråd med projektets upphofsman, ansett sig böra föreslå några andra förändringar i det af Öfveringeniör Tallqvist år 1882 utar-

betade förslaget till Skatuddens reglering, och går utskottet nu att närmare redogöra för desamma.

Framst har utskottet ansett en brytning af kajlinien å Lökhällans södra och östra strand motiverad, såsom af utskottets bilagda plan närmare framgår. Genom denna förändring skulle, utan nämnvärd ökning af kostnaderna, ett vattendjup af 15 å 17 fot längs kajens hela södra och större delen af dess östra del vinnas, då deremot den obrutna linien å omkring $\frac{2}{5}$ delar af dess längd erbjöde ett vattendjup af endast 8 å 10 fot. Att på detta ställe för regelbundenhetens skuld flytta kajlinien, parallelt med sig sjelf, så långt ut att erforderligt vattendjup skulle uppnås, vore förenadt med mycket stora tekniska svårigheter, då nemligen bergbotten från midten af Lökhällan starkt sluttar åt hvardera sidan. Såsom ytterligare skäl för den föreslagna förändringen må anföras att staden redan, enligt utskottets åsigt, har tillräckligt af kajer med ringa vattendjup och att utskottet särskildt ansett denna del af Skatuddskajerna, om öfverhufvudtaget större magasiner skola uppföras tätt invid kajkanten, vara det lämpligaste stället, såväl för närheten till fast grund, som emedan sådana magasiner, här placerade, icke komme att inkräkta på den egentliga bangården och sålunda blefve minst störande för den öfriga rörelsen.

Hvad önskligheten af att erhålla magasiner tätt invid kajkanten beträffar, så har Drätselkammaren i dess afgifna betänkande framhållit behovet af sådana och har detta äfven nogsamt af utskottet blifvit behjertadt. Sådana magasiner har utskottet ansett i synnerhet beqvåma för vissa speciela affärer, såsom salt- och spanmålshandeln, äfvensom att användas såsom upplagsplatser för varor, hvilka under vintern uppköpas för att vid seglationens öppnande sjövägen utföras, då utan tvifvel lastningskostnaderna nedbringas till ett minimum. Om nu plats för sådana magasiner reserveras på Lökhällans södra del, måste utskottet anse behovet för en lång tid framåt tillgodosedt, då någon större spanmålsexport knappast torde vara att emotse och likaledes saltimporten icke kan anses erfordra ett alltför stort utrymme.

Utom att sådana tätt invid kajkanten uppförda magasiner i hufvudsak äro beqvåma för export, men icke i lika hög grad för import, tala många andra viktiga skäl emot att vid magasinernas placering i öfrigt frångå den af Herr Tallqvist uppgjorda planen. Till en början skulle å sträckan mellan Skatuddskanalen och Lökhällan ett helt annat byggnadssätt för kajernas uppförande då böra komma till användning, ty man kan ingalunda tänka sig möjligheten af att å de föreslagna sänkkistorna af trä uppföra stora magasiner, i hvilka svåra tyngder komme att uppläggas. Ännu mindre tänkbar vore en sådan anordning, om ett lättare byggnadssystem för kajerna komme till utförande, exempelvis sådant som det som användts vid Värtan i Stockholm. Vidare synes det utskottet obilligt, att låta någon enskild magasinsegare upptaga en sträcka af den med stora kostnader åstadkomna kajlinien och på så sätt störa den allmänna trafiken.

I sammanhang med denna fråga har utskottet äfven upptagit till pröfning ett inom utskottet väckt förslag att, med afvikande från Herr Tallqvists anordning, placera

stadens packhus invid kajkanten. Om detta förslag har utskottet dock icke kunnat förena sig, enär, utom ofvanförda skäl, ytterligare följande grunder tala för bibehållandet af den härför af Herr Tallqvist föreslagna platsen. Först och främst kan direkt lossning i packhuset icke försiggå från flere än 1, högst 2 fartyg i sender, om desamma ligga midt emot packhuset; varorna från alla öfriga vid kajerna förtöjda fartyg måste sålunda dock transporteras i jernvägsvagnar, och synes det redan af detta skäl utskottet riktigast att placera packhuset centralt, så att detsamma blefve tillgängligt med jernvägsspår från alla sidor. Såsom ett ytterligare skäl att placera packhuset på den härför af Herr Tallqvist föreslagna platsen, har utskottet ansett lättheten att derstädes åstadkomma de för ett packhus så högst viktiga källarene, der frukt, vin, m. m. d. ömtåligare varor kunna uppläggas och bevaras, skyddade för såväl köld och värme som för öfversvämning, allt saker som, synnerligast hvad sistnämnda betingelse beträffar, vore ytterst svåra, om ej omöjliga att åstadkomma i ett packhus uppfördt tätt invid kajkanten. En ytterligare fördel erbjöde ifrågavarande plats enligt utskottets tanke genom lättheten att, sedan varorna, efter genomgången tullbehandling i den i jemnhöjd med jernvägsspåren belägna nedra våningen, blifvit upphissade i den öfre etagen, derifrån med gatufordon kunna afhemta dem.

Som utskottet emellertid fruktat att de af Herr Tallqvist till packhus- och nederlagstomter föreslagna kvarteren N:ris 140 och 141 — hvilka hvardera kvarter, jemte östra och vestra delarne af kvarteret N:o 142, enligt Kejsrerliga Senatens resolution af den 2 November 1886, numera af Statsverket återstälts till staden — måhända blefve otillräckliga, har utskottet velat föreslå den förändring att dessa begge tomter skulle sammanslås till en och dermed förenas den gata som på Herr Tallqvists projekt åtskiljer desamma. Härvid har utskottet tänkt sig dubbelt jernvägsspår från 3:dje vändbordet från stranden upp till krökningen på Vestra Hamngatan. För den händelse att dessa tvenne sammanslagna tomter ännu måhända skulle anses otillräckliga, ville utskottet förorda att för stadens behof måtte ytterligare reserveras det midt emot liggande kvarteret N:o 150 samt vestra ändan af kvarteret N:o 142.

Emot det af öfrige utskottsledamöter omfattade förslaget att genast besluta om förläggandet af det framtida packhuset å Skatudden till kvarteren N:ris 140 & 141 samt att till enskilda magasin stomter upplåta kvarteren N:ris 153 och 156 mellan Ankargatan, Kanalgatan och vestra Hamngatan har ledamoten *Wasenius* som sitt förslag uppställt: *att ett omedelbart beslut ej borde fattas, utan underdånig ansökan göras endast derom, att såväl kvarteren N:ris 140 och 141, på sätt utskottsbetänkandet innehåller, som ock N:ris 153 och 156 reserveras för stadens Packhus och nederlagsmagasiner, samt motiverar sitt förslag dermed, att ett bland de viktigaste villkoren för att handeln skall kunna utveckla sig i Helsingfors är att få till stånd ett utsträckt och väl ordnad nederlagsväsende med dertill hörande warrantssystem. Huruvida detta skall kunna ernås utan stadens direkta initiativ, beror väl till en del uppå hvilka vilkor som*

från tullverkets sida komma att uppställas, men i hvarje fall torde ett oeftergifligt vilkor blifva att tullverkets kontroll skall kunna utöfvas med minsta möjliga risk och omgång. Hysande den åsigt, att kvarteren N:ris 140—141 icke komme att i framtiden erbjuda tillräckligt utrymme, ifall, såsom troligt är, nederlagsmagasinerna måste förläggas i omedelbar förbindelse med packhuset har Wasenius därför framställt sitt ofvanintagna förslag, hvarvid nödvändigheten framhållits att låta genom insigtsfull person, som blefve satt i tillfälle att studera hithörande förhållanden i utlandet, uppgöra ett förslag till ordnande af nederlaget och den dermed i sammanhang stående warranten, samt att först efter detta förslags granskning, icke allenast af tullstyrelsen och föreståndaren för stadens packhus utan ock af handelsföreningen i Helsingfors, Stadsfullmäktige må fatta definitivt beslut om platsen för stadens packhus å Skatudden.

I sammanhang med frågan om kajlinien å Lökhällans östra strand har utskottet ansett sig böra upptaga frågan om beredande af en så högeligen behöflig båthamn i denna del af staden. Utskottet har dervid tänkt sig att lämplig plats för en sådan kunde beredas i viken norr om Lökhällan, der vattendjupet i alla fall är tillräckligt för endast båtar. Båthamnen borde i så fall, genom utförande af en eller tvenne vågbrytare, skyddas mot ostliga vindar, i ungefärlig öfverensstämmelse med utskottets förslag å bilagda plan. Strandremsan söder om länsfängelset kunde då anvisas till upphallningsplats för båtar, hvilken hittills saknats.

En annan afvikelse från Herr Tallqvists förslag betingas af tillkomsten af ett område mellan länsfängelset och Finska Sjöekipagets område, hvilket efter projektets utarbetande befunnits tillhöra staden, och hvaraf Stadsfullmäktige redan till länsfängelset afstått större delen. Beträffande användningen af den återstående delen har utskottet enats derom att föreslå sådan indelning, att området norr om länsfängelsets mark delas i 2 bostadstomter, samt att marken söder om fängelset, omfattande jemväl den återstående delen af qv. N:o 161, upplåtes till upplagsplatser i enlighet med byggnadskontorets år 1884 öfver länsfängelsets tomt upprättade karta.

Med anledning af den kännbara bristen på upplagsplatser för diverse från sjösidan ankommande byggnadsmaterial, och hvilket behof måste tillgodoses när en tid af rask byggnadsverksamhet å Skatudden är att emotse, har utskottet ansett sig böra föreslå att kvarteren N:ris 152 och 160 upplåtas för detta ändamål.

Då nu utskottet ansett kvarteren N:ris 150 och 152 böra reserveras, det förra för stadens kommersiela behof, det senare till upplagsplatser, har utskottet ansett skäl vara att på annat håll ersätta de sålunda förlorade magasinestomterna genom att till magasinestomter indela hela kvarteret 151. Detta anser utskottet så mycket hellre kunna ske som de af Herr Tallqvist derstädes projekterade bostadstomterna komme att ligga lågt på i sjön utfylld grund och genom de mot söder uppförda magasinerna i samma kvarter, — hvilka antagligen komma att blifva mycket höga, då de kunna er-

hålla takfall endast emot gatan — komme att beröfvas luft och ljus. Utskottet ville därför föreslå att kvarteret 151 indelades i 12 magasin stomter, hvilka alla blefve lika djupa, men att emellan desamma borde lemnas en 30 fot bred gränd, hvilken tillåte magasinsegarene att anbringa mot densamma vettande ingångar, hvarjemte i fall af behöf ett vagnsspår med vändbord kan dragas längs densamma. Såsom ett ytterligare skäl för en sådan indelning borde anföras att magasin stomterna i de öfriga kvarteren icke upptaga större utrymme än att desamma måste antagas komma att bebyggas, hvarje tomt under ett tak, då deremot den af utskottet föreslagna indelningen af kvarteret 151 skulle möjliggöra kvarlemnandet af en mindre gårdsplan.

En annan mindre ändring har utskottet velat föreslå beträffande magasin skvarteret N:o 144, i det nemligen utskottet ansett detsamma böra delas genom en tvärgata emellan tomterna N:ris 16 & 17, hvilka områden derigenom komme att något minskas, hvarjemte en omkring 15 fot bred passage ansetts böra lemnas emellan tomten N:o 22 och Sjöekipagets område. Dessa begge passager skulle väsentligen underlätta kommunikationen mellan Maringatan och stranden.

Hvad de på Skatuddens norra strand projekterade kajbyggnader och strandgator beträffar, har utskottet funnit desamma väl genomtänkta; dock har utskottet ansett önskligt att så stor del af viken norr om Vestra Hamngatans ändpunkt, hvilken för lång tid framåt kunde tienstgöra såsom båthamn, i ungefärlig öfverensstämmelse med utskottets bilagda plan, borde lemnas utfylld, helst denna anordning icke förhindrar dragandet af jernvägsspår till magasin skvarteret N:o 144.

Hvad sjelfva systemet för kajbyggnaderna beträffar, så ville utskottet förorda användandet af sänkkistor af trä; dock har utskottet, efter samråd med Herr Tallqvist, ansett sig böra föreslå en sådan förändring af sjelfva kistornas form, att den bakre sidan göres trappformig äfvensom att nedersta delen af främre väggen likaledes göres vertikal, detta för att lättare kunna styra kistorna vid nedsänkningen, äfvensom att stentrattarna anordnas så att muddret lätt pressas upp i mudderschakten, börande dervid i plan stentrattar och mudderschakt anordnas såsom rutorna på ett schackbräde.

De namnförändringar å gator och kajer, utskottet föreslagit, och hvilka närmare framgå af utskottets bilagda karta, torde tala för sig sjelfva. I sammanhang härmed begagnar utskottet tillfället att påpeka de olägenheter, som uppstå derigenom att så godt som alla våra redan färdiga kajer sakna namn, olägenheter hvilka tillväxa i samma mån som kajerna utsträckas och trafiken tilltager. Till afhjelpande här af har utskottet föreslagit följande benämningar å redan färdiga kajer: Långbrokajen (utanför nya ryska proviantmagasinet), Packhuskajen, Högvakt skajen, Slottskajen, Våg huskajen, Kokhuskajen och Magasinskajen, hvilka benämningar borde intagas i stadsplanen.

I det ofvanstående har utskottet framlagt alla de ändringar utskottet ansett önskvärda i Herr Tallqvists förslag till reglering af Skatudden, rörande hvilket utskottet i öfrigt vill till alla delar förena sig. Spåranordningen, sådan den finnes utritad af förslagsställaren, godkännes ätvenledes, och anser utskottet densamma böra in-

föras å den till fastställelse inlemnade planen, dock med uttryckligt påpekande deraf att spårplaneringen icke i detalj blefve bindande vid det framtida utförandet, utan endast afsåge att beteckna de gator, å hvilka staden önskar utlägga jernvägsspår. Det bestående af spårplaneringen utgöres af bangården längs södra kajen.

Fasta lyftkranar för större tyngder har utskottet ansett lämpligast böra placeras å kajen under mynthuset och å Lökhällans vestra del, der tillräckligt vattendjup för större fartyg förefinnes och desamma icke komme att störa trafiken i öfrigt. Dock har utskottet icke ansett lämpligt eller behöfligt att å planen utmärka platsen för desamma, lika litet som för trappor och nedfarter från kajerna, anseende slika detaljer böra definitivt anordnas först vid arbetets utförande.

Likaledes ville utskottet godkänna de af Herr Tallqvist föreslagna varuskjuln, såväl hvad deras konstruktion som placering beträffar, dock med uteslutande af det projekterade skjulet å Lökhällan, på af utskottet tidigare anförda grunder.

Beträffande sedan frågan om södra hamnens förbindande med jernvägsnätet, får utskottet äfven härutinnan förena sig om den af Herr Tallqvist föreslagna sträckningen af lokomotivspåret, från Skatudden förbi obeliskens och norr om hamnkontoret till vestra kajen samt i en båge längs den sistnämnda öster om strandmagasinerna, skärande snedt genom det sydligaste magasinets kvarteret, och vidare längs med och genom nordvestra gränsen af varfstomten och villan N:o 1 i Brunnsparken under vägarne till denna park, äfvensom genom en del af Brunnsparkens vestra område längs Park- och Hafsgatorna förbi Skeppsdocken till Sandviks hamnen. En sådan sträckning af detta spår skulle medföra fördelen att ingenstädes komma i kollision med den genomgående gatutrafiken, hvarförutom minsta möjliga del af varfstomten behöfde tagas i anspråk. Anläggningen af en körväg från varfstomtens port längs jernvägs-linien ned till vestra kajen blefve dock härvid en nödvändighet.

Vid jernvägsspårets dragande snedt genom sydligaste magasinets kvarteret, likasom genom beredande af en körväg från varfstomten, går en del af detta kvarter förloradt. Denna förlust kan dock till större del ersättas genom att utdraga det mellersta kvarteret öfver tvärgatan fram till jernvägsspåret, samt genom att till det sydligaste kvarteret lägga såväl den n. v. nedfarten längs varfstomtens norra gräns, som ock den återstående trekantiga delen af impedimentet mellan samma magasinets kvarter och den projekterade vägen från varfstomten, såsom af kartan likaledes närmare framgår.

Som utförandet af denna linie emellertid kommer att kräfva stora kostnader, bland annat kommer att nödvändiggöra igenfyllandet af såväl båthamnen som ock bassinen under strandmagasinerna, äfvensom expropriation af en del af det sydligaste magasinets kvarteret, har utskottet icke ansett sig kunna föreslå detta arbetes omedelbara utförande. För att dock tillgodose det närmaste behöfvet af spår till södra hamnen har utskottet velat tillsvidare föreslå den billigare utvägen att samtidigt med jern-

vägsspårets dragande till Skatudden leda ett spår från Skatudden öfver kanalen längs Slottskajen till hörnet af vestra kajen och derifrån medels ett vagnsvändbord längs vestra- och magasinskajen till varfvet, såsom närmare framgår af utskottets bilagda karta.

När i tiden det provisoriska arrangementet med ett vagnsvändbord börjar blifva otillräckligt och ett genomgående lokomotivspår till stadens södra kant blir af nöden att utföra, kommer den inre båthamnen att helt och hållet försvinna, likasom en mindre del af den n. v. fiskarhamnen komme att igenfyllas. För att då möta behovet af en båthamn i denna del af staden föreslår utskottet att medels en vinkelpir, såsom af kartan närmare framgår, bilda en ny båthamn, kringslutande det s. k. Kejsargrundet, sålunda att på pirens yttre sidor erhålles ett vattendjup af 12 till 15 fot, medan den inre hamnen genom en mindre uppmuddring, för hvilken muddring kostnaden, med ledning af uppgifter från Byggnadskontoret, af utskottet beräknats till 13,500 Fmk, kunde erbjuda skydd för båtar af omkring 6 à 7 fots djupgående. Genom denna anordning skulle vinnas en båthamn med en inre kajlinie af 850 fot emot 560 fot i den gamla, således en tillökning af dryga 50 %. Om det af Stadsingenören Ehrström i skrifvelse till Drätselkammaren af den 8 Oktober 1886 inlemnade, enligt utskottets mening väl motiverade, förslaget att helt och hållet öfverbygga Kejsargrundet, har utskottet naturligtvis nu icke kunnat förena sig, då detta förslag var uppgjort under förutsättning att den lilla båthamnen skulle komma att bibehållas.

Om det af tjänstförrättande hamnkaptenen W. A. Svensson väckta förslaget att utdraga sydliga kajarmen i rak sträckning söderut till magasinskajen, får utskottet, såsom väl motiveradt, i all förena sig och detta så mycket hellre som en sådan anordning skulle möjliggöra dragandet af jernvägsspår längs den sydliga kajarmen.

För den händelse att nu föreliggande förslag om Skatuddens reglering och dermed sammanhängande anordningar skulle vinna Stadsfullmäktiges bifall och vederbörlig stadsfästelse, anser utskottet behovet för en lång tid framåt fylldt och framför allt inga vidare kajbyggnader i Södra hamnen längre böra komma ifråga, om man undantager en möjligen framdeles erforderlig utbredning åt söder af den så kallade Slottskajen, till ökande af det nu redan trånga utrymmet å densamma, eller alternativt den billigare utvägen att igenfylla Katerhamnen.

Af det föregående torde framgå att utskottet, beträffande Börsmäklaren Laurell's förslag till upphjelpande af sjöfarten i södra hamnen, till allo måste förena sig om Stadsingenörens och Drätselkammarens utlåtande af den 27 November 1883.

Hvad tiden och sättet för arbetets utförande beträffar, har utskottet tänkt sig att först jernvägen från banken öfver Tölö viken till Skatudden borde utföras, samt derefter och i omedelbart sammanhang dermed sänkkistorna från Skatuddskanalen till det andra varuskjulet å Herr Tallqvists plan. Denna del af kajanläggningen blir visser-

ligen, för det der förekommande större djupet till fast botten den dyraste, men anser dock utskottet på grund af tekniska skäl denna del af kajen ovilkorligen böra till först utföras, innan några utfyllningsarbeten företagas i sjön för jernvägsspårets dragande vidare längs Skatuddens södra strand, likasom vidare från Skatudden öfver kanalen till vestra kajen.

Sedan denna del af kajen kommit till stånd, hindrar intet att utföra de nödiga fyllningsarbetena för en bangård med 3-dubbelt jernvägsspår till Lökhällan, jemte nödiga vexlingar, samt utfyllning af viken norr om den utförda kajen, efter hvilka arbetens utförande programmet kan anses så tillvida fullständigt utfördt att de magasins-tomter å ömse sidor om Ankargatan äfvensom å Lökhällan, hvilka befinna sig på fast mark, kunna försäljas och bebyggas, samt att den eftersträfvade förbindelsen af sjökommunikationen med landets jernvägsnät blifvit uppnådd. Af denna anledning har utskottet för denna del af förslaget utarbetat särskildt kostnadsförslag, slutande sig å Fmk 897,650. — Resten af såväl kajer som utfyllningsarbeten har utskottet deremot ansett böra utföras efterhand, i mån af behof. Hvad särskildt kajerna å Lökhällans södra strand beträffar, har utskottet så mycket hellre ansett desamma böra tillsvidare lemnas beroende, som sättet för deras utförande, såväl under som ofvan vattenytan, beror deraf om desamma skola användas endast såsom lastningskajer, eller om å desamma skola uppföras tunga magasinertätt invid kajkanten. I senare fallet anser utskottet sig icke ens kunna förorda att staden skulle utföra grundningsarbetet under vattnet, detta till undvikande af de ersättningsanspråk som magasinsbyggarene kunde väcka gentemot staden, för den händelse att kajen skulle gifva vika för trycket af ett fullastadt magasin. För det fall att enskilda personer eller bolag skulle önska uppföra sådana magasinert, håller utskottet före att det vore med stadens fördel förenligt, att mot minsta möjliga ersättning, måhända gratis, afstå tomter å ifrågavarande plats för sådant ändamål, med skyldighet för den byggande att uppföra såväl den nödiga kajen framför magasinet som utföra erforderliga fyllningsarbeten å tomten. På ofvan anförda skäl har äfven utskottet inskränkt sig till att endast uppdraga kajlinien, men lemnat det sålunda i sjön utfyllda området tills vidare odisponerad. Utfyllningen i det grunda vattnet söder om magasinsqvarteret N:o 159 föreslås till utförande endast till den bredd som erfordras för en gata utanför detta magasinsqvarter, med en simpel strandskoning till skydd mot vågsvallet.

Ledamöterna *Krogius* och *Wasenius* anse dock att beslut borde fattas om hela kajbyggnadens å Skatudden omedelbara utförande.

Kostnaderna för kajbyggnaderna å Skatudden jemte öfriga i sammanhang dermed ifrågasatta arbeten hafva af utskottet beräknats på följande sätt:

Kostnadsförslag till kajbyggnader å Skatuddens södra strand och till en bibana med 3 parallela spår längs kajen, i enlighet med af utskottet föreslagna smärre afvikelser från Herr Th. Tallqvists förslag.

1:o) Sänkkistor till *strandkajer* af in summa 2,550 fots längd, hvaraf:

1,150 löpande fot af 40 fots medelhöjd från fast botten per			
löp. fot Fmk 267		307,050: —	
550 löpande fot af 32 fots medelhöjd å 201 Fmk		110,550: —	
850 " " " 20 " " å 93 "		79,050: —	
760 " " strandskoning " å 14 "		<u>10,640: —</u>	507,290: —

2:o) Utfyllning af 12 tunnland hafsvik till 6 fots höjd öfver lågvattenståndet:

Vid nedsänkning af kistorna och muddring utanför desamma till 20 å 22 fots djup erhålles mudderjord

7,000 kubik famnar å 12 Fmk.	84,000: —	
36,500 " " grusfyllning per jernväg å 14 Fmk	<u>511,000: —</u>	595,000: —

3:o) Bibana från Tölö jernvägsbank till kajen, utgörande 7,500 fot i längd och 3 parallela spår längs kajen, uppgående till 7,150 fot i längd, eller in summa 4,07 verst.

Terrassering:

1,120 kubik famn bergsprängning, upptages icke i kostnaden, emedan denna massa erfordras för sänkkistornas nedsänkning och kostnaden redan ingår i dessas enhetspris.		
4,170 kubik famn bankfyllning å 14 Fmk	58,380: —	
Utflyttning af en del af Norra kajen å en längd af 960 fot å 10 Fmk	9,600: —	

Konstarbeten:

100 kub. famn trum- och stödjemurar inclusive grundningsarbeten å 150	15,000: —	
1 st. klappbro af jern	10,000: —	
	<hr/>	
Transport	92,980: —	1,102,290: —

	Transport	92,980:—	1,102,290:—
1 „ fast bro af jern		16,000:—	
1 „ svängbro „ „ 30 fots öppning		18,000:—	
2 „ sänkkistor af en sammanlagd längd 200 fot, tillika utgörande landfäste för d:o d:o, à 200 Fmk per fot		40,000:—	

Öfverbyggnaden.

1,000 kub. famn ballastgrus à 14 Fmk	14,000:—	
2,700 st. sleepers à 1:50	4,050:—	
144 tons 30 kil. stålskenor à tvärsleepers med tillbehör à 130 Fmk per ton (för 2 spårverst).	18,720:—	
2,07 spårverst stålskenor på långsleepers af jern i gatans nivå (à 17 Fmk per löp. meter)	37,570:—	
4,07 verst spårläggning à 1,500 Fmk	6,105:—	
8 st. vaxlingar à 1,000 Fmk	8,000:—	
Läggning af nubbssten till en fots bredd på hvardera sidan om de försänkta rälererna, 811,12 qvadrat famn à 18 Fmk	14,600:—	
Arbetsledning, redskap och diverse, 10 % af ofvanstående .	27,075:—	297,100:—
		<u>1,399,390:—</u>

Kostnadsförslag för den del af ofvanstående arbeten jemte ett bispår till Vestra kajen, hvilka föreslås till omedelbart utförande.

1:o) Sänkkistor till strandkaj:

900 löp. fot kaj af 40 fots medelhöjd à 267 Fmk	240,300:—	
75 „ „ „ „ 26 „ „ „ à 150 „	11,250:—	251,550:—

2:o) Utfyllning af viken bakom denna kaj till 6 fots höjd öfver lågvattnet, samt terrassering för 3 spår till Lökhällan.

Vid nedsänkning af kistorna och muddring utanför desamma till 20 à 22 fots djup erhålles mudderjord

3,500 kub. famn à 12 Fmk	42,000:—	
16,400 „ „ grusfyllning per jernväg à 14 Fmk	229,600:—	271,600:—

3:o) Bibanan, såsom ofvan — — 297,100:—

4:o) Ett bispår till Vestra kajen:

1 st. svängbro af jern	18,000:—	
1 brohufvud för d:o	12,000:—	
		<u>Transport 30,000:— 820,250:—</u>

	Transport	30,000: —	820,250: —
1 vagnsvändbord		5,000: —	
1,2 spårverst stålskenor på långsleepers af jern i gatans nivå med 1 vaxling och 1 korsning framför vändbordet .		23,000: —	
1,2 verst spårläggning med upprifning af och återställande af stenläggningar		3,600: —	
Läggning af nubben till 1 fots bredd på hvardera sidan om de försänkta rälererna, 485,5 kvadratfamnar		8,748: —	
Arbetsledning, redskap och diverse, 10 % af ofvanstående .		7,052: —	77,400: —
			<hr/>
	S:ma Fmk		897,650: —

Beträffande de ofvanstående kostnadsförslagen ber utskottet att få anföra följande. Priset per längdfot för sänkkistor af olika höjd har utskottet bibehållit oförändradt, sådant det af Herr Tallqvist beräknades år 1878. Häremot kunde anmärkas att priserna sedan dess gått ansenligen nedåt, men emedan den exakta kostnaden för arbeten af denna beskaffenhet är ytterst svår att noggrant beräkna, har utskottet föredragit att låta de numera något höga enhetsprisen kvarstå; sannolikt är dock att på dessa dryga utgiftsposter en icke oansenlig besparing vid utförandet bör kunna ernås, helst man genom användande af den af Henry Jandin nyligen uppfunna pneumatiska muddringsmetoden bör kunna ojämförligt mycket lättare nedsänka kistorna än detta förut varit möjligt.

Den jordmassa, som erfordras för utfyllning af hafsvikarne bakom de projekterade kajerna på Skatuddens södra strand, och hvilken utskottet efter ånyo utförd räkning funnit öfverensstämmande med den af Herr Tallqvist uppgifna, har utskottet, i likhet med förslaget upphofsman, till hufvudsaklig del ansett böra medels jernväg dit transporterats. Ifrån den beräknade kvantiteten 43,500 kubik famnar har utskottet dock afdragit den muddermassa, som kommer att erhållas vid kistornas nedsänkning och den derefter för åstadkommande af erforderligt vattendjup utanför kajerna nödig blifvande muddringen, och hvilken mudderdjord billigast upplägges bakom sänkkistorna samt följaktligen kommer att inbespara en motsvarande kubikmassa eljes erforderligt fyllningsmaterial. Priset för den uppmuddrade jorden har af utskottet antagits till 12 mk, ett pris som torde vara högt tilltaget.

Hvad bibanan beträffar, hafva, såsom redan tidigare blifvit påpekadt, vissa smärre förändringar i dess sträckning nödvändiggjorts genom det efter förslaget uppgörande tillkomna ryska proviantmagasinet och Nylands bataljons kasernbyggnader. De häraf föranledda förändringarna i kostnadsförslaget äro emellertid af ganska underordnad betydelse, i det nemligen kvantiteten fyllningsjord ökas med endast 670 kubikfamnar, medan deremot bergsprängningen minskas med 270 kub. famnar, hvilka kostnader kunna anses jemna ut hvarandra. Orsaken till att icke kostnaderna blifva större för den omkring 50 fot längre ut i Norra Hamnen utflyttade jernvägslinien, har sin förklaring deri, att i sammanhang med uppförandet af ryska proviantmagasinet storartade ut-

fyllnings- och planeringsarbeten å Brobergskajen blifvit utförda, hvilka planeringsarbeten komma den förändrade sträckningen af linien till godo, likasom de i sammanhang med uppförandet af kasernbyggnaderna företagna utfyllningarna i norra hamnen; hvarjemte, såsom ofvan redan påpekats, genom liniens flyttning längre från land bergsprängningarna minskats. Att vid fyllningarnas utförande sättningar skola förekomma är sjelffallet, men är utskottet, med stöd af de lång- och tvärprofiler öfver ifrågavarande trakt, som med ledning af uppgifter från Byggnadskontoret af en utskottsledamot blifvit uppgjorda, fullkomligt öfvertygadt derom att dessa på intet nämnvärdt sätt skola försvåra, än mindre förhindra jernvägsspårets dragande i den nu föreslagna riktningen.

En post, som i utskottets kostnadsförslag tillkommit, är utflyttning af Norra kajen å en längd af 960 fot. Denna utflyttning har utskottet ansett önskvärd för att kunna hålla jernvägsspåret på yttre sidan om den derstädes befintliga vackra allén, och har detta arbete af utskottet uppskattats till 9,600 mk.

Vid öfvergången af Skatuddskanalen har utskottet föreslagit 2 stycken sänkkistor, af hvilka den ena skulle bilda underlaget för en olikarmad svängbro, lemnande för sjöfarten en öppning af 30 fot. Denna anordning, hvilken utfölle billigare än den af Herr Tallqvist derstädes projekterade jernbron af 230 fots sammanlagd längd, anser utskottet äfven på den grund vara att föredraga, att sänkkistorna tillika kunde bilda landningsplatser för mindre ångbåtar och derjemte bilda ett slags båthamn på sin inre sida.

Hvad sedan öfverbyggnaden för jernvägen beträffar, har utskottet, med frångående af Herr Tallqvists förslag derutinnan, projekterat icke allenast användande af en tyngre rälssektion för den egentliga bibanan, utan äfven för hela spårordningen å Skatudden, likasom för bispåret derifrån till Vestra kajen, förordad användning af jernlångsleepers. Att utskottet i stället för 15 skålp. räler föreslagit 20 skålp. sådana, eller samma räls-typ som den å Helsingfors—Tavastehus jernväg använda, har sin förklaring deri, att denna skenvigt erfordras om Statsjernvägarnes vexellokomotiv skola kunna framgå deröfver, och det blefve i längden mycket obeqvämt att vid trafikerandet af denna linie icke få använda det lokomotiv som finnes närmast till hands och färdigt uppeldadt, utan dervid vara hänvisad till en enda typ lokomotiv, af hvilka i alla händelser endast ett fåtal finnes och hvilka för närvarande användas vid lokaltrafiken mellan Helsingfors och Träskända. De lokomotiv, som ständigt finnas till hands å Helsingfors bangård, de så kallade vexellokomotiven, hvilka för sin korta hjulbas äro skildt lämpade för de å den föreslagna jernvägen förekommande skarpa krökningarna, hafva dock en till och med högre axelbelastning än de vanliga gods- och passagerarelokomotiven. För öfrigt hafva skenprisen sedan förslagets uppgörande gått så mycket nedåt, att det icke synes utskottet skäligen att härvidlag onödigt minska skenvigten. En drygare prisskilnad väl-las dock af det af utskottet föreslagna systemet af jernlångsleepers för den del af spåret, der gatufordon skola kunna färdas öfver och långsmed spåren, eller på hela bangården. Att hafva skenorna nedsänkta i gatans nivå medför dock så stora fördelar att utskottet icke tvekat att föreslå användandet af ett system, som, sedan spåret en

gång blifvit lagdt och gatuläggningen återstälts i skick, icke erfordrar något vidare underhåll med dermed följande upprifning af gator m. m. dylikt. Att å sådana ställen använda det vanliga systemet med tvärsleepers af trä är naturligtvis fullkomligt utförbart; det enda återstående sättet vore användning af längsleepers af bjelk, med derå påspikade spårvägsskenor. Att dessa dock skulle uthärda de svåra belastningar som här komma ifråga, isynnerhet efter det längsleepers något angripits af röta, är emellertid otänkbart, utan skulle detta system inom ganska kort tid befinnas för sitt ändamål fullkomligt odugligt. Att användningen af det dyrare systemet kunde inskränkas till en kortare spårlängd än de af utskottet föreslagna 2,07 spårverst, är visserligen möjligt, men har utskottet dock ansett sig böra lägga denna quantitet till grund för sitt förslag. Upplysningsvis ber utskottet få nämna att detta system blifvit föreslaget till användning för Wiborgs hamnspår i dess helhet, likasom detsamma för det billiga underhållets skull användes å tusental kilometer jernväg å fri bana på kontinenten. För bildande af den erforderliga rännen för hjulflänsarne har utskottet föreslagit att på inre sidan af hvardera skensträngen nubbssten måtte läggas till en bredd af 1 fot, likasom att på yttre sidan af densamma ett lika bredt lager af samma material måtte läggas, och har utskottet påfört denna del af gatuläggningskostnaden jernvägsspåret.

Med införandet af en så beskaffad öfverbyggnad, som utskottet nu föreslagit, bortfaller helt och hållet nödvändigheten af att anskaffa några särskilda lokomotiv, då de vexellokomotiv som användas på bangården utan vidare kunna gå ned till Skatuden. Härigenom kommer kostnaden för jernvägen i sin helhet ingalunda att ökas, utan tvärtom en besparing af närmare 60,000 mk att ernås.

Då utskottet nu ofvan till omedelbart utförande föreslagit ett arbete af den omfattning, att kostnaderna derfor uppgå till Fmk 897,650, har utskottet gjort detta utan någon tvekan och med den fasta öfvertygelse att detta företag ingalunda öfverstiger vår kommuns krafter, men tvärtom, en gång utfördt, skall blifva den mäktigaste häfstång för höjande af dess välstånd och framåtskridande. Såsom stöd för denna sin uppfattning ber utskottet att få framlägga nedanstående kalkyl.

För att bilda sig en föreställning om den quantitet varor som redan nu röra sig från Helsingfors kajer i riktning inåt landet har utskottet från Statsjernvägarnes statistiska kontor införskaffat sig uppgift öfver från Helsingfors och Sörnäs stationer under åren 1883—1885 afsändt gods, och derur uttagit de varuslag, hvilka så godt som uteslutande måste hafva inkommit sjövägen. Denna förteckning bifogas härjemte:

Uppgift å de belopp, som af nedannämnda varor blifvit på jernväg transporterade från Helsingfors och Sörnäs stationer under åren 1883, 1884 och 1885.

Varuslag.	Från Helsingfors.			Från Sörnäs.		
	Centner.			Centner.		
	1883	1884	1885	1883	1884	1885
Asfalt	3,004	3,394	4,380	—	—	—
Benmjöl	11,070	10,310	9,524	—	—	—
Cement	5,819	8,848	6,310	80	210	338
Cikorie	5,306	4,776	5,015	—	87	2,642
Fisk	25,462	23,566	25,395	—	5,153	830
Färger	4,272	3,924	5,174	796	—	861
Frö	1,712	2,012	2,473	408	—	—
Glasvaror	2,535	4,460	2,708	—	50	3
Gryn	2,799	4,193	3,679	—	—	135
Gödselämnen = guano m. m.	1,864	2,038	2,167	—	—	97
Harts	985	4,589	883	2,649	586	3,963
Jern (exclusive jernvägs materiel)	26,936	36,780	32,696	31,338	28,796	19,726
Jordarter: sand, lera m. m.	2,038	2,440	4,719	22,090	528	10,215
Kaffe	17,280	17,527	19,413	—	2,575	369
Kalk och kalksten	3,644	3,816	5,625	60,532	29,960	57,043
Kol	9,188	4,752	2,759	150	3,496	5,831
Krita	1,588	1,410	1,802	—	—	—
Kött och fläsk	1,015	1,853	2,322	—	—	—
Linfrö och linfrökakor	1,201	2,337	4,424	—	—	—
Lump	3,829	3,642	5,520	16	475	1,972
Maskiner	9,336	6,748	7,064	935	11,935	7,036
Mjöl, hvetemjöl	7,724	10,163	9,379	—	—	—
„ rågmjöl	10,119	23,332	27,540	—	—	3
„ diverse	1,586	2,072	3,239	—	—	—
Oljor	2,994	2,775	2,227	1,008	—	68
Papper	1,458	1,717	1,200	—	735	15
Petroleum	5,741	4,491	4,734	13,399	2,900	11,484
Russin och sviskon	1,512	1,328	1,202	—	—	51
Salt	11,596	9,216	13,014	77,207	96,429	76,893
Socker och sirap	32,128	33,319	28,739	10,494	2,920	6,535
Soda	2,576	3,100	3,432	270	782	6,331
Spanmål	5,896	4,002	6,250	18,226	51,956	42,912
Tegel	8,647	8,000	9,055	3,130	2,934	—
Tobak	6,488	7,638	7,711	—	—	—
Transitogods	1,584	3,131	3,091	—	—	—
Viner	5,218	4,345	4,628	4	10	25
Summa	246,150	272,044	279,493	242,732	242,517	255,378

Af ofvan intagna förteckning framgår att nu redan, oaktadt de ursprungliga transportförhållandena, då hvarje kolly, hvarje centner först måste pålassas gatufordon och från stranden släpas genom staden, för att vid bangården ånyo lastas i jernvägsvagn, — der godset icke förut haft att genomgå proceduren af en skild färd till upplagsmagasinet —, en betydande varumängd passerat staden, eller i rundt tal 296,000 centner*).

*) Det möjliga inkastet att någon nämnvärd del af ofvanstående varor skulle antingen med jernväg inkommit till staden, för att samma väg åter distribueras till det inre landet, eller ock till större

Om härtill läggas de varor hvilka nu passerat Sörnäs, men hvilka, efter det stadens kajer blifvit satte i direkt förbindelse med jernvägsnätet, utan tvifvel till största delen skola söka sig fram öfver Skatudden, till följd af den vida större bekvämlighet de derstädes träffade anordningarna erbjuda, hvarigenom det i Sörnäs förfintliga trånga utrymmet kan i närmaste helt och hållet disponeras för trävarurörelsens behof, finner man att den projekterade jernvägen till Skatudden nu redan hade att påräkna en transportmängd, som knappast understiger totalvigten af samtliga å hela Hangö—Hyvinge 143 verst långa jernväg under år 1885 uppsamlade och transporterade varor, om man här, nemligen som sig bör, afdrager trävarurörelsen. Af hela godstransporten å nämnda jernväg under sagda år, 1,131,252 centner, representera trävarorna en sammanlagd vikt af 532,740 centner, alla öfriga varor 598,512 centner. Motsvarande tal å den 286 verst långa Wasa banan voro: trävaror 252,118 centner, öfriga varor 744,217 centner. En relativt stor varutransport öfver Helsingfors förefinnes således redan nu, en vacker början, som, derest densamma genom tjenliga medel uppmuntras och upparbetas, bör hafva en lofvande framtid framför sig.

Om man nämligen tager i betraktande endast de omkring 296,000 centner, hvilka redan nu, såsom ofvan uppvisats, transporterats med häst genom staden, finner man att, efter en beräkning af 150 centner per vagn, denna kvantitet representerar i rundt tal nära 2000 lastade jernvägsvagnar, eller således ungefär 6 å 7 vagnslaster för en hvar af årets 300 arbetsdagar. Härtill bör läggas den varumängd, som transporterats på jernvägen genom staden i motsatt riktning, såväl för export som för upplag i magasinerna vid kajen. Enligt från jernvägens statistiska kontor erhållna uppgifter, inhemtades per jernväg år 1885:

del producerats i Helsingfors och således icke hafva passerat kajen, anser sig utskottet kunna bemöta genom nedanstående från Tullkammaren erhållna uppgift öfver en del år 1885 sjövägen till Helsingfors och Sörnäs importerade varor, hvilken förteckning torde innehålla de hufvudartiklar, som i förevarande afseende kunde komma i fråga.

Förteckning öfver under år 1885 till Helsingfors sjöledes importerade varor:

Frö	4,766 Centner.
Ben af alla slag oarbetadt, rått, brändt eller rifvet äfvensom benmjöl, benspån och benkol	11,187 "
Jern	103,577 "
Maskiner	9,700 "
Petroleum	21,515 "
Papper	2,902 "
Socker	56,830 "

Under samma tid sjöledes exporterade:

Jern	10,867 Centner.
Cement	7,425 "
Smör	3,564 "

	Till H-fors. Centner.	Till Sörnäs. Centner.
Ben och benmjöl	3,841	—
Cement	9,539	—
Frö	2,337	—
Glasvaror	7,483	—
Jern och stål	23,916	6,935
Linfrö	1,295	—
Papp	2,133	486
Papper	24,347	6,892
Smör	17,264	—
Hafra	12,418	—
Råg	1,290	—
Spanmål	10,703	—
	<hr/>	<hr/>
	S:ma 116,566	14,313.

Denna varumängd representerar, å 150 centner per vagn, 2 å $2\frac{1}{2}$ vagnslaster per dag, äfven om derifrån afräknas någon quantitet hvilken icke anses hafva blifvit transporterad till upplagsmagasin, utan direkte förd till konsumtionslokal inom staden. Då vi således hafva i ena riktningen 6 å 7 och i den andra riktningen 2 å $2\frac{1}{2}$ vagnslaster dagligen, utgör den sammanlagda transportmängden 8 å $9\frac{1}{2}$ vagnslaster dagligen mellan jernvägsstationen och Södra hamnen. Lägga vi emellertid härtill den godstrafik öfver Sörnäs, som, efter jernvägens dragande ned till Södra hamnen och Skatuddskajernas utförande, med all sannolikhet kommer att dit öfverflyttas, erhålles ett ytterligare trafiktillskott af minst 4 å 5 vagnslaster, och således sammanlagdt 12 å 14 vagnslaster per dag, — *detta oberäknadt den tillökning i trafiken som naturenligt måste uppstå* genom en så genomgripande förbättring af de bestående förhållandena som Öfveringenören Th. Tallqvists, af utskottet nu granskade och med djupaste öfvertygelse förordade förslag, afser.

Att storhandeln företrädesvis skall etablera sig i Helsingfors, så snart dess hamn, den tvifvelsutan yppersta i hela landet, blifvit försatt i ett tidsenligt skick, synes utskottet sjelffallet, då, med den dragningskraft en hufvudstad alltid utöfvar, de härstädes redan befintliga kapitalerna och köpmannainsigterna antagligen skola komma att förstärkas genom tillströmningar från andra håll.

I sammanhang med ofvanstående beräkning af den godstransport genom staden, som den projekterade jernvägen kommer att förmedla, torde måhända förtjena påpekas hurusom derigenom gatutrafiken med tunga fordon i väsentlig mån bör minskas och dermed äfven kostnaden för vissa gators underhåll.

Att åter ett tillbakagående i materiel utveckling icke skall kunna undvikas och att Helsingfors skall öfverflyglas af Åbo och Hangö, hvilka hvardera besitta den stora fördelen af att ega jernvägspar till sina kajer, är sjelffallet, med mindre en

kraftig ansträngning från vår kommuns sida göres att förekomma en sådan olycka. Helsingfors har af naturen ett så utmärkt läge, att det endast behöfves jernväg till våra hamnar och beredande af kajplats för djupgående fartyg och upplagsmagasiner derinvid, för att Helsingfors med framgång skall kunna täfla med hvilken som helst af våra öfriga kuststäder. Icke heller ligger i utskottets kostnadsberäkningar någonting skrämmande. Om man nämligen betänker att, sedan staden för sin räkning reserverat hela kvarter och åt jernvägen afstått ett annat å Skatudden, enligt det föreliggande förslaget bostadstomter kunna upplåtas till en vidd af omkring 607,000 kvadratfot och magasin stomter till en vidd af omkring 293,000 kvadratfot, förutom omkring 108,000 kvadratfot upplagsplatser, eller in summa öfver 1 miljon kvadratfot, inses lätt att staden, äfven efter en så låg beräkning som endast 1 mark per kvadratfot, inom en icke aflägsen framtid skall få alla sina kostnader betäckta, oberäknadt den vida vägnar viktigare indirekta vinsten af den mångfaldigt, i och med tidsenliga kommunikationers införande, uppblomstrande rörelsen i våra hamnar.

Alldenstund ifrågavarande ärende med afseende å sin omfattande art synes böra till sina hufvudsakliga delar af Stadsfullmäktige i förstärkt antal handläggas, får utskottet på grund häraf främst hemställa

att Stadsfullmäktige ville hos Magistraten anhålla om föranstaltande af val af förstärkt antal Fullmäktige för behandling af förevarande ärende i nödiga delar;

För öfrigt får utskottet, med stöd af allt det ofvan anförda, värdsamt föreslå, det Stadsfullmäktige ville besluta:

att för sin del godkänna det af Öfveringenjören Tallqvist utarbetade projektet till stadsplan för vestra delen af Skatudden, dock med iakttagande af de af utskottet deri föreslagna samt å vidfogade plankarta antydda ändringar och tillägg;

att bifalla till den af Öfveringenjören Tallqvist föreslagna jernvägssträckningen från jernvägsbanken öfver Tölövikens längs Norra hamnens strand till Skatudden, med de modifikationerna deri som utskottet i det föregående föreslagit och hvilka äro antydda å jemväl bilagda plan;

att likaså godkänna utskottets förslag om dragande af ett provisoriskt jernvägsspår från Skatudden förbi Obeliskens till hörnet af Vestra kajen och derifrån medels ett vagnsvindbord längs denna kaj till varfvet;

att för de redan färdiga kajerna i staden antaga följande benämningar; Långbrokajen, Packhuskajen, Högvaktskajen, Slottskajen, Våghuskajen, Kokhuskajen och Magasinskajen;

att gifva i uppdrag åt Drätselkammaren att låta uppgöra karta öfver de föreslagna ändringarne af stadsplanen i enlighet med Stadsfullmäktiges i det föregående fattade beslut;

att hos Hans Kejsersliga Majestät anhålla om stadfästelse af förberörda förslag till ändringar af stadsplanen;

att till Hans Kejsersliga Majestät ingå med anhållan om att statsverket måtte för sin räkning utföra, underhålla och trafikera en jernväg från Tölö jernvägsbank till Skatudden jemte bispår från Skatudden öfver kanalen till ett vagnsvändbord å Salutorget i hörnet af båthamnen, emot att staden kostnadsfritt afstår all härför nödig mark, äfvensom utför alla sprängningsarbeten för jernvägen och nödiga terrasseringar å Skatudden;

att gifva i uppdrag åt Drätselkammaren att, såsnart Nädigt bifall å denna Stadsfullmäktiges anhållan vunnits, skrida till utförande, ej mindre af de för nyssberörda jernvägsanläggning erforderliga sprängningsarbetena och de härför nödiga terrasseringarne å Skatudden, än ock af de kaj- och fyllningsarbeten derstädes, hvilka ansetts böra omedelbart utföras, nämligen kajen från Skatuddskanalen till det andra varuskjulet å Herr Tallqvists plan, de nödiga fyllningsarbetena för en bangård med tredubbelt jernvägsspår till Lökhällan, jemte nödiga vaxlingar, och utfyllning af viken norr om den utförda kajen; äfvensom vagnsspår från det föreslagna vändbordet å Salutorget längs Vestra och Magasinskajerna till varfvet;

att anmoda Drätselkammaren att i sinom tid inkomma med förslag om anskaffande af de medel, som erfordras för verkställande af de arbeten, hvilka Stadsfullmäktige besluta till omedelbart utförande;

äfvensom att i princip godkänna och reservera plats för ett jernvägsspår från Skatuddskanalen längs Slottskajen i en båge öfver Våghus- och Kokhuskajen, och derifrån genom varfstomten och en del af Brunsparkens område längs Park- och Hafsgatorna förbi Skeppsdockan till Sandvikshamnen;

och att jemväl för denna jernvägssträckning utverka sig Nädig stadfästelse i sammanhang med öfriga ofvanberörda ändringar af stadsplanen.

Helsingfors, i Mars 1887.

M. Svensson.

Th. Frosterus.

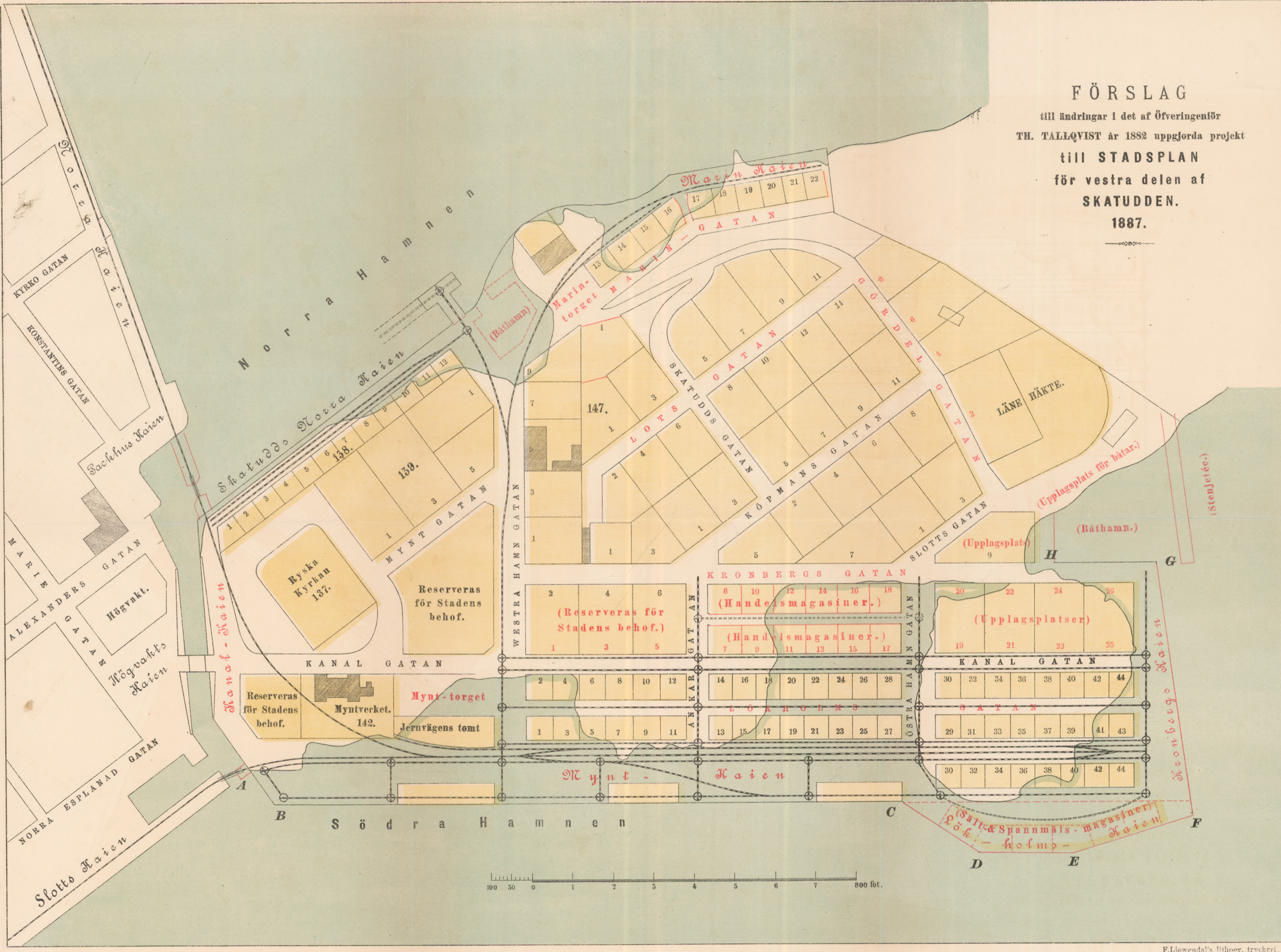
Lars Krogius.

E. v. Knorring.

(från v. vid justeringen.)

A. F. Wasenius.

FÖRSLAG
 till ändringar i det af Öfveringenför
 TH. TALLQVIST år 1882 uppgjorda projekt
 till STADSPLAN
 för vestra delen af
 SKATUDDEN.
 1887.

Projekt till stadsplan
 för
 Vestra delen af
SKATUDDEN

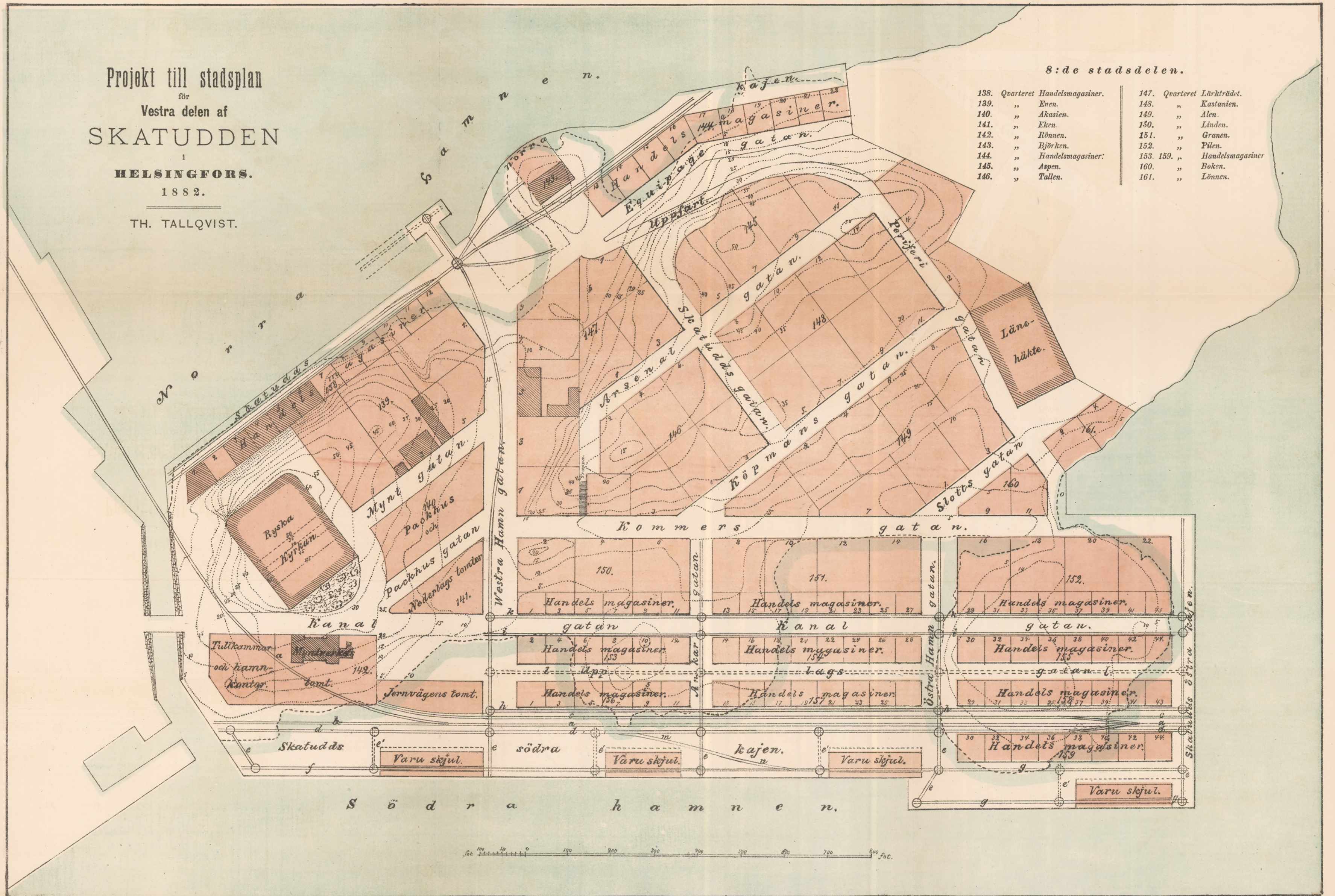
1
HELSINGFORS.

1882.

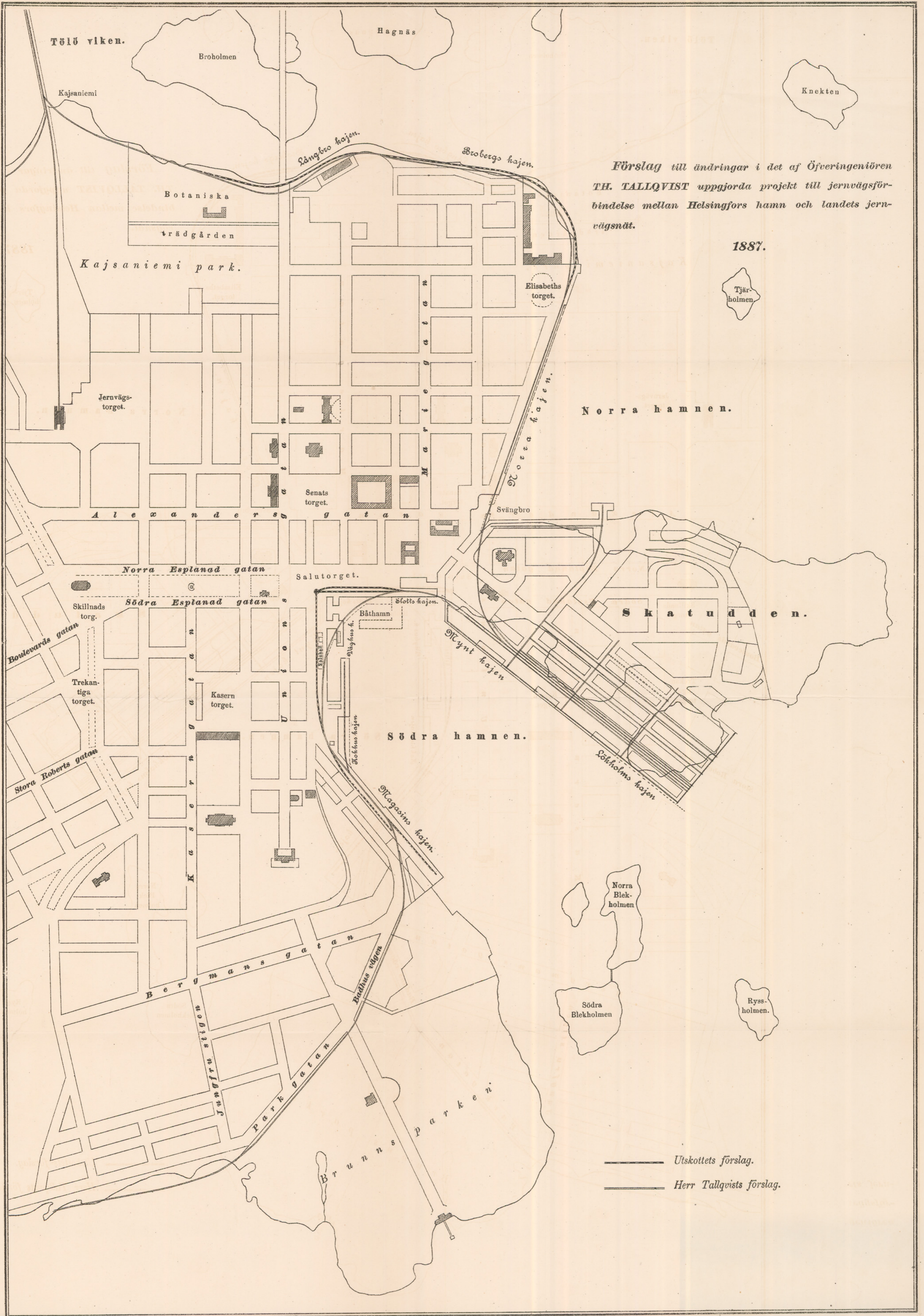
TH. TALLQVIST.

8:de stadsdelen.

138. Quartet Handelsmagasiner.	147. Quartet Lärkrädet.
139. " Eken.	148. " Kastanien.
140. " Akasien.	149. " Alen.
141. " Eken.	150. " Linden.
142. " Rönnen.	151. " Granen.
143. " Björken.	152. " Pilen.
144. " Handelsmagasiner.	153. 159. " Handelsmagasiner
145. " Aspen.	160. " Boken.
146. " Tallen.	161. " Lännen.

L. 1879

Förslag till ändringar i det af Öfveringeniören
 TH. TALLQVIST uppgjorda projekt till jernvägsför-
 bindelse mellan Helsingfors hamn och landets jern-
 vägsnät.

1887.

———— Utskottets förslag.
 - - - - Herr Tallqvists förslag.

Utskottsytttrande i frågan om reorganisation af realskolan i Helsingfors.

Jemte skrifvelse af den 19 sistlidne November hafva Stadsfullmäktige från Magistraten emottagit Guvernörens i länet remiss af den 16 i samma månad, sålydande:

ECKLESIASTIK-EXPEDITIONEN

i

KEJSERLIGA SENATEN

för

Finland.

H:fors d. 4 Novemb. 1886.

N° 1,209

Till Guvernören i Nylands län.

Sedan rektorn för realskolan i Helsingfors Mårten Magnus Brenner hos Öfverstyrelsen för skolväsendet framhållit nödvändigheten deraf, att läsningen i skolan, som dagligen fortginge under sex timmar, till undvikande af öfveransträngning hos eleverne inskränktes såsom vid andra läroverk till fem timmar om dagen, samt att för möjliggörande af en sådan anordning skolans kurser, som äfven eljest vore nog omfattande, fördelades på sex i stället för de fem klasser, som de redan nu faktiskt omfattade, och på samma gång några af förändrade förhållanden påkallade jemkningar och förändringar i dessa kurser vidtoges, så och efter det skolrådet för läroverket i affordradt yttrande förordat en omgestaltning af skolan i det syfte rektorn Brenner påyrkat, har bemälde Öfverstyrelse uti underdånig skrifvelse af den 15 Oktober 1886 förmält, att Öfverstyrelsen ej heller kunnat ifrågasätta behovet och nyttan af en dylik förändring samt hemställt huruvida icke skolan, med afseende å de jemförelsevis obetydliga kostnader statsverket för en såbeskaffad reorganisation af densamma komme att vidkännas, under förutsättning att staden från sin sida ikläder sig de ökade kostnader för rum, hyresmedel, ved, ljus och betjening som till följd deraf påkallades, kunde i antydt syfte reorganiseras och Öfverstyrelsen tillåtas inkomma med fullständigt förslag i detta afseende.

Vid häraf i dag skedd föredragning har Kejsarligena Senaten med afseende derå, att realskolan i Helsingfors vid läroverkens i landet senaste omorganisation endast tills vidare oförändrad bibehållits samt afsigten varit att med tiden antingen efter hand indraga denna läroinrättning eller ombilda densamma efter planen för de nya läroverken, velat hafva Herr Guvernören anbefaldt att infordra stadsfullmäktiges i Helsingfors yttrande ej mindre öfver ifrågavarande läroverks behöf-

lighet och huruvida, i händelse en utvidgning af detsamma ifrågakomme, stads-kommunen vore villig för skolans omorganisation ikläda sig de af Öfverstyrelsen antydda ökade kostnader eller ock helt och hållet öfvertaga skolan och organisera den såsom en kommunens skolinrättning mot erhållande af årligt understöd ur allmänna medel, än äfven huruvida icke, derest realskolans fortvaro i en eller annan form ansåges nödvändig, tillfälle till en likadan undervisning borde genom medverkan från kommunens sida beredas barn af stadens finska talande innevånare; hvilket samt att Herr Guvernören eger jemte eget underdånigt utlåtande insända berörda yttrande, Ecklesiastik Expeditionen, får enligt föreskrift, Herr Guvernören till kännedom och efterrättelse härigenom meddela.

Z. Yrjö-Koskinen.

J. A. Nordman.

Resolution:

Remitteras till Magistraten i Helsingfors, som eger affordra Stadsfullmäktige i Helsingfors innenämnda yttrande samt detsamma derefter hitsända tillika med denna remiss. Helsingfors, å Landskansliet, den 16 November 1886.

G. v. Alfthan.

Mortimer Londén.

Då detta ärende hos Stadsfullmäktige föredrogs den 7 sistvikne December, beslöto Fullmäktige uppdraga åt ett utskott, bestående af Herr U. Kurtén och undertecknade, att med utlåtande deri till Fullmäktige inkomma. På grund häraf får Utskottet, i hvars arbeten Herr Kurtén uppgifvit sig hindrad att deltaga, härigenom värdsamt afgifva följande.

Några tvifvel om behöfligheten för Helsingfors stad och dess omgifningar af en skola, sådan som den härstädes sedan år 1873 existerande realskolan, hafva veterligen icke blifvit offentligen uttalade. Tvärtom har behofvet af en dylik skola flerfaldiga gånger framhållits, bland annat i Kejsrerliga Senatens i tryck publicerade hemställan till landets Storfurste rörande skolreformen af den 5 Maj 1881, liksom ock i de utlåtanden, hvilka afgifvits såväl af den för läroverkens omorganisation tillsatta komitén den 24 Mars 1880, som af Öfverstyrelsen för skolväsendet den 25 November samma år, och i hvilka yttranden skolan särskildt berörts såsom eventuelt utvidgad till sexklassig.

Skolans behöflighet framgår ock, såsom i ofvannämnda utlåtanden påpekats, af det stora antal elever, varierande från 88 till 142 på fyra klasser, som af dess undervisning begagnat sig. Dessa elever utgöras till stor del af barn till de i större städer naturligtvis talrikt representerade mindre bemedlade samhällsklasser, hvilka, i besittning af en mera vaken intelligens och sträfvande till ett högre mått af vetande än det folkskolan förmår meddela, ej hafva tillräckliga tillgångar för att draga nytta af den med större skolafgifter och en långvarigare skolgång förenade undervisningen i vare sig de klassiska eller reallyceerna. Då härtill kommer, att de elever, som ur realskolan utdimitterats, öfverhufvudtaget vitsordats såsom egande grundliga kunskaper i de ämnen, för hvilka ett tillräckligt antal timmar funnits anslagna, synes ej något skäl vara för handen att nu, mer än förr, skrida till dess indragning eller ens till en mera ingripande omorganisation.

Deremot kan det ej förnekas, att den arbetstid af sex timmar dagligen, hvarunder denna skolas elever äro bundna vid skolan, i förening med de jemförelsevis långa årskurser de hafva att genomgå, åtminstone för de lägre klassernas elever torde blifva alltför ansträngande och för deras såväl kroppsliga som andliga jemna utveckling menlig; och måste man väl därför anse den nu föreslagna utvidgningen från femårig kurs med sex timmar om dagen till sexårig med fem timmar, eller för de tre högre klasserna under par dagar af veckan sex timmar dagligen, hafva allt skäl för sig; och det så mycket mer som en dylik anordning gör det möjligt för skolan att, äfven under de förändrade förhållanden, som framkallats genom den nedan omnämnda Kejsersl. Kungörelsen af den 20 Okt. 1886, fortfarande fylla sin uppgift.

En närmare granskning af bilagda tabeller angående den undervisning, realskolans elever före sitt inträde i läroverket åtnjutit, och de yrken, åt hvilka de från skolan afgangna eleverna egnat sig (se Tab. 1 och 2), hvilka tabeller blifvit Utskottet benäget meddelade af läroverkets rektor, visar nämligen att realskolan under sin föregående tillvaro i enlighet med sin i gällande skolordning förelagda uppgift uppfyllt ett dubbelt ändamål. Sålunda har skolan på en bas, i hufvudsak motsvarande folkskolans kurs, dels meddelat sina elever en allmän medborgerlig bildning, dels förberedt till egentliga fackskolor. Det förra har i hufvudsak skett på de två lägre klasserna, efter hvilkas genomgående, helt och hållet eller delvis, ett stort antal elever afgått för att egna sig åt praktiska värf, mest handels- eller kontorsverksamhet. Den senare uppgiften har för sin lösning tagit i anspråk hela läroverkets kurs, efter hvars fullbordande de dimitterade eleverna till allra största delen gått att söka förkofra sina insigter vid polytekniska institutet.

Skulle kursen i realskolan på nu föreslaget sätt utvidgas till sexklassig samt en omställning af lektionsplanen företagas, i syfte att för en del ämnen borttaga timmar, hvilka visat sig öfverflödiga, och i stället öka timantalet för en del andra ämnen, hvilka hittills varit mindre väl representerade, kunde realskolan, oaktadt den höjning af inträdesfordringarna till polytekniska institutet, som ge-

nomförts medels Kejs. Kungörelsen af den 20 Oktober 1886, fortfarande liksom härintills på ett å två år kortare tid än lyceerna förbereda till detta läroverk.

Men genom nyssberörda tillökning af timantalet för vissa ämnen, såsom de inhemska språken, ryskan, samt geografin och historien, hvilken tillökning hufvudsakligast skulle gälla de lägsta klasserna, skulle tillika den fördel vinnas, att de tre lägre klasserna, genom att meddela en rundligare tilltagen kurs i de till en allmän medborgerlig bildning hörande ämnen, mera än hittills skulle fylla sin plats som en lägre borgareskola.

För att ådagalägga huruledes lektionsplanen för realskolan kunde anordnas med iakttagande af ofvan anförda synpunkter, har en af Utskottets medlemmar sammanställt förslag till en timfördelning för läroverket, hvilket förslag härjemte biläggas (Se Tabell 3).

En omställning af läroämnen på anfördt sätt skulle, sedan Stadsfullmäktige redan beslutit uppförandet af ett eget hus för skolan, hvilket såsom enligt den antagna ritningen innehållande 6 klassrum blefve för den föreslagna utvidgningen fullt tillräckligt, påkalla ökning af läroverkets stat endast med aflöningsförmånerna för en lärare, hvars hyresmedel, nu utgående med 900 mark, blefve den enda tillökning i kostnad, kommunen i och för den föreslagna förändringen hade att ikläda sig. Om deremot denna, särskildt för de den lägre borgarskolan motsvarande tre första klasserna föreslagna, förändring ej vidtoges, behöfde någon tillökning i kostnader, utöfver hvad kommunen redan för denna skola iklädt sig, ej komma i fråga, äfven om kursen för läroverket på föreslaget sätt från femårig utvidgades till sexårig.

Det måste derfor anses blifva för staden fördelaktigast att den nuvarande realskolan, såsom åsyftande ej mindre en fortsättning och utvidgning af folkskolans kurser än en förberedelse till egentliga fackskolor, fortfarande bibehölles såsom en statens skola med understöd af staden till bekostande af lokal, eldning, belysning, vaktmästarebostad och arvode samt lokal för rektor och tre å fyra kolleger. Endast för den händelse att skolan i en framtid ej finge ett tillräckligt antal elever, eller ifall det visade sig att hon illa uppfylde det med henne åsyftade ändamålet, blefve det anledning att tänka på dess indragning eller en mera ingripande omorganisation.

I alla fall synes det ej vara skäl att staden, hvars budget redan är temligen belastad med anslag för undervisningsväsendet, nu utan någon särskild anledning skulle besluta sig för att helt och hållet öfvertaga denna skola, antingen sådan den nu är eller såsom på ett eller annat sätt ombildad, en åtgärd som från stadens nuvarande utgift af omkring 12,200 mark skulle föröka den till omkring 32,400 mark årligen, såsom skolans nuvarande utgiftstat gestaltar sig, eller till omkring 35,600 mark, beräknadt efter staten för fyraklassiga elementarskolor. Äfven den omständigheten, att denna skolas elever till omkring 20% utgjorts af barn utom Helsingfors kommun, talar emot dess fullständiga öfvertagande af kommunen, om också med statsunderstöd.

Å andra sidan torde det ej vara mer än billigt att staten, som genom be-
kostandet af de dyrare och med en långvarigare skolgång förenade klassiska och
reallyceerna så rundligt drager försorg om de förmögnare klassernas undervisning
och bildning, äfven bekostar för de mindre bemedlade klassernas förmögenhets-
vilkor afpassade läroverk, der sådana, såsom här i Helsingfors, visa sig vara af
behovet påkallade.

Hvad slutligen beträffar frågan om inrättandet af en finskspråkig parallel-
afdelning, så har Utskottet, utan att öfverhufvud vilja förneka behöfligheten af
en sådan, icke ansett sig kunna hos Stadsfullmäktige förordade dess omedelbara in-
rättande. Sålänge nemligen undervisningsspråket vid Polytekniska Institutet och
andra fackskolor härstädes, till hvilka elever som frekventerat Realskolan kunna
vända sig, är svenska och öfverhufvudtaget affärsverksamheten i Helsingfors be-
gagnar sig af detta språk, synes nödig garanti för ett tillräckligt antal elever för
en finskspråkig realskola härstädes ej förefinnas. Och framför allt synes det vara
skäl att afbida de resultat, realskolan med dess nu förordade modifierade anord-
ning kan lemna, innan man vidtager åtgärd om inrättandet af en finsk afdelning
af densamma.

Utskottet får derfor vördsamt föreslå:

*att Stadsfullmäktige på ofvananförda grunder ville uttala sig för behöf-
ligheten af Helsingfors Realskola och dess bibehållande med samma syfte och
ändamål som hittills, dock med den förändring att skolans kurs, som hittills
 varit fördelad på 5 år med 6 timmars dagligt arbete, härefter blefve sexårig
 med 5 timmar om dagen;*

*att Stadsfullmäktige ville åtaga sig det för ofvannämnda förändrings ge-
nomförande nödiga tillskott i kostnader, uppgående såsom af det föregående
 framgår endast till hyresmedel för en möjligen tillkommande ny kollega;*

*att Stadsfullmäktige på af Utskottet anförda grunder förklara det de icke
finna det för staden förmånligt att helt och hållet öfvertaga skolan och orga-
nisera denna såsom en kommunens inrättning; äfvensom*

*att Stadsfullmäktige likaledes ville uttala att med frågan om inrättandet
af en finsk parallelafdelning borde få anstå tills närmare erfarenhet vunnits
om huru Realskolan under nu föreslagna förändrade förhållanden kommer att
funktionera.*

Helsingfors, i April 1887.

Hugo Holsti.

K. G. Nyström.

M. Brenner.

Elis Lagerblad.

Tabell 1.

De skolor, som eleverna före sitt inträde i Realskolan besökt, och den klass, i hvilken de intagits, framgår af nedanstående sammanställning.

	K l a s s .				S u m m a .
	I	II	III	IV	
Helsingfors' högre folkskola	Dimitterade	67	2	—	69 = 15,3 %
	Klass IV	1	—	—	1
	" III	62	—	—	62 = 13,7 %
	" II	18	—	—	18 = 4 %
	" I	1	—	—	1
<hr/>					151 = 33 %
Helsingfors' lägre elementarskola	Klass V	—	—	2 7	9
	" IV	—	6 8	—	14
	" III	7 24	—	—	31
	" II	17	—	—	17
	<hr/>				
Privata förskolan till Helsingfors Realskola		61	—	—	61 = 13,5 %
Privatelever, med eller utan privatbetyg		46	5 4 1	—	56 = 12,3 %
Helsingfors' Normallyceum	Klass V	—	—	1	1
	" IV	—	—	1	1
	" III	—	2 2	—	4
	" II	5 3	—	—	8
	" I	6	—	—	6
	" oanteckn.	2 1	—	—	3
	Förskola	8	—	—	8
<hr/>					31 = 7 %
Helsingfors' Privatlyceum	Klass II	1	—	—	1
	" I	9	—	—	9
	" oanteckn.	—	1	—	1
	Förskola kl. III	4	—	—	4
<hr/>					15 = 3,3 %
Helsingfors' Reallyceum	Klass III	—	2	—	2
	" II	1	—	—	1
	" I	2	—	—	2
	" oanteckn.	2 3	—	—	5
	<hr/>				
Borgå Lyceum	Klass III	—	1 1	—	2
	" II	3 1	—	—	4
	<hr/>				

		K l a s s.				S u m m a.
		I	II	III	IV	
Borgå lägre elementarskola	{ Klass II " oanteckn.	1				1
		2				2
						3 = 0,7 %
Ekenäs Realskola	{ Klass I " oanteckn.	2				2
					1	1
						3 = 0,7 %
Ekenäs Elementarskola	Klass III		1			1 = 0,2 %
Ekenäs lägre Elementarskola	" III		1			1 = " "
Tammerfors* högre elementarskola	{ Klass III " II		1			1
		1				1
						2 = 0,4 %
Åbo Lyceum	Klass II	1				1 = 0,2 %
Åbo Realskola	" II	1				1 = " "
Åbo tekniska Realskola	" I	1				1 = " "
Åbo högre folkskola	" I	1				1 = " "
Raumo Realskola	" II		1			1 = " "
Björneborgs Lyceum	" II		1			1 = " "
Wasa Lyceum	" I	1				1 = " "
Gamla Karleby Lyceum	" III		1			1 = " "
Gamla Karleby Elementarskola.	Dimitterad			1		1 = " "
Kuopio Privatlyceum	Klass IV		1			1 = " "
Kuopio Realskola	" oanteckn.			1		1 = " "
S:t Michels Lyceum	" III			1		1 = " "
Tavastehus Elementarläroverk	" II	1				1 = " "
Fredrikshamns Reallyceum	" III		1			1 = " "
Fredrikshamns lägre Elementarskola	" II	1				1 = " "
Kexholms lägre Elementarskola.	Dimitterad	1				1 = " "
Sordavala 2 klass. Realskola.	"			1		1 = " "
Med svenskt { Helsingfors' finska lyceum modersmål. { H:fors' finska flickskola	Klass oanteckn. " I		1			1 = " "
		1				1 = " "
Finska Gardets skola (svenskspråkig)		1				1 = " "
Sjundeå högre folkskola	{ Dimitterade Klass III	3	1			4
		1				1
						5 = 1,1 %
Östersundom högre folkskola	Klass oanteckn.	3				3 = 0,7 %
Hangö högre folkskola	{ Dimitterad Klass III	1				1
		2				2
						3 = 0,7 %

	K l a s s .				S u m m a .
	I	II	III	IV	
Ingå högre folkskola	2	—	—	—	2 = 0,4 %
Moders- mål svensk. 2 } Wiborgs, Svartå, Wichtis, Esbo och Lahtis hög. folks.	6	—	—	—	6 = 1,3 %
Modersmål ryska och engelska. } Ryska skolor	2	—	—	—	2 = 0,4 %

Tabell 2.

Sammanställning af de yrken, hvaråt under åren 1873—1886 från Helsingfors
Realskola afgångna elever, så vidt känt är, egnat sig. *

Afgångna från		Afgångna från				
Dimitterade.	Polyteknikum	61	Fjerde klassens yngre afdeling.	Kemisk byrå	1	
	Handelskontor	3		Boktryckeri	1	
Afgångna från	Landtbruk	1	Telegrafverket	1		
	Byggmästareskola	1	Samskolan i H:fors	1		
	Topografverket	1	Död	1		
	Telegraf- "	1	Obekant	18		
	Jernvägstelegraf	1		52		
	Helsingfors lyceum	1				
	Obekant	4				
		74				
	Fjerde klassens äldre afd.	Handel	3	Tredje klassen.	Handel och kontor	20
		Polyteknikum	2		Kadettkåren	3
Bank		1	Landtbruk		2	
Maskinist		1	Trädgårdselev, kontor		1	
Byggmästare		1	Ölbryggerikontor		1	
Elektrisk affär		1	Fabriks- "		1	
Jernvägstjänst		1	Jernvägstjänst		1	
Reallyceum		1	Post- "		1	
Bortflyttat		1	Telegraf- "		1	
Obekant		2	Universitetsvaktmäst		1	
	14					
Fjerde klassens yngre afdelning.	Handel och kontor	11	Andra klassen.	Handel och kontor	10	
	Polyteknikum	3		Sjömän	2	
	Apothek	3		Bagare	2	
	Posttjänst	3		Arkitekt	1	
	Jernvägstjänst	4		Mekanisk verkstad	1	
	Bank- "	1		Fabrik	1	
	Stadsfogdebiträde	1		Guldsmed	1	
	Kronofogde	1		Konditor	1	
	Sjöman	1				
	Mekanisk verkstad	1				

Afgångna från	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding-right: 5px;">Andra klassen.</td> <td style="padding-right: 10px;">Landtbruk</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-right: 10px;">Posttjenst</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-right: 10px;">Kuopio privatlyceum</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-right: 10px;">Helsingfors lyceum</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-right: 10px;">Normallyceum</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-right: 10px;">Reallyceum</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-right: 10px;">Döda</td> <td style="text-align: right;">2</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-right: 10px;">Obekant</td> <td style="text-align: right;">56</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">83</td> </tr> </table>	Andra klassen.	Landtbruk	1		Posttjenst	1		Kuopio privatlyceum	1		Helsingfors lyceum	1		Normallyceum	1		Reallyceum	1		Döda	2		Obekant	56			83	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding-right: 5px;">Första klassen.</td> <td style="padding-right: 10px;">Mekanisk verkstad</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-right: 10px;">Sjöman</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-right: 10px;">Apothek</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-right: 10px;">Kadettkåren</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-right: 10px;">Reallyceum</td> <td style="text-align: right;">3</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-right: 10px;">Finska lyceum</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-right: 10px;">(elev med svenskt modersmål).</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-right: 10px;">Obekant</td> <td style="text-align: right;">45</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">59</td> </tr> </table>	Första klassen.	Mekanisk verkstad	1		Sjöman	1		Apothek	1		Kadettkåren	1		Reallyceum	3		Finska lyceum	1		(elev med svenskt modersmål).			Obekant	45			59
Andra klassen.	Landtbruk	1																																																						
	Posttjenst	1																																																						
	Kuopio privatlyceum	1																																																						
	Helsingfors lyceum	1																																																						
	Normallyceum	1																																																						
	Reallyceum	1																																																						
	Döda	2																																																						
	Obekant	56																																																						
		83																																																						
Första klassen.	Mekanisk verkstad	1																																																						
	Sjöman	1																																																						
	Apothek	1																																																						
	Kadettkåren	1																																																						
	Reallyceum	3																																																						
	Finska lyceum	1																																																						
	(elev med svenskt modersmål).																																																							
	Obekant	45																																																						
		59																																																						
		Summa 366																																																						

Af hela antalet 366 afgångna hafva dimitterats efter fullständigt genomgången kurs 74 eller 20,2%, samt afgått efter 4 års kurs 14 d. v. s. 3,1%, efter 3 års kurs 52 = 14,2%, efter 2 års kurs 84 = 22,95%, efter 1 års kurs 83 = 22,7%, och redan under första året eller efter att utan framgång i ett eller två års tid hafva försökt inhemta första årets kurs 59 d. v. s. 13,4%.

Hvad de afgångnas sysselsättning, sedan de lemnat läroverket, beträffar, är den för 172 af 366 eller 47% obekant, 5 hafva afgått genom döden, 2 hafva lemnat landet och flyttat till Norge, 10 hafva sökt sig till andra läroverk på orten (deraf 5 till reallyceum, 2 till lyceum, 1 till normallyceum, 1 till finska lyceum, och 1 till samskolan, de flesta på grund af bristande framsteg i realskolan och endast 3 emedan de sträfvat till universitetet), 1 till svenska lyceum i Kuopio och derifrån till universitetet, och 4 efter privat undervisning till kadettkåren. Af de öfriga, hvilkas tillärnade eller definitiva sysselsättning är känd, hafva 67 eller 18,3% af alla afgångna, (eller 37,2% af de kända) vunnit inträde i Polyteknikum, (deraf 61 eller 82,4% af alla dimitterade) genom dimission och 6 efter åtnjuten privat undervisning), 51 hafva egnat sig åt handel eller vanlig kontorsverksamhet, 2 åt bankrörelse, 1 vunnit anställning på fabrikskontor, 1 vid ölbryggerikontor och 1, efter att hafva besökt trädgårdsskola, på landtbrukshandel, alltså 56 eller 15,3% af de afgångna (31,1% af de kända) åt affärsverksamhet, 7 eller 1,9% (3,9% af de kända) vunnit anställning vid jernvägarna, 5 eller 1,3% (2,8% af de kända) vid postverket, 4 eller 1,1% (resp. 2,2%) på apothek, 4 eller 1,1 (resp. 2,2)% egnat sig åt landtbruk, sjölifvet eller bagareyrket, 3 eller 0,8 (resp. 1,7)% sökt sig till telegrafverket eller mekanisk verkstad, 2 till byggmästareyrket samt 1 till hvarje af följande sysselsättningar eller yrken, maskinist, arkitekt, topograf, boktryckare, guldsmed, garfware, konditor, fabriksarbetare, biträde vid elektrisk eller kemisk affär eller hos kronofogde, stadsfogde och universitetsvaktmästare.

Till sin hemort hafva 15 å 25% eller i medeltal 20% varit bosatta utom Helsingfors och alltså ej medlemmar af denna kommun, till sitt modersmål åter ingen eller högst 3, resp. 0—2,3%, haft finska språket till modersmål, beräknadt efter antalet på en gång närvarande elever.

Af skolans nuvarande elever hafva 37, eller 44¹/₁₀, derom tillfrågade, för klarat sig hafva för afsigt att genomgå hela läroverket för att sedan vinna inträde i Polyteknikum; 27, eller 32,1¹/₁₀, hade ej ännu bestämt sig för någonting, och 20, eller 23,8¹/₁₀, uppgafvo sig ej ärna sträfva till Polyteknikum. Af de två senare kategorierna hade dock 27, eller 32,1¹/₁₀, för afsigt att genomgå hela skolan, hvarföre endast 20, eller 23,8¹/₁₀ af hela antalet, icke afsett att inhemta allt det vetande skolan meddelar.

Häraf torde man få draga den slutsatsen att afsigten hos största delen af skolans samtliga elever varit att genomgå fullständig kurs, ehuru denna afsigt af en eller annan orsak, såsom oförmåga eller bristande lust att lära, tillfälle till arbetsförtjenst eller annat dylikt, såsom af den föregående sammanställningen framgår, af de flesta ej fullföljts.

Tabell 3.

Förslag till lektionsplan för 6 klasser.										Förut 5 klasser.		
Läroämnen.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	elever. för	lära- re.	för elever.	lära- re.	för	för
Religion	2	2	2	1	1	1	9	9	10	8		
Svenska	4	2	2	2	1	1	12	12	8	8		
Finska	4	4	4	2	2	2	18	18	8	8		
Ryska	—	4	3	2	2	1	12	12	10	10		
Tyska	—	—	—	4	4	4	12	12	12	12		
Engelska	—	—	—	2	2	2	6	6	6	6		
Geometri (utan förbered. forml.)	—	—	—	4	5	5	14	14	14	14		
Aritmetik, algebra & trigonometri	4	2	2	4	5	5	22	17	22	17		
Bokföring	—	—	1	—	—	—	1	1	2	1		
Fysik (särskild experiment. kurs på kl. III.)	—	—	2	2	2	2	8	8	10	10		
Zoologi & botanik	2	2	2	1	1	1	9	9	8	8		
Geografi	4	2	2	—	—	1	9	9	15	15		
Historie	—	2	2	2	2	2	10	10				
Teckning (med geom. formlära)	2	2	2	2	2	2	12	10	15	13		
Kalligrafi	2	2	—	—	—	—	4	4	6	6		
Sång	1	1	1	1	—	—	4	4	5	4		
Gymnastik	3	3	3	3	3	3	18	15	15	12		
Summa timmar	28	28	28	32	32	32	180	170	166	152		
Särskild geometrisk formlära	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4		
									170	156		

Berättelse öfver brandverkets i Helsingfors tillstånd och förvaltning under år 1886.

Brandkommissionen har under året haft 20 sammanträden. Vid åtskilliga af dessa har frågan om uppförande af ett hus för brandverket varit föremål för öfverläggning, hvarefter Kommissionen med hemställen i saken ingått till Helsingfors Stadsfullmäktige. Ledigblifna sotarebefattningen i andra sotningsdistriktet af staden har under året besatts af Kommissionen.

Brandkåren har alarmerats 50 gånger, nemligen 29 gånger med anledning af verkliga eldsvådor eller tillbud till dylika, 10 gånger till följd af soteldar, 6 gånger med anledning af fel i brandtelegrafan, 4 gånger af missförstånd och 1 gång af okynne. Vid 14 af dessa tillfällen hafva signaler gifvits från brandtornen, 6 gånger emedan eld utbrutit ytterom brandområdet, 1 gång af missuppfattning, 2 gånger emedan elden först observerats från brandtornen och man derifrån ej kunnat sluta till dess dimensioner och 5 gånger i följd af att allvarsammare eldsvådor utbrutit inom brandområdet.

Af de verkliga eldtillbudena hafva 5 förekommit i 1:sta stadsdelen, 4 i 2:dra, 1 i 3:dje, 5 i 4:de, 1 i 5:te, 2 i 6:te, 3 i 7:de, 2 på Broholmen, 3 vid östra och 3 vid vestra chaussén; 16 i boningshus af trä, 6 i boningshus af sten, 3 i fabriksanläggningar, 3 i lider eller uthus af trä och 1 i magasin af sten. 4 af eldtillbudena hafva inträffat i Mars, 4 i Juni, 3 i enhvar af månaderna Januari, April, September, November och December, 2 i Augusti, 2 i Oktober, 1 i Februari och 1 i Maj. Under Juli månad har icke något eldtillbud yppats. 6 af eldtillbudena hafva infallit på söndagar, 7 på måndagar, 2 på tisdagar, 1 på onsdag, 7 på torsdagar, 5 på fredagar och 1 på lördag; 6 emellan kl. 12—6 på morgonen, 3 emellan kl. 6—12 på dagen, 8 emellan kl. 12—6 e. m. och 12 emellan kl. 6—12 på natten.

Orsaken till eldens löskomst har i 2 fall berott på oförsiktighet vid handterande af ljus eller lampa, i 9 fall vårdslöst umgående med eld, i 3 fall felaktig rökledning och i 2 fall gnistor från skorsten; i 13 fall har orsaken ej blifvit utredd.

Med brandklocka har kåren alarmerats 27 gånger, medelst telefon 11 gånger. 6 gånger hafva muntliga bud om eldsvåda anländt till brandtornen och lika många gånger har elden först observerats från tornen.

Ett glädjande faktum är, att kåren blott en enda gång alarmerats af okynne.

Brandtelegrafan har i allmänhet fungerat väl; störingar hafva visserligen stundom förekommit, men felen då med största skyndsamhet afhjelpats. Af de 6 fall, då kåren ryckt ut med anledning af fel i brandtelegrafan, har orsaken i 3 berott derpå, att man vid byggnaders uppförande afslitit telegrafråden. Det är

dock att hoppas, att slikt ofog i framtiden mindre ofta skall förekomma, då brandtelegrafens numera blifvit fridlyst.

Under eldsläckningsarbete har en olyckshändelse inträffat, i det nemligen vid branden i Sörnäs den 10:de December en brandkonstapel blef under en nedrasande kakelugn och fick sitt ena ben afbrutet. Godt hopp finnes likväl, att han med tiden skall blifva återställd.

Värdet af eller försäkringsbeloppet för den egendom, som till större eller mindre del skadats af elden, utgjorde:

för fast egendom	<i>Smf.</i>	1,887,640: —	
„ lösegendom	„	<u>251,500: —</u>	2,139,140: —
Skadans storlek eller brandskadeersättningens belopp åter steg till:			
för fast egendom	<i>Smf.</i>	100,629: 16	
„ lösegendom	„	<u>47,247: 51</u>	147,876: 67

således 6,⁹¹ % af egendomens värde. (År 1885 var procenten 8,⁴⁷, år 1884 9,²⁷ och år 1883 10,¹⁹). Härvid är dock att märka, det värdet för den egendom, som förstördes vid de trenne utanför stadens brandområde inträffade eldsvådorna (villorna Råstad, Wallgård och Södervik), stigit till 48,695 mk 51 pni. För Helsingfors brandområde ensamt utgör procenten 4,⁹⁹. — För öfrigt hänvisas till det tabellariska sammandrag öfver eldsvådor och tillbud till dylika, som finnes bifogadt denna berättelse.

Eldsläckningsmaterielen har under året ökats med 800 fot gummerad hampslang och 15 par slangkopplingar; den i budgeten upptagna redskapsvagnen har blifvit beställd i Stockholm och kommer att levereras vid första öppet vatten.

Den brandverket åliggande gatuspolningen har under sommaren verkstälts under 55 dagar med 10 man och 4 hästar dagligen, hvartill åtgått 4,392 tunnor vatten. Från brunnar, vattenposter och till brandtornen hörande gatuandelar hafva bortkörts 623 lass snö och 128 lass is.

Helsotillståndet inom kåren har isynnerhet hvad södra brandafdelningen beträffar varit långt ifrån tillfredsställande. Af manskapet hafva tvänne aflidit under året, 15 vårdats på sjukhus under tillsammans 292 sjukdagar, 48 behandlats för mindre åkommor och 5 en kortare tid vårdats hemma. Tagas endast de febrila sjukdomarna i betraktande, belöper sig på södra brandafdelningen 10 fall med 173 sjukdagar och på norra afdelningen 3 fall med 52 sjukdagar. Att denna sjuklighet till en stor del härrört af trånga och osunda bostäder, är utom allt tvifvel.

Brandkårens öfningar hafva försiggått på samma sätt som förut. De under sommarmånaderna bedrifna gymnastiköfningarna, hvilka tillförene egt rum vid F. B. K:s redskapsdepot, hafva numera försiggått på Normallycei gårdsplan, som för ändamålet upplåtits till kårens begagnande.

Till stadskassan har inlevererats 160 mk, utgörande de plikter, hvartil brandkonstaplar för under året begagna förseelser fälts.

Ombyte af manskap har tidt och ofta egt rum, isynnerhet under sommar-månaderna. Den hufvudsakliga orsaken härtill har, såsom ofta förut påpekats, varit manskapets dåliga aflöning.

Den staden tillhöriga lösegendom, som Brandkommissionen har i sin vård, har under året tillökts för ett värde af 2,177 mark 20 penni, hvaremot såsom utnött och obrukbar afskrifvits egendom för ett inköpspris af 618 mark. Värdet af berörda lösegendom, med undantag af den nya brandtelegrafafen, utgjorde den 2 Januari detta år 69,293 mark 86 penni.

Helsingfors den 29 Mars 1887.

På Brandkommissionens vägnar.

C. G. Sanmark.

C. J. Timgren.

Tabellariskt sammandrag

Tiden för eldsvådans utbrott.			Sättet, på hvilket kären blifvit alarmerad.	Brandstället.	
Månad.	Dag.	Tid på dygnet.			
Jan.	1	12.30 f. m.	Telefon.	Kaisaniemi kugelbana.	Lam
"	21	12.30 "	Signal från torn.	Villan Råstad (vestra chaussén).	Anta
"	29	9.45 e. m.	Muntligt bud.	Konstantinsgatan N:o 11.	Lam
Febr.	11	11 f. m.	" "	Högbergsgatan " 22.	Kol,
Mars	1	6 e. m.	Brandklocka.	Brunnsgatan " 7.	Vär
"	2	1 "	Muntligt bud.	Nylands bataljons kasern.	Fela
"	9	4 f. m.	Brandklocka.	Båtsmansgatan N:o 33.	
"	10	9.30 "	Telefon.	Sandvikens ångsåg.	
April	5	11.30 e. m.	" "	Villan Vallgård (östra chaussén).	
"	12	6.15 "	Brandklocka.	Norra Esplanadgatan N:o 7.	Vär
"	25	6.30 "	Telefon.	Kammio bränneri i Thölö.	Gnis
Maj	2	5 "	Signal från torn.	Vladimirsgatan N:o 29 & 31.	
Juni	3	3.30 f. m.	Brandklocka.	Östra Henriksgatan N:o 3.	
"	11	8.10 e. m.	" "	Högbergsgatan N:o 17.	Vär
"	13	9.10 "	Telefon.	Parkgatan N:o 4.	
"	27	4 "	" "	Boulevardsgatan N:o 15.	Gnis
Aug.	2	11.45 "	Signal från torn.	Mudderverket vid Broholmen.	
"	30	11.20 f. m.	Brandklocka.	Magasin v. Simong. (Narinken).	
Sept.	16	3.40 "	" "	{ Rödbergsgatan N:o 4.	
"	"	"	" "	{ " " " 6.	
"	"	"	" "	{ Sjömansgatan " 3.	
"	"	"	" "	{ " " " 5.	
"	"	5.30 e. m.	Telefon.	" " " 7.	
"	26	8.30 "	Brandklocka.	Villan Illola (v. östra chaussén).	Vär
"	26	8.30 "	Brandklocka.	Elisabetsgatan N:o 29.	
Okt.	11	5 f. m.	" "	Villa i Thölö (vestra chaussén).	Anta
"	29	1 e. m.	Telefon.	Unuonsgatan N:o 28.	Fela
Nov.	7	5.30 "	Brandklocka.	Nikolaigatan " 13.	Vär
"	13	12.40 "	Telefon.	Boulevardsgatan N:o 2.	Fela
"	15	11.57 "	Brandklocka.	Eriksgratan	Vär
Dec.	9	8.30 "	" "	Villa på Broholmen.	
"	10	4.15 f. m.	Telefon.	Villan Södervik i Sörnäs.	
"	23	10.35 e. m.	Brandklocka.	Högbergsgatan N:o 17.	Vär

Utskottsbetänkande angående Stadskassören K. J. Kuhlbergs balans.

Vid sammanträdet den 1 December 1885 uppdrogo Stadsfullmäktige åt ett utskott, hvilket senast utgjorts af undertecknade, att inkomma till Fullmäktige med yttrande i anledning af Drätselkammarens nedanstående framställning:

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors

den 23 Oktober 1885.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

№ 261.

Sedan Magistraten härstädes, i anledning af revisorernes utaf stadens räkenskaper för åren 1867 och 1868 emot samma räkenskaper framställda anmärkningsar, hade genom utslag af den 27 Januari 1879 fastställt den anmärkta bristen uti stadens kassa till 52,179 mark 87 penni, att gäldas af redogörarene förre Stadskamreraren O. W. Skutnabb och affidne Stadskassören K. J. Kuhlbergs rättsinnehafvare, dels efter utsatt fördelning dels ock gemensamt, samt omförmälda utslag vunnit laga kraft och verkställighet derå söktes hos redogörarene, men Skutnabb dervid befunnits sakna all tillgång till gäldande af utslagets innehåll och från Kuhlbergs bo å detsamma influtit endast 3,926 mark 32 penni, påbörjade Drätselkammaren den 27 September samma år en rättegång, deri Kammaren yrkade, att emedan Guvernementssekreteraren K. Backman och Fabrikören A. W. Winqvist hade den 4 Mars 1868 för Stadskamreraren Skutnabb iklädt sig uppbördsborgen för ett belopp af 8,640 mark samt Muraremästaren O. Margelin och Handlanden E. A. Bäck den 9 September 1863 för stadskassören Kuhlberg ingått enahanda borgen för lika belopp, bemålde borgesmän eller deras rättsinnehafvare blefve förpligtade att till stadskassan inbetala de nämnda beloppen för Skutnabb och Kuhlberg, för den sistnämnde dock efter afdrag af ofvanberörda summa 3,926 mark 32 penni, som redan hade kommit stadskassan till godo, eller således 4,713 mark 68 penni. Omordade rättegång afslöts omsider genom Kejsrerliga Senatens den 22 Maj innevarande år deri gifna, härhos bilagda dom. Genom denna dom hafva rättsinnehafvarene efter borgesmännen för stadskamreraren Skutnabb ålagts att till staden erlägga den utsökta summan 8,640 mark jemte 5 procents ränta derå från lagsökningdagen den 27 September 1879, att afräknas å Skutnabbs balans; men beträffande Stadskassören Kuhlbergs borgesmän, så ock emedan det icke hade blifvit visadt, att Muraremästaren Margelin och Handlandeenkan Bäck erhållit erinran

om den för Kuhlberg ingångna borgen tidigare än, Margelin den 18 Oktober 1877 och Enkefru Bäck å inställelsedagen i Handlanden Bäck's proklama den 3 Juni 1878 eller således efter det redan mer än 10 år förflutit från samma borgens tillkomst, har Drättselkammarens emot dem i saken utförda talan, såsom sentida väckt, förkastats. — Den betalningsskyldighet, som i anförd mätto blifvit Guvernementssekreteraren Backmans och Fabrikören Winqvists rättsinnehafvare ålagd, hafva desse den 19 innevarande Oktober fullgjort medelst utbetalning af sammanlagdt 11,358 mark 39 penni i kapital och ränta.

Staden har sålunda lidit en förlust af, i kapital 4,713 mark 68 penni i följd deraf att Magistraten, som den tid, hvarom är fråga, omhänderhaft den ofvan berörda, af Handlanden Bäck och Muraremästaren Margelin den 9 September 1863 uthändigade borgesförbindelsen för stadskassören Kuhlberg, försummat att inom tio år derefter bevisligen erinra vederbörande om sagda borgen och sålunda låtit densamma prescriberas. Sagda försummelse borde dock väl svårligen kunna tillräknas någon annan af Magistratens för tiden varande medlemmar, än ordföranden, å hvilken det ju hade ankommit att i behörig tid antingen föredraga ärendet i Magistraten eller ock omedelbart vidtaga nödig åtgärd emot borgesmännen. Men härvid är nu det särskilda förhållande att beaktas, att ombyte af ordförande i Magistraten egde rum icke långt innan tiden för borgesförbindelsens giltighet skulle komma att exspirera, i ty att nemligen dåvarande Politieborgmästaren W. Zilliacus den 1 Augusti 1873 afgick samt Justitierådmannen A. Åkerberg såsom tjenstförrättande öfvertog befattningens handhafvande. De öfriga medlemmarne i Magistraten voro samma tid sedermera affidne Politierådmannen C. W. Cadenius samt Politierådmännen A. F. Salin och A. F. Liljeros.

Med hänsyn till nu framhållna omständighet har Drättselkammaren — jemte det Kammaren ansett någon talan i saken ej kunna gent emot förre Politieborgmästaren, numera Senatorn Zilliacus i fråga komma, då han likväl mer än en månad förrän borgesförbindelsen blef öfverårig lemnade sin borgmästareplats — funnit det högst tvifvelaktigt, huruvida heller mot hans efterträdare, Justitierådmanen Åkerberg, någon rättegång i afseende å utbekommande af Skadeersättning för den merberörda försummelsen med fog kunde från stadens sida inledas, hvarföre Kammaren tills vidare underlåtit att skrida till sådan åtgärd. Men har Kammaren derhos ansett sig böra, jemte anmälan om förevarande sakförhållande, härmed öfverlemnna frågan till Stadsfullmäktiges afgörande, i hvilket afseende Kammaren jemväl närsluter förut omnämnda borgesskrift rörande Stadskassören Kuhlberg.

Kejsrerliga Senatens ofvanberörda dom utbeder sig Drättselkammaren återfå så snart Fullmäktige af densamma tagit kännedom.

På Drättselkammarens vägnar:

E. Öhman.

Lars Homén.

Vid fullgörandet af sitt uppdrag har utskottet ansett sig i främsta rummet böra utreda, huruvida Magistraten, enligt vid tiden för expirerandet af nu ifrågavarande borgesförbindelse gällande föreskrifter, uttryckligen hade sig ålagd skyldigheten att inom tio år förnya de borgesförbindelser för omhänderfående medel, hvilka en del af stadens tjänstemän, bland andre, Stadskamreraren och Stadskassören, hade att vid antagandet till Magistraten ingifva, enär Magistraten i annat fall, icke utan skäl, kunde till sin ursäkt åberopa den tidigare ganska allmänt rådande uppfattningen att den tioåriga preskriptionstiden icke var tillämplig å uppborðsborgen, som ingåtts före den 1 Januari 1869, då Kejs. förordningen om preskription i fordringsmål af den 9 November 1868 trädde i gällande kraft. De bestämningar rörande Magistratens åligganden uti ifrågavarande afseende, hvilka ingå i Reglementet för stadens drätselverk, fastställt af Kejs. Senaten den 21 Augusti 1856, kunna dock, enligt utskottets förmenande, näppeligen vara mera tydliga. Der stadgas nämligen i § 2 att Kamreraren och Kassören vid antagandet skola ställa vederhäftig borgen, hvardera för tvåtusén rubel af de medel dem komme att ombetros, „*hvilka löftesförbindelser inom hvar tionde år eller oftare, derest säkerheten befinnes vara förminskad, böra förnyas*“. I § 10 stadgas det vidare, att stadens kassor vid Januari, April, Juli och September månaders början eller oftare, om anledning dertill förekomme, borde af Politieborgmästaren och en af stadens äldste, efter val, kontrolleras medels inventering, hvarvid Magistratens, Brandkommissionens och Inqvarteringskomiténs ledamöter samt stadens äldste voro berättigade att närvara; och skulle, enligt § 11, *vid dessa inventeringar jemväl de af Kamreraren och Kassören ställda, uti hufvudkassakistan förvarande löftesförbindelser för uppborðen behörigen granskas i afseende å löftesmännens vederhäftighet och tiden för borgens förnyande*. I öfverensstämmelse härmed hade det otvifvelaktigt ålegat Justitierådmannen A. Åkerberg, som efter dåvarande Politieborgmästaren W. Zilliacus' afgång den 1 Augusti 1873, såsom tjänstförrättande öfvertog handhafvandet af politieborgmästaretjensten att senast vid den föreskrifna inventeringen i början af påföljande September månad vidtaga åtgärd om förnyandet eller bevakandet af ifrågavarande, af Muraremästaren O. Margelin och Handlanden E. A. Bäck den 9 September 1863 för Stadskassören Kuhlberg ingångna uppborðsborgen. Det kan visserligen icke nekas att Rådmannen Åkerbergs företrädare bordt af vanlig försigtighet och omtanke finna sig manad att redan vid den nästföregående inventeringen i Juli månad vidtaga de i nyssnämndt hänseende erforderliga åtgärderna, hvartill funnits så mycket större anledning, som balans i de af Stadskassören Kuhlberg omhänderhafda medlen redan vid denna tidpunkt blifvit konstaterad; men om också den förre Politieborgmästaren vid antydt förhållande icke helt och hållet kan fritagas från skuld, drabbar dock den juridiska ansvarigheten för den förelupna försummelsen på de skäl utskottet redan ofvan framhållit närmast Rådmannen Åkerberg. Med afseende härå och då det enligt utskottets åsigt, kan ifrågasättas huruvida Stadsfullmäktige ens äro berättigade

att efterskänka stadens fordran på ersättning för skada, som dess tjenstemän genom sitt förvällande åsamkat staden, har utskottet icke kunnat undgå att föreslå det yrkande måtte å stadens vägnar framställas om Rådsmannen Åkerbergs lagliga förpliktande att ersätta staden den genom oförmälda försummelse ådragna förlust, som af Drätselkammaren uppgifvits till i kapital 4,713 mark 68 penni, hvar till kommer fem procents årlig ränta från den 27 September 1879, då lagsökning emot de sedermera genom Kejslerliga Senatens dom den 22 Maj 1885 från betalnings-skyldighet fritagne borgesmännen anhängiggjordes*).

Ett ytterligare skäl för Stadsfullmäktige att icke eftergifva stadens lagliga rätt uti nu ifrågakvarande hänseende utgör, enligt utskottets åsigt, den omständigheten, att vederbörande revisorer af stadens räkenskaper, hvilka enligt 16 § i ofvan åberopade Drätselreglemente hafva sig i ersättning tillförsäkrade, bland annat, tjugufem procent af hvad redogöraren på grund af gjord anmärkning varder ålagd att inbetala, att efter pröfning antingen af redogöraren eller ifrån den anmärkta summan utgifvas, i anledning af utskottets förfrågan, uti nedanstående skrifvelse förklarar sig göra anspråk på utbekommande af nämnda anmärkningsprocent äfven ur den ersättning, Rådsmannen Åkerberg till följd af ofvan oförmälda försummelse kunde anses skyldig att till staden utbetala, vid hvilket förhållande ett efterskänkande deraf, enligt utskottets åsigt, möjligen kunde inverka å revisorernes rätt.

På grund af hvad ofvan anförts får utskottet vördsamt föreslå

att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Drätselkammaren att, derest icke Justitierådsmannen Åkerberg godvilligt på Drätselkammarens anfordran inlevererar till stadskassan ersättning för den förlust staden genom hans nu ifrågakvarande försummelse lidit, med 4,713 mark 68 penni jemte fem procents ränta derå från den 27 September 1879, å stadens vägnar vid domstol, som vederbör, utföra talan angående Rådsmannen Åkerbergs lagliga förpliktande att utbetala nämnda ersättning.

Helsingfors, den 21 April 1887.

Henr. Borenius.

J. A. Nordman.

Th. Wegelius.

*) Rätteligen måste denna förlust beräknas till 8,640 mark i kapital eller hela det belopp, för hvilket borgesmännen Handlanden Bäck och Muraremästaren Margelin förbundit sig att af den uppbörd, Stadskassören Kuhlberg komme att ombetros, ansvara, utan afdrag af den från Kuhlbergs konkurs influtna dividenden, enär den honom till last tagne balansen vida öfverstiger sammanlagda beloppet af borgessumman och berörde dividend. Men emedan Drätselkammaren och vederbörande revisorer, hvilka gemensamt utfört rättegången emot borgesmännen, dervid medgifvit till afdrag från den utsökta summan 3,926 mark 32 penni, som i dividend från Stadskassören Kuhlbergs konkurs redan kommit stadskassan till godo, anser utskottet staden fortfarande vara bunden af detta medgifvande.

Till Stadsfullmäktiges utskott för frågan om 1867 och 1868 års stadsräkenskaper.

Såsom svar å utskottets skriftliga förfrågan af den 1 i denna månad få undertecknade äran afgifva:

att revisorerne anspråk på anmärkningsprocent grundar sig på det för tiden gällande Drätselreglementet (fastst. ²¹/₈56, § 16), som i afseende härå icke gör någon skilnad emellan de olika sätt, hvarpå anmärkningsmedlen kunna till stadskassan infås, ja, noga taget, ej ens uttryckligen ställer detta anspråk i beroende af att medlen verkligen inflyta;

att revisorerne så mycket mindre uppgifvit detta anspråk i nu ifrågavarande del, som ett kraf emot en person, hvilken genom sin ställning kunnat och bort inverka på redogörarene, icke torde anses mindre motiveradt, än krafven emot fjerran stående arfvingar efter längesedan afidne löftesmän;

att den långa tid, som förflutit sedan ifrågavarande oordningar inom stadens drätselverk förekommo, väl kan synas såsom en förmildrande omständighet inför de vexlande och delvis äfven nytillkomna myndigheter inom kommunen, som efter långa intervaller tagit befattning med frågans konturer, men ingalunda ter sig så för revisorerne och de öfriga personer, som varit tvungne att under en tid af 10 till 20 år ständigt hålla sig å djupet af frågans många och slitande detaljer;

att detta långa tidsförlopp å andra sidan just genom det anstånd det medfört inneburit all nödig lindring, likasom äfven sjelfva beloppet af hvad som utaf Kuhlbergs löftesmän utsökts torde få anses såsom ett lindrigt minimum af hvad staden och revisorerne möjligtvis kunnat och bort fordra.

Helsingfors, den 17 November 1886.

N. Chr. Westermarck.

Joh. Fredr. Galetskis sterbhus.

gen. Lina Galetski

V. M. von Born.

DRÄTSELKAMMAREN

1

Helsingfors,

den 18 Mars 1887.

№ 68.

*Handlingar rörande förslag till ny trafiktaxa för
Helsingfors stad.*

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Med afseende derå att, enligt de under år 1886 utfärdade författningarna angående det metriska mått- och vigtsystemets införande, detta system med början af innevarande år skulle följas vid landets tullkamrar, samt då sådant nödvändiggjorde en efter samma system lämpad omarbetning af stadens den 6 November 1877 fastställda trafiktaxa, nedsatte Drätselkammaren den 22 Oktober sistlidet år ett särskildt utskott, bestående af Kammarens ledamöter ingenjören M. Hallberg och juriskandidaten L. von Pfaler äfvensom handlanden K. H. Renlund och t. f. vågmästaren C. F. Wendell, med uppdrag att till Kammaren inkomma med förslag angående hvilka förändringar i nämnda taxa af omförmälda orsak eller tilläfventyrs äfven på annan grund vore af behovet påkallade.

Nämnda utskott, i hvars förhandlingar äfven deltagit några af Köpmannamötet härstädes för ändamålet utsedda personer, nemligen handlandene N. Kochtomoff, L. Krogius jun., E. Rudolph och J. Tallberg samt kontoristen K. G. Nyholm, har numera till Kammaren aflemnat ett af utskottet utarbetadt förslag till ny „Taxa, hvarefter trafikafgift och transitomagasinshyra äfvensom Hamn-, Bro-, Vägning-, Mätning-, Packning-, Vräknings-, Parmmätning-, Barlast- och Kokhusafgifter i Helsingfors stad skola beräknas och uppbäras“, äfvensom en skrivelse, innehållande motiv till vissa delar af förslaget, samt en i skrivelsen åberopad tabell. Dessa handlingar får Kam-maren härmed öfverlemna till Stadsfullmäktige.

För egen del har Kammaren funnit sig böra biträda utskottets förslag. Endast vidkommande frågan om hvilka afgifter borde till stadskassan erläggas för fisksumpar och pråmar, som en längre tid qvarligga i stadens hamnar, och om stället, der ifrå-gavarande trafik- m. fl. afgifter skulle uppbäras, har Kammaren sett sig föranlåten att tillstyrka nedannämnda tillägg till sagda förslag.

Uti nu gällande trafiktaxa bestämmes nemligen, att för båt eller annan farkost, större eller mindre, som är hemma i staden och under längre eller kortare tid af året vid dess kaj eller bro ligger förtöjd, erlägges hamnafgift (inberäknadt afgift för nummerbricka) med 1 mark per år. Med anledning af denna bestämning, hvilken i utskottets förslag ingått oförändrad, har utskottet i sin ofvan berörda skrivelse fram-

hållit, det en del af här afsedda farkoster snarare vore att betraktas såsom varumagasiner än såsom trafikförmedlare, hvarföre skäl vore att inhemta yttrande af Hamnkotoret rörande de afgifter, som för dem borde erläggas. Ett dylikt yttrande har ock t. f. hamnkaptenen W. A. Svensson redan tidigare afgifvit till Kammaren nemligen i härhos närslutna skrifvelse af den 30 September sistlidet år. Uti denna anföres bland annat att den s. k. fiskarhamnen för närvarande upptoges till två tredjedelar af hela dess vestra sida utaf en mängd fisksumpar, som året om, både sommar och vinter, låge der förtöjda och af sina egare begagnades till ständiga nederlags- och försäljningsplatser för lefvande fisk m. m. emot erläggande af endast den obetydliga hamnafgiften af 1 mark för år. Och till följd af denna låga taxering ökades år efter år antalet af fiskuppköpare och säljare, som med sina fisksumpar verkade förfång för trafiken i hamnarna, hvarföre äfven från skäreboarnes sida allmänt klagats öfver svårigheten eller oftare tillochmed omöjligheten för dem att slippa till på lämpliga ställen med sina farkoster, då de bästa platserna åren igenom vore upptagna af dessa stabila fiskhandlare. För att åstadkomma en minskning eller åtminstone motverka en ökning i antalet af ifrågavarande, så att säga fasta sumpar, borde, enligt t. f. hamnkaptенens tanke, dem påläggas, utöfver hamnafgiften, en platshyra af minst 1 mark i veckan. Vidare låge, sedan årtal, i hvardera af stadens båthamnar tvenne stora pråmar, tillhöriga de ångbåtsrederier, som underhölle trafiken på vestra skärgården, hvilka pråmar af dem upplåtes till upplagsplatser och försäljningsmagasin för deras kunders fiskvaror och landtmannaprodukter, utan att för dessa pråmar, som hvardera upptoge plats för fem vanliga båtar, någon afgift erladas till staden (enligt trafiktaxan äro nemligen pråmar, i de fall, då de icke gå utom stadens hamnområde, befriade från hamnafgift); och borde äfven för sagde pråmar hamnafgift betalas i förhållande till det utrymme de upptoge.

Äfven Drättselkammaren anser, att för fisksumpar, som minst en månad förblifva förtöjda vid hamnkaj eller bro, samt för pråmar, hvilka hufvudsakligen utgöra försäljningsrum för matvaror, landtmannaprodukter m. m., afgifter till staden böra bestämmas, med skäligen hänsyn till den tid, hvarunder dessa farkoster qvarligga, äfvensom, vidkommande särskildt pråmarne, till det utrymme de taga i anspråk. Den af t. f. hamnkaptenen Svensson för sumparne föreslagna afgift af 1 mark i veckan blefve dock, enligt Kammarens tanke, alltför hög; utan vore en sådan af en mark i månaden tillräcklig. För pråmarne af ifrågavarande slag skulle deremot, emedan de förekomma jemnförelsevis mera sällan, och kunna till sin storlek vara ganska varierande, några vissa afgifter lämpligtvis ej fixeras i taxan; utan borde, beträffande dem, derstädes blott en anmärkning nämnas, att för sådana pråmar erlägges i mån af det utrymme, de upptaga, platshyra som Stadsfullmäktige ega bestämma.

Vidare ingår i den nuvarande trafiktaxan föreskrift derom, att trafikafgiften äfven som mätningafgiften för varor som tillika undergå tullbehandling, uppbäras å Drättselkontoret samt alla öfriga afgifter å Hamnkotoret. Då emellertid den förändring häruti är tillämnad, att för uppbörden af alla dessa afgifter likasom ock af tolagsaf-

gifterna en särskild kassör komme att anställas å Tolagskontoret, sedan detta jemte Hamnkontoret och Tullkammaren erhållit lokaler i en och samma byggnad, det fordna proviantmagasinet vid vestra kajen, så borde rörande omordade uppbörd i den nya trafiktaxan endast inflyta, att densamma eger rum å ställe, som Stadsfullmäktige bestämma.

På grund af det anförda föreslår Drätselkammaren vördsamt

att Stadsfullmäktige ville för sin del godkänna och till Kejsrliga Senats fastställelse befordra ofvan berörda förslag till ny trafiktaxa för staden, med de tillägg: att under rubriken II Hamnavgift efter det moment, som börjas med orden „för båt eller annan farkost“ införes ett nytt moment af denna lydelse: „för fisksump, som under minst en månad vid stadens kaj eller bro ligger förtöjd, per månad 1: —;

att efter nyssagda, nytillkomna moment tillägges, såsom „Anm. 1“: „för prämar, hvilka i stadens hamn begagnas till försäljningsställen för matvaror, landtmannaprodukter m. m. erlägges platshyra efter Stadsfullmäktiges bestämmande“;

att ordningsnumren för de tvenne följande anmärkningarna till följd häraf ändras till 2 och 3; att uti sistnämnda anmärkning momenten c) och e) blifva lydande, det förre: „båtar och farkoster under en tons drägtighet, med undantag af ofvanföre omnämnda fisksumpar“, och det senare: „prämar, i de fall då de icke gå utom stadens hamnområde; dock gäller, angående de i Anm. 1 afsedda prämarerna hvad der är sagdt“; samt att till förslaget fogas följande bestämmingar: „Af ofvanstående afgifter uppdebiteras trafikavgiften äfvensom mätningavgiften för varor, som tillika undergå tullbehandling, af Tolagskontoret samt alla öfriga afgifter af Hamnkontoret. Samtliga afgifter uppbäras å ställe, som Stadsfullmäktige ega bestämma. Utöfver det i författningarna“ o. s. v., såsom i nuvarande trafiktaxa, t. o. m. orden: „Nedsättning i dessa afgifter kan, efter ansökan hos Drätselkammaren, af Stadsfullmäktige beviljas.“

På Drätselkammarens vägnar:

E. Öhman.

Lars Homén.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Enligt oss gifvet uppdrag hafva vi utarbetat här bilagda förslag till ny: „*Taxa hvarefter Trafikafgift, äfvensom Transitomågåsinns-, Hamn-, Bro-, Vägningss-, Mätningss-, Packningss-, Vräknings-, Parmmätningss-, Ballast- och Kokhusafgifter i Helsingfors stad skola beräknas och uppbäras.*“

Talrika hafva de röster varit, som påyrkat taxans uppställande, vid en eventuell omarbetning, på annat lättare öfverskådadt sätt än det som användts vid nu gällande taxas tillkomst. Utskottet har särskildt fäst sig vid det uttalande i frågan, som vid ett under detta år afhållet köpmannamöte gjordes, att taxan borde angifva varorna i alfabetisk följd. Utskottet har äfven, utan meningsolikhet, slutit sig till denna åsigt samt förty utarbetat sitt förslag i enlighet härmed.

De allmänna bestämmelser eller grunder hvarefter varor beläggas med, eller befrias från Trafikafgift, hafva bibehållits oförändrade. Väl framkastades inom Utskottet frågan huruvida icke varor från annat land, äfven om de inkommo pr jernväg och voro tullfria, borde med Trafikafgift beläggas. Men Utskottet kunde icke påfinna något bekvämt och pålitligt sätt för de uppgifters anskaffande, hvilka för debiteringen äro nödvändiga. Först då, när det under utarbetande varande förslaget till statistiskt materiels insamlande vid jernvägsstationerna hunnit antagas och införas, öppnar sig måhända en möjlighet dertill; men att redan nu i taxan införa stipulationer, syftande mot en möjligtvis rätt aflägsen framtid, ansåg Utskottet olämpligt.

De satser enligt hvilka trafikafgiften hittills blifvit uppdebiterad (efter mått eller vigt) hafva varit inalles 31 — eller 32 om man medräknar en dubbelsats —; deraf 3 satser pr Sk \mathcal{A} , 9 pr L \mathcal{A} , 13 pr \mathcal{H} , 4 pr tunna, 1 pr kubfot och 1 pr aln. När det nu gällde, att förvandla dessa till satser för kvantiteter enligt metersystemet, uppstodo tal, hvilka blifvit såväl den trafikerande allmänheten som vederbörande tjänstemän särdeles obehväma. Utskottet har därför, först och främst sett sig föranlåtet hänföra den nya taxans enhetsposter till vida större kvantiteter än de den nuvarande har att uppvisa, hvarigenom, utom en bättre utjämning vid reduceringen, äfven en närmare anslutning till den nya tulltaxan i de flesta fall vunnits. Denna har, som bekant, i flertalet fall 100 kilogram såsom enhetskvantitet. Men likafullt skulle en rigoröst utförd reduktion af de gamla satserna till nya oftast lemnat ojämma tal, hvarföre en utjämning företagits, och har Utskottet härvid, ehuru endast smärre differenser uppstått, likväl sökt iakttaga, att större stapelartiklar samt sådana varor, hvilkas eget pris är lågt, vid utjämningen gynnats, hvaremot mindre betydande eller dyrbarare artiklar utjämnats uppåt. Förhållandet emellan de gamla och de nya satserna framgår af närslutne tabell. Här är måhända stället anmärka att Majs, som i den gamla taxan hade sig afgift påförd pr tunna i den nya är åsatt sådan pr 1,000 k:lo, emedan likartad förändring införts i tulltaxan.

Helt naturligt har nu vid taxans omarbetning äfven under ompröfning förevarit frågan huruvida densamma kunde antingen i sin helhet, eller till vissa delar endera höjas eller sänkas. Att generelt höja densamma har dock ingen af Utskottets medlemmar ansett nödigt. Deremot har det onekligen varit ett mycket enkelt förfarande, att låta de nuvarande *L* \mathcal{H} -satserna gälla för 10 k:lo, \mathcal{H} -satserna för $\frac{1}{2}$ k:lo o. s. v., men äfven detta vann icke medhåll hos Utskottet, ty Trafikafgifterna nedginge derigenom, under förutsättning af samma varuomsättning, med $17\frac{1}{2}$ % och är det dessutom ingalunda sagt att de nuvarande satserna stå i ett rättvist förhållande till resp. artiklars pris och nödvändighet. En revidering i denna riktning hade visserligen varit önskvärd, men Utskottet har icke riskerat att taga ihop härmed, då dess arbetstid iföljd af seglationens snart förestående öppnande varit dertill alltför begränsad. Men detta har icke hindrat Utskottet, att för enskilda artiklar pröfva de gällande satserna, dels emedan nu gällande varupris manat dertill, dels emedan Utskottet haft sig bekant fall då artiklar hit intagits öfver andra hamnar, eller ock möjligheter synts föreligga, att de höga afgifterna skrämt, eller kunna skrämma artiklar från vår hamn.

Att här anföra och utförligt motivera hvarje sådan ändring blefve dock alltför vidlyftigt, hvarför Utskottet tillåter sig att angifva sina skäl endast beträffande trenne artiklar såsom tillräckligt belysande Utskottets åskådningssätt. Thé har dragit i Helsingfors en trafikafgift af 6 penni pr \mathcal{H} ; i Hangö ingen. Jernvägsfrakten från Hangö hit kan beräknas till 2 penni pr \mathcal{H} hvarföre ock de största partier thé, som gå i vår handel intagits denna väg (brist på nederlagsmagasin har dock äfven spelat en rol härvid). Tryck- och Tapetpapper draga här vid export 6 pen. pr *L* \mathcal{H} i trafikafgift, i Åbo 3 penni, i Hangö intet. Denna artikel synes växa till allt större betydelse såsom exportvara till utlandet; och en af de största producenterna afsänder sin vara från Tammerfors hvarifrån han har en jernvägsfrakt af *Smf.* 1: 87 pr 100 k:lo till Hangö, 1: 32 till Åbo och 1: 41 till Helsingfors, eller med tillägg af gällande trafikafgifter kostade denna vara exporterad öfver Hangö: *Smf.* 1: 87, öfver Åbo: *Smf.* 1: 62 och öfver Helsingfors: *Smf.* 2: 11; ett missförhållande, som visserligen torde till någon del uppvägas af de förmåner Helsingfors hamn med sina oftare förekommande lägenheter erbjuder, men som Utskottet likväl velat någorlunda utjämna genom att sänka trafikafgiften för dessa slags papper till 25 penni pr 100 k:lo eller likamycket som omslagspapper. Petroleum, som på senare år inkommit endast i obetydligare quantiteter sjöledes, men i så mycket större pr jernväg och förty undgått trafikafgift har Utskottet med kännedom om de planer som förhafvas att söka en stapelort för rysk petroleum någonstädes å kusten, ansett klokt icke öfver höfvan betunga, och därför nedsatt trafikafgiften med hälften eller till 25 p. pr 100 k:lo.

Några förhöjningar, i egentlig mening, har Utskottet ej i taxan föreslagit med undantag af satsen för murtegel, hvars debiteringsgrund Utskottet samtidigt funnit skäl ändra från vigt sill stycketal. Men Utskottet vill härvid hafva anmärkt, att trafikafgift icke uppbäres för tegel hit inkomna från landsorten, hvadan åtgärden icke torde möta något berättigadt klander.

I förslaget till taxa har intagits tariff för transitomagasinsavgifter, ej tillfinnandes i den nu gällande. De satser som f. n. gälla återfinnas i en Stadsfullmäktiges skrivelse af den 1 Juni 1876 ställd till Magistraten.

Angående öfriga avgifter har Utskottet icke funnit något som manat det till förändringars vidtagande, men håller före att skäl torde finnas höra Hamnkontoret beträffande avgifterna för en del farkoster, som mera äro att betraktas som magasin än trafikförmedlare. Vågpenningarna äro utförda enligt såväl det gamla som nya vigtsystemet. Dessa emedan dessa avgifter utgå för sådan transaktion der det nya systemet icke är obligatoriskt, men, att i en ny utkommande taxa, till hufvudsaklig del utfärdad med hänsyn till metersystemet, i ett fall icke alls tillämpa detsamma har syntts Utskottet oegentligt. Att taxan å avgifter för vägning enligt det nya systemet är något lägre än vid vägning efter det gamla har icke kunnat undvikas, praktiska skäl manade härtill.

I Utskottets förhandlingar hafva, utom de af Drätselkammaren utsedda ledamöterna, deltagit herrar N. Kochtomoff, L. Krogius jr, K. G. Nyholm, E. Rudolph, och J. Tallberg, hvilka Köpmannamötet dertill utsett.

Helsingfors, den 17 Mars 1887.

Mauritz Hallberg.

K. H. Renlund.

E. Rudolph.

N. Kochtomow.

Leon. v. Pfaler.

C. F. Wendell.

K. G. Nyholm.

Julius Tallberg.

Taxa,

hwarefter Trafikafgift och Transitomagasinshyra, äfvensom Hamn-, Bro-, Vägnings-, Mättings-, Packnings-, Vräknings-, Parmmättings-, Barlast- och Kokhusafgifter i Helsingfors stad skola beräknas och uppbäras.

I. Trafikafgift

erlägges enligt nedanstående taxa för inkommande eller utgående, tullpliktiga eller tullfria varor med:

a) *hela* det i taxa upptagna belopp, för vara som antingen direkt eller transito inkommer från ort inom Fioland; och

b) *halfva* beloppet, för vara som afgår till ort utom landet.

Vara som inkommer på jernväg och icke här i staden förtullas, är befriad från trafikafgift.

Tullfria passagerareeffekter betala icke häller denna afgift.

I intet fall erlägges för någon från rysk hamn inkommande vara mera än 2 mark 50 penni, och för dit utgående mera än 60 penni för 100 kilogram.

	Kvantitet.	Sm.	nl.
<i>Aether</i> och därmed försatta essenser och extrakt . . .	100 kg.	4	70
<i>Affall</i> af ull; shoddy	" "		25
" af läder och papper	" "		10
<i>Alabaster</i> , oarbetad eller arbetad	" "		25
<i>Albumin</i> (ägghviteämne)	" "	1	—
<i>Albuminpapper</i>	" "	4	70
<i>Alfenid</i> , oarbetad	" "	4	70
" arbetad	" "	24	—
<i>Alkohol</i> , samt därmed försatta essenser och extrakt . .	" "	4	70
<i>Almvirke</i>	" "		10
<i>Alun</i> , Alunslam	" "		25
<i>Ambra</i> , grå	" "	2	40
" svart oarbetad	" "		25
<i>Ammoniak</i>	" "		25
<i>Amykos</i>	" "		50
<i>Anatomiska afbildningar</i>	" "	4	70
<i>Anilin</i>	" "	2	40

<i>Anis</i>	100 kg.		50
<i>Anjovis</i>	" "	2	40
<i>Ankare af järn</i>	" "		25
<i>Antikviteter och arkeologiska samlingar</i>	" "		50
<i>Antimonium</i>	" "		25
<i>Antändningsrör (stubiner)</i>	" "	1	40
<i>Apelsiner</i>	" "		50
<i>Apotekarevaror, ej särskildt nämnda</i>	" "	2	40
<i>Apparater och instrument: astronomiska, fotografiska, kemiska, kirurgiska, matematiska, musikaliska, nautiska, optiska m. fl.</i>	" "	4	70
" telefon- m. fl. elektrotekniska	" "	1	40
<i>Aromatiskt vatten</i>	" "	2	40
<i>Arrak, i kärl</i>	" "	2	40
" på buteljer eller krus	helkrus el. butelj.		10
<i>Arsenik</i>	100 kg.		25
<i>Asfalt, asfaltfilt och papp</i>	" "		10
<i>Aska, trä-</i>	" "		10
<i>Askar, af papper eller spån till pulver, piller, med eller utan påklistrad etikett o. d.</i>	" "	4	70
<i>Askvirke</i>	" "		10
<i>Astronomiska instrument</i>	" "	4	70
<i>Badsvamp</i>	" "	2	40
<i>Balkvärk</i>	" "	2	40
<i>Balsam, peru- eller tolu-</i>	" "	2	40
<i>Band af hel- eller halfsiden</i>	" "	45	—
" öfriga slag	" "	10	—
<i>Bandager, kirurgiska</i>	" "	2	40
<i>Barder, råa</i>	" "		50
" renade	" "	2	40
<i>Bark, garfware-</i>	1,000 "		50
<i>Barnleksaker</i>	100 kg.	4	70
<i>Barnvagnar</i>	stycket.		20
<i>Barometrar</i>	100 kg.	4	70
<i>Baryt, svafvelsyrad</i>	" "		25
<i>Bast</i>	1,000 "		50
" rep, -mattor och -säckar, simpla	100 "		25
" mattor af kokos	" "	2	40
<i>Beck</i>	10 Hektoliter.		25
<i>Ben, benkol, -mjöl och -svärta</i>	100 kg.		10
<i>Benzin</i>	" "	2	40
<i>Benzoe</i>	" "	2	40
<i>Bernsten, oarbetad</i>	" "	2	40
" arbeten däraf	" "	10	—
<i>Bildhuggeriarbeten (konstvärk)</i>	" "		50
<i>Biscuit, kärl af alla slag</i>	" "	2	40
" öfriga tillverkningar	" "	4	70

<i>Bladguld och -silfver, äkta</i>	1 kg.	1	—
" oäkta	100 "	2	80
<i>Blankettpapper, blanketter till visitkort, etiketter m. m.</i>	" "	4	70
<i>Blanksmörja</i>	" "	1	—
<i>Blekvatten</i>	" "	"	25
<i>Block, stroppade och ostroppade</i>	" "	"	10
<i>Blod</i>	" "	"	50
<i>Blodiglar</i>	" "	"	50
<i>Blodsten</i>	" "	"	25
<i>Blommor och blomdelar; artificiella:</i>			
af papper och läder	" "	10	—
öfriga slag	1 "	1	20
" levvande	100 "	"	50
<i>Blonder af bomull</i>	" "	45	—
" andra slag	1 "	1	—
<i>Bly, oarbetadt, i tackor, skrot, spån, plåt, rör, rullar, blylete eller silfverglitt, blysocker, blyaska</i>	100 "	"	25
" arbeten af bly	" "	"	70
<i>Blyerts</i>	" "	"	10
" deglar	" "	"	25
" pennor	" "	10	—
<i>Blyhvit</i>	" "	"	50
<i>Blänning</i>	" "	1	—
<i>Blår</i>	" "	"	25
<i>Blåsten</i>	" "	"	25
<i>Bläck, skrif- och -pulver</i>	" "	1	20
<i>Bläckhorn</i>	" "	10	—
<i>Bohvet, omalet</i>	10 hektoliter.	"	50
" -mjöl och -gryn	100 kg.	"	25
" -kli	" "	"	10
<i>Boj, ylle</i>	" "	10	—
<i>Bokvirke</i>	" "	"	10
<i>Bokbindarcloth</i>	" "	10	—
<i>Bokpärmar</i>	" "	4	70
<i>Boktryckeriformer och stilar</i>	" "	"	70
<i>Bollar af gummi</i>	" "	2	40
<i>Bolstervar</i>	" "	4	70
<i>Bomolja</i>	" "	"	70
<i>Bomull, rå, och vadd samt affall</i>	" "	"	25
" garn	" "	1	40
" tråd eller tvinnadt garn	" "	2	40
" väfnader, skira, ss. gas, musslin, linon, trådflor	" "	24	—
" öfriga slag, täta ss. cloth, kattun, felb, plys, sammet, sherting m. fl.; tyll	" "	10	—
" spetsar och blonder	" "	45	—
" band, brodérduk (marly) och sniljor, ganser, kaneva, snörmakerier	" "	10	—

<i>Bomull</i> , virkade eller stickade arbeten (tricotage) . . .	100 kg.	14	—
” kläder, kravatter, korsetter, påbörjade kane- vaarbeten, broderade bomulls remsor, kragar m. m.	” ”	24	—
<i>Borax</i>	” ”	1	25
<i>Borst</i> , oarbetad	” ”	1	20
<i>Borstbindarearbeten</i> , simpla, ss. målarpenslar, m. m. . .	” ”	1	20
” öfriga slag ss. betsade borstar m. m.	” ”	10	—
<i>Brandsprutor</i> och annan <i>brandredskap</i>	” ”		50
<i>Brasiliéträ</i> , raspadt och oraspadt	” ”		25
<i>Brefkuvert</i>	” ”	4	70
<i>Britannia metall</i> i tackor eller stänger	” ”		25
” ” plåt	” ”		50
” ” arbeten, polerade eller färgade	” ”	2	80
” ” öfriga slag	” ”	1	40
<i>Brodérduk</i> (<i>marly</i>) af hel- eller halvesiden	” ”	45	—
” öfriga slag	” ”	10	—
<i>Brodérmönster</i> af papper	” ”	4	70
<i>Bronserpulver</i>	” ”	2	80
<i>Bronsarbeten</i>	” ”	4	70
<i>Brunsten</i>	” ”		25
<i>Brynsten</i>	1,000 ”		50
<i>Bränvin</i> , i kärl	100 ”	2	40
” i krus eller buteljer	helkrus el. but.		10
<i>Bukettpapper</i>	100 kg.	4	70
<i>Buteljglas</i> , grönt och arbeten däraf	” ”		25
<i>Byster</i> af marmor och gips	” ”		50
” af biscuit, o. d.	” ”	4	70
<i>Bärder</i> till tapeter	” ”	2	40
<i>Bär</i> , se frukter.			
<i>Bärsaft</i> , osockrad eller icke försatt med sprit	” ”		90
<i>Bärgsalt</i>	1,000 ”		10
<i>Bärgskristall</i>	” ”		10
<i>Böcker</i> , tryckta	100 ”	1	40
” kontors-	” ”	4	70
<i>Bönor</i>	10 hektoliter.		50
<i>Cacao</i> , i bönor och skal	100 kg.		90
” rifven och chokolade	” ”	4	70
<i>Carneol</i>	” ”	10	—
<i>Carton pierre</i> (stenpapp) och omålade arbeten däraf . .	” ”		50
” färgade arbeten	” ”	4	10
<i>Cassia lignea</i> , se kryddor.			
<i>Catechu</i>	” ”		25
<i>Ceder</i> -, <i>cascafill</i> - och <i>cypresssträ</i>	” ”		25
<i>Cement</i> och cementarbeten	” ”		10
<i>Chili salpeter</i>	” ”		25
<i>Chinaclay</i>	1,000 ”		25

<i>Chlorkalk</i> och <i>chlorsvåtesyra</i>	100 kg.		25
<i>Cichoria</i> , bränd	" "		50
" rötter	" "		25
<i>Cigarrer</i>	" "	24	—
<i>Citroner</i> , färska	" "		50
" -syra	" "		50
<i>Cloth</i> , bokbindar-	" "	10	—
<i>Cochénille</i> och extrakt däraf	" "	2	40
<i>Cokes</i>	10 hektoliter.		25
<i>Colofonium</i>	100 kg.		25
<i>Cylindrar</i> till maskiner	" "		50
<i>Dadlar</i>	" "		90
<i>Deglar</i>	" "		25
<i>Diamanter</i>	1 "	1	—
<i>Djur</i> , lefvande hästar	stycke.	3	—
" nötboskap	"	1	—
" öfriga husdjur	"		20
" fjäderfä	"		4
" uppstoppade, i sprit m. m.	100 kg.		50
<i>Dref</i> och <i>drefmat</i>	" "		25
<i>Dryckesvaror</i> : arrak, brännvin, konjak, rom, punsch, likörer m. m.:			
i kärl	" "	2	40
i krus eller butelj	helkrus el. but.		10
vin, icke mousserande:			
i kärl	100 kg.	1	20
i krus eller butelj	helkrus el. but.		6
mousserande, i buteljer	"		12
mjöd, öl, porter, maltextrakt och andra jästa drycker, i kärl	100 kg.	1	—
i krus eller butelj	helkrus el. but.		4
vatten, mousserande eller mineralvatten	" "		1
<i>Dräll</i>	100 kg.	14	—
<i>Dräneringsrör</i>	1,000 "		25
<i>Dun</i>	100 "	2	40
<i>Dynamit</i>	" "	1	40
<i>Eau de cologne</i>	" "	10	—
<i>Ebenholtz</i>	" "		25
<i>Ekvirke</i>	" "		10
<i>Elektrotekniska apparater</i>	" "	1	40
<i>Elfenben</i> , i skifvor, oarbetadt	" "	2	40
" arbetadt	" "	10	—
<i>Emalj</i> i stycken och rifven	" "		50
" arbetadt	" "	10	—
<i>Eduit metallique</i>	" "		25
<i>Essenser</i> , utom särskildt nämnda	" "	10	—
<i>Etiketter</i> af papper	" "	4	70

<i>Facklor och luntor</i>	100 kg.	1	—
<i>Fajanser, hvita eller enfärgade</i>	" "	1	50
" öfriga slag	" "	1	—
<i>Fanér af alm, ask, bok och ek</i>	" "		10
" af ädlare träslag	" "		25
<i>Fartyg och farkoster, för hvarje 100 mark af inköps- priset</i>	" "		10
<i>Felt af bomull</i>	100 "	10	—
" af halssiden	" "	45	—
" af helsiden	1 "	1	—
<i>Fenkol</i>	100 "		50
<i>Fernissa, lack-</i>	" "	2	40
" målare-	" "		70
<i>Fikon</i>	" "		90
<i>Filt, asfalt- och tjärad förhydningsfilt</i>	" "		10
" manskinfilt och filtmatter	" "	2	40
" säng- och resfilter	" "	10	—
" -skor	" "	4	70
<i>Filtrersten</i>	1,000 "		50
<i>Fisk, konserverad och fiskrom</i>	100 "	2	40
" öfriga slag	" "		25
" tran	" "		50
<i>Fisknät</i>	" "		50
<i>Fjäder, spritad</i>	" "	2	40
<i>Flaggduk</i>	" "	10	—
<i>Flanell</i>	" "	10	—
<i>Flaskor af glas</i>	" "		25
<i>Flintsten</i>	1,000 "		10
<i>Florentinerlack</i>	100 "	2	40
<i>Fläsk</i>	" "		50
<i>Flätor och band af halm och spån</i>	" "	10	—
<i>Fnöske</i>	" "		50
<i>Fogelburar, simpla</i>	" "		50
" målade, lackerade eller förtenta	" "	1	40
<i>Fortepianos</i>	stycke.	5	—
<i>Fosfor</i>	100 kg.	1	40
<i>Fotografier</i>	" "	1	40
<i>Fransar, se snörmakerier</i>	" "	1	40
<i>Fris</i>	" "	10	—
<i>Fruktor, kryddgårdsväxter och andra grönsaker, bär, kärnor, blad, skal, rötter, svamp, lök och frö: färska, saltade eller torkade utom särskildt nämnda</i>	" "		50
" inlagda eller annorlunda konserverade, icke sockrade	" "	2	40
" inkokade, sockrade, ss. sylter, frukt- och bärsirap m. m.	" "	4	70

<i>Frukt</i> , pressade eller torkade, ss. russin, plommon, mandel, sviskon, korinter, fikon, dadlar, pomeransskal, lagerblad, lagerbär och galgantrot, torkade sopprötter och äppel m. m.; humle	100 kg.		90
<i>Frö</i> , se frukter.			
<i>Fyrvärkerippeser</i>	1,000 "	1	40
<i>Fältspat</i>	" "		50
<i>Färger</i> : Anilin, chochenille och indigo samt extrakt däraf, karmin, kartamin, spanskgröna, garansin, miniatyrfärger samt lackfernissor af alla slag	100 "	2	40
Bly- och zinkhvit, samt mönja	" "		50
Berliner och pariserblått, ultramarin, blåning, krapp, cinober samt oljerifna och andra icke särskildt nämnda färger och färgextrakt	" "	1	—
Färgningsjord och leror af alla slag, färgträd, raspadt eller oraspadt, samt färgningsrötter, malne och omalne, ss. brasilieträd, sandel, gurkmeja, rödfärg, ockra, umbra, catechu, kimrök, krapprot, brunrot, galmeja, orleana, silfverglitt, bly- och tennaska m. fl.	" "		25
<i>Förhållningspapper</i>	" "		25
<i>Galanterivaror</i>	" "	10	—
<i>Galipot</i>	" "		25
<i>Galläppel</i>	" "		25
<i>Garn</i> af silke	" "	4	70
" af ull	" "	2	40
" öfriga slag: tvinnadt	" "	2	40
" " " otvinnadt	" "	1	40
" segelgarn och hampsnöre	" "		50
<i>Gelatine</i>	" "	2	40
<i>Gevär</i> och <i>gevärstillbehör</i>	" "	4	70
<i>Gips</i> i stycken	1,000 "		50
" malen, gipskalk	100 "		10
" arbeten	" "		50
<i>Gjutgods</i> , se järn.			
<i>Glacé</i> och <i>sämsk</i>	" "	2	40
" arbeten däraf	" "	38	—
<i>Glas</i> och <i>kristallarbeten</i> :			
af simpelt (grönt) buteljglas	" "		25
öfriga slag: oslipade	" "	1	—
slipade utom nedannämnda	" "	2	40
optiska och urglas, oinfattade	" "	4	70
spegelglas och speglar i ram, till lika belopp med tolagsafgiften;			
men där Tolag icke uppdebiteras	" "	2	40
glasspint,	" "		10

<i>Glaubersalt</i>	100 kg.		25
<i>Glete, bly-</i>	" "		25
<i>Glittermessing</i>	" "	2	80
<i>Glober och kartor</i>	" "	1	40
<i>Glycerin</i>	" "		50
<i>Grafit</i>	" "		25
<i>Granit</i>	1,000 "		10
<i>Grankåda</i>	100 "		25
<i>Gravyrer</i>	" "	1	40
<i>Griffeltaflor och griffjar</i>	" "		50
<i>Gryn: ris-, sago-</i>	" "		50
<i>öfriga slag</i>	" "		25
<i>Gråsidor</i>	" "		25
<i>Gräsväxter, se halm.</i>			
<i>Grönsaker, se frukter.</i>			
<i>Guano</i>	" "		10
<i>Guld, oarbetadt och i blad</i>	" 1 "	1	—
" <i>arbetadt</i>	" "	1	40
" <i>gulddragarearbeten, äkta eller oäkta; galoner</i>	" "	1	40
<i>Gummi, kåda, harts och balsam:</i>			
<i>benzoë, grå ambra samt tolu eller perubalsam</i>	100 "	2	40
<i>Tall- och grankåda, colofonium (harts), harpoës, galipot, svart oarbetad ambra, och enduit metallique</i>	" "		25
<i>Öfriga slag, såsom gummiarabicum, guttapercha, schellack, albumin, kautschuk, kamfert och virak</i>	" "	1	—
<i>Tillvärkningar:</i>			
<i>sigillharts</i>	" "	1	40
<i>kläder och fotplagg</i>	" "	4	70
<i>öfriga slag: kammar och band</i>	" "	10	—
<i>kautschuk och ressorttyg; gummipackning</i>	" "	2	40
<i>Gödningsämnen, artificiella</i>	" "		10
<i>Hafre, omalen</i>	10 hektoliter.		50
" <i>mjöl, gryn och malt</i>	100 kg.		25
" <i>kli</i>	" "		10
<i>Hakor och häkter</i>	" "	4	70
<i>Halfsiden, -tyger, dukar, band, trikotage, sniljor och snörmakerier</i>	" "	45	—
" <i>kläder och spets</i>	" 1 "	1	—
<i>Halfädla stenar, såsom carneol, jaspis, topas m. m., koraller</i>	" "	10	—
<i>Halm, hö, säf, skafgräs och andra gräsväxter</i>	1,000 "		50
" <i>Band och flåtor samt andra finare arbeten, utom hattar</i>	100 "	10	—
" <i>Simpla arbeten</i>	" "		50
<i>Hampa, lin, jute, blår, häckladt eller ohäckladt</i>	" "		25
" <i>tråd</i>	" "	2	40

<i>Hampa</i> , garn	100 kg.	1	40
" snöre, ref, tågvirke, och fisknät	" "		50
" bolstervar, mattväf, segel- och rafvenduk samt annat groft hamptyg	" "	4	70
" säckväf	" "		50
" kammarduk, batist och linon	" "	38	—
" öfriga slags linne m. fl. väfnader; damastduk, lärft, dräll, näs- och borddukar, trikotage, m. m.	" "	14	—
" kaneva, band, ganzer, brodérduk (marly), sniljor, snörmakerier	" "	10	—
" spetsar	1 "	1	—
" kläder	100 "	24	—
<i>Handkardor</i>	" "		50
<i>Handskar</i> af skinn	" "	38	—
" af tyg (trikotage).	" "	14	—
<i>Harmonier</i> och <i>harpor</i>	stycke.	1	—
<i>Harts</i> och <i>harpoës</i> , se gummi.			
<i>Hattar</i>			10
" vid behandling efter vikt	100" kg.	45	—
" hattstommar	" "	24	—
<i>Härs</i> , omalen	10 hektoliter.		50
" mjöl och gryn	100 kg.		50
<i>Hönung</i> , skirad eller oskirad	" "		50
<i>Horn</i>	" "		10
" kammar	" "	2	40
<i>Hudar</i> af skinn, råa, saltade eller torra	" "		50
Affall	" "		10
beredda till läder, tillskuret eller ej, sämsk, saffian m. m.	" "	2	40
tillverkningar af sämsk och glacé, samt handskar	" "	38	—
läderblommor	" "	10	—
öfriga slag, ss. skoplagg, färdiga eller half-färdiga, remmar	" "	4	70
Pelterier och pelsvärk	" "	10	—
tillverkningar deraf	" "	24	—
<i>Humla</i> och humlextarkt	" "	1	—
<i>Hummer</i> , <i>kräftor</i> och <i>ostron</i> , lefvande och kokta	" "	1	20
inlagda	" "	2	40
<i>Husbloss</i>	" "	2	40
<i>Hvete</i> , omalen	10 hektoliter.		50
mjöl och gryn	100 kg.		50
kli	" "		10
<i>Hår</i> , människo-, arbetadt och oarbetadt	" "	24	—
djurhår	" "		25
<i>Hängsten</i>	" "	10	—

<i>Hö</i> , se halm.			
<i>Indigo</i> och extrakt däraf	100 kg.	2	40
<i>Ingefära</i> , se kryddor.			
<i>Insektpulver</i>	" "		50
<i>Instrumenter</i> , se apparater.			
<i>Isskåp</i>	" "		50
<i>Ister</i>	" "		50
<i>Johannisbröd</i>	" "		50
<i>Jordarter, leror, sand och sten:</i>			
<i>Ädla stenar</i>	1 "	1	—
halfädla d:o; koraller	100 "	10	—
Lapis lazuli och malakit	" "	2	40
Alabaster, blodsten, brunsten, mosaiksten, galmeja, oljesten pimpsten, smergel, talk, trippel, tungspat, skrifsand, litografisk- och probersten	" "		25
Griffeltaflor och griffilar	" "		50
Blyerts, grafit, gips, gipskalk och krita, malen; cement	" "		10
Marmor, porfyr, serpentin, skiffer; bryn-, kvarn-, slip-, plan- och trappsten; gips och krita i stycken, fälstpat och kvarts	1,000 "		50
Öfriga jordarter och leror, utom färgningsleror, ss. porslins (chinaclay), eldfast m. fl.	" "		25
Öfriga sand och stenarter; malm, och slag, kalksten, flinta m. fl.	" "		10
Kalk	10 " hektoliter.		25
<i>Jordbruksredskap</i>	100 kg.		50
<i>Jute</i> , se hampa.			
<i>Järn och stål:</i> oarbetadt i tackor, smältstycken och göten, millbars, skrot och spån	1,000 "		50
Järvägsskenor, kanoner, kulor och bomber samt oarbetadt groft gjutgods	100 "		10
Smidt eller valsadt i stänger äfvensom hörn- och vinkeljärn m. m. spik, ankare, kettingar, tuber och rör (galvaniserade eller ogalvaniserade)	" "		25
Plåt, oförtent eller galvaniserad	" "		25
" arbeten däraf	" "		70
" förtent	" "		50
" arbeten af förtent, lakerad eller målad plåt	" "	1	40
Tråd och arbeten deraf ss. väf, tågvirke och ketting	" "		50
Klenare gjutgods och simplaste svartsmide	" "		25
" " emaljeradt, förtent eller öfverdraget med annan oädel metall	" "		90
vanligt svartsmide	" "		50
Filadt och slipadt smide	" "		90
Poleradt finsmide	" "	2	80

Skjutvapen och tillbehör därtill	100 kg.	4	70
Sy-, knapp, virk- och öfriga slag af nålar, strumpstickor och sylar, hakor, häkter och metkrokar	” ”	4	70
Järnvägsvagnar, person- och post-	stycke.	15	—
godsvagnar	” ”	10	—
Jästdrycker såsom öl, mjöd, porter m. fl. i kärl	100 kg.	1	—
på butelj	butelj.		4
Jäst	100 kg.		50
Kaffe och kaffesurrogater, utom cikorie	” ”		90
Kakao i bönor	” ”		90
rifven	” ”	4	70
Kakel och krukmakarearbeten, gröfre	” ”		25
rumprydnader	” ”	2	40
Kali, borussicum samt chromsyradt.	” ”		50
Kalk, slammad eller oslammad	10 hektoliter.		25
vid behandling efter vikt; gipskalk	100 kg.		10
kalklösning, karbol-, klor- och trädättiksyrad	” ”		25
kalksten	1,000 ”		10
Kalkerpapper, se papper.			
” duk	100 ”	4	70
Kamfert	” ”	1	—
Kammar, utom till galanterivara hänförliga	” ”	2	40
Kammarduk	” ”	38	—
Kammarorgor	stycke.	1	—
Kanariefrö	100 kg.		50
Kanel	” ”	2	40
Kaneva af silke	” ”	45	—
andra slag	” ”	10	—
arbeten, påbörjade	” ”	24	—
Kapris och kastanjer, se frukter.			
Kardemumma	” ”	2	40
Karduspapper, se papper.			
Karmin och kartamin	” ”	2	40
Kartor	” ”	1	40
Kassakistor och kassaskrin	” ”		90
Kattun	” ”	10	—
Kemikalier och kemiska preparater:			
Alun, alunslam, antimon, arsenik, blysocker, bly- och tennaska, blåsten, borax, glaubersalt, karbol-, klor- och trädättiksyrad kalk, kalklösning, magnesia, natron eller soda alla slag, potaska, salmiak, salpeter, skedvatten, svafvel, svafvelblomma, salpeter-, salt- och svafvelsyra, svafvelsyrad lerjord, tennsalt, vattenglas, vinsten, vitriol alla slag	” ”		25
Kali, vinstensyra, syrsalt, citron- och ättiksyra			

(kristalliserad), oxal- och öfriga syror, salter, oxider	100 kg.		50
Fosfor	" "	1	40
Kimrök	" "		25
Kli, alla slag	" "		10
Klicheer	" "	1	40
Kläde	" "	19	—
klädeslister	" "	2	40
Kläder och sydda effekter af siden eller halvsiden	1 "	1	—
Öfriga slag, utom gummi, kork och trikotage	100 "	24	—
Klöfvar, se ben.			
Knallhattar	" "	4	70
Knappar och knappformer alla slag utom af ädel metall	" "	10	—
Kokosolja	" "		50
Kokosbasmattor	" "	2	40
Kol, trä- och torf	10 hektoliter.		5
stenkol	" "		25
Kolsyradt vatten	" butelj.		1
Kompasser	100 kg.	4	70
Konfekt och komfityrer	" "	4	70
Konjak på kärl	" "	2	40
" krus eller butelj	helkrus el. but.		10
Konseptpapper, se papper.			
Konstarbeten, se marmor m. fl.			
Kontorsböcker	100 kg.	4	70
Kopierpapper, se papper.			
Kopiermaskiner	" "	2	40
Koppar, tenn, zink och andra oädla metaller, utom järn och stål, och metallkompositioner i tackor, stycken, stänger, spån och skrot	" "		25
plåtar, rör och spik	" "		50
tråd, tågvirke, metallväf, nålar och stift, lackerade, färgade, polerade arbeten, glittermessing, bronspulver, oäkta bladguld och silfver (metallfolium) buteljkapslar	" "	2	80
Bronsarbeten, förgyllda eller försilfrade	" "	4	70
Simpla messings-, tenn-, zink och öfriga tillverkningar	" "	1	40
Koraller	" "	10	—
Korgmakarearbeten:			
finare, vägande 425 gram, eller därunder, stycket	" "	10	—
finare, vägande utöfver 425 gram stycket	" "	1	40
simpla	" "		50
Koriander	" "		50
Korinter	" "		90

<i>Korkträ</i> eller <i>bark</i>	100 kg.		50
skuren eller annorlunda arbetad kork; lino- leum o. d.	" "	1	40
kläder och lifräddningsredskap	" "	2	40
<i>Korn</i> , omalen	10 hektoliter.		50
mjöl, gryn och malt	100 kg.		25
kli	" "		10
<i>Korsetter</i>	" "	24	—
<i>Kosmetiska ämnen</i> : aromatiskt vatten	" "	2	40
essenser, pomada, puder, smink, tandpul- ver m. m.	" "	10	—
tvål, parfymrad	" "	4	70
<i>Krapp-rot</i>	" "		25
rifven	" "	1	—
extrakt (kartamin)	" "	2	40
<i>Kreatur</i> , se djur.			
<i>Krinolinfjädrar</i>	" "		90
krinoliner af tyg	" "	24	—
<i>Kristallarbeten</i> , se glas.			
<i>Krita</i> i stycken	1,000 "		50
malen	100 "		10
kritor ss. skrif-, rit- och spel-	" "	10	—
<i>Kritpapper</i> , se papper.			
<i>Krokar</i> , met-	" "	4	70
<i>Kronometrar</i>	" "	4	70
<i>Krukmakarearbeten</i> , simpla	" "		25
finare	" "	2	40
<i>Krut</i> och andra <i>sprängämnen</i> , antändningsrör (stubiner) och fyrvärkeripjeser	" "	1	40
<i>Kryddor</i> : Anis, fenkol, kummin, koriander	" "		50
vanilj och saffran	" "	10	—
kardemumma, kanel, nejlikor, peppar, muskot, cassia lignea	" "	2	40
ingefära och ej särskildt nämnda kryddor	" "	1	40
<i>Kryddgårdsväxter</i> , se frukter			
<i>Kräfter</i> , se hummer.			
<i>Kwarter</i> , bref-	" "	4	70
<i>Kvarts</i>	1,000 "		50
<i>Kvarnsten</i>	" "		50
<i>Kvicksilfver</i>	100 "	1	20
<i>Käda</i> , se gummi.			
<i>Käppar</i>	" "	10	—
<i>Kärnor</i> , se frukter.			
<i>Kött</i> , saltadt, rökt och torkadt	" "		50
extrakt eller konserver	" "	2	40
<i>Lack-fernissa</i>	" "	2	40
mun- (oblater)	" "	10	—

<i>Lack, sigill-</i>	100 kg.	1	40
<i>Lackmus</i>	" "		25
<i>Lackrits</i>	" "	1	—
<i>Lagerblad och lagerbär</i>	" "		90
<i>Lampvekar</i>	" "	2	40
<i>Leksaker</i>	" "	4	70
<i>Leror, se jordarter.</i>			
<i>Läkörer</i>	helkrus el. but.		10
<i>Lim: husbloss, gelatine och flytande lim</i>	100 kg.	2	40
öfriga slag, vals massa	" "		25
<i>Lin och linne, se hampa.</i>			
<i>Linolja, rå</i>	" "		50
kokad eller målarefernissa	" "		70
<i>Linsen</i>	10 hektoliter.		50
<i>Litografier</i>	100 kg.	1	40
<i>Litografisk sten</i>	" "		25
<i>Ljus, facklor och lumtor</i>	" "	1	—
<i>Luktatten</i>	" "	10	—
<i>Lumpor</i>	" "		10
<i>Läder och läderarbeten, se hudar.</i>			
<i>Läkemedel, färdiga</i>	" "	2	40
<i>Läskapper, se papper.</i>			
<i>Lök</i>	" "		50
<i>Löpe</i>	" "		50
<i>Magnesia</i>	" "		25
<i>Mahognyträ</i>	" "		25
<i>Mais, omalen</i>	1,000 "		70
mjöl	100 "		50
<i>Macaroni</i>	" "		50
<i>Makulaturpapper, se papper.</i>			
<i>Malakit, oarbetad</i>	" "	2	40
<i>Malm och slagg</i>	1,000 "		10
<i>Malt</i>	100 "		25
<i>Maltextrakt</i>	butelj.		4
<i>Mandel</i>	100 kg.		90
<i>Mandelolja</i>	" "		70
<i>Manna</i>	" "	1	—
<i>Mannagryn</i>	" "		25
<i>Manometrar</i>	" "		50
<i>Marly af silke</i>	" "	45	—
öfriga slag	" "	10	—
<i>Marmor, oarbetad</i>	1,000 "		50
arbetad, utom galanterivaror	100 "		50
<i>Maskiner, maskindelar och tillbehör, maskinremmar</i>			
och ångpannor	" "		50
kopier-, sy-, strumpsticknings-, skrif- och			
linier- m. fl. dyl. maskiner	" "	2	40

<i>Maskinfilt</i>	100 kg.	2	40
<i>Maskinolja</i> och smörja	" "		50
<i>Mattor</i> af lin, hampa, jute o. d.	" "	4	70
af ylle, väfda	" "	10	—
filt- och kokosbastmattor	" "	2	40
af bast simpla	" "		25
<i>Mejeri- och jordbruksredskap</i>	" "		25
<i>Messing</i> och arbeten däraf, se koppar.			
<i>Metrefvar</i> och spön	" "	10	—
<i>Mikroskop</i>	" "	4	70
<i>Mineralier</i> , icke särskildt nämnda	" "		50
<i>Mineraloljor</i>	" "		50
<i>Mineralvatten</i>	butelj.		1
<i>Minaturfärger</i>	100 kg.	2	40
<i>Mjöd</i> , se jästdrycker.			
<i>Mjöl</i> af råg, korn, hafra och bohvete	" "		25
öfriga slag	" "		50
<i>Mosaiksten</i>	" "		25
<i>Munlack</i>	" "	10	—
<i>Musikaliska instrument</i> , icke särskildt nämnda och tillbehör ss. stråkar och strängar	" "	4	70
<i>Muskotblomma</i> och nötter	" "	2	40
<i>Myntsamlingar</i>	" "		50
<i>Målareduk</i> , spatlad	" "	2	40
<i>Möbel</i> , af trä eller järn, obetsade och ostoppade	" "		50
öfriga slag	" "	1	40
<i>Mönja</i>	" "		50
<i>Mönster</i> , sy-	" "	4	70
<i>Mössor</i>	stycke.		4
<i>Möss-skärmar</i>	100 kg.	2	40
<i>Natron</i>	" "		25
<i>Nejlikor</i>	" "	2	40
<i>Noter</i> och notpapper	" "	1	40
<i>Nysilfver</i> , oarbetadt	" "	4	70
arbeten däraf	" "	24	—
<i>Nålar</i> , sy-, knapp- och virk- m. fl.	" "	4	70
<i>Nät</i> , fisk	" "		50
<i>Nötboskap</i> , se djur.			
<i>Nötter</i> , utom särskilt nämnda	" "		50
<i>Oblater</i> , munlack	" "	10	—
bakvärk	" "	2	40
<i>Ockra</i>	" "		25
<i>Oliver</i> , se frukter.			
<i>Oljekakor</i> och mjöl däraf	" "		10
<i>Oljesten</i>	" "		25
<i>Oljor</i> : väluktande eller flygtiga	" "	10	—

mandel-, oliv- eller bomolja samt kokad olja eller målarefernis	100 kg.		70
<i>Orgelvärk</i>	stycke.	5	—
<i>Ost</i>	100 kg.	2	40
<i>Ostron</i>	" "	1	20
inlagda	" "	2	40
<i>Oxalsyra</i>	" "		50
<i>Palmolja</i>	" "		50
<i>Papier maché</i> och <i>stenpapp</i> tillverkningar, omålade	" "		50
lackerade, förgyllda m. fl.	" "	4	70
<i>Papper</i> och tillverkningar däraf:			
Papp och papper beströdt med smergel, glas eller sand; pappersmassa, tryck-, tapet-, kardus-, makulatur-, press-, förhydnings- och takpapper; pappersaffall	" "		25
Rit-, post-, skrif-, konsept-, not-, pergament-, läsk-, marmorerad och hvitt glanspapper, oglaseradt kritpapper	" "	1	40
Kalkerpapper, tapeter och bårder	" "	2	40
Albumin-, blankett-, bukett-, kopier-, papy- ross- och silkespapper, pressadt och med gaz påklistradt papper; askar, etiketter, bref- kuvert, bokpärm, symönster, spelkort och andra papperstillverkningar	" "	4	70
Blommor af papper	" "	10	—
<i>Papyrosser</i>	" "	24	—
<i>Parafin</i>	" "		50
<i>Paraplyer</i> , af siden eller halfsiden	stycke.		20
öfriga slag samt parasoller och stommär	" "		10
<i>Pastejer</i>	100 " kg.	2	40
<i>Patronhylsor</i>	" "	4	70
<i>Pelsvärk</i> och <i>pelletter</i>	" "	10	—
tillverkningar däraf	" "	24	—
<i>Pennor</i> , alla slag; pennskaft	" "	10	—
<i>Penslar</i> , simpla	" "	1	20
öfriga slag	" "	10	—
<i>Peppar</i>	" "	1	40
<i>Pepparkakor</i>	" "	2	40
<i>Pergament</i>	" "		50
<i>Perlemo</i> , oarbetad	" "	2	40
arbeten däraf	" "	10	—
<i>Perlor</i> , äkta	1 "	1	—
<i>Persienner</i> af trä	100 "		50
<i>Person- och postvagnar</i>	stycke.	15	—
<i>Petroleum</i>	100 kg.		25
<i>Pianos</i>	stycke.	5	—
<i>Pimsten</i>	100 kg.		25

<i>Pipor, tobaks-</i>	100 kg.	2	40
<i>Pipskaft</i>	" "	10	—
<i>Planschetter</i>	" "		90
<i>Plansten</i>	1,000 "		50
<i>Platina, oarbetad</i>	1 "	1	—
<i>bearbetad till galanterier etc.</i>	" "	1	40
<i>Pligg, trä</i>	100 kg.		50
<i>Plommon, se frukter.</i>			
<i>Plymer och plymager</i>	1 "	1	20
<i>Plys af siden</i>	" "	1	—
<i>af halvsiden</i>	100 kg.	45	—
<i>af ylle</i>	" "	19	—
<i>öfriga slag</i>	" "	10	—
<i>Pockenholtz</i>	" "		25
<i>Pomada</i>	" "	10	—
<i>Pomeranser, se frukter.</i>			
<i>Porfyr</i>	1,000 "		50
<i>Porlinskärl och pipor</i>	100 kg.	2	40
<i>öfriga tillverkningar</i>	" "	4	70
<i>Porslinslera</i>	1,000 "		25
<i>Porter, se jäsdrycker.</i>			
<i>Positiv</i>	stycke.	1	—
<i>Postpapper, se papper.</i>			
<i>Potatismjöl</i>	100 kg.		50
<i>Potäter</i>	10 hektoliter.		25
<i>Pottaska</i>	100 kg.		25
<i>Preparater, kemiska, ej särskildt nämnda</i>	" "		50
<i>Pressduk</i>	" "	2	40
<i>Presspapper, se papper.</i>			
<i>Probersten</i>	" "		25
<i>Puder</i>	" "	10	—
<i>Punsch, i kärl</i>	" "	2	40
<i>i krus eller buteljer</i>	helkrus el. butelj.		10
<i>Päron, se frukter.</i>			
<i>Radergummi</i>	100 kg.	10	—
<i>Rafvendum</i>	" "	4	70
<i>Ramar till speglar och taflor</i>	" "	2	40
<i>infattade *</i>	10 meter		40
<i>Reagentier, kemiska</i>	100 kg.		50
<i>Remmar, maskin-</i>	" "		50
<i>öfriga slag utom gummi</i>	" "	4	70
<i>Rep</i>	" "		50
<i>Resfiltar</i>	" "	10	—
<i>Ridtyg</i>	" "	4	70
<i>Risgryn och -mjöl</i>	" "		50
<i>Ritningar</i>	" "	1	40
<i>Ritmaterialier</i>	" "	10	—

<i>Ritpapper</i> , se papper.			
<i>Rom</i> , i kärl	100 kg.	2	40
i krus eller buteljer	helkrus el. but.		10
<i>Rosenwatten</i>	100 kg.	2	40
<i>Rotfrukter</i>	10 hektoliter.		25
<i>Rotting</i> och rör	100 kg.		25
finare arbeten, vägande 425 gram och därunder stycket	” ”	10	—
” ” öfver 425 gram stycket	” ”	1	40
simpla	” ”		50
<i>Rullgardiner</i>	” ”	24	—
<i>Russin</i>	” ”		90
<i>Råg</i> , omalen	10 hektoliter.		50
mjöl och malt	100 kg.		25
<i>Rötter</i> , se frukter.			
<i>Sadelmakarearbeten</i>	” ”	4	70
<i>Saffian</i>	” ”	2	40
<i>Saffran</i>	” ”	10	—
<i>Saft</i> , se bärsaft och frukter.			
<i>Sagogryn</i> och -mjöl	” ”		50
<i>Salmiak</i> , salpeter samt salpeter- och saltsyra	” ”		25
<i>Salt</i> , bärg-	1,000 ”		10
koksalt	10 hektoliter.		10
ej särskildt nämndt, raffineradt i paket	100 kg.		50
<i>Sammet</i> , helsiden-	1 ”	1	—
halfsiden-	100 kg.	45	—
bomulls-	” ”	10	—
<i>Sand</i> , se jordarter.			
<i>Sandel</i>	” ”		25
<i>Sardiner</i> och <i>sardeller</i> i h. a.	” ”	2	40
<i>Schellack</i>	” ”	1	—
<i>Segelduk</i>	” ”	4	70
<i>Segelfartyg</i> , se fartyg.			
<i>Segelgarn</i>	” ”		50
<i>Seltyg</i>	” ”	4	70
<i>Senap</i> , preparerad	” ”	4	70
torr	” ”		90
<i>Serpentin</i> , se marmor.			
<i>Sherting</i>	” ”	10	—
<i>Shoddy</i>	” ”		25
<i>Sidentyg</i> , hel-	1 ”	1	—
halfsiden	100 ”	45	—
sydda arbeten, kläder, spetsar och blonder af hel- eller halfsiden; sidenskor.	1 ”	1	—
trikotage, band, dukar, brodérduk, marly, caneva, snljor och snörmakerier	100 ”	45	—
<i>Sigill-lack</i>	” ”	1	40

<i>Signallanternor</i>	100 kg.	1	—
<i>Siktduk</i>	” ”	2	40
<i>Silfver, oarbetadt</i>	” ”	45	—
<i>arbetadt</i>	” ”	70	—
<i>Silfverglätt</i>	” ”	—	25
<i>Silke, rå- samt silkesvadd</i>	” ”	1	—
<i>garn och tråd (sysilke)</i>	” ”	4	70
<i>Silkestaft</i>	” ”	28	—
<i>Sill</i>	” ”	—	25
<i>Sirap, vanlig</i>	” ”	—	70
<i>frukt- och bärsirap</i>	” ”	4	70
<i>Sjöskum, oarbetad</i>	” ”	2	40
<i>Skafgräs, se halm.</i>			
<i>Skal, se frukter.</i>			
<i>Skedvatten</i>	” ”	—	25
<i>Skiffer, oarbetad</i>	1,000 ”	—	50
<i>i taflor (griffeltaflor)</i>	100 ”	—	50
<i>Skinn och skinnvaror, se hudar och pelterier.</i>			
<i>Skinntröjor</i>	” ”	24	—
<i>Skjortor och skjortbröst</i>	” ”	24	—
<i>Skjutgevär och tillbehör därtill</i>	” ”	4	70
<i>Skoplagg, färdiga eller halfärdiga</i>	” ”	4	70
<i>med sidenbeklädnad</i>	1 ”	1	—
<i>Skottkärror</i>	stycke.	—	20
<i>Skrifbläck</i>	100 kg.	1	20
” <i>papper</i>	” ”	1	40
” <i>materialier</i>	” ”	10	—
” <i>sand</i>	” ”	—	25
<i>Sköldpadd, oarbetad</i>	” ”	2	40
<i>arbetad</i>	” ”	10	—
<i>Slagg</i>	1,000 ”	—	10
<i>Slangar af lin- eller hampväf</i>	100 ”	—	50
<i>af gummi eller gummade</i>	” ”	2	40
<i>Slipstenar</i>	1,000 ”	—	50
<i>Slädar</i>	stycke.	—	50
<i>Smiden, se järn och stål.</i>			
<i>Smink</i>	100 kg.	10	—
<i>Smör</i>	” ”	—	50
<i>Smördrittlar</i>	” ”	—	25
<i>Snickare-, svarfvare- och träsnideriarbeten:</i>			
<i>Större, simpla, obetsade, olackerade, ofanerade</i> <i>och ostoppade</i>	” ”	—	50
<i>öfriga slag utom ramar</i>	” ”	1	40
<i>Mindre till galanterivaror hänförliga ss. käppar,</i> <i>dosor, pipskaft, metspön m. fl.</i>	” ”	10	—
<i>Snuljor af silke</i>	” ”	45	—
<i>öfriga slag</i>	” ”	10	—

<i>Snus</i>	100 kg.	24	—
<i>Snäckor</i>	" "		50
<i>Snörmakeriarbeten:</i>			
äkta eller oäkta gulddragarearbeten	1 "	1	40
af silke	100 "	45	—
öfriga slag	" "	10	—
<i>Socket, rå-</i>	" "		70
öfriga slag	" "	1	20
<i>Socketkulör</i>	" "	4	70
<i>Soda</i>	" "		25
<i>Soja och såser</i>	" "	2	40
<i>Spanmål, omalen</i>	1,000 "		70
Mjöl: af råg, korn, hafra, bohvete; malt	100 "		25
öfriga slag	" "		50
Kli, alla slag	" "		10
Gryn: Ris, Sago	" "		50
öfriga slag	" "		25
<i>Speglar och spegelglas, se glas.</i>			
små speglar med simpel infattning	" "	2	40
<i>Spelkort</i>	" "	4	70
<i>Spetsar af bomull</i>	" "	45	—
öfriga slag	1 "	1	—
<i>Spik, se järn och koppar.</i>			
<i>Spritvaror ej särskildt nämnda: i kärl</i>	100 "	2	40
på krus eller buteljer	helkrus el. but.		10
<i>Sprängningsämnen</i>	100 kg.	1	40
<i>Stearin</i>	" "		50
<i>Stenarter, se jordarter och leror.</i>			
<i>Stenkol, stybbe och stenkolstjära</i>	10 hektoliter.		25
<i>Stenpapp, se papier maché.</i>			
<i>Stickade och virkade varor (Tricotage):</i>			
af silke, hel- eller half-	100 kg.	45	—
öfriga slag	" "	14	—
<i>Stift af messing o. d.</i>	" "	4	70
<i>Stilar, boktryckeri-</i>	" "		70
<i>Strumpeband</i>	" "	10	—
<i>Strumpväfwarearbeten, se stickade arbeten.</i>			
<i>Stråkar och strängar</i>	" "	4	70
<i>Stål, se järn.</i>			
<i>Stäf</i>	" "		10
<i>Stärkelse</i>	" "		50
<i>Svafvel, svafvelblomma och -syra</i>	" "		25
<i>Svamp, bad-</i>	" "	2	40
öfriga slag, se frukter.			
<i>Svarfvarearbeten, se snickarearbeten.</i>			
<i>Svartkrita i stänger</i>	" "	10	—
<i>Sviskon</i>	" "		90

<i>Sylar</i>	100 kg.	4	70
<i>Sylter</i>	" "	4	70
<i>Symönster</i>	" "	4	70
<i>Syror, ej skildt nämnda</i>	" "	"	50
<i>Sysilke</i>	" "	4	70
<i>Säpa</i>	" "	"	50
<i>Såser</i>	" "	2	40
<i>Säckväf och säckar af lin eller hampa</i>	" "	"	50
af ylle	" "	2	40
af bast	" "	"	25
<i>Säf, se halm.</i>			
<i>Sämsk</i>	" "	2	40
tillvärkningar däraf	" "	38	—
<i>Sängfiltar</i>	" "	10	—
<i>Sängkläder</i>	" "	2	40
<i>Tackjärn och tillvärkningar, se järn.</i>			
<i>Taflor, se målningar.</i>			
små taflor med simpel infattning	" "	2	40
<i>Tafvelramar</i>	10 meter.	"	40
<i>Tagel, tagelsikter och borstar, simpla</i>	100 kg.	1	20
tillvärkningar, öfriga slag	" "	10	—
<i>Takpärter</i>	1,000 "	"	50
<i>Talg</i>	100 "	"	50
<i>Talk</i>	" "	"	25
<i>Tandpulver</i>	" "	10	—
<i>Tapetpapper, se papper.</i>			
<i>Tapeter och bårder.</i>			
<i>Tapiseriearbeten, påbörjade</i>	" "	24	—
<i>Té</i>	" "	7	—
<i>Tegel, eldfasta</i>	1,000 stycken.	1	—
vanliga	" "	1	50
<i>Tegelrör</i>	" kg.	"	25
<i>Telefoner och tillbehör dertill</i>	" 100 kg.	1	40
<i>Tenn och tennarbeten, se koppar.</i>			
<i>Tennaska och tennsalt</i>	" "	"	25
<i>Termometrar</i>	" "	4	70
<i>Terpentin</i>	" "	"	50
<i>Terra cotta arbeten</i>	" "	2	40
<i>Timmermansarbeten</i>	" "	"	10
<i>Tjära, trä- och stenkols-</i>	10 hektoliter.	"	25
<i>Tobak, oarbetad, rysk, stjelk- eller blad-</i>	100 kg.	"	70
" öfrig, stjelk-	" "	1	—
" " blad-	" "	2	—
arbetad; snus, tobakssås	" "	24	—
<i>Tobakspipor, beslagna och obeslagna</i>	" "	2	40
<i>Torfkol</i>	10 hektoliter	"	5
<i>Tran</i>	100 kg.	"	50

Trappsten	1,000 kg.		50
Trassel	100 ”		25
Trikotage, se stickade arbeten.			
Trippel	” ”		25
Tryckpapper, se papper.			
Trycksvärta	” ”	1	—
Tråd af silke	” ”	4	70
öfriga spinnämnen	” ”	2	40
Träaska	” ”		10
Trädättika, rå	” ”		50
trädättiksyrad kalk	” ”		25
Träkol	10 hektoliter.		5
Träpappersmassa	100 kg.		25
Träskor med läderbeklädning	” ”	2	40
Träsnidarearbeten, se snickarearbeten.			
Trätjära	10 hektoliter.		25
Trävirke: alm, ask, bok och ek	100 kg.		10
af ädlare slag; fanér	” ”		25
korkträ	” ”		50
arbetadt	” ”	1	40
öfrigt trävirke	10 kubikmeter.	3	80
Tungspat	100 kg.		25
Tunmbindarearbeten	” ”		25
Tunnstäf	” ”		10
Twål, parfymrad	” ”	4	70
öfriga slag	” ”		50
Tyger och väfnader: af helsiden ss. gaz, vapör, crêpe,			
felb, sammet	1 ”	1	—
af halvesiden	100 ”	45	—
af ylle, skira, sorgflor	” ”	38	—
flanell, boj, fris, filt, yllemattor,			
flaggduk	” ”	10	—
filtmattor, maskinfilt, vilok, säck-,			
press- och smergelduk, klädeslister	” ”	2	40
öfriga slag, ss. viktorin, kläde, tri-			
kot, korderoj, plys, doffel, satin,			
lasting	” ”	19	—
af bomull, skira ss. gaz, musslin, trådflor	” ”	24	—
öfriga slag; tyll, felb, kattun, kloth,			
sammet, marly, sherting	” ”	10	—
af lin, hampa, jute m. fl. dyl:			
batist, kammarduk, linon	” ”	38	—
bolstervar, mattväf, mattor, segel-			
och rafvenduk, groft hamptyg	” ”	4	70
säckväf	” ”		50
öfriga slag ss. damast, lärft, dräll,			
bord- och näsdukar m, m,	” ”	14	—

<i>Tågvirke och rep</i>	100 kg.		50
<i>Tälgsten</i>	" "		25
<i>Tändstickor, kemiska</i>	" "	1	40
<i>öfriga slag</i>	" "		50
<i>Ull</i>	" "		25
garn af tråd	" "	2	40
väfnader, se tyger.			
<i>Ur, simpla väggur af trä</i>	stycke.		5
vid behandling efter vigt	100 kg.	1	40
öfriga slag	stycke.		10
tillbehör ss. urfjedrar, hjul, simpla urnycklar, visare, taflor m. fl.	"	4	70
<i>Vadd, af silke</i>	"	1	—
andra slag	"		25
<i>Vagnar, se åkdon</i>			
<i>Valsmassa</i>	"		25
<i>Vanilj</i>	"	10	—
<i>Vantar, se stickade arbeten.</i>			
<i>Vattenglas</i>	"		25
<i>Vatten, kolsyradt</i>	butelj.		1
aromatiskt	100 kg.	2	40
<i>Vattenledningsrör af lera och tegel</i>	1,000 "		25
<i>Vax</i>	100 "		50
<i>Vaxduk och arbeten däraf</i>	" "	2	40
-taft, silkes-,	" "	28	—
<i>Vekar, lamp- och ljus-</i>	" "	2	40
<i>Vermicelli</i>	" "		50
<i>Vicker</i>	10 hektoliter.		50
<i>Vikter</i>	100 kg.		50
<i>Vin, alla slag, i kärl</i>	" "	1	20
icke mousserande, å buteljer	helbutelj.		6
mousserande å d:o	" "		12
<i>Vindrufvor</i>	100" kg.		50
<i>Vinkulör</i>	" "	4	70
<i>Vinsten och -syra</i>	" "		25
<i>Virkade varor, se stickade.</i>			
<i>Visitkort och blanketter därtill</i>	" "	4	70
<i>Vitriol och -syra</i>	" "		25
<i>Voilok</i>	" "	2	40
<i>Vågar och vågskålar</i>	" "		90
<i>Väfnader, se tyger.</i>			
<i>Väf af messing och dylik oädel metall</i>	" "	1	40
<i>Väggur, se ur.</i>			
<i>Växter, lefvande</i>	" "		50
<i>Ylleaffall</i>	" "		25
<i>Ylleband, -broderduk, sniljor och -snörmakerier</i>	" "	10	—
-väfnader, se tyger.			

-trikotage	100 kg.	14	—
-spetsar	1 ”	1	—
Zink, se koppar.			
Zinkhvitt	100 ”		50
Åkdon, fyrhjuliga:			
på ressorter; heltäckta	stycke.	10	—
halfäckta	”	5	—
öppna	”	2	—
utan ressorter	”	1	—
tvåhjuliga åkdon; slädar	”		50
barnvagnar, skottkärror	”		20
Järnvägsvagnar:			
Person- och postvagnar	”	15	—
Godsvagnar	”	10	—
Åkerbruksredskap	100 ” kg.		25
Ångfartyg, se fartyg.			
Ångmaskiner, -pannor och -sprutor	” ”		50
Ägg	tjoget.		2
Ägghvitämne	100 kg.	1	—
Ämbare af lin eller hampväf	” ”		50
Ärter	10 ” hektoliter.		50
Äppel, se frukter.			
Ättika, i kärl	100 kg.	1	—
i krus eller buteljer	helkrus el. but.		4
ättiksextrakt, försatt med æther	100 kg.	4	70
ättikssyra (kristalliserad)	” ”		50
Öl, se jästdrycker.			
Öfriga här icke upptagna varor, de där hvarken till beskaffenhet eller benämning kunna hänföras till någon af de i denna taxa införda artiklar, draga en trafikgift af	” ”		50
II. Transitomagasinshyra			
erlägges per kubikmeter för transitogods, som i de för sådant ändamål anvisade magasin upplägges:			
för en upplagstid af till och med tre månader		4	—
” ” därutöfver, t. o. m. sex månader		6	—
” ” ” ” nio ”		8	—
” ” ” ” ett år		10	—
III. Hamnafgift			
betalas			
vid inkommandet:			
för fartyg, som med tullkammareförpassning gör sjöresa öfver Östersjön eller längre, per hel registerton			60

för fartyg, som med förpassning gör resa endast i Finska viken och Bottenhafvet till och med Stockholm, per ton	40
för fartyg, som utan förpassning går emellan orter inom landet, samt för båtar och andra farkoster, per ton	20
För fartyg, som legat öfver ett år i stadens hamn, erlägges vid afgående ofvan bestämda hamnafgift för hvarje öfverskjutande år eller del däraf.	
Fartyg, som till stadens hamn inkommer för att reparera, betalar vid afgående, om det medför endast den vid ankomsten medhafda last, half hamnafgift, men i fall last till större eller mindre del här kvarlemnas, eller annan last intages, full afgift.	
<i>efter tid:</i>	
för ångfartyg eller ångslup, som är hemma i staden och utan tullförpassning begagnas för kustfart till landhamn, eller för bogsering eller slupfart inom staden och dess omgifningar, för hvarje vecka af dess seglation, per ton	15
för båt eller annan farkost, större eller mindre, som är hemma i staden och under längre eller kortare tid af året vid dess kaj eller bro ligger förtöjd, per år (inberäknadt afgift för nummerbricka)	1
<i>Anm. 1.</i> För fartyg som icke är försedt med måtbref, beräknas 1 famn eller 4 kubikmeter ved, 250 murtegel, 10 tr eller 12 ¹ / ₂ hektoliter lakegods, 15 tr eller 25 hektoliter kalk, 36 kub. fot eller 1 kubikmeter sten eller sand, eller däremot svarande 1,000 kilo (120 Lisp.) andra varor — till en ton.	
<i>Anm. 2.</i> Från hamnafgift fritagna äro: a) alla kronofartyg; b) båtar och farkoster som höra till större fartygs utrustning; c) båtar och farkoster under en tons dräktighet; d) fartyg, som, utan att lossa eller lasta, anlöpa stadens yttre hamnar; äfvensom e) prämar, i de fall då de icke gå utom stadens hamnområde.	
IV. Broafgift.	
erlägges vid lossning inom stadens hamnområde af icke tullkammare-behandling underkastade inkommande varor af nedannämnda slag, ehvad därvid stadens kajer och broar begagnas eller ej, eller varorna bäras eller forslas; och utgöres denna afgift för	
1 famn eller 4 kub.meter ved, med	10
10 tunnor eller 16 ¹ / ₂ hektoliter spannmål	20
10 " " " salt eller kalk	10
10 " " 12 ¹ / ₂ " lakegods	20
1 parm eller 6 kub.meter sand, jord eller fyllningsämnen	20
1 d:o " " " gat- eller gråsten	20

12 st. planstenar	4
1,000 st. murtegel	20
1 timmerstock, större	2
1 d:o mindre (spira)	1
1 tolt bräder	2
Broafgift erlägges icke för mindre last än 1 ton.	
Farkost ansvarar för erläggande af broafgift för dess last.	
V. Vägning-, mätning-, packnings- och vräkningsafgifter	
erläggas, endast då vägning o. s. v. på åstundan, genom stadens åtgärd sker, med:	
<i>a) Vägningafgift,</i>	
(vid vägning å den i Hamnkontoret inrättade våg) för:	
kreatorsfoder, från 1 till 20 lispund, per pund	} 1
” ” 10 kilo till 200 kilo per 10 kilo	
möbler, passagerare- och annat flyttningsgods, från 1 till 20 lispund, per pund	} 4
d:o, d:o och d:o från 10 kilo till 200 kilo, per 10 kilo	
andra varor från 10 till 200 kilo (1 till 20 lispund), per 10 kilo (pund) samt för hvarje 10 kilo (lispund) eller del deraf utöfver 200 (20) — fjärdedelen af ofvan stående afgift; äfvensom för äskad attest öfver vägning särskildt 5 penni.	2
<i>b) Mätningafgift,</i>	
för 1 tunna eller 16 ¹ / ₂ hektoliter spanmål, ärter, gryn, frö eller rotsaker	25
för 1 tunna eller 16 ¹ / ₂ hektoliter salt, stenkol eller kalk	35
<i>c) Packningsafgift,</i>	
för 1 tunna eller 12 ¹ / ₂ hektoliter lakegods	20
<i>d) Vräkningsafgift,</i>	
för 1 ¹ / ₄ fat tjära	15
<i>Anm. 1.</i> För våg med vikter samt för målkäril erlägges icke någon afgift.	
<i>Anm. 2.</i> Mätare äger fordra fri färd till och från fartyg, som icke ligger vid stadens kajer förtöjdt. — Mätares åliggande är att ifylla och afstryka målkärilen.	

VI. Parmmätningsavgift

utgöres med 30 penni för hvarje famn eller 4 kubik meter ved, som medels radning i mått mätes på stadens kajer eller vedförsäljningsplatser, och tillfaller den af stadens parmmätare, som värkstält mätningen. — Särskild avgift för begagnandet af måtten, hvilka staden anskaffar och underhåller, äger ej rum.

Hamnkontoret antager ett bestämdt antal edsvurne parmmätare, som stå under dess uppsikt och kontroll samt städse på rekvisition skola vara till allmänhetens tjänst.

Parmmätare äger vid mätningen anlita biträden, dock att sådant sker på hans ansvar och utan att någon extra afgäld för deras räkning må uppbäras.

VII. Barlastavgift

erlägges för hvarje ton lossad eller lastad barlast med 20

VIII. Kokhusavgift,

d. v. s. avgift för rättigheten att begagna stadens för sjöfarande bekvämlighet uppförda kokhus, erlägges af hvar och en, som vill denna rättighet utöfva, för hvarje dag med 5

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Fiskarhamnen upptages för närvarande till $\frac{2}{3}$ delar af hela dess vestra sida af en hop fisksumpar, som året om sommar och vinter ligga der förtöjda och begagnas af sina egare till ständiga nederlags och försäljningsplatser för lefvande fisk m. m. emot erläggande af endast den obetydliga hamnavgiften af en mark för år. Lockade af denna låga taxering ökas år efter år antalet af fiskuppköpare, som med sina sumpar allt mer blifva till förfång för trafiken i hamnen. Allmän klagan höres därför äfven af skärgårdsbefolkningen, att det för den är svårt, ja ganska ofta omöjligt att slippa till på lämpliga ställen med sina sumpar, då de bästa platserna åren igenom äro upptagna af dessa stabila fiskförsäljare. För stadens innevånare torde fiskens pris i mer eller mindre mon fördyras derigenom att mellanhandsförsäljare ligga i vägen för skärgårdsfiskare som direkt till allmänheten vilja afyttra sin vara. Ej heller kan man ur sundhetssynpunkt lemna obeaktadt i hvilket tillstånd den lefvande fisken i dessa sumpar ofta nog måste befinna sig då den mången gång i månader får ligga instängd i dessa qvafva fångelser insupande det orena vatten som samlas i fiskarhamnen. Och

huru är det sedan mestadels med dessa sumpars och dess besättningars utstyrsel. Sumparne, smutsiga och fulla med allehanda ruckliga och skräpiga attiraljer och flertalet af dessa besättningar snuskiga, käbblande samt mot allmänheten ohyfsade och munviga.

För att åstadkomma en minskning eller åtminstone motverka en ökning af antalet af dessa så att säga fasta sumpar ber jag vördsamt få föreslå det desamma skulle åläggas att betala utöfver hamnafgiften en extra afgift under namn af platshyra af minst en mark i veckan.

Tillika får jag påpeka att uti hvardera af stadens båthamnar sedan åratal ligga tvenne stora pråmar, tillhöriga de Ångbåtsrederier som underhålla trafiken på vestra skärgården och af dem upplåtas till upplagsplats och försäljningsmagasin af deras kunders fisk och landtmannaprodukter, utan att för dessa pråmar, som hvardera upptaga plats för fem vanliga båtar, den ringaste afgift erlägges till staden, hvarföre jag äfven här ber få föreslå att egare till nämde pråmar borde åläggas betala hamnafgift enligt taxa i förhållande till det utrymme pråmarne upptaga.

Helsingfors stads hamnkontor den 30 September 1886.

W. A. Svensson.

Handlingar angående upplåtande af plats i Sörnäs för
petroleumnederlag.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors

den 29 April 1887.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

№ 107.

Uti en till Drätselkammaren ingifven skrift har bolaget „Naphta Productions Gesellschaft Gebrüder Nobel“, i S:t Petersburg, anfört, hurusom bolaget, för utvidgande och underlättande af försäljningen utaf petroleum i Finland från dess i staden Baku i Ryssland belägna lysoljefabrik, hade för afsigt att härstädes inrätta ett centralnederlag, tillräckligt att fylla hela södra och vestra Finlands behof af dylik vara. Och då för anläggandet af en petroleumstation af antydd art i öfverensstämmelse med det af bolaget antagna upplags- och transport system erfordrades såsom ett oeftergiftigt vilkor, att densamma vore belägen icke allenast i omedelbar närhet till ångbåtshamn, som tilläte fartyg af minst femton fots djupgående att der lossa, utan ock invid jernvägsspår, följde häraf att bolaget vid valet af plats för den tillämnade stationen vore inskränkt till den enda trakt af Helsingfors stads område, som uppfylde båda dessa vilkor, nemligen Sörnäs. Under förutsättning att stadsmyndigheterna i princip icke skulle hafva något att anmärka emot att stationen förlades till denna trakt, hade bolaget derstädes försäkrat sig om en för ändamålet fullt lämplig plats, i det att Sjökaptenen F. L. Henell genom ett i afskrift bilagdt kontrakt af den 24 sistlidne Februari förbundet sig att, under förbehåll af stadsmyndigheternas bifall, af lägenheten Södernäs udde, som af honom innehades å arrende under Helsingfors stad intill utgången af år 1901, afstå ett i en bilagd planteckning angifvet område af 12,100 kvadratfots arealvidd, till den härvarande handelsfirman A. Parviainen et C:o, som, enligt med bolaget träffadt aftal, komme att i sitt namn öfvertaga och bedrifva ifrågavarande petroleumförsäljning. I anledning häraf har bolaget nu anhållit, det berörda område måtte för samma tid, för hvilken Kaptenen Henell tillförsäkrats arrenderätten dertill, upplåtas å arrende åt Herrar A. Parviainen et C:o emot den arrendeafgäld till staden, som befunnes skälig, samt med rättighet för arrendatorn att derstädes inrätta en sådan jerncistern för förvarande af rysk petroleum till belopp af högst en million kilo, som af polismyndigheterna å orten kunde i detta afseende godkännas. Tillika, och enär en i öfverensstämmelse med det af

bolaget antagna systemet inrättad petroleumstation vore baserad på den nödvändiga förutsättningen, att oljan tillfördes stationen med för ändamålet särskildt inrättade tankångare, hvilka lossades genom direkt rörledning till den i land belägna cisternen utan att oljan härvid komme i någon beröring med fria luften, men § 7 i den för Helsingfors stad gällande hamnordning af den 15 Januari 1879 möjligen kunde anses lägga hinder i vägen för ett dylikt lossningssätt, har bolaget hemställt om utverkande af en sådan förklaring, att lossning af petroleum finge ega rum vid stranden af ifrågavarande område under vilkor att lossningen skedde på det sätt, som nyss omförmälts.

Uti denna ansökning har firman A. Parviainen et C:o, medelst å omordade skrift gjord anteckning härom, till alla delar förenat sig.

Till belysande af såväl sättet, huruledes petroleumvaran komme att vid den tillämnade stationen emottagas och förvaras samt derifrån expedieras, som ock beskaffenheten af de för ändamålet nödiga inrättningar, som blefve å platsen anlagda, har bolaget Nobel bilagt ansöknings skriften en promemoria i ämnet, derhos i nämnda skrift tillkännagifvande att, såsom en ytterligare försigtighetsåtgärd utöfver de i promemorian uppräknade, en jordvall vore afsedd att uppföras å den begärda platsen, på den sida, hvaråt densamma sluttade, för att sålunda omöjliggöra att olja, som trots alla till förhindrande häraf vidtagna anstalter, möjligen kunde vinna tillfälle att utläka, skulle kunna utrinna i hamnen. Uti samma promemoria upplyses för öfrigt äfven, att den ifrågakomna cisternen, till hvars uppställande i Sörnäs tillstånd begärdes, vore afsedd uteslutande för förvarande af raffinerad petroleum eller, såsom oljan benämndes i Ryssland, „Kerosin“, samt att detta ämnes fysikaliska egenskaper vore följande: specif. vikt vid $+17\frac{1}{2}^{\circ}$ C. 0,820 å 0,825; flampunkt icke under $+25^{\circ}$ C. efter Abel-Penskys' apparat eller motsvarande öfver $+35^{\circ}$ C. vid flampunkts bestämningar i öppet kärl; tändpunkt alltid minst 10° öfver flampunkten; äfvensom kokpunkt icke under $+120^{\circ}$ C.

Det af bolaget Nobel i afskrift bilagda, emellan Kaptenen Henell och firman A. Parviainen et C:o ingångna kontraktet af den 24 sistlidne Februari, hvarmedelst Herr Henell af sitt under Helsingfors stad lydande arrendeområde benämndt „Södernäs udde“, eller närmare angifvet jordområdet „N:o 21 Södernäs, norr om jernvägen“, öfverlätit till firman ofvan omförmälda plats å sydöstra hörnet af nämnda område, mätande 110 fot i qvadrat, upptager, bland annat, de bestämningar, att firman berättigades angående det till henne afträdda området afsluta nytt kontrakt med staden, äfvensom att Herr Henell för sin del bifölle till att firman å ifrågavarande område finge, utan hinder af de å Henells arrendelott uppförda hus och byggnader, anlägga en eller flera jern cisterner för uppläggande eller förvarande af petroleum.

För öfrigt bör Drätselkammaren äfven nämna, det Kammaren vid handläggningen af ifrågavarande ärende haft tillgång ej mindre till ett för tekniska högskolan i Stockholm under den 11 Februari 1886 afgifvet embetsutlåtande i

anledning af Herr L. Nobels hos Kongl. Majestätet gjorda ansökning om tillstånd för honom att å flera platser i Sverige, men till en början vid Wärta hamnen invid Stockholm inrätta stationer för upplag af rysk petroleum — i hvilket utlåtande de vilkor och bestämningar, under iakttagande hvaraf dylikt tillstånd ansetts kunna utan fara meddelas, utförligt afhandlas — än ock till en skriftlig relation om de vilkor, hvarunder en enahanda petroleumstation fått anläggas vid Lübeck.

Emedan Drätselkammaren ansett det, för afgörande af förevarande ärende, vara af synnerlig vikt att få utredt, huruvida tillkomsten af ett dylikt petroleumupplag i Sörnäs, som det ifrågasatta, tilläventyrs kunde verka förhöjning af brandförsäkringspremierna för trävaror och annan egendom, som förvaras å upplagsplatserna i Sörnäs, har Drätselkammaren till den af vederbörande försäkringsbolags härvarande representanter bildade „Assurans-tariff Delegationen“ riktat en förfrågan i sådant syfte. Nämnda delegation har härå afgifvit det skriftliga utlåtande, att föreningen, efter tagen kännedom af de utaf bolaget Nobel till Drätselkammaren inlemnade handlingarna i saken och skedd inspektion å platsen i fråga, ansåge det tillämnade petroleumupplaget, under nu förefintliga terrängförhållanden och öfriga omständigheter, icke komma att medföra sådan fara för i granskapet varande byggnader och trävaror, att premieförhöjning behöfde ifrågakomma — detta under förutsättning att petroleumupplaget inrättades på ändamålsenligaste sätt, såväl i afseende å egen som omgifningens säkerhet, samt att trävaror ej upplades inom 200 fots fritt afstånd från petroleumupplagets område.

Efter det bolaget Nobels förevarande ansökning härå varit af Drätselkammaren öfverlemnad till behandling af ett särskildt utskott, bestående af Ingenjörerna K. M. Moring, M. Hallberg och O. Ehrström, Hamnkaptenen O. W. Andsten och undertecknad Öhman, har Kammaren ansett sig böra, i likhet med utskottet, stanna vid följande yttrande och förslag i saken.

Enligt Drätselkammarens tanke skulle staden endast i fall det tillämnade petroleumupplaget i Sörnäs medförde våda för granskapet eller den därför begärda platsen eljest icke borde sålunda disponeras hafva skäl att afslå bolaget Nobels ansökan. Frågans afgörande beror således på utredning af antydda omständigheter.

Härvid bör främst uppmärksammas, att sökanden tillkännagifvit sig önska i Sörnäs upplägga endast s. k. raffinerad petroleum af ofvan uppgifna egenskaper, hvilken olja ej är i högre grad eldfarlig, men icke sjelfva råvaran eller andra sådana produkter deraf — gasolja, benzin m. fl. —, som äro mycket eldfarliga. Staden borde ock från sin sida göra det till uttryckligt vilkor för ansökningens bifallande:

att uteslutande blott så beskaffad petroleum, som sökanden uppgifvit, får uppläggas, samt att staden, när helst den finner skäl dertill, eger rätt att genom å sökandens bekostnad anställande undersökning kontrollera det den uppgifna varan verkligen är af öfverenskommet slag.

Vidare har sökanden förbundit sig att i afseende å petroleumstationens inrättning samt varans öfverföring dit och befordran derifrån iakttaga följande, nemligen:

att den cistern, der oljan komme att förvaras, göres af tillräckligt tjock ångpanneplåt, samt före användandet undersökes till sin styrka och täthet medelst vattenafprofning äfvensom sedan in- och utvändigt målas med en enkom derför afsedd oljefärg till skydd mot rostning;

att cisternen fylles endast till en höjd, som tillåter oljan att utvidga sig under den varma årstiden utan fara för öfverspolning, samt upptill förses med s. k. gasafledare med säkerhetsnät enligt principen för Davys säkerhetslampan äfvensom med åskledare;

att under bottnet af cisternen anbringas en s. k. tallrik äfvenledes af järnbleck, afsedd att genast gifva tillkänna minsta otäthet af bottnet, i fall sådan någon gång kunde inträffa, samt att emellan denna tallrik och bottnet förläggas ett 2 å 3 tum tjockt sandschikt, hvilket skulle hämma oljans utflöde, om en större läcka uppstode, och derjemte tillåte, att medelst ett dertill ämnadt instrument med noggranhet bestämma hvar läckan finnes;

att rörledningen sluter till cisternen med hufvudkranar, hvilka hållas lästa, samt att rörmynningarna från cisternens inre sida afstängas medelst ventiler, som hållas öppna endast under tappningen och hvilkas öppningsmekanism äfven är under lås, hvarjemte nycklarna till samliga låsen ställas under förvaltarens af nederlaget vård;

att lossningen från tankångaren med tillhjälp af en å fartyget uppställd ångpump sker förmedelst hermetiskt slutna, böjliga metallrör, sålunda att oljan under pumpningen alls icke kommer i beröring med den yttre luften;

att all tappning å fat utföres medelst automatiska kranar, som slänga sig så snart vätskeytan i fatet stigit till en viss höjd under tapphållet hvarigenom nästan all spillning skulle undvikas, samt att aftappningslokalen göres helt och hållet af jern och i dess botten anbringas en cistern af järnplåt för att uppsamla hvad tilläfventyrs vid tappningen skulle spillas; äfvensom

att å cisternstationen icke uppläggas toma fat, men, när påfyllning sker, till aftappningslokalen föras endast de för gången erforderliga faten, hvilka omedelbart efter påfyllningen borttransporteras.

Härtill kommer, enligt sökandens i ansökningskriften gjorda åtagande:

att en jordvall uppföres å upplagsplatsen, på den sida hvaråt denna sluttar, till säkerhet mot oljans borttrinnande i händelse af läkning.

Men utöfver hvad sökanden sålunda utfäst sig att iakttaga anser Drätselkammaren staden ännu böra förbehålla sig, förutom den ofvan omförmälda kontrollen rörande oljans beskaffenhet:

att allt arbete å petroleumstationen skall ske vid dagsljus, och att eld i ingen händelse får derstädes begagnas.

För öfrigt skulle det å polismyndigheterna, hvilka naturligtvis egde utöfva tillsyn och kontroll öfver anläggningens uppförande och vidmakthållande, ankomma att föreskrifva tilläfventyrs erforderliga ytterligare försigtighetsmått mot eldfara.

Beträffande åter den af sökanden föreslagna platsen, så har Drätselkammaren funnit sig böra mot dess upplåtande för ifrågavarande ändamål anmärka, förutom att den i sjelfva verket, enligt byggnadskontorets karta öfver Sörnäs, till en del faller utom det till Kaptenen Henell arrenderade området, jemväl att, då sagde plats komme att sträcka sig öfver sjelfva stranden, kaj- och spårvägsanläggningars utförande längs denna skulle hindras. Till undvikande häraf har Kammaran ansett sig böra föreslå, att den för petroleumstationen afsedda platsen skulle förskjutas 50 fot åt vester, sålunda tillika att den i söder komme att begränsas af räliniten för Henells mark. Härigenom skulle nemligen för de antydda anläggningarna en 50 fots eller tillräckligt bred strandrensa reserveras. Petroleumcisternen å den nu förslagna platsen blefve ock — under förutsättning att en invid denna belägen, Kaptenen Henell tillhörig kugelbana undanskaffas — på ett afstånd af omkring 150 fot från närmaste byggnader, hvilket afstånd, enligt hvad man annorstädes funnit, är fullt betryggande mot den eldfara, som eljest följde af granskapet emellan cisternen och närliggande byggnader. I närheten af Stockholm t. ex. är det tillåtet att bygga omedelbart intill det område vid Wärta hamnen, som med en utsträckning af 160 fot i qvadrat blifvit disponerad för samma ändamål, hvarom nu är fråga; och invid Lübeck förefinnes tjärupplag på 50 meters afstånd från enahanda cisterner, från hvilka detsamma dock är skildt genom en jordvall, hvarjemte afståndet från cisternerna till närmaste ångbåtsbrygga ej heller är större än 50 meter.

I betraktande af allt, hvad i ofvan anförd mätto skulle iakttagas vid den ifrågasatta petroleumstationens inrättande samt vid varans befordran dit och derifrån, anser Kammaran det någon nämnvärd fara icke komme att följa, i fall staden tillåte affären sättas i gång och bedrifvas å den af Kammaran föreslagna platsen. Något skäl för staden att motsätta sig företaget förefinnes således, enligt Kammarans tanke, icke. Men härtill kommer, att staden har verkligt intresse vid att detsamma varder bragt till utförande. Ty enligt tillgängliga uppgifter (lemnade af „Helsingfors köpmannamöte“ angående Helsingfors stads import och export under år 1886) infördes hit under sistlidet år från Ryssland petroleum till belopp af $34,525\frac{1}{4}$ lispund sjöledes och 75,318 lispund per jernväg, af hvilken petroleumquantitet endast den sjöledes inkomna inbragte staden trafikafgift, men om en petroleumstation af förut beskrifvet slag inrättades i Sörnäs, så skulle påtagligen icke allenast all rysk petroleum inhemtas sjöledes, utan ock, då petroleumnederlaget derstädes blefve afsedt att fylla behovet i större delen af landet — man kan säga hela den del, som faller vester om Kymmene elf — importen af varan i hög grad tillväxa; och hvardera af dessa omständigheter skulle verka

en motsvarande tillökning i stadens trafikinkomst. Staden har således allt skäl att tillmötesgå bolaget Nobels förevarande anhållan, äfven i så måtto att det hinder, som § 7 i stadens hamnordning lägger i vägen för planens förverkligande, varder, såvidt görligt är, undanröjdt. — Sjelffallet är, att bolaget i öfrigt, för att nå sitt syfte, jemväl måste söka utverka sig befrielse från tillämpningen af hvad Kejsarl. förordningen den 14 Augusti 1866, angående upplag och förvarande af flyktiga och lätt antändbara oljor m. m., i hithörande delar stadgas.

Platsen för stationen skulle lämpligast från Kaptenen Henells arrendelägenhet utbrytas såsom en sjelfständig sådan, och en årlig arrendeafgift derför af 200 mark — jemte det afgälden för förstnämnda lägenhet förblefve oförändrad — har af Kammaren pröfvats skälig.

På grund af det anförda föreslår Kammaren vördsamt det Stadsfullmäktige ville besluta

att till Handelsfirman A. Parviainen et. C:o härstädes, för tiden intill utgången af år 1901 och för nedannämnda ändamål, upplåta det å hithörande plankarta med litt. a. b. c. d. betecknade jordområdet med 12,100 quadratfots areal, af Helsingfors stad tillhöriga, till sjökaptanen F. L. Henell arrenderade villan „N:o 21 Södernäs, norr om jernvägen, under vilkor, att för sagda jordområde, hvilket utbrytes såsom en sjelfständig lägenhet, en årlig arrendeafgift af tvåhundra mark till stadskassan erlägges, jemte det den nuvarande afgälden för Kaptenen Henells arrendelägenhet förblifver oförändrad;

att för sin del medgifva firman A. Parviainen et C:o att, under iakttagande af samtliga ofvan uppräknade vilkor, å det sålunda till firman upplåtna området anordna ett nederlag af rysk, raffinerad petroleum, med ofvan uppgifna egenskaper, och i sådant afseende å platsen uppställa en jerncistern, rymmande en million kilogram petroleum, jemte öfriga, erforderliga inrättningar, allt af likaledes förut uppgifven beskaffenhet; äfvensom

att till Kejsarliga Senaten för Finland ingå med underdånig ansökning om fastställande af sådant tillägg till stadens hamnordning af den 15 januari 1879, hvarigenom lossning i Sörnäs hamn af petroleum från såkallade tankångare och varans öfverförande på ofvan beskrifvet sätt till förenämnda nederlag tillåtes.

De nu medföljande handlingarna torde Drätselkammaren återfå sedan behofvet af dem för Stadsfullmäktige upphört.

På Drätselkammarens vägnar:

E. Öhman.

Lars Homén,

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

För utvidgande och underlättande af försäljningen utaf petroleum i Finland från vår i staden Baku uti Kejsaredömet Ryssland belägna lysoljefabrik hafva vi för afsigt att härstädes inrätta ett central nederlag, tillräckligt att fylla hela södra och vestra Finlands behof af dylik vara. Då för anläggandet af en petroleumstation af antydd art i öfverensstämmelse med det af oss antagna uppslags- och transportsystem erfordras såsom ett oeftergifligt vilkor att densamma skall vara belägen icke allenast i omedelbar närhet till ångbåtshamn, som tillåter fartyg af minst femton fots djupgående att der lossa, utan ock invid jernvägsspår, följer häraf att vi vid valet af plats för den tillämnade stationen äro inskränkta till den enda trakt af Helsingfors stads område, som uppfyller båda dessa vilkor, nämligen Sörnäs. Under förutsättning att vederbörande stadsmyndigheter i princip icke skola hafva något att anmärka emot att stationen förlägges till denna trakt, hafva vi derstädes lyckats försäkra oss om en för ändamålet fullt lämplig plats, i det att Kaptenen F. L. Henell genom i afskrift bilagde kontrakt af den 24 sistlidne Februari förbundet sig att, under förbehåll af vederbörande stadsmyndigheters bifall, af lägenheten Södernäs udden, som af honom innehafves å arrende under Helsingfors stad intill utgången af år 1901, till Handelsfirman A. Parviainen & C:o, som, enligt med oss träffadt aftal, kommer att i sitt namn öfvertaga och bedrifva ifrågavarande petroleumförsäljning, afstå det i bilagde plan-teckning angifna område af 12,100 qvadrat fots arealvidd med rättighet för Herrar A. Parviainen & C:o att angående detsamma afsluta särskildt arrendeaftal med staden. Jemte det vi i anledning häraf ödmjukast få anhålla, det berörde område måtte under samma tid, för hvilken Kaptenen Henell innehaft arrenderätten dertill, upplåtas å arrende åt Herrar A. Parviainen & C:o emot den arrendeafgäld till staden, som skälig befinnes, samt med rättighet för arrendatorn att derstädes inrätta en sådan jernceistern för förvarande af rysk petroleum till belopp af högst 1 miljon kilo, som af polismyndigheterna å orten kan i detta afseende godkännas, få vi till belysande af sättet, huru petroleum vid en dylik station emottages, förvaras och derifrån expedieras äfvensom beskaffenheten af de för ändamålet nödiga inrättningar, som komma att å platsen anläggas, inlemna närslutne promemoria med tillkännagifvande derhos att, såsom en ytterligare försigtighetsåtgärd, en jordvall är afsedd att uppföras å platsen, på den sida, hvaråt densamma sluttar, för att sålunda omöjliggöra att olja, som trots alla till förhin-

drande häraf vidtagna anstalter, möjligen kunde vinna tillfälle att utläka, skall kunna utrinna i hamnen.

Enär, såsom af åberopade promemoria framgår, en i öfverensstämmelse med det af oss antagna system inrättad petroleumstation är baserad på den nödvändiga förutsättningen, att oljan tillføres stationen med för ändamålet särskildt inrättade tankångare, hvilka lossas genom direkt rörledning till den å land belägna cisternen utan att oljan härvid kommer i någon beröring med fria luften, men § 7 i den för Helsingfors stad gällande hamnordning af den 15 Januari 1879, möjligen kunde anses lägga hinder i vägen för ett dylikt lossningssätt, få vi slutligen ödmjukast anhålla att Drätselkammaren benäget ville utverka meddelandet af sådan förklaring att lossning af petroleum får ega rum vid stranden af ifrågasvarande område under vilkor att lossningen sker på det sätt, nyss omförmäls.

Naphta Productions Gesellschaft

Gebr. Nobel.

Uti ofvanstående ansökan förena vi oss till alla delar. Helsingfors, den 29 Mars 1887.

A. Parviainen & C:o.

P. M.

Den cistern, till hvars anläggande i Sörnäs tillstånd begäres, är afsedd uteslutande för förvarande af raffinerad petroleum eller, såsom oljan benämnes i Ryssland, „kerosin“. Dess fysikaliska egenskaper äro följande:

Spec. vigt vid $+ 17\frac{1}{2}^{\circ}$ C. 0,820 å 0,825, flampunkt icke under $+ 25^{\circ}$ C. efter Abel Penskys' apparat eller motsvarande öfver $+ 35^{\circ}$ C vid flampunktsbestämningar i öppet kärl; tändpunkten ligger alltid minst 10° öfver flampunkten; kokpunkt icke under $+ 120^{\circ}$ C.

Cisternen göres af ångpanneplåt, som beräknas och tages så tjock att säkerheten är 3 å 4 faldig, hvilket är fullt betryggande, så mycket mera som trycket i dylika cisterner aldrig öfverstiger det normala. Bolaget använder för närvarande öfver 200 dylika cisterner i Ryssland och har hittills aldrig någon olycka eller tillbud dertill inträffat i afseende å desamma. Före användandet undersökes cisternens styrka och täthet medels vattenafprofning samt målas sedan in- och utvändigt med en särskild oljefärg till skydd mot rostning.

Cisternen fylls endast till en höjd, som tillåter oljan att utvidga sig under den varma årstiden utan fara för öfverspolning. Petroleumens utvidgning är 0,086 % per grad Celsius och som den största temperaturförhöjning den från Östersjöhamuarne importerade oljan kan komma att undergå icke torde öfverstiga 30 grader (från -10° till $+20^{\circ}$) så är utvidgningen obetydlig. Ej heller kunna gaserna genom sin spänstighet hafva något inflytande på cisternens vare sig styrka eller täthet, alldenstund dylika cisterner städs äro försedda med s. k. gasaffedare med säkerhetsnät enligt principen för Davys säkerhetslampa. Till skyddande emot antändning genom blixtnedförläggelse förses cisternen med åskledare. Enligt flerfaldiga rön uti Baku från brinnande nafta residier eller benzinsjöar, hvilka blifvit afsigtligt antända för att i brist på afsättning förintas, kan man obehindradt närma sig ett sådant brandställe på 240 fots afstånd under stark blåst. Man anser därför detta afstånd vara fullt betryggande för kringliggande byggnader eller upplag; och omvänt är det icke tänkbart att äfven en mycket svår eldsvåda på sådant afstånd skulle hafva något inflytande på temperaturen hos oljan i nämnde cisterner.

Huru föga eldfarligt ett petroleum nederlag, inrättadt i öfverensstämmelse med ofvanstående principer anses vara „framgång, bland annat, deraf att vi genom Kongl. Majestetets resolution af den 30 Juli 1886 på tillstyrkan af Tekniska Högskolan undfått tillstånd att i Stockholm invid Wärtahamnen inrätta ett dylikt nederlag, bestående af sex cisterner af enahanda storlek och art, som den nu ifrågasatta.

För aflägsnande af eldfara äro vid samtliga våra petroleumstationer yttermera följande tekniska bestämmelser fastställda och tillämpade:

1:o) Under bottnen af hvarje cistern anbringas en s. k. tallrik äfvenledes af jernplåt, afsedd att genast gifva tillkänna minsta otäthet af bottnen, i fall sådan någon gång kunde inträffa.

Emellan cisternbotten och tallriken finnes ett 2 å 3 tum tjockt sandschikt, som hämmar petroleumens om en större läcka skulle uppstå. Detta sandschikt tillåter derjemte att medels ett dertill ämnadt instrument med noggranhet bestämma, hvar läckan finnes.

2:o) Rörledningen sluter till cisternen med hufvudkranar, hvilka hållas lästa; dessutom afstängas rörmynningarne från cisternens inre sida medels ventiler, hvilka hållas öppna endast under tappningen. Dessa ventilers öppningsmekanism är äfven under lås, och nycklarne till såväl dessa som de ofvannämnda låsen äro under förvaltarens af nederlaget vård.

3:o) Lossningen från tankångaren sker förmedels en å sjelfva fartyget uppställd ångpump, som förses med ånga från fartygets ångpannor, hvarför eld uti pannrummet icke kan undvikas. Detta innebär likväl icke den minsta fara, ty lossningen sker förmedels hermetiskt slutna, böjliga metallrör, och sålunda kommer oljan under pumpningen alls icke i beröring med den yttre luften. För lossningen åtgår 6 å 10 timmar. Tankångaren är afdelad i flere afdelningar längs-

och tvärskepps för undvikande af oljans squalpning under sjögång samt för vinnande af styfhet och styrka uti fartygets konstruktion. Maskin och ångpannerummet är genom dubbla ständigt med vatten fyllda skott afskiljdt från fartygets lastrum.

4:o) All tappning på fat utföres medels automatiska kranar, som stänga sig så snart vätskeytan i fatet stigit till en viss höjd under tapphållet, hvarigenom nästan all spillning undviktes. Aftappningslokalen är helt och hållet af jern och i dess botten anbragdt en cistern af jernplåt för att uppsamla hvad tilläfsventyrs vid tappningen skulle spillas.

5:o) På cisternstationen får icke finnas upplag af tomfat. När påfyllning sker föres till aftappningslokalen endast det för gången erforderliga antal fat, hvilka omedelbart efter påfyllningen borttransporteras.

Naphta Productions Gesellschaft

Gebr. Nobel.

Åt Herrar A. Parviainen & C:o öfverlåter och afstår jag härmedels, under förbehåll af vederbörande stadsmyndigheters bifall, af mitt å arrende innehafvande Helsingfors stad underlydande område, benämndt Södernäs udden, den uti bilagde planteckning utmärkta plats uti sydöstra hörnet af nämnde område, mätande 110 fot i qvadrat, på följande vilkor:

1:o) Herrar A. Parviainen & C:o berättigas att angående det till dem afträdde området afsluta nytt arrendeaftal med staden, och förbinder jag mig att i sådant afseende utverka att ifrågavarande område fritages från den eller de in-teckningar, som besvära Södernäs udden i dess helhet;

2:o) Herrar A. Parviainen & C:o ega, så vidt å mig ankommer, fritt disponera öfver stranden af det till dem afträdde området samt derinvid inrätta erforderliga lastningsbryggor;

3:o) Bifaller jag för min del att Herrar A. Parviainen & C:o må å ifrågavarande till dem öfverlåtne område, utan hinder af granskapet till de å min lott uppförda hus och byggnader, anlägga en eller flere jerncisterner för uppläggande och förvarande af petroleum;

4:o) I afträdesersättning för ifrågavarande område betala Herrar Parviainen & C:o till mig tvåtusensjuhundra mark, som gäldas genom afbetalning af tvåhundra mark årligen den 1 Juni tills hela summan varder till fullo erlagd;

5:o) I händelse icke stadsmyndigheterna bifalla till den skedda öfverlåtelsen eller vederbörligt tillstånd icke kan utverkas till den tillämnade anlägg-

ningen af jerncisterner för upplag af petroleum å ifrågavarande område eller till lossning af med petroleum lastade jerntankångare invid stranden, förfaller ofvanstående aftal till alla delar;

6:o) Förbehåller jag mig att, derest vederbörande brandstodsbolag till följd af ofvanomordade anläggning komme att förhöja brandförsäkringsafgiften för mina hus och byggnader, den skedda förhöjningen skall af Herrar A. Parviainen & C:o mig godtgöras. Helsingfors, den 24 Februari 1887.

Fredrik L. Henell.

Med ofvanstående kontrakt förklarar jag mig nöjd och förbinder mig att deri upptagna vilkor fullgöra. Ort och tid som ofvan.

A. Parviainen & C:o.

Bevittna:

K. W. Hagelin.

Alfred Norrmén.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets tryckeri, 1887.

Berättelse angående Helsingfors stads Folkbibliotek och Läs-sal för år 1886.

Biblioteket har under år 1886 såsom under föregående år hållits tillgängligt för allmänheten hvarje dag från kl. 5 till 8 e. m.; endast å större hälgdagar samt under tiden från den 11 juni till den 1 september har det samma varit stängdt, sist sagda tid till följd af de större reparationsarbeten, som då pågingo i bibliotekshuset och hvilka icke kunde på kortare tid slutföras. Den förändring i bibliotekstimmarne förtjänar kanske dock att påpekas, att nämligen under senare delen af hösten eller under november och december månader anstalten hållits om söndagarne öppen från kl. 4 till 7 e. m., emedan erfarenheten ådagalagt, att låntagarne sagde dagar företrädesvis infunnit sig under de tidigare utlösningstimmarne.

Bifogade tabell utvisar, att lånens antal varit störst under november, december och januari månader, hvarefter utlåningen småningom aftagit mot sommaren.

Jämföres lånens antal under år 1886 med det de varit under år 1885, befinnes omsättningen under först nämnda år hafva stigit med icke mindre än 4,417 lån, och då utlåningen under år 1885 äfven ökats i förhållande till år 1884, synes sålunda bibliotekets värksamhet vara i stigande. Medeltalet lån per dag under år 1886 var 78 emot 66 under år 1885.

Den iakttagelsen har äfven under årets lopp kunnat göras, att personer, hörande till den bildade klassen, i långt större mängd än förut anlitat biblioteket, hvilket sålunda småningom torde komma att bland sina kunder räkna medlemmar af samhällets alla lager och åldrar. — Denna förändring har äfven haft det goda med sig, att slarf och oordentlighet från låntagarnes sida förekommit i mindre grad än tillförene, hvarom särskildt den omständigheten bär vittne, att de förfallna och icke behörigen infriade lånens antal vid utgången af år 1886 utgjorde endast 20 emot 32 vid 1885 års slut, och detta oaktadt den totala utlåningen under 1886 varit betydligt större.

Utlåningen vid Biblioteket 1886.

Månad.	Antal dagar	Abonnerade lån.	Lån betalda för gång.	Svenska.	Finska.	Summa.	Medeltal pr dag.		
							Svenska.	Finska.	Summa.
Januari	28	646	1,985	1,809	822	2,631	65	29	94
Februari	28	621	1,858	1,727	752	2,479	61	27	88
Mars	30	710	1,821	1,847	684	2,531	61	23	84
April	27	633	1,361	1,484	510	1,994	55	19	74
Maj	31	378	983	1,044	317	1,361	34	10	44
Juni	10	111	202	257	56	313	25	6	31
September	28	316	964	973	307	1,280	35	11	46
Oktober	31	610	1,943	1,836	717	2,553	59	23	82
November	30	722	2,460	2,255	927	3,182	75	31	106
December	27	661	2,177	2,022	816	2,838	75	30	105
Summa	270	5,408	15,754	15,254	5,908	21,162	56	22	78

Under året hafva 1664 band nya böcker inskrifvits i Bibliotekets förteckningar, hvilka böcker dels inköpts med de af Stadsfullmäktige för Bibliotekets behof anslagna medel, dels af enskilda personer till Biblioteket förärats. Då de förut inskifna böckernas antal utgjorde 2,883, bestod bibliotekets bokförråd vid utgången af 1886 af 4,547 band.

Genom lånerörelsen i Biblioteket har under år 1886 influtit 1,151 mark 7 penni mot 891 mark 8 penni under år 1885, hvilken inkomst kan fördelas på följande hufvudposter.

	<i>Fr. p.</i>	
15,754 lån pr gång à 5 penni	787	70
170 abonnement pr månad à 25 p.	42	50
172 " " halfår à 1 m.	172	—
252 indrifna bokplikter à 50 p.	126	—
77 försålda kataloger à 15 p.	11	55
I ersättning för skadade och förkomna band	10	70
Extra inkomst	62	
Summa	1151	07

För de skilda månaderna ställer sig inkomsten sålunda:

	<i>Fr. p.</i>
Januari 1886	138 30
Februari	125 20
Mars	123 95
April	93 75
Maj (41 m. 50 p. i bokplikter).	100 47

Juni	15	85
September	82	55
Oktober	148	60
November	172	05
December	150	35
Summa	1151	07

Äfven *Läsesalen* har under år 1886 hållits tillgänglig för allmänheten under samma tider som förut eller från kl. 5 till 9 e. m. Till följd af reparationerna under sommaren var dock jämväl läsesalen stängd från medlet af juni intill den 1 september, och på samma sätt som redan tidigare omnämts beträffande Biblioteket har också Läsesalen under årets två senaste månader hållits öppen om söndagarne en tidigare timme än vanligt eller från kl. 4 till 8 e. m.

Särskildt under vintermånaderna hafva besöken i Läsesalen varit ganska talrika och ibland värklig trängsel inträffat. När konstföreningen snart lämnar den lokal, den samma för närvarande upptager, vågar Styrelsen därför emotse, att Herrar Stadsfullmäktige skola ställa berörda lokal till Styrelsens förfogande, hvarigenom Läsesalen kunde erhålla den utvidgning, förhållandena nu mera kräfva.

De besökandes antal i Läsesalen har för år 1886 uppgått till 25,732 emot 25,502 under år 1885, men då anstalten under förstnämnda år 1886 hölls öppen en kortare tid än året därförrinnan, visar de besökandes antal, såsom af följande tabell framgår, per dag en stegring från 90 under 1885 till 95 för år 1886.

Besöken i Läsesalen 1886.

	Antal dagar.	Antal besökande.	Medeltal per dag.
Januari	28	3,641	130
Februari	28	3,150	112
Mars	30	2,623	87
April	27	1,776	66
Maj	31	1,258	40
Juni	11	325	29
September	28	1,976	70
Oktober	31	3,527	114
November	30	4,128	138
December	27	3,328	123
Summa	271	25,732	95

Den tidningsläsande publiken har mest utgjorts af kroppsarbetare och personer från mindre bemedlade kretsar; antalet kvinnor har under året fortfarande varit lågt i jämförelse med männen. Till ordningens upprätthållande inom Läsesalen hafva under året nya regler af Styrelsen affattats och till efterrättelse upphängts i lokalen.

Såsom en viktig Bibliotekets vård och förkofran främjande angelägenhet må slutligen omnämnas att under året ett förslag till nya stadgar för Biblioteket blifvit af Styrelsen utarbetadt, hvilket förslag äfven redan vunnit Herrar Stadsfullmäktiges godkännande och blifvit till efterrättelse vederbörligen fastställt.

Bibliotekets Styrelse har under året utgjorts af undertecknad Langenskiöld såsom ordförande och medicine doktor R. Sievers samt juriskandidat L. von Pfaler såsom medlemmar. Såsom desses suppleanter hafva tjänstgjort filosofie magistrarne E. Westermarck och P. Nordmann samt docenten J. J. Tikkanen.

I fråga om bibliotekspersonalen har någon förändring under året icke inträffat; dock har vid årets slut första amunaensen i Biblioteket, fröken M. Svinhufvud, som under en längre tid med samvetsgrannhet och till Styrelsens fullkomliga belåtenhet skött sin sagda befattning, af hälsoskäl därifrån afgått, hvarför Styrelsen till hennes efterträdare utsett andra amanuensen, fröken Anna Linsén, hvilken tjänst åter, sedan den samma blifvit till ansökning ledig anslagen, anförtratts åt fru Viktorina Sundvall.

Helsingfors, den 27 april 1887.

På Styrelsens vägnar.

Karl Langenskiöld.

F. J. Valbäck.

DRÄTSELKAMMAREN.

i
HELSINGFORS,

den 29 April 1887.

N° 111.

*Drätselkammarens förslag till upptagande af
amorteringslån för särskilda ändamål.*

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Med anledning af åtskilliga arbeten och andra företag, som blifvit antingen beslutade eller föreslagna till utförande för stadens räkning med upplånade medel, har Drätselkammaren dels anmodats af Stadsfullmäktige dels förbehållit sig att till Fullmäktige inkomma med närmare förslag om låns upptagande på längre återbetalningstid än två år för alla dessa ändamål. Ett dylikt förslag får Drätselkammaren fördenskull härmed afgifva.

Till följd af särskilda beslut, som härförinnan fattats af Stadsfullmäktige, församlade till förstärkt antal, skola för följande, delvis redan utförda företag, medel upplånas till nedannämnda belopp:

- 1:o) för *inlösen åt staden* af det till Ulrikasborgs brunns- och badinrättningsaktiebolag upplåtna *brunnsparksområdet* jemte bolagets dervarande byggnader och inkomstgivande rättigheter, enligt förstärkte Stadsfullmäktiges beslut af den 25 November 1884, hvilket beslut af Kejsrerliga senaten faststälts den 9 Juni 1886 . . . 300,000: —
- 2:o) för *uppförande* å vestra kajen af *en saluhall* af jern, för inrymmande af den fasta torghandeln med litsmedel, enligt förstärkte Stadsfullmäktiges beslut af den 25 Maj 1886, som af Kejsrerliga Senaten den 17 Augusti samma år faststälts 160,000: —
- 3:o) för *utsträckande af stadens vattenledning* till Sörnäs straffängelse, Sörnäs aktiebryggeri, Lappviks sjukanstalt och den å Munkholmen inrättade benmjölsfabriken äfvensom för utförande af andra utvidgningar af vattenledningsnätet, som under den närmaste framtiden kunde emotses blifva erforderliga, enligt förstärkte Stadsfullmäktiges beslut af den 22 Juni 1886, af Kejsrerliga Senaten den 4 påföljande Augusti fastställdt . . . 200,000: —
- 4:o) för *uppförande af ett desinfektionshus* å det kommunala sjukhusets tomt, enligt förstärkte Stadsfullmäktiges beslut af den 22 Februari 1887 . . . 23,000: —
-
- Sammanlagda beloppet af redan i anspråk tagna lånemedel utgör således 683,000: —
- Sistnämnda beslut lärer väl enligt hvad Drätselkammaren inhemtat, icke vunnit

Kejserliga Senatens godkännande, men detta torde ej kunna utgöra något hinder för Stadsfullmäktige, förstärkte till erforderligt antal, att ånyo upptaga ärendet i det förändrade sammanhang, hvarom nu är fråga, samt underställa sitt beslut i saken Kejserliga Senatens pröfning.

Vidare hafva följande arbeten dels redan af Stadsfullmäktige i princip beslutits till utförande med lånemedel dels ock af Drätselkammaren dertill föreslagits:

5:o) *inredning af förra ryska proviantmagasinsbyggnaden vid vestra kajen till tull- och packhus.*

Sedan Stadsfullmäktige den 9 Mars 1886 hade beslutit, att nämnda magasin skulle, efter att hafva blifvit ställdt till stadens förfogande, inredas till tull- och packhus samt anmodat Drätselkammaren att till Fullmäktige inkomma med projekt till de förändringar, som för sådant ändamål borde vidtagas i byggnaden, hvilket projekt äfven eventuellt skulle inbegripa hamnkontorets och våghusets inrymmande derstädes, insäde Kammaren till Stadsfullmäktige den 24 September samma år det äskade projektet, hvarjemte Kammaren anmälte, det kostnaden för den ifrågasatta ombyggnaden beräknats komma att uppgå till 80,000 mark, hvarföre och då endast 33,000 mark funnes af 1882 års nybyggnads- och regleringslån för ändamålet disponibla, ännu 47,000 mark borde genom lån dertill anskaffas. Efter det Fullmäktige härå den 16 påföljande November infordrat Drätselkammarens utlåtande öfver särskilda föreslagna modifikationer i planen för byggnadsförändringen samt Kammaren i skrifvelse af den 21 Januari innevarande år afgivit det äskade utlåtandet, beslöto Fullmäktige den 15 sistlidne Februari att uppdraga åt Kammaren såväl att gå i författning om ritningars uppgörande till proviantmagasinets inredande till tull- och packhus i enlighet med en af Arkitekten T. Höijer utarbetad eskiss dertill, som ock att å sagda ritningar utverka fastställelse samt att i sinom tid till Fullmäktige inkomma med förslag om anskaffande i låneväg af den i anförd måtto ännu behöfliga summan, 47,000 mark.

6:o) *Anläggande af afloppskanal inom brunnsparkens östra villaområde.*

Emedan Drätselkammaren, i betraktande deraf att staden hade återförvärfvat Ulrikasborgs brunnsark och att villalotterna inom dess östra område intagits i stadsplanen och komme att upplåtas åt innehafvarene såsom egna tomter, ansåg skäl förefinnas att till nämnda område utsträcka stadens vattenledning och i sammanhang dermed förse detsamma med afloppskanal, i händelse villainnehafvarene iklädde sig nödig räntegaranti i afseende å anläggningskostnaden för den nya vattenledningen, ingick Kammaren den 26 sistlidne Mars till Fullmäktige med framställning i ämnet jemte kostnadsförslag för de ifrågasatta arbetena, upptagande kostnaden för vattenledningen till 45,700 mark och för kanalen till 25,000 mark. Fullmäktige beslöto derpå den 29 i samma månad, att den föreslagna utsträckningen af vattenledningen skulle utföras med användande dertill af de lånemedel, som förstärkte Stadsfullmäktige allaredan anslagit för utvidgningar af stadens vattenledningsnät, — under förutsättning att förstärkte Stadsfullmäktige, om hvilkas utseende Fullmäktige komme att göra framställning sedan Drätselkammaren aflemnadt utlofvadt förslag i saken, bifölle till upptagande

af lån, stäldt på längre återbetalningstid än två år, till bestridande af kostnaderna för anläggning af afloppsskanal i sammanhang med ofvan berörda vattenledning.

7:o) *Uppförande af hus åt stadens brandverk.*

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 25 November sistlidet år framstälde Brandkommisionen, att för stadens brandverk måtte uppföras ett eget hus, till skäl därför åberopande olämpligheten och otillräckligheten af de lokaler, hvaröfver brandverket nu hade att för dess manskap och redskap disponera, äfvensom andra med de nuvarande anordningarna förenade olägenheter, såsom svårigheten att bland manskapet upprätthålla tillbörlig ordning och disciplin så länge icke någondera brandmästaren och manskapet bodde på samma ställe. Tillika bilade Brandkommissionen af Arkitekten T. Höijer uppgjorda planeskisser till ifrågavarande byggnad jemte approximativt kostnadsförslag, slutande sig å 260,000 mark, hvarjemte kommissionen framhöll att, genom husets uppförande, hyresafgifter för brandmanskapets lokaler, brandmästarens hyresmedel och den ena kothållerskans arvode, eller utgifter till sammanlagdt belopp af omkring 7,240 mark skulle inbesparas, hvilken summa, kapitaliserad efter 5 %, gäfve i det närmaste 145,000 mark. — Uti häröfver den 11 nästvikna Februari afgifvet, af Stadsfullmäktige infordradt yttrande, tillstyrkte Kammaren, det Brandkommissionen finge i uppdrag att utarbeta ritningar jemte detaljeradt kostnadsförslag till ett för stadens brandverk afsedt hus, dock med vissa ändringar i den af Kommissionen därför framlagda planen, åsyftande att nedbringa kostnaden för byggnadsföretaget. Tillika förbehöll Kammaren sig att i sinom tid till Fullmäktige inkomma med hemställan om sättet för anskaffande, i låneväg, af de för företaget erforderliga medlen, för den händelse att förstärkte Stadsfullmäktige skulle besluta till dess utförande. Omförmälda framställning torde Fullmäktige ock, enligt hvad Kammaren erfarit, hafva godkänt.

8:o) *Vattenledningens ytterligare utsträckande.*

I särskild skrifvelse till Fullmäktige af denne dag har Kammaren föreslagit, bland annat, att åtskilliga gator inom fjerde till och med sjunde stadsdelarna, för att möjliggöra vid dem belägna arrendetomters försäljande, skulle, under de närmaste tre åren efter det den nya stadsplanen blifvit fastställd, planeras och samtidigt förses med vattenledning, hvarjemte vattenledningen redan i år skulle utsträckas till vissa uppgifna delar af Kasern-, Högbergs- och Bergmansgatorna. Kostnaderna för alla dessa nya utvidgningar af rörnätet äro beräknade att uppgå till inalles 250,800 mark. Men då vattenledningens utsträckande jemväl till andra delar af staden och till dess omgifningar under de närmaste åren måste blifva påkalladt, och denna affär lemna god afkastning, anser Kammaren att härför ytterligare borde anslås 200,000 mark. — Af den utaf förstärkte Stadsfullmäktige för dylika utvidgningar härförinnan beviljade summan 200,000 mark har redan dels användts dels i anspråk tagits:

för vattenledningens utsträckande till Sörnäs fängelse och bryggeri, .	10,315: 98
” ” ” ” läns fängelset å Skatudden . .	15,353: 53
” ” ” enligt årets budget	22,430: —

Transport 48,099: 51

	Transport	48,099: 51
för vattenledningens utsträckande till Munkholmen		22,000: —
” ” ” ” villan Alkärr		1,200: —
” ” ” ” Lappviks sjukhus		17,000: —
” ” ” ” Brunnsparkens östra villaområde		45,700: —
	eller tillsammans, i rundt tal,	134,000: —

För ofvan åsyftade, ytterligare utvidgningar af rörnätet skulle således erfordras omkring 400,000 mark; och i anseende till dessa arbetens i ekonomiskt hänseende productiva beskaffenhet, bör väl, i fall desamma öfverhufvud skola komma till utförande, någon tvekan ej hysas om att utgiften därför måste bestridas med lånemedel.

9:o) *Konvertering af lånet för folkskolehuset vid Malmgatan.*

Å detta lån, hvilket till belopp af 60,000 mark emot skuldsedel af den 23 Juli 1880 upptagits från Finlands statskontor, erlägges årligen en annuitet af 10 % å det ursprungliga lånebeloppet, hvaraf 5 % utgör ränta och återstoden amortering.

Då dessa lånevilkor numera uppenbarligen äro för staden ofördelaktiga, anser Drätselkammaren att sagda låns återstående belopp, utgörande i rundt tal 40,000 mark, borde omedelbart till Statskontoret återbetalas, samt föreslår därför, att nästnämnda summa anskaffas medelst det nu ifrågasatta lånet.

En vidare utgift för staden, eventuelt till belopp af 125,000 mark, förestår väl för inlösen eller expropriation af Statsrådet W. Lagus' tillhöriga gården och tomten N:o 5 i kvarteret Örnen; men denna, likasom andra, för stadsplanens genomförande nödiga utgifter borde, på sätt Kammaren i sin nyssberörda skrifvelse af denne dag framställt, ändamålsenligast bestridas med de medel, som inflyta genom försäljning af de, efter den nya stadsplanens fastställande i sådant afseende disponibla tomter; och har sagda utgift derföre af Kammaren nu lemnats utom räkningen.

Likaledes har Kammaren, då Fullmäktige ännu ej fattat beslut i frågan om Skatuddens omreglering, ej heller här observerat något belopp för detta ändamål.

De utgifter, hvilka skulle genom lån på längre tid betäckas, blefve alltså följande:

för inlösen af Brunnsparken	300,000: —
,, uppförande af en saluhall	160,000: —
,, vattenledningens utsträckande, tillsammans	600,000: —
,, uppförande af ett desinfektionshus	23,000: —
,, inredning af det förra proviantmagasinet till tull- och packhus samt tolags- och hamnkontor	47,000: —
,, anläggande af en kloak genom Brunnsparkens östra område	25,000: —
,, uppförande af ett hus åt brandverket	260,000: —
,, konvertering af lånet för skolhuset vid Malmgatan	40,000: —

eller tillsammans 1,455,000: —

hvertill ännu komme det belopp, som kan varda beslutet att nedläggas å Skatuddens omreglering.

Att ifrågastående lån skulle upptagas medelst utfärdande af räntebärande obligationer torde finnas sjelffallet; och anser Kammaren, med hänsyn till förhanden varande konjunkturer, räntefoten böra bestämmas till högst 4 procent. Tiden för lånets återbetalning skulle, med afseende å beskaffenheten af de arbeten och företag, som komme att med detsamma bekostas, lämpligtvis bestämmas till 40 år, men amorteringen, d. v. s. utlottningen af obligationerna — på det staden måtte hinna derförinnan draga tillbörlig nytta af lånet — vidtaga först 5 år efter deras emission så att lånet inom 45 år blefve fullt guld.

Att det föreslagna lånet skulle blifva för staden betungande anser Kammaren icke böra befaras, ty de dermed åsyftade företagen äro till större delen af rent produktiv natur och medförde i öfrigt, att vissa årligen återkommande utgifter, som nu belasta budgeten, bortföle.

På grund af det ofvanföre anförda tillstyrker Kammaren således

att för ofvan uppgifna ändamål ett lån för stadens räkning, till belopp af 1,455,000 mark med tillägg af ej mindre hvad som för omreglering af Skatudden kan anslås, än ock af medel till betäckande af nödig kapitalrabatt, upptages medelst utfärdande af obligationer, som löpa med högst fyra procents årlig ränta; samt

att detta lån genom årligen skeende utlottning och inlösen af obligationer amorteras, hvilken amortering vidtager fem år efter obligationernas datum och skall vara slutförd inom derpåföljande fyratio år, eller således inom fyratiofem år efter nämnde dag.

Och då ärendet ankommer på förstärkte Stadsfullmäktiges afgörande samt det samma i flere hänseenden är af synnerligen brådskande beskaffenhet, får Kammaren slutligen vördsamt föreslå

att Stadsfullmäktige ville, så snart ske kan, hos Magistraten anhålla om föranstaltande, utan tidsutdrägt, af val utaf förstärkte Stadsfullmäktige för handläggning af förevarande ärende.

På Drätselkammarens vägnar:

E. Öhman.

Lars Homén.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets tryckeri, 1887.

Handlingar rörande utförande af särskilda af nya stadsplanen föranledda regleringsarbeten.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors

den 29 April 1887.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

№ 110.

Uti sitt senaste höst afgifna förslag rörande de allmänna arbeten, som här i staden borde komma till utförande under innevarande år, hade Stadsingeniören Ehrström upptagit, bland annat, anläggning af afloppskanaler under Kaserngatan från tomten adress n:o 18 till Bergmansgatan, under Högbergs- och Bergmansgatorna från tomten adress n:o 15 vid den förra till Kaserngatan, samt under Skarpskyttegatan från tomten adress n:o 7 till Smedsgatan äfvensom i sammanhang dermed berörda gatusträckors förseende med vattenledning. Tillika hade stadsingeniören framställt, att dessa kanal- och vattenledningsarbeten förutsatte ett samtidigt utförande af tvenne större s. k. sammelkanaler, hvari afloppskanalerna skulle utmynna, nemligen: 1:o en kloak genom dertill reserveradt område i kvarteret N:o 127 (enligt den föreslagna nya stadsplanen) samt under en del af Kaptensgatan till Fabriksgatan och derifrån tills vidare — så länge dessa trakter förblefve obebyggda — till ett här befintligt öppet utfalls dike, hvilket för ändamålet skulle erforderligen upprensas och fördjupas; och 2:o en kanal från Skarpskyttegatan under Skeppare-, Fabriks- och Munkholmmsgatorna till en afloppstrumma, som förut finnes anlagd genom skeppsdockans område. Dessa sammelkanaler hade stadsingeniören dock ansett böra, såsom kräfvande en betydlig kostnad och åsyftande att medföra gagn hufvudsakligen i framtiden, utföras med upplånade medel; och skulle, om dylika medel härför beviljades, hinder ej möta utförandet sedan projektet till ny stadsplan blifvit fastställt.

Drätselkammaren upptog derpå i sitt förslag till årets budget de ofvan nämnda kanal- och vattenledningarna under Kasern-, Högbergs-, Bergmans-, Skarpskytte- och Smedsgatorna, hvarjemte, och då äfven Drätselkammaren ansåg anläggningskostnaderna för de begge ifrågasatta hufvudkanalerna böra bestridas med lånade medel, Kammaren beslöt att särskildt ingå till Stadsfullmäktige med tillstyrkan om att sagde kanaler måtte på antydt sätt utföras sedan den nya Stadsplanen erhållit stadfästelse. Stadsfullmäktiges budgetutskott fann emellertid de sålunda förordade kanal- och vattenledningsarbetena under de nyss uppräknade

gatorna, då deras utförande egde samband med anordnandet af de båda sammelnkanalerna, böra bero tills de sistnämnda kunde varda beslutna. Och då samtliga dessa arbeten vore af den omfattning att de, enligt utskottets tanke, ej borde utföras med uttaxerade medel eller beslutas af ordinarie Stadsfullmäktige, föreslog utskottet, det Stadsfullmäktige ville anmoda Drätselkammaren att, så snart omständigheterna tilläte, till Stadsfullmäktige inkomma med fullständigt förslag ej blott angående utförandet af berörda sammelnkanaler samt af de smärre kanaler och vattenledningsarbeten, som kunde med desamma ega gemenskap, utan äfven angående medels hopbringande för ifrågavarande ändamål. Utskottets öfverförda förslag blef derefter af Stadsfullmäktige, i sammanhang med utgifts- och inkomstförslagens fastställande, godkänt.

Sedermera har Stadsingenjören Ehrström, enligt anmodan af Drätselkammaren, till Kammaren inkommit med härhos närslutna utlåtande och förslag i förevarande ämne jemte åtföljande ritningar och öfriga bilagor. Nämnda utlåtande innehåller hufvudsakligen följande.

Genom utförande af de begge stora, å hithörande karta till sin sträckning närmare angifva sammelnkanalerna — af hvilka den ena komme att upptaga tillflöden från Högbergs-, Kasern- och Bergmangatorna samt den andra till en början endast från Skarpskyttegatan, men längre fram dessutom från Sjömans-, Styrmans-, Båtsmans-, Docks-, Skeppare-, Jägare-, Fabriks- och Munkholmsgatorna gjorde man det för de flesta tomter, nemligen 36, i de fem här belägna, stora och jämförelsevis väl bebyggda kvarteren möjligt att komma i åtnjutande af vattenledning och de i sanitärt hänseende än viktigare afloppsledningarna. Kostnaderna för kloak- och vattenledningarna under ifrågavarande gator äfvensom för sammelnkanalerna vore beräknade till:

för kloakerna	32,350 mark
” vattenledningen	43,540 ”
” sammelnkanalerna (för den förra 18,500 mark och för den senare 52,500 mark)	<u>71,000 ”</u>
eller tillsammans	146,890 mark

Med afseende å frågan om upptagande af lån för dessa arbeten hade å Byggnadskontoret jemväl utarbetats förslag till planering såväl af gator, invid hvilka redan bebyggda arrendetomter vore belägna, som ock af några gator utmed ännu obebyggda kvarter. Berörda arrendetomter, de der omedelbart efter det förslaget till ny stadsplan blifvit fastställt kunde till sina innehafvare försäljas, komme att inbringa staden en betydande inkomst; och borde man äfven kunna påräkna, att en del tomter i de nyss åsyftade obebyggda kvarteren inom kort skulle finna hugade köpare, då under de sista tre åren alla ännu obebyggda tomter varit med afseende å den tillämnade förändringen i stadsplanen underkastade omreglering, och sålunda icke någon enda af dem kunnat aflåtas, ehuru spekulan-

ter å deras öfvertagande upprepade gånger anmält sig. Fördenskull borde med förberedelserna till deras föryttrande, hvartill hörde omgifvande gators planering, icke uppskjutas, utan dylika åtgärder snarare under de två å tre närmaste åren påskyndas.

Vid uppgörandet af sist åberopade förslag hade stadsingeniören emellertid utgått från den princip, att icke allenast gatorna utmed de tomter, som komme att försäljas, skulle planeras, utan äfven dessa tomter genom kloakers anläggande och vattenledningsnätets utsträckande sättas i tillfälle att anordna aflopp för flytande orenlighet och förse sig med godt vatten, ty endast härigenom kunde deras bebyggande ske enligt de fordringar, man i sanitärt hänseende numera stälde till och med på de enklaste boningar, hvarutom tomternas värde sålunda i hög grad ökades och desamma följaktligen äfven blefve bättre bebyggda. Förteckning öfver ej mindre de i omförmäldt afseende utarbetade projekten och kostnadsförslagen än ock de tomter, som genast eller framdeles kunde försäljas, vore uppgjorda och bifogade; men borde härvid märkas, det arbetena kunde utföras för de upptagna beloppen endast under den förutsättning, att såväl planeringar som anläggning af vatten- och afloppsledningar utfördes i afseende å en och samma gata samtidigt, äfvensom i en fortsättning å en större sammanhängande komplex af gator.

Uti nämnda förteckningar upptoges särskildt de gator, som måste planeras för att möjliggöra försäljning af redan bebyggda arrendetomter, och särskildt de, hvilka föresloges till planering för att göra obebyggda tomter tillgängliga (å hit hörande kartor äro de förra gatorna utmärkta med röd och de senare med gul färg). Till de sistnämnda hörde främst Fabriks- och Skepparegatorna, hvilkas omedelbara anläggande motiverades af att ej någon enda fabrikstomt vore tillgänglig eller kunde förseas med vatten från redan befintliga gator. Dernäst vore gatorna vid qvarteren öster om Jungfrustigen samt emellan Båtsmansgatan och Fabriksparken föreslagna till anläggning äfvensom slutligen några mindre gatudelar i trakten emellan Eriks- och Gräsviksgatorna vid Gräsviken.

Kostnaderna för omordade gatuplaneringar med dertill hörande kanal- och vattenledningsarbeten vore beräknade såsom följer:

1:o) För <i>planering</i> af gator, vid hvilka bebyggda arrendetomter äro belägna, de der, sedan förslaget till ny stadsplan blifvit fastställt, kunna omedelbart försäljas (röda gator enligt kartan)	145,080: —
för <i>afloppskanaler</i> under dessa gator	166,240: —
2:o) För <i>planering</i> af gator för försäljning af obebyggda tomter (gula gator enligt kartan)	221,400: —
för <i>afloppskanaler</i> under dessa gator	<u>77,500: —</u>
	Summa 610,220: —
För <i>vattenledning</i> under gatorna af den förra kategorin (de röda)	155,200: —
För <i>vattenledning</i> under gatorna af den senare (de gula)	<u>95,600: —</u>
	Summa 250,800: —

Omförmälda utgifter för vattenledningens utsträckande till de ifrågavarande gatorna vore icke sammanförda med dem för sjelfva gatuplaneringarna och kanalerna till en totalsumma, emedan vattenledningsarbetena å andra sidan komme att medföra inkomst förmedelst vattenkonsumtionen.

Uti ofvan afsedda kanal- och vattenledningar inbegrepes jemväl de förut omnämnda under Kasern-, Högbergs-, Bergmans- och Skarpskyttegatorna äfvensom under andra delar af gator, vid hvilka tomterna redan blifvit försålda, men hvarest dylika ledningar utgjorde nödvändiga sammanbindningslänkar emellan förut befintliga och nu föreslagna rörnät. Derutöfver skulle dock af den för sammelkanalen från Skarpskyttegatan till Skeppsdockan beräknade kostnaden 52,500 mark, endast 14,000 mark för sträckan genom Fabriksparken tagas i anspråk om planeringen af hithörande delar utaf Skeppare-, Smeds-, Fabriks- och Munkholmsgatorna med till dem hörande kloaker komme till utförande.

De tomter, hvilka staden blefve i tillfälle att förytttra sedan den nya stadsplanen erhållit stadfästelse och ofvan föreslagna arbeten utförts, vore att fördelas i sex särskilda grupper — hvari äfven inginge de tomter, som enligt Stadsfullmäktiges beslut af den 22 Juni 1886 redan blifvit upplåtna till inlösen, men för hvilka, med undantag af tvenne, någon afbetalning å löseskillingarna ännu ej skett —, nemligen följande:

I. Bebyggda arrendetomter vid planerad gata, hvilka således omedelbart efter stadsplanens fastställande kunna försäljas. (Dessa tomter äro å kartorna utmärkta med *röd* färg).

II. Bebyggda arrendetomter vid oplanerad gata, hvilka således omedelbart efter stadsplanens fastställande och gatornas planerande kunna försäljas (dessa tomter äro å kartorna *rödsträckade*).

III. Bebyggda arrendetomter vid planerad gata, hvilka på grund af de vilkor, hvarunder de blifvit utarrenderade, först efter viss tids förlopp kunna upplåtas till inlösen (enligt kartorna *rödkantade* tomter).

IV. Obebyggda tomter vid planerad gata (enligt kartorna *gredelinfärgade* tomter).

V. Obebyggda tomter vid gator, som komma att planeras för försäljning af redan bebyggda arrendetomter (enligt kartorna *gredelinsträckade* tomter).

VI. Obebyggda tomter vid gator, som enligt Byggnadskontorets förslag komme att planeras för möjliggörande af försäljning utaf sagda tomter (enligt kartorna, *gula* tomter).

(Dessutom äro å kartorna de tomter utmärkta med blå färg, som ligga vid gator — dessa äfven blåfärgade — de der ännu icke föreslås att planeras, och hvilka tomter följaktligen tills vidare ej komme att försäljas.)

För samtliga de till ofvan uppräknade sex grupper hörande tomterna borde beräknas ett medelpris af 50 penni per qvadrat fot för bostadstomterna och för fabriksstomterna vid Gräsviken samt 25 penni för fabriksstomterna söder om Fa-

briksgatan. Sålunda erhöles för alla grupperna (förutom gruppen III, som af ofvan uppgifven orsak lemnats utom beräkningen) de värden, som upptagas i nedanstående tabell, hvori äfven för hvarje grupp angifves antalet af hit hörande bostads- och fabriksstomter samt deras sammanlagda areal:

G r u p p.	Antal tomter.	Tomternas areal i kvadrat fot.	Tomternas värde i mark.
I (röda tomter)	45 st. bostads-	616,200	308,100
II (rödstreckade tomter) . . .	44 " "	708,800	
	2 " fabriks-	196,800	452,800
IV (gredelina) "	25 " bostads-	458,800	229,400
V (gredelinstreckade tomter)	2 " "	36,700	
	4 " fabriks-	203,200	119,950
VI (gula tomter)	35 " bostads-	919,800	359,900
	6 " fabriks-	955,200	238,800
	Summa 163 "	3,895,500	1,708,950

Löseskillingarna för de till de två första grupperna hörande tomterna — eller för de bebyggda arrendetomterna vid planerad och vid oplanerad gata — skulle således mer än väl betäcka de ofvan till 610,220 mark beräknade kostnaderna för de i förenämnda förslag afsedda planerings- och kanalarbetena, men då innehafvarene af dessa arrendetomter berättigades att medelst afbetalningar under tio år inlösa desamma, och den nödiga summan således icke genast inflöte, erfordrades för arbetenas omedelbara utförande ett i en eller annan form på kortare tid upplånadt rörelsekapital.

Arealen af de tomter (de å kartorna med blå färg utmärkta), hvilka icke berördes af förevarande förslag, men återstode att framdeles försäljas, utgjorde

för bostadstomter 775,300 qv. fot

" fabriksstomter 2,184,400 " "

Desse tomter representerade således, enligt förut angifna prisberäkning, ett sammanlagdt kapitalvärde af 933,750 mark. Sammanlagda kostnaden för anläggandet af de nämnda tomter berörande, äfvensom af alla öfriga å stadsplanen upptagna gator kommer deremot sannolikt, enligt approximativ beräkning, ej att öfverstiga 613,700 mark.

Slutligen upplyser stadsingenjören äfven, att den emellan Salutorget och Bergmansgatan fallande delens af Badhusgatan omreglering till en bredd af 60 fot kräfde en kostnad af 107,000 mark, hvartill ännu komme den till inalles 53,860 mark beräknade kostnaden för expropriation af magasinostomter vid densamma och

af en mindre del utaf den till tomten N:o 1 vid Bergmansgatan hörande trädgårdstomten.

Innan Drätselkammaren nu öfvergår till frågan om utförandet af de utaf stadsingeniören i ofvan anfordrad mätto föreslagna gatuplanerings-, kloak- och vattenledningsarbetena, bör Kammaren söka utreda, i hvilken mån och inom hvilken tid kostnaderna för de begge förstnämnda slagen af dem kunna betäckas med köpeskilligarna för tomter, hvilkas försäljning deraf betingas; vattenledningsarbetena anser nemligen äfven Kammaren böra lemnas utom räkningen, då de måste förutsättas blifva rentabla och utgifterna för dem således lämpligtvis borde bestri-
das med lånade medel.

Härvid ville Drätselkammaren emellertid främst framhålla nedannämnda principer till iakttagande vid de ifrågakomna tomtförsäljningarna och vid användningen af de derigenom inflytande medlen.

Då arrendetomter härförinnan upplåtits åt sina innehafvare till inlösen, hafva väl desse tillåtits afbördas sig sina löseskillingar inom tio år med minst en tiondedel årligen och med tillägg hvarje gång af 6% årlig ränta å det då utestående beloppet, men de odisponerade tomterna hafva deremot af ålder försålts under vilkor om hela köpeskillingens inbetalande inom 8 dagar. Framdeles borde nu, enligt Drätselkammarens tanke, till underlättande af tomtköp och förebyggande af prisens nedtryckande, samtliga bostadstomter förytttras under det nämnda, härtills vid arrendetomters försäljning vanliga vilkoret beträffande betalningen. Fabrikstomter åter skulle, i anseende till deras större utsträckning och deraf följande drygare pris äfvensom beskaffenheten af deras användning, försäljas under vilkor om köpeskillingens erläggande successivt under en längre följd af år, nemligen sålunda, att en viss annuitet i detta afseende fastställdes, hvaraf, efter frånräknande af öfverenskommen ränta, i början återstode en procent till amortering. Köpeskillingen komme härigenom att inom vidpass 43 år blifva fullt betald.

Vidkommande åter användningen af inkomsten utaf tomtförsäljningarna, tillåter sig Drätselkammaren erinra derom att, då för åtskilliga år sedan ett större antal arrendetomter upplåts till inlösen emot tio års afbetalningar å köpeskillingarna, dessas hela kapitalbelopp likväl genast uppdebiterades och användes, samt detta — utan att åtskilnad härvid gjordes emellan vanliga, löpande utgifter och sådana, som för staden ökade fastighetsvärdena — till bestridande af utgifter, de der till stor del rätteligen hade bort betäckas med uttaxerade medel. Till ett dylikt förfarande anser Drätselkammaren kommunalförvaltningen nu icke böra göra sig skyldig. Utan skulle, enligt Kammarens tanke, allt hvad genom föryttring af tomter inflyter användas å företag, som väl blefve af bestående nytta för staden, men dock ej direkt lemnade en i förhållande till utgiften stående afkastning, nemligen framför allt å den för stadsplanens genomförande erforderliga planeringen af gator jemte den första stenläggningen af stadens andelar i desamma, anläggning af härmed i sammanhang stående afloppskanaler samt utförande af för

samma ändamål möjligen nödiga expropriationer. Stadens bokföring skulle för-
denskull uti ifrågavarande del anordnas så, att deraf städse framginge såväl in-
komsten af tomters försäljning som ock användningen af denna inkomst, — na-
turligtvis dock utan att några särskilda fonder, efter gammalt mönster, härige-
nom skapades. Med iakttagande af nu framhållna grundsats beträffande omför-
mälda intraders disponerande kunde man ock verksamt sträfva till undvikande, i
görligaste måtto, af lånemedels anlåtande för andra än rent produktiva ändamål.

Hvad nu angår beräkandet af i hvilken mån och huru snart efter den
nya stadsplanens fastställande staden bör kunna påräkna att få de kostnader er-
sätta som de af stadsingeniören föreslagna gatu- och kanalanläggningarna skulle
kräfv, har Drätselkammaren i fråga härom kommit till följande resultat.

Såsom ofvanföre nämndes hafva ifrågavarande kostnader (nemligen för pla-
nering af gator, vid hvilka bebyggda arrendetomter äro belägna — röda gator å
kartan — samt af gator i afseende å försäljning af obebyggda tomter — gula ga-
tor å kartan — äfvensom för afloppskanaler under hvardera slaget af gator — af
stadsingeniören beräknats till sammanlagdt 610,220: —

Härtill kommer anläggningskostnaden för den sträcka af sam-
melkanalen från Skarpskyttegatan till skeppsdockan, som fölle inom

Fabriksparken 14,000: —
Kostnadernas totalbelopp utgjorde således 624,220: —

(Af förut uppgifvet skäl fränses nemligen här från kostnaderna för den
motsvarande utvidgningen af vattenledningsnätet)

Då det medelpris, som stadsingeniören lagt till grund för sin beräkning af
värdet å de tomter, hvilka staden i följd af nyss berörda arbeten komme i till-
fälle att försälja, ingalunda syntes Kammaren öfverdrifvet, har äfven Kammaren
bibehållit dessa värden. Men derjemte har Kammaren funnit sig böra till de af
honom afsedda tomterna lägga icke allenast åtta redan bebyggda arrendetomter i
det emellan Malm- och Kamp- samt Anne- och Fredriksgatorna belägna qvarte-
ret N:o 162 å Kampen utan ock de två obebyggda tomter, N:ris 19 och 21 vid
Högbergsgatan i kvarteret N:o 104 Guldfisken, som förut varit reserverade för
uppförande af realskolans tillämnade hus, men numera blifvit disponibla till för-
säljning. Nämnda tomter innehålla i areal, de i kvarteret N:o 162 inalles 102,587
kvadrat fot och de i kvarteret N:o 104 tillsammans 38,656 kvadrat fot samt repre-
sentera således, efter förut antagen beräkning af endast 50 penni per kvadrat fot,
de förra, med bortlemnande af pennital, 51,294 mark och de senare 19,328 mark.
Hänvisande till den förut införda tabellen, upptager Drätselkammaren, för bättre
öfversigts skull, här nedan fullständigt de sålunda erhållna totalvärdena för tom-
terna inom de ofvan nämnda olika grupperna I, II, IV, V och VI, särskildt för
bostads och särskildt för fabriksomter, (tomterna inom gruppen III äro, såsom
på förut uppgifven grund tillsvidare icke säljbara, äfven nu utelemnade, men repre-
sentera emellertid med sin sammanräknade areal af 235,200 kvadratfot, ett icke
obetydligt reservkapital.

Grupp af tomter.	Värdet af bostadstomter i mark.	Värdet af fabriktomter i mark.
I Bebyggda arrendetomter vid redan planerad gata (röda tomter), deri inbegripna de redan till inlösen upplåtna äfvensom tomterna i kvarteret N:o 162 .	359,394*)	
II Bebyggda arrendetomter vid oplanerad gata (rödsträckade tomter)	354,400	98,400
IV Obebyggda tomter vid planerad gata (gredelina tomter), med inbegrepp af tomterna i kvarteret N:o 104	248,728**)	
V Obebyggda tomter vid gator, som komma att planeras för försäljning af redan bebyggda arrendetomter (gredelinstreckade tomter)	18,350	101,600
VI Obebyggda tomter vid oplanerad gata (gula tomter)	359,900	238,800
	Summa 1,340,772	438,800

Sammanlagda värdet af de tomter, som, efter stadsplanens fastställande och sedan ofvan omnämnda gatuplaneringar och i sammanhang dermed stående kloakanläggningar för en kostnad af inalles 624,220 mark utförts, skulle kunna omedelbart försälas, uppgår alltså, efter åtminstone icke för hög beräkningsgrund till 1,779,572 mark.

Derefter följer till besvarande frågan, hvilken utsigt staden kan hafva att erhålla hugande spekulanter till alla dessa tomter.

Härvid måste Drätselkammaren anse det ligga utom allt tvifvel, att vederbörande innehafvare af såväl de till grupperna I och II hörande bostadstomterna som ock de begge fabriktomterna i sistnämnda grupp, enär alla dessa tomter redan äro bebyggda samt då de föreslagna löseskillingarna torde böra erkännas vara måttliga och deras inbetalning dessutom finge fördelas på en följd af år, icke skola underlåta att anmäla sig till inlösande af tomterna så snart de i detta afseende utbudas. Mera vanskligt är det väl att förutsäga huru förhållandet blir med tomterna inom de öfriga grupperna, hvilka tomter ännu ej äro bebyggda eller ens till enskilde upplåtta; men i betraktande af antydda lättnad vid erläggandet äfven af de för dessa tomter, såvidt Drätselkammaren kan finna, ej heller öfverdrifna prisen samt den lifliga efterfrågan å tomter, som under de senare åren försports, utan att den dock, i anseende till den förestående omregleringen af

*) 308,100 mark enligt stadsingenjörens förslag och 51,294 mark för tomterna i kvarteret N:o 162.

**) 229,400 mark enligt stadsingenjörens förslag och 19,328 mark för tomterna i kvarteret N:o 104.

stadsplanen, kunnat tillgodoses, tror Drättselkammaren sig, utan att vara alltför sangvinisk, kunna antaga, att för tomterna i grupperna IV, V och VI skall inom åsyftad lösningstid — 10 år för bostads- och 43 år för fabriksstomter — inflyta, af löseskillingarnas påräknade belopp, åtminstone 50 % för tomterna inom förstnämnda grupp och 25 % för dem inom de begge senare. Särskildt bör beträffande fabriksstomterna söder om Fabriksgatan (gruppen VI) märkas, att en icke obetydlig del af dem åtminstone måste, intills de kunna disponeras för sitt egentliga ändamål, finna användning till upplagsplatser för byggnadsmaterialier och och äfven sålunda väl komme att lemna nyss beräknade afkastning.

Under nu anförda förutsättningar komme alltså bostadstomterna att under tiden för köpeskillingarnas inbetalning eller 10 år afkasta:

gruppen I	359,394	mark
” II	354,400	”
” IV (i rundt tal)	124,000	”
” V	} tillsammans . . (d:o d:o)	95,000	”
” VI			

eller sammanlagdt (i rundt tal) 932,800 mark, äfvensom fabriksstomterna att under amorteringstiden för köpeskillingarna, omkring 43 år, inbringa:

gruppen II	98,400	mark
” V	} tillsammans	85,100	”
” VI			

eller sammanlagdt 183,500 ”

Bostadstomterna skulle således årligen under 10 år gifva en medelinkomst af 93,300 mark
och fabriksstomterna under samma tid per år en sådan af 4,300 ”
hvadan den totala inkomsten per år blefve 97,600 ”

Under de första tio åren efter stadsplanens fastställande skulle således, då de till gruppen I hörande tomterna kunna säljas omedelbart derpå, men de första afbetalningarna för dem först ett år senare förfalla, inflyta ett belopp af ($9 \times 97,600$ mark) 878,400 mark.

I händelse nu de oftanämnda gatu- och kloakarbetena, på sätt stadsingeniören afsett, skola utföras inom tre år, för hvilket ändamål då under sagde tid behöfves en summa af 624,220 mark så kommer, enär under samma tre år för försålda tomter inflyter ett belopp af $2 \times 97,600$ mark, eller 195,200 ”
följaktligen en brist att uppstå till belopp af (i rundt tal) 429,000 ”
men denna brist blifver inom de närmast påföljande fem åren betäckt genom ytterligare inkomst för tomtförsäljningar.

Till utförande af de ifrågavarande arbetena under den föreslagna tiden af tre år blefve således ett rörelsekapital eller kreditiv å ända till 450,000 mark af

nöden. Detta skulle väl ej behöfva hållas uppe under längre tid än fem år derefter; men då, i fall äfven tomterna vid de i den nya stadsplanen i princip godkända gator, som nu ej föreslagits att planeras (de å kartan med blå färg utmärkta gatorna) visade sig blifva efterfrågade, skäl uppstode att med arbete belägga äfven dessa gator, samt för att dessutom möta de mest ogynsamma förhållanden, anser Drätselkammaren berörda kreditiv, till all säkerhet, böra anvisas för en tid af tio år. Att nemligen äfven anläggningen af sistnämnda gator jemte kanaler komme att mer än väl betala sig derigenom att försäljning af de tomter, som då blefve härtill disponibla, dymedelst möjliggjordes, torde framgå af stadsingenjörens ofvan åberopade beräkningar i ämnet, om ock hans kalkyl beträffande dessa gator ej ställer sig lika fördelaktigt, som vidkommande de nu ifrågavarande.

Hvad sedan angår de stadsingenjören i sammanhang med gatu- och kloakanläggningarna föreslagna vattenledningsarbetena, hvilka sistnämnda beräknats erfordra en utgift af sammanlagdt 250,800 mark, så skulle dessa vattendningsarbeten, i anseende till deras rentabla beskaffenhet, böra bestridas med lånemedel. Och då den summa af 200,000 mark, som förstärkte Stadsfullmäktige härförinnan beviljat för slika arbeten, ännu ej fullt utgått, skulle nu ytterligare behöfvas blott omkring 200,000 mark, — allt på sätt i särskild, af Drätselkammaren till Stadsfullmäktige I dag aflåten skrifvelse angående låns upptagande för åtskilliga ändamål finnes framställt.

Med afseende å det resultat, hvartill Drätselkammaren i ofvan anförd mätto kommit har Kammaren utan tvekan funnit sig böra tillstyrka stadsingenjörens förevarande förslag, hvarigenom åvägabragtes en reglering af ifrågavarande trakter i staden, hvilken reglering icke kräfde någon tillökning af stadens skulder, utan tvärtom medförde i en framtid ett till den nya stadsplanens vidare genomförande användbart öfverskott utöfver kostnaderna för samma reglering. Sant är väl, att stadens ordinarie budget å inkomstsidan komme att minska med arrendebeloppen för tomter, som enligt förslaget skulle försäljas, eller med omkring 20,000 mark; men å andra sidan komme ock utgiftsposterna i budgeten för planering och nyläggning af gator samt anläggning af kanaler, hvilka poster under de tre sista åren uppgått sammanlagdt till i medeltal 78,000 mark om året, att bortfalla.

Beträffande slutligen de kanal- och vattenledningsarbetena å Kasern-, Högbergs-, Bergmans- och Skarpskyttegatorna, som Stadsingenjören och Drätselkammaren i sina förslag till innevarande års budget hade förordat till utförande redan i år, så måste väl berörda arbeten å Skarpskyttegatan för denna gång förfalla, enär den för desammas utförande nödvändiga sammelkanalen från sagda gata till skeppdockan icke mera i år hinner fås till stånd, då dess anläggande beror af den nya stadsplanens fastställande, hvarmed åter synes komma att dröja måhända till slutet af året. Men något dylikt hinder möter icke de öfriga nyssnämnda kanal- och vattenledningsarbetenas omedelbara utförande. Drätselkammaren måste ock, på de af stadsingenjören och Kammaren i sammanhang med budgetfrågan antydda

skälen, härmed upprepa sina framställning om desammas verkställande redan i år; och anser Kammaren det i synnerhet från sanitär synpunkt samt då möjligt utbrott härstädes i sommar af koleran befaras, vara af synnerlig vigt, att så kommer att ske.

Kostnaderna för dessa arbeten äro uti byggnadskontorets för dem uppgjorda, nu medföljande specialkostadsförslag beräknade till

för kanalen under Kaserngatan, från tomten adressnr 18 derstädes till Bergmansgatan	8,830: —
för kanalen under Högbergs- och Bergmansgatorna från tomten adressnr. 15 vid den förra till Kaserngatan	15,100: —
för sammelkanalen genom kvarteret N:o 127 till Kaserngatan.	18,500: —
	<hr/>
	Summa 42,430: —

äfvensom för utsträckning af vattenledningsnätet under Kaserngatan från tomten adressnr. 20 till Bergmansgatan 13,110: —

Högbergs- och Bergmansgatorna från Kaserngatan till tomten adressnr. 15 vid Högbergsgatan	14,250: —
	<hr/>
	Summa 27,360: —

Oftanstående belopp 42,430 mark för kanalanläggningarna borde, enligt Drätselkammarens mening, betäckas sålunda, att dertill främst användes hvad som redan influtit och ännu i år är att påräknas af köpeskillingarna för de under sistlidet år till inlösen upplåtna arrendetomterna — allt detta tillsammans uppgående till omkring 30,000 mark — samt att det derefter ännu behöfliga beloppet, hvilket under nästa år kan fullt gäldas med de då inkommande afbetalningarna å köpeskillingarna för nyssberörda arrendetomter, derintills förskottsvis bestrides ur det kassakreditiv, som i innevarande års budget är Drätselkammaren anvisadt. Kostnadssumman 27,360 mark för vattenledningsarbetena skulle åter utgå ur de af förstärkte Stadsfullmäktige härförinnan för utvidgningar af rörnätet beviljade medlen.

I korthet sammanfattande det nu anförda tillstyrker Drätselkammaren således vördsamt:

att, sedan förslaget till ny stadsplan vunnit stadfästelse, de i Stadsingeniören Ehrströms förevarande förslag upptagna, å hilhörande kartor med dels röd dels gul färg utmärkta gator under de tre närmast derpå följande åren planeras samt förses med erforderliga afloppskanaler och vattenledning, allt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den af honom härför uppgjorda planen;

att de i stadsingeniörens förslag jemväl närmare angifna, å förberörda kartor såsom röda, röstreckade, gredelina, gredelinstreckade och gula utmärkta tomterna, efterhand som nyssnämnda gatuarbetens fortskridande möjliggör sådant, försäljas samt de inflytande köpeskillingarna användas i främsta rum-

met till betäckande af kostnaderna för de i första momentet omförmälda planerings- och kanalarbeten samt derefter uteslutande å företag, som för staden medföra varaktigt gagn utan att dock direkt lemna en utgifterna motsvarande afkastning, såsom lufrudsakligast till vidare planering af gator och den första stenläggningen af desamma, kanalaneläggningar samt för stadsplanens genomförande, tilläfsventyrs erforderliga expropriationer; samt

att ett kreditiv, till belopp af 450,000 mark, för en tid af högst 10 år anvisas till bestridande, förskottsvis, af kostnaderna för de här ofvan i första momentet afsedda äfvensom andra tilläfsventyrs förefallande enahanda arbeten, intill dess sagde kostnader hinna blifva på nyss angifvet sätt definitivt betäckta.

Då det emellertid tillkommer Stadsfullmäktige, samlade till förstärkt antal, att i nu framställda ämne besluta, föreslår Drättselkammaren vördsamt

att Stadsfullmäktige ville hos Magistraten ankhälla om föranstaltande af val utaf förstärkta Stadsfullmäktige för handläggning, sedan den nya stadsplanen erhållit stadfästelse, af frågan om fastställande af en allmän plan, hvarefter de för stadsplanens genomförande erforderliga allmänna arbeten skulle bedrivas, samt om beviljande af det för bestridande af kostnaderna härför erforderliga kreditiv.

Slutligen får Drättselkammaren jemväl föreslå, det Stadsfullmäktige ville besluta

såväl att afloppskanaler under Kaserngatan från tomten adress n:r 18 till Bergmansgatan samt under Högbergs- och Bergmansgatorna från tomten adress n:r 15 vid den förra till Kaserngatan äfvensom en s. k. sammelkanal, ledande genom kvarteret N:o 127 och under en del af Kaptensgatan till det i denna trakt befintliga afloppsdiket, skola i år anläggas, samt ifrågavarande sträckor af Kasern-, Högbergs- och Bergmansgatorna tillika förses med vattenledning;

som ock att kostnaderna för omordade kanalaneläggningar till sammanlagt belopp af 42,430 mark skola under innevarande och nästkommande år, efter att förskottsvis till erforderlig del hafva bestridits ur det i årets budget anvisade kreditiv, betäckas med de redan influtna och härefter inflytande afbetalningarna å köpeskillingarna för de sisllidet år till inlösen upplåtta arrendetomterna, äfvensom kostnaderna för vattenledningsarbetena, beräknade till 27,360 mark, bestridas ur de af förstärkta Stadsfullmäktige förut för sådana ändamål anslagna medel.

På Drättselkammarens vägnar:

E. Öhman.

Lars Homén.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Till mig i protokollsutdrag af den 4 sistlidne Februari affordradt utlåtande och förslag med anledning af Stadsfullmäktiges beslut af den 28 December 1886 angående anläggning af afloppsskanaler och vattenledningar under Högbergs-, Bergmans-, Kasern- och Skarpskyttegatorna jemte de tvenne större afloppsledningar, hvori kloakerna under nämnde gator komma att uttömma sitt vatten och hvilka arbeten enligt sagde beslut alla borde utföras med upplånade medel, har jag äran hänvisa till af mig i sammanhang med utgiftsförslag för innevarande år den 11 Oktober inlemnade yttrande i ärendet äfvensom till här närstående kostnadsförslag.

Den förra af dessa stora sammelkanaler, som har till ändamål att upptaga vatten från Högbergs-, Kasern- och Bergmansgatorna skulle utgående från Kaserngatan dragas genom enligt nu gällande stadsplan odisponerad mark, men enligt ny stadsplan komma att ledas längs härtill reserveradt område i kvarteret N:o 127 (nu Gardes vedgård) under Kaptensgatan samt till och tvärs öfver Fabriksgatan hvarifrån vattnet tillsvidare finge rinna genom obebyggda aflägsna trakter i ett förut befintligt öppet dike. Den andra sammelkanalen, som för tillfället kommer att upptaga vatten endast från Skarpskyttegatan men framdeles från Sjömans-, Styrmans-, Båtsmans-, Docks-, Skeppare-, Jägare-, Fabriks- och Munkholmsgatorna skulle enligt ett nytt, i sammanhang med andra för dylika arbeten utarbetadt förslag, taga sin början vid Skarpskyttegatan och föras under Skeppare- och Smedsgatorna till Albertsgatan, härifrån genom Fabriksparken till Fabriksgatan samt under den sistnämnda och Munkholmsgatorna till en genom Skeppdockans område anlagd trumma. (Enligt nu gällande stadsplan går denna kanal längs Norra Röddäldsgatan och härinvid belägna trädgårdar samt under Kaptensgatan till skeppdockan hvarvid den dock kommer att beröra några tomter i kvarteret N:o 118).

Genom utförande af dessa arbeten komma de flesta tomter nemligen 36 i de 5 härbelägna stora och jämförelsevis välbyggda kvarteren i åtnjutande af vattenledning och de för dem i sanitärt hänseende än viktigare afloppsledningarne; kostnaderna för kloakerna under dessa gator äro beräknade till 32,350 mark, för vattenledningar till 43,540 mark samt för sammelkanalerna (respektive 18,500 och 52,500 mark) till 71,000 mark.

Då det emellertid vid upptagande af lån för dessa speciella arbeten måste vara af största vikt att yeta huru stora summor som i den närmaste framtiden

komma att erfordras för andra liknande arbeten har å Byggnadskontoret blifvit utarbetadt förslag till planering af gator invid hvilka bebyggda arrendetomter äro belägna äfvensom för några gator utmed ännu obebyggda kvarter. Dessa arrendetomter, hvilka, sedan förslaget till ny stadsplan blifvit fastställt, omedelbart kunna till sina innehafvare försäljas, komma att inbringa staden en betydande inkomst och torde man äfven kunna påräkna att en del obebyggda tomter inom kort skola kunna försäljas då under de tre sista åren alla obebyggda tomter varit underkastade omreglering och sålunda ingen enda kunnat aflåtas ehuru förfrågningar om dylika upprepade gånger blifvit framställda. Fördenskull borde förberedelserna till deras föryttrande, hvartill hör omgifvande gators planering, icke uppskjutas utan snarare under de två å tre närmaste åren påskyndas. Vid uppgörandet af detta förslag har jag emellertid utgått från den princip att icke allenast gatorna utmed de tomter som försäljas skola planeras utan äfven att dessa tomter genom anläggning af kloaker och vattenledningsnätets utsträckning skola sättas i tillfälle att anordna aflopp för flytande orenlighet och förse sig med godt vatten, ty endast härigenom kan deras bebyggande ske enligt de fordringar man i sanitärt afseende numera ställer tillochmed på de enklaste boningar och ökas dessutom tomternas värde i hög grad härigenom hvilket har till naturlig följd att de blifva bättre bebyggda. Öfver de i sådant afseende uppgjorda projekter och kostnadsförslag äro förteckningar uppgjorda och bifogade likasom ock öfver de tomter, som genast eller främdeles kunna försäljas. Härvid bör märkas att arbetena kunna utföras för här upptagna belopp endast under den förutsättning att såväl planeringar som anläggning af vatten- och afloppsledningar utföras samtidigt och å en större sammanhängande komplex af gator.

Uti nämnda förteckningar äro de gator särskildt upptagna som måste planeras för att möjliggöra försäljning af redan bebyggda arrendetomter och likaså äro de gator särskildt förtecknade som föreslås till planering för att göra obebyggda tomter tillgängliga. Främst af dessa senare märkas Fabriks- och Skepparegatorna, hvilkas omedelbara anläggning, med dertill hörande ledningar, motiveras af att ingen enda fabriksomt är tillgänglig eller kan förseas med vatten från redan befintliga gator. Åt desamma har, för att möjliggöra transport af tunga varor, maskiner och dylikt samt trafikering med spårvagnar, gifvits beqvåma lutningsförhållanden nemligen högst 1:30. Dernäst äro gatorna i tvenne, uti skilda trakter belägna kvarterkomplexer, föreslagna till anläggning nemligen vid kvarteren öster om Jungfrustigen äfvensom mellan Båtsmansgatan och Fabriksparken samt slutligen några mindre gatuandelar i en från dessa båda komplexer aflägsen trakt mellan Gräsviks- och Eriksgatorna. Kostnaderna äro beräknade:

1:o För <i>planering</i> af gator vid hvilka bebyggda arrendetomter äro belägna som, sedan ny stadsplan blifvit fastställd, omedelbart kunna försälas	145,080: —	
För <i>afloppskanaler</i> under föregående	<u>160,240: —</u>	311,320: —
2:o För <i>planering</i> af gator för försäljning af obebyggda tomter	221,400: —	
För <i>afloppskanaler</i> under dessa	<u>77,500: —</u>	298,900: —
	Summa	<u>610,220: —</u>
För <i>vattenledning</i> under gatorna i den förra afdelningen (för bebyggda arrendetomter)	155,200: —	
För <i>vattenledning</i> under gatorna i den senare (för obebyggda tomter)	<u>95,600: —</u>	<u>250,800: —</u>

Häri ingå såväl afloppskanaler som vattenledningar under de förutnämnda Kasern-, Högbergs-, Bergmans- och Skarpskyttegatorna som under andra delar af gator hvarest tomterna redan äro försälda, men hvilka utgöra nödvändiga kompletteringar eller sammanbindningslänkar mellan förut befintliga och nu föreslagna rörnät.

Utgifterna för utsträckningar af vattenledningen äro icke sammanställda med öfriga kostnader enär desamma medföra inkomster för vattenkonsumtion.

För att utröna värdet af de tomter staden blir i tillfälle att föryttra sedan den nya stadsplan erhållit stadfastelse och här föreslagna arbeten blifvit utförda hafva särskilda tabeller öfver samtliga tomter i särskilda kategorier blifvit upprättade och ingå häri äfven de tomter som innevarande år blifvit försälda, men för hvilka ingen afbetalning ännu skett:

I. <i>Arrendetomter</i> hvilka ligga vid färdig planerad gata och således omedelbart kunna försälas sedan ny stadsplan blifvit fastställd st. 45 qv. fot		616,200.
II. <i>Arrendetomter</i> hvilka sedan ny stadsplan blifvit fastställd och gatorna vid hvilka de äro belägna blifvit planerade omedelbart kunna försälas bostads st. 44 qv. fot	708,800.	
fabriks st. 2 qv. fot	<u>196,800.</u>	905,600.
III. <i>Arrendetomter</i> vid färdig planerad gata men hvilka på grund af sina arrendevilkor först efter förloppet af viss tid kunna försälas st. 3 qv. fot		235,200.
IV. <i>Obebyggda tomter</i> vid färdig planerad gata st. 25 qv. fot		458,800.

V. Obebyggda tomter vid gator som enligt förslaget komma att planeras för försäljning af arrendetomter, bostadstomter st. 2	qv. fot	36,700.	
fabrikstomter st. 4.	qv. fot	<u>203,200.</u>	239,900.
VI. Obebyggda tomter vid gator som enligt detta förslag komma att planeras för att möjliggöra försäljning af desamma:			
bostadstomter st. 35	qv. fot	719,800.	
fabrikstomter st. 6.	qv. fot	<u>955,200.</u>	1,675,000.

Enligt ett medelpris af 50 penni per kvadrat fot för bostadstomterna äfvenstom för fabrikstomterna längs Gräsviken samt 25 penni för fabrikstomterna söderom Fabriksgatan erhålles för:

I. Arrendetomter 616,200 qv. fot à 50 penni		308,100: —
II. Arrendetomter 905,600 qv. fot à 50 penni		452,800. —
IV. Obebyggda tomter 458,800 qv. fot à 50 penni		229,400: —
V. Obebyggda tomter 239,900 qv. fot à 50 penni		119,950: —
VI. Obebyggda tomter 719,800 qv. fot à 50 penni	359,900: —	
„ Obebyggda tomter 955,200 qv. fot à 25 penni	<u>238,800: —</u>	<u>590,700: —</u>
	Summa <i>Smk</i>	1,708,950:—

Löseskillingen för de två första grupperna betäcker således mer än riktigt de till 610,220 mark beräknade kostnaderna för planering och afloppskanaler men då innehafvarene af arrendetomter blifvit berättigade att inlösa desamma med en jemn afbetalning under 10 år erfordras för deras omedelbara utförande ett i en eller annan form på kortare tid upplånadt rörelsekapital.

Arealen af de tomter å stadsplan som icke beröras af ofvanstående förslag men återstår att framdeles försäljas utgör:

bostadstomter	775,300 qv. fot samt
fabrikstomter	2,184,400 „ „ och
representera sålunda, enligt förut angifna medelpris, ett kapitalvärde af 933,750 mark.	

Huru stor summa som kommer att åtgå till anläggning af dessa tomter berörande och alla öfriga å stadsplan upptagna gator kan icke med säkerhet angifvas, men då deras sammanlagda längd utgör omkring 19,000 löpande fot och medelpriset för bebyggande af gata jemte afloppskanal enligt nu uppgjorda förslag stiger till mk 32: 30 torde densamma ej komma att öfverstiga 613,700 mark.

Särskildt kostnadsförslag har blifvit upprättadt för utförande af Badhusgatans mellan Salutorget och Bergmansgatan omplanering till 60 fots bredd och stiga kostnaderna härför till 107,000 mark hvarförutom magasinostomter och en

mindre del af till tomten N:o 1 vid Bergmansgatan hörande trädgårdstomt måste exproprieras. Värderas de bebyggda magasinostomterna till 5 mk per qvadrat fot blefve kostnaden för de 8,100 qvadrat fot hvaraf de utgöras 40,500 mark, de obebyggda utgörande 6,480 qvadrat fot till 2 mk — 12,960 mark samt trädgårdstomter med omkring 2,000 qvadrat fot till 20 penni — 400 mark eller hela expropriationskostnaden 53,860 mark.

Af den för sammelkanalen från Skarpskyttegatan till Skeppsdockan beräknade kostnaden 52,500 mark kommer endast 14,000 mark för sträckan genom Fabriksparken att tagas i anspråk om hithörande delar af Skeppare-, Smeds-, Fabriks- och Munkholmsgatorna med till med hörande kloaker komma till utförande.

En karta åskådliggörande hela förslaget dem de olika afdelningarne gator, kloaker och vattenledningar samt de särskilda kategorierna tomter bifogas. Helsingfors stads Byggnadskontor den 9 April 1887.

Otto Ehrström.

Förteckning öfver kostnadsförslag

till planering af gator, att verkställas sedan ny stadsplan blifvit fastställd samt till anläggning af aflopskanaler och vattenledning under samma gator jemte komplettering af de äldre rörnäten särskildt under tillstötande gator.

1:o *Planering af gator utanför bebyggda arrendetomter:*

Hafsgatan	från	Adr. N:o 7	till	Jungfrustigen	<i>Fmk.</i>	7,800:—
Skeppsredaregatan	„	Adr. N:o 7	„	Jungfrustigen	„	7,800:—
Skeppare	„	Båtsmansgat.	„	Jägaregatan	„	5,500:—
Väfvare	„	Sjömans	„	Båtsmansgatan	„	3,060:—
Styrmans	„	Adr. N:o 7	„	Fabriksgatan	„	4,830:—
Båtsmans	„	Väfvaregatan	„	Skeppsdockan	„	13,760:—
Docks	„	Sjömans	„	Fabriksgatan	„	16,630:—
Fabriks	„	Smeds	„	Docksgatan	„	13,600:—
Munkholms	„	Docks	„	Fiskaretorget	„	14,400:—
Sandvikskajen	„	Sandviks	„	Repslagaregat.	„	3,500:—
Wladimirsgatan	„	Sandviks	„	Gräsvikskajen	„	13,000:—
Eriks	„	Sandviks	„	Repslagaregat.	„	5,500:—
Gräsviks	„	Adr. N:o 22	„	Repslagaregat.	„	5,300:—
Repslagare	„	Sandvikskaj	„	Gräsviksgatan	„	23,000:—
Arbetare	„	Barnhemsgat.	„	Lappviksgatan	„	7,400:—

Summa *Fmk.* 145,080:—

Planering af Badhusgatan (till 60 fots bredd), från Salutorget till Bergmansgatan jemte stenläggning *Tmf.* 107,000.

2:o *Planering af gator utanför obebyggda tomter:*

Rådmansgatan	från	Fabriks	gatan	till	Parkgatan	<i>Tmf.</i>	3,500: —
Jungfrustigen	"	Fabriks	"	"	Skeppsredareg.	"	8,100: —
Petersgatan	"	Rådmans	"	"	Jungfrustigen	"	9,000: —
Fabriksgatan	"	Ulrikas	"	"	Smedsgatan	"	113,000: —
Skepparegatan	"	Fabriks	"	"	Båtsmansgatan	"	24,100: —
Smeds	"	Fabriks	"	"	Båtsmans	"	24,400: —
Alberts	"	Smeds	"	"	Båtsmans	"	3,600: —
Väfvare	"	Smeds	"	"	Båtsmans	"	19,400: —
Sandviks	"	Eriks	"	"	Gräsviks	"	3,700: —
Eriks	"	Repslagaregat.	"	"	Gräsvikskaj	"	5,800: —
Gräsviks	"	Repslagaregat.	"	"	Gräsvikskaj	"	6,800: —
<u>Summa <i>Tmf.</i></u>							221,400: —

1:o *Aftoppskanaler* under gator utanför bebyggda arrendetomter upptagna uti 1:o afdelningen samt under tillstötande redan förut planerade gator. Under:

Hafsgatan	från	Jungfrustigen och N:o 5	till	sjön	<i>Tmf.</i>	3,900: —	
Skeppsredaregatan	"	Adr. N:o 5	"	Jungfrustigen	"	5,200: —	
Jungfrustigen	"	Skeppsredare-	"	Hafsgatan	"	3,900: —	
Båtsmansgatan	"	Adr. N:o 11	"	Skepparegat.	}	24,360: —	
D:o	"	" N:o 13	"	Docks			
D:o	"	" N:o 35	"	Docks			
Väfvare	"	" N:o 7	"	Båtsmans	"	3,360: —	
Docks- & Sjömansg.	"	" N:o 12	Docks-	" N:o 32 Sjömg.	}	7,370: —	
Docksgatan	"	" N:o 10	"	Munkholmsg.			
Fabriksgatan	"	Smedsgatan	"	Docksgatan	"	6,800: —	
Munkholmsgatan	"	Docks	"	Skeppsdockan	"	5,400: —	
Sandviks	"	Adr. N:o 8	"	Andreægatan	"	2,200: —	
Wladimirs	"	" N:ris 50 & 55	"	Repslagaregat.	"	3,100: —	
Eriks	"	" N:ris 39 & 48	"	Gräsviken	"	13,100: —	
Gräsviks	"	" N:o 22	"	Repslagaregat.	"	4,800: —	
Repslagare	"	Gräsviks- & Wladimirs-	"	Eriksgatan	"	7,500: —	
Arbetare	"	Adr. N:o 4	"	Barnhemsgat.	"	5,300: —	
Jägare	"	" N:o 11	"	Högbergs	}	12,000: —	
D:o	"	" N:o 13	"	Skeppare			
Skarpskytte	"	" N:o 7	"	Skeppare	"	8,420: —	
Kasern	"	" N:o 18	"	Bergmans	"	8,830: —	
Högbergs- & Bergmans- fr.	"	" N:o 15	Högbergs-	" Kasern	"	15,100: —	
Qvart. 127 Kaptensg. fr. Bergmansgatan	"	"	"	" Öppet dike	"	18,500: —	
Gengatan	"	Adr. N:o 7	"	Kristiansgatan	}	4,800: —	
"	"	" N:o 6	"	Nikolai			
Nikolaigatan	"	Gengatan	"	Elisabets	"	2,300: —	
<u>Summa <i>Tmf.</i></u>							166,240: —

2:o *Aflopskanaler* under gator utanför obebyggda tomter upptagna uti 2:o afdelningen:

Rådmansgatan	från	Adr. N:o 6	till	Parkgatan	<i>Fmy.</i>	4,200: —
Peters	”	” N:ris 3 & 4	”	Rådmansgat.	”	2,800: —
Jungfrustigen	”	Petersgatan	”	Skeppsredareg.	”	6,900: —
Fabriksgatan	”	Adr. N:o 4	”	Badhusgatan	}	26,500: —
D:o	”	” N:o 16	”	Kaptens		
D:o	”	” N:o 15	”	Kaptens		
D:o	”	” N:o 17	”	Smeds		
Fabriksparken	”	Smedsgatan	”	Fabriks	”	14,000: —
Smedsgatan	”	Adr. N:o 13	”	Alberts	}	15,700: —
D:o	”	” N:o 15	”	Fabriks		
Skepparegatan	”	Skarpskyttegat.	”	Smeds	”	7,400: —
Summa <i>Fmy.</i>						77,500: —

Aflopskanal under Skeppare- och Smedsgatorna genom Fabriksparken under Fabriks- och Munkholmsgatorna från Skarpskyttegatan till trumman genom Skeppsdockans område (oberoende af gatuplaneringsarbeten) *Fmy.* 52,500: —

1:o *Vattenledning* under gator utanför bebyggda arrendetomter (såsom 1:sta afdelningen aflopskanaler:

Hafsgatan	från	Adr. N:o 5	till	Parkgatan	<i>Fmy.</i>	3,500: —
Skeppsredaregatan	”	” N:o 5	”	Jungfrustigen	”	5,240: —
Jungfrustigen	”	Skeppsredare-	”	Hafsgatan	”	3,200: —
Skepparegatan	”	Skarpskytte-	”	Jägaregatan	”	3,600: —
Båtsmans	”	Fredriks-	”	Skeppsdockan	}	26,130: —
Docks	”	Sjömans-	”	Munkholmsg.		
Sjömans	”	Adr. N:o 32	”	Docksgatan	”	10,050: —
Fabriks	”	Smeds-	”	Docks	”	3,300: —
Sandvikskajen	”	Adr. N:o 15	”	Sandviksgatan	”	1,800: —
Sandviksgatan	”	” N:o 8	”	Andreæ	”	2,000: —
Wladimirs	”	” N:ris 50 & 55	”	Repslagaregat.	”	4,900: —
Efiks	”	” N:ris 39 & 48	”	Repslagare	”	4,500: —
Gräsviks	”	” N:o 22	”	Repslagare	”	3,900: —
Repslagaregatan	”	Wladimirs-	”	Gräsviks	”	4,300: —
Arbetare	”	Lappviks-	”	Barnhems	”	6,400: —
Jägare	”	Högbergs-	”	Skeppare	”	16,000: —
Skarpskyttegatan	”	Högbergs-	”	Fredriks	”	11,150: —
Fredriks	”	Sjömans-	”	Skarpskyttegat.	”	5,030: —
Kasern	”	Adr. N:o 20	”	Bergmans	”	13,110: —
Högbergs- & Bergmansg.	”	N:o 15 Högbergs-	”	Kasern	”	14,250: —
Gengatan	”	Kristians-	”	Nikolai	”	10,900: —
Nikolaigatan	”	Gen-	”	Elisabets	”	1,940: —
Summa <i>Fmy.</i>						155,200: —

2:o *Vattenledning* under gator utanför obebyggda tomter (såsom 2:dra afdelningen afloppskanaler):

Rådmansgatan	från	Parkgatan	till	Fabriksgatan	<i>Imf.</i>	8,900: —
Peters	„	„	„	Jungfrustigen	„	9,900: —
Fabriks	„	„	„	Smedsgatan	„	61,700: —
Smeds	„	„	„	Fabriks „	„	15,100: —
						Summa <i>Imf.</i> 95,600: —

Helsingfors stads Byggnadskontor den 9 April 1887.

Otto Ehrström.

Förteckning öfver oförsälda tomter enligt förslag till ny stadsplan hänförande sig till ett projekt för planering af de gator invid hvilka arrendetomter äro belägna samt gator, hvilka omedelbart borde planeras för att kunna försälja obebyggda tomter.

I. *Arrendetomter*, bebyggda, hvilka ligga vid färdigplanerad gata och således kunna omedelbart försälas åt arrendatorerne sedan ny stadsplan blifvit fastställd.

Qvart. N:o	Gatans namn.	Tomt N:o	Areal qv. fot	Qvart. N:o	Gatans namn.	Tomt N:o	Areal qv. fot
108	Skarpskytte	20	16,286		Transport	23	297,425
	Jägare	15	18,620	119	Båtsmans	29	22,044
109	"	4	21,224	83	Rödbärgs	25	6,048
	"	6	21,560	94	Georgs	2	8,500
	"	8	18,760	82	Andreæ	29	10,800
	"	10	22,120		"	30	5,184
	Bergmans	13	21,775	81	"	28	15,140
112	Båtsmans	1	8,407		"	30	22,040
	"	2	8,441		Wladimirs	35	15,140
	"	3	8,372	80	"	36	12,500
	"	4	8,061		Eriks	17	12,000
	"	5	8,440	157	"	22	17,667
	"	6	9,975		Gräsviks	8	17,667
115	"	7	10,000	166	"	14	19,830
	"	8	8,000		"	15	19,707
	"	9	8,000		Barnhems	1a	18,292
	"	10	8,000		"	1b	15,395
	"	11	11,000		Lappviks	18	23,442
	Sjömans	22	11,110	168	Barnhems	5	11,775
116	Båtsmans	27	14,650		"	7	11,745
	Sjömans	24	13,400	169	Lappviks	12	10,440
	Styrmans	7	13,328		"	14	9,674
119	Sjömans	34	7,896	132a	Brobergskajen	18	13,750
	Transport	23	297,425		Summa bostadstomter	45	616,205

II. Arrendetomter, hvilka ligga vid oplanerad gata, men hvilka sedan ny stadsplan blifvit fastställd och gatorna planerade, kunna omedelbart försäljas åt arrendatorerne

Qvart. N:o	Gatans namn.	Tomt N:o	Areal qv. fot	Qvart. N:o	Gatans namn.	Tomt N:o	Areal qv. fot		
129	Skeppsredare	1	19,240	122	Transport	26	460,044		
	"	3	18,850			2	11,352		
	Peters	5	18,460			4	14,061		
130	Skeppsredare	2	33,600			6	11,094		
	"	4	33,600			8	10,707		
	"	6	33,600			10	9,675		
116	Båtsmans	23	18,620			12	9,675		
	"	25	14,455			14	10,836		
123	"	22	26,255			16	12,255		
	"	24	19,584			82	Sandvikskajen	1	16,250
	Smeds	19	15,528			2	15,600		
	Fabriks	25	15,606			81	Wladimirs	37	17,250
	Båtsmans	31	22,545	80	"	59	12,300		
120	"	26	14,000	158	Eriks	52	11,808		
	"	28	22,000	158	"	43	19,630		
	Fabriks	27	14,520	158	Gräsviks	24	19,630		
121	"	36	15,008	167	"	21	20,010		
	"	38	16,241	169	Arbetare	3	13,475		
117	Docks	10	13,938	169	"	5	13,142		
	"	12	13,938		Summa bostadstomter	44	708,814		
	Båtsmans	33	10,400						
	"	35	9,620						
	"	37	10,270						
118	"	30	9,030		Fabrikstomter.				
	"	32	10,578	175	Wladimirs	56	102,810		
	"	34	10,578		Sandvikskaj	17	94,040		
	Transport	26	460,044		Summa fabrikstomter	2	196,850		

III. Arrendetomter, hvilka ligga vid färdig planerad gata, men på grund af sina arrendevilkor först efter viss tids förlopp kunna försäljas.

Qvart. N:o	Gatans namn.	Tomt N:o	Areal qv. fot
166	Lappviks	20	29,205
	Barnhems	3	29,206
167	Arbetarnes i H:fors byggnads aktie bolag Gräsviks	17	176,813
	Summa	3	235,224

IV. Obebyggda tomter vid färdigplanerad gata.

Qvart. N:o	Gatans namn.	Tomt N:o	Areal qv. fot	Qvart. N:o	Gatans namn.	Tomt N:o	Areal qv fot
125	Båtsmans	2	15,230		Transport	13	225,616
	"	4	18,032	158	Eriks	39	20,385
	"	6	18,032		"	41	20,083
	"	8	18,032		Gräsviks	20	20,234
124	"	10	16,422		"	22	20,234
	"	12	20,125	166	"	13	35,157
	"	14	18,354	131	Gen	4	14,112
	"	16	18,032		"	6	14,364
91	St. Roberts	43	3,800	22	"	4	24,157
93	Ban	29	14,455	24	Vinkel	5	17,168
60	Sjömans	1	28,258	25	Konstantins	4	12,880
157	Eriks	37	18,422	92	St. Roberts	46	17,253
	Gräsviks	18	18,422		Rödbergs	7	17,199
	Transport	13	225,616		Summa bostadstomter	25	458,842

V. Obebyggda tomter vid gator som planeras för försäljning af arrendetomter.

Qvart. N:o	Gatans namn.	Tomt N:o	Areal qv. fot
	<i>Bostadstomter.</i>		
123	Båtsmans	18	18,354
	"	20	18,354
	Summa	2	36,708
	<i>Fabrikstomter.</i>		
FQ 171	(Belägna inom Eichingerska området.)		37,120
" 172			14,933
" 173			84,906
" 174			66,240
	Summa fabrikstomter	4	203,199

VI. Obebyggda tomter vid gator som sedan ny stadsplan blifvit fastställd enligt byggnadskontorets förslag komme att planeras, för att möjliggöra försäljning af desamma.

Qvart. N:o	Gatans namn.	Tomt N:o	Areal qv. fot	Qvart. N:o	Gatans namn.	Tomt N:o	Areal qv. fot
	Bostadstomter.				Transport	23	527,436
136	Fabriks	4	23,320	126	"	17	24,024
	"	6	24,852		"	19	24,024
134	"	10	23,364		"	21	23,005
	"	12	23,628	125	Smeds	1	10,062
	Peters	3	24,426		"	3	14,625
	"	5	27,540		"	5	14,976
135	"	4	26,384	124	"	7	12,402
	Jungfrustigen	3	35,167		"	9	14,274
	"	5	32,144		"	11	13,014
127	Fabriks	3	19,370		"	13	13,338
	"	5	19,920	123	"	15	14,274
	"	7	19,920		"	17	14,391
	"	9	20,227		Summa bostadstomter	35	719,845
128	"	14	17,763				
	"	16	19,000		Fabrikstomter.		
	"	18	20,286		Fabriks	24	214,305
	"	20	21,094, ⁵	FQ180	"	26	162,387
	"	22	21,209, ⁵		"	28	144,882, ⁵
	Peters	7	16,819	FQ179	"	30	146,370
129	"	8	20,856		"	32	145,632
126	Fabriks	11	21,090		"	34	141,600
	"	13	24,360		Summa fabrikstomter	6	955,176
	"	15	24,696				
	Transport	23	527,436				

VII. Obebyggda tomter som ligga vid gator, hvilka icke ingå i förslaget till omedelbar planering efter det ny stadsplan blifvit fastställd och hvilka tillsvidare icke försäljas.

Qvart. N:o	Gatans namn.	Tomt N:o	Areal qv. fot	Qvart. N:o	Gatans namn.	Tomt N:o	Areal qv. fot
128	Peters	9	17,405		Transport	29	617,092
	"	11	19,250	126	"	18	20,520
	"	13	19,352		"	20	23,592
	"	15	20,880	121	Ärtholms	1	13,200
	"	17	23,905		"	3	15,340
129	"	10	18,270	122	"	5	10,710
	"	12	18,270		"	7	13,734
	"	14	15,340		"	9	12,096
	"	16	15,210		"	11	12,348
	"	18	15,210		"	13	12,222
	Skeppsredare	7	15,340		"	15	12,222
	"	9	15,210		"	17	12,222
	"	11	15,210		Summa bostadstomter	40	775,298
130	"	8	30,800		<i>Fabrikstomter.</i>		
130	"	10	31,200		Docks	14	270,000
60	Ban	7	27,234	FQ176	Munkholmen		327,600
110	"	8	21,004	177	Ärtholms	4	147,600
	"	10	21,004	178	"	6	145,600
	"	12	21,004		"	8	176,000
	"	14	23,496		"	2	109,200
107a	Fredriks	19	22,953	179	Strand	5	139,365
109	Bergmans	29	21,750		"	7	141,552
	"	31	22,330		"	9	130,400
	"	33	22,910		"	11	96,800
	"	35	22,185		"	1	158,670
126	"	10	38,810	180	"	3	162,440
	"	12	20,520		"	2	179,200
	"	14	20,520		Summa fabrikstomter	13	2,184,427
	"	16	20,520				
	Transport	29	617,092				

Sammandrag.

Kat.	Bostadstomter		Fabrikstomter	
	St.	Areal, qv. fot	St.	Areal, qv. fot
I	45	616,205		
II	44	708,814	2	196,850
III	3	235,224		
IV	25	458,842		
V	2	36,708	4	203,199
VI	35	719,845	6	955,176
VII	40	775,298	13	2,184,427
Summa	194	3,550,936	25	3,539,652

Helsingfors stads Byggnadskontor den 9 April 1887.

Otto Ehrström.

Utskottsbetänkande i frågan om beredande af folkskoleundervisning åt till Helsingfors stads kommun hörande barn med ryskt modersmål.

Jemte skrifvelse från Magistraten af den 12 sistlidne Mars N:o 297 hafva Stadsfullmäktige emottagit en remiss af följande lydelse:

ECKLESIASTIK-EXPEDITIONEN

i

KEJSERLIGA SENATEN

för

Finland.

H:fors d. 17 Febr. 1887.

Till Guvernören i Nylands län.

Emedan af direktionen för de under „Konsultativa komiténs för de ryska skolornas i Finland angelägenheter“ förvaltning stående folkskolorna i Helsingfors framstälts anspråk på bidrag af finska allmänna medel till sistsagda skolors underhåll, har Kejsersliga Senaten, förrän vidare i saken tillgöres, velat hafva Herr Guvernören anbefaldt att affordra Stadsfullmäktige i Helsingfors yttrande och utredning derom, i hvad mån stadskommunen vidtagit de på densamma ankommande åtgärder för meddelande af folkskoleundervisning åt sådana till kommunen hörande barn, som hafva ryskan till modersmål, egande Herr Guvernören att med sagda yttrande och utredning jemte eget underdånigt utlåtande till Kejsersliga Senaten inkomma; hvilket Ecklesiastik-Expeditionen får, enligt Kejsersliga Senatens beslut, Herr Guvernören till kännedom och iakttagande härigenom meddela.

Z. Yrjö-Koskinen.

J. A. Nordman.

Resolution:

Remitteras till Magistraten i Helsingfors, som eger affordra Stadsfullmäktige härstädes innenämnda yttrande samt detsamma derefter hitsända tillika med denna remiss.

Helsingfors, å Landskansliet den 9 Mars 1887.

G. von Alfthan.

Mortimer Londén.

Vid föredragning af detta ärende den 22 sistlidne Mars uppdrogo Stadsfullmäktige åt undertecknade såsom ett särskildt utskott, att med utlåtande deri till Fullmäktige inkomma; och få vi till fullgörande af detta uppdrag anföra följande:

Enligt nu gällande stadganden är folkundervisningen i städerna öfverlemnad till stadskommunernas egen omvårdnad. Folkskoleförordningens 102 § ålägger dessa kommuner att se till, det tillfälle beredes alla till dem hörande barn emellan åtta och fjorton års ålder att erhålla den undervisning författningarne afse, och, för så vidt en dylik uppfostran icke lemnas barnen i hemmen eller i andra skolor, tillkommer det kommunerna att för ändamålet inrätta ett nödigt antal publika folkskolor. Men då stadskommunerna sålunda erhållit vården om folkundervisningen sig ombetrodd och dem tillika åhvälfits den nyssnämnda skyldigheten att inrätta egna skolor, när denna undervisning icke på annat sätt tillgodoses, har uppsigten öfver de *privata* folkskolor, som något samfund eller enskilda personer kunna inrätta i städerna, äfven delvis öfverlemnats åt de resp. kommunerna. § 148 i Kejs. förordningen af den 11 Maj 1866 stadgar nämligen att „till privat folkskola skall obehindradt tillträde lemnas vederbörande folkskoleinspektor, till hvilken ock årligen före Juli månads utgång berättelse angående dess verksamhet under föregående läseår, enligt af Öfverstyrelsen fastställdt formulär, bör ingifvas“. För nödig kontroll från statens sida har i § 147 af samma förordning den fordran vidare uppstälts, att der samfund eller enskild person vill inrätta privat folkskola, skall anmälan derom göras hos Öfverstyrelsen för skolväsendet och derjemte ingifvas 1:o ritning öfver blifvande skollokal, 2:o läro- och arbetsplan för den tillernade läroanstalten samt 3:o uppgift om blifvande lärare eller lärarinnor och om de löneförmåner dessa komma att åtnjuta, med hvad mera till upplysning om läroinrättningens beskaffenhet lända kan.

De ryska folkskolor, hvilka i Ecklesiastik Expeditionens ofvanstående bref nämnas, äro att hänföra till sådana privata folkskolor, som bestämmingarne i de nyss citerade §§ 147 och 148 i 1866 års förordning afse, då nämligen författningarna icke känna till några andra folkskolor än kommunens egna och de privata. I likhet med alla andra dylika skolinrättningar borde därför äfven de nu ifrågasvarande ryska skolorna vara underkastade den i lag föreskrifna kontrollen från såväl skolöfverstyrelsen som stadens folkskoledirektion. För så vidt utskottet har sig bekant, intaga dock dessa skolor en fullkomligt exceptionel ställning, i det någon redogörelse öfver deras verksamhet icke aflemnas till stadens folkskoleinspektor och de i öfrigt icke heller öfvervakas af Öfverstyrelsen för skolväsendet. — Om deras tillkomst och tidigare öden har utskottet åter inhemtat följande omständigheter och data.

Ifrågasvarande skolinrättningar räkna sitt upphof från år 1861, då med enskilda tillgångar inom härvarande grekisk-ryska församling en skola inrättades för meddelande af den första undervisningen åt församlingens barn. Denna skola ut-

bildades sedermera till en folkskola med två afdelningar, en för gossar och en för flickor, och erhöll ett af Kejserliga Senaten den 7 April 1864 för densamma fastställt reglemente. Ända till år 1871 stod skolan under tillsyn af det grekisk-ryska presterskapet på orten och bekostades genom frivilliga bidrag af församlingens medlemmar, men efter sagda tid ställes läroanstalten, som dåmera kallades „ryska för- och folkskolan“, i samband med det här inrättade Alexanders gymnasiet och uppehölls dels med detta läroverks tillgångar, dels med medel anslagna af ryska folkupplysningsministerium. Skolan hade dermed kommit under det nämnda ryska ministeriets högsta tillsyn och vård, och öfvervakades närmast af den härvarande s. k. „konsultativa komitén för de ryska skolornas i Finland angelägenheter“. Hvarje år torde skolan allt fortfarande inspekteras af en från S:t Petersburg därför särskildt utsänd person.

Dock har den berörda ryska folkskolan under några år åtnjutit understöd jemväl af Helsingfors evangelisk-lutherska församling. Vid kyrkostämma med sagda församling den 9 Februari 1870 beslöts nämligen, att af de medel, som för folkskolornas underhåll årligen uttaxerades, skulle till understödande af grekisk-ryska församlingens skola, så länge densamma motsvarade en folkskolas ändamål och till en början på tre års tid, anslås en summa af 1,000 mark årligen, med vilkor dock att skolan underkastades samma kontroll, som stadens folkskoleinspektör jemlikt folkskoleförordningen egde utöfva öfver privata folkskolor. Redan samma år 1870 väcktes inom stadens Fattigvårds- och Folkskoledirektioner fråga, huruvida skolan verkligen uppfylde de för bidragets erkännande utfästade vilkoren, särskildt beträffande kontrollen, men de för åren 1870—1872 medgifna beloppen blefvo emellertid efterhand af skolan uppburna.

Med hänvisning till detta af staden tidigare beviljade bidrag inlemnade år 1878 å härvarande grekisk-ryska församlings kyrkoråds vägnar några af sagde församlingens medlemmar till stadsmyndigheterna en skrift, hvori de bland annat erinrade, att ifrågavarande skola under hela sin tillvaro haft ett ganska stort antal elever, uppgående t. ex. för läsåret 1876—77 till 70 manlige och 68 qvinliga. „Och då för folkskolorna i staden så betydliga understöd voro anslagna, att grekisk-ryska församlingen, hvars medlemmar årligen med ansenliga belopp bidrogo till bestridande af utgifterna för kommunens behof, ansåg sig med full rätt kunna göra anspråk att äfven dess folkskola komme i åtnjutande af årligt penningebidrag från staden till anskaffande af skolmaterial och betäckande af andra utgifter för skolans utveckling“ anhöllo bemälda personer „å församlingens vägnar att understöd af omnämnd beskaffenhet till belopp af åtminstone 1,500 mark måtte sagda skolas två afdelningar beviljas“.

Öfver denna anhållan inhemtade Stadsfullmäktige utlåtande af ett utskott, hvilket konstaterade: att ifrågavarande skola i sin dåvarande organisation och läroplan i väsentliga delar icke öfverensstämde med det af Kejserliga Senaten för skolan fastställda reglemente af den 7 April 1864; att skolan icke heller efter det

ofvan omförmälda ändring i dess organisation vidtagits år 1871, hos vederbörlig myndighet gjort sådan anmälan, som folkskoleförordningen för privata folkskolor föreskrifver, samt att skolan icke åtnjöt något understöd af finska allmänna medel. Utskottet framhöll vidare i sitt betänkande, att det enligt gällande högvederbörligen fastställda reglemente för stadens folkskolor tillkommer staden att underhålla folkskolor allenast med *landets bägge språk*, finska och svenska, såsom undervisnings språk; och att de ryska talande lika litet som andra fremmande språk talande medlemmar af kommunen kunde *yrka* på en skild folkskola med deras språk såsom undervisningsspråk eller erhållande af bidrag till slik skola, allra minst då skolan i afseende å föreskrifven anmälan och auktorisation icke numera syntes stå på laglig grund och då kommunen ej utöfvade något inseende öfver densamma. Men, yttrade Utskottet derefter, „hvad som sålunda icke kan sägas vara en skyldighet för kommunen, kan likväl påbjudas af dess intresse deraf att, oberoende af språk, icke inom dess område måtte uppvexa barn, som sakna undervisning uti vetandets elementer, läsa, skriva och räkna; men detta intresse bjuder på samma gång, att de skolor, som för ändamålet erfordras, helt och hållet ställas under kommunens vård och tillsyn, samt att de icke fullfölja några andra syften, än den finska folkskolans, — såsom, t. ex. i föreliggande fall, att utgöra en förskola för ett högre *ryskt* läroverk. Om således verkligt behof af en *folkskola* för ryska talande barn i denna stad förefinnes, så bör enligt Utskottets åsigt, kommunen vara betänkt uppå att sjelf inrätta, underhålla och öfvervaka denna skola, — äfven om det skulle ställa sig billigare, att allenast lemna ett bidrag till en förut inrättad, fremmande inflytelser underordnad skola. Det faktum att i fråga varande skolinrättning med enskilda bidrag existerat ända sedan år 1861, i förening med den handlingarna bilagda tablå öfver elevfrekvensen i densamma, synes väl utvisa, att skolan här fyller ett verkligt behof; men svårt är dock att afgöra, i hvilken mån detta behof gäلت denna skola såsom folkskola och i hvilken grad såsom förskola till Alexanders-gymnasium, likasom det ej heller af den utredning sökandene lemnat framgår, till huru stor del skolans elever i sjelfva verket skulle varit berättigade till undervisning i kommunens allmänna folkskolor, eller om icke de fleste utgjorts af barn till helt och hållet utom kommunen stående militärer och ryska bönder“.

Utskottet föreslog därför, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att afslå sökandenes anhållan om understöd för den s. k. ryska för- och folkskolan i denna stad; samt

„att anmoda folkskoledirektionen att, i händelse flere endast ryska språket mäktiga och till undervisning af kommunen berättigade elever anmälas till intagning i stadens folkskolor, derom för Stadsfullmäktige anmäla samt tillika föreslå de åtgärder, som med anledning häraf borde af kommunen vidtagas“.

Detta utskottsbetänkande blef af Stadsfullmäktige i allo godkänt, och ifrågavarande ryska skola, som fortfarande står under ryska Alexandersgymnasiets

vård, har icke erhållit något understöd från kommunen. Men oaktadt den föreskrift, som sålunda gafs folkskoledirektionen, och hvilken allt fortfarande är gällande, har från sagde myndighets sida något förslag i ämnet icke till Stadsfullmäktige inkommit. Orsaken dertill är, enligt hvad utskottet inhemtat, att hos direktionen inga elever, mäktige endast ryska språket, anhållit om inträde i kommunens folkskolor. Tvärtom skall äfven det tidigare icke så alldeles ringa antalet elever af grekisk-ryska trosbekännelsen, hvilka i kommunens skolor åtnjöto undervisning på svenska och finska språken, under det senaste decenniet betydligt minskats.

Då Stadsfullmäktige nu med anledning af Kejsarliga Senatens genom Ecklesiastik-Expeditionens aflåtna, ofvan intagna skrifvelse hafva att utlåta sig i fråga om vidtagande af åtgärder från kommunens sida för beredande af folkskoledervisning åt till kommunen hörande barn med ryskt modersmål, synas Stadsfullmäktige enligt utskottets tanke hafva all anledning att vidhålla den grunduppfattning i saken, som, enligt hvad af det föregående framgår, redan blifvit af Stadsfullmäktige uttalad och i verkligheten tillämpad.

Att Helsingfors stad lika litet som någon annan kommun i landet kan hafva någon i lag och författningar grundad skyldighet att upprätta och underhålla folkskolor med annat undervisningsspråk än de båda inhemska, anser utskottet nämligen vara en så sjelffallen följd af de grundsatser, som genomgå vår offentliga rätt, att formuleringen af ofvan återgifna § 102 af Folkskoförordningen icke borde kunna föranleda någon tvekan i detta afseende. Också ett positivt stadgande, som ådagalägger riktigheten af denna uppfattning, finner man i K. Kungörelsen af den 30 November 1871 angående undervisningsspråket vid lärdoms-, real- och folkskolorna i Finland, der det heter: „1:o) § 5 i Nådiga Förordningen om finska språkets införande vid domstolar och ämbetsverk, gifven den 20 Febr. 1865, förändras sålunda, att uti hvarje af landets lärdomsskolor ett enda undervisningsspråk, vare sig svenska eller finska, skall begagnas, och att det andra inhemska språket må endast vid detsamma inlärande på högre klasser såsom undervisningsspråk och till talöfning begagnas, samt 2:o) Senaten tillåtes att, sedan vederbörande blifvit hörde, efter omständigheterna reglera undervisningsspråket i real- och lärdomsskolor, hvaremot detsamma i folkskolorna sjelffallet bör rättas efter befolkningens tungomål“. Och samma åskådning har äfven funnit uttryck i det högvederbörligen fastställda reglementet för folkskolorna i Helsingfors af år 1870, uti hvilket både beträffande högre och lägre folkskolor uttryckligen förutsättes, att de skola vara antingen svenska eller finska.

Men ehuru kommunen sålunda för ingen del kan anse sig lagligen skyldig att inrätta folkskolor med ryskt undervisningsspråk, kan staden dock, såsom det af Stadsfullmäktige år 1878 nedsatta utskottet framhållit, finna det vara med sin fördel förenligt att söka se till, att icke inom dess sköte uppväxa barn, hvilka antingen sakna kunskap i vetandets första grunder eller erhålla sin primärundervisning i en form, som gör dem mer eller mindre till fremlingar i det samhälle, der de flesta af dem dock sannolikt komma att tillbringa sin lefnad. Det är från denna synpunkt det kan finnas lämpligt att kommunen vidtager åtgärd om meddelande af folkskoleundervisning på modersmålet äfven åt barn, som ej kunna undervisas på de inhemska språken, och det är sannolikt äfven hänsynen härtill som förmått regeringen att på orter, sådana som Wiborg, Fredrikshamn och Mohla, der kommunen funnit sig ega anledning upprätta skolor med ryskt undervisningsspråk, bevilja statsunderstöd för dylika skolor.

Dock kan kommunens omvårdnad i detta afseende sjelffallet endast gälla barn, hvilka äro här så bofasta att de kunna anses utgöra medlemmar af kommunen. Hvad nu beträffar frågan, huruvida antalet af till Helsingfors kommun hörande ryska talande barn, hvilka vore i behof af folkskoleundervisning, men ej kunna tillgodogöra sig undervisningen i kommunens svenska och finska folkskolor, är så stort, att det kunde anses önskligt att kommunen vidtog några mått och steg för deras förseende med folkskoleundervisning på modersmålet, är densamma sjelffallet svår att afgöra, så länge några tillförlitliga uppgifter om antalet till kommunen hörande barn i skolåldern, hvilka äro endast ryska språket mäktiga, ej förefinnes. För att åtminstone närmelsevis få en utredning härom, har Utskottet på grund af från Statistiska byrån benäget meddelade uppgifter gjort följande sammanställning.

Enligt folkmängdstabellerna för år 1880 funnos sagde år i Helsingfors stad (jemte Sveaborg) följande antal personer med ryskt modersmål inskrifna vid de skilda församlingarne:

	<i>Greckisk-kat.</i> förs.	<i>Romersk-kat.</i> förs.	<i>Sveaborgs fästn.-</i> förs.	<i>Summa.</i>
Personer med högre skolbildning . . .	130	39	2	171
Läs- och skrifkunnige	654	86	7	747
Endast läskunnige	190	100	8	298
Öfver 10 år gamle ej läskunnige . . .	29	118	1	148
Öfrige ej läskunnige under 10 års ålder	128	91	3	222
	<hr/> 1,131	<hr/> 434	<hr/> 21	<hr/> 1,586

Uti öfriga församlingars i staden kyrkoböcker funnos icke några personer med ryskt modersmål upptagna.

Antalet af i skolåldern varande barn med ryskt modersmål framgår ej direkt af föregående tabell, men då förhållandet mellan hela antalet vid ofvan-

nämnda församlingar år 1880 kyrkoskrifna personer och de bland dessa, hvilka äro upptagna som ryska talande, är följande:

	<i>Församlingens hela person- antal.</i>	<i>Ryska ta- lande perso- ner.</i>	<i>Procent af hela person- antalet.</i>
Grekisk-katolska församlingen	1,131	1,131	= 100 %
Romersk-katolska d:o	2,171	434	= 20 %
Sveaborgs fästnings d:o	432	21	= 0,5 %

samt antalet barn mellan 5—15 år uti ifrågavarande församlingar samtidigt utgjorde:

	<i>Grekisk-kat. förs.</i>	<i>Romersk-kat. förs.</i>	<i>Sveaborgs fästn.- förs.</i>
5—10 år	73	70	41
10—15 år	122	63	29
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	195	113	70,

så torde antalet ryska talande barn i skolåldern uti dessa församlingar vid nyssnämnda tidpunkt proportionsvis kunna beräknas

i Grekisk-kat. förs. till högst	195
i Romersk-kat. " " "	27
i Sveaborgs fästn. " " "	3
	<hr/>
	eller inalles till högst 225.

Att denna för år 1880 gällande siffra, hvilken dock såsom nämnt uttrycker det sannolika antalet „ryska talande“ barn, — icke antalet barn, som äro blott ryska språket mäktiga — i det närmaste motsvarar förhållandet jemväl under de senaste åren, eller åtminstone icke stigit, torde man få sluta deraf att församlingarnes totalfolkmängd under perioden 1880—85 ej undergått större förändringar, än att den utgjorde:

	<i>År 1880.</i>	<i>År 1885.</i>
i Grekisk-katolska församlingen	1,131	1,140
i Romersk-kat. församlingen	2,171	2,121
i Sveaborgs fästn.-församling	432	403
	<hr/>	<hr/>
	eller inalles 3,734	3,664

Förutom denna något så när fasta befolkning finnes såsom bekant i Helsingfors ett icke ringa antal ryska talande personer, hvilka ej äro finske medborgare, men hvilka i följd af särskilda förhållanden vistas härstädes, delvis under flera år. Den år 1880 verkställda folkräkningen visade sålunda att i Helsingfors fanns 4,169 ryska talande personer, eller sålunda 2,583 personer mera än de som voro antecknade i församlingarnes kyrkoböcker. Men det torde vara mycket vanskligt att utreda, huru många af dessa personer som äro så stabila härstädes, att de

såsom fastighetsegare eller näringsidkare kunde räknas bland kommunalmedlemmarna samt på grund häraf billigtvis ansåges böra komma i betraktande uti nu ifrågavarande afseende.

Ehuru det klarligen måste antagas, att af det ofvan beräknade antalet ryska talande barn i skolålder åtskilliga åtnjuta högre undervisning, än den folkskolan förmår erbjuda, kan man väl i allmänhet sluta att inom Helsingfors stads kommun finnes ett så stort antal ryska talande barn, att en af kommunen inrättad folkskola med ryskt undervisningsspråk möjligen kunde påräkna skäligt antal elever. De i bilagda tabeller (Tab. I, II och III) utskottet benäget meddelade uppgifter om den nu varande elevfrekvensen vid den under ryska Alexandersgymnasiums inseende stående kombinerade ryska folkskolan synes ej heller jäfva detta antagande. Dock förefaller det utskottet, som om något synnerligt behof i detta afseende ännu icke skulle gjort sig gällande. Ty en betydande del af de såsom „ryska talande“ i folkmängdsstatistiken upptagna kommunen tillhöriga barnen äro äfven bevandrade i de hos oss inhemska språken, svenskan och finskan, och såsom nämnt hafva vid kommunens bestående folkskolor ej några barn blifvit anmälda, hvilka i följd af bristande kännedom i undervisningsspråket ej skulle kunnat åtnjuta undervisning i desamma. Å andra sidan åter är det otvifvelaktigt, att många af de vid Alexandersgymnasiets folkskoleafdelningar intagna barnen blifvit af sina föräldrar dit insatta, icke för att blott med vunen folkskolebildning arbeta såsom medborgare i vårt samhälle, utan för att efter genomgående af läroverkets högre klasser söka sin fortkomst i Ryssland. Andra åter tillhöra de kategorier af härvarande ryska befolkning, hvilka i följd af tjänste- och andra förhållanden endast under en kortare tid vistas härstädes och derföre icke billigtvis kunna tagas i betraktande vid anordnandet af kommunens skolinrättningar.

Med stöd af allt det anförda får Utskottet vördsamt föreslå, det Stadsfullmäktige ville besluta:

att med framhållande i hufvudsak af ofvan anförda synpunkter, uti sitt afgifvande utlåtande redogöra för den uppfattning, som hos Stadsfullmäktige tidigare gjort sig gällande beträffande barn i skolåldern, hvilka af bristande språkkunskap ej kunna åtnjuta undervisning i kommunens folkskolor, samt för det uppdrag, Stadsfullmäktige gifvit Folkskoledirektionen, för den händelse flere endast ryska språket maktiga och till undervisning af kommunen berättigade elever anmälas till intagning i stadens folkskolor;

äfvensom att uti berörda utlåtande tillika förklara, det Stadsfullmäktige fortfarande hysa samma åskådning uti förevarande fråga och i följd deraf äro villige att, i händelse flere endast ryska språket

mäktige och till undervisning af kommunen berättigade barn anmälas till intagning i stadens folkskolor, sörja för deras undervisning på modersmålet uti en af kommunen författningsenligt organiserad och öfvervakad folkskola.

Helsingfors, i Maj 1887.

Henr. Borenius.

Karl Langenskiöld.

Viktor Öhberg.

Tabell II.

§ 1. Uppgift på läroverk äfvensom lärarepersonalens bildningsgrad, tjänstår och årslön.	§ 2. Läroverkens underhållsmedel.	§ 3. Underhållskostnader för skolorna och skolhuset.						§ 4 Anmärkningar.	
		Lön åt lärarepersonalen (se § 1).	Läroböcker och undervisningsmaterial.	Uppvärmning och upplysning af skolhuset och skolorna.	Hyra för småbarnskolan af venen folkskolan för flickor.	Öfriga utgifter.	Summa utgifter.		
<p>I. Folkskolan för gossar.</p> <p>1) <i>Lärare i högre klassen</i>: M. I. Assonoff (fr. lärareinstitutet i Gatschina), i tjänst sedan år 1877, lön 2,400 mk</p> <p>2) <i>Lärare i lägre klassen</i>: V. N. Vischnakoff (fr. S:t Petersburgs Andliga Seminarium), i tjänst sedan år 1882, lön 2,400 "</p> <p>3) <i>Religionslärare</i>: A. Kurotschkin (fr. S:t P:burgs Andliga Seminarium), i tjänst sedan 1885, lön 1,020 "</p> <p>II. Folkskolan för flickor.</p> <p>1) <i>Lärlarinna</i>: N. Kudrakoff (fr. H:fors Marie Gymnasium), i tjänst sedan 1866, lön 2,200 "</p> <p>2) <i>Hennes biträde</i>: E. Kovin (ättnjutit hembildning), i tjänst sedan 1883, lön 980 "</p> <p>3) <i>Religionslärare</i>: Diakonen Solovjeff (fr. Andligt Seminarium), i tjänst sedan 1885, lön 720 "</p> <p>III. Småbarnskolan för gossar och flickor.</p> <p>1) <i>Lärlarinna i 1:sta klassen</i>: A. Vlassoff (ättnjutit undervisning i hemmet), i tjänst sedan 1876, lön 900 "</p> <p>2) <i>Biträdande lärlarinna</i>: M. Orloff (fr. H:fors Marie Gymnasium), i tjänst sedan 1885, lön 480 "</p> <p>3) <i>Lärlarinna i 2:dra klassen</i>: A. Sabjälän (fr. Marie fruntimmersgymnasium), i tjänst sedan 1882, lön 900 "</p> <p>4) <i>Lärlarinna i 2:dra kl.</i>: Sitinski (fr. samma läroverk), lön 900 "</p> <p>5) <i>Lärare i lokalspråken</i> vid samtliga tre läroverk V. Stratoff, lön 200 "</p>	<p>1) Anslag af Folkupplysnings-Ministerium . 3,500:—</p> <p>2) Hyra för lokaler i skolhuset . . . 11,996: 50</p> <p>3) Understöd ur Alexandersgymnasiets medel . . . 2,400:—</p> <p>S:a inkomster 17,896: 50</p> <p>S:a utgifter 20,824: 47</p> <p>Balans 2,927: 97</p> <p>Denna summa utanordnades ur konsultativa komiténs medel.</p>	13,100	1,000	1062 m. 15 p.	402 m. 15 p.	2,380 m. 17 p.	2,880 m. för konsult. komiten.	20,824 m. 47 p.	<p>¹ Uppvärmning . . 909: 80</p> <p>Upplysning . . . 61: 15</p> <p>Gaslysning . . . 91: 20</p> <p>S:a 1,062: 15</p> <p>² Till biblioteket . 43: 25</p> <p>Till inköp af undervisningsmaterial 358: 90</p> <p>S:a 402: 15</p> <p>³Lön åt betjeningen 714:—</p> <p>Smärre utgifter . 102: 50</p> <p>Remont af möbel . 81: 50</p> <p>Kansliutgifter . . 6: 25</p> <p>Golftvättning och polering 63: 30</p> <p>Smärre oförutsedda utgifter, möbelkostnader o dyl. 195: 20</p> <p>Gårdens rengöring 181: 15</p> <p>Vattenledning . . 140:—</p> <p>Rörens rengöring 60:—</p> <p>Försäkring 94: 50</p> <p>Stadsutskylder . . 248: 53</p> <p>Husets remont. . 448: 62</p> <p>Advokats ersättn. för utsökning af hyresgäster . . . 42: 60</p> <p>S:a 2,380: 17</p> <p>Dessutom voro 2,880 mk så fördelade:</p> <p>1) lön åt distriktsinspektorn . . 2,400:—</p> <p>2) arvode åt en skrivare vid konsult. komiten 480:—</p> <p>S:a 2,880:—</p>
13,100 mk									

Aktuarien vid konsultativa komiten greve Armfelt,

Tabell III.

Förteckning öfver ryska folkskolans i Helsingfors elever.

Elevernes indelning efter trosbekännelse.											
Af grekisk-ryska trosläran.							Af annan troslära				
Adelsmän.		Barn af presteskap och kyrkobefjente.	Civila af alla stånd.	Militära underbefäl.	Afskedade militä- rers barn.	Summa.	Af rom.-katolska trosl.	Af lutherska trosl.	Af judiska trosl.	Af mohamed. trosl.	Summa.
Barn af mi- litärer.	Civila.										
—	2	1	45	40	62	150	14	—	22	2	38

Helsingfors den 17 Juni 1886.

M. I. Assonoff,
lärare.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors

den 17 Juni 1887.

N:o 146.

*Drätselkammarens yttrande angående väckt
fråga om afskaffande af chausséavgifterna.*

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Den 7 December sistlidet år remitterade Stadsfullmäktige till Drätselkammarens utlåtande en af åtskillige utanför vestra chausséebommen bosatte innevånare i Helsingfors gjord ansökning om befrielse för dem från erläggande af chausséavgift till staden, till stöd för hvilken ansökning sökandene, jemte det de ifrågasatt stadens befogenhet att fortfarande uppbära denna avgift, anført, hurusom uppbörden af sagda avgift utgjorde för alla i stadens närmaste omgifningar bosatte personer ett svårt hinder vid deras samfärdsel med staden på samma gång den innebure en betungande och obillig beskattning särskildt för dem af bemälda personer, som drefve någon större affärsrörelse och i följd deraf vore nödsakade att tidt och ofta anlita vägarne från deras hemvist till staden. Derefter har äfven bolaget „Sörnäs aktie Bryggeri“, genom sin disponent Fabrikanten J. G. Söderström, till Drätselkammaren inlemnad en till Stadsfullmäktige stäld ansökningskrift i enahanda syfte, i hvilken skrift bolaget, jemte åberopande af de i ofvan nämnda ansökning anförda skälen, förmält sig väl egentligen vara medlem af Helsing kommun och till denna skatta för hela sin rörelse, men på samma gång sedan en lång följd af år tillbaka för sin i Helsingfors bedrifna handel skatta äfven till staden med större belopp än flertalet af dess egna innevånare, hvarföre billigheten syntes fordra, att bolaget likställdes med stadskommunens öfriga utom chausséebommarne bosatta skattskyldiga medlemmar och jemte dem befriades från erläggande af chausséavgift.

Beträffande först frågan om med hvilken rätt staden uppbär omordade avgift, utreder bilagda styrkta afskrift af Statssekreteriatets för Finland skrifvelse till Generalguvernören öfver landet af den ¹²/₂₄ Januari 1863, huru dermed sig förhåller. Af berörda skrifvelse inhemtas nemligen, bland annat, att sedan fråga hade väckts om förbättrande af stadens andelar uti de derifrån ledande tvenne allmänna landsvägarne genom desammas ombyggande till chausséer med makadamiserade farbanor, samt Magistraten härstädes under den 15 Oktober 1862, med förmålan att staden ämnade så fort som möjligt påbörja nämnda chausséarbete, i underdånighet anhållit om tillstånd för staden att, sedan de tillämnade chaus-

séerna blifvit fullbordade, få af hvar och en, som under barmarks tiderna begagnade desamma, uppbära en kopek silfver för hvarje häst med åkdon, äfvensom Kejslerliga Senatens Economie-Departement i underdånig skrifvelse af den 4 December sagda år hos Hans Kejslerliga Magestät hemställt, huruvida icke staden, för erhållande af bidrag till chausséernas underhåll, kunde berättigas att, till en början under tjugufem år ifrån det vägaarbetet blifvit slutfördt och af Guvernören i länet afsynadt, uppbära viss vägaafgift, hvars belopp Senaten anhållit att få framdeles närmare bestämma, hade Hans Kejslerliga Magestät funnit godt Senatens berörda framställning nådigst bifalla.

Huruvida de derpå utförda chausséerna efter sin fullbordan undergått sådan afsyning genom Guvernören, hvarom ofvan omförmålt, har Drätselkammaren icke kunnat få utredt vid genomgående af Magistratens protokoll för ifrågavarande tid; och synes det derföre sannolikast, att någon dylik afsyning alls icke egt rum. Deremot utvisa stadens räkenskaper, att uppbärandet af chausséavgifter vidtagit den 1 Oktober 1864; och måste således den tid af tjugufem år, för hvilken, „till en början“, rättighet till slik uppbörd förunnats staden, anses utlöpa den 1 Oktober 1889. Det skulle följaktligen ankomma på Stadsfullmäktige att i sinom tid besluta sig antingen för att ingå med en underdånig framställning om fortsatt rättighet för staden att uppbära sagda avgifter — hvilken framställning då borde göras så tidigt att nådigt besked i anledning af densamma hunne meddelas före sistberörde dag — eller ock för att utan vidare afstå från uppbärande af sådana avgifter efter samma dag.

Vid fråga härom torde framläggandet af en kalkyl öfver huru stor del af anläggningskostnaden för chausséerna ännu är oersatt vara på sin plats. I sådant afseende bilägger Drätselkammaren härjemte ett från stadens räkenskaper hemtadt sammandrag af utgifterna vid chaussébyggnaden, utvisande att totalkostnaden för arbetet utgjort 296,355 mark 2 penni, samt vidare såväl en uppgift å hvad för åren 1865—1886 till stadskassan influtit i arrenden för chausséuppbörden, vidhandengifvande att dessa arrenden uppgått sammanlagdt till 328,447 mark 36 penni, som ock en uträkning, upptagande för hvart och ett af de nämnda tjugutvå åren å ena sidan stadens ränteutgift, beräknad efter 4 %, å den då oguldnade delen af anläggningskapitalet, och å den andra arrendeinkomsten under samma år. Af denna uträkning framgår sålunda det resultat, att utaf det ursprungliga anläggningskapitalet 296,355 mark 2 penni en summa af 213,663 mark 32 penni den 31 December 1886 ännu återstod såsom icke ersatt staden. Härvid bör dock märkas, att de årliga underhållskostnaderna lemnats utom räkningen, hvilket Drätselkammaren ansett hafva skäl för sig, emedan — förutom det att de hithörande siffrorna svårligen kunna exakt uppgifvas — staden ju i hvarje fall, eller äfven om landsvägarne ej hade ombygts till chausséer, skulle varit skyldig att behörigen underhålla de förstnämnda, och detta underhåll antagligen hade kräft en lika stor årlig utgift, som underhållet af chauséerna. — I sammanhang härmed

torde ock böra erinras, att de den 31 December 1886 återstående kapitalbeloppen af stadens begge för chausséebyggnaden upptagna lån utgjorde, å det s. k. lånet för chausséerna 45,073 mark 13 penni och å chausséeobligationslånet 110,000 mark, eller inalles 155,073 mark 13 penni.

Vidkommande nu de föreliggande ansökningarna om befrielse från chausséeavgifterna, finner Drätselkammaren det vara klart, att en dylik befrielse för sökandene likasom för öfriga i stadens omnejd boende medlemmar af kommunen kan genomföras endast sålunda, att chausséebommarne och vaktstugorna flyttas utåt chausséerna i erforderlig mån eller intill gränsen för stadens afhysta område; ty för den entreprenör, som verkställer ifrågavarande uppbörd, blefve det naturligtvis omöjligt att bland de personer, som passerade de nuvarande bommarne, särskilja alla de å stadens mark boende och på sådan grund från afgift frikallade från de mera långväga ifrån kommande. Men en förflyttning af chausséevaktstugorna och bommarne, innan det blifvit slutligen afgjort huruvida staden fortsättningsvis efter den nu därför bestämda tjugufem års periodens utgång kommer att uppbära chausséeavgifter, eller icke, anser Drätselkammaren sig ej kunna tillstyrka, enär den dermed förenade kostnaden, i fall all uppbörd af dessa avgifter sagde tid upphörde, blefvo helt och hållet ändamålslös; och kan Drätselkammaren fördenskull ej heller förorda sökandenes befriande nu redan från erläggande af desamma. Deremot håller Drätselkammaren, på de af sökandene åberopade skälen, det för rätt och billigt, att sökandene äfvensom öfriga till enahanda kategori hörande medlemmar af kommunen i hvarje fall, eller oberoende af hvad rörande chausséeavgifterna för framtiden kan varda bestämdt, få från den 1 Oktober 1889, då den ofvannämnda perioden tilländagår, tillgodonjuta den begärda befrielsen.

På grund af det anförda föreslår Drätselkammaren vördsamt

att Stadsfullmäktige ville, med förkastande af sökandenes anhållan att omedelbart varda befriade från erläggande af chausséeavgift, besluta, det såväl sökandene som öfriga i stadens omnejd bosatta personer, som äro skattskyldiga medlemmar af Helsingfors kommun, skola från den 1 Oktober 1889 komma i åtnjutande af omförmälda befrielse, oberoende deraf huruvida staden efter sagde dag fortfar att af andra uppbära ifrågavarande avgifter.

Remisshandlingarna återställas och den för Sörnäs Aktiebryggeri till Drätselkammaren ingifna ansökningsskriften bilägges.

På Drätselkammarens vägnar:

E. Öhman.

Lars Homén.

Till Stads-kassan inbetalte Chausséearrenden.

År 1865	<i>Små</i> 11,042: 20
” 1866	” 17,629: 72
” 1867	” 11,421: 44
” 1868	” 6,230: —
” 1869	” 9,930: 66
” 1870	” 11,795: 34
” 1871	” 11,375: —
” 1872	” 11,725: —
” 1873	” 16,075: —
” 1874	” 13,000: —
” 1875	” 15,030: —
” 1876	” 15,400: —
” 1877	” 16,275: —
” 1878	” 15,150: —
” 1879	” 18,002: —
” 1880	” 18,105: —
” 1881	” 18,075: —
” 1882	” 17,986: —
” 1883	” 19,060: —
” 1884	” 18,535: —
” 1885	” 19,005: —
” 1886	” 17,500: —
	<u>328,447: 36</u>

Drätselkontoret i Helsingfors den 14 Juni 1887.

Teodor Holmberg.

Berättelse, afgifven till Stadsfullmäktige i Helsingfors om Sedmigradskys småbarnsskolas och Marias asyls verksamhet under år 1886.

Sedmigradskys småbarnsskola

öppnades för året den 15 januari med 67 elever. Af dem tillhörde 30, eller 11 gossar och 19 flickor, barnträdgården och 37, eller 15 gossar och 22 flickor, skolafdelningen. I barnträdgården var elevernas ålder från 5 till 7 år och i skolafdelningen från 7 till 9 år.

Undervisning meddelades i barnträdgården 18 timmar och i skolafdelningen 26 timmar hvarje vecka under den tid skolan var i gång. — I barnträdgården sysselsattes eleverna med skrifning, ritning, sång, handarbete, gymnastik och rörelselekar jemte berättelser, afsedda att väcka deras religiösa och moraliska känsla, och samtal med lärarinnan till utvecklande af deras förstånd. — Å skolafdelningen undervisades barnen i troslära, innanläsning, stilskrifning, hufvudräkning, rättskrifning, naturlära, ritning, sång, gymnastik och handarbete.

Skolförsummelserna utgjorde för vårterminen omkring 8 % af lästimmarna i barnträdgården och omkr. 3 % i skolafdelningen.

Skolan tillslöts efter slutad vårtermin den 10 juni, då 22 elever utdimitterades. Af dessa afgingo till högre folkskola 16 (7 gossar och 9 flickor), till reallyceiförberedande klass 3 gossar, till fröken Sahlbergs skola 1 flicka, till Tavaststjernska skolan 1 flicka och till fru Wulismas skola 1 flicka. I premier erhöles 2 gossar och 4 flickor enhvar 30 mark, som insattes i stadens kapital- och lifränteförsäkringsanstalt att förräntas, tills barnen uppnått 25 års ålder.

Skolafgift, 1 mark i månaden, erlades af 27 elever, 8 gossar och 19 flickor.

För höstterminen började skolan sin verksamhet den 1 september, då i barnträdgården intogos 24 nya elever, eller 14 gossar och 10 flickor, och från barnträdgården till skolafdelningen uppflyttades 22 barn, 7 gossar och 15 flickor. Elevantalet utgjorde då: i barnträdgården 31 (18 gossar och 13 flickor) och i skolafdelningen 37 (12 gossar och 25 flickor). Skolafgift erlades af 28 (13 gossar och 15 flickor).

Skolförsummelserna under höstterminen utgjorde i barnträdgården ungefär 3 % och i skolafdelningen ungefär 2 % af lästimmarna.

Åt 25 medellösa elever utdelades under året hvar skoldag en portion varm mat. Till uppköp af skoplagg åt de fattigaste af eleverna användes af skolans medel 100 mark.

Anstalten tillslöts för året den 18 december med sedvanlig luciefest, därvid barnen fingo af fru kommerserådinnan A. Sinebrychoff emottaga värdefulla gåfvor.

Lärarinnor vid skolan voro under året: föreståndarinnan fru E. Skogman, biträdande lärarinnan fröken N. Lagerblad och lärarinnebiträdet fröken A. Helenius.

Marias asyl,

en barnträdgård, med samma slags undervisning som barnträdgårdsafdelningen i Sedmigradskys småbarnsskola, började och afslutade på samma tider som denna sina terminer och ferier. Anstalten räknade under vårterminen 66 och under höstterminen 70 elever. Deras ålder varierade mellan 4 och 7 år.

Barnen höllos i inrättningen 34 timmar i veckan, eller från kl. 9 f. m. till kl. 3 e. m. öfriga dagar utom lördagen, då alla barn redan kl. 1 återsändes till hemmen. — Af skoltimmarne användes dagligen de tre första till undervisning, hvaremot under de återstående timmarne barnen endast åtnjöto vård vid sina lekar. Af dessa åt frilekar egnade timmar har dock endast ett fåtal af barnen begagnat sig, då det stått föräldrarne fritt att under desamma hafva barnen hemma eller låta dem qvarstanna i anstalten.

Afgift till inrättningen, 1 mark i månaden, erlades under vårterminen för 18 och under höstterminen för 31 barn.

Ett mål varm mat erhöilo hvar skoldag 25 medellösa elever. Till skoplagg åt de fattigaste bland barnen användes 100 mark.

Fördelade efter föräldrarnes befattningar voro af eleverna: 15 barn till arbetskarlar, 11 till gesäller, 8 till enkor, 7 till ouppgifna fäder, 4 till konstförvandter, 4 till handtverksmästare, 4 till poliskonstaplar, 3 till handlande, 3 till vaktmästare, 2 till timmermän, 2 till sjömän, 2 till maskinister, 2 till underofficerare m. m.

Anstaltens lärarinnor voro: föreståndarinnan fröken M. Hertz och biträdande lärarinnan H. Lagerman.

I afseende å skolfondernas ställning ber direktionen att få hänvisa till revisorerens bilagda berättelse. Med anledning af de i samma berättelse framställda anmärkningarna har Direktionen anmodat skolornas ekonom att vid uppställandet af räkenskaperna för innevarande år beakta de af revisorerne gjorda yrkanden.

Under 1886 uppfördes och delvis inreddes Marias asyls trevånings stenhus å tomten N:r 11 vid Stora Robertsgatan, så att lokalerna i denna byggnad kunnat uthyras från den 1 instundande juni. Mellersta våningen, innehållande fem skol-salar, ett lärarorum och en långs salarne löpande korridor, har blifvit hyrd åt stadens folkskolor, lokalerna i de två öfriga våningarna upplåtas åt enskilda.

Sedmigradskys småbarnsskolas och Marias asyls direktion har under året utgjorts af: undertecknad Estlander, ordförande, komministern K. T. Broberg, löjtnanten A. Fabritius, ekonom, fabrikanterne O. R. Mellin och G. U. Sandberg, hofrådet K. A. Veckström och undertecknad Öhberg, sekreterare och vice ordförande. Helsingfors, den 28 maj 1887.

På Direktionens för Sedmigradskys småbarnsskola och Marias asyl vägnar:

C. G. Estlander.

Viktor Öhberg.

Revisionsberättelse.

På grund af Stadsfullmäktiges bemyndigande hafva undertecknade verkställt granskning af *Sedmigradskys småbarnsskolas* och *Marias asyls* räkenskaper för 1886, och få deröfver afgifva följande utlåtande.

Räkenskapsböckerna för dessa begge fonder äro affattade i största korthet, men lida af det felet att icke vara grundade på tidsenlig bokföring. Enligt årsberättelsen för 1885 hade direktionen för fonderna visserligen beslutit att från och med år 1886 låta affatta räkenskaperna i vissa bestämda conton och dermed tydligen afsett införande af dubbel italiensk bokföring. Men denna afsigt har icke blifvit fullföljd, utan äro böckerna såsom antydt äfven för 1886 förda på samma knapphändiga sätt som tillföre. — Så vidt af verifikaten och de förefintliga bokuppteckningarna framgår, gestalta sig fondernas operationer för nyssnämnda år på följande sätt:

A) Sedmigradskys småbarnsskolas fond.

1) Skolans conto.

Skolan i huset vid Mariegatan har kräft i			
utgifter för löner o. a. underhåll . . .	<i>Fmf.</i>	5,534: 74	
hvarutom gratislokalerna äro uppskattade till „		1,850: —	<i>Fmf.</i> 7,384: 74
deremot har skolan uppburit i elevavgifter			230: —
så att skolan kostat fonden	<i>Fmf.</i>		7,154: 74

2) *Gårdarnes conto.*

De förevarande fond tillhöriga begge gårdarne hafva kräft i underhåll, reparationer m. m.	<i>Fmf.</i>	9,060: 42	
hvarutom i ränta för in-tecknad-t lån erlagts deremot hafva gårdarne inbringat i hyror:	"	4,000: —	<i>Fmf.</i> 13,060: 42
gården vid N. Esplanadgatan	<i>Fmf.</i>	19,420: —	
" " Mariegatan	"	5,750: —	
gratislokaler inberäknade S:a	<i>Fmf.</i>	25,170: —	
hvarjemte i ersättning för vatten o. ved infl.	"	324: —	<i>Fmf.</i> 25,494: —
så att gårdarnes inkomster utöfver deras utgifter uppgår till ett belopp af	<i>Fmf.</i>		12,433: 58

3) *Fondens öfriga inkomster och utgifter*

hafva utgjorts af: gratislokaler för ekonomen och			
Direktionen	<i>Fmf.</i>	2,100: —	
sekreterarearvode	"	200: —	
böcker & porto m. m.	"	8: —	<i>Fmf.</i> 2,308: —
å utgifna lån hafva i räntor influtit	"		1,350: —
fondens allmänna kostnader öfverskjuta alltså med	<i>Fmf.</i>		958: —
dess hithörande inkomster.			

4) *Fondens Vinst- & Förlustconto*

skulle alltså gestalta sig sålunda, att			
gårdarne inbringat	<i>Fmf.</i>	12,433: 58	
medan skolan kostat fonden	<i>Fmf.</i>	7,154: 74	
och allm. kostnaderna uppgått till	"	958: —	" 8,112: 74
så att fondens <i>vinst</i> för året artat sig till	<i>Fmf.</i>		4,320: 84

5) *Balanscontot för d. 31 dec. 1886*

ser enligt böckerna ut så här:

Debet.

Gården N:o 21 vid Norra Esplanadgatan	<i>Fmf.</i>	193,000: —
" " 24 " Mariegatan	"	86,800: —
Utgifna lån åt Maria-asylens fond	"	31,000: —
Kontanter och på löpande räkning	"	1,330: 05
	<i>Fmf.</i>	312,130: 05

Kredit.

Skuld till Borgå Sparbank	<i>Fmf.</i>	80,000: —
Fondens kapital	<i>Fmf.</i>	232,130: 05

B) Maria-asylens fond.

Denna fond med sin skolanstalt håller som bäst på att undergå en fullständig omgestaltning, i det på de fonden tillhöriga begge tomterna vid Stora Robertsgatan uppföras nybyggnader, för hvilka fonden under året erhållit statslån till belopp af 130,000 mk och utbetalt Fmk 104,529: 81, förutom 15,500 mk, som redan utbetalts under 1885, då fonden från Sedmigradskyska småbarnskolans fond erhöll ett lån på 15,000 mk. Denna nybyggnadsaffär var emellertid ej slutförd vid årets utgång, hvarföre ny uppskattning af gårdarne ej egt rum, utan fondens räkenskaper endast upptogo det gamla värdet samt de nämnda lånen och utbetalningarna.

I öfriga delar gestalta sig fondens räkenskaper sålunda:

1) Skolans conto.

Aflöningar, diverse utgifter m. m.	Fmk	2,738: —	
gratislokal, uppskattad till	”	800: —	Fmk 3,538: —
deremot infl. i skolafgifter	”	208: 50	
” af Utskänkningsbolaget för insättn. i lifränteanstalt.	”	180: —	” 388: 50
fondens omkostnader för skolan hafva sålunda utgjort . . .	Fmk		3,149: 50

2) Gårdarnes conto.

underhåll och reparationer	Fmk	3,872: 22	
hyresinkomst för skolans gratislokal	”	800: —	
fondens kostnader för gårdarne således	Fmk		3,072: 22

3) Fondens öfriga inkomster och utgifter.

I räntor på utgifna stående lån har fonden uppburit	Fmk	3,630: —	
samt i räntor på löpande räkning i banker	”	519: 63	
och i dividend på fonden tillhöriga aktier	”	44: —	Fmk 4,193: 53
deremot har fonden erlagt i räntor på lån från Sedmigrad- skyska fonden	”	1,350: —	
så att fondens allm. inkomster med	Fmk		2,843: 63
öfverskjuta dess allm. utgifter.			

4) Fondens Vinst- & Förlust-conto

skulle följaktligen gestalta sig sålunda:

Utgifterna för skolan	Fmk	3,149: 50	
” ” gårdarne	”	3,072: 22	Fmk 6,221: 72
Ränteöfverskottet utgör deremot	”	2,843: 63	
Fondens förlust för året alltså	Fmk		3,378: 09

5) *Fondens Balanskonto för 31 dec. 1886.**Debet.*

Fastigheterna vid Stora Robertsgatan	<i>Fr.</i>	53,150: —
Utgifna stående lån	”	60,500: —
Förskott till byggnadsstyrelsen	”	120,029: 81
2 st. aktier i Societetshusbolaget	”	228: 56
Kontanter och insättning å löpande räkning	”	26,233: 35
	<i>Fr.</i>	<u>260,141: 72</u>

Kredit.

Skuld till Sedmigradskyska fonden	<i>Fr.</i>	31,000: —
D:o ” Statskontoret	”	130,000: —
Fondens kapital alltså	<i>Fr.</i>	<u>161,000: —</u>
	<i>Fr.</i>	99,141: 72

På sätt af förestående korta öfverslag framgår, äro dessa begge fonders affärer rätt betydande och lofva att bli det ännu mera, sedan Maria-asylens ny-byggnadsföretag hunnit slutföras. Så stora affärer erfordra sjelffallet fullständig, öfversigtlig bokföring och vi kunna derföre icke underlåta att hos Stadsfullmäktige hemställa,

att uttrycklig föreskrift måtte meddelas Direktionen för de begge fonderna att för framtiden och redan för det löpande året låta införa fullständig bokföring för fondernas räkenskaper.

Enär räkenskaperna, sådana de förelagts oss och så ofullständiga de än äro, likväl öfverensstämman med och grunda sig på fullständiga verifikat, anse vi intet hinder möta deras godkännande för 1886, och hemställa alltså,

att Direktionen för ifrågavarande fonder måtte meddelas ansvarsfrihet för senaste redogörelseår.

Helsingfors, den 28 april 1887.

Karl H. Lindholm.

Viktor Heikel.

MAGISTRATEN

i

Helsingfors,

Handlingar angående revision af Helsingfors stads räkenskaper för år 1886.

Helsingfors d. 18 Juni 1887.

N:o 198.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Jemlikt sitt i dag fattade beslut har Magistraten äran till Herrar Stadsfullmäktige öfversända handlingarna rörande den af stadens revisorer verkställda granskning af stadens räkenskaper för sistlidet år jemte Folkskoledirektionens i anledning af revisionsberättelsen afgifna förklaring.

På Magistratens vägnar:

August Åkerberg.

Jul. Forsén.
f.d

Utdrag ur Magistratens i Helsingfors stad protokoll för den 14 Maj 1887.

§ 5.

S. d. beslöts: att remittera inneliggande handlingar till Drätselkammaren i Helsingfors med anmodan att affordra vederbörande förklaring i saken och dermed till Magistraten inkomma senast före den 15 instundande Juni, hvarvid remisshandlingarna tillika borde återställas. Antecknadt. Ort och tid som ofvan.

In fidem:
Theodor Ljungberg.

År 1887 den 3 Mars sammanträdde de för granskning af Helsingfors stads räkenskaper för år 1886 utsedde revisorerne. Närvarande voro: Revisorn G. Henrikson, Kamreraren H. Serenius, Filosofiemagistern E. S. Nordström, Agenten O. Hakulin och Bankkontoristen L. Nyberg samt undertecknad ordförande, som jemväl förde protokollet.

§ 1.

Herr Hakulin och undertecknad, som den 2 i denna månad varit hindrade att tillstädeskomma inför Magistraten, för att jemte öfriga revisorer emottaga stadens räkenskaper för ifrågavarande redogörelseår, och till följd deraf icke heller deltagit i det vid samma tillfälle revisorerne emellan skedda ordförande valet, förklarade sig nu godkänna detsamma.

§ 2.

Beslöts att arbetet skulle revisorerne emellan fördelas på följande sätt:

Granskningen af hufvudboken, kassaboken, memorialen och kommunala utskyldernas taxeringslängder samt donerade fondernas och poliskammarens räkenskaper skulle verkställas af Herrar Henrikson och Nordström samt af undertecknad; folkskolornas, folkbibliotekets, fattigvårdens, sundhets- och sjukvårdens, byggnadskontorets och de öfver försålda arrendetomter uppgjorda räkenskaperna samt memorialverifikaten af Herrar Henrikson och Nordström; tolagsräkenskaperna af Herrar Serenius, Hakulin och Nyberg samt hamnkontorets räkenskaper af Herr Nyberg. Fattigvårdens protokoller samt Drätselkammarens bref och protokoller skulle genomgås af Herr Henrikson och stadens säkerhetshandlingar granskas af Herrar Henrikson, Serenius och Nordström samt af undertecknad; hvaremot vid uppräknandet af de under år 1886 inlösta obligationerna och kupongerna till stadens obligationslån samtliga revisorer borde vara tillstädes.

In fidem:
F. Stenius.

Revisions-berättelse för år 1886.

Sedan undertecknade revisorer af Helsingfors stads räkenskaper för år 1886 slutfört detta oss ombetrodda uppdrag, få vi häröfver afgifva föreskrifven berättelse.

Under revisionen hafva vi genomgått och granskat såväl drätselverkets böcker med tillhörande verifikationer som dess protokoller och bref samt fattigvårdens, folkskolornas, folkbibliotekets, sundhets- och sjukvårdens, byggnadskontorets, tolagskammarens hamnkontorets och poliskammarens för ifrågasvarande år upprättade särskilda redovisningar.

I likhet med hvad under föregående år ägt rum få vi, för att åskådliggöra förhållandet emellan det af Stadsfullmäktige för år 1886 fastställda inkomst- och utgiftsförslaget å ena sidan samt stadens verkliga inkomster och utgifter å andra sidan, här intaga en för sådant ändamål uppgjord

Tablå:

	Enligt budgeten.		Enligt böckerna.	
	<i>Frå.</i>	<i>kl.</i>	<i>Frå.</i>	<i>kl.</i>
Inkomster.				
Beräknad och verklig behållning från år 1885 . . .	75,000	—	1,466,985	25
I. Räntor.				
Å bankdepositioner och löpande räkning	15,000	—	6,664	41
„ chaussee-obligationer	2,500	—	1,834	20
„ arrendetomtlösen	3,000	—	2,441	44
„ donerade fonder	11,562	—	10,695	59
„ diverse räkningar	—	—	755	65
II. Tomtlösen.				
För odisponerade tomter	12,000	—	—	—
„ arrendetomter	—	—	53,434	33
III. Stadens fasta egendom.				
Donerade hemmans räntor och arrenden	14,400	—	14,479	94
Arrenden för byggnader, tomter m. m. inom stadens plan	37,000	—	111,966	57
„ „ jordlägenheter, villaområden m. m. utom stadens plan	65,000	—		
Chaussee-arrenden	17,500	—	17,500	—
Hyra för lokaler i folkbibliotekshuset m. m.	5,000	—	5,167	07
„ „ stadens bodar och diskar	8,000	—	9,804	—
Simhusavgifter	450	—	536	—
Transport	266,412	—	1,702,264	45

	Transport	266,412	—	1,702,264	45
Hötägt		1,000	—	1,338	—
Muhlbetesafgifter		300	—	280	—
Tillfälliga arrenden		2,000	—	6,373	82
Hyra för rum i folkskolegården N:o 18 vid Nikolaigatan		—	—	290	—
IV. Tomtören		1,900	—	1,924	47
V. Inkomstgivande rättigheter.					
Tolag för varor, destinerade till Helsingfors		70,000	—	66,236	87
” ” ” ” ” ” uppstad		2,500	—	3,015	54
Debetsedelafgifter		400	—	554	68
Trafikafgifter		175,000	—	191,333	82
Mätningsafgifter		4,000	—	3,002	68
Transito magasinshyra		150	—	35	40
Hamnafgifter		80,000	—	106,008	28
Broafgifter		4,000	—	7,111	86
Ballastafgifter		400	—	574	—
Vågafgifter		1,600	—	2,848	03
Kokhusafgifter		200	—	261	—
Marknadsafgifter		900	—	1,177	20
Afgifter af utländingar för försäljning af matvaror vid mast		900	—	1,180	90
Fiskevattensafgifter		650	—	667	60
Auktionsprovision		700	—	849	62
Stadskällarrättigheter		775	—	775	—
Biljardafgifter		384	—	416	—
Boupptecknings procenter: Magistratens och Råd- stufvurättens andel		20,000	—	29,851	23
Fattiges andel		3,500	—		
Kollektmedel		200	—	283	40
Sakören: kronans andel 2,000: —					
stadens ” 800: —					
” fattiges andel 200: —		3,000	—	2,260	47
Böter för försummad betalning af kronoutskylder		1,600	—	1,427	76
Fattigafgifter af i Ryssland vistande personer		2,000	—	1,824	27
Arrende för Gammelstadsqvarn		3,535	—	3,000	—
Böter		—	—	144	97
Tolags- och trafikafgifter för år 1835		—	—	438	62
VI. Diverse.					
Personel fattigafgift		14,000	—	18,850	50
För sjukvård å feberlasarettet		500	—	1,467	—
	Transport	662,506	—	2,158,067	44

	Transport	662,506	—	2,158,067	44
Fattighjons arbeten		1,000	—	8,559	65
Jordafkastning från fattiggården		1,050	—		
Ersättning för underhåll af fattige		3,000	—		
Elevers i folkskolan afgifter		4,500	—	4,017	25
” ” handarbeten		550	—	390	38
Boklåneavgifter ingå bland hyror för loker i folkbibliotekshuset		—	—	—	—
Hundskatt		2,500	—	4,452	—
Bidrag till Brandverket af ryska teatern och ryska Alexanders gymnasium		490	—	490	—
Gerningsören		—	—	1,284	—
Börsprovision		—	—	54	72
Extra inkomster		—	—	290	47
VII. Statsbidrag.					
Till folkskolorna		32,000	—	32,000	—
” polisinrättningen		81,000	—	84,000	—
” gatubelysningen		12,000	—	12,000	—
” brandverket		8,210	—	8,210	—
Stadens andel i bränvinsskatten		7,764	17	11,385	24
VIII. Vattenledningen.					
För vattenförsäljning		150,000	—	160,292	68
” förhöjda vattenkonsumtionsavgifter		—	—	489	44
Uttaxering.					
Utskylder		640,921	31	689,966	58
Summa <i>Fmk.</i>		1,607,491	48	3,175,949	85

Utgifter.	Anslag enligt budgeten.		Utgift enligt böckerna.		Besparing å anslaget.		Årsanslaget öfverskridet.	
	<i>Fmk.</i>	<i>nl.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>nl.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>nl.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>nl.</i>
I. Stadens skulder.								
1:o. Å lånet för stadens reglering, upptaget år 1812, i amortering 2% å det ursprungliga skuldbeloppet <i>Fmk.</i> 264,000 med	5,288	—	5,288	—	—	—	—	—
2:o. Å lånet för rådhusbyggnaden, upptaget år 1837, i								
Transport	5,288	—	5,288	—	—	—	—	—

	Transport	5,288	5,288	—	—	—
	amortering $2\frac{0}{10}\%$ å <i>Fmf.</i> 125,714					
	med <i>Fmf.</i> 2,516: —					
	ränta å $4\frac{0}{10}\%$ på					
	återstående					
	<i>Fmf.</i> 4,952 198: 08	2,714 08	2,714 08	—	—	—
3:o.	Å lånet för chausséerna, upptaget år 1863, i amorte- tering <i>Fmf.</i> 3,554: 88					
	ränta å $4\frac{0}{10}\%$ på					
	<i>Fmf.</i> 48,628: 01 1,945: 12	5,500	5,500	—	—	—
4:o.	Å lånet för folkskolehuset vid Malmgatan, i amorte- ring <i>Fmf.</i> 3,646: 52					
	ränta å $5\frac{0}{10}\%$ på					
	<i>Fmf.</i> 47,069: 63 2,353: 48	6,000	6,000	—	—	—
5:o.	Å chausséobligationslånet af år 1865, i amorte- ring <i>Fmf.</i> 3,690: —					
	ränta å $3\frac{3}{5}\frac{0}{10}\%$					
	på <i>Fmf.</i> 110,000 3,960: —	7,650	7,650	—	—	—
6:o.	Å vattenledningslånet af år 1876 ränta å $5\frac{0}{10}\%$ på <i>Fmf.</i> 1,500,000	75,000	75,000	—	—	—
7:o.	Å nybyggnads- och regle- ringslånet af år 1882 i amorte- tering <i>Fmf.</i> 25,500: —					
	ränta å $4\frac{1}{2}\frac{0}{10}\%$ på <i>Fmf.</i>					
	1,550,000 för					
	$\frac{1}{2}$ år 34,875: —					
	ränta å $4\frac{1}{2}\frac{0}{10}\%$ på <i>Fmf.</i>					
	1,524,500 för					
	$\frac{1}{2}$ år 34,301: 25 *)	94,580	87,345	7,235	—	—
8:o.	Å ett förutsatt, men icke använt kassakreditiv å <i>Fmf.</i> 200,000, ränta och provision	5,000	—	5,000	—	—
9:o.	Diverse räntor	—	107 26	—	—	107 26
	Transport	201,732 08	189,604 34	12,235 —	—	107 26

*) Utgör rätteligen *Fmf.* 94,676: 25.

Transport	201,732 08	189,604 34	12,235 —	107 26
II. Stadens embetsverk.				
<i>Magistraten.</i>				
Löner, arvoden dyrtidstillägg m. m.	28,700 —	}	}	
<i>Rådstufvurätten.</i>				
Löner, arvoden, dyrtidstillägg m. m.	56,300 —	}	}	20,485 75
<i>Magistraten och Rådstufvurätten.</i>				
a) gemensamma biträden:		140,751 35	—	
Löner, arvoden och dyrtids- tillägg	11,700 —	}	}	
b) betjening:				
Löner, arvoden, dyrtidstil- lägg m. m.	23,565 60	}	}	2,276 68
c) diverse:				
Expenser	4,000 —	}	}	
Tilläggsexpenser	2,000 —			
Ersättning för bouppteck- nings procenter	35,000 —	24,716 21	10,283 79	—
d) pensioner:				
Till diverse personer	3,706 67	3,706 68	—	01
III. kommunalförvaltningen.				
<i>Stadsfullmäktige.</i>				
Sekreterarens, Notariens och Vaktmästarens löner	6,400 —	}	}	
Expenser	3,600 —			
<i>Drätselkammaren.</i>				
Aflöningar	15,800 —	16,839 90	—	1,039 90
Expenser	4,000 —	3,880 70	119 30	—
<i>Drätselkontoret.</i>				
Aflöningar	25,628 56	27,019 28	—	1,390 72
Expenser	1,800 —	2,106 65	—	306 65
<i>Tolagskontoret.</i>				
Aflöningar, hyror m. m. . . .	19,432 12	19,850 24	—	418 12
Expenser	1,250 —	848 20	401 80	—
Mätarearvoden	2,000 —	1,621 97	378 03	—
Transport	446,615 03	449,108 81	23,531 31	26,025 09

Transport	446,615 03	449,108 81	23,531 31	26,025 09
<i>Hamnkontoret.</i>				
Aflöningar	19,979 —	21,994 94	— —	2,015 94
Expenser	2,000 —	1,998 85	1 15	— —
<i>Byggnadskontoret.</i>				
Aflöningar	22,340 —	22,069 92	270 08	— —
Expenser	1,100 —	1,086 25	13 75	— —
Material och handtlångaredags- verken vid mätningar	3,000 —	4,237 57	— —	1,237 57
Renritning och kopiering af förslag till förändrad stads- plan	2,000 —	2,153 45	— —	153 45
IV. Gatubelysningen.				
Gasbelysningen ¹⁾	55,172 50	59,087 41	— —	3,914 91
Terpentin och petroleumbelys- ningen	19,620 —	19,758 90	— —	138 90
V. Brandverket.				
Hyror	6,900 —	6,900 —	— —	— —
Eldning och belysning	2,062 —	2,001 46	60 54	— —
Redskapens underhåll	3,000 —	2,009 80	990 20	— —
Aflöningar	34,710 —	33,997 20	712 80	— —
Brandstallet	5,350 10	3,977 06	1,373 04	— —
Inköp af nya redskap m. m. . . .	3,150 —	2,055 26	1,094 74	— —
Diverse	2,800 —	3,908 95	— —	1,108 95
VI. Polis- och fångvården.				
Polisinrättningen ²⁾	157,126 —	157,040 21	85 79	— —
Stadshäktets aflöningar	6,720 —	6,720 —	— —	— —
” förnödenheter	1,000 —	332 02	667 98	— —
VII. Sundhets- och sjukvården.				
Aflöningar, hyror och expenser	19,633 35	21,027 54	— —	1,394 19
Helsopolisen och undersöknings- station för lifsmedel	9,980 —	9,858 23	121 77	— —
Feberlasarettet	10,323 —	8,475 43	1,847 57	— —
Inventarier till nya sjukhuset	2,000 —	1,605 55	394 45	— —
Transport	836,580 98	841,404 81	31,165 17	35,989 —

¹⁾ Häri ingår ett extra anslag af den 27/4 1886 å *Fm*: 700:—.

²⁾ Häri ingå Polismästarenes personella lönetillskott *Fm*: 3,000:—.

Transport	836,580 98	841,404 81	31,165 17	35,989 —
VIII. Fattigvården.				
Aflöningar, dyrtidstillägg m. m.	12,660 —	12,553 94	106 06	— —
Hyra och städning	960 —	953 —	7 —	— —
Fattigunderstöd: ständiga . . .	46,000 —	51,295 41	— —	5,295 41
tillfälliga	8,360 —	5,997 62	2,362 38	— —
Beklädnad åt de fattige i fattiggården	4,600 —	4,418 18	181 82	— —
Kost för de fattige i arbets- och fattiggården samt inrättningens sjukhem	21,000 —	19,282 33	1,717 67	— —
Sjukvård utom inrättningen . .	11,500 —	11,139 82	360 18	— —
Läkemedel	2,700 —	2,008 37	691 63	— —
Inventarier	1,000 —	1,005 64	— —	5 64
Ved	3,500 —	3,294 25	205 75	— —
Foder för tvänne hästar	900 —	252 90	647 10	— —
Remontarbeten	2,150 —	2,382 60	— —	232 60
Telefonledning och oförutsedda behov	5,380 —	4,944 98	435 02	— —
IX. Undervisningsväsendet.				
Navigationsskolan	2,870 —	2,798 70	71 30	— —
Realskolan: hyra, hyresmedel och aflöningar	10,500 —	10,500 —	— —	— —
eldning och belysning	850 —	630 65	219 35	— —
inventarier och diverse	1,000 —	547 45	452 55	— —
Slöjdskolan	5,000 —	5,000 —	— —	— —
Handelsinstitutet	2,500 —	2,500 —	— —	— —
Folkskolorna: löner och arvoden	151,801 84	142,794 22	9,007 62	— —
arvode för matrikelföring	500 —	500 —	— —	— —
hyror	12,903 33	14,728 35	— —	1,825 02
undervisningsmaterial	6,000 —	8,349 80	— —	2,349 80
material för handarbeten	1,500 —	378 80	1,121 20	— —
möbler	7,000 —	8,940 70	— —	1,940 70
bidrag till upprätthållande af 2:ne fortsättnings-skolor	1,200 —	900 —	300 —	— —
ved och vedhuggning	6,000 —	5,679 80	320 20	— —
Transport	1,166,016 15	1,165,182 32	50,116 95	47,638 17

Transport	1,166,916 15	1,165,182 32	50,116 95	47,638 17
belysningskostnad	4,000 —	3,255 05	744 95	— —
beklädnad åt medellösa elever	4,000 —	4,011 71	— —	11 71
renhållning	4,500 —	4,682 98	— —	182 98
underhåll och reparationskostnader	5,000 —	6,834 37	— —	1,834 37
reparation af taket i folkskolegården n:o 21 vid Kaserngatan	5,000 —	9,721 07	— —	4,721 07
pensioner	800 —	800 —	— —	— —
Folkbiblioteket och läsesalen, inberäknadt extra anslaget af den $\frac{30}{3}$ å 1,343: 16	16,603 16	16,552 31	50 85	— —
Åt arbetareföreningen för folkliga föredrag	1,500 —	1,500 —	— —	— —
X. Allmänna onera.				
Skjutshållning	5,820 —	5,820 —	— —	— —
Kronoutlagor	629 04	629 04	— —	— —
XI. Vattenledningen.				
Förvaltning och drift	15,200 —	15,125 19	74 81	— —
Underhåll af byggnader m. m.	2,400 —	2,747 81	— —	347 81
Remont af filterbassinerna	600 —	649 75	— —	49 75
Underhåll af vattenståndsmätare	200 —	200 —	— —	— —
Reparation och justering af vattenmätare	600 —	698 40	— —	98 40
Öfrigt underhåll och telefonavgift	3,850 —	5,805 12	— —	1,955 12
Utsträckning af röret under: Konstantinsgatan från n:o 32 till Vinkelgatan	2,100 —	1,425 88	674 12	— —
Kristiansgatan från Mauritsgatan n:o 16, Winkelgatan från n:o 10 till Kristiansgatan samt under Mellan- och Brobergsgatorna från Kristiansgatan till n:o 14 Brobergsgatan	16,560 —	10,789 84	5,770 16	— —
Transport	1,256,278 35	1,256,430 84	57,431 84	55,839 38

Transport	1,256,278 35	1,256,430 84	57,431 84	56,839 38
Inköp af vattenmätare	6,000 —	7,243 78	—	1,243 78
Ombyggnad af hästbon vid kok- huset	600 —	514 70	85 30	—
Diverse mindre arbeten	1,680 —	3,028 80	—	1,348 80
XII. Allmänna arbeten.				
<i>1:o. Underhåll af staden tillhö- riga hus och byggnader samt lägenheter:</i>				
Restaurering af vestibulen och trappuppgången i rådhuset	2,200 —	3,226 10	—	1,026 10
Ombyggnad af Kaisaniemi värdshusve- randa	5,000 —	4,960 57	39 43	—
” af villan He- speriasinhäg- nad enligt 1885 års bud- get	2,400 —	2,872 50	—	472 50
För ett slutet varuskjul på sydliga ändan af södra Båthamnen: enligt 1883 års bud- get . . . 14,000:— enligt 1884 årsbudget 4,600:—	18,600 —	18,569 05	30 95	—
” inrättande af ett all- mänt afträde. . . .	2,800 —	3,798 10	—	998 10
Öfrigt underhåll	13,000 —	15,085 41	—	2,085 41
<i>2:o. Gator, kanaler, afloppsdiken och kajer:</i>				
Omläggning af stadens an- delar uti: Skilnaden från gården n:o 4 österut till Högbergs- gatan	1,100 —	1,100 —	—	—
Södra Esplanadgatan från Mikaels- till Vestra Hen- riksgatan	8,800 —	8,782 07	17 93	—
Östra Henriksgatan mel- lan Norra och Södra Esplanadgatorna	1,800 —	1,800 —	—	—
Transport	1,320,258 35	1,327,411 92	57,605 41	64,014 07

Transport	1,320,528 35	1,327,411 92	57,605 41	64,014 07
Södra Magasinsgatan längs Kaserntorget	1,100 —	1,143 58	— —	43 58
Påfyllning af Mikaelsga- gatan mellan Alexan- ders- och Brunns gatorna	9,100 —	10,180 94	— —	1,080 94
Nyläggning af: Smedsgatan från Sjömans- till Rödbergsgatan . . .	3,200 —	3,597 51	— —	397 51
Sydliga kajarmen i Södra hamnen	7,000 —	6,870 26	129 74	— —
Jernvägstorget, enligt 1885 års budget	50,000 —	50,928 96	— —	928 96
Öfrigt underhåll	25,000 —	29,035 46	— —	4,035 46
<i>3:o. Brunnar och vattenuppfor- dringsverk för brandväsen- det:</i>				
Diverse reparationer . . .	2,000 —	459 11	1,540 89	— —
<i>4:o. Stadens allmänna vägar:</i>				
För en jernbro öfver jern- vägens genomspräng- ning i Djurgården . . .	7,500 —	11,620 45	— —	4,120 45
Remont af vägen till Mej- lans villor	1,000 —	1,161 13	— —	161 13
Öfrigt underhåll	4,500 —	4,992 18	— —	492 18
<i>5:o. Renhållningsväsendet:</i>				
Underhåll af afstjelnings- platserna, bryggor och pråmar	2,000 —	2,905 86	4,094 14	— —
Vakter och pråmkarlar . .	5,000 —			
Renhållning af stadens all- männa platser och ga- tuandelar	13,500 —	13,500 —	— —	— —
Latriners och pissoirers un- derhåll och renhållning	3,000 —	3,016 58	— —	16 58
<i>6:o. Stadens chausséer:</i>				
Gångbana längs Östra chausséen från Hagnäs till Fogelvik	8,000 —	9,376 31	— —	1,376 31
D:o längs Östra och Vestra chausséerna, enligt 1885 års budget	8,000 —	7,349 —	651 —	— —
Transport	1,470,158 35	1,483,549 25	64,021 18	76,667 17

Transport	1,470,158 35	1,483,549 25	64,021 18	76,667 17
Underhåll af körbanor, vaktstugor m. m. . . .	12,000 —	13,906 27	— —	1,906 27
<i>7:o. Stadens planteringar och trädskola:</i>				
Underhåll af planteringar och hägnader	19,500 —	22,598 62	— —	3,098 62
Festplanens i Kaisaniemi påfyllning och plane- ring	2,000 —	4,011 10	— —	2,011 10
<i>8:o. Stadens hamnar:</i>				
För uppmuddring af in- loppet till Sörnäs, en- ligt 1885 års budget	35,000 —	36,415 17	13,584 83	— —
enligt 1886 års bud- get	15,000 —			
” en Mörings boj i Norra hamnen	2,200 —	1,103 28	1,096 72	— —
Uppmuddring af de inre bassinerna i Sandviks hamnen	2,000 —	2,012 28	— —	12 28
Ombyggnad af kajarmen i Sandviks hamnen, en- ligt 1885 års budget . .	9,600 —	9,735 62	— —	135 62
Utfyllning af södra delen af Södra båthamnen, en- ligt 1884 års budget . .	30,000 —	28,801 23	1,198 77	— —
<i>9:o. Inköp af inventarier . .</i>	4,000 —	6,483 68	— —	2,483 68
<i>10:o. Underhåll af inventarier, tvättbryggor m. m. . . .</i>	10,000 —	5,785 87	4,214 13	— —
<i>11:o. Planering af gator:</i>				
Annegatan, enligt 1885 års budget	7,800 —	2,627 70	5,172 30	— —
Arbetaregatan mellan Lappviks- och Barn- hemsgatorna	800 —	1,219 03	— —	419 03
Sandvikskajen, enligt 1885 års budget	7,800 —	8,419 41	— —	619 41
Transport	1,627,858 35	1,626,668 51	88,543 02	87,353 18

Transport	1,627,858 35	1,626,668 51	88,543 02	87,353 18
<i>12:o. anläggning af afloppskanaler under:</i>				
Mikaelsgatan från Regeringsgatan till kloaken under Jernvägstorget .	3,800 —	4,284 07	— —	484 07
Salutorget från Kapellesplanaden till hamnen .	8,200 —	8,944 45	— —	744 45
Vestra Henriksgatan från adr. n:o 8 till Annegatan	840 —	525 39	314 61	— —
Konstantins-, Freds- och Mariegatorna, från norra brandtornstomten till Kyrkogatan	7,350 —	5,572 47	1,777 53	— —
Kristians-, Mellan- och Brobergsgatorna från adr. n:o 16 vid Kristians- och n:o 14 vid Brobergsgatan till sjön	13,340 —	8,712 09	4,627 91	— —
Berg-, Regerings- och Glogatorna från adr. n:o 3 vid Berggatan till adr. n:o 6 vid Glogatan . .	3,600 —	1,397 27	2,202 73	— —
Fabiansgatan från adr. n:o 26 till n:o 33 samt från Alexanders- till Norra Esplanadgatan	5,600 —	2,925 24	2,674 76	— —
Riddaregatan från adr. n:o 3 till Kyrkogatan . .	480 —	333 03	146 97	— —
Skilnadstorget, extra anslag af den $\frac{7}{9}$ 1886 . .	240 —	332 15	— —	92 15
<i>13:o. Nybyggnadsföretag:</i>				
Folkskolehuset vid Malmgatan, enligt 1885 års budget . . . 281,000: —				
enligt 1886 års budget . 25,000: —	306,000 —	306,409 41	— —	409 41
Ryska proviantmagasinet, enligt 1882 och 1885 års budget	400,000 —	422,597 32	— —	22,597 32
Transport	2,377,303 35	2,388,701 40	100,287 53	111,680 58

*) Häri ingår ett extra anslag af den $\frac{21}{9}$ 1886 å *Fm.* 300.

Transport	2,377,308 35	2,388,701 40	100,287 53	111,680 58
XIII. Diverse.				
Taxerings- och pröfningsnämnden m. m.	2,500 —	1,941 41	558 59	— —
Revision af stadens räkenskaper	2,100 —	2,100 —	— —	— —
Eldnings- och lysningsämnen	7,000 —	7,295 23	— —	295 23
För stormvarningstelegram och signalering af middagstimmerna	550 —	300 —	250 —	— —
Brandstodsafgifter	2,500 —	3,428 15	— —	928 15
Tillskottsarvode åt mantalskrifvaren	100 —	100 —	— —	— —
Årsbidraget till trädgårdsföreningen i Helsingfors, beviljad för åren 1882—1892	1,000 —	1,000 —	— —	— —
Bidrag till ett agrikultur och handelskemiskt laboratorium	800 —	800 —	— —	— —
För register till vallängden	500 —	500 —	— —	— —
Anslag till juridiskt biträde åt obemedlade	2,500 —	2,381 92	118 08	— —
Afkortning af uttaxerade medel och andra inkomster	35,000 —	43,979 29	— —	8,979 29
Afsyning af hyrkuskarnes droschor och slädar samt stängsel vid marknader	250 —	— —	250 —	— —
Utskrifning af stadens tomtbok, enligt 1881 års budget	400 —	248 50	151 50	— —
För saluhallar å Kaserntorget, enl. 1883 års budget 50,000: — Då 1886 års budget upptager i den presumerade behållningen från år 1885 deraf <i>Smk</i> : 48,775, observeras här endast	1,225 —	1,225 —	— —	— —
Restituerade kommunala utskyl-der	— —	2,076 13	— —	2,076 13
" trafikafgifter	— —	609 23	— —	609 23
" hamnafgifter	— —	3,016 64	— —	3,016 64
" arrendemedel	— —	3,206 —	— —	3,206 —
" tolagsafgifter	— —	79 26	— —	79 26
Planering af Fredriksgatan, enligt 1885 års budget <i>Smk</i> : 7,200, deraf oanvänt återstod	3,952 70	500 —	3,452 70	— —
Transport	2,437,686 05	2,463,488 16	105,068 40	130,870 51

Transport	2,437,686 05	2,463,488 16	105,068 40	130,870 51
Elektrisk belysning i realskolas lokal; extra anslag af den 26 Maj 1885	240 —	100 —	140 —	— —
Ombyggnad af Gammelstadsqvarn, enligt 1883 års budget <i>Fm.</i> : 45,000, deraf oanvändt återstod	129 42	234 15	— —	104 73
<i>År 1886 beviljade anslag, enligt Stadsfullmäktiges beslut:</i>				
Den ¹⁹ / ₁ för planering af Båtsmansgatan . . . 10,000: —				
” ² / ₂ ” d:o d:o . 30,000: —	40,000 —	41,348 96	— —	1,348 96
” ” ” hundskatte-omkostnader	25 —	122 50	— —	97 50
” ²⁷ / ₄ ” bestridande af rådmansvikariat	1,800 —	1,800 —	— —	— —
” ” ” inventarier till rådhuset	1,000 —	1,229 65	— —	229 65
” ³⁰ / ₃ till underhåll af brandmästarens häst	300 —	166 40	133 60	— —
” ¹⁸ / ₅ ” herberge åt frigifna fångar	600 —	300 —	300 —	— —
” ” för anbringande af mjölkglas till gatlyktor	800 —	800 —	— —	— —
” ²² / ₅ ” ett hundstall	333 10	333 10	— —	— —
” ²⁵ / ₅ till resemedel för inhemtande af kändedom om arbetsinrättningar i utlandet	600 —	600 —	— —	— —
” ²² / ₆ för anställande af en tillsyningsman vid Sundhetspolisen	450 —	450 —	— —	— —
” ” ” arbetshus för barn	1,200 —	1,200 —	— —	— —
” ²¹ / ₉ ” kanalen under Hagasundsgatan	160 —	337 35	— —	177 35
” ²⁶ / ₁₀ ” justitieborgmästare och rådmans vikariaten	1,127 74	1,127 74	— —	— —
” ⁵ / ₁₀ till pensioner åt folkskollärarepersonalen	940 —	940 —	— —	— —
Transport	2,487,391 31	2,514,578 01	105,642 —	132,828 70

Den $\frac{9}{11}$ till Transport	2,487,391	31	2,514,578	01	105,642	—	132,828	70
gratifikationer för f. d. ryska proviantmagasinets utrymmande	600	—	600	—	—	—	—	—
” $\frac{22}{6}$ ” renhållning af fattige gårdsegarers gårdar	190	30	190	30	—	—	—	—
För vattenledningens utsträckning till Sörnäs	—	—	10,315	98	—	—	10,315	98
” elektrisk belysning i folkskolehuset vid Malmgatan	—	—	8,584	—	—	—	8,584	—
Debetsedelafgifter	—	—	271	20	—	—	271	20
Behållning ultimo December 1886	—	—	641,410	36	—	—	641,410	36
Summa <i>Fmk</i>	2,488,181	63	3,175,949	85	105,642	—	793,410	24

Påbörjade, men ultimo December 1886 ännu ej afslutade arbeten.

	Tiden då anslaget beviljats.	Anslagets belopp.		Utgifvet enligt böckerna.	
		<i>Fmk</i>	<i>nl.</i>	<i>Fmk</i>	<i>nl.</i>
Affattning af villaområden vid östra chausséen .	18 ²⁸ / ₄ 85	4,200	—	5,181	57
Kommunala sjukhuset, vatten- och afloppsledningar m. m.	1886	21,680	—	19,296	05
Vattenledningens utsträckning till länsfängelset å Skatudden	18 ²² / ₆ 86	16,000	—	15,355	53
Anslag för uppköp af meter-vigter m. m.	18 ¹⁶ / ₁₁ 86	—	—	1,175	16
Inredning af f. d. ryska proviantmagasinet . . .	—	—	—	1,190	—
Summa <i>Fmk</i>	—	—	—	42,198	31

År 1886 beviljade extra anslag, hvilka under redogörelseåret icke blifvit använda:

För torrläggning af bostadstomterna N:o 18 och 20 af villaområdet Ås	<i>Fmk</i>	300: —
” kolerafarsotens hämmande	<i>Fmk</i> 7,000 till ”	20,000: —
” brandklocka vid Barnhems- och Arbetaregatorna	”	400: —
” utskrifning af protokollsutdrag åt aktorer	”	1,000: —
” vattenledning och afloppskanal till villan Alkärr	”	2,675: —
” tillsyn af byggnadsarbeten åt Ingenjören von Knorring och Muraren Ärt	”	800: —

Sammandrag af bilanserna i

Kredit.			
Kassa	—	—	2,344 20
Föreningsbanken, löpande räkning	72,038 09	—	—
Wasa aktiebank d:o d:o	15,369 72	—	87,407 81
Obligationer af chaussée lånet	50,950 —	—	—
af finska 4½ % statslånet för inlösen af donationsgods	1,515 —	—	52,465 —
Byggnadsmaterial	—	—	39,516 48
Byggnaderna å holmen Knekten	—	—	8,505 64
Brunnsparken	—	—	231,010 18
<i>Förskotter mot redovisningsskyldighet:</i>			
Diverse nämnder och verk (9 skilda poster)	—	—	1,490 46
<i>Olyftade bidrag:</i>			
Från ryska statsverket för inqvarteringen	—	—	28,463 57
<i>Enskildes andelar i gatläggningskostnader:</i>			
Stenläggning af Unionsgatan	—	—	2,066 05
<i>Diverse fordringar:</i>			
Arrendetomtlösen	89,091 72	—	—
Fordran hos diverse personer, kassor, bolag m. m. (33 skilda poster)	23,040 88	—	112,132 60
<i>Utestående rester:</i>			
Enligt särskilda restlängder	—	—	169,162 28
<i>Ofulländade arbeten:</i>			
Under 5 skilda konti	—	—	42,198 31
Kuhlbergs propriebalans	—	—	2,075 44
Kapitalkonto, netto gäld	—	—	3,285,495 49
Summa <i>Tm</i>	—	—	4,064,333 51

hufvudboken ultimo December 1886.

Debet.				
Utelöpande förfallna kuponger till chaussée lånet . . .		405	—	
" " vattenledningslånet . . .		3,820	—	
" " 1882 års regleringslån		3,510	—	7,735
Chausséelånets amorteringsfond		—	—	3,690
Brunsparkens chausséebyggnadsfond		—	—	3,944 64
Uttaxerade inqvarteringsafgifter, innestående		—	—	3,028 38
Bränvinsskatten		—	—	2,194 46
Af statsbidraget för folkskolorna, innestående		—	—	169 62
Ersättning för vanhäfd af Mejlans hemman		—	—	3,700 20
Anslaget till arbetshus för barn		—	—	600 —
På förskotterade landtdagskostnaders konto innestående		—	—	1,441 27
För vattenledningens diverse mindre arbeten d:o		—	—	175 —
Mantalsskrifvarens tillskottsarvode		—	—	100 —
För 1886 års oliqviderade räkningar reserverade		—	—	104,961 36
Diverse kreditorer (6 skilda poster)		—	—	2,901 80
Förskottsvis inbetalda arrendemedel		2,341	63	
" " vattenkonsumtionsafgifter		12	30	
" " inbetald hundskatt		432	—	2,785 93
<i>Lån af finska statsverket:</i>				
För stadens reglering, af år 1812	52,432:	—		
" rådhusbyggnaden, af år 1837	2,436:	—		
" chausséerna, af år 1863	45,073:	13		
" folkskolehuset vid Malmgatan, af år 1881	43,423:	11	143,364	24
<i>Obligationslån:</i>				
För stadens chausséer, af år 1865	110,300:	—		
" inlösen af vattenledningen, af år 1876	1,500,000:	—		
" stadens nybyggnads- och regleringsarbeten, af år 1882	1,531,831:	25	3,142,131	25
Saldo		—	—	641,410 36
Summa <i>Fmk.</i>		—	—	4,064,333 51

Utestående rester:

	Ultimo De- cember 1885.	Ultimo De- cember 1886.
Kommunala utskylder	<i>Fmk.</i> 76,979: 85	<i>Fmk.</i> 67,792: 42
Vattenkonsumtionsafgifter	36,221: 89	45,308: 26
Tolags- och trafikafgifter	21,865: 45	29,090: 79
Chausséarrende	6,335: —	— —
Arrendemedel	4,978: 12	8,587: 95
Hamn- och vågafgifter	4,508: 32	5,667: 59
Bod- och diskhyror	1,473: 50	3,585: 75
Landtdagskostnader	913: 30	239: 34
Personella fattigafgifter	548: —	488: —
Legosängsafgifter	727: 80	1,467: —
Stadskällarafgiften	387: 50	710: 42
Kollektmedel	271: —	283: 40
Auktionsprovision	206: 35	200: 73
Hundskatt	204: —	189: 95
Hyror	96: —	— —
Biljardafgifter	64: —	121: 60
Tillfälliga arrenden	20: —	— —
Arrende för Gammelstads qvarnen	1,550: —	2,250: —
Bouppteckningsprocenter	— —	2,922: 48
Folkbibliotekets diverse inkomster	— —	256: 60
	<i>Fmk.</i> 157,350: 08	<i>Fmk.</i> 169,162: 28

Värdet af staden tillhöriga inventarier

och öfriga löseegendom inom nedannämnde lokaler och platser utgjorde, enligt af stadens inventeringsmän den 29 Mars innevarande år till riktigheten bestyrkt inventariebok, såsom följer:

I rådhuset	<i>Fmk.</i> 29,232: 44
„ obduktionshuset	49: 55
„ andra polisvaktkontoret	3,516: —
„ inqvarteringsnämndens lokal	1,819: 96
„ brandverkets lokal	69,293: 86
„ byggnadskontoret, materialgårdarna m. m.	142,446: 95
„ feberlasarettet	11,373: 16
„ fattiggården	28,084: 41
„ folkskolorna	30,821: 90

I folkbiblioteket	<i>Smf</i>	8,877: 05
„ realskolan	„	3,417: 40
„ hamnkontoret, våg- och kokhuset	„	4,971: 06
„ undersökningsstationen för lifsmedel	„	2,535: 65
„ tolagskontoret	„	2,537: —
„ brunnsparcken	„	14,278: 36
	<i>Smf</i>	<u>353,254: 75</u>

Stadens ansvarssumma för utfärdade obligationer till 1865 års chausséelån

utgjorde ultimo December 1886 oförändradt	<i>Smf</i>	110,300: —
Deraf den 31 December 1886 i stadskassan qvarliggande	„	59,950: —
och i allmänna rörelsen utlöpande	„	50,350: —

Ultimo December 1885 funnos till chausséelånet hörande förfallna kuponger utelöpande *Smf* 232: 20

År 1886 till inlösen förfallna kuponger „ 3,960: —

Smf 4,192: 20

År 1886 inlösta kuponger „ 3,787: 20

Utelöpande förfallna kuponger ultimo December 1886 *Smf* 405: —

Samtliga till lånet hörande, år 1886 inlösta kuponger hafva vi efter skedd uppräknig insatt i ett konvolut, som, af oss försegladt och med innehålls påskrift försedt, öfverlemnades till Drätselkammaren att förvaras.

Öfver vattenledningslånet samt 1882 års nybyggnads- och regleringslån

hafva särskilda berättelser af oss afgifvits.

Då kändedomen om tillkomsten af och ändamålet med de till staden donerade fonderna, hvilka numera uppgå till ganska betydliga belopp, torde vara af ett allmännare intresse för kommunen i dess helhet, hafva revisorerne ansett det vara skäl att här intaga en detaljerad redogörelse öfver allt hvad af oss beträffande dessa fonder inhemtats. Sålunda upplifvas jemväl minnet af donationsgifvarena och lemnas en tidsbild af olika tidens sträfvan för utöfvande af välgörenhet i vår kommun.

Till staden donerade, under Drätselkammarens förvaltning stående fonder.

1. Realskolans stipendiifonder.

Hit höra Alexander II:s stipendiifond och Helsingfors utskänkningsaktiebolagsfond. Förstnämnda fond är den 3 Mars 1880 bildad genom insamling bland stadens innevånare å subskriptionslistor, som med anledning af Kejsar Alexander II:s 25 åriga regeringsjubileum utsändes och utgör jemlikt Stadsfullmäktiges den 23 Oktober 1883 gjorda fördelning af de insamlade medlen *Smk*: 1,300. Den senare fonden åter är den 11 April 1883 donerad af Helsingfors utskänkningsaktiebolag och utgjorde *Smk*: 3,000, hvaraf likväl 60 mark genast utbetaltes i stipendier. För återstoden inköptes *Smk*: 3,000 i obligationer af Helsingfors stads $4\frac{1}{2}\%$ lån af år 1882 efter kurs 98: —.

Ultimo December 1885 uppgingo fondernas tillgångar till	<i>Smk</i> : 4,370: 14
År 1886 influtna räntor	” 194: 72
	<hr/>
	<i>Smk</i> : 4,564: 86

Utbetalt år 1886 till Realskolan	” 194: 64
--	-----------

Behållning ultimo December 1886:

Obligationer af finska $4\frac{1}{2}\%$ statslånet för inlösen af donationsgods, nominelt <i>Smk</i> : 1,300	<i>Smk</i> : 1,300: —
Obligationer af Helsingfors stads $4\frac{1}{2}\%$ lån af år 1882, nominelt <i>Smk</i> : 3,000, bokförda till	” 2,940: —
Wasa aktiebank på löpande räkning	” 97: 97
Upplupna, oguldna räntor	” 32: 25
	<hr/>
	<i>Smk</i> : 4,564: 86

I ofvanstående behållning ingå:

Alexander II:s stipendiifond med	<i>Smk</i> : 1,300: —
Utskänkningsaktiebolagets fond med	” 2,940: —
Upplupen, odisponerad ränta	” 130: 22
	<hr/>
	<i>Smk</i> : 4,370: 22

2. Arosins testamentsfond.

Fonden är den 18 December 1873 donerad af Fröken Anna Sara Arosin och utgjorde ursprungligen 62,626 mark 93 penni. Den årliga räntan å kapitalet utdelas halfårsvis till här i staden bosatta fattiga, till 45 års ålder komma ogifta fruntimmer af ståndspersonsklassen. Hvarje understöd utgår med 100 mark årligen och uppbäres för lifstiden. Af flere syskon erhåller blott en företrädesvis den äldsta understöd. Pensionen upphör om understödstagaren träder i äktenskap eller kommer i ekonomiskt oberoende. Stadens kyrkoherde i samråd med Magistraten bestämmer de personer, som från fonden skola erhålla understöd. Främst tilldelas emellertid Enkefru Eva Winblad *Smk*: 200 samt hennes döttrar Edla

Mathilda och Amanda Rosalie *Fmk*: 100 hvardera årligen under deras lifstid, äfven om de skulle ingå giftermål.

Fondens tillgångar ultimo December 1885	<i>Fmk</i> :	65,132: 30
Influtit år 1886	"	2,980: 61
	<i>Fmk</i> :	<u>68,112: 91</u>
Utbetalt år 1886 i pensioner	<i>Fmk</i> :	3,100: —
i depositionsafgift till Finlands Bank	"	72: —
		<u>3,172: —</u>

Behållning ultimo December 1886:

Obligationer af finska $4\frac{1}{2}\%$ statslånet för inlösen af donationsgods, nominelt <i>Fmk</i> : 28,200, bokförda till	<i>Fmk</i> :	27,055: 15
" af Helsingfors stads $4\frac{1}{2}\%$ lån, <i>Fmk</i> : 23,000, bokf. till	"	22,770: —
" af 1863 års finska $4\frac{1}{2}\%$ statslån Th. 2,000 bokf. till	"	7,342: 86
" af 1871 års ryska 5% konsol. jernvägslån £ 150 bokf. till	"	3,750: —
" af 1872 års ryska 5% konsol. jernvägslån £ 100 bokf. till	"	2,500: —
Aktier i Föreningsbanken, nominelt <i>Fmk</i> : 500, bokförda till	"	850: —
Wasa aktiebank, löpande räkning	"	27: 22
Upplupen, ogulden ränta	"	645: 68
	<i>Fmk</i> :	<u>64,940: 91</u>
	<i>Fmk</i> :	68,112: 91

Fondens ursprungliga tillgångar, hvilka hufvudsakligast utgjordes af räntebärande obligationer och in-tecknade skuldsedlar, böra enligt testamentets ordalydelse bibehållas i samma slags „papper“ och förvaras i Finlands Bank.

Till förmon för fattigvården donerade fonder.

Uti detta konto bokföras och redovisas följande 17 fonder, nemligen:

a) Kommerserådet Johan Sederholms arfvingars fond, ursprungligen stor Rdr 1,000 rgls, donerad den 11 Mars 1805 såsom „stående fond“ för en fattigvårdsinrättning;

b) Kommerserådet Nathanael Heidenstrauchs fond, urspr. stor 500 rdr b:co, donerad den 31 Oktober 1807 till „inrättning af en fattigvård“;

c) Öfverstelöjtnanten C. J. Nordenstams fond, urspr. stor 1,000 rub. b:co ass., gifven den 31 December 1812 till en fattigvårdsinrättning såsom „stående kapital“, hvilket enligt donatorns förordnande finge utlånas mot 6% ränta;

d) Auditören Jakob Daniel Weckströms fond, urspr. stor 3,500 rdr rgls, donerad den 7 Januari 1813 till en fattigvårdsinrättning;

e) Finske frimurarelogernas fond, urspr. stor 3,000 rdr b:co, skänkt den 30 Juni 1815 till fattigvårdsinrättningen i Helsingfors;

f) Medborgarekassan, urspr. stor 3,325 rub. b:co ass. och 750 rdr rgls, insamlad år 1815 för den nya fattigvårdsinrättningen genom subskriptionslistor, utsände bland Helsingfors stads innevånare;

g) Helsingfors stads kyrkofattigkassa, urspr. stor 1,250 rdr rgls och 500 rub. b:co ass., öfverlemnad år 1816 af kyrkorådet till den nyinrättade fattigvårdens direktion;

h) Sveaborgs skole-, fattigvårds- och arbetshusinrättningsfond, urspr. stor 5,978 rdr 43 sk. 2 rst. b:co, donerad den 1 November 1816 till fattigvårds- och undervisningsinrättningen i Helsingfors;

i) Kommerserådet L. Sederholms fond, urspr. stor 500 rub. b:co ass., donerad den 3 Augusti 1816 till fattigvårdsinrättningen;

k) Majoren Carl Otto af Forselles' fond, urspr. stor 1,000 rub. b:co ass., skänkt den 10 Oktober 1816 till fattigvårdsinrättningen;

l) Sjötullvaktmästaren Johan Mobergs fond, urspr. stor 1,719 rub. 36¹/₂ kp. b:co, donerad den 13 December 1819 till fattigvårdsinrättningen i Helsingfors;

m) Verklige statsrådet J. A. Ehrenströms fond, urspr. stor 1,000 rub. b:co ass., donerad den 10 Juni 1824 till „fattigvårdsanstalten“;

n) Kejsar Nikolai I:s fond, bestående af 200 stycken aktier i societetshusaktiebolaget i Helsingfors, donerade år 1830 till förmon för fattigförsörjningsanstalten, för att bevara minnet af Hans höga besök härstädes;

o) Kejsar Nikolais I:s och Hans höga Gemåls fond, urspr. stor 8,000 rub. b:co ass., donerad den 22 Juli 1833 till Helsingfors stads fattigvårdsinrättning;

p) Tullförvaltaren Adolf Ekholms fond, urspr. stor 857 rub. 14 kop. s:r, donerad den 25 Juli 1842 till fattigvårdsinrättningen;

q) Bagareenkan Carolina Charlotta Schulins fond, urspr. stor 500 rub. s:r, donerad den 19 Februari 1851 till Helsingfors fattigkassa, och

r) Handlande enkan Karolina Nyströms fond, stor 4,000 *ℳ*, donerad år 1885 till „fattighuset vid Edesviken i denna stad“ med vilkor, att räntorna på detta kapital, som levererats till stadskassan den 12 Juli 1886, användas att ersätta fattighuset för underhållet af de ryska församlingens grekisk-ryska trosbekännare, som blifva i fattighuset emottagna.

Räntorna på alla dessa fonder ingå, jemlikt Stadsfullmäktiges beslut af den 2 Mars 1886 i stadskassan, alldenstund staden uppehåller och bekostar fattigvårdsinrättningen.

Fondernas sammanlagda tillgångar uppgingo ultimo December 1885

till <i>ℳ</i>		74,513: 87
År 1886 har influtit: räntor och dividender	<i>ℳ</i> 6,787: 72	
Enkefru Nyströms donation	„ 4,000: —	10,787: 72
	<i>ℳ</i>	<u>85,301: 59</u>
Utgifter år 1886: till stadskassan utgifna	„	6,772: 59

Behållning ultimo December 1886:

Obligationer af finska 4 $\frac{1}{2}$ % statslånet för inlösen af donationsgods, nominelt <i>Fmk</i> 51,600, bokförda till	<i>Fmk</i> 51,342: —	
Aktier: 200 st. i Societetshuset i Helsingfors, nominelt	" 22,800: —	
Wasa aktiebank, depositionsräkning	" 4,000: —	
Upplupen, ogulden ränta	" 387: —	78,529: —
		<i>Fmk</i> 85,301: 59

De särskilda foederna ingå i ofvanstående behållning med följande belopp:

J. Sederholms arfvingars fond	<i>Fmk</i> 2,057: 14	
N. Heidenstrauchs "	" 1,028: 57	
C. J. Nordenstams "	" 1,142: 86	
J. D. Weckströms "	" 4,800: —	
Finske frimurarelogernes "	" 8,160: —	
Medborgarkassan	" 4,828: 57	
Helsingfors stads kyrkofattigkassa	" 2,148: 57	
Sveaborgs skole-, fattigvårds- och arbetshusinrättnings fond	" 8,022: 86	
L. Sederholms fond	" 571: 43	
C. O. af Forselles fond	" 1,142: 86	
J. Mobergs "	" 1,708: 57	
J. A. Ehrenströms "	" 1,142: 86	
Nikolai I:s "	" 22,800: —	
" och Hans höga Gemåls fond	" 9,142: 86	
A. Ekholms fond	" 3,444: 85	
Karolina Charlotta Schulins fond	" 2,000: —	
Karolina Nyströms "	" 4,000: —	78,142: —
Upplupen ränta	<i>Fmk</i> 387: —	
		<i>Fmk</i> 78,529: —

4. Till förmon för feberlasarettet donerade fonder.

Till dessa fonder höra Nikolai Alexandrowitsch' och Enkefru E. Soltikoffs fonder. Den förstnämnda fonden, som är bildad år 1865 genom insamling på föranstaltande af Generalguvernören, Friherre Rokassowskij för inrättande af en särskild, efter H. K. H. Tronföljaren Nikolai Alexandrowitsch benämnd afdelning i det tillämnade feberlasarettet, utgjorde ursprungligen 9,886 mark, men har genom upplupna räntor ökat till *Fmk* 10,000. E. Soltikoffs fond, ursprungligen 500 rub. s:r, donerad den 5 September 1871 till feberlasarettet i Helsingfors stad, har sedermera genom förräntning vuxit till *Fmk* 2,400. Räntorna å dessa fonder uppbäras enligt Stadsfullmäktiges beslut den 2 Mars 1886 af staden, enär densamma inrättat och vidmakthåller ett feberlasarett.

Ultimo December 1885 uppgingo fondernas tillgångar till . . .	<i>Smk</i>	12,493: 75	
År 1886 influtit	<i>n</i>	562: 50	
	<i>Smk</i>	13,056: 25	
Ubetalt år 1886 till stadskassan	<i>n</i>	562: 50	
Behållning ultimo December 1886:			
Obligationer af finska $4\frac{1}{2}\%$ statslånet för inlösen af donationsgods, nominelt <i>Smk</i> 12,500, bokförda till	<i>Smk</i>	12,400: —	
Upplupen, ogulden ränta	<i>n</i>	93: 75	12,493: 75
	<i>Smk</i>		13,056: 25

Fonderna, som ingå i denna behållning, utgöra:

Nikolai Alexandrowitsch fond	<i>Smk</i>	10,000: —	
E. Soltikoffs	<i>n</i>	2,400: —	12,400: —
Upplupna, oguldna räntorna	<i>Smk</i>		93: 75

5. Till förmon för folkskolorna donerade fonder.

Hit höra Kapten Wilhelm Elgs fond, urspr. stor 10,000 rdr b:co, donerad den 23 Maj 1828 såsom stående kapital till bättre organisation af fattigskolan, med den föreskrift att räntan 600 riksdaler i samma myntsort användes ensamt till skolans „underhåll med böcker och inventarier samt till skollärarens aflöning“, och Danssällskapets i Helsingfors fond, bestående af 80 aktier i Societetshusaktiebolaget, donerade år 1833 till en Bell-Lancasterskola i Helsingfors. Beträffande förstnämnda fond finnes antecknadt, att donationen egentligen utgjorde i *Smk* 21,120, men att fonden enligt allmänt kyrkostämmobeslut den 10 Maj 1865 godtgjordes för räntor, som emot testators föreskrift användts till fattigvårdens allmänna ändamål med *Smk* 12,926: —. Räntan å dessa fonder ingår i stadskassan, när staden inrättat och vidmakthåller folkskolorna.

Fondernas tillgångar uppgingo ultimo December 1885 till . . .	<i>Smk</i>	43,502: 50	
År 1886 influtit	<i>n</i>	3,302: —	
	<i>Smk</i>	46,804: 50	
År 1886 utbetalt till stadskassan	<i>n</i>	3,285: —	

Behållning ultimo December 1886:

Obligationer af finska $4\frac{1}{2}\%$ statslånet för inlösen af donationsgods, nominelt <i>Smk</i> 34,200, bokförda till	<i>Smk</i>	34,063: —	
Aktier, 80 st. i societetshuset i Helsingfors	<i>n</i>	9,200: —	
Upplupen, ogulden ränta	<i>n</i>	256: 50	43,519: 50
	<i>Smk</i>		46,804: 50

I ofvanstående behållning ingående fonder utgöra:

W. Elgs fond	<i>Smk</i>	34,063: —	
Danssällskapets i Helsingfors fond	<i>n</i>	9,200: —	43,263: —
Upplupen, ogulden ränta	<i>Smk</i>	256: 50	
	<i>Smk</i>		43,519: 50

6. Fattigvårdens fonder utan uppgifvet ändamål.

Hit höra följande sju fonder, nemligen:

a) Kronobränneribokhållaren C. G. Hanells fond, uppgående enligt donationsbrevet af den 20 Augusti 1798 till Rdr 3,333:16 sk. rgl's, hvarå räntan, som förutsattes inflyta med 6 %_o, årligen på donators dödsdag den 23 Februari distribueras genom Fattigvårdsstyrelsen till stadens fattige; (Angående fonden finnes antecknadt, att densamma år 1864 af kyrkoförvaltningskomitén levererades till Fattigvårdsdirektionen, hvarvid tillika anmärktes, att de af testator till förvaltningskostnader anslagna 333 rdr 16 sk. icke omhänderhafts af komitén.)

b) Grosshandlareenkan Gustava Katarina Brobergs fond, urspr. stor 500 rub. b:co ass., donerad den 10 Februari 1845 till stadens fattige;

c) Verklige Statsrådet P. Demidoffs fond, urspr. stor 5,000 rub. b:co ass., donerad den 25 November 1836 till fattigkassan; (Fonden har genom Fattigvårdsdirektionens utdelning af 2,640 rub. b:co ass. förminskats till *Fmk* 2,765:71 *γ*₄.)

d) Barnmorskan Otteliana Palmblads fond, stor 1,172 rub. b:co ass., donerad den 19 Maj 1840 till stadens fattige;

e) Borgaredottren Lovisa Oikelins fond, urspr. stor 113 rub. s:r, donerad år 1852 till stadens fattige;

f) Handlande enkan Maria Christina Mattheiszens fond, lydande å 1,000 rub. s:r och donerad den 16 Maj 1858 till Helsingfors fattigkassa, att efter fattigvårdsstyrelsens pröfning och godtfinnande användas; samt

g) Fångknekts enkan Christina Othmans fond, urspr. stor *Fmk* 80, donerad den 2 Maj 1866 till Helsingfors stads fattige.

Räntorna å dessa fonder distribueras af fattigvårdsstyrelsen, enligt dess pröfning.

Fondernas tillgångar ultimo December 1885.	<i>Fmk</i>	14,806:08
Inkomster år 1886	"	775:69
	<i>Fmk</i>	15,581:77
Utgifter år 1886: understöd från Hanellska fonden	"	276:87
Behållning ultimo December 1886	"	15,304:90
	<i>Fmk</i>	15,581:77

Fondernas ställning ultimo December 1886:

Aktiva:

Obligationer af finska 4½ % _o statslånet för inlösen af donationsgods, nominelt <i>Fmk</i> 9,400 bokförda till	<i>Fmk</i>	9,358:—
Skuldsedlar	"	5,134:—
Wasa aktiebank, löpande räkning	"	736:48
Upplupen, ogulden ränta	"	76:42
	<i>Fmk</i>	15,304:90

		Passiva:		
C. G. Hanells fond		<i>Fråk</i>	5,134: —	
Odisponerade räntor		"	334: 07	5,468: 07
Gustava Katarina Brobergs fond		"	571: 44	
P. Demidoffs	"	"	2,765: 71	
Otteliana Palmblads	"	"	1,451: 43	
Lovisa Oikelins	"	"	452: —	
Maria Christina Mattheiszens	"	"	4,000: —	
Christina Othmans	"	"	117: 42	
		<i>Fråk</i>	9,358: —	
Odisponerade räntor		"	478: 83	9,836: 83
		<i>Fråk</i>		15,304: 90

7. Fattigvårdens fonder för bestämda ändamål.

Hit höra följande sju fonder, nemligen:

a) Assessorn Wilhelms Elgs fond, ursprungligen stor Rdr 5,000 b:co, donerad den 4 April 1823 på sådana vilkor, att årsräntan, beräknad efter 6 % å kapitalet, utdelas den 17 Februari i lika lotter till nio personer af „les pauvres honteux“;

b) Handlanden Carl Sierckens fond, Rdr 2,000 rgls, donerad den 1 Mars 1832, under förbehåll att årsräntan, som förutsattes inflyta med 6 %, utdelas den 17 Maj i lika lotter till tre enkor efter handlande i Helsingfors;

c) Fröken E. Maria Lampas fond, stor Rub. s:r 1,170: 61 kp., donerad den 5 Februari 1840 med bestämning att af räntan, som borde inflyta med 6 %, årligen minst 50 rub. lägges till kapitalet och återstoden utdelas före jul mellan högst 10 enkor eller oförsörjda döttrar af handels- eller embetsmän;

d) Titulärrådinnan H. C. Gripenbergs fond, stor 2,800 rub. s:r, donerad den 24 Oktober 1846 till „bildande af en pensionsfond för medellösa, ogifta fruntimmer i Helsingfors af ståndspersonsklassen“ sålunda att den årliga räntan vid årsskiftet fördelas emellan 10 sådana;

e) Alexandras understödsfond, urspr. stor *Fråk* 3,189: 70 *γλ.*, donerad den 12 Juli 1869 af Postexpeditören Mathias Weckström på sådana vilkor, att 1 % af årsräntan lemnas åt den, som haft största besväret med fondens förräntande och återstoden deraf, fördelad i tvänne lika lotter utgifves den 1 Februari till flere än tvänne af pauvres honteux, men företrädesvis till tvänne släktingar till donator och hans hustru;

f) Handlanden A. F. Siercks fond, Rub. 6,000 b:co ass., donerad den 11 Juli 1822 med ett sådant förordnande att årsräntan, som förutsattes inflyta med 6 % å fondens kapital, fördelas på donators dödsdag den 7 December till medellöse främst af borgareståndet sålunda att 6 personer erhålla 50 och en 60 rub. b:co ass.; och

g) Handlandeekenkan Lissette Gardbergs å 1,000 mark lydande fond, som den 21 April 1870 donerats med den föreskrift, att årsräntan före jul tilldelas någon fattig handlandeenska.

Ultimo December 1885 ägde fonderna	<i>Fmk.</i>	48,567: 10
År 1886 influtit	<i>n</i>	2,617: 74
	<i>Fmk.</i>	<u>51,184: 84</u>

År 1886 har genom Fattigvårdsstyrelsen i understöd utgifvits:

Från W. Elgs fond	<i>Fmk.</i>	554: 50
” H. C. Gripenbergs fond	”	614: 55
” Alexandras understödsfond	”	200: —
” C. Sierckens fond	”	153: 66
” Elsa Maria Lampas fond	”	450: —
” L. Gardbergs	”	60: —
” A. F. Siercks	”	315: 15
		<u>2,347: 86</u>
Behållning ultimo December 1886	<i>Fmk.</i>	48,836: 98
	<i>Fmk.</i>	<u>51,184: 84</u>

Fondernas ställning ultimo December 1886:

Aktiva:

Obligationer af Hypoteksföreningens $4\frac{1}{2}\%$ lån af år 1865 Thr 900	<i>Fmk.</i>	3,170: —
” af finska statsverkets premielån Thr 10	”	38: —
” af finska statsverkets $4\frac{1}{2}\%$ lån för inlösen af donationsgods, nominelt <i>Fmk.</i> 25,300, bokförda till	”	25,183: 50
Skuldsedlar	”	17,580: 28
Wasa aktiebank, löpande räkning	”	1,855: 15
Upplupen, ogulden ränta	”	1,010: 05
	<i>Fmk.</i>	<u>48,836: 98</u>

Passiva:

W. Elgs fond för les pauvres honteux, kapital	<i>Fmk.</i>	10,285: 72
odisponerade räntor	”	724: 33
		<u>11,010: 05</u>
C. Sierckens fond, kapital	”	2,800: —
odisponerade räntor	”	197: 29
		<u>2,997: 29</u>
Elsa Maria Lampas fond, kapital	”	9,801: 07
odisponerade räntor	”	539: —
		<u>10,340: 07</u>
Hedvig Charlotta Gripenbergs fond, kapital	”	11,200: —
odisponerade räntor	”	564: 07
		<u>11,764: 07</u>
Alexandras understödsfond, kapital	”	4,000: —
odisponerade räntor	”	469: 42
		<u>4,469: 42</u>
Lissette Gardbergs fond, kapital	”	1,000: —
odisponerade räntor	”	51: 45
		<u>1,051: 45</u>
Transport	<i>Fmk.</i>	<u>41,632: 35</u>

	Transport <i>Fr.</i>	41,623: 35
A. F. Sierøks fond, kapital	<i>Fr.</i>	6,955: 03
odisponerade räntor	"	249: 60
		<u>7,204: 63</u>
	<i>Fr.</i>	48,836: 98

8. Barnhusinrättningsfonden.

Tillkommen genom Handlanden J. P. Chrogelius' den 16 Maj 1829 gjorda donation af rub. 2,000 b:co ass. till fond för en barnhusinrättning för underhåll af fattiga barn. För utlånade medel från fonden, som bör kallas barnhusinrättningsfonden är 6 % ränta föreskrifven. Röntan å denna fond utbetalas till fruntimmersföreningen, enligt Stadsfullmäktigs beslut af den 2 Mars 1886.

Ultimo December 1885 ägde fonden	<i>Fr.</i>	2,411: 14
Under år 1886 influtit	"	158: 16
	<i>Fr.</i>	<u>2,569: 30</u>

År 1886 har till fruntimmersföreningen utgifvits " 125: 42

Behållning ultimo December 1886:

Skuldsedlar	<i>Fr.</i>	2,285: 72
Wasa aktiebank, löpande räkning	"	57: 20
Upplupen, ogulden ränta	"	100: 96
		<u>2,443: 88</u>
	<i>Fr.</i>	2,569: 30

9. Cronstedts-, Gustoffskys, och Nybergsfond.

Den 5 November 1816 donerade Viceamiralen C. O. Cronstedt rub. 1,000 b:co ass., Öfverstelöjtnanten J. H. von Gustoffsky likaså rub. 1,000 b:co ass., och Krigsrådet C. P. Nyberg 500 rub. b:ao ass., eller sammanräknadt 2,500 rub. b:co ass. såsom ett „stående kapital“ till Fattigvårds- och undervisningsinrättningen i Helsingfors för bekostande af fri undervisning åt fattiga barn icke allenast i salighetsläran samt läsa, skriva och räkna, utan äfven i den nyttiga handels(hand?)slöjden. För den händelse att denna inrättning icke vidare motsvarade sitt ändamål, skulle medlen återbäras till donationsgifvarene eller deras rättsinnehafvare. Röntan å denna fond disponeras enligt Stadsfullmäktiges beslut den 2 Mars 1886 af Folkskoledirektionen till understöd åt medellösa elever vid folk. skolorna.

Fondens tillgångar uppgingo ultimo December 1885 till	<i>Fr.</i>	3,013: 99
Inkomster år 1886	"	103: 02
		<u>3,117: 01</u>
	<i>Fr.</i>	3,117: 01

Utgifter år 1886 " 121: 49

Behållning ultimo December 1886:

Obligationer af finska 4 $\frac{1}{2}$ % statslånet för inlösen af donationsgods. nominelt <i>Fr.</i> 2,900, bokförda till	<i>Fr.</i>	2,892: 50
Wasa aktiebank, löpande räkning	"	81: 27
Upplupen, ogulden ränta	"	21: 75
		<u>2,995: 52</u>
	<i>Fr.</i>	3,117: 01

10. Hedvig Arnells fond.

Fonden, som den 21 April 1866 donerats af Doktorinnan Hedvig Arnell till underhåll af barnhemmet, har från sitt ursprungliga belopp *Fmk.* 31,564: 92 *mi.* minskats genom den af Kapellanen Bonsdorffs iråkade konkurs föranledda, den 31 Mars 1874 verkställda afskrifningen af dennes skuld *Fmk.* 16,000. Af räntan skall dock 400 *Fmk.* årligen utbetalas till den afidnes tjenarinna Wilhelmina Backström, så länge hon lefver. Återstoden af räntan lyftas af Fruntimmersföreningen.

Fonden innehade ultimo December 1885	<i>Fmk.</i>	18,827: 21	
Under år 1886 influtit i räntor	"	822: 44	
	<i>Fmk.</i>	<u>19,649: 65</u>	

Utgifvit år 1866: till Fruntimmersföreningen	<i>Fmk.</i>	427: 21	
till Jungfru W. Backström	"	<u>400: —</u>	827: 21

Behållning ultimo December 1886:

Obligationer af finska 4½ % statslånet för inlösen af donationsgods, nominelt <i>Fmk.</i> 18,100, bokförda till	<i>Fmk.</i>	18,010: —	
Wasa aktiebank, löpande räkning	"	676: 69	
Upplupen, ogulden ränta	"	<u>135: 75</u>	18,822: 44
	<i>Fmk.</i>		<u>19,649: 65</u>

11. Fonder donerade till en asyl för vanartade barn.

Den 24 Oktober 1846 donerades af Titulärrådinnan Hedvig Charlotta Gripenberg 600 rub. sr till en inrättning för vanvårdade barn. Så länge denna ej komme till stånd skall årsräntan användas till en pension i samma syfte som hennes andra donation, d. v. s. till en pensionslott för medellösa ogifta fruntimmer af den bildade samhällsklassen. „Till en grundfond för uppförande af en asyl för vanartade barn“ har Helsingfors utskänkningsaktiebolag förärat den 22 Mars 1880 *Fmk.* 2,000 och den 17 April 1886 *Fmk.* 7,000. Sistnämnda fond förräntas och ökas tills vidare genom räntans läggande till kapitalet.

Den 31 December 1885 ägde fonderna gemensamt	<i>Fmk.</i>	28,359: 20	
År 1886 har influtit i räntor	<i>Fmk.</i>	1,453: 69	
från utskänkningsaktiebolaget	"	<u>7,000: —</u>	8,453: 69
	<i>Fmk.</i>		<u>36,812: 89</u>

År 1886 har i understöd från H. C. Gripenbergs fond utgifvits	"		10: 64
---	---	--	--------

Behållning ultimo December 1886:

Obligationer af finska 4½ % statslånet för inlösen af donationsgods, nominelt <i>Fmk.</i> 29,600, bokförda till	<i>Fmk.</i>	29,498: —	
Wasa aktiebank, depositionsräkning	"	7,000: —	
" " löpande räkning	"	6: 75	
Fordran hos stadskassan	"	75: 50	
Upplupen ogulden ränta	"	<u>222: —</u>	36,802: 25
	<i>Fmk.</i>		<u>36,812: 89</u>

Af ofvanstående behållning, *Frk.* 36,802: 25 *γl.*, belöper sig på:

H. C Gripenbergs fond: i kapital	<i>Frk.</i>	2,400: —	
i upplupna odisponerade räntor	<i>n</i>	233: 52	2,633: 52
Helsingfors utskänkningsaktiebolags fond i kapital och ränta	<i>Frk.</i>	34,168: 73	
	<i>Frk.</i>		<u>36,802: 25</u>

12. Alexanders II:s stipendiifond för folkskolor.

Denna fond bildades genom insamling bland stadens innevånare å subskriptionslistor, som den 3 Mars 1880 med anledning af Kejsar Alexander II:s 25 åriga regeringsjubileum utsändes. Af de sålunda influtna medlen erhöll fonden, jemlikt den af Stadsfullmäktige den 23 Oktober 1883 gjorda fördelning emellan realskolan och folkskolorna, *Frk.* 23,781: 16 *γl.*

Fondens tillgångar utgjorde ultimo Decemher 1885	<i>Frk.</i>	26,770: 15	
År 1886 influtna räntor	<i>n</i>	1,061: 41	
	<i>Frk.</i>		<u>27,831: 56</u>
År 1886 har utbetalts: till Folkskoledirektionen	<i>Frk.</i>	420: —	
i kursförlust å obligationer	<i>n</i>	5: —	425: —

Behållning ultimo December 1886:

Obligationer af finska 4 $\frac{1}{2}$ % statslånet för inlösen af donationsgods, nominelt <i>Frk.</i> 21,000	<i>Frk.</i>	21,039: —	
Obligationer af 1863 års finska 4 $\frac{1}{2}$ % statslån Thr 1,000	<i>n</i>	3,719: 25	
Wasa aktiebank, löpande räkning	<i>n</i>	2,483: 31	
Upplupen, ogulden ränta	<i>n</i>	165: —	27,406: 56
	<i>Frk.</i>		<u>27,831: 56</u>

13. Klara Wilhelmina Törmäläs fond.

Donerad den 29 Maj 1876 af Folkskoledirektörinnan Klara Wilhelmina Törmälä till en grundfond till ett blifvande hem för trogna och ålderstigna tjenarinnor i Helsingfors, utgjorde ursprungligen *Frk.* 15,653: 08 *γl.* Fonden förräntas och ökas tills vidare genom räntans läggande till kapitalet.

Fondens tillgångar ultimo December 1885	<i>Frk.</i>	23,911: 11	
År 1886 influtna räntor	<i>n</i>	1,299: 25	
	<i>Frk.</i>		<u>25,210: 36</u>

Behållning ultimo December 1886:

Skuldsedlar	<i>n</i>	14,000: —	
Obligationer af finska 4 $\frac{1}{2}$ % statslånet för inlösen af donationsgods, nominelt <i>Frk.</i> 10,500, bokförda till	<i>Frk.</i>	10,467: 50	
Wasa aktiebank, löpande räknig	<i>n</i>	69: 11	
Upplupen ogulden ränta	<i>n</i>	673: 75	
	<i>Frk.</i>		<u>25,210: 36</u>

14. Fonden för dygdigt tjenstefolks belönande.

Ursprungligen bildad genom afsägning af nyårsvisiter bland åtskilliga medlemmar af Helsingfors kommun åren 1844—1845, öfverlemnades till Stadsfullmäktiges förvaltning den 2 Januari 1875, då densamma genom förräntning å Kommerserådet H. Borgströms kontor vuxit till *Fr.* 6,107:60 *kl.* Jemlikt Stadsfullmäktiges beslut den 2 Mars sistsagda år skulle fonden af stadens drätselverk förvaltas och förräntas intills den uppgått till en summa af *Fr.* 10,000, hvarefter Fullmäktige ville ingå i närmare pröfning af sättet, på hvilket fonden inom gränserna af det dermed afsedda ändamålet måtte lämpligast användas. Under innevarande år har första utdelningen af belöningar egt rum.

Fondens tillgångar uppgingo ultimo December till	<i>Fr.</i>	10,196: 82
Influtit år 1886	"	498: 93
	<i>Fr.</i>	10,695: 75

Behållning ultimo December 1886:

Obligationer af finska $4\frac{1}{2}\%$ statslånet för inlösen af donationsgods, nominelt <i>Fr.</i> 10,400, bokförda till.	<i>Fr.</i>	10,352: —
Wasa aktiebank, löpande räkning	"	265: 75
Upplupen, ogulden ränta	"	78: —
	<i>Fr.</i>	10,695: 75

15. Fonden för värnlösa mödrar.

Genom gåfvobref af den 29 September 1886 donerade Professorn Josef A. J. Pippingsköld till grundläggande af en fond för värnlösa mödrar ett kapital, stort *Fr.* 20,000, hvarå den disponibla räntan å 5% , uppgående till 1,000 *Fr.*, årligen skall för understödandet af värnlösa mödrar sålunda användas, att de, efter att hafva utgått från härvarande barnbördshus förslagsvis få i förskotter uppbära under första månaden 25 *Fr.*, under andra månaden 20 *Fr.* och under tredje månaden äfvenledes 20 *Fr.*. Om en förening af välgörande fruntimmer ville åtaga sig dessa nödlidande och till dem utdela ifrågavarande medel äfvensom att öfvervaka, huruvida modern fortfarande gör sig förtjent af den henne erbjudna hjälpen, antager donator att sålunda det bästa resultat kunde ernås. Endast de qvinnor, hvilka nedkommit å barnbördshuset, kunna tillsvidare komma i åtnjutande af detta understöd, som fortgår blott under tre månader och tilldelas endast frisk moder med friskt, lifskraftigt barn. Värnlös ung qvinna, som icke förr födt barn, bör vid understödets utdelande närmast ihågkommas. Under hela tiden, som understödet lemnas, skall modern uteslutande amma sitt eget barn; men om detsamma icke behörigen vårdas och väl frodas, får understödet icke vidare till modern utgifvas. Enligt donators mening torde lämpligt vara, att större delen af årsräntan användes till 12 å 13 understöd och återstoden deraf såsom uppmantran tilldelas sådana värnlösa mödrar, hvilka kunna uppvisa af dem ammade

friska, kraftiga och välbehållna 10 å 12 månader gamla barn. Fondens tillgångar, hvilka enligt Magistratens derom den 11 December 1886 fattade beslut komma att förvaltas af Drätselkammaren, skola genom utlåning mot in-teckning eller annan jemngod säkerhet förräntas och åligger det Drätselkammaren att med fondens räntemedel bestrida de utbetalningar, som i enlighet med gåfvobrefvets föreskrifter framdeles varda genom Magistraten Kammaren anvisade.

Fonden ingår ej ännu i Drätselkammarens räkenskaper för år 1886 ibland de till staden donerade fonderna, emedan frågan om hvem som borde öfvertaga dess förvaltning först mot slutet af nämnda år afgjordes.

**Sammandrag af tillgångar och förbindelser i samtliga under Drätselkam-
marens förvaltning stående, till staden donerade fonder ultimo
December 1886.**

Aktiva:			
Obligationer af finska 4 $\frac{1}{2}$ % statslånet för inlösen af donationsgods, nominelt <i>Fmk</i> 255,000, bokförda till	<i>Fmk</i>	252,960: 65	
" af Helsingfors stads 4 $\frac{1}{2}$ % lån af år 1882 <i>Fmk</i> 26,000	"	25,710: —	
" af 1863 års finska 4 $\frac{1}{2}$ % statslån Thr 3,000	"	11,062: 11	
" af Hypoteksföreningens 4 $\frac{1}{2}$ % lån af år 1865 Thr 900	"	3,170: —	
" af 1871 års ryska 5 % konsoliderade jern- vägslån £ 150	"	3,750: —	
" af 1872 års ryska 5 % konsoliderade jern- vägslån £ 100	"	2,500: —	
" af finska statens premielån af år 1868 Thr 10	"	38: —	299,190: 76
Aktier: 280 st. i Societetshuset i Helsingfors	"	32,000: —	
" 5 " i Föreningsbanken i Finland	"	850: —	32,850: —
Skuldsedlar	<i>Fmk</i>	39,000: —	
Wasa aktiebank, depositionsräkning	<i>Fmk</i>	11,000: —	
" " löpande räkning	"	6,356: 90	17,356: 90
Upplupna räntor	<i>Fmk</i>	3,898: 86	
Fordran hos stadskassan	"	75: 50	
	<i>Fmk</i>	<u>392,372: 02</u>	
Passiva:			
Realskolans stipendiifonder	<i>Fmk</i>	4,370: 22	
Arosins testamentsfond	"	64,940: 91	
	<i>Fmk</i>	<u>69,311: 13</u>	

	Transport	<i>Fr.</i>	69,311: 13
Till förmon för fattigvården donerade fonder		"	78,529: —
" " " feberlasarettet " " 		"	12,493: 75
" " " folkskolorna " " 		"	43,519: 50
Fattigvårdens fonder utan uppgifvet ändamål		"	15,304: 90
" " " för bestämda " 		"	48,836: 98
J. P. Chrogelii barnhusinrättningsfond		"	2,443: 88
Cronstedts, Gustoffskys och Nybergs fond		"	2,995: 52
Hedvig Arnells fond		"	18,822: 44
Fonder donerade till en asyl för vanartade barn		"	36,802: 25
Alexander II:s stipendiifond för folkskolor		"	27,406: 56
Klara Wilhelmina Törmäläs fond		"	25,210: 36
Fonden för dydigt tjenstefolks belönande		"	10,695: 75
		<i>Fr.</i>	392,372: 02
<i>Tillägg:</i> fonden för värnlösa mödrar, som ultimo Dec. 1886 ännu icke ingår i räkenskaperna		"	20,000: —

Till staden donerade, under Folkskoledirektionens förvaltning stående fonder.

Jemlikt Kejsrerliga Senatens derom gifna utslag förvaltas efterföljande sex fonder af Direktionen för folkskolorna, nemligen:

a) Öfverstinnan Aurore Karamzins hemgiftsfond, tillkommen på sätt som följer: År 1836 den 21 November förärade Fru Aurore Demidoff, född Stjernvall, (numera enkefru Öfverstinnan Karamzine) till åminnelse af den dag, då hon genom äktenskapets heliga band blifvit förenad med Verklige Statsrådet Paul Demidoff och för att i någon mon gagna det uppväxande släktet i den stad, der en stor del af hennes gladaste ålder förflutit, till den vid fattighuset härstädes inrättade slöjdskolan för värnlösa flickebarn, ibland annat, 50,000 rub. b:co ass., såsom stående kapital, hvaraf räntan, beräknad till 4% och utgörande således 2,000 rub., skall årligen den 21 November användas till hemgift för fyra af de från skolan afgående flickor, hvilka genom flit och sedlighet, sig mest utmärkt, så att en hvar af dem erhåller 500 rub. b:co ass, då de träda i sådant gifte, som af Skolestyrelsen godkännes. Skulle deremot något år bland de från skolan afgående eleverna så många, som här ofvan är nämndt, icke finnas förtjenta af ifrågavarande understöd, kommer den dertill anslagna summan med derå emellertid upplupen ränta att framdeles ett annat år tilldelas flere elever. Enligt af donationsgifvarinnan uttalad önskan i den 13 December 1837 aflåten skrifvelse till Guvernören öfver Nylands län öfverflyttades donationens förvaltning sedermera från „Fattigdirektionen“ till goss-skolans direktion, som blef gemensam för både gossar och flickor. Bestämningen om hemgiftens lyftande har den 7 Januari 1878 blifvit

sålunda modifierad, att de hemgiftsbelopp å 500 mark, som numera årligen utlovas åt fyra, de bästa från högre folkskolan för flickor i denna stad, efter fulländad kurs afgående elever, få till dem äfven om de icke ingått gifte, af Skoldirektionen efter noggrann pröfning i hvarje särskildt fall utbetalas, nemligen: om dessa elever med beröm genomgått folkskollärarynnesseminarium eller godkänd handelsskola, eller i 20 års tid oförvitglien tjenat, helst i samma familj. Intill dess något af dessa vilkor uppfylles, åtnjuta endast årliga räntan på hemgiftsbeloppet, beräknad å 4 %₀. Af den ränta, *Fr.* 2,284, som Folkskoledirektionen årligen uppbär, torde framgå, att det donerade kapitalet, 50,000 rub. ass., af Öfverstinnan Karamzin, som fortfarande omhänderhar detsamma, i nu gällande finskt mynt uppskattas till 57,100 mark. Hemgiftsfondens nuvarande tillgångar hafva bildats af den vinst, som uppstått derigenom, att det för hemgiftsbrevens inlösen reserverade kapitalet utlånats till högre ränta, än den som betalas åt hemgiftsbrevens innehafvare och af det kapital, som genom hemgiftsbrevens annullering till fonden återgått samt af skilnaden emellan den årligen donerade räntan och utlofvade hemgiften;

b) Hemgiftsbrefsfonden, som bildar ett särskildt konto under förenämnda fond och har till ändamål att utvisa ansvarssumman för utgifna hemgiftsbref;

c) Kommerserådet J. H. Lindroos' fond, ursprungligen stor 2,500 rub. s:r, donerad den 12 December 1854 till en fond, hvars räntor böra användas till anskaffande af beklädnad åt medellösa elever i stadens folkskolor, till $\frac{2}{3}$ af räntans belopp åt gossebarnen och $\frac{1}{3}$ åt flickorna, och bör vid utdelningen näst behovet afseende fästas på barnens visade flit i läsning och goda uppförande. En af Folkskoledirektionens ledamöter uppmanas att för hvarje år åtaga sig uppköpet af nödiga kläder och skoplagg och i samråd med lärare och lärarinna vid skolan bestämma angående utdelningen af desamma;

d) Handlanden J. E. Ollonqvists fond, urspr. stor 8,000 *Fr.*, donerad den 30 November 1870 med förbehåll att kapitalet orubbadt förvaltas och förräntas af Direktionen för folkskolorna samt den utfallande årliga räntan härå användes till beklädnad eller föda åt fattiga barn af folkskolornas elever, efter Direktionens förgodtfinnande;

e) Helsingfors sparbanks principalersfond, urspr. stor *Fr.* 4,000, donerad åren 1874—1877 till en fond, hvars räntor användas till premier åt folkskoleelever; och

f) Helsingfors utskänkningsaktiebolagets fond, stor *Fr.* 10,000, donerad åren, 1876—1878 till en stipendiifond för gossar i stadens folkskolor.

Fondernas sammanlagda tillgångar utgjorde ultimo December 1885 *Fr.* 120,362: 22
Inkomster år 1886:

Intressen	<i>Fr.</i>	5,823: —	
Öfverstinnan Karamzines inbetalning å hemgiftsfondens kapital	"	2,284: —	
Af utskänkningsaktiebolaget till stipendier donerade	"	1,590: —	9,697: --
			<i>Fr.</i> 130,059: 22

Utgifter år 1886:

Räntor å utdelade hemgiftsbref	<i>Fmk</i>	1,133: 41	
” å köpta obligationer	”	48: 97	
Ränteförlust å utlottade obligationer	”	47: 25	
Utbetald hemgift	”	1,000: —	
Insatta stipendier åt 53 elever i kapital- och liffränteanstalten	”	1,590: —	
” ” i sparbanken	”	800: —	
För utdelade kläder och skoplagg	”	2,008: —	
Bokföringsarvode	”	100: —	6,727: 63
Behållning ultimo December 1886	<i>Fmk</i>	123,331: 59	
	<i>Fmk</i>	130,059: 22	
Hemgiftsbrefsfondens ansvarssumma för utgifna hemgiftsbref utgjorde ultimo December 1885	<i>Fmk</i>	28,369: 29	
År 1886 har i hemgiftsbref utdelats	<i>Fmk</i>	2,000: —	
Upplupna räntor å utgifna hemgiftsbref ultimo December 1886	”	1,176: 27	3,176: 27
	<i>Fmk</i>	31,545: 56	
År 1886 utbetald hemgift	<i>Fmk</i>	1,000: —	
” ” återlemnadt hemgiftsbref	”	285: 71	
” ” utbetalda räntor å hemgiftsbref	”	1,133: 41	2,419: 12
Fondens ansvarssumma ultimo December 1886:			
För utelöpande 63 st. hemgiftsbref	<i>Fmk</i>	28,498: 43	
” olyftade räntor å ”	”	628: 01	29,126: 44
	<i>Fmk</i>	31,545: 56	

Sammandrag af tillgångar och förbindelser i samtliga under Folkskoledirektionens förvaltning stående, till staden donerade fonder ultimo December 1886.

Aktiva.

Obligationer af 1863 års finska $4\frac{1}{2}\%$ statslån, Thr 800, bokförda till	<i>Fmk</i>	2,688: —
” af 1874 ” ” ” jernväglån, Reichsm. 27,000, bokförda till	”	32,028: 30
” af Helsingfors stads $4\frac{1}{2}\%$ lån af år 1882 <i>Fmk</i> 15,000	”	14,820: —
” af finska $4\frac{1}{2}\%$ statslånet för inlösen af donationsgods <i>Fmk</i> 44,400, bokf. till	”	42,363: —
” af Finlands Hypoteksförenings $4\frac{1}{2}\%$ lån af år 1884 <i>Fmk</i> 6,000	”	5,790: —

Skuldsedlar	<i>Fm.</i>	21,400: —
Nordiska Aktiebanken, löpande räkning	"	3,926: 39
Kassa	"	315: 90
	<i>Fm.</i>	<u>123,331: 59</u>

Passiva.

Öfverstinnan Karamzines hemgiftsfond	<i>Fm.</i>	42,819: 89
" " hemgiftsbrefsfond	<i>Fm.</i>	28,498: 43
Innestående räntor å hemgiftsbref	"	628: 01
J. H. Lindroos' och J. E. Ollonqvists beklädnadsfond	<i>Fm.</i>	33,549: 04
Helsingfors sparbanks principalers och utskänkningsaktiebolagets stipendiifond	"	17,836: 14
Odisponerade räntor	"	— 08
	<i>Fm.</i>	<u>123,331: 59</u>

Till staden donerad, under Fattigvårdsstyrelsens förvaltning stående fond.
Maria Bergmans fond.

Tillkommen genom Fröken Maria Bergmans den 21 Februari 1880 gjorda donation af *Fm.* 10,000 till en stående fond, hvaraf räntan användes såsom understöd åt välkända i ekonomiskt betryck stadda qvinliga medlemmar af Helsingfors stadskommun. Fonden, som enligt testamentets ordalydelse bör förvaltas af Fattigvårdsstyrelsen, utgjorde ultimo December 1885 *Fm.* 10,150: —

År 1886 influtit i räntor " 600: —

Fm. 10,750: —

År 1886 har i understöd utbetalts " 600: —

Behållning ultimo December 1886:

Utlånadt kapital *Fm.* 10,000: —

Upplupen, odisponerad ränta " 150: — 10,150: —

Fm. 10,750: —

Sedan nu bokföringen af de under Drätselkammarens förvaltning stående fonderna blifvit anordnad i öfverensstämmelse med de förändrade bestämningar, hvartill utredning om fondernas tillkomst, disponering och syfte gifvit anledning, anse revisorerne att enahanda förändringar med bokföringen öfver af de under Folkskoledirektionens förvaltning stående fonderna borde vidtagas. Detta gäller hufvudsakligast Kommerserådet J. H. Lindroos' och handlanden J. Ollonqvists

fonder, hvilka icke borde vara sammanslagna, då detaljbestämningarna om disposition af deras afkastning äro olika och nu svårligen kunna iakttagas. Samma är nu förhållandet med Sparbanksprincipalernas och utskänkningssaktiebolagets nu sammanförda fonder, enär den förra är donerad till förmon för folkskoleelever och den senare för gossar i stadens folkskolor.

Alldeles med tystnad hafva vi icke ansett oss kunna förbigå den i Folkskoledirektionens räkenskaper öfver de donerade fonderna upptagna mindre ränteförlusten på utlottade obligationer, å hvilka ränta under år 1885 lyftats, ehuru de redan tidigare voro till inlösen förfallna, hvilket förhållande hufvudsakligen framhålles för att fästa vederbörandes uppmärksamhet derpå, att förfallna obligationers inlösningstid bör noga beaktas. Emellan summan i förteckningen öfver hemgiftsbref och hemgiftsbrefs fondens saldo förefinnas en differens af 1 *Smk*. 67 *7/10*, hvilken summa borde i räkenskaperna utjämnas.

Att samtliga räkenskaper blifvit under år 1886 med ordning och noggranhet förda samt stadens drätsel med sakkännedom förvaltad, är det oss en kär pligt att här framhålla.

Helsingfors, den 14 Maj 1887.

F. Stenius.

Hugo Serenius.
Ernst Nordström.
Lennart Nyberg.

Gerh. Henrikson.
Oskar Hakulin.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Med anledning af de genom Drätselkammarens bref för den 20 sistlidne maj folkskoldirektionen delgifna anmärkningar, som stadens revisorer för sistlidet år beträffande förvaltningen af folkskolornas donerade fonder funnit sig föranlåtne göra, har folkskoldirektionen äran afgöra följande.

Herrar revisorer anse främst de af kommerserådet J. H. Lindroos och handlanden J. E. Ollonqvist donerade fonderna icke böra vara sammanslagna, då detaljbestämningarna om dispositionen af deras afkastning äro olika, i det angående Lindrooska fonden bestämts, att af dess ränta $\frac{2}{3}$ skola användas till beklädnad åt gossar och $\frac{1}{3}$ till kläder åt flickor och beträffande Ollonqvists fond föreskrifvits, att räntan bör användas till beklädnad *eller* föda åt fattiga folkskolbarn, efter direktionens förgodtfinnande. Folkskoldirektionen fann vid emottagande af den Ollonqvistska donationen för godt anslå räntan däraf hel och hållen till beklädnadsunderstöd, då ordalydelsen i Ollonqvists testamente lämnade direktionen rätt därtill och då understöd till föda syntes omöjliga att rättvist och med nyttig påföljd utdela. Onödigt föreföll det äfven direktionen att skildt förvalta de båda fonderna, å enligt § 17 i folkskolornas reglemente staden årligen tillskjuter hvad utöfver dessa fonders afkastning behöfves till beklädnadshjälp åt fattiga elever. Man kan nämligen alltid anse att bestämningarna angående Lindrooska donationen uppfyllas, och att de behöfvande flickor hvilka icke erhålla hjälp från sistnämnda fond, få bidrag till sin beklädnad från kommunens anslag för året, hviket anslag numera öfverstiger sammanlagda afkomsten från de donerade beklädnadsfonderna.

Beträffande sedan anmärkningen, att Sparbanks principalernas donation skulle vara gifven till premier åt såväl gossar som flickor, får direktionen framhålla, att denna donation gafs med rättighet för direktionen att bestämma öfver räntornas användning, och direktionen beslöt med stöd däraf, att de donerade medlen skulle utgöra en premiefond endast för gossar, då en fond, den Karamsinska, förut fans anslagen till belöning åt flickor; och till gossarnes sålunda stiftade premiefond donerade Helsingfors Utskänkningaktiebolag sina anslag.

Hvad sist angår anmärkningen att en mindre ränteförlust drabbat fonderna genom för sent till inlösen presenterade obligationer, så kan denna förlust fonderna i årets räkenskaper godtgöras. Helsingfors, 10 juni 1887.

På Folkskoldirektionens vägnar:

E. Rudolph.

Viktor Öhberg.

Årsberättelse

för läsåret 1886—1887,

angående folkskoleväsendet i Helsingfors stad.

1. Folkskolornas antal och art samt förändringar däri.

Staden ägde under läsåret 1886—87:

5 högre folkskolor: 2 för gossar (1 svensk och 1 finsk), 2 för flickor (1 svensk och 1 finsk) samt en för gossar och flickor gemensam (svensk och finsk);

36 lägre folkskolor: 18 svenska, och 17 finska och 1, hvari undervisades både på finska och på svenska; samt

3 förberedande folkskolor: (för försummade barn): 2 svenska (1 för gossar och 1 för flickor) och 1 finsk (gemensam för gossar och flickor).

Den för gossar och flickor gemensamma högre folkskolan, hvari undervisades såväl på finska som på svenska, fans å fästningen Sveaborg och hade fullständigt antal, d. v. s. fyra, årsafdelningar. De fyra öfriga högre skolorna (alla inom staden) räknade jämte sina sexton hufvudafdelningar, eller fyra på hvar skola, trettioen parallel afdelningar, af hvilka tretton hörde till första, elfva till andra, fem till tredje och två till fjärde årsafdelningen. Tjugu af dessa parallelafdelningar voro svenska, elfva finska. — Fyra lägre folkskolor, tre finska och en svensk, voro nya för året och öppnades i början af höstterminen. Af de lägre skolorna funnos tjugufyra inom staden, sju å villan Surutoin, fyra å villan Fjäll-dal och en (med svenskt och finskt undervisningsspråk) å Sveaborg. — De förberedande skolorna voro alla tre inom staden.

2. Förändringar inom lärarepersonalen.

I början af läsåret blef ordinarie läraren vid högre svenska gosskolan *Josua Veisell* på gjord anhållan för sjuklighet entledigad från sin befattning, och förunnades honom af statsmedel listidspension för tioårig tjänst. Till den efter honom lediga platsen antogs biträdande läraren vid stadens folkskolor *Oskar Rosenqvist*. Mot slutet af höstterminen afgick likaledes för sjuklighet ordinarie lärarinnan vid en lägre finsk skola *Emilie Sofie Selén* och erhöll jämväl pension för

tioårig tjänst. Med utgången af höstterminen tog extra ordinarie lärarinnan vid en lägre svensk skola *Villa Sofia Corander* afsked från sin i tre år innehafda tjänst för att träda i gifte, och i medlet af april 1887 afgick efter tvåårig tjänstgöring extra ordinarie lärarinnan vid en annan lägre svensk skola *Edla Sally Charlotta Granholm*, född *Lagerblad*, från sin befattning för att afflytta till annan ort. De lediga tjänsterna sköttes sedan af vikarier till läsårets slut: fröken *Seléns af Berta Viktoria Richter*, som genomgått fruntimmersskolan i Helsingfors och undervisat i folkskolor, fröken *Coranders af seminaristen Lydia Sofia Finander* och fru *Granholms af seminaristen Sofia Albertina Lithenius*.

Till lärare i träslöjd, som under detta år infördes vid de högre gosskolorna, var från årets början seminaristen *Kristian Ivar Vihlman* antagen. — Till biträdande lärare vid de högre gosskolorna, der flere nya afdelningar tillkommit, antogos under hösten seminaristerne *Johan Verner Lindfors*, *Abraham Reiman*, *Frans Fridolf Strömberg*, *Mårten Thors* och *Uno Johannes Vendell* för den svenska samt seminaristen *Abraham Kohonen* och studenten *Ture Gottlieb Saarnio* för den finska skolan. Såsom biträdande lärarinnor anställdes samtidigt: vid högre svenska flickskolan *Märta Karolina Ljung*, som genomgått fruntimmersskola och undervisat i folkskolor, och vid högre finska flickskolan seminaristen *Erika Sofia Ahlgren*, förut lärarinna vid en af stadens lägre finska folkskolor. Till extra ordinarie lärarinnor antogos under hösten: för lägre finska skolor *Alma Genetz* och *Nina Maria Kärnä*, hvilka hvardera genomgått fruntimmersskola och undervisat i folksolor, samt seminaristerna *Matilda Karolina Lahti*, född *Lindqvist* och *Hilda Josefina Pitkänen*, och för lägre svensk skola *Johanna Sofia Kristina Åkerman*, född *Appelroth*, förut i tio år ordinarie lärarinna vid dylik skola härstädes.

Tjänstlediga under året voro: för enskilda angelägenheter hela läsåret lärarinnan vid högre finska flickskolan *Agata Antoinetta Ingman* (vikarie *Aina Kristina Andersson*, som förut undervisat i folkskolor) och biträdande läraren vid högre finska gosskolan *Artur Henrik Saarnio* (vikarie studenten *Karl Gustaf Hellsten*), under höstterminen lärarinnan vid lägre svensk skola *Edla Sally Charlotta Granholm* (vikarie *Lydia Sofia Finander*) och läraren vid högre svenska gosskolan filosofie kandidaten *Johan Fredrik Appelroth* (vikarie studenten *Matias Hertz*) samt under två å tre månader lärarinnorna vid lägre svenska skolor *Lydia Vilhelmina Nordling*, född *Palmroth*, och *Johanna Alvina Rosberg*, född *Vitting* (vikarier seminaristerna *Emilia Charlotta Gunberg* och *Lydia Sofia Finander*); för sjuklighet i sex månader läraren vid högre finska gosskolan *Henrik Johan Nylund* (vikarie studenten *Nestor Kumlander*), i fyra månader läraren vid sagda skola *Johan Gustaf Lindén* (vikarie studenten *Vilhelm Salo*), i tre månader lärarinnan vid lägre finsk skola *Nina Maria Kärnä* (vikarie seminaristen *Ida Sofia Salo*, född *Kekäläinen*), i tre månader läraren vid högre svenska gosskolan *Mårten Holmberg* (vikarier studenterna *Matias Hertz* och *Viktor Dahlström*), i tre månader lärarinnan vid lägre

svensk skola *Ida Sofia Molander* (vikarie seminaristen *Josefina Maria Carlborg*) och i en månad läraren vid högre finska gosskolan *Ture Gottlieb Saarnio* (vikarie studenten *Viktor Dahlström*).

3. Skolhållningen.

Såsom af närslutna bilagas tab. III synes, hafva under läsåret 7 elever, fyra flickor och tre gossar, måst från skolorna skiljas. Fem ådrogo sig straffet genom tjufnad eller bedrägeri, två genom oböjligt trots.

Kroppsstraff har användts högst sällan och blott för grof vanart.

4. Hälsotillståndet.

Hälsotillståndet har varit särdeles godt, sannolikt i följd däraf, att under året hvarken starkare köld eller större nederbörd inträffat. Ty bland folkskolornas elever, som ofta äro dåligt klädda och hafva långa vägar till skolorna, märkes alltid större sjuklighet efter sträng köld eller ymnigare nederbörd.

Med läsårets början upplätos för skolorna fjorton nya, rymliga och ljusa samt väl ventilerade skolsalar i gården N:r 2 vid Malmgatan.

Största golfyta för elev har varit omkring 40 kvadratfot, minsta 11 kvadratfot. — Största rymd för elev: 630 kubikfot, minsta 123 kubikfot.

Såväl i sanitärt som i pedagogiskt hänseende hafva skolorna haft stor fördel däraf att numera, eller från här i fråga varande läsårs början, å de högre skolornas afdelningar icke flere än 40 elever behöft undervisas i samma rum och af en lärare eller lärarinna.

5. Gåfvor under året.

Af kommerserådinnan A. Sinebrychoff till julen skänkta 256 stycken eller par klädespersedlar utdelades bland skolornas mest behöfvande elever.

Till insättning i stadens Kapital- och Lifränteförsäkringsanstalt i poster af 30 Fmk, för de bästa af skolornas elever anslog Helsingfors Utskänkningsaktiebolag under våren 2610 mark.

6. Årsexamen.

Årsexamen anställdes detta år under 14 dagars tid eller från och med den 16 till och med den 31 maj. Sistsagda dag slutade samtliga skolor sin värksamhet. Vid examen utlofvades åt elever, som utdimitterades från de högre skolorna, belöningar för flit och godt uppförande, nämligen: ur Karamsinska hemgiftsfonden hemgiftsbelopp å 500 mark åt Aina Katarina Valkonen, Elin Elisabet Kosonen,

Vilhelmina Qvist och Ida Sofia Alm samt ur skolornas premiefonder insättningar i stadens sparbank till följande belopp: åt Eine Elvira Spiring 200 Fmk, åt Karolina Kirjonen 200 Fmk, åt Johan Jakobsson och Albert Mikael Nyman hvardera 100 Fmk, åt enhvar af Vilhelm Markkanen, Karl Alarik Videnius, Johan August Lindfors och Johan Emil Korva 80 Fmk, åt Mauritz Valentin Lillqvist och Emil Nyberg hvardera 75 Fmk, åt Gustaf Adolf Kindstedt 70 Fmk, åt Frans Oskar Sjöman 60 Fmk, samt åt enhvar af Axel Edmund Forsström, Artur Reinhold Sjöblom och Gustaf Vilhelm Tynell 30 Fmk.

7. Folkskoldirektionen.

Folkskoldirektionen har under läsåret haft 24 sammanträden och utgöres, sedan utaf herrar handlanden E. Rudolph och skomakaremästaren G. Tallgren, som voro i tur att afgå, den förre återvalts och i stället för den senare slaktaremästaren C. F. Vikström såsom ny ledamot invalts, för närvarande af följande medlemmar: medicine doktorn K. E. Holm, magistern E. Lagerblad, öfverläraren E. J. Mellberg, arkitekten och läraren vid polytekniska institutet G. Nyström, handlanden E. Rudolph, ordföranden i stadens fattigvårdsdirektion häradshöfdingen B. Sirén, slaktaremästaren C. F. Vikström och undertecknad, skolornas inspektor. Skolornas lärarepersonal har ännu icke för det instundande läsåret valt någon ledamot i direktionen.

Under april månad inspekterade i sex dagars tid herr biskopen i Borgå stift C. H. Alopæus undervisningen i trosläran vid stadens folkskolor, och efter slutad inspektion förklarade herr biskopen sig tillfredsstäld med det sätt, hvarpå sagda undervisning i skolorna medelades.

För angifvande af de kurser och läroböcker, som i skolorna genomgås, bifogas exemplar af skolornas under året följda läroprogram.

Den i undertecknads fyra senaste årsberättelser omnämnda, af lärarinnor vid stadens folkskolor inrättade fortsättningsskolan för flickor, dimitterade från härvarande högre folkskolor, har äfven under läsåret 1886—87 af sina stiftarinnor upprätthållits. Däri har åt 31 svenska och 11 finska elever meddelats undervisning i följande ämnen: bibelläsning (2 timmar i veckan), modersmålet (2 timmar), historisk läsning (1 timme), hälsolära (1 timme), räkning (3 timmar), bokföring (2 timmar), sång (1 timme), gymnastik (2 timmar) och handarbeten (3 timmar). Skolan har af kommunen åtnjutit 600 mark i årligt understöd.

Helsingfors, 31 augusti 1887.

Viktor Öhberg.

Bilaga B) Statistiska uppgifter.

Tabell I. Lärarepersonalen och dess aflöning.

Lärare och lärarinnor.	Antal lärare och lärarinnor, enligt förhållandet den 1 Maj 1887:													Förestående lärarepersonals årliga aflöning.												
	stadfästade i tjänsten.	på proför antagna.	tjänstförträdande.	Summa.	från seminarium dimitterade.	personer med akademisk utbildning.	personer som genomgått elementarläroverk eller händummerskola.	andra.	Summa.	anställda vid				Ordinarie lön.	Arvode.	Löneförhöjning.		Hyresmedel.		Värdet af fria rum och värme.		Summa löneförmoner.		Medeltal för enhvar.		
										högre folk-skolor.	lägre folk-skolor.	försummade barns skolor.	afton-skolor.			14	15	16	17	18	19	20				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20							
Föreståndare och ordinare lärare	6	1	—	7	2	4	—	1	7	7	—	—	—	14,000	—	—	1,800	—	—	—	—	15,800	—	2,257	14	
Biträdande lärare	—	—	21	21	9	11*)	—	1	21	21	—	—	—	—	41,125	—	1,087	50	—	—	—	42,212	50	2,010	12	
Timlärare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Föreståndarinnor och ordinare lärarinnor	21	—	—	21	8	—	7	6	21	7	13	1	—	27,396	—	—	4,560	—	800	—	—	32,756	—	1,559	81	
Biträdande lärarinnor	—	—	41	41	21	—	16	4	41	18	23	—	—	—	53,272	—	1,857	20	400	—	—	55,529	20	1,354	37	
Timlärarinnor	—	—	3	3	—	—	—	3	3	—	—	3**)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,100	—	1,050	—	
Summa	27	1	65	93	40	15	23	15	93	53	36	4	—	41,396	—	96,497	—	9,304	70	1,200	—	—	148,397	70	—	—

Anm. 1. Summorna i kolumnerna 4 och 9 böra blifva desamma.

Anm. 2. Alla under läsåret försiggångna förändringar inom lärarepersonalen böra angifvas i årsberättelsen (mom. 2).

*) En af dessa har äfven genomgått seminarium.

***) En timlärarinna aflönas ej af kommunen, utan af den ordinare lärarinna, hvars biträde hon är.

Tabell II. Folkskolornas inkomster och utgifter under senaste kalenderår.

I n k o m s t e r .													U t g i f t e r . *										Behållning (brist) i skolkassan den 31 December 1886.										
Hyresvärdet af skolornas egna lokaler och tillfälliga kontanta inkomster af lokaler.		Kontanta bidrag af kommunen.		Statsbidrag.		Räntor af donationer.		Tillfälliga bidrag och gåfvor.		Skolafgifter af eleverna.		Försålda elevarbeten och diverse.		Summa.		Utbetalda hyror samt hyresvärdet af skolornas egna lokaler.		Kontanta aflöningar.		Skolornas (: lokaler-nas m. m.) underhåll.		Skolmöbel.		Undervisningsmaterial.		Ved och ljus.		Kläder åt medellösa elever.		Summa.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17																	
20,000	—	171,623	10	32,000	—	1,532	07	—	—	4,500	—	550	—	230,205	17	35,603	33	147,108	51	14,680	—	7,000	—	11,663	33	10,150	—	4,000	—	230,205	17	—	—

Anm. 1. I kolumnen 10 införes *allt*, som kan komma under rubriken „Kontanta aflöningar“, vare sig att de utgå till lärarepersonalen eller till andra funktionärer vid skolan.

Tabell III. Intagna och afgångna äfvensom inskrifna och närvarande elever under läsåret.

	Vid läsårets början eller under dess lopp intagna nya elever:			Antal nya elever, som vid intagningen innehade följande förkunskaper:				Under läsårets lopp eller vid dess slut afgångna elever:					Af de vid föregående läsårs slut eller under detta läsårs lopp afgångna elever har följande antal veterligen intagits i:			Hela antalet inskrifna elever (d. ä. hela det antal elever, som under läsåret vare sig längre eller kortare tid besökt folkskolan):			Antal elever, som under läsåret besökt skolan:					Antal närvarande elever:					Procenttal skolförsummelser.						
	till lägsta afdelningen.	till högre afdelning.	Summa.	öfver lägre folkskolans kurs.	motsvarande lägre folkskolans kurs.	inamläsningsfärdighet.	inga förkunskaper.	Summa.	före fulländad folkskolekurs.					Summa.	elementarläroverk eller trinitimers-skola.	seminarium.	fack- eller annan skola.	högst 90 dagar.	91—120 dagar.	121—150 dagar.	mer än 150 dagar.	Summa.	början.	slut.	början.	slut.	första måndagen i								
									skilda på grund af föseelseer.	skilda på grund af maktens önskan.	skilda på grund af maktens önskan.	skilda på grund af maktens önskan.	skilda på grund af maktens önskan.														skilda på grund af maktens önskan.	skilda på grund af maktens önskan.		skilda på grund af maktens önskan.	skilda på grund af maktens önskan.	skilda på grund af maktens önskan.	skilda på grund af maktens önskan.	skilda på grund af maktens önskan.	skilda på grund af maktens önskan.
Högre folkskolorna	579	28	607	32	571	4	—	607	12	71	5	5	183	276	31	—	1	889	856	1,745	41	38	34	1,632	1,745	1,689	1,663	1,687	1,659	1,677	1,667	1,670	1,655	1,663	2,7 %
Lägre folkskolorna	761	94	855	—	—	115	740	855	3	78	1	5	498	585	—	—	—	691	682	1,373	57	35	34	1,247	1,373	1,314	1,285	1,298	1,251	1,304	1,293	1,296	1,293	1,284	3,5 %
Försummade barns skolor	37	21	58	—	—	21	37	58	5	5	1	—	41	52	—	—	—	49	53	102	5	4	12	81	102	77	83	97	89	77	78	94	90	85	7,7 %
																		Summa	1,629	1,591	3,220														

Anm. 1. Summorna i kolumnerna 3 och 8 böra blifva desamma.
 Anm. 2. Summorna i kolumnerna 20 och 25 böra blifva desamma.
 Anm. 3. Vid uppgifterna i kolumnerna 21—24 afses det antal dagar, som enhvar elev verkligen varit närvarande i skolan.
 Anm. 4. Antalet „elevtimmar“ (kolumn 35) erhålles sålunda, att hela antalet verkliga undervisningstimmar under läsåret multipliceras med antalet elever, som under läsåret besökt folkskolan; antalet „försummade elevtimmar“ erhålles genom hopsummering af alla de timmar, som samma elever försummat. I denna beräkning upptagas ej de elever, som af ondvikliga och giltiga skäl, såsom dödsfall, bortflyttning, inträde i annan skola eller i tjänst o. s. v., afgått från skolan före läsårets slut, men deremot alla andra elever.

Tabell IV. Närmare uppgifter om eleverna, enligt förhållandet den 1 Maj 1887.

	Af de elever, som den 1 Maj 1887 funnos inskrifna i skolan, voro följande antal																												Förestående elevens ålder.						
	gossar.	flickor.	Summa.	barn till					undervisade i skolan på					fördelade, enligt framsteg,													Summa.	elever, som erlade skolafgift.	medelåldern i skolan.	högsta åldersåret.					
				embets- och tjänstemän o. s. v.	fabrikanter, handlande o. s. v.	gårdsegare, handverkare, betjent o. s. v.	arbetare, sjömän, soldater o. s. v. samt uppgifna föräldrar.	Summa.	Summa.	annat språk.	svenska.	finska.	Summa.	sitt 1:sta	sitt 2:dra	sitt 3:dje	sitt 4:de	sitt 5:te	sitt 6:te	sitt 7:de o. s. v.	Summa.	1:sta årsafdelning.	2:dra årsafdelning.	3:dje årsafdelning.	1:sta årsafdelning.	2:dra årsafdelning.					3:dje årsafdelning.	1:sta årsafdelning.	2:dra årsafdelning.	3:dje årsafdelning.	
Högre folkskolorna	839	822	1,661	10	36	571	1,044	1,661	634	1,027	—	1,661	559	401	375	218	84	23	1	1,661	667	513	—	283	198	—	—	—	—	—	1,661	471	11,5	8	18
Lägre folkskolorna	642	646	1,288	6	22	360	900	1,288	617	671	—	1,288	771	505	12	—	—	—	—	1,288	725	563	—	—	—	—	—	—	—	—	1,288	483	8,5	7	14
Försummade barns skolor	42	50	92	—	2	20	70	92	33	59	—	92	54	25	5	8	—	—	—	92	51	41	—	—	—	—	—	—	—	92	5	10,5	7	16	

Anm. 1. I denna tabell upptagas alla elever, som den 1 Maj 1887 funnos kvarstående såsom inskrifna i skolan, utan afseende på, huru många elever nämnde dag voro närvarande, eller om läsning ens försiggick i skolan på nämnde dag.
 Anm. 2. Summorna i kolumnerna 3, 8, 12, 20 och 31 böra blifva desamma.
 Anm. 3. Angifvas bör om „afdelningarna“ (kolumnerna 21—30) äro års- eller parallel-afdelningar.

Taxa,

hvarefter Trafikafgift och Transitomagasinshyra, äfvensom Hamn-, Bro-, Vagnings-, Mättnings-, Packnings-, Vräknings-, Parmmättnings-, Barlast- och Kokhusafgifter i Helsingfors stad skola beräknas och uppbäras.

I. Trafikafgift

erlägges enligt nedanstående taxa för inkommande eller utgående, tullpliktiga eller tullfria varor med:

a) *hela* det i taxan upptagna belopp, för vara som antingen direkt eller transito inkommer från ort utom Finland; och

b) *halfva* beloppet, för vara som afgår till ort utom landet.

Vara, som inkommer på järnväg och icke här i staden förtullas, är befriad från trafikafgift.

Tullfria passagerareffekter betala icke häller denna afgift.

I intet fall erlägges för någon från rysk hamn inkommande vara mera än 2 mark 50 penni, och för dit utgående mera än 60 penni för 100 kilogram.

	Kvantitet.	Fråc	%
<i>Aether</i> och därmed försatta essenser och extrakt	100 kg.	4	70
<i>Affall</i> af ull; shoddy	" "		25
" af läder och papper	" "		10
<i>Alabaster</i> , oarbetad eller arbetad	" "		25
<i>Albumin</i> (ägghvitämne)	" "	1	—
<i>Albuminpapper</i>	" "	4	70
<i>Alfenid</i> , oarbetad	" "	4	70
" arbetad	" "	24	—
<i>Alkohol</i> , samt därmed försatta essenser och extrakt	" "	4	70
<i>Almvirke</i>	" "		10
<i>Alun</i> , alunslam	" "		25
<i>Ambra</i> , grå	" "	2	40
" svart, oarbetad	" "		25
<i>Ammoniak</i>	" "		25
<i>Amykos</i>	" "		50
<i>Anatomiska afbildningar</i>	" "	4	70
<i>Anilin</i>	" "	2	40

<i>Anis</i>	100 kg.		50
<i>Anjovis</i>	" "	2	40
<i>Ankare af järn</i>	" "		25
<i>Antikviteter och arkeologiska samlingar</i>	" "		50
<i>Antimonium</i>	" "		25
<i>Antändningsrör (stubiner)</i>	" "	1	40
<i>Apelsiner</i>	" "		50
<i>Apotekarevaror, ej särskildt nämnda</i>	" "	2	40
<i>Apparater och instrument: astronomiska, fotografiska, kemiska, kirurgiska, matematiska, musikaliska, nautiska, optiska m. fl.</i>	" "	4	70
" <i>telefon- m. fl. elektrotekniska</i>	" "	1	40
<i>Aromatiskt vatten</i>	" "	2	40
<i>Arrak i kärl</i>	" "	2	40
" <i>på buteljer eller krus</i>	helkrus el. but.		10
<i>Arsenik</i>	100 kg.		25
<i>Asfalt, asfaltfilt och -papp</i>	" "		10
<i>Aska, trä-</i>	" "		10
<i>Askar af papper eller spån till pulver, piller med eller utan påklistrad etikett o. d.</i>	" "	4	70
<i>Askvirke</i>	" "		10
<i>Badsvamp</i>	" "	2	40
<i>Bakverk, finare</i>	" "	2	40
" <i>gröfre</i>	" "		50
<i>Balsam, peru- eller tolu-</i>	" "	2	40
<i>Band af hel- eller halvsiden.</i>	" "	45	—
" <i>öfriga slag</i>	" "	10	—
<i>Bandager, kirurgiska</i>	" "	2	40
<i>Barder, råa</i>	" "		50
" <i>renade</i>	" "	2	40
<i>Bark, garfvare-</i>	1,000 "		50
<i>Barnleksaker</i>	100 kg.	4	70
<i>Barnvagnar</i>	stycket.		20
<i>Barometrar</i>	100 kg.	4	70
<i>Baryt, svafvelsyrad</i>	" "		25
<i>Bast</i>	1,000 "		50
" <i>rep, -mattor och -säckar, simpla</i>	100 "		25
" <i>mattor af kokos</i>	" "	2	40
<i>Beck</i>	10 Hektoliter.		25
<i>Ben, benkol, -mjöl och -svärta</i>	100 kg.		10
<i>Benzin</i>	" "	2	40
<i>Benzoe</i>	" "	2	40
<i>Bernsten, oarbetad</i>	" "	2	40
" <i>arbeten däraf</i>	" "	10	—
<i>Bildhuggeriarbeten (konstvärk)</i>	" "		50
<i>Biscuit, kärl af alla slag</i>	" "	2	40
" <i>öfriga tillverkningar</i>	" "	4	70

<i>Bladguld och -silver, äkta</i>	1 kg.	1	—
" oäkta	100 "	2	80
<i>Blankettpapper, blanketter till visitkort, etiketter</i> m. m.	" "	4	70
<i>Blanksmörja</i>	" "	1	—
<i>Blekvatten</i>	" "	"	25
<i>Block, stroppade och ostroppade</i>	" "	"	10
<i>Blod</i>	" "	"	50
<i>Blodiglar</i>	" "	"	50
<i>Blodsten</i>	" "	"	25
<i>Blommor och blomdelar; artificiella: af papper och</i> läder	" "	10	—
öfriga slag	" 1 "	1	20
" levande	100 "	"	50
<i>Blonder af bomull</i>	" "	45	—
" andra slag	" 1 "	1	—
<i>Bly, oarbetadt, i tackor, skrot, spån, plåt, rör, rullar;</i> blylete eller silfverglitt, blysocker, blyaska arbeten af bly	100 "	"	25
" "	" "	"	70
<i>Blyerts</i>	" "	"	10
" deglar	" "	"	25
" pennor	" "	10	—
<i>Blyhvitt</i>	" "	"	50
<i>Blåning</i>	" "	1	—
<i>Blår</i>	" "	"	25
<i>Blåsten</i>	" "	"	25
<i>Bläck, skrif- och -pulver</i>	" "	1	20
<i>Bläckhorn</i>	" "	10	—
<i>Bohvede, omalet</i>	10 hektoliter.	"	50
" -mjöl och -gryn	100 kg.	"	25
" kli	" "	"	10
<i>Boj, ylle-</i>	" "	10	—
<i>Bokvirke</i>	" "	"	10
<i>Bokbindarkloth</i>	" "	10	—
<i>Bokpärmor</i>	" "	4	70
<i>Boktryckeriformer och stilar</i>	" "	"	70
<i>Bollar af gummi</i>	" "	4	70
<i>Bolstervar</i>	" "	4	70
<i>Bomolja</i>	" "	"	70
<i>Bomull, rå, och vadd samt affall</i>	" "	"	25
" garn	" "	1	40
" tråd eller tvinnadt garn	" "	2	40
" väfnader, skira, ss. gas, musslin, linon, trådflor	" "	24	—
" öfriga slag, täta ss. kloth, kattun, felb, plys, sammet, sherting m. fl.; tyll	" "	10	—
" spetsar och blonder	" "	45	—

<i>Bomull</i> , band, brodérduk, marly och sniljor, ganzer, kaneva, snörmakerier	100 kg.	10	—
” virkade eller stickade arbeten (tricotage)	” ”	14	—
” kläder, kravatter, korsetter, påbörjade kanevaarbeten, broderade bomullsremсор, kra- gar m. m.	” ”	24	—
<i>Borax</i>	” ”	1	25
<i>Borst</i> , oarbetad	” ”	1	20
<i>Borstbindarearbeten</i> , simpla, ss. målarepenslar, m. m.	” ”	1	20
” öfriga slag, ss. betsade borstar m. m.	” ”	10	—
<i>Brandsprutor</i> och annan brandredskap	” ”		50
<i>Brasiliéträ</i> , raspadt och oraspadt	” ”		25
<i>Brefkuvert</i>	” ”	4	70
<i>Britanniametall</i> i tackor eller stänger	” ”		25
” ” plåt	” ”		50
” ” arbeten, polerade eller färgade	” ”	2	80
” ” öfriga slag	” ”	1	40
<i>Broderduk</i> af hel- eller halvsiden	” ”	45	—
” öfriga slag	” ”	10	—
<i>Brodärmönster</i> af papper	” ”	4	70
<i>Bronserpulver</i>	” ”	2	80
<i>Bronsarbeten</i>	” ”	4	70
<i>Brunsten</i>	” ”		25
<i>Brynsten</i>	1,000 ”		50
<i>Bränvin</i> , i kärl	1,000 ”	2	40
” i krus eller buteljer	helkrus el. but.		10
<i>Bukettpapper</i>	100 kg.	4	70
<i>Buteljglas</i> , grönt och arbeten däraf	” ”		25
<i>Buteljkapslar</i>	” ”	2	80
<i>Byster</i> af marmor och gips	” ”		50
” af biscuit, o. d.	” ”	4	70
<i>Bårder</i> till tapeter	” ”	2	40
<i>Bär</i> , se frukter.	” ”		
<i>Bärsaft</i> , osockrad eller icke försatt med sprit	” ”		90
<i>Bärgsalt</i>	1,000 ”		10
<i>Bärgskristall</i>	” ”		10
<i>Böcker</i> , tryckta	100 ”	1	40
” kontors-	” ”	4	70
<i>Böner</i>	10 hektoliter.		50
<i>Cacao</i> , i böner och skal	100 kg.		90
” rifven och chocolate	” ”	4	70
<i>Carneol</i>	” ”	10	—
<i>Carton pierre</i> (stenpapp) och omålade arbeten däraf	” ”		50
” ” färgade arbeten	” ”	4	70
<i>Cassia lignea</i> , se kryddor.	” ”		
<i>Catechu</i>	” ”		25

<i>Ceder-, cascarill- och cypressträ</i>	100 kg.		25
<i>Cement</i> och cementarbeten	" "		10
<i>Chili salpeter</i>	" "		25
<i>Chinaclay</i>	1,000 "		25
<i>Chlorkalk</i> och chlorvätesyra	100 "		25
<i>Cichoria</i> , bränd	" "		50
" rötter	" "		25
<i>Cigarrer</i>	" "	24	—
<i>Citroner</i> färska	" "		50
" syra	" "		50
<i>Cochenville</i> och extrakt därpå	" "	2	40
<i>Cokes</i>	10 hektoliter.		25
<i>Colofonium</i>	100 kg.		25
<i>Cylindrar</i> till maskiner	" "		50
<i>Dadlar</i>	" "		90
<i>Deglar</i>	" "		25
<i>Diamanter</i>	1 "	1	—
<i>Djur</i> , lefvande: hästar	stycke.	3	—
nötboskap	"	1	—
öfriga husdjur	"		20
fjäderfä	"		4
uppstoppade, i sprit m. m.	100 " kg.		50
<i>Dref</i> och drefmat	" "		25
<i>Dryckesvaror</i> : arrak, brännvin, konjak, rom, punsch, likörer m. m.			
i kärl	" "	2	40
i krus eller butelj	helkrus el. but.		10
vin, icke mousserande:			
i kärl	100 kg.	1	20
i krus eller butelj	helkrus el. but.		6
mousserande, i buteljer	" "		12
mjöd, öl, porter, maltextrakt och andra jästa drycker, i kärl	100 kg.	1	—
i krus eller butelj	helkrus el. but.		4
vatten, mousserande eller mineralvatten	" 100 kg "		1
<i>Dräll</i>	100 kg.	14	—
<i>Dräneringsrör</i>	1,000 "		25
<i>Dun</i>	100 "	2	40
<i>Dynamit</i>	" "	1	40
<i>Eau de cologne</i>	" "	10	—
<i>Ebenholtz</i>	" "		25
<i>Ekvirke</i>	" "		10
<i>Elektrotekniska apparater</i>	" "	1	40
<i>Elfenben</i> , i skifvor, oarbetadt	" "	2	40
" arbetadt	" "	10	—
<i>Emalj</i> i stycken och rifven	" "		50
" arbetad	" "	10	—

<i>Enduit metallique</i>	100 kg.		25
<i>Essencer</i> , utom särskildt nämnda	" "	10	—
<i>Etiketter</i> af papper	" "	4	70
<i>Facklor</i> och luntor	" "	1	—
<i>Fajanser</i> , hvita eller enfärgade	" "		50
" öfriga slag	" "	1	—
<i>Fanér</i> af alm, ask, bok och ek	" "		10
" af ädlare träslag	" "		25
<i>Fartyg</i> och <i>farkoster</i> , för hvarje 100 mark af in- köpspriset			10
<i>Felb</i> af bomull	100 kg.	10	—
af halfsiden	" "	45	—
af helsiden	1 "	1	—
<i>Fenkol</i>	100 "		50
<i>Fernissa</i> , lack-	" "	2	40
målare-	" "		70
<i>Fikon</i>	" "		90
<i>Filt: asfalt-</i> och <i>tjärad förhydningsfilt</i>	" "		10
maskinfilt och filtmatror	" "	2	40
säng- och resfiltar	" "	10	—
-skor	" "	4	70
<i>Filtrersten</i>	1,000 "		50
<i>Fisk: konserverad</i> och <i>fiskrom</i>	100 "	2	40
öfriga slag	" "		25
tran	" "		50
<i>Fisknät</i>	" "		50
<i>Fjäder</i> , spritad	" "	2	40
<i>Flaggduk</i>	" "	10	—
<i>Flanell</i>	" "	10	—
<i>Flaskor</i> af glas	" "		25
<i>Flintsten</i>	1,000 "		10
<i>Florentinerlack</i>	100 "	2	40
<i>Fläsk</i>	" "		50
<i>Flätor</i> och <i>band</i> af halm och spån	" "	10	—
<i>Fnöske</i>	" "		50
<i>Fogelburar</i> , enkla	" "		50
" målade, lackerade eller förtenta	" "	1	40
<i>Fortepianos</i>	styeke.	5	—
<i>Fosfor</i>	100 kg.	1	40
<i>Fotografier</i>	" "	1	40
<i>Fransar</i> , se snörmakerier.			
<i>Fris</i>	" "	10	—
<i>Fruktar</i> , kryddgårdsväxter och andra grönsaker, bär, kärnor, blad, skal, rötter, svamp, lök och frö: färska, saltade eller torkade, utom sär- skildt nämnda	" "		50

<i>Frukter</i> , inlagda eller annorlunda konserverade, icke sockrade	100 kg.	2	40
" inkokade, sockrade ss. sylter, frukt- och bärsirap m. m.	" "	4	70
" pressade eller torkade, ss. russin, plommon, mandel, sviskon, korinter, fikon, dadlar, pomeransskal, lagerblad, lagerbär och galgantrot, torkade sopprötter och äppel m. m.; humle, senap, torr	" "		90
<i>Frö</i> , se frukter.			
<i>Fyrvärkeripjeser</i>	1,000 "	1	40
<i>Fältspat</i>	" "		50
<i>Färger</i> : anilin, cochenille och indigo samt extrakt därpå, karmin, kartamin, spanskgröna, garansin, miniatyrfärger samt lackfernissor af alla slag	100 "	2	40
bly- och zinkhvitt, samt mönja	" "		50
berliner och pariserblått, ultramarin, blåning, krapp, cinober samt oljerifna och andra icke särskildt nämnda färger och färgextrakt	" "	1	—
färgningsjord och leror af alla slag, färgträd, raspadt eller oraspadt samt färgningsrötter, malne och omalne, ss. brasiliéträd, sandel, gurkmeja, rödfärg, ockra, umbra, catechu, kimrök, krapprot, brunrot, galmmeja, orleana, silfverglitt, bly- och tennaska m. fl.	" "		25
<i>Förhydningspapper</i>	" "		25
<i>Galanterivaror</i>	" "	10	—
<i>Galipot</i>	" "		25
<i>Galläppel</i>	" "		25
<i>Garn</i> : af silke	" "	4	70
" af ull	" "	2	40
" öfriga slag: tvinnadt	" "	2	40
" " otvinnadt	" "	1	40
" segelgarn och hampsnöre	" "		50
<i>Gelatine</i>	" "	2	40
<i>Gevär</i> och <i>gevärsstillbehör</i>	" "	4	70
<i>Gips</i> , i stycken	1,000 "		50
" malen, gipskalk	100 "		10
" arbeten	" "		50
<i>Gjutgods</i> , se järn.			
<i>Glacé</i> och <i>sämsk</i>	" "	2	40
arbeten därpå	" "	38	—
<i>Glas</i> och <i>kristallarbeten</i> : af simpelt (grönt) buteljglas	" "		25
öfriga slag: oslipade	" "	1	—

<i>Glas</i> öfriga slag: slipade, utom nedannämnda . . .	100 kg.	2	40
optiska och urglas, oinfattade	" "	4	70
spegelglas och speglar i ram, till lika belopp med tolagsafgiften; men där tolag icke upp- debiteras	" "	2	40
glasspint	" "		10
<i>Glaubersalt</i>	" "		25
<i>Glete</i> , bly-	" "		25
<i>Glittermessing</i>	" "	2	80
<i>Glober</i> och <i>kartor</i>	" "	1	40
<i>Glycerin</i>	" "		50
<i>Grafit</i>	" "		10
<i>Granit</i>	1,000 "		10
<i>Grankåda</i>	100 "		25
<i>Gravyrer</i>	" "	1	40
<i>Griffeltaflor</i> och <i>grifflar</i>	" "		50
<i>Gryn</i> : ris-, sago-;	" "		50
öfriga slag	" "		25
<i>Gråsidor</i>	" "		25
<i>Gräsväxter</i> , se halm.			
<i>Grönsaker</i> , se frukter.			
<i>Guano</i>	" "		10
<i>Guld</i> , oarbetadt och i blad	1 "	1	—
arbetadt	" "	1	40
gulddragarearbeten, äkta eller oäkta; galoner	" "	1	40
<i>Gummi</i> , <i>kåda</i> , <i>harts balsam</i> :			
benzoë, grå ambra samt tolu eller peru- balsam	100 "	2	40
tall- och grankåda, colofonium (harts), har- poës, galipot, svart oarbetad ambra och enduit metallique	" "		25
öfriga slag, såsom gummiarabicum, gutta- percha, schellack, kautschuk, kamfert och virak	" "	1	—
tillvärkningar:			
sigillharts	" "	1	40
kläder och fotplagg samt bollar	" "	4	70
öfriga slag: kammar och band	" "	10	—
kautschuk och ressorttyg; gummipackning.	" "	2	40
<i>Gödningsämnen</i> , artificiella	" "		10
<i>Hafre</i> , omalen	10 hektoliter.		50
mjöl, gryn och malt	100 kg.		25
kli	" "		10
<i>Hakor</i> och häktor	" "	4	70
<i>Halfsiden</i> , -tyger, dukar, band, trikotage, sniljor och snörmakerier	" "	45	—
kläder och spets	1 "	1	—

<i>Halfädla stenar</i> , såsom carneol, jaspis, topas m. m.; koraller	100 kg.	10	—
<i>Halm</i> , hö, säf, skafgräs och andra gräsväxter	1,000 "		50
band och flätor samt andra finare arbeten, utom hattar	100 "	10	—
simpla arbeten	" "		50
<i>Hampa</i> , lin, jute, blår, häckladt eller ohäckladt	" "		25
tråd	" "	2	40
garn	" "	1	40
snöre, rep, tågvirke och fisknät	" "		50
bolstervar, mattväf, segel- och rafvenduk samt annat groft hamptyg	" "	4	70
säckväf	" "		50
kammarduk, batist och linon	" "	38	—
öfriga slags linne- m. fl. väfnader; damast- duk, lärft, dräll, näs- och borddukar, tri- kotage m. m.	" "	14	—
kaneva, band, ganzer, broderduk, marly, sniljer, snörmakerier	" "	10	—
spetsar och blonder	1 "	1	—
kläder	100 "	24	—
<i>Handkardor</i>	" "		50
<i>Handskar</i> af skinn	" "	38	—
af tyg (trikotage)	" "	14	—
<i>Harmonier</i> och harpor	stycke.	1	—
<i>Harts</i> och harpoës, se gummi.			
<i>Hattar</i>	" "		10
vid behandling efter vikt	100" kg.	45	—
hattstommar	" "	24	—
<i>Hirs</i> , omalen	10 hektoliter.		50
mjöl och gryn	100 kg.		50
<i>Honung</i> , skirad eller oskirad	" "		50
<i>Horn</i>	" "		10
-kammar	" "	2	40
<i>Hudar</i> och skinn, råa, saltade eller torra	" "		50
affall	" "		10
beredda till läder, tillskuret eller ej, sämsk, saffian m. m.	" "	2	40
tillverkningar af sämsk och glacé, samt handskar	" "	38	—
läderblommor	" "	10	—
öfriga slag, ss. skoplagg, färdiga eller half- färdiga, remmar	" "	4	70
pelterier och pelsvärk	" "	10	—
tillverkningar därpå	" "	24	—
<i>Humle</i> och humleextrakt	" "		90
<i>Hummer</i> , kräftor och ostron, lefvande och kokta	" "	1	20
inlagda	" "	2	40

<i>Husbloss</i>	100 kg.	2	40
<i>Hvete, omalen</i>	10 hektoliter.		50
mjöl och gryn	100 kg.		50
kli	" "		10
<i>Hår, människo-, arbetadt och oarbetadt</i>	" "	24	—
kreaturshår, utom tagel och borst	" "		25
<i>Hängslen</i>	" "	10	—
<i>Hö, se halm.</i>			
<i>Indigo och extrakt däraf</i>	" "	2	40
<i>Ingefära</i>	" "	1	40
<i>Insektpulver</i>	" "		50
<i>Instrumenter, se apparater.</i>			
<i>Isskåp</i>	" "		50
<i>Ister</i>	" "		50
<i>Johannisbröd</i>	" "		50
<i>Jordarter, leror, sand och sten:</i>			
ädla stenar	1 "	1	—
halfädla d:o; koraller	100 "	10	—
lapislazuli och malakit	" "	2	40
alabaster, blodsten, brunsten, mosaiksten, galmeja, oljesten, pimsten, smergel, talk, trippel, tungspat, skrifсанд, litografisk- och probersten	" "		25
griffeltaflor och grifflar	" "		50
blyerts, grafit, gips, gipskalk och krita, malen; cement	" "		10
marmor, porfyr, serpentin, skiffer, filt- rersten; bryn-, kvarn-, slip-, plan- och trappsten; gips och krita i stycken, fält- spat och kvarts	1,000 "		50
öfriga jordarter och leror, utom färg- ningsleror, ss. porslins (chinaclay), eld- fast m. fl.	" "		25
öfriga sand och stenarter; malm och slag, kalksten, flinta m. fl.	" "		10
kalk	10 hektoliter.		25
<i>Jordbruksredskap</i>	100 kg.		25
<i>Jute, se hampa.</i>			
<i>Järn och stål: oarbetadt i tackor smältstycken och göten, millbars, skrot och spån</i>	1,000 "		50
jernvägsskenor, kanoner, kulor och bomber samt oarbetadt groft gjutgods	100 "		10
smidt eller valsadt i stänger äfvanson hörn- och vinkeljärn m. m., spik, ankare, kettingar, tuber och rör (galvaniserade eller ogalvani- serade)	" "		25
plåt, oförtent eller galvaniserad	" "		25

<i>Järn</i> plåt, arbeten däraf	100 kg.		70
" förtent	" "		50
" arbeten af förtent, lakerad eller målad plåt	" "	1	40
tråd och arbeten däraf ss. väf, tågvirke och ketting	" "		50
klenare gjutgods och simplaste svartsmide	" "		25
" " emaljeradt, förtent eller öf- verdraget med annan oädel metall	" "		90
vanligt svartsmide	" "		50
filadt och slipadt smide	" "		90
poleradt finsmide	" "	2	80
skjutvapen och tillbehör därtill	" "	4	70
sy-, knapp-, virk- och öfriga slag af nålar, strumpstickor och sylar, hakor, häktor och metkrokar	" "	4	70
<i>Jernvägsvagnar</i> , person- och post-	stycke.	15	—
godsvagnar	" "	10	—
<i>Jäs-drycker</i> såsom öl, mjöd, porter m. fl. i kärl	100 kg.	1	—
på buteljer	butelj.		4
<i>Jäst</i>	100 kg.		50
<i>Kaffe</i> och <i>kaffesurrogater</i> , utom cikorie	" "		90
<i>Kakao</i> i bönor och skal	" "		90
rifven och chocolate	" "	4	70
<i>Kakel-</i> och <i>krukmakarearbeten</i> , gröfre	" "		25
rumprydnader	" "	2	40
<i>Kali</i> , borussicum samt chromsyradt	" "		50
<i>Kalk</i> , slammad eller oslammad	10 hektoliter.		25
vid behandling efter vikt; gipskalk	100 kg.		10
kalklösning, karbol-, klor- och trädättiks- syrad-	" "		25
kalksten	1,000 "		10
<i>Kalkerpapper</i> , se papper.			
" duk	100 "	4	70
<i>Kamfert</i>	" "	1	—
<i>Kammar</i> , utom till galanterivara hänförliga	" "	2	40
<i>Kammarduk</i>	" "	38	—
<i>Kammarorgor</i>	stycke.	1	—
<i>Kanariefrö</i>	100 kg.		50
<i>Kanel</i>	" "	2	40
<i>Kaneva</i> af silke	" "	45	—
andra slag	" "	10	—
arbeten, påbörjade	" "	24	—
<i>Kapris</i> och <i>kastanjer</i> , se frukter.			
<i>Kardemumma</i>	" "	2	40
<i>Karduspapper</i> , se papper.			
<i>Karmin</i> och <i>kartamin</i>	" "	2	40

<i>Kartor</i>	100 kg.	1	40
<i>Kassakistor</i> och <i>kassaskrin</i>	" "		90
<i>Kattun</i>	" "	10	—
<i>Kautschuk</i> , se <i>gummi</i> .			
<i>Kemikalier</i> och <i>kemiska preparater</i> :			
<i>alun</i> , <i>alunslam</i> , <i>antimon</i> , <i>arsenik</i> , <i>blysocker</i> , <i>bly-</i> och <i>tennaska</i> , <i>blåsten</i> , <i>borax</i> , <i>glaubersalt</i> , <i>karbol-</i> , <i>klor-</i> och <i>träddättiksyrad kalk</i> , <i>kalklösning</i> , <i>magnesia</i> , <i>natron</i> eller <i>soda</i> alla slag, <i>pottaska</i> , <i>salmiak</i> , <i>salpeter</i> , <i>skedvatten</i> , <i>svafvel</i> , <i>svafvelblomma</i> , <i>salpeter-</i> , <i>salt-</i> och <i>svafvelsyra</i> ; <i>svafvelsyrad lerjord</i> ; <i>tennsalt</i> , <i>vattenglas</i> , <i>vinsten</i> , <i>vitriol</i> alla slag	" "		25
<i>kali</i> , <i>vinstensyra</i> , <i>syrsalt</i> , <i>citron-</i> och <i>ättiksyra</i> (<i>kristalliserad</i>), <i>oxal-</i> och <i>öfriga syror</i> , <i>salter</i> och <i>oxider</i>	" "		50
<i>fosfor</i>	" "	1	40
<i>Kimrök</i>	" "		25
<i>Kli</i> , alla slag	" "		10
<i>Klicheer</i>	" "	1	40
<i>Kloth</i> , <i>bokbindare-</i>	" "	10	—
<i>Kläde</i>	" "	19	—
<i>klädeslister</i>	" "	2	40
<i>Kläder</i> och <i>sydda effekter</i> af <i>siden</i> eller <i>halfsiden</i>	" 1 "	1	—
<i>öfriga slag</i> , utom <i>gummi</i> , <i>kork</i> och <i>trikotage</i>	100 kg.	24	—
<i>Klölfvar</i> , se <i>ben</i> .			
<i>Knallhattar</i>	" "	4	70
<i>Knappar</i> och <i>knappformer</i> alla slag utom af <i>ädel metall</i>	" "	10	—
<i>Kokosolja</i>	" "		50
<i>Kokosbastmattor</i>	" "	2	40
<i>Kol</i> , <i>trä-</i> och <i>torfstenkol</i>	10 hektoliter.		5
<i>Kolsyradt vatten</i>	"		25
<i>Kompasser</i>	butelj.		1
<i>Konfekt</i> och <i>konfityrer</i>	100 kg.	4	70
<i>Konjak</i> på <i>kärl</i>	" "	4	70
på <i>krus</i> eller <i>butelj</i>	helkrus el. but.	2	40
<i>Konseptpapper</i> , se <i>papper</i> .			
<i>Konstulster</i> se <i>arbeten</i> af <i>marmor</i> m. fl.			
<i>Kontorsböcker</i>	100 kg.	4	70
<i>Kopierpapper</i> , se <i>papper</i> .			
<i>Kopiermaskiner</i>	" "	2	40
<i>Koppar</i> , se <i>metaller</i> , <i>oädla</i> .			
<i>Koraller</i>	" "	10	—

<i>Korgmakarearbeten:</i>			
finare, vägande 425 gram eller därunder stycket	100 kg.	10	—
finare, vägande utöfver 425 gram stycket	" "	1	40
simples	" "		50
<i>Koriander</i>	" "		50
<i>Korinter</i>	" "		90
<i>Korkträ</i> eller bark	" "		50
skuren eller annorlunda arbetad kork; linoleum o. d.	" "	1	40
kläder och lifräddningsredskap	" "	2	40
<i>Korn</i> , omalen	10 hektoliter.		50
mjöl, gryn och malt	100 kg.		25
kli	" "		10
<i>Korsetter</i>	" "	24	—
<i>Kosmetiska ämnen:</i> aromatiskt vatten	" "	2	40
essencer, pomada, puder, smink, tandpulver m. m.	" "	10	—
tvål, parfymrad	" "	4	70
<i>Krapp-rot</i>	" "		25
rifven	" "	1	—
extrakt (kartamin)	" "	2	40
<i>Kreatur</i> , se djur.			
<i>Krinolinfjädrar</i>	" "		90
krinoliner af tyg	" "	24	—
<i>Kristallarbeten</i> , se glas.			
<i>Krita</i> i stycken	1,000 "		50
malen	100 "		10
kritor ss. skrif-, rit- och spel-	" "	10	—
<i>Kritpapper</i> , se papper.			
<i>Krokar</i> , met-	" "	4	70
<i>Kronometrar</i>	" "	4	70
<i>Krukmakarearbeten</i> , simpla	" "		25
finare	" "	2	40
<i>Krut</i> och andra <i>sprängämnen</i> , antändningsrör (stubb- biner) och fyrvärkeripjeser	" "	1	40
<i>Kryddor:</i> anis, fenkol, kummin, koriander	" "		50
vanilj och saffran	" "	10	—
kardemumma, kanel, nejlikor, peppar, muskot, muskotblomma, cassia lignea	" "	2	40
ingefära och ej särskildt nämnda kryddor	" "	1	40
<i>Kryddgårdsväxter</i> , se frukter.			
<i>Kräfter</i> , se hummer.			
<i>Kummin</i>	" "		50
<i>Kuverter</i> bref-	" "	4	70
<i>Kvarts</i>	1,000 "		50
<i>Kvarnsten</i>	" "		50

<i>Kvicksilfver</i>	100 kg.	1	20
<i>Käda</i> , se gummi.			
<i>Käppar</i>	" "	10	—
<i>Kärnor</i> , se frukter.			
<i>Kött</i> , saltadt, rökt och torkadt	" "		50
extrakt eller konserver	" "	2	40
<i>Lack-fernis</i>	" "	2	40
mun- (oblater)	" "	10	—
sigill-	" "	1	40
<i>Lackmus</i>	" "		25
<i>Lackrits</i>	" "	1	—
<i>Lagerblad</i> och lagerbär	" "		90
<i>Lampvekar</i>	" "	2	40
<i>Leksaker</i>	" "	4	70
<i>Leror</i> , se jordarter.			
<i>Likörer</i>	helkrus el. but.		10
<i>Lin</i> : husbloss, gelatine och flytande lim	100 kg.	2	40
öfriga slag, valsmassa	" "		25
<i>Lin</i> och <i>linne</i> , se hampa.			
<i>Linolja</i> , rå	" "		50
kokad eller målarefernis	" "		70
<i>Linsen</i>	10 hektoliter.		50
<i>Litografier</i>	100 kg.	1	40
<i>Litografisk sten</i>	" "		25
<i>Ljus</i> , facklor och luntor	" "	1	—
<i>Luktvatten</i> , se kosmetiska ämnen.			
<i>Lumpor</i>	" "		10
<i>Läder</i> och <i>läderarbeten</i> , se hudar.			
<i>Läkemedel</i> , färdiga	" "	2	40
<i>Läskapper</i> , se papper.			
<i>Lök</i>	" "		50
<i>Löpe</i>	" "		50
<i>Magnesia</i>	" "		25
<i>Mahognyträ</i>	" "		25
<i>Mais</i> , omalen	1,000 "		70
mjöl	100 "		50
<i>Macaroni</i>	" "		50
<i>Makulaturpapper</i> , se papper.			
<i>Malakit</i> , oarbetadt	" "	2	40
<i>Malm</i> och <i>slagg</i>	1,000 "		10
<i>Malt</i>	100 "		25
<i>Maltextrakt</i>	butelj.		4
<i>Mandel</i>	100 kg.		90
<i>Mandelolja</i>	" "		70
<i>Mannagryn</i>	" "		25
<i>Manometrar</i>	" "		50
<i>Marly</i> af silke	" "	45	—
öfriga slag	" "	10	—

<i>Marmor</i> , oarbetad	1,000 kg.		50
arbetad, utom galanterivaror	100 "		50
<i>Maskiner</i> , maskindelar och tillbehör, maskinremmar och ångpannor	" "		50
kopier-, sy-, strumpsticknings-, skrif- och linier- m. fl. dyl. maskiner	" "	2	40
<i>Maskinfilt</i>	" "	2	40
<i>Maskinolja</i> och smörja	" "		50
<i>Mattor</i> af lin, hampa, jute o. d.	" "	4	70
af ylle, väfda	" "	10	—
filt- och kokosbastmattor	" "	2	40
af bast, simpla	" "		25
<i>Mejeri- och jordbruksredskap</i>	" "		25
<i>Messing</i> och arbeten däraf, se metaller.			
<i>Metaller</i> , oädla ss. koppar, tenn, zink och andra (utom alfenid, bly, järn och stål) i tackor, stycken, stänger, spån och skrot	" "		25
plåt, rör och spik	" "		50
tråd, tågvirke, metallväf	" "		90
lakerade, färgade, polerade arbeten, glit- termessing, bronspulver, oäkta bladguld och silfver, metallfolium, buteljkapslar	" "	2	80
bronsarbeten, förgyllda eller försilfrade	" "	4	70
nålar och stift	" "	4	70
simpla messings-, tenn-, zink- och öfriga tillverkningar	" "	1	40
<i>Metallfolium</i> och stanniol	" "	2	80
<i>Metrefvar</i> och spön	" "	10	—
<i>Mikroskop</i>	" "	4	70
<i>Mineralier</i> , icke särskildt nämnda	" "		50
<i>Mineraloljor</i>	" "		50
<i>Mineralvatten</i>	butelj.		1
<i>Miniatyrfärger</i>	100 kg.	2	40
<i>Mjöd</i> , se jäsdrycker.			
<i>Mjöl</i> af råg, korn, hafre och bohvete	" "		25
öfriga slag	" "		50
<i>Mosaiksten</i>	" "		25
<i>Munlack</i>	" "	10	—
<i>Musikaliska instrument</i> , icke särskildt nämnda och tillbehör ss. stråkar och strängar	" "	4	70
<i>Muskotblomma</i> och nötter	" "	2	40
<i>Myntsamlingar</i>	" "		50
<i>Målningar</i>	" "	1	40
<i>Målareduk</i> , spatlad	" "	2	40
<i>Möbel</i> af trä eller järn, obetsade och ostoppade	" "		50
öfriga slag	" "	1	40
<i>Mönja</i>	" "		50

<i>Mönster, sy-</i>	100 kg.	4	70
<i>Mössor</i>	stycke.		4
<i>Möss-skärmar</i>	100 kg.	2	40
<i>Natron</i>	" "		25
<i>Nejlikor</i>	" "	2	40
<i>Noter och notpapper</i>	" "	1	40
<i>Nysilfver, oarbetadt</i>	" "	4	70
arbeten däraf	" "	24	—
<i>Nålar, sy-, knapp- och virk- m. fl.</i>	" "	4	70
<i>Nät, fisk-</i>	" "		50
<i>Nötboskap, se djur.</i>			
<i>Nötter utom särskildt nämnda</i>	" "		50
<i>Oblater, munlack</i>	" "	10	—
bakvärk	" "	2	40
<i>Ockra</i>	" "		25
<i>Oliver, se frukter.</i>			
<i>Oljekakor och mjöl däraf</i>	" "		10
<i>Oljsten</i>	" "		25
<i>Oljor: välluktande eller flygtiga</i>	" "	10	—
mandel-, oliv- eller bomolja samt kokad olja			
eller målarefernissa	" "		70
öfriga slag, utom petroleum	" "		50
petroleum	" "		25
<i>Orgelvärk</i>	stycke.	5	—
<i>Ost</i>	100 kg.	2	40
<i>Ostron</i>	" "	1	20
inlagda	" "	2	40
<i>Oxalsyra</i>	" "		50
<i>Palmolja</i>	" "		50
<i>Papier maché och stenpapp tillverkningar, omålade</i>	" "		50
lakerade, förgyllda m. fl.	" "	4	70
<i>Papper och tillverkningar däraf:</i>			
pappersmassa, våt; pappersaffall	" "		10
papp och papper beströdt med smergel,			
glas eller sand; torr pappersmassa; tryck-,			
tapet-, kardus-, makulatur-, press-, förhyd-			
nings- och takpapper;	" "		25
rit-, post-, skrif-, koncept-, not-, pergament-,			
läsk-, marmorerad och hvitt glanspapper,			
oglaceradt kritpapper	" "	1	40
kalkerpapper; tapeter och bårder	" "	2	40
albumin-, blankett-, bukett-, kopier-, papy-			
ross- och silkespapper, pressadt och med			
gaz påklistradt papper; askar, etiketter,			
brefkuvert, bokpärmar, symönster, spelkort			
och andra papperstillverkningar	" "	4	70
blommor af papper	" "	10	—

<i>Papyrosser</i>	100 kg.	24	—
<i>Parafin</i>	" "		50
<i>Paraplyer</i> af siden eller halfsiden	stycke.		20
öfriga slag samt parasoller och stommar	" "		10
<i>Pastejer</i>	100 kg.	2	40
<i>Patronhylsor</i>	" "	4	70
<i>Pelsvärk</i> och <i>pelterier</i>	" "	10	—
tillvärkningar däraf	" "	24	—
<i>Pennor</i> , alla slag; pennskaft	" "	10	—
<i>Penstar</i> , simpla	" "	1	20
öfriga slag	" "	10	—
<i>Peppar</i>	" "	2	40
<i>Pepparkakor</i>	" "	2	40
<i>Pergament</i>	" "		50
<i>Perlemo</i> , oarbetad	" "	2	40
arbeten däraf	" "	10	—
<i>Perlor</i> , äkta	1 "	1	—
<i>Persienner</i> af trä	100 "		50
<i>Person- och postvagnar</i>	stycke.	15	—
<i>Petroleum</i>	100 kg.		25
<i>Pianos</i>	stycke.	5	—
<i>Pimsten</i>	100 kg.		25
<i>Pipor</i> , tobaks-	" "	2	40
<i>Pipskaft</i>	" "	10	—
<i>Planschetter</i>	" "		90
<i>Plansten</i>	1,000 "		50
<i>Platina</i> , oarbetad	1 "	1	—
bearbetad till galanterier etc.	1 "	1	40
<i>Pligg</i> , trä-	100 kg.		50
<i>Plommon</i> , se frukter.			
<i>Plymer</i> och <i>plymager</i>	1 "	1	20
<i>Plys</i> af siden	1 "	1	—
af halfsiden	100 kg.	45	—
af ylle	" "	19	—
öfriga slag	" "	10	—
<i>Pockenholtz</i>	" "		25
<i>Pomada</i>	" "	10	—
<i>Pomeranser</i> , se frukter.			
<i>Porfyr</i>	1,000 "		50
<i>Porslinskärl</i> och pipor	100 "	2	40
öfriga tillverkningar	" "	4	70
<i>Porslinslera</i>	1,000 "		25
<i>Porter</i> , se jäsdrycker.			
<i>Positiv</i>	stycke.	1	—
<i>Postpapper</i> , se papper.			
<i>Potatismjöl</i>	100 "		50
<i>Potäter</i>	10 hektoliter.		25

<i>Pottaska</i>	100 kg.		25
<i>Preparater, kemiska, ej särskildt nämnda</i>	" "		50
<i>Pressduk</i>	" "	2	40
<i>Presspapper, se papper.</i>			
<i>Probersten</i>	" "		25
<i>Puder</i>	" "	10	—
<i>Punsch, i kärl</i>	" "	2	40
i krus eller buteljer	helkrus el. but.		10
<i>Päron, se frukter.</i>			
<i>Radergummi</i>	100 kg.	10	—
<i>Rafvenduk</i>	" "	4	70
<i>Ramar till speglar och taflor</i>	" "	2	40
infattade	10 meter.		40
<i>Reagentier, kemiska</i>	100 kg.		50
<i>Remmar, maskin-</i>	" "		50
öfriga slag, utom gummi	" "	4	70
<i>Rep, utom af bast</i>	" "		50
bast-	" "		25
<i>Resfiltar</i>	" "	10	—
<i>Ridtyg</i>	" "	4	70
<i>Risgryn och -mjöl</i>	" "		50
<i>Ritningar</i>	" "	1	40
<i>Ritmaterialier</i>	" "	10	—
<i>Ritpapper, se papper.</i>			
<i>Rom, i kärl</i>	" "	2	40
i krus eller buteljer	helkrus el. but.		10
<i>Rosenvatten</i>	100 kg.	2	40
<i>Rotfrukter</i>	10 hektoliter.		25
<i>Rotting och rör</i>	100 kg.		25
finare arbeten, vägande 425 gram och där- under stycket	" "	10	—
" " öfver 425 gram stycket	" "	1	40
simpla	" "		50
<i>Rullgardiner.</i>	" "	24	—
<i>Russin</i>	" "		90
<i>Råg, omalen</i>	10 hektoliter.		50
mjöl och malt	100 kg.		25
<i>Rötter, se frukter.</i>			
<i>Sadelmakarearbeten</i>	" "	4	70
<i>Saffian.</i>	" "	2	40
<i>Saffran</i>	" "	10	—
<i>Saft, se bärsaft.</i>			
<i>Sagogryn och -mjöl</i>	" "		50
<i>Salmiak, salpeter samt salpeter- och saltsyra.</i>	" "		25
<i>Salt, bärg-</i>	1,000 "		10
koksalt	10 hektoliter.		10
ej särskildt nämndt, raffineradt i paket	100 kg.		50

<i>Sammet</i> , helsiden-	1 kg.	1	—
halfsiden-	100 ”	45	—
bomulls-	” ”	10	—
<i>Sand</i> , se jordarter.			
<i>Sandel</i>	” ”		25
<i>Sardiner</i> och sardeller i hermetiska askar	” ”	2	40
<i>Schellack</i>	” ”	1	—
<i>Segelduk</i>	” ”	4	70
<i>Segelfartyg</i> , se fartyg.			
<i>Segelgarn</i>	” ”		50
<i>Seltyg</i>	” ”	4	70
<i>Senap</i> , preparerad	” ”	4	70
torr	” ”		90
<i>Serpentin</i> , se marmor.			
<i>Shering</i>	” ”	10	—
<i>Shoddy</i>	” ”		25
<i>Sidentyg</i> , hel-	1 ”	1	—
halfsiden	100 ”	45	—
sydda arbeten, kläder, spetsar, och blonder af hel- eller halfsiden; sidenskor	1 ”	1	—
trikotage, band, dukar, marly, sniljor och snörmakerier	100 ”	45	—
<i>Sigill-lack</i>	” ”	1	40
<i>Signallanternor</i>	” ”	1	—
<i>Siktduk</i> af silke	” ”	2	40
<i>Silfver</i> , oarbetadt	” ”	45	—
” arbetadt	” ”	70	—
” i blad	1 ”	1	—
<i>Silfverglitt</i>	100 ”		25
<i>Silke</i> , rå- samt silkesvadd	” ”	1	—
garn och tråd (sysilke)	” ”	4	70
<i>Silkestaft</i>	” ”	28	—
<i>Sill</i>	” ”		25
<i>Sirap</i> , vanlig	” ”		70
frukt- och bärsirap	” ”	4	70
<i>Sjöskum</i> , oarbetadt	” ”	2	40
<i>Skafgräs</i> , se halm.			
<i>Skal</i> , se frukter.			
<i>Skedvatten</i>	” ”		25
<i>Skiffer</i> , oarbetadt	1,000 ”		50
i taflor (griffeltaflor)	100 ”		50
<i>Skinn</i> och <i>skinnvaror</i> , se hudar och pelterier.			
<i>Skinntröjor</i>	” ”	24	—
<i>Skjortor</i> och skjortbröst	” ”	24	—
<i>Skjutgevär</i> och tillbehör därtill	” ”	4	70
<i>Skoplagg</i> , färdiga eller halffärdiga	” ”	4	70
med sidenbeklädnad	1 ”	1	—

Skottkärror	stycke.		20
Skrifbläck	100 kg.	1	20
„ papper	„ ”	1	40
„ materialier	„ ”	10	—
„ sand	„ ”		25
Sköldpadd, oarbetad	„ ”	2	40
arbetad	„ ”	10	—
Slagg	1,000 ”		10
Slangar af lin- eller hampväf	100 ”		50
af gummi eller gummerade	„ ”	2	40
Slipstenar	1,000 ”		50
Slädar	stycke.		50
Smiden, se järn och stål.			
Smink	100 kg.	10	—
Smör	„ ”		50
Smördrittlar	„ ”		25
Snickare-, svarfvare- och träsnideriarbeten:			
större; simpla, obetsade, olackerade, ofa-			
nerade och ostoppade	„ ”		50
öfriga slag, utom ramar	„ ”	1	40
mindre, till galanterivaror hänförliga ss.			
käppar, dosor, pipskaft, met-			
spön m. fl.	„ ”	10	—
Sniljor af silke	„ ”	45	—
öfriga slag	„ ”	10	—
Snus	„ ”	24	—
Snäckor	„ ”		50
Snörmakarearbeten:			
äkta eller oäkta gulddragarearbeten	1 ”	1	40
af silke	100 ”	45	—
öfriga slag	„ ”	10	—
Sockor, rå-	„ ”		70
öfriga slag	„ ”	1	20
Sockerkulör	„ ”	4	70
Soda	„ ”		25
Soja och säser	„ ”	2	40
Spanmål, omalen	1,000 ”		70
mjöl: af råg, korn, hafre, bohvete, malt.	100 ”		25
öfriga slag	„ ”		50
kli, alla slag	„ ”		10
gryn: ris-, sago-, hirs-, hvete	„ ”		50
öfriga slag	„ ”		25
Speglar och spegelglas, se glas.			
små speglar med simpel infattning	„ ”	2	40
Spelkort	„ ”	4	70
Spetsar af bomull	„ ”	45	—
öfriga slag	1 ”	1	—

<i>Spik</i> , se järn och metaller.			
<i>Spritvaror</i> ej särskilt nämnda: i kärl	100 kg.	2	40
på krus eller buteljer	helkrus el. but.		10
<i>Sprängningsämnen</i>	100 kg.	1	40
<i>Stearin</i>	" "		50
<i>Stenarter</i> , se jordarter och leror.			
<i>Stenkol</i> , stybbe och stenkolstjära	10 hektoliter.		25
<i>Stenpapp</i> , se papier maché.			
<i>Stickade och virkade varor</i> (tricotage) af silke, hel- eller half-	100 kg.	45	—
öfriga slag	" "	14	—
<i>Stift</i> af messing o. d.	" "	4	70
<i>Stilar</i> , boktryckeri-	" "		70
<i>Strumpeband</i>	" "	10	—
<i>Strumpväfwarearbeten</i> , se stickade arbeten.			
<i>Stråkar</i> och strängar	" "	4	70
<i>Stål</i> , se järn.			
<i>Stäf</i>	" "		10
<i>Stärkelse</i>	" "		50
<i>Svafvel</i> , svafvelblomma och -syra	" "		25
<i>Svamp</i> , bad-	" "	2	40
öfriga slag, se frukter.			
<i>Svarfvarearbeten</i> , se snickarearbeten.			
<i>Svartkrita</i> i stänger	" "	10	—
<i>Sviskon</i>	" "		90
<i>Sylar</i>	" "	4	70
<i>Sylter</i>	" "	4	70
<i>Symönster</i>	" "	4	70
<i>Syror</i> , ej skildt nämnda.	" "		50
<i>Sysilke</i>	" "	4	70
<i>Såpa</i>	" "		50
<i>Såser</i>	" "	2	40
<i>Säckväf</i> och säckar af lin eller hampa	" "		50
af ylle	" "	2	40
af bast	" "		25
<i>Säf</i> , se halm.			
<i>Sämsk</i>	" "	2	40
tillvärkningar däraf	" "	38	—
<i>Sängfiltar</i>	" "	10	—
<i>Sängkläder</i>	" "	2	40
<i>Tackjärn</i> och tillvärkningar, se järn.			
<i>Taflor</i> , se målningar.			
små taflor med simpel infattning	" "	2	40
<i>Tafvelramar</i>	10 meter.		40
<i>Tagel</i> , tagelsikter och borstar, simpla	100 kg.	1	20
tillvärkningar, öfriga slag	" "	10	—
<i>Takpärter</i>	1,000 "		50

<i>Talg</i>	100 kg.		50
<i>Talk</i>	" "		25
<i>Tandpulver</i>	" "	10	—
<i>Tapetpapper, se papper.</i>			
<i>Tapeter och bårder</i>	" "	2	40
<i>Tapisseriarbeten, påbörjade</i>	" "	24	—
<i>Té</i>	" "	7	—
<i>Tegel, eldfasta</i>	1,000 stycken.	1	—
vanliga	" "	1	50
<i>Tegelrör</i>	1,000 kg.		25
<i>Telefoner och tillbehör därtill</i>	100 "	1	40
<i>Tenn och tennarbeten, se metaller.</i>			
<i>Tennaska och tennsalt</i>	" "		25
<i>Termometrar</i>	" "	4	70
<i>Terpentin</i>	" "		50
<i>Terra cotta arbeten</i>	" "	2	40
<i>Timmermansarbeten</i>	" "		10
<i>Tjära, trä- och stenkols-</i>	10 hektoliter.		25
<i>Tobak, oarbetad, rysk, stjelk- eller blad-</i>	100 kg.		70
" öfrig, stjelk-	" "	1	—
" " blad-	" "	2	—
arbetad; snus, tobakssås	" "	24	—
<i>Tobakspipor, beslagna och obeslagna</i>	" "	2	40
<i>Torfkol</i>	10 hektoliter.		5
<i>Tran</i>	100 kg.		50
<i>Trappsten</i>	1,000 "		50
<i>Trassel</i>	100 "		25
<i>Trikotage, se stickade arbeten.</i>			
<i>Trippel</i>	" "		25
<i>Tryckpapper, se papper.</i>			
<i>Trycksvärta</i>	" "	1	—
<i>Tråd af silke</i>	" "	4	70
öfriga spinnämnen	" "	2	40
<i>Träaska</i>	" "		10
<i>Trädättika, rå</i>	" "		50
trädättiksyrad kalk	" "		25
<i>Träkol</i>	10 hektoliter.		5
<i>Träpappersmassa, torr</i>	100 kg.		25
våt	" "		10
<i>Träskor med läderbeklädnad</i>	" "	2	40
<i>Träsnidarearbeten, se snickarearbeten.</i>			
<i>Trätjära</i>	10 hektoliter.		25
<i>Trävirke (utom fanér): alm, ask, bok och ek</i>	100 kg.		10
af ädlare träslag	" "		25
korkträ	" "		50
arbetadt	" "	1	40
öfrigt trävirke	10 kubikmeter.	3	80

<i>Tungspat</i>	100 kg.		25
<i>Tunnbindarearbeten</i>	" "		25
<i>Tunnstäf</i>	" "		10
<i>Tvål, parfymrad</i>	" "	4	70
öfriga slag	" "		50
<i>Tyger och väfnader: af helsiden ss. gaz, vapör, crèpe,</i> <i>felb, sammet</i>	1 "	1	—
af halvesiden	100 "	45	—
af ylle, skira, sorgflor flanell, boj, fris, filt, yllemattor, flagg- duk	" "	38	—
filtmattor, maskinfilt, voilok, säck-, press- och smergelduk, klädeslister. öfriga slag, ss. viktorin, kläde, trikot, korderoj, plys, doffel, satin, lasting. af bomull, skira, ss. gaz, musslin, trådflor .	" "	10	—
öfriga slag; tyll, felb, kattun, kloth, sammet, marly, sherting .	" "	2	40
af lin, hampa, jute m. fl. dyl. batist, kam- marduk, linon	" "	19	—
bolstervar, mattväf, mattor, segel- och rafvenduk, groft hamptyg . .	" "	24	—
säckväf	" "	10	—
öfriga slag ss. damast, lärft, dräll, bord- och näsdukar m. m.	" "	38	—
<i>Tågvirke och rep</i>	" "	4	70
<i>Tälgsten</i>	" "	" "	50
<i>Tändstickor, kemiska</i>	" "	1	40
öfriga slag	" "		50
<i>Ull</i>	" "		25
garn och tråd	" "	2	40
väfnader, se tyger.			
<i>Ur, simpla väggur af trä</i>	stycke.		5
vid behandling efter vigt	100 kg.	1	40
öfriga slag	stycke.		10
tillbehör ss. urfjedrar, hjul, simpla urnycklar, visare, taflor m. fl.	100 kg.	4	70
<i>Vadd af silke</i>	" "	1	—
andra slag	" "		25
<i>Vagnar, se åkdon.</i>			
<i>Valsmassa</i>	" "		25
<i>Vanilj</i>	" "	10	—
<i>Vantar, se stickade arbeten.</i>			
<i>Vattenglas</i>	" "		25
<i>Vatten, kolsyradt</i>	butelj.		1
aromatiskt	100 kg.	2	40
<i>Vattenledningsrör af lera och tegel</i>	1,000 "		25

<i>Vax</i>	100 kg.		50
<i>Vaxduk</i> och arbeten däraf	" "	2	40
-taft, silkes-	" "	28	—
<i>Vekar</i> , lamp- och ljus-	" "	2	40
<i>Vermiceller</i>	" "		50
<i>Vicker</i>	10 hektoliter.		50
<i>Vin</i> , alla slag, i kärl	100 kg.	1	20
icke mousserande, på buteljer	helbutelj.		6
mousserande, på d:o	" "		12
<i>Vindrufvor</i>	100 " kg.		50
<i>Vinkulör</i>	" "	4	70
<i>Vinsten</i> och -syra	" "		25
<i>Virkade varor</i> , se stickade arbeten.			
<i>Visitkort</i> och blanketter därtill	" "	4	70
<i>Vitriol</i>	" "		25
<i>Voilok</i>	" "	2	40
<i>Vågar</i> och vågskålar	" "		90
<i>Väfnader</i> , se tyger.			
<i>Väf af messing</i> och dylik oädel metall	" "	1	40
<i>Väggur</i> , se ur.			
<i>Växter</i> , lefvande	" "		50
<i>Ylleaffall</i>	" "		25
<i>Ylleband</i> , -broderduk, -sniljor och -snörmakerier	" "	10	—
-väfnader, se tyger.			
-trikotage	" "	14	—
-spetsar och blonder	" 1 "	1	—
<i>Zink</i> , se metaller.			
<i>Zinkhvitt</i>	100 "		50
<i>Åkdon</i> , fyrhjuliga:			
på ressorter; heltäckta	stycke.	10	—
halftäckta	" "	5	—
öppna	" "	2	—
utan ressorter	" "	1	—
tvåhjuliga åkdon; slädar	" "		50
barnvagnar, skottkärror	" "		20
järnvägsvagnar:			
person- och postvagnar	" "	15	—
godsvagnar	" "	10	—
<i>Åkerbruksredskap</i>	100 " kg.		25
<i>Ångfartyg</i> , se fartyg.			
<i>Ångmaskiner</i> , -pannor och -sprutor	" "		50
<i>Ägg</i>	tjoget.		2
<i>Ägghvitämne</i>	100 kg.	1	—
<i>Ämbare</i> af lin eller hampväf	" "		50
<i>Äppel</i> , se frukter.			
<i>Ärter</i>	10 hektoliter.		50
<i>Ättika</i> , i kärl	100 kg.	1	—

Ättika, i krus eller buteljer	helkrus el. but.		4
ättiksextrakt, försatt med æther	100 kg.	4	70
ättikssyra (kristalliserad)	" "		50
Öl, se jästdrycker.			
Öfriga här icke upptagna varor, de där hvarken till beskaffenhet eller benämning kunna hänföras till någon af de i denna taxa införda artiklar, draga en trafikafgift af . . .	" "		50
II. Transitomagasinshyra			
erlägges per kubikmeter för transitogods, som i de för sådant ändamål anvisade magasin upplägges:			
för en upplagstid af till och med tre månader		4	—
" " därutöfver t. o. m. sex månader		6	—
" " " " nio "		8	—
" " " " ett år		10	—
III. Hamnafgift			
betalas			
<i>vid inkommandet:</i>			
för fartyg, som med tullkammareförpassning gör sjöresa öfver Östersjön eller längre, per hel registerton			60
för fartyg, som med förpassning gör resa endast i Finska viken och Bottenhafvet till och med Stockholm samt för passage-rareångfartyg, som utan förpassning gör sådan resa, per ton.			40
för fartyg, som utan förpassning går emellan orter inom landet, med undantag af passagerareångfartyg, samt för båtar och andra farkoster, per ton			20
För fartyg, som legat öfver ett år i stadens hamn, erlägges vid afgående ofvan bestämda hamnafgift för hvarje öfverskjutande år eller del däraf.			
Fartyg, som till stadens hamn inkommer för att reparera, betalar vid afgående, om det medför endast den vid ankomsten medhafda last, half hamnafgift, men i fall last till större eller mindre del här kvarlämnas, eller annan last intages, full afgift.			
<i>efter tid:</i>			
för ångfartyg eller ångslup, som är hemma i staden och utan tullförpassning begagnas för kustfart till landhamn, eller för bogsering eller slupfart inom staden och dess omgifningar, för hvarje vecka af dess seglation, per ton			15
för båt eller annan farkost, större eller mindre, som är hemma i staden och under längre eller kortare tid af året vid dess kaj eller bro ligger förtöjd, per år (inberäknadt afgift för nummerbricka)		1	—
för fisksump, som under minst en månad vid stadens kaj eller bro ligger förtöjd, per månad		1	—

Anm. 1. För prämar, hvilka i stadens hamn begagnas till försäljningsställen för matvaror, landtmannaprodukter m. m. erlägges platshyra efter Stadsfullmäktiges bestämmande.

Anm. 2. För fartyg som icke är försedt med måtbref, beräknas 1 famn eller 4 kubikmeter ved, 250 murtegel, 10 tr eller 12¹/₂ hektoliter lakegods, 15 tr eller 25 hektoliter kalk, 36 kub. fot eller 1 kubikmeter sten eller sand, eller däremot svarande 1,000 kilo (120 Lisp:d) andra varor — till *en ton*.

Anm. 3. Från hamnavgift fritagne äro:

- a) alla kronofartyg;
- b) båtar och farkoster, som höra till större fartygs utrustning;
- c) båtar och farkoster under en tons dräktighet, med undantag af ofvanföre omnämnda fisksumpar;
- d) fartyg, som utan att lossa eller lasta, anlöpa stadens yttre hamnar; äfvensom
- e) prämar, i de fall då de icke gå utom stadens hamnområde; dock gäller, angående de i Anm. 1 afsedda prämarne hvad där är sagdt.

IV. Broavgift

erlägges vid lossning inom stadens hamnområde af icke tullkamarbehandling underkastade inkommande varor af nedannämnda slag, ehvad därvid stadens kajer och broar begagnas eller ej eller varorna bäras eller forslas; och utgöres denna avgift för

1 famn eller 4 kub. meter ved, med	10
10 tunnor eller 16 ¹ / ₂ hektoliter spanmål	20
10 " " 16 ¹ / ₂ " salt eller kalk	10
10 " " 12 ¹ / ₂ " lakegods	20
1 parm eller 6 kubikmeter sand, jord eller fyllningsämnen	20
1 d:o " 6 " gat- eller grästen	20
12 st. planstenar	4
1,000 st. murtegel	20
1 timmerstock, större	2
1 d:o mindre (spira)	1
1 tolfv bräder	2

Broavgift erlägges icke för mindre last än 1 ton.

Farkost ansvarar för erläggande af broavgift för dess last.

V. Vägning-, mätnings-, packnings- och vräkningsavgifter

erläggas, endast då vägning o. s. v. på åstundan, genom stadens åtgärd sker, med:

<i>a) Vägningssafgift,</i>		
(vid vägning å den i Hamnkontoret inrättade våg) för:		
kreatursfoder, från 1 till 20 lispund, per pund	}	1
” ” ” 10 kilo till 200 kilo per 10 kilo		
möbler, passagerare- och annat flyttningsgods, från 1 till 20 lispund, per pund	}	4
d:o, d:o och d:o från 10 kilo till 200 kilo, per 10 kilo		
andra varor från 1 till 20 lispund, per pund	}	2
” ” ” 10 kilo till 200 kilo, per 10 kilo		
samt för hvarje 10 kilo (1 lispund) eller del däraf utöfver 200 kilo (20 lispund) — fjärdedelen af ofvan stående afgift; afvensom för åskad attest öfver vägning särskildt 5 penni.		
<i>b) Mätningssafgift,</i>		
för 10 tunnor eller 16 $\frac{1}{2}$ hektoliter spanmål, arter, gryn, frö eller rotsaker		25
för 10 tunnor eller 16 $\frac{1}{2}$ hektoliter salt, stenkol eller kalk		35
<i>c) Packningssafgift</i>		
för 10 tunnor eller 12 $\frac{1}{2}$ hektoliter lakegods	2	—
<i>d) Vräkningsafgift</i>		
för $\frac{1}{1}$ fat tjära		15
<i>Ann. 1.</i> För våg med vikter samt för målkärl erlägges icke någon afgift.		
<i>Ann. 2.</i> Mätare äger fordra fri färd till och från fartyg, som icke ligger vid stadens kajer förtöjdt. — Mätares åliggande är att ifylla och afstryka målkärnen.		
VI. Parmmätningssafgift		
utgöres med 30 penni för hvarje famn eller 4 kubik meter ved, som medels radning i mått mätes på stadens kajer eller vedförsäljningsplatser, och tillfaller den af stadens parmmätare, som värkstält mätningen. — Särskild afgift för begagnandet af måtten, hvilka staden anskaffar och underhåller, äger ej rum.		
Hamnkontoret antager ett bestämdt antal edsvurne parmmätare, som stå under dess uppsikt och kontroll samt städse på rekvisition skola vara till allmänhetens tjänst.		
Parmmätare äger vid mätningen anlita biträden, dock att sådant sker på hans ansvar och utan att någon extra afgäld för deras räkning må uppbaras.		
VII. Barlastafgift		
erlägges för hvarje ton lossad eller lastad barlast med		20

VIII. Kokhusafgift

d. v. s. afgift för rättigheten att begagna stadens för sjöfarandes bekvämlighet uppförda kokhus, erlägges af hvar och en, som vill denna rättighet utöfva, för hvarje dag med	5
--	---

Af ofvanstående afgifter uppdebiteras trafikafgiften, transitomagasinshyran äfvensom mätningafgiften för varor, som tillika undergå tullbehandling, af Tolagskontoret samt alla öfriga afgifter af Hamnkontoret. Samtliga afgifter upp bäras å ställe, som Stadsfullmäktige ega bestämma. Utöfver det i författningarna bestämda antal exemplar af tullinlaga skall ett lika lydande exemplar jemväl inlämnas till Tolagskammaren.

Restitution af oriktigt uppburna afgifter enligt denna taxa bör, vid förlust af vidare rätt därtill, ansökas hos Drätselkammaren inom natt och år efter det betalning skett.

Nedsättning i dessa afgifter kan, efter ansökan hos Drätselkammaren, af Stadsfullmäktige beviljas.

Utskottsbetänkande med förslag till ny Byggnadsordning för Helsingfors stad.

Efter det Helsingfors Stadsfullmäktige, uti ett år 1879 till Kejslerliga Senaten afgifvet utlåtande, framhållit behovet af en genomgripande omarbetning af den för staden gällande Byggnadsordningen af den 9 Juni 1875, anmodade Civil-expeditionen i Kejs. Senaten, uti skrifvelse till Guvernören i länet af den 2 Maj 1879, Stadsfullmäktige att, derest de önskade en revision af densamma, till Kejs. Senaten inkomma med förslag till ny författning i ämnet. På grund häraf beslöto Stadsfullmäktige, vid sammanträde den 13 nyssnämnde Maj, att åt ett särskildt utskott öfverlemna ej mindre att utarbeta förslag till ny Byggnadsordning för Helsingfors, än ock att redan derförinnan hos Stadsfullmäktige föreslå åtgärd för utverkande af ett förtydligande af några §§ i den nuvarande byggnadsordningen. Sedan utskottet samma år fullgjort det sistnämnda uppdraget och Kejs. Senaten, i anledning af den af Fullmäktige på utskottets förslag gjorda framställning, den 20 Februari 1880 fastställt en delvis förändrad lydelse för §§ 9, 15 och 21 i Byggnadsordningen för Helsingfors, afgaf utskottet i November år 1880 det äskade förslaget till ny Byggnadsordning för staden (tryckt i utskottsbet. N:o 12 för 1880).

Detta utskottets betänkande låg någon tid på bordet hos Stadsfullmäktige, emedan känt var att den nyssbildade Tekniska Föreningen af intresse för saken beslutit att till diskussion upptaga frågan och åt ett specialutskott uppdragit att afgifva förslag i ämnet. Sedan Tekniska Föreningen i detalj behandlat saken och dess utlåtande (tryckt i Tekniska Föreningens Förhandlingar för 1882, 2 & 3 häftet) blifvit bland Stadsfullmäktige utdeladt, beslöto Fullmäktige, vid sammanträde den 10 Oktober 1882, uppdraga åt Justitieborgmästaren, nuvarande Senatorn *J. G. Sohlman*, Ingeniören *E. Bergroth* samt undertecknade *Grönqvist*, *Heimberger* och *Höijer*, såsom ett särskildt utskott, att ånyo till granskning upptaga frågan i hela dess omfång.

Den 24 nyssnämnda Oktober beslöto Stadsfullmäktige derjemte att till beredning af utskottet öfverlemna Guvernörens i länet remiss af den 3 Juli 1882, hvarmedels Stadsfullmäktiges yttrande infödrats angående ett af stadens Magistrat väckt förslag om utsträckande af den för Helsingfors stad gällande Byggnadsordnings tillämpning till byggnaderna i härvarande Brunnsark.

Under fortgången af utskottets arbete, hvilket till någon del fördröjts i följd af de betänkligheter, som hos dess juridiske ledamot till en början gjorde sig gällande beträffande möjligheten att utverka de för en friare lagstifning nödig ansedda ändringarna i Kejslerliga förordningen angående städernas bebyggande af den 18 Mars 1856, har af dess ledamöter Ingeniören Bergroth bosatt sig

på annan ort och enligt Stadsfullmäktiges förordnande blifvit ersatt af undertecknad *Nyström*, hvarjemte Senatorn Sohlman vid sitt inträde i landets regering förklarar sig hindrad att i utskottets vidare öfverläggningar deltaga; men vid sistnämnda tidpunkt voro utskottets arbeten redan så långt framskridna, att utskottet ej ansåg sig böra hos Stadsfullmäktige hemställa om ny ledamots utseende i Senatorn Sohlmans ställe.

Vid uppgörandet af det förslag till ny Byggnadsordning för staden, som härmed förelägges Stadsfullmäktige, har utskottet, förutom den ofvan nämnda, omfattande utredningen i ämnet, ytterligare haft att tillgå utskottet skriftligen delgifna „Anmärkningar till Tekniska Föreningens förslag till Byggnadsordning, framställda af Föreningen *Suomalainen Sivistys-seura*“ efter inom föreningen försigångnen detaljerad diskussion i frågan.

De hufvudsyften, utskottet vid sitt arbete sökt vinna, hafva afsett dels att, såvidt under förhanden varande förhållanden ansetts möjligt, förenkla de många obehöfliga och kostsamma omgångar, som enligt gällande Byggnadsordning äro oskiljaktigt förenade med erhållande af tillstånd att i staden företaga ny- eller ombyggnad af hus; dels att, med begagnande af den framskridna byggnadsteknikens här tillgängliga hjälpmedel, bereda de enskilde tomtgarne ökadt tillfälle att efter eget behag och förefintliga förhållanden anordna sina byggnadsföretag, utan att dervid träda för nära de fordringar, som samhället i hygienens och eldsäkerhetens intresse måste ställa på den byggnade.

Af största vikt har det ock synts utskottet att i det föreliggande förslaget söka åstadkomma en såvidt möjligt öfverskådlig gruppering af de till ämnet hörande stadsgandena. Med hänsyn härtill har utskottet icke tvekat att i betydlig grad omflytta de i den nuvarande Byggnadsordningen utan närmare genomförd plan inryckta bestämningarne, för att i stället ordna dem i ett sammanhang, mera motsvarande deras innehåll och den ordning, hvori de kunna tänkas komma till tillämpning.

Af de speciela förändringar i de bestående stadsgandena, som af utskottet föreslagits, torde följande särskildt förtjena omnämnas.

§ 1 (1*) I denna § hafva stadsdelarne blifvit upptagna såsom de äro utmärkta i det af Stadsfullmäktige till Hans Kejsrerliga Majestät i och för stadfästelse insända förslaget till ändring af gällande stadsplan, hvarjemte den numera betydelselösa skilnaden mellan den egentliga staden och förstäderna uteslutits.

§ 2 (2) Enär för Brunnsarkens östra villaområde särskild byggnadsordning blifvit fastställd den 19 Januari 1886, har utskottet ansett densamma böra

*) De i det följande inom parentes utan närmare beteckning upptagna siffrorna angifva motsvarande § i nu gällande Byggnadsordning, medan de af „B. U.“ åtföljda siffrorna afse §§ i det år 1880 afgifna utskottsbetänkandet samt de med „T. F.“ utmärkta siffrorna motsvarande §§ i Tekniska Föreningens förslag.

här omnämnas. Och då Brunnsparcken för öfrigt genom dess intagande i stadsplanen blifvit underkastad den allmänna Byggnadsordningen, förfaller hvarje utlåtande angående Guvernörens i länet ofvan berörda remiss af den 3 Juli 1882. — För att förekomma det hos stadens arrendatorer ofta försporda sträfvandet att öfverhoppa de i stadens omedelbara granskap belägna villalägenheterna med trähus, afsedda att uthyras, har utskottet i ordningens intresse och för att förebygga eldfara, föreslagit bestämningen att å lägenheter, som ej blifvit till byggnadstomter indelade, inga andra hus få uppföras än sådana som erfordras för jordnehafvarens eget behof; hvilken bestämning dock kan tillämpas blott i den mån de med arrendatorerne slutna kontrakten det tillåta. Deremot har utskottet ansett närmare föreskrifter angående byggnadssättet å ifrågavarande lägenheter ej böra i Byggnadsordningen ingå, emedan sådana ansetts i hvarje särskildt fall lämpligare böra bero på Drätselkammarens bestämmande.

§ 3 (ny) har intagits i Byggnadsordningen, ur Tekniska Föreningens förslag såsom ett sjelffallet kompletteringsstadgande; men utskottet har ej ansett sig kunna förmoda det den i Föreningens förslag ytterligare ingående bestämningen, att smärre jemkningar i stadsplanen finge fastställas af Guvernören i länet, ännu kunde vinna godkännande.

§ 4 (3). I öfverensstämmelse med Tekniska Föreningen har utskottet här föreslagit intagandet af bestämning om stadsplanens kartläggning. — Deremot har utskottet ansett att stadgandet om att tomtboken bör upptaga tomternas egare eller innehafvare gerna kunde uteslutas, emedan det är i det närmaste omöjligt att noggrant efterleva detsamma.

§ 5 (4—6). I likhet med det för frågans behandling tidigare nedsatta utskottet hafva undertecknade föreslagit den förenkling i omgången vid mätning af tomt, att anhållan derom ej vidare behöfde göras hos Magistraten, utan direkte hos Stadsingeniören, som oförtöfvadt egde utsätta dag för förrättningen. Men utskottet har tillika ytterligare ansett besväret och kostnaderna härför kunna för sökanden minskas genom bestämningen att till tomtmätning i allmänhet behöfde kallas endast de grannar, hvilka hafva tillstötande tomter i kvarteret. Blott i den händelsen, att vid mätning en tomt befinnes hafva andra dimensioner eller läge än tomtboken upptager, borde enligt utskottets tanke kvarterets alla tomt-egare kallas till den uppmätning af kvarteret i dess helhet, som då blir nödig för bestämmande af de skilda tomternas områden. — För öfrigt har utskottet, i likhet med Tekniska Föreningen, behandlat tomtkartan såsom den hufvudhandling, hvari resultatet af tomtmätningen upptagas, samt måtebrevet såsom en beskrifning dertill, medan i nu gällande Byggnadsordning och i 1880 års utskotts förslag mätningsinstrumentet och måtebrevet äro de egentligen normgifvande samt tomtkartan blott ett bihang till desamma.

§ 7 (7) är ändrad i enlighet med för staden gällande Drätselreglemente.

§ 8 (9). På samma grunder, som 1880 års utskott, eller för att å ena sidan

möjliggöra klyfning af tomter till det omfång att de må kunna ordentligen byggas af personer äfven med mindre förmögenhet, och å den andra på det att tomterna ej må göras så små att de, med iakttagande af föreskrifterna om gårdsplanens vidd och byggnadernas afstånd från rålinien, icke lemna utrymme för tidsenliga byggnader, har utskottet såsom minimigräns för tomts arealvidd i allmänhet föreslagit ett mått, 530 qvadratmeter (motsvarande omkring 6,000 qvadratfot), hvilket betydligt understiger den i gällande Byggnadsordning bestämda minsta arealvidden för tomt inom den egentliga staden, men något öfverskjuter minsta arealvidden för tomt i förstäderna, på samma gång utskottet uppställt fordran att tomt skall hafva minst 18 meters (60 fots) obruten sträckning mot gata.

§ 9 (62). Enligt förslag af Stadsingeniören Ehrström har utskottet här infört en kompletterande bestämning derom, huru långt gårdsewares stenläggnings-skyldighet bör sträcka sig i afseende å öppna platser, der detta ej angifves af utmynnande gata.

I § 10 (63 och 65 mom. 1) har ett likartadt stadgande införts beträffande trottoirbredden vid öppen plats, hvarjemte, för vinnande af likformighet vid anläggning af gator och trottoirer, åt Byggnadskontoret öfverlemnats bestämmandet af normalprofiler för olika breda gator, medan åter större frihet lemnats de gatuläggningsskyldige i afseende å valet af material för trottoirernas beläggande, dock med iakttagande af att materialet till gångbanan, då densamma har den minsta tillåtna bredden, bör vara enahanda för hela bredden.

§ 11 (66) har utskottet formulerat i närmaste öfverensstämmelse med det af 1880 års utskott uppgjorda förslaget, i det att ett med småningom utbildad praxis öfverensstämmande stadgande införts beträffande det förfarande som skall iakttagas, då vid gatusyn brister å staden tillhöriga gator eller torg yppats till så stort omfång, att de icke kunna afhjelpas med de för dylika remontarbeten i det löpande årets budget anslagna medel, äfvensom de i denna och flera andra §§ i nu gällande Byggnadsordning ingående ansvarsbestämmelserna, till vinnande af större tydlighet och reda vid tillämpningen, blifvit sammanförda i en enda § (här § 70).

Beträffande allmänna afloppskanaler och dermed sammanhängande inrättningar har utskottet i

§§ 12—16 (motsv. §§ 56 och 65) intagit stadganden, närmast öfverensstämmande med de af Tekniska föreningen föreslagna och i väsentliga delar grundande sig å Helsovårdsstadgan af den 22 December 1879. I dessa delar, liksom ock beträffande de i §§ 61—64 (56) införda föreskrifterna angående afträden, vattenklosetter, fähus, stall m. m. har utskottet derjemte rådfört sig med Ingeniörerna Hrr O. Ehrström och R. Huber. — Hvad särskildt beträffar vattenklosetter, har utskottet, med hänsyn till de öfvertygande skäl, som af Ingeniören Huber under diskussionen inom Tekniska Föreningen anförts till förmån för sköljningssystemet såsom det säkraste, beqvämaste och billigaste renhållningssättet för

städer, ansett sig böra tillstyrka medgifvandet om vattenklosetters inrättande för alla de delar af staden, som hafva fullkomligt täta afloppskanaler, hvilka icke utmyнна i Tölövikens innanför jernvägsbanken.

I § 18 (19 och 54) har utskottet föreslagit något mera fullständiga stadganden beträffande tomtägares stängselskyldighet, afseende dels att förekomma tvister grannar emellan, dels att bereda dem tillfälle att i vidsträcktare mån än härtills varit fallet genom ömsesidig öfverenskommelse anordna hägnaden mellan sina tomter.

§ 22 (10 och 16). De tre klasser, i hvilka stadens tomter, med afseende å det material, som vid deras bebyggande får användas, varit indelade, har utskottet, med hänsyn till stadens nuvarande utveckling, ansett kunna inskränkas till två, så att till första klassen hänförts de tomter, å hvilka all åbyggnad skall uppföras af sten eller annat brandfritt material, samt till den andra de, hvilka få byggas med trä- eller fackverkshus eller med hus af olika material. Tillika har utskottet, till vinnande af större koncentrerings och prydlighet samt för minskande af eldfaran, till första klassen hänfört ej blott alla tomter i första, andra, tredje och åttonde stadsdelarne, utan äfven de tomter i fjärde och femte stadsdelarne, som ligga nordost om Albertsgatan och nordvest om Stora Robertsgatan.

§ 24 (12) Den i gällande Ryggnadsordning ingående bestämningen att smedja inom stadens linier ej får inrättas på mindre än tjugufots afstånd från trä- eller fackverkshus har här utelemnats, emedan utskottet ansett den för dylika inrättningar föreskrifna gnistfångaren, då rökledningen tillika skall ske genom rör, vara tillräckligt tryggande mot eldfara.

I § 26 (50) har utskottet i likhet med 1880 års utskott, infört medgifvandet att gårdsplan, efter anmälan hos Magistraten, under en tid af högst sex månader före byggnadsarbetes påbörjande, må användas till upplagsplats för virke m. m., som redan före byggnadsarbetets vidtagande måste anskaffas; liksom ock stadgandet att den byggande, då gata inhägnas, bör för de trafikerandes bekvämlighet inrätta en gångbana längs inhägnadens yttersida. Derjemte har utskottet, i öfverensstämmelse med gällande praxis, velat bereda tillfälle för byggande, liksom ock för virkeshandlare m. fl., att å särskildt för ändamålet anvisade platser upplägga byggnadsförnödenheter, hvarjemte utskottet föreslagit det vid husreparationer, hvarvid ställningar begagnas, åtgärder måtte vidtagas, som möjliggöra trafikens fortgång å trottoiren, utan fara för de å densamma gåendes lif eller kläder.

§ 31 (9, 21 och 24 mom. 2). Emedan tomtvärdet i Helsingfors stads centralare delar, med stadens redan vunna utveckling, stigit till den grad, att det för tomtägarna blifvit af den allra största vikt att kunna tillgodogöra sig hvarje fotsbredd af sin jord, och detta förhållande måste antagas allt framgent göra sig än mera gällande, har utskottet, med stöd af utländska större städernas byggnadsordningar, föreslagit införandet af bestämning derom, att öppet gårdsrum ej vidare behöfde å tomt förefinnas, såvida tomten helt och hållet upptages af en enda

byggnad. De vådor, särskildt i sanitärt hänseende, som kunde blifva en följd af alltför stort hopande af boningsrum på en tomt, har utskottet deremot sökt förebygga genom särskilda nya, i § 33 intagna stadganden angående högsta tillåtna antalet våningar och högsta medgifna höjden för hus af brandfritt material. — För gårdssmygar eller öppningar mellan skilda, med hvarandra icke sammanbyggda hus har utskottet ej mindre i ordningens och snygghetens, än, der det gäller trähus, eldsäkerhetens intresse föreslagit en bredd af 3 meter (10 fot).

§ 32 (23). Då i den af Stadsfullmäktige senast antagna stadsplanen särskilda vidsträckta fabriksomter äro upptagna, har utskottet velat bereda möjlighet att å dessa tomter uppföra byggnader äfven af icke-brandfritt material till större vidd än hvad å egentliga byggnadstomter är medgifvet.

§ 33 (22 mom. 1 och § 24). På de i 1880 års utskottsbetänkande omnämnda skäl, eller för att möjliggöra uppförandet af jembförelsevis billiga boningslokaler af enklare beskaffenhet, utan att dock öka eldfaran, har utskottet här tillagt ett moment, i syfte att å de tomter, å hvilka trähus äro tillåtna, medgifva uppförandet af hus i tvänne våningar, med den nedre våningen af brandfritt material och den öfra af trä.

I § 34—38 (41—43, 57—58) har utskottet sett sig i tillfälle att i allt väsentligt kunna begagna de af 1880 års utskott formulerade, i flera afseenden betydligt förenklade stadgandena beträffande byggnadsritningars fastställelse. Under tecknade dela jemväl sagde utskotts uppfattning derom att ännu viktigare förenklingar i detta afseende kunde åstadkommas genom anordnandet af en särskild byggnadsnämnd med vidsträcktare befogenhet i byggnadsfrågor, såsom det af Tekniska Föreningen godkända förslaget innebär, men tanken på de dermed förenade kostnaderna och hänsynen till att en väsentlig ombildning af Magistraten redan är ifrågasatt, har förmått utskottet att nu afstå från förslaget i denna riktning.

§ 41 (44 mom. 1 och § 45). Till undvikande af det på senare tider ej sällan öfverklagade missförhållandet att byggnaderna ej uppföras noggrant i tomt- eller gatlinien, hvarigenom många förvecklingar uppstått, har utskottet föreskrifvit att den byggande hos stadens Byggnadskontor bör utverka sig noggrann utstakning å marken af den plats, der nybyggnaden enligt den fastställda situationsplanen är afsedd att uppföras. — För öfrigt har utskottet, i likhet med 1880 års utskott, här velat medgifva den byggande rätt att under byggnadsföretags utförande vidtaga sådana af förhållandena påkallade ändringar eller afvikelser från ritningar, hvilka han, i fall byggnaden redan varit färdig uppförd, utan särskildt tillstånd egt utföra, äfvensom uttryckligen erinra att synemännen ega pröfva det använda materialets beskaffenhet.

I § 42 (52) har utskottet intagit några ur Tekniska Föreningens förslag hemtade, byggnadernas soliditet betryggande stadganden beträffande läggning af grundmur, hvartill utskottet lagt ett tillägg angående de för fundamentering nödiga träkonstruktioners höjd i förhållande till grundvattenståndet.

De i § 44—45 (27) införda stadganden angående murars styrka och brandmurs beskaffenhet stöda sig i hufvudsak på Tekniska Föreningens förslag och torde sålunda få anses utgöra uttryck för de sakkunniges åsigt i denna del. Dock har utskottet, som ej kunnat dela föreningens tilltro till brandmurars förmåga att hindra eldens spridning mellan hus af icke brandfritt material, icke ansett sig kunna tillråda, det äfven sådana hus på skilda tomter finge sammanbyggas, hvarför utskottet äfven uteslutit bestämningen om brandmur mellan trähus.

Äfven beträffande de i §§ 47—48 (24 mom. 1, 28 och 31) ingående bestämmingarna om rökgångar och eldstäder har utskottet anlitat de af Tekniska Föreningen utarbetade detaljerade stadgandena, hvarvid bl. a. torde förtjena omnämnas att möjlighet beredts för inrättande af de i många afseenden användbara flyttbara eldstäderna, hvilka alls icke omnämnas i gällande Byggnadsordning och därför ansetts otillåtna.

I § 50 (26) har utskottet intagit åtskilliga nya, delvis ur Tekniska Föreningens förslag hemtade stadganden, som afse att för innevånarna i de i en större stad ständigt ökade soubasements- eller jordvåningarna i möjligaste mån aflägsna de sanitära vådorna.

De i gällande Byggnadsordning i §§ 17 och 37 spridda stadgandena angående trappuppgångar hafva blifvit sammanförda i § 51 och kompletterade med föreskrifter, hvilka enligt utskottets tanke äro egnade att i större mån minska faran för de inneboende i händelse af eldsvåda.

I § 55 (33, 34 och 36) hafva bland de tillåtna taktäckningsämnen bräder, såsom numera otidsenliga, uteslutits, jemte det tillika föreskrifvits att taklist å hus af brandfritt material ej må göras af trä.

I §§ 57—59 (38) har utskottet infört stadganden, som afse att så vidt möjligt aflägsna sådana från husen utskjutande föremål, såsom trappor, skyltar m. m., hvilka dels hindra trafiken å trottoirerna, dels i afseende å prydlighet lemna mycket öfrigt att önska, hvarjemte utskottet i § 60 (40) intagit bestämningen att till bestrykning af byggnader, plank m. m. ej må användas hvit eller annan för ögonen menlig eller besvärlig färg.

Bland de i V kapitlet ingående allmänna stadgandena har utskottet ur Tekniska Föreningens förslag intagit några generela bestämmingar om byggnaders underhåll, undantag från Byggnadsordningen m. m.

Slutligen torde ännu böra framhållas att utskottet vid måttbestämningar i allmänhet användt metersystemet, utom i några särskilda fall, der måtten lämpligare angifvits genom murstensdimensioner.

Med förbigående af öfriga af utskottet vidtagna ändringar, hvilka ej torde behöfva särskildt motiveras, får utskottet därför föreslå:

att Stadsfullmäktige ville godkänna och genom Magistraten till

Hans Kejsertliga Majestäts pröfning och fastställelse insända nedanstående „Förslag till Byggnadsordning för Helsingfors stad“.
En reservation bifogas.

Helsingfors i Juni 1887.

F. W. Grönqvist.

Th. Höijer.

Rich. Heimberger.

Gustaf Nyström.

Förslag

till

Byggnadsordning för Helsingfors stad.

I Kap.

Om stadens plan och indelning, om tomtbok, tomtmätning och tomtindelning.

§ 1. (1)

(§ 1 mom. 1—2 B. U. — § 6 T. F.)

För Helsingfors stads bebyggande gäller till efterrättelse den af Hans Kejsrerliga Majestät den (28 Mars) 9 April 1875 i nåder fastställda stadsplan, med de ändringar och tillägg, som i laga ordning blifvit bestämda eller framdeles beslutas. Enligt denna stadsplan innefattar staden nio stadsdelar, hvilka äro indelade i kvarter, tomter, öppna platser, torg, gator och odisponerad mark.

Stadsplan.

Stadens indelning i stadsdelar.

Stadsdelarne äro:

första stadsdelen, som gränsar i norr till Brobergshamnen, i öster till norra hamnen, i söder till Norra Esplanadgatan och i vester till Unionsgatan;

andra stadsdelen, som gränsar i norr till villan Hagasund, Thölövikén och Kaisaniemiviken, i öster till Unionsgatan, i söder till norra Esplanadgatan och i vester till Henriks-Esplanaden och Vestra Chausséen;

tredje stadsdelen, som gränsar i norr till norra Esplanadgatan, i öster till södra hamnen intill strandmagasinerna och uppfarten till Observatoriiberget, innefattande äfven länemagasinet, i söder till Observatoriiberget, kirurgiska sjukhustomtens norra gräns och Röddäldsgatan, samt i vester till Högbergs-, Ban-, Georgs-, Skilnads- och Vestra Henriksgatorna;

fjerde stadsdelen, som gränsar i norr till villan Alkärr, Kampmalmen, Kamptorget, Kampgatan, Exercisplanen och villan Arkadia, i öster till Henriks-esplanaden, i söder till Boulevardsgatan och i vester till Sandviken, Gräsviken och Kyrkogårdsgatan;

femte stadsdelen, som gränsar i norr till Boulevardsgatan, i öster till Skilnads- och Georgsgatorna, i söder till Ban- och Rödbergsgatorna samt i vester till Sandviken;

sjette stadsdelen, som gränsar i norr till Rödbergsgatan, i öster till Fredriks- och Skepparegatorna, i söder och vester till hafvet och Sandviken;

sjunde stadsdelen, som gränsar i norr till Bangatan och tredje stadsdelen, i öster och sydost till södra hamnen, skeppsvarvet, Badhus- och Parkgatorna, i söder till hafvet och i vester till Skeppare- och Fredriksgatorna;

åttonde stadsdelen, som utgöres af Skatudden;

nionde stadsdelen, som gränsar i nordvest till Park- och Badhusgatorna samt nedfarten till magasinskajen invid Skeppsvarvet, i öster till Södra hamnen samt i söder och vester till hafvet.

§ 2. (2)

(§ 2 B. U. — § 6 mom. 5—6 T. F.)

Byggnader å tomter utom stadsplanen. 1:o. Tomter, hvilka ligga utom stadsplanen men invid dess begränsningslinier, och till bebyggande upplåtas, äro underkastade föreskrifterna i denna byggnadsordning.

Byggnadsordning för Brunnsparkens östra villaområde. 2:o. För östra villaområdet i Ulrikaborgs brunspark gäller fortfarande till efterrättelse den för sagda område den 19 Januari 1886 fastställda byggnadsordning.

Byggnader å villalägenheter. 3:o. Å villalotter eller andra lägenheter, som ej blifvit till byggnadstomter indelade, må andra hus ej uppföras än sådana som erfordras för jordinnehafvarens eget behof.

§ 3. (ny)

(§ 7 T. F.)

Ändring af stadsplanen. Frågor om ändringar i och tillägg till stadsplanen handläggas af Stadsfullmäktige, hvilkas beslut underställas Hans Kejsarliga Majestäts pröfning.

§ 4. (3)

(§ 3 B. U. — § 8 T. F.)

Stadsplanens kartläggning för och beskrifning. 1:o. Stadsplanen skall noggrant utläggas å karta i en skala motsvarande en tvåtusendedel af den verkliga storleken. Å denna karta eller å en särskild sådan skola jemväl markens höjd- och lutningsförhållanden på lämpligt sätt angifvas. Kartan skall åtföljas af nödig beskrifning.

Tomtbok. 2:o. Öfver stadens tomter skall tomtbok i två lika lydande exemplar föras af Stadsingeniören samt upptaga, under stadsdel, kvarter och tomtnummer, alla redan bebyggda eller till framtida bebyggande bestämda tomter, deras dimensioner i olika väderstreck och areal, huruvida de blifvit uppmätta för försäljning eller utarrendering, tiden då mätning senast skett, äfvensom gatorna invid hvilka de äro belägna. Det ena exemplaret af tomtboken jemte stadsplanen och dertill hörande handlingar förvaras uti Magistratens arkiv; det andra exemplaret å Byggnadskontoret.

Tomtboks vitsord. 3:o. Tomtbok har vitsord i frågor om tomts läge och storlek.

§ 5. (4—6)

(§ 4 B. U. — § 14 T. F.)

1:o. Öfver hvarje försäld eller utarrenderad tomt bör uppgöras tomtkarta i tvänne exemplar, hvaraf det ena förvaras å Byggnadskontoret, det andra omhänderhafves af tomtinnehafvaren. Tomtkartas
upprättande.

2:o. Tomtkarta upprättas dessutom då nybyggnad, vare sig bonings- eller uthus, skall å tomt uppföras eller då sådan af tomtinnehafvaren för annat ändamål äskas. Om sådan karta eger tomtinnehafvaren anhålla hos Stadsingeniören, som oförtöfvadt bestämmer tiden för mätning af tomten; och åligger det tomtägaren att minst fyra dagar före mätningen genom stadsbetjent meddela underrättelse härom åt de grannar som hafva tillstötande tomter i kvarteret, emot bevis som vid förrättningen bör till Stadsingeniören aflemnas, för att bland Byggnadskontorets handlingar förvaras. Kan någon af bemälda grannar eller deras laga ombud ej med kallelse träffas, må härom före förrättningsdagen hos Stadsingeniören anmälas och kallelsen meddelas grannen genom densammas införande i de af stadens tidningar, uti hvilka allmänna påbud för staden vanligen kungöras, minst fjorton dagar före den till förrättningen ånyo af Stadsingeniören utsatta tid. Uteblir sökanden eller grannarne, ehuru behörigen kallade, får sådant ej hindra förrättningsmannen att skrida till mätningen. Tomtmätning.

3:o. Mätningen å marken, hvarvid alla afstånd och ytor affattas i horisontelt plan, utföres i enlighet med uppgifterna i tomtboken angående tomtens storlek och läge i förhållande till öfriga tomter i kvarteret. Öfverensstämmer det af tomten innehafta område med tomtboken, utmärkes genast å marken tomtens gränser, men i annat fall skall uppmätning ske af hela kvarteret till utrönande af huruvida öfriga tomter hafva sitt tillbörliga område; och bör till denna förrättning alla de, som hafva tomter i kvarteret, på det i moment 2 omförmälda sätt kallas. Sedan denna mätning försiggått, åligger Stadsingeniören att ofördröjligen om förhållandet anmäla hos Magistraten, och tillika inlemna förslag till jemkning af tomtgränserna, hvarefter Magistraten eger efter vederbörandes hörande härom fatta beslut och meddela detsamma Stadsingeniören, hvilken, efter det beslutet vunnit laga kraft, å marken utstakar de sålunda bestämda gränslinierna för sökandens tomt.

4:o. Tomtkarta skall uppgöras i skala af en femhundrededel af verkliga storleken och förses med fullständig öfverskrift. Å kartan utsättes icke allenast den tomt, som mätes, med derå befintliga byggnader jemte beteckning om deras beskaffenhet af bonings- eller uthus och det material hvaraf de äro uppförda, utan äfven angränsande tomter med de inom 6 meter från den ifrågavarande tomtens rålinier befintliga byggnader jemte dessas beskaffenhet. Derjemte bör tomtkartan upptaga angränsande gator och profil af markens lutning vid gatan, hvars nivellerings-linie skall tydligen utmärkas, samt, i händelse afloppskanal under tillstötande gata finnes inrättad, utredning af kanalens djup, men i motsatt fall uppgift å det djup, hvartill sådan, för grundvattnets afledande från tomten, lämpligen kan anläggas. Tomtkartas
innehåll.

5:o. Tomtkartan skall alltid åtföljas af mätebref, upptagande förrättningsdagen, Mätebref.

tomtinnehafvarens och de vid förrättningen närvarandes namn, tomtens nummer jemte kvarteret hvare och gatan vid hvilken den är belägen, äfvensom tomtens dimensioner, areal och, derest sökanden sådant önskar, äfven vinklar; och böra såväl kartan som mätebrevet underskrifvas af förrättningsmannen samt tillhandahållas sökanden inom åtta dagar efter det utpålningen blifvit slutförd.

Då ny mätning ej erfordras. 6:o. Har tomtkarta sålunda blifvit upprättad inom senast förflutna tio år, erfordras ej ny mätning.

§ 6. (8)

(§ 6 B. U. — § 15 T. F.)

Anmärkning öfver tomtmätning. Den, som med anställd tomtmätning icke nöjes, bör inom fjorton dagar derefter skriftligen framställa sina anmärkningar hos Magistraten, som har att saken pröfva och afgöra.

§ 7. (7)

(§ 5 B. U. — § 14 mom. 7—8 T. F.)

Föryttring af staden tillhörig tomt. 1:o. Skall staden tillhörig tomt till bebyggande upplåtas, äger Drätselkammaren låta mäta tomten, på sätt i § 5 närmare sagdt är, äfvensom värdera densamma; och skall i denna värdering en ledamot af Drätselkammaren deltaga. Derefter och sedan mätebrevet till Drätselkammaren inkommit, utbjudes tomten genom offentlig, behörigen kungjord auktion, som inför Drätselkammaren anställes, till den mestbetalande, men göres ej dervid högre anbud, än det tomten genom ofvanomförmälda värdering åsatta värdet, så äger Drätselkammaren till honom, som tomten begärt, upplåta densamma emot lösen, motsvarande sagda värde, eller, då fråga är om arrendetomt, emot en i nyssnämnd ordning bestämd årlig arrendeavgift. Kostnaden för mätningen och värderingen drabbar alltid köparen, men om auktionen aflöper utan antagligt anbud, skall nämnda kostnad ersättas af den, som tomten begärt och mätningen föranledt. Då tomt sålunda upplåtes, bör köparen tillika af Drätselkammaren underrättas om sin skyldighet att, inom den i § 21 bestämda tid och vid deri utsatt påföljd hafva tomten behörigen bebyggd.

2:o. Tomt, som staden till Kronan eller allmänt verk upplåter, skall äfven mätas och värderas, på sätt här ofvan stadgats.

§ 8. (9)

(§ 7 B. U. — § 16 T. F.)

Tomters sammanslagning eller klyfning. 1:o. Vill någon förena och till en gård sammanbygga två eller flere tomter eller ock dela en tomt, bör ansökan derom, åtföljd af tomtkarta och mätebref öfver ifrågasvarande tomter, göras hos Magistraten, som jemte eget och Stadsfullmäktiges utlåtande eger densamma till Guvernören insända, hvarefter Guvernören med sitt yttrande i ämnet öfverlemnar saken till Senatens Ekonomie Departements afgörande.

2:o. Klyfning af tomt må dock i allmänhet icke tillåtas med mindre de sålunda

uppstående nya tomterna en hvar hafva en areal af minst 530 kvadratmeter och i obruten linie en sträckning mot gatan af minst 18 meter.

II Kap.

Om anläggning af gator, torg, afloppskanaler och bryggor.

§ 9. (62)

(§ 55 B. U. — § 10 T. F. mom. 4—5.)

1:o. Planering af nya torg och gator verkställas på stadens bekostnad enligt därför af stadens Byggnadskontor uppgjorda samt af Magistraten och Stadsfullmäktige godkända profiler och kostnadsförslag. Likaså bekostas och utföras af staden alla å gamla gator behöfliga bergsprängningar och större utfyllningar. Deremot åligger det tomteägare att enligt anvisning af Byggnadskontoret stenlägga gata utmed tomtens till hälften af gatans bredd, eller vid öppna platser till en bredd af 7,5 meter från tomtlinien, der ej utmynnande gata angifver annan bredd. Stenläggningens behörliga vidmakthållande äfvensom fyllandet af mindre gropar, uppkomna genom trafiken eller gatans sättning, tillkommer jemväl tomteägaren.

Planering,
stenläggning
och underhåll
af gator och
torg.

2:o. Torg, öppna platser samt de gatuandelar, som ej höra till någon viss tomt, stenläggas och underhållas af staden.

§ 10. (63 och 65 mom. 1)

(§ 56 B. U. — § 10 T. F. mom. 6—8.)

1:o. Hvarje stenlagd gata skall utmed tomtlinien vara försedd med trottoir, hvars bredd bör utgöra en femtedel af gatans bredd, samt längs trottoirens yttre linie med rännstenar för dagvattnets afledande. Vid öppen plats, der trottoirens bredd icke angifves af utmynnande gata, utlägges trottoiren till en bredd af 3 à 4 meter. Gata och trottoir skola, den förra till lutning, den senare till bredd och lutning, utföras enligt af Byggnadskontoret antagna normalprofiler för olika breda gator. Måste rännsten ledas öfver gata, bör densamma, der Magistraten på Byggnadskontorets framställning dertill förordnar, inrättas af huggen sten.

Anläggning
och underhåll
af trottoirer
och rännstenar.

2:o. Å de gator, som blifvit i sådant afseende bestämda, skola trottoirerna förses med gångbana af huggen granit, nubbsten, asfalt, beton, för detta ändamål tillverkade järnbrända tegel eller annat ämne, som af Magistraten på Byggnadskontorets tillstyrkan för ändamålet godkännes, äfvensom med kantsten af huggen granit. Gångbanan, som bör läggas i jemnhöjd med trottoirens yta och icke afbrytas af inkörsporrarne, skall ha en bredd af minst 1,2 meter eller, der densamma sträcker sig ända ut till rännstenen, af minst 1,5 meter, och får, der bredden ej öfverstiger förut angifna minimimått af 1,2 meter, endast ett slags material användas. Der hela eller större delen af trottoirens bredd upptages af trappa eller annan utbyggd ingång, som ej kan un-

Gångbana å
trottoir.

danskaffas eller förändras, skall densamma omgifvas med gångbana af nyss omförmälda beskaffenhet.

Gångbanor öfver torg och öppna platser samt gatukorsningar. 3:o. Vid skeende omläggning skola gångbanor af prima nubbssten läggas jemväl öfver torg och öppna platser i den eller de riktningar, i hvilka en starkare fotgångare i trafik eger rum. Dylika gångbanor skola äfven läggas tvärs öfver gatorna ifrån hörn till hörn, der Magistraten pröfvar sådant nödigt.

§ 11. (66)

(§ 62 B. U. — § 11 T. F.)

Gatusyn och remont af mindre brister. 1:o. Hvarje år inom utgången af Maj månad förordnar Magistraten någon af dess ledamöter att jemte Stadsingeniören å dagar, som genom kungörelse i stadens kyrkor och tidningar bringas till vederbörandes kännedom, anställa besigtning å alla gator och torg i staden. Instrumentet öfver denna besigtning, hvarvid alla brister ej blott å torg, gator och trottoirer, utan ock å yttre delarne af invid dem belägna hus, portar och plank skola anmärkas, undertecknas af begge förrättningsmännen och inlemnas före den 1 påföljande Juli till Magistraten, som efter pröfning inom Januari månad ålägger vederbörande gårdsegare och disponenter vid vite att inom viss, tillika utsatt tid afhjelpa de vid synegången anmärkta bristerna, om hvilkas beskaffenhet vederbörande derhos uppmanas att taga kännedom ur instrumentet, som i sådant afseende emellertid bör för dem hållas tillgängligt å Magistratens kansli.

Gators omläggning. 2:o. Befinnes vid förenämnda syn gata eller del deraf uti så bristfälligt skick, att dess omläggning är nödvändig, observeras kostnaden för omläggning af stadens andel i gatan uti Byggnadskontorets budgetförslag för nästkommande år; och eger Magistraten, såvida anslag härtill af Stadsfullmäktige beviljats, äfvensom i den händelse att staden icke har andel i gatan, att vid vite ålägga vederbörande tomtegare att, inom utgången af September månad påföljande år, i ett sammanhang, omlägga sina andelar af gatan.

3:o. Omläggning af gatuandel, hvartill Magistraten ej meddelat förordnande, må vidtagas endast på lämplig årstid och efter föregången anmälan hos Magistraten, hvilken det tillhör att bestämma, huruvida gatas omläggning får verkställas delvis eller om hela gatan bör på engång iståndsättas.

§ 12. (ny)

(§ 57 B. U. — § 12 mom. 1—2 T. F.)

Anläggning af aflöppskanaler. 1:o. För afledandet af såväl grund- och dagvatten som förbrukadt vatten och urin från gator, offentliga platser, allmänna och enskilda tomter, uppgöres en plan för anläggning af allmänna aflöppskanaler.

2:o. Aflöppskanaler anläggas, med dimensioner motsvarande tilloppet, under gator och offentliga platser, sålunda att i allmänhet, der sådant utan större svårighet kan ske, från hvarje tomt afledning af öfver- och underjordsvatten till desamma kan ega rum.

§ 13. (ny)

(§ 58 B. U. — § 12 mom. 3 T. F.)

1:o. Såväl hufvudkanalerna, som alla sido- eller grenkanaler, muras af tegel- eller gråsten i cement eller läggas af glacerade lerrör, asfaltrör eller rör af annat material, som på Byggnadskontorets framställning af Stadsfullmäktige och Magistraten godkännas, samt göras så vatten- och lufttäta som möjligt, för att i görligaste måtto förhindra kanalvattnets och gasernas spridning utom kanalerna.

Afloppskanaler
ernas bygg-
nadssätt.

2:o. Alla biledningar till hufvudkanalen skola förses med stanklås.

3:o. För afledande af kanalgasar böra ventilationsrör anbringas till sådan höjd öfver marken eller på sådana ställen att luftdraget genast aflägsnar dem; och må gårdegare icke motsätta sig uppsättandet af sådana rör å sitt hus, derest detta sker på ett façaden icke missprydande sätt.

§ 14. (65 mom. 2)

(§ 59 B. U. — § 12 mom. 4 T. F.)

1:o. För afledande af sådan flytande orenlighet, som i § 12 sagdt är, från enskilda tomter bör af tomtégaren, der afloppskanal under gatan finnes anlagd, eller samtidigt sådan af staden utföres, skild sidokanal, utförd af enahanda material som i § 13 mom. 1 sagdt är, anläggas för hvarje tomt eller, der terrängförhållandena så fordra, beroende af Magistratens pröfning, för flere tomter gemensamt, i hvilket fall den gemensamma kanalen anlägges och underhålles af dem som densamma begagnar. Vill tomtégare, der tillfälle till direkt afledning från hans tomt till hufvudkanal icke finnes, begagna redan befintlig kanal å grannens tomt, vare det honom ej förmenadt, derest han efter öfverenskomelse eller af Magistraten verkställd värdering godtgör granne en del af hans anläggningskostnad. Tomtégare må icke motsätta sig förändret af afloppsledning genom hans tomt derest terrängförhållandena så fordra, men bör han en månad förrän arbetet vidtager derom underrättas och är berättigad till ersättning för den skada honom deraf bevisligen vållats.

Sidokanaler
från enskilda
tomter.

2:o. Anslutning till stadens kanaler eller till sidokanal med aflopp till dessa kanaler får ske endast med Byggnadskontorets tillstånd och med iakttagande af de föreskrifter, som af detsamma kunna meddelas.

§ 15. (ny)

(§ 12 mom. 6 T. F.)

Tomter, som besväras af grundvatten, skola af tomtégaren genom ändamålsenlig dränering torrläggas, der genom allmän kanals anläggning tillfälle dertill finnes.

Dränering af
tomter.

§ 16. (ny)

(§ 60 B. U. — § 12 mom. 8—14 T. F.)

1:o. För afledande af dagvattnet anläggas infallsbrunnar å gata med grenkanaler till hufvudkanalen. Dessa infallsbrunnar bekostas och underhålles af staden, och placeras helst så, att rännstenar tvärs öfver gatorna undvikas, men å tomter bekostas desamma af tomt-

Infallsbrunnar
för dagvatten.

egaren. Infallsbrunn bör inrättas med i cement murad reservoir under afloppsrorets mynning samt förses med stanklås.

Slaskbrunnar
för orent
vatten.

2:o. För uppsamling och afledning af orent vatten från kök, tvättstugor, fabriker m. m. skall, der tillfälle till aflopp finnes, af gårdsegaren inrättas slaskbrunn, hvilken i botten och upp öfver röret bör muras med cement, samt upptill förses med en låda och sil af metall för uppsamlade af fasta beståndsdelar. Slaskbrunnen kan deremot undvaras, derest direkta afloppsledningar äro inrättade från alla i gården befintliga kök, tvättstugor och öfriga lokaler, från hvilka orent vatten behöfver bortledas, eller i mindre gårdar, der den må ersättas med afhållningsbäcken af jern med fast sil och uppsatt vid husvägg eller plank. Sålänge tillfälle till anläggning af afloppskanal ifrån tomt ej förefinnes, skall det orena vattnet uppsamlas i sådan behållare, som i § 62 omnämnes.

Aflopp från
kök, tvättstuga
m. m.

3:o. Direkta aflopp från kök, tvättstugor eller andra rum der afloppsledning är behöflig, böra jemväl förses med fast sil af metall, hvori hålen eller maskorna icke hafva större genomskärning än högst 6 millimeter, samt med stanklås.

Undanskaffande af olämplig
afloppskanal.

4:o. Hvarje enskild afloppskanal eller trumma, hvilken utan vederbörligt tillstånd blifvit anlagd och saknar nödigt aflopp, eller annars medför fara för jordens orenande, bör på egarens bekostnad undanskaffas.

Enskilda afloppsledningar
under gata.

5:o. Nu befintliga, på enskild bekostnad från källare eller tomter anlagda kanaler i gatorna få tillsvidare bibehållas, så framt de uppfylla sitt ändamål och icke hindra framförandet af allmän kanal, der sådan skall inrättas; men der allmän kanal är anlagd och vederbörligen underhålles, må gatan icke upprivas för anläggning eller i ståndstättande af enskild kanal, om den icke förer till den allmänna kanalen.

Tomtegares skyldighet att
underhålla
afloppskanal
m. m.

6:o. Försummar gårdsegare att hålla sin afloppskanal och slaskbrunn i tillbörlig ordning och fria från smuts, eger Magistraten att låta om det eftersattas fullgörande inom tillika utsatt lämplig tid tillsäga gårdegaren samt att, i händelse sådan tillsägelse icke hörsammas, derefter ombesörja utförandet af arbetet på gårdsegarens bekostnad.

Afloppskanaler
för ny stadsdel.

7:o. Ny stadsdel må ej bebyggas utan att sammanhängande plan för vattnets afledande för densamma är antagen och sättes i verkställighet i den mån byggandet fortskrider.

§ 17 (ny).

(§ 13 T. F.)

Landningsbryggor.

Landningsbryggor vid stadens stränder, vare sig längs kajer eller utarrenderade villaområden, få icke utan Drätselkammarens och Magistratens begifvande uppföras.

III Kap.

Om byggnadssättet i staden.

§ 18. (19 & 54)

(§ 16 & 52 B. U. — § 17 mom. 2 T. F.)

1:o. Tomt skall, der byggnad ej är uppförd i tomtgränsen, stängas såväl mot gata och allmän plats som mot angränsande tomt. Stängsel mellan tomter skola tomttegarene till hälften hvardera uppföra och underhålla, dock att för den, som får på sin lott att stänga å del af tomtgränsen, der markens beskaffenhet gör stängseln mera kostsam, skälig minskning i stängselns längd skall efter uppskattning ega rum. Kunnna tomtegare ej sämjas om, hvilken del af tomtgränsen hvardera stänga må, varde det genom lottning bestämdt. Äro vid någon del af tomtgränsen byggnader uppförda å begge sidor, må denna del ej tagas i beräkning vid bestämmande af grannars stängsel-skyldighet. Har blott endera grannen byggnad i tomtgränsen, ege han att å sin stängsel skyldighet afräkna så mycket, som mot byggnadens längd svarar.

Tomts inhägnande.

2:o. Laga stängsel är stenmur eller tätt brädplank; emot gata och allmän plats kan dock stängseln, ifall trädgård är innanföre anlagd, bestå af metall eller spjälstaket, och mellan tomter må dylikt staket användas i det fall att tomtegare sig derom förena.

3:o. Stängsel får ej göras högre än 3,5 meter från jordytan och ej heller lägre än 2,5 meter, grannar dock obetaget att sämjas om lägre stängsel.

4:o. Öfverenskomma grannar att ej stänga mellan sina tomter, vare det gildt, sålänge öfverenskommelsen fortfar.

§ 19. (51)

(§ 49 B. U. — § 18 T. F.)

Finner den som förehar nybyggnad, nödigt att nedtaga plank emellan sin och grannens tomt, kan sådant honom icke förvägras; dock vare han skyldig att minst fjorton dagar förut derom underrätta grannen, på det denne, om han så vill, må kunna vidtaga åtgärd derom att hans gård förblir inhägnad, sålänge byggnadsföretaget fortgår. Kostnaden för plankets nedtagande och återuppsättande, i händelse af behof, äfvensom för den nya tillsvidare nödiga lägnaden drabbar den byggande ensam.

Nedtagning af lägnad under pågående nybyggnad.

§ 20. (20)

(§ 17 B. U. — § 19 T. F.)

1:o. Tomt samt hus vid gata eller öppen plats skall förses med inkörsport eller ingångsdörr, så beskaffade att genom densamma obehindradt inträde beredes såväl till innanföre liggande gårdsplaner som till byggnadens inre.

Inkörsport eller ingångsdörr.

2:o. Inkörsportgång skall vara minst 2,4 meter bred och må ej annorlunda öfverbyggas än med brandfritt material.

§ 21. (49)

(§ 47 B. U. — § 20 T. F.)

Byggnadsskyldighet å inlöst tomt.

1:o. Tomt, som blifvit till bebyggande inlöst, bör inom sex månader inhägnas. Åbyggnaden emot torg och gata å sådan tomt skall vara i föreskrifven ordning uppförd inom fem år efter tillträdet, der den med hus af brandfritt material bebygges, men inom tre år, der åbyggnaden hel och hållen eller till någon del kommer att bestå af hus af annat material. Finner tomtegaren sig vara i behof af en längre tid för byggnadsskyldighetens fullgörande, må han om sådan förlängning ansöka hos Stadsfullmäktige, å hvilka det ankommer att ansökningen efter sig företeende omständigheter bifalla eller afslå. Men begär icke egaren förlängning eller har ansökan derom afslagits, eller går äfven den beviljade ytterligare tiden till ända, utan att tomtens blifvit behörigen bebyggd, bör densamma jemte derå befintliga byggnader medels offentlig auktion utbjudas och för egarens räkning försäljas, med skyldighet för köparen att inom viss, tillika förelagd tid fullgöra hvad af förre egaren försummadt är. Skulle äfven tomtens nye egare åsidosätta hvad honom i nyssnämndt hänseende blifvit föreskrifvet, bör tomtens med derå uppförda hus på enahanda sätt för hans räkning ånyo förtryttas, och vare han derjemte för sin försumlighet förfallen att böta en fjerdedel af det för tomtens då erhållna pris. Varder tomtens icke heller sedan utaf tredje köparen inom föresatt tid bebyggd, skall densamma utan lösen åter falla till staden, hvaremot åbyggnaderna komma att till tomtinnehafvarens förmån genom auktion försäljas.

2:o. Då tomt sålunda i följd af eftersatt byggnadsskyldighet förtryttas, må den, för hvars räkning försäljningen sker, hvarken sjelf eller genom annan person derå göra anbud.

§ 22. (10 & 16)

(§ 8—9 B. U. — § 25 T. F.)

Tomters klassifikation med afseende å byggnadsmaterial.

1:o. Inom staden och invid dess begränsningslinier belägna tomter äro, med afseende å det material, som vid deras bebyggande får användas, indelade i följande två klasser, nämligen:

a) Tomter, å hvilka all åbyggnad skall uppföras af sten, eller annat brandfritt material, som Magistraten efter Stadsingenjörens hörande såsom sådant godkänner; dit höra tomterna i 1:sta, 2:dra, 3:je och 8:de stadsdelarne samt alla tomter i 4:de och 5:te stadsdelarne, som ligga nordost om Albertsgatan och nordvest om Stora Robertsgatan;

b) Tomter, hvarest byggnaderna få uppföras antingen helt och hållet af trä eller af resvirke med tegelfyllnad (fackverkshus) eller ock hafva nedre våningen af sten eller annat brandfritt material och den öfre af trä; hit höra alla öfriga tomter inom staden äfvensom de invid dess begränsningslinier belägna tomter.

2:o. Å tomt, som ligger invid, eller med hörn stöter till torg eller öppen plats, samt å tomterna invid de i mom. 1. littera b) icke upptagna delar af Boulevardsgatan, samt

invid Skillnadsgatan bör åbyggnaden emot gatan eller öppna platsen jemväl hänföras till 1:sta klassen.

3:o. Å de tomter, som äro hänförda till 1:sta klassen, må dock nedannämnda byggnader af trä uppföras: Byggnader af trä, hvilka öfverallt äro tillåtna.

a) Verandor emot större gårdar eller trädgårdar, högst 4 meter höga från stenfoten, eller, der sådan icke finnes, från golfvet i husets bottenvåning; och må dessa förses med dörrar och fönster;

b) Öppna skjul, hvilka ej öfverskjuta 3 meters höjd till takbandet, och i hvilka ved eller andra trävaror, hö och halm ej må förvaras; dessa skjul må, der så önskas, förses med brädväggar på en, två eller tre sidor, men få under ingen förevändning tillstängas medels portar eller dörrar;

c) Bodar med högst 5 kvadratmeters ytinhåll och 3 meters höjd till takbandet för förvarande af brandredskap, soptunnor och sopkärror;

d) Smärre afträden till högst 3 meters höjd från marken till takbandet;

e) Lusthus uti trädgårdar, likväl icke längre eller bredare än 5 meter och af högst 4 meters höjd mellan marken och takbandet;

f) Öfverbyggnader på brunnar.

Alla dessa byggnader skola förses med låga vattentak samt täckas med plåt eller andra tillåtna taktäckningsämnen, och må eldstad i dem ej inrättas.

§ 23. (11)

(§ 10 B. U. — § 26 T. F.)

Inrättningar af den beskaffenhet, att de fordra synnerligen stark eldning, eller i anseende till den handtering som i dem bedrifves äro eldfarliga, såsom gjuterier, brännugnar, tjäru-, olje-, talg-, tran- och fernissekokerier samt sockersjuderier få inom stadens linier finnas endast i dess aflägsnare delar och blott i stenhus, försedda med golf af sten eller jord och antingen hvälfda mellantak eller endast yttre tak af brandfritt material. Eldfarliga inrättningar, som få finnas endast i stadens aflägsnare delar.

§ 24. (12)

(§ 11 B. U. — § 26 T. F.)

1:o. Bagerier, brännerier, mälterier, bryggerier der tillverkning skall bedrifvas utöfver husbehof, äfvensom smedjor, press- och torkhus, allmänna bad- och tvättstugor samt apotekslaboratorier äro tillåtna äfven uti stadens inre delar, men böra alltid, då de i staden förläggas, inrättas i hus af brandfritt material med golf af sten eller annat brandfritt ämne och hvälfda mellantak, eller endast brandfritt yttre tak. Vid inrättningar, som drifvas med ånga, bör pannrummet vara på enahanda sätt inrättadt. Öfriga eldfarliga inrättningar.

2:o. Likaså skola färgerier samt snickerier, vagnmakare- och tunnbindareverkstäder i de inre delarne af staden tillåtas blott såvida de äro inrättade i stenhus med rörspisar samt försedda, icke allenast med golf af sten eller annat brandfritt ämne, utan jemväl med mellantak, antingen hvälfdt eller ock beklädt med plåt af jern. I af-

lägsnare stadsdelar må slika verkstäder anläggas äfven uti hus af trä, med vilkor likväl att rummens väggar, golf och tak på inre sidan förses med betäckning af brandfritt material; och eger Magistraten bestämma, med iakttagande af hvilka försigtighetsmått, till förekommande af eldfara, öfriga handtverk inom staden må idkas.

3:o. Smedja, som inom stadens linier inrättas, skall ovilkorligen förses med rökledning genom rör samt skorsten med gnistfångare af godkänd konstruktion.

§ 25. (13)

(§ 12 B. U. — § 27 T. F.)

För helsan skadliga inrättningar samt sådana som sprida elak lukt. Angående fabriker, hvilka medels spridande af elak lukt eller på annat sätt kunna vara för allmänna helsotillståndet vådliga, iakttages hvad Helsovårdsstadgan för Finland af den 22 December 1879 i detta afseende innehåller eller framdeles kan påbjudas.

§ 26. (50)

(§ 48 B. U. — § 21 T. F.)

Upplag af byggnadsmaterial och gatas intagande. 1:o. För tillämnad nybyggnad, som inom sex månader vidtager, må tomtägare efter anmälan hos Magistraten på tomten upplägga och under byggnadstiden der kvarhålla virke och andra byggnadsförnödenheter; hvaremot sådant annars är förbjudet. För samma ändamål vare det den byggande jemväl tillåtet att, då byggnadsföretag får påbörjas, utmed sin tomt intaga gata intill en fjerdedel af dess bredd. Men finnes det nödigt att tidigare eller till större bredd intaga gatan, ege han anmäla förhållandet hos Magistraten, hvilken kan meddela honom tillåtelse dertill, dock icke till större vidd än hälften af gatans bredd.

Inhägnande af arbetsplats, provisorisk trottoir. 2:o. I hvardera fallet bör den intagna gatudelen ovilkorligen inhägnas med plank, längs hvilket yttre sida skall inrättas en minst 1 meter bred gångbana af trä. Senast inom två månader efter det byggnaden kommit under vattentak, skall inhägnaden vara undanskaffad, och må byggnadsförnödenheter af hvad slag som helst icke derefter på gata uppläggas, derest sådant icke för byggnadsföretaget är af nöden, i hvilket fall Magistraten eger bestämma under hur lång tid någon del af gatan må hållas inhägnad.

Byggnadsställningar vid reparationer. 3:o. Vid reparationer, hvarvid ställningar begagnas, skall, der en liffigare trafik gör sådant nödigt, trottoiren så vidt ske kan lemnas fri och öfverbyggas med sådant tak att fotgångare erhålla tillräckligt skydd mot nedfallande föremål, färg och dylikt. Så snart arbetet blifvit slutfördt, böra ställningarne med hvad dertill hör undanskaffas.

§ 27. (14 & 18)

(§ 13–14 B. U. — § 24 T. F.)

Byggnaders placering å tomt. 1:o. Boningshus å tomt bör företrädesvis uppföras emot gata eller öppen plats, uthusen deremot på tomtens inre delar.

2:o. Hus af sten eller annat brandfritt material, utan takfall emot grannens

tomt, får uppföras invid gränslinien emellan skilda tomter, hvaremot dylika hus med takfall åt angränsande tomt, äfvensom trähus, böra uppföras på minst 1,5 meters afstånd från rålinien.

§ 28. (22)

(§ 19 B. U.)

1:o. Hus af brandfritt material får sammanbyggas efter öfverenskommelse mellan grannarne äfven med annat hus af nyssnämnda material på tillgränsande tomt, såframt icke byggnadens vattentak kommer att sluta åt grannens hus. **Sammanbyggande af hus.**

2:o. Då hus på skilda tomter sålunda sammanbyggas, skola husens vindar från hvarandra afskiljas genom minst en 1-sten tjock skyddsmur, hvilken, derest densamma icke vid façaden emot gata störande inverkar på arkitekturen, bör höja sig 0,45 meter öfver yttre taket och täckas med metallplåt.

3:o. Uppå en och samma tomt må hus med hvarandra sammanbyggas under iakttagande af hvad i § 32 säges angående största tillåtna areal af trä eller fackverkshus.

§ 29. (ny)

I vägg eller mur, parallel med grannes tomtgräns, på mindre afstånd än 3 meter från densamma, får fönster eller glugg ej anbringas, med mindre grannen dertill lemnar sitt samtycke och detta i Magistratens protokoll intages samt fönstren till 1,8 meters höjd från golfvet inrättas så att desamma ej lätteligen kunna öppnas. **Fönster eller glugg mot grannes tomt.**

§ 30. (15)

(§ 15 B. U. — § 42 T. F.)

Tomt må på alla sidor bebyggas med hus af sten eller annat brandfritt material. Utgöres åbyggnaden hel och hållen eller till någon del af trähus, skall en af sidorna emot angränsande tomt minst på en sträcka af 12 meter och till en bredd af 15 meter inåt tomten lemnas obebygd eller bebyggas med hus af brandfritt material. **Tomters bebyggande med hus af olika material.**

§ 31 (9, 21 och 24 mom. 2).

(§ 18 B. U. — § 23 T. F.)

1:o. Å hvarje tomt skall, derest den ej helt och hållet upptages af en enda byggnad och gårdsrum således icke kommer ifråga, till gårdsplan lemnas en öppen, sammanhängande yta af minst 9 meters bredd och densamma så mycket öfverskjutande längd att gårdsrummets arealinnehåll blifver minst 160 kvadratmeter, der tomt är bebygd utelutande med hus af sten eller annat brandfritt material, och minst 180 kvadratmeter der åbyggnaden delvis eller helt och hållet utgöres af trä- eller fackverkshus. **Öppen gårdsplan.**

2:o. Vid uppmätning af gårdsplanens längd och bredd böra afstånden beräknas

ifrån vägg till vägg och afseende icke fästas vid mindre utsprång, såsom smärre, icke kringbyggda trappor med eller utan skärmtak, källarhalsar, balkonger och dylikt.

3:o. Finnes uppå tomt sådan öppen plats mot angränsande tomt, som uti § 30 säges, må yttnehållet af densamma inberäknas i gårdsrummets i mom. 1 bestämda omfång.

Gårdssmygar. 4:o. Gårdssmygar eller öppningar mellan skilda, med hvarandra icke sammanbyggda, hus böra hafva en bredd af minst 3 meter.

5:o. Bakgård och smyg bör vara tillgänglig från sjelfva gårdsrummet.

§ 32 (23).

(§ 20 B. U. — § 43 T. F.)

Största areal af trä- och fackverkskus. 1:o. Fackverks- eller trähus, liksom och hus med nedra våningen af sten eller annat brandfritt material och öfre våningen af trä, må icke på samma tomt uppföras eller genom tillbyggnad med hus af samma material utvidgas till större areal än 440 kvadratmeter för hvarje boningshus och 180 kvadratmeter för hvarje uthus, såvida det icke afdelas genom brandmurar af minst $1\frac{1}{2}$ stens tjocklek, hvilka äro uppförda å fast grund till en höjd af minst 0,45 meter öfver vattentaket och ej få vara genombrutna af dörr- eller fönsteröppningar eller gluggar.

Areal för fabriksbyggnader. 2:o. Å tomt, som enligt stadsplanen är bestämd för fabrik, må dock byggnad för sådant ändamål uppföras till större areal.

§ 33 (24 och 22 mom. 1.)

(§ 21 B. U. — § 41 T. F.)

Byggnaders höjd. 1:o. Byggnad af sten eller annat brandfritt material må icke uppföras vid gata, hvars bredd är mindre än 17,8 meter (60 fot), med större antal våningar, bottenvåningen inberäknad, än fyra, och vid gata af större bredd, än fem våningar. Byggnad, som uppföres i hörnet af en bredare och en smalare gata, må dock vid den senare erhålla samma höjd som vid den bredare gatan. Boningsrum eller rum med eldstad å vind räknas som en våning, då de äro belägna vid gata.

Undantag härifrån må dock ega rum för kyrkor och andra offentliga byggnader, som fordra större höjd, äfvensom för hus, hvilka uppföras vid esplanaderna eller andra öppna platser och förses med öppna eller planterade förgårdar mot gata eller öppen plats.

2:o. Byggnad af dylikt material inne på tomt må på en sträcka af minst 180 meter utmed tomtgränsen ej uppföras till större höjd än bredden af det till byggnaden hörande gårdsrum, ökad med 1,5 meter.

3:o. Boningshus af trä eller fackverk få ej uppföras i flere än en våning, i följd hvaraf boningsrum med eller utan eldstad icke må å vinden till sådant hus inredas. Uthus af trä eller fackverk må icke iunehålla i höjd mer än 6,5 meter, räknadt från markens högsta punkt till och med taklisten.

4:o. Boningshus med nedra våningen af sten eller annat brandfritt material och öfre våningen af trä få ej uppföras i flere än två våningar.

IV Kap.

Om byggnadsritningar och deras fastställelse, samt hvad i öfrigt vid byggnadsföretag är att erinra.

§ 34 (41).

(§ 40 B. U. — § 28 T. F.)

För nybyggnad, större eller mindre, erfordras att ritning dertill blifvit upprättad, granskad och med fastställelse-resolution försedd i den ordning här nedan föreskrives. Vid förändring af redan uppfördt hus, hvilken åsyftar ändring i husets façad mot gata eller torg, eller inrättande af eldstad på plats der sådan i fastställd ritning icke var upptagen, iakttages hvad derom i § 35 säges; men alla öfriga förändringar, hvilka icke strida emot bestämmningarna i denna Byggnadsordning, må husegaren efter eget godtfinnande företaga och utföra.

När godkända byggnadsritningar erfordras.

§ 35 (42).

(§ 41 B. U. — § 29 T. F.)

1:o. Antalet och beskaffenheten af ritningarna till nybyggnad rättas efter företags vikt; dock bör dervid i allmänhet iakttagas att byggnadens blifvande storlek, utseende, inredning och beskaffenhet i öfrigt derigenom göras åskådliga; i följd hvaraf ritning till nybyggnad skall bestå af följande särskildt affattade delar:

Beskaffenheten af ritningar för nybyggnad.

a) situationsplan, upptagande namn och nummer af kvarteret, hvori tomten i fråga är belägen, sjelfva tomten med dess nummer och all å densamma befintlig åbyggnad, det tilltänkta byggnadsföretaget, tillstötande delar af gator eller allmänna platser, äfvensom angränsande tomter med deras nummer och all inom 6 meters afstånd ifrån den ifrågavarande tomtens rälınier belägen åbyggnad;

b) planer och nödiga genomskärningsritningar af alla våningar från grunden till och med vinden, utvisande byggnadens indelning och rummens bestämmelse; läge, form och dimensioner af omslutande och bärande konstruktionsdelar samt eldstädernas och rökrörens placering; hvarvid jernkonstruktioner böra tydligen utmärkas i planritningarna;

c) façadritningar af byggnaden å angränsande gator eller allmänna platser, samt vid fristående byggnader äfven å sidorna, äfvensom af portar och plank mot gata.

2:o. Samtliga planer och genomskärningsritningar böra vara färglagda med för de skilda materialerna samt gammalt och nytt utmärkande färger.

3:o. Vid förändring af en byggnadsfaçad emot gata eller allmän plats erfordras endast façadritning, angifvande den afsedda ändringen, samt vid flyttning af eldstad eller inrättande af ny sådan på plats, der eldstad i fastställd ritning icke är upptagen, endast enkel situationsplan, upptagande husets läge på tomten och det rum, der eldstaden skall inrättas jemte den afsedda förändringen.

Ritningar för façad- eller eldstads förändring.

4:o. Angående ritning öfver tillbyggnad till förut uppfördt hus gäller hvad om ritning till nybyggnad här ofvan är stadgadt.

Ritning för tillbyggnad.

Ritnings- undertecknande. 5:o. Ritningarne skola affattas i två exemplar och böra vara undertecknade af den som uppgjort och ansvarar för desamma.

§ 36. (42)

(§ 41 mom. 1 B. U. — § 30 T. F.)

Skala för byggnadsritningar.

Ritning skall affattas i skala af:

a) för situationsplan	5 millimeter	=	1 meter.
b) „ planritning	10	„	= 1 „
c) „ genomskärningsritning	15	„	= 1 „
d) „ façadritning	15	„	= 1 „

§ 37. (43)

(§ 42 B. U. — § 31—32 T. F.)

Fastställelse af façadritning.

Stadens byggnadsynemän.

Första syn vid byggnadsföretag.

1:o. Fastställelse å façadritningarne till byggnad mot gata eller öppen plats utverkas hos Öfverstyrelsen för allmänna byggnaderna genom tomtegarens föranstaltande; hvarefter denne medels inlemnande af samtliga ritningar eger anmäla ärendet hos stadens byggnadsynemän, hvilka utgöras af den magistratsledamot, å hvilken detta enligt Magistratens arbetsfördelning ankommer, samt en af Stadsfullmäktige för tre år i sänder utsedd arkitekt; och åligger det synemännen att oförtöfvadt utsätta dag för besigtning af tomtplatsen, för utrönande deraf om och huruvida byggnadsföretaget på grund af denna byggnadsordning må tillåtas. Om denna syn skola grannar samt agenten för Städernas allmänna Brandstodsbolag genom tomtegarens försorg under rättas.

2:o. Inom åtta dagar efter anställd syn böra synemännen tillhandahålla tomt-egaren af dem begge undertecknad syninstrument, hvilket i skilda punkter skall upptaga:

- a) arkitektens yttrande öfver den af ritningarne angifna konstruktionens hållbarhet;
- b) om byggnadsförslaget i något afseende strider emot denna byggnadsordning och i sådant fall, emot hvilka §§ deraf; samt
- c) om något föröfrigt, synnerligen i sanitärt afseende eller med hänsigt till eldfara, är att anmärka.

Tomtegar, som är missnöjd med synemännens utlåtande, är berättigad underkasta detsamma granskning af Öfverstyrelsen för allmänna byggnaderna.

Fastställelse af ritningar för nybyggnad.

3:o. Vill sökanden fullfölja ansökning, bör han till Magistraten inlemna syninstrumentet jemte ritningar, äfvensom det yttrande som bemälda Öfverstyrelse i näst antydda fall aflemnad. Finner Magistraten någon upplysning i tekniskt hänseende vara nödig, må Magistraten i sådant afseende anlita samma Öfverstyrelse, hvarefter Magistraten ofördröjligen afgör ärendet slutligen och utfärdar, i händelse ansökningen bifalles, fastställelse-resolution å begge exemplaren af ritningarne, af hvilka det ena skall inom två dagar derefter tillställas sökanden för att af honom till efterrättelse vid byggnadsföretagets utförande begagnas, samt det andra öfverlemnas till Magistratens arkiv för att der förvaras.

4:o. Vid fastställelse af ritning för tillbyggnad förfares på sätt här ofvan om nybyggnad sagdt är. D:o för tillbyggnad.

5:o. Vid förändring af façad mot gata eller torg skall husegaren, innan arbetet får utföras, utverka sig Öfverstyrelsens för allmänna byggnaderna godkännande af derför uppgjord ritning samt till Magistratens arkiv inlemna ett exemplar af densamma, försedd med nämnda Öfverstyrelsens påteckning. D:o för façad-ändring.

6:o. Vid flyttning af eldstad eller inrättande af ny sådan skall den i § 35 mom. 3 föreskrifna situationsplan inlemnas till förbemälda Arkitekt, som ensam omedelbart verkställer syn och afgifver utlåtande, hvilket jemte situationsplanen af sökanden inlemnas till Magistraten, som slutligen afgör ärendet. D:o för eldstadsförändring.

§ 38. (57—58)

(§ 43 B. U. — § 35—36 T. F.)

1:o. Ritningar till de hus, som inom stadens begränsningslinier för stadens räkning uppföras, fastställas likaledes af Magistraten. Ritningar till hus för kronans och stadens behof.

2:o. Ritningar till hus, som för kronans eller allmän inrättnings behof i staden uppföres, prövas och fastställas af Kejserliga Senatens Ekonomie Departement.

§ 39. (43 mom. 4 o. § 45)

(§ 44 B. U. — § 33 T. F.)

1:o. Sedan ritning blifvit fastställd, bör tomtegaren, derest han ej sjelf leder arbetet och därför ansvarar, innan byggnadsarbetet vidtager, till Magistraten ingifva skriftligt intyg af den, som leder arbetet och därför är ansvarig. Ansvarig arbetsledare.

2:o. Byggnadsföretag må ej heller vidtaga, innan ritningen dertill erhållit stadfästelse; dock må vid nybyggnad grundgräfnings och läggning af grundmur intill jordytan med Magistratens tillstånd tidigare försiggå. När byggnadsföretag må vidtaga.

§ 40. (44 mom. 2)

(§ 46 B. U. — § 34 T. F.)

Den som icke inom fem år, efter det byggnadsritning blifvit fastställd, påbörjar sålunda medgifvet byggnadsföretag, eger ej vidare rätt dertill, så framt ej ny tillåtelse behörigen utverkas. Tiden för byggnadsritnings giltighet.

§ 41. (44 mom. 1 och § 45)

(§ 45 B. U. — § 37—39 T. F.)

1:o. Vid nybyggnads företagande bör den byggande hos stadens byggnadskontor utverka sig noggrant utmärkande å marken af den plats, der huset enligt den fastställda situationsplanen bör uppföras. Utmärkande af plats för nybyggnad.

2:o. Då med tillåten nybyggnad såvida fortskridit att taklaget är uppsatt samt der eldstad i byggnaden ingår, skorstenen uppmurats, men innan golf och mellantak blifvit insatta, skall tomtegaren härom anmäla hos synemännen, hvilka oförtöfvadt an- Andra syn å nybyggnad.

ställa syn å byggnaden. Vid denna besigtning, om hvilken agenten för Städernas Allmänna Brandstodsbolag bör underrättas, skola förrättningsmännen noga undersöka det verkställda arbetets varaktighet och öfverensstämmelse ej blott med den fastställda ritningen, utan ock med de föreskrifter i denna Byggnadsordning, som kunna å företaget tillämpas. Förekommer ej skäl till anmärkning, så meddela förrättningsmännen tillåtelse till arbetets fortsättande och utfärda bevis deröfver som jemväl antecknas på arkivets exemplar af ritningen. Men visar sig dervid, att gällande föreskrifter icke blifvit iakttagna eller att afvikelser från fastställd ritning egt rum, hvilka äro af den beskaffenhet att desamma, ifall huset redan varit färdig uppfördt, jemlikt § 34 icke utan särskildt tillstånd fått af husegaren utföras, eller att byggnaden är uppförd af så dåligt material, att dess hållbarhet derigenom kan ifrågasättas, då bör den närvarande Magistratsledamoten, derest afvikelserna ej äro af den beskaffenhet, att de inom viss förelagd kort tid eller äfven efter det byggnaden blifvit färdig kunna rättas och den byggande förklarar sig dertill villig, anbefalla arbetets inställande tillsvidare och vid påföljande sammanträde anmäla saken i Magistraten, som anmodar vederbörande stadsfiskal att öfverträdelsen i laga ordning beifra.

Obehörig af
vikelse från
ritning.

2:o. Obehörig afvikelse från fastställd ritning vare den byggande skyldig ovilkorligen rätta, äfven om detta icke kan ske annorlunda än genom byggnadens nedtagande, så framt han icke medels ingifven samt i ofvan föreskrifven ordning granskad och fastställd ny ritning utverkar tillstånd att med bibehållande af den anmärkta afvikelsen byggnaden sålunda fortsätta.

§ 42. (52)

(§ 50 B. U.)

Grundmur.

1:o. Grundmur under yttervägg samt sådan mellanvägg uti hus af brandfritt material, som uppbär hvalf eller bjelklag, bör uppföras antingen på tillräckligt fast naturlig grund eller konstgjord fundamentering på sådant djup under markens nivå att kälens verkningar oskadliggöras. Detsamma gäller om hvalf eller jernkonstruktion, som uppbär sådan mur. Alla för fundamentering nödiga träkonstruktioner böra anordnas så att de komma att ligga minst 0,3 meter under lägsta grundvattnståndet.

2:o. I boningshus af trä skall grundmur läggas under ytterväggar och invändiga knutar samt under skorstenspipor och annat murverk.

3:o. Vill någon för sin byggnad inrätta djupare grundval än den hvarå grannens bredvid stående hus är uppfördt, kan sådant honom icke förmenas; men han är då ansvarig för all den skada, som derigenom åstadkommas å grannens hus samt skyldig att vid gräfningen vidtaga och bekosta alla de försigtighetsmått, som Magistraten efter syn å stället kan finna nödigt att till skadans afvärande föreskrifva. Lag samma vare om eljes vid grundläggning af nybyggnad, såsom genom stark påning eller på annat sätt, skada å grannes hus förorsakas.

§ 43. (25)

(§ 23 B. U. — § 47 T. F.)

Stenfot till hus af hvad slag som helst skall uppföras af naturlig sten, och får i allmänhet ej vara lägre än 0,6 meter ofvanom markens högsta punkt. Stenfot.

§ 44. (27)

(§ 25 B. U. — § 48 T. F.)

Vid husbyggnad skola alla konstruktioner utföras med för ändamålet erforderlig styrka. I allmänhet gälla dervid följande bestämmingar:

1:o. Uti boningshus af sten eller annat brandfritt material, som ej är högre än två våningar, äfvensom uti nedre våningen af sådana hus, som omnämnas i § 33 mom. 4, böra, der konstruktionens hållbarhet icke annorlunda betingar, yttermurarna med omsorg muras, samt vid vanliga dimensioner på våningshöjderna och rummen hafva en tjocklek af minst $1\frac{3}{4}$ sten, hvaraf dock $\frac{1}{4}$ stens tjocklek må upptagas af luftskikt: är huset högre, skola yttermurarne i tredje och fjerde våningarne uppifrån räknadt erhålla minst 2 stens tjocklek samt i femte våningen minst $2\frac{1}{2}$ stens tjocklek.

Murars och
skiljeväggars
styrka.

2:o. Öfverskrida våningshöjderna mellan golf och tak 4,2 meter eller rummens djup 7,15 meter eller rummens fria frontlängd 10 meter, böra yttermurarne hafva en tjocklek af minst 2 sten i öfversta våningen samt för hvarje våning nedåt räknadt minst $\frac{1}{2}$ stens förstärkning, såvida de icke medels pilastrar, kontreforter eller på annat sätt förstärkas.

3:o. Skiljemurar, som uppbära vaslag, böra, såvida konstruktionens hållbarhet ej betingar större styrka, vara minst 1 sten tjocka; föröfrigt må $\frac{1}{2}$ sten tjocka skiljemurar eller mellanväggar af trä eller fackverk användas.

4:o. Uti boningshus, som hafva nedre våningen af sten och den öfre af trä, skola skiljeväggar i nedre våningen, som uppbära vaslag och hvalf eller omsluta hufvudtrapporna, göras af brandfritt material.

§ 45. (ny)

(§ 49 T. F.)

Vid hus, som å tomt bygges intill gränsen emot annan tomt, skall i nämnda gräns brandmur af tegel, på grundmur af föreskrifven beskaffenhet, uppföras till höjd af 0,45 meter öfver vattaket. Der grannar så öfverenskomma, kan denna brandmur vara gemensam för hus på skilda tomter, och bör den i sådant fall uppföras minst 0,45 meter öfver vattaket på det högre af de hus, som genom brandmuren åtskiljas. Brandmurar.

2:o. Brandmur skall hålla i tjocklek: i källaren $1\frac{1}{2}$ sten för hus af en vånings höjd, samt i högre hus $\frac{1}{2}$ sten utöfver tjockleken af brandmuren i husets 1:sta våning,

vid hus af en, två och tre våningars höjd $1\frac{1}{2}$ sten i våningarne och 1 sten på vinden och

vid hus af fyra och fem våningars höjd 1 sten på vinden, $1\frac{1}{2}$ sten i de tre öfversta våningarne, samt 2 sten i de undre;

Öfver vattaket: 1 sten; skolande 1 stens brandmur på vind förses med förstärkningspelare af $\frac{1}{2}$ stens tjocklek och $1\frac{1}{2}$ stens bredd med afstånd från hvarandra af högst 2,7 meter.

3:o. Brandmur i boningshus, som icke står intill grannes brandmur, bör i tjocklek mäta minst $\frac{1}{4}$ sten utöfver hvad i föregående mom. stadgas; dock kan sådan mur utföras med $\frac{1}{4}$ stens luftskikt.

4:o. Vasar eller annat trävirke, som från olika sidor inmuras i brandmur böra från hvarandra åtskiljas genom minst $\frac{1}{2}$ sten tjock mur.

5:o. Rörledning får icke anbringas i gemensam brandmur. Uppföres skorstensrör intill sådan brandmur, skall den förses med egna väggar på alla sidor.

6:o. Öppning på brandmur för fönster eller dörr må icke anbringas, utan att Magistraten med grannens samtycke dertill lemnar tillstånd, i hvilket fall sådan öppning skall, om Magistraten så pröfvar nödigt, förses med sjelftillslutande jernlucka eller annorledes göras brandfri. Grannes medgifvande i detta afseende gäller dock ej för senare egare af tomten, såvida denne yrkar på upphäfvandet deraf.

7:o. Brandmur skall täckas med metallplåt.

§ 46. (53)

(§ 51 B. U. — § 50 T. F.)

Gemensam
brandmur.

1:o. Hafva hus å skilda tomter gemensam mur och vill endera grannen iståndsätta eller ändra sin andel deri, bör han derom tillsäga den andre en månad förut, så att denne emellertid må kunna vidtaga, för honom med anledning af arbetet, nödiga anstalter. Kostnaden för murens nedtagande, ej mindre än för dess återuppsättande drabbar den förre, såframt icke murens förfallna skick, efter Magistratens pröfning, påkallat arbetet, i hvilket fall hvardera grannen skall nedtaga och åter uppföra sin andel deri, samt kostnaden därför vidkännas.

2:o. Tillhör hela muren den ena grannen, då bör han, när behof deraf göres, iståndsätta densamma och arbetet bekosta; gifve ock i detta fall, äfvensom om han vill för sin bekvämlighet eller enskilda nytta vidtaga någon ändring med muren, grannen sin afsigt tillkänna, inom den tid som ofvan nämndes.

§ 47. (28 mom. 1 & 2 och § 31)

(§ 30 B. U. — § 51 T. F.)

Rökgångar och
skorstenspipor.

1:o. För hvarje eldstad skall vid nybyggnad inrättas särskildt, tillräckligt rymligt rökrör, hvilket lätt bör kunna sotas och rensas; och må rökgång sedermera icke uti förut befintligt dylik inledas utan Magistratens tillstånd.

2:o. Flera skorstens- och rökrör, som till en skorstenspipa sammanföras, skola antingen fullständigt undermuras eller hvila på hvalf eller bärbjelkar af jern.

3:o. Vid nybyggnad skall för köksspis skildt ångrör inrättas.

4:o. Mur omkring rör, som till rökgång begagnas, bör med undantag endast för skiljetungor mellan rökgångar, hvilka må i tjocklek hålla 1 sten på kant, öfverallt vara minst $\frac{1}{2}$ sten tjock. På de ställen, der rökgång går genom trossbotten eller yttertaket eller stöter till trävirke, med undantag af golfplank, fotlist och takpanel af trä, skall tjockleken af ledningens ytterväggar vara minst 1 sten, så framt de icke förses med skärm af plåt, i hvilket fall ledningens ytterväggar må göras endast $\frac{3}{4}$ sten tjocka.

5:o. För rökledning må äfven användas dubbelt metallrör eller rör af fajans. Metallrör få dock icke ledas närmare väggfast innanrede af trä än 0,6 meter, såvida icke trävirket skyddas af mur af tegel på kant, eller en på 75 millimeters afstånd fästad skärm af plåt, i hvilket fall rörets afstånd ifrån fodermurens eller plåtens yta må minskas till 225 millimeter. Fajansrör, försedt med skyddsmur eller plåtskärm, på sätt om metallrör sagdt är, bör ledas på minst 225 millimeters afstånd från trävirke samt utan sådant skydd på minst 0,3 meters afstånd derifrån.

6:o. Metall- och fajansrör skall ledas in i skorsten och bör, der detsamma genomgår trävägg, omgifvas af 225 millimeters skyddsmur.

7:o. Skorstenspipa inom hus skall afputsas.

8:o. Skorsten skall, då den i taknocken utgår genom yttertaket, uppdragas minst 0,75 meter öfver denna; men drages skorstenen genom taksluttning, skall den uppföras till sådan höjd, att afståndet från dess mynning vinkelrätt mot takytan utgör minst 1,2 meter.

9:o. Då skorsten till ett lägre hus behöfver ledas uppför gafvel eller brandmur till en invid stående högre byggnad på grannes tomt, är egaren till det lägre huset berättigad att, utan skild ersättning för murens begagnande, uppdraga och i densamma fastkramla sin skorsten till nödig höjd.

§ 48 (28 mom. 1, 3 & 4; § 24 mom. 2).

(§ 27 B. U. — § 52 T. F.)

1:o. Ugnar, spisar och andra fasta eldstäder skola stå på grund af sten, hvalf eller bärjern, hvilande på brandfritt underlag.

Eldstäder.

2:o. Kakelugn eller annan mindre, fast eldstad må icke uppföras intill trävägg, utan skall väggen bakom ugnen förses med på fast grund stående skyddsmur af minst $\frac{1}{2}$ stens tjocklek, och får ugnen icke uppföras närmare denna skyddsmur än 50 millimeter.

Köks- och bagarstuguspisar, bakugnar, inmurade grytor och andra dylika eldstäder få icke uppföras invid trävägg, utan skall sådan, i händelse den utgör mellanvägg, borttagas och ersättas af en minst 1 sten tjock mur af brandfritt material, men står dylik eldstad emot yttre vägg af trä, skall $\frac{1}{2}$ sten tjock skyddsmur uppföras emot väggen och ett öppet rum af minst 75 millimeters bredd lemnas mellan denna skyddsmur och eldstaden.

3:o. Eldstadsbotten skall muras till tjocklek af minst $1\frac{1}{4}$ sten mot underliggande trävirke.

4:o. Eldstad må icke göras högre än att afståndet mellan dess öfre kant och trävirket i taket är 0,25 meter.

5:o. Flyttbara eldstäder skola ställas på underlag af plansten, tegel eller annat eldfast ämne, till sådan tjocklek att afståndet mellan bottnen i eldstadens asklåda och träet i golfvet är minst $1\frac{1}{4}$ sten. Dylik eldstad må ej placeras närmare vägg, panel eller annat väggfast innanrede af trä än 0,6 meter, såvida ej trävirket skyddas antingen genom mur af tegel på kant eller ock af metallskärm, i hvilket fall afståndet må inskränkas till 0,25 meter ifrån isoleringsmaterialet. Skärmen bör anbringas på ett afstånd från trävirket af 75 millimeter.

6:o. I tvätt- och bagarstuga bör golfvet framför eldstadsmynningen utgöras af plansten eller tegel till en längd af minst 1,2 meter och bredd af minst 1 meter. Ut i kök eller rum med kakelugn bör golfvet framför eldstaden beklädas med metallplåt eller plansten, som uti kök bör hafva minst 0,6 meter och uti rum med kakelugn minst 0,5 meter i längd och bredd.

7:o. Eldstad i uthusrum är i allmänhet förbjuden; dock må sådan anbringas uti afskildt, med golf af brandfritt material försedt latrinrum i hus af brandfritt material.

§ 49. (29)

(§ 28 B. U. — § 53 T. F.)

Centralupp-
värmning. Då centraluppvärmning inrättas, eger Magistraten att infordra de ritningar, hvilka anses erforderliga för anläggningens bedömande med afseende å eldfara.

§ 50. (26)

(§ 24 B. U. — § 55 T. F.)

Soubasse-
mentsrum. 1:o. Tak i källare och förvaringsrum, som inrättas under boningshus, skola antingen hvälfras eller göras af brandfritt material eller brukslås.

2:o. Soubasementsrum får icke inredas till boningsrum, verkstad, försäljningslokal eller annat dylikt ändamål, der människor en längre tid af dagen vistas, förrän marken under detsamma blifvit på ändamålsenligt sätt dränerad. Är sådant ogörligt, må rummet icke till vistelse för människor användas. Golf i dylikt rum bör läggas så högt, att ett fall af 1 på 100 erhålles, för kanal under golfvet, till hjessan af den allmänna kanalen under gatan. Undantag härifrån må Magistraten kunna medgifva, då byggnaden står på berg eller torr sandjord med naturligt aflopp.

3:o. Rum af här ifrågavarande beskaffenhet må icke hafva mindre höjd än 2,7 meter, och skall minst halfva höjden ligga öfver markens nivå på den sida af huset der rummets fönster är anbragdt; der marken sluttar, mätes höjden vid rummets midt.

4:o. Golf i soubasementsrum skall, såvida luftvexling under detsamma icke kan åstadkommas, förses med underlag af tegel, beton, asfalt eller annat af Magistraten med hänsyn till de förhanden varande förhållandena godkändt material.

5:o. Yttre omfattningsmurar af naturligt sten till sådant rum skola förses med minst 1 sten stark revetering, samt genom luftskikt eller på annat sätt isoleras från jordfukten, der marken ej är torr.

§ 51. (37 och 17)

(§ 35 B. U. — § 59 T. F.)

1:o. I hvarje hus skola trappor finnas till tillräckligt antal så anbragta att hvarje bostadslägenhet står i lätt förbindelse med minst en af dem. Af dessa trappor, hvilka alla böra vara ljusa, skola hufvudtrapporna i boningshus af mer än en vånings höjd hålla minst 1,5 meter i bredd. Kyrkor, skolhus, sjukhus, teatrar, byggnader, som innehålla offentliga musik- eller danslokaler, fabriks- eller andra byggnader afsedda till samlingsrum för större antal människor, skola hafva trapputgångar till antal och vidd lämpade efter den mängd människor, för hvilken lokalen är afsedd.

Trapputgångar.

2:o. Uti boningshus af brandfritt material skola trapporna vara af brandfritt material. Minst en af trapporna, äfvenledas brandfri, bör leda till vinden. Till förenande af boningsrum i närmast skilda våningar, under brandbotten, må dock mindre trätrappa användas.

3:o. Alla till brandfria trappor hörande förstugor skola hafva väggar, golf och tak af brandfritt material. På hvalf eller annan af Magistraten godkänd brandfri konstruktion må likväl förstugornas golf, stegens öfre planer samt trappodesterna beklädas med trä.

4:o. Trappa från vinden bör afstängas genom jerndörr.

5:o. I boningshus af brandfritt material, som uppföres å tomter, der trähus äro tillåtna, och ej äro mer än två våningar höga, äfvensom uti sådana tvåvåningshus, hvilkas nedre våning är af sten och den öfre af trä, må trappor och golf i förstugor göras af trä, och behöfva hufvudtrapporna uti sådana hus icke hafva större bredd än 1,2 meter.

§ 52. (32)

(§ 31 B. U. — § 56 T. F.)

1:o. Vind skall förses med glasfönster för nödig belysning.

2:o. Vindsrum med eldstad må inrättas uti hus af sten eller annat brandfritt material; börande Magistraten särskildt ej blott tillse, att sådan lägenhet har lätt förbindelse med brandfri trappa, utan äfven föreskrifva sådana anordningar i afseende å byggnaden, som för inneboendes räddning vid eldsvåda må vara så mycket som möjligt betryggande.

Vindar och vindsrum.

§ 53. (27)

(§ 26 B. U. — § 57 T. F.)

1:o. I hus af sten eller annat brandfritt material, som innehåller eldstad, skall öfversta bjelklaget öfverallt beläggas med brandbotten af tegel, lagdt i bruk eller af annat brandfritt ämne till minst 40 millimeters tjocklek, på underlag af bräder, så att bjelklaget blir fullkomligen afskildt från takstolar och allt annat trä å vinden.

Brandbotten.

2:o. För mindre eldfarliga fabriksverkstäder äfvensom för samlings-salar samt delar af teater, i afseende å hvilka svårighet möter för anbringande af brandbotten, må Magistraten kunna medgifva undantag från skyldigheten att inlägga sådan. Den del

af vinden, som saknar brandbotten, bör likväl, så vidt möjligt är, medels brandmur afskiljas från den del, som är med slik botten försedd.

§ 54. (36)

(§ 34 B. U. — § 58 T. F.)

Brandlucka. I hvarje hus med eldstad bör finnas anbragt i vattentaket en brandlucka samt å vinden en stege eller trappa till brandluckan.

§ 55. (33, 34 & 36)

(§ 32 B. U. — § 60 mom. 1—3 T. F.)

Tak- och tak-
täckningsma-
terial. 1:o. Yttre tak å byggnad af hvad slag som helst inom staden får ej täckas med annat än plåt af koppar, jern, bly eller zink, skiffer eller annat eldfast ämne, som framdeles kan i sådant afseende varda tillåtet; dock må, med iakttagande af hvad Kejsrerliga Kungörelsen af den 16 Januari 1877 föreskrifver, envåningshus täckas med asfaltfilt.

2:o. Tak af annat ämne må, der det redan finnes, ännu i fem år bibehållas, men skall tak efter denna tids förlopp eller när det inom nämnda tid fordrar omläggning, ovilkorligen täckas enligt föreskrifterna i föregående moment.

3:o. Yttre taklist må ej göras af trä å hus af brandfritt material.

§ 56. (35 och 39)

(§ 33 och 37 B. U. — § 60 mom. 4 och § 61 T. F.)

Takresning. 1:o. Å tak med takfall åt begge sidorna får takresningens höjd ej öfverstiga hälften af husets bredd, och tak med fall endast åt en sida får ej göras högre än fem sjundedelar af husets bredd. Tak med högre resning må dock, der särskilda omständigheter sådant påkalla, tillåtas.

2:o. Tak med bruten resning får endast på hus af brandfritt material begagnas.

Fotrännor och
stuprör. 3:o. Tak, som sluttar åt gata, skall förses med fotrännor och stuprör. Dessa senare böra räcka åtminstone till 0,3 meter från marken, hvarest sqvalkopp med derifrån ledande ränna för vattnets afledande skall anbringas.

§ 57. (38)

(§ 36 B. U. — § 22 mom. 2—3 T. F.)

Öfver tomt-
linien utskju-
tande trappor. Då boningshus uppföres med dörr åt gata, må trappan ej utöfver tomtlinien utskjuta på trottoiren mer än 0,6 meter. Der vid hus och byggnad trappa redan är anbragt, som till större mått inkräktar å torg eller gata, bör Magistraten, då större reparationer eller förändring å slik byggnad företages, tillhålla husegaren att, der sådant utan synnerlig skada för honom ske kan, indraga den sagde mått öfverskjutande delen af trappan inom byggnaden. Der trottoiren är minst 2,4 meter bred, må ingång till soubasementsvåning af högst 0,75 meters bredd inrättas, men skall omgifvas med jernstakett.

§ 58. (ny)

(§ 22 mom. 2 T. F.)

Balkonger och burspråk å hus af brandfritt material böra underbyggas med eld- Balkonger och fast material. Der dylika balkonger och burspråk äro utförda af trä, böra desamma burspråk. vid skeende reparation eller ombyggnad underbyggas med eldfast material eller borttagas.

§ 59. (ny)

(§ 22 mom. 2 T. F.)

- 1:o. Skylt må ej framspringa öfver byggnadens sockellinje mer än 0,3 meter. Framskjutande skyltar.
2:o. Markiser få icke anbringas lägre än 2,1 meter öfver trottoirens nivå.

§ 60. (40)

(§ 38 B. U. — § 62 T. F.)

- 1:o. Stenhus bör inom fem år efter afsyningen afputsas; trähus skall inom tre Putsning och år vara brädfordradt. mätning.
2:o. Till bestrykning af byggnad utvändigt äfvensom af port, plank och staket må ej användas oblandad hvit eller annan för ögonen menlig eller besvärlig färg.

§ 61. (56)

(§ 39 B. U. — § 63 T. F.)

- 1:o. Å hvarje bebyggd tomt skall lämpligt antal afträden finnas. Afträden och
2:o. Utom boningshus må afträden icke läggas på mindre afstånd än 6 meter vattenklosetter.
från gata eller annan allmän plats eller brunn. De skola förseas med täta underlag som ligga högre än angränsande markens yta, samt för öfrigt vara så beskaffade, att orenligheten emottages i täta och lätt flyttbara kärl och icke nedtränger i marken eller utflyter till gård, gata eller annat ställe, och att allmänheten eller närboende icke besväras af afdunstningen från dem. Urinen må likväl ifrån sitsbrädet genom täta rör afledas till afloppskanal.
3:o. Inom boningshus vare det tillåtet att anlägga vattenklosett eller afträde med sådana kärl för orenlighetens mottagande som i mom. 2 omnämnas. Desamma böra inrättas med vattentäta golf eller underlag, hvarjemte anordningar böra vidtagas för den elaka luktens aflägsnande ifrån afträdesrummen på det sätt att byggnadens inre deraf icke besväras. Vattenklosetter skola förseas med stanklås och sådana afloppsledningar att kanalgasar icke kunna intränga i boningshuset. De få likväl inrättas endast der vattenledning finnes och der afloppskanalerna till hela sin sträckning från inledningsstället till mynningen äro täta och icke utmynna i Tölöviken innanför jernvägsbanken.
4:o. Beträffande redan befintliga afträden skall Magistraten tillse att, senast inom fem år från det denna Byggnadsordning trädte i kraft, med dem vidtagas de förbättringar i öfverensstämmelse med ofvan berörda föreskrifter, som utan alltför stora svårigheter kunna ske.

§ 62. (56)

(§ 39 B. U. — § 64 T. F.)

- Fähus och stall.** 1:o. Fähus och stall må icke uppföras på mindre afstånd än 6 meter från gata eller allmän plats eller brunn.
- 2:o. Fähus och stall böra så inredas att de gifva nödigt skydd mot väderlekens inflytande, att erforderlig luftvexling och tillräckligt ljus i dem erhållas samt så att allmänheten eller närboende ej besväras af afdunstningen från desamma.
- 3:o. Golf i dylika rum bör anläggas högre än angränsande markens yta och föröfrigt vara så beskaffadt att orenlighet icke nedtränger i marken eller utflyter till gård, gata eller annat ställe.
- Boningsrum ofvan fähus eller stall.** 4:o. Der boningsrum inredas ofvan fähus eller stall, böra sådana anordningar vidtagas som hindra lukt från dessa att i boningsrummen intränga.
- Gödselkammare.** 5:o. Kreatursspillningen skall uppsamlas i fristående, ofvan jord belägen gödselkista eller väl ventilerad gödselkammare med murade och asfalterade väggar och golf, hvilket senare bör ligga högre än angränsande markens yta. Den flytande orenligheten från fähus och stall bör omedelbart inledas i sådan afloppskanal som i § 12 omnämnes.
- Latringrop.** 6:o. Der sådan afloppskanal icke finnes anlagd, må latringrop, inrättad i öfverensstämmelse med stadgandena i 1875 års Byggnadsordning, begagnas för uppsamlande af såväl fast som flytande orenlighet.

§ 63. (ny)

(§ 65 T. F.)

- Sopor och afskräden m. m.** 1:o. Sopor, afskräden och andra affall skola uppsamlas i täta och lätt flyttbara kärl som äro ställda ofvan jord.
- 2:o. Der afloppskanal icke finnes anlagd, må sopor, afskräden och andra affall uppsamlas i latringrop af sådan beskaffenhet, som i § 62 mom. 6 sagdt är.
- 3:o. Sopor, afskräden och andra affall må icke i hus eller å gård förvaras så länge att de komma i jäsning eller ruttna.

§ 64. (ny)

(§ 66 T. F.)

- Förut befintliga fähus, stall m. m.** Beträffande redan befintliga fähus och stall äfvensom förvaringsrum för kreatursspillning, afskräden, sopor och dylikt, skola, senast inom fem år från det denna Byggnadsordning trädte i kraft, förbättringar i öfverensstämmelse med ofvan berörda föreskrifter vidtagas. Der alltför stora svårigheter för alla dessa förbättringars införande möta, må Magistraten, efter Helsovårdsnämndens hörande, kunna tillåta bibehållandet af äldre inrättningar mer eller mindre oförändrade under en tidsrymd af ända till tio år efter det denna Byggnadsordning trädte i gällande kraft.

V Kap.

Allmänna stadganden.

§ 65. (ny)

(§ 67 T. F.)

Nu befintligt, i behörig ordning uppfördt hus må, äfven om det icke öfverensstämmer med föreskrifterna i denna Byggnadsordning, fortfarande bibehållas, men då sådant hus tillbygges eller repareras, skall det i den mån sådant låter sig göra bringas till öfverensstämmelse med berörda föreskrifter.

Byggnadsordningens tillämplighet på befintliga byggnader.

§ 66. (ny)

(§ 68 T. F.)

1:o. Alla hus skola försvarligen underhållas och mot gata eller allmän plats vara i sådant skick, som öfverensstämmer med snygghet och god ordning.

2:o. Bofälligt hus skall nedrivas om det ej kan iståndsättas.

Byggnaders underhåll.

§ 67. (67)

(§ 63 B. U.)

1:o. Hvad vid byggnadsföretags utförande, torgs och gators stenläggning samt deras vidmakthållande, med mera, som till vinnande af ordning och skick eller prydning för staden kan vara nödigt iakttaga, derom eger Magistraten, hvilken deröfver tillkommer närmaste inseende, att efter sig företeende omständigheter såväl under påstående arbeten som vid andra tillfällen meddela nödiga föreskrifter, äfvensom sjelf och genom vederbörande stadsfiskaler samt andra underlydande betjente tillse att öfverträdelse och åsidosättande af Byggnadsordningen i möjligaste måtto förekommas samt utan dröjsmål åtalas, med skyldiget för Magistraten att jemväl ansvara för de olägenheter, som till äfventyrs vållas genom uraktlåtet handhafvande af deri upptagna stadganden. Vid enahanda påföljd åligger det stadens polismästare, polistjenstemän och betjente i nyssnämnde hänseenden vidtagna de uppå dem ankommande åtgärder.

Allmänna inseendet i byggnadsfrågor.

2:o. Allmänna inseendet öfver efterlefnaden häraf samt öfver stadens förkoffran i varaktiga, välbyggda och vackra hus tillhör Guvernören, hvilken äfven, då förändrade förhållanden eller vunnen erfarenhet sådant påkallar, eger att, efter Magistratens och öfrige vederbörandes hörande, hos Kejsrerliga Senatens Ekonomie Departement föreslå nödiga ändringar och tillägg i denna byggnadsordning.

§ 68. (ny)

(§ 69 T. F.)

1:o. Från föreskrifterna i denna Byggnadsordning må Magistraten, när det utan hinder af bestämmelserna i Helsovårdsstadgan kan ske och våda dermed ej är förenad, bevilja undantag vid byggande af hus för tillfälligt begagnande under kort tid.

Undantag från Byggnadsordningen.

§ 69. (68)

(§ 64 B. U.)

Byggnadsärendens behandling.

Mål och ärenden, som efter denna Byggnadsordning pröfvas och afgöras, skola, der icke uttryckligen annorlunda stadgadt är, upptagas och behandlas samt afdömas af Magistraten.

§ 70. (ny)

(§ 65 B. U.)

Ansvarsbestämmelser.

Öfverträdelse af denna Byggnadsordning straffas med böter från 20 till 200 mark efter sakens beskaffenhet. Tredskar någon fullgöra hvad i denna byggnadsordning stadgas, eller att rätta otillåtna afvikelser från fastställd byggnadsritning, eger Magistraten genom utsättande af lämpligt vite, dock ej utöfver 200 mark, förmå honom dertill, samt der nödig rättelse sålunda icke vinnes, låta verkställa det försummade på sakegandens bekostnad. Har arbetsledare eller person, åt hvilken byggnadsföretag delvis eller helt blifvit till utförande öfverlemnadt, dervid utan gårdsegarens vilja och vetskap öfverträdt byggnadsordning eller afvikit från fastställd ritning, bäre ansvaret därför och upprätte all skada.

§ 71. (69)

(§ 66 B. U.)

Besvär i byggnadsärenden.

1:o. Ändring uti Magistratens beslut sökes hos Guvernören medels skriftligen författadt besvär, hvilket jemte Magistratens förrättning i ärendet skall af besväranden eller hans dertill befullmäktigade ombud till Guvernören ingifvas sist före klockan tolf å trettionde dagen efter det beslut afkunnades, samma dag dock oräknad.

2:o. Besvär öfver Guvernörens utslag få anföras medels till Hans Kejslerliga Majestät i underdånighet ställd ändringsansökning, hvilken jemte utslaget sist före klockan tolf å trettionde dagen efter det besväranden af utslaget erhållit behörig del, samma dag dock oräknad, skall af besväranden sjelf eller genom ombud inlemnas till Registratorn för supplikärenden i Kejslerliga Senatens Economie Departement.

§ 72. (70)

(§ 67 B. U.)

Böters och vitens fördelning och förvandling.

Böter och viten, som på grund af denna Byggnadsordning utdömas, gå till jemn delning emellan kronan och åklagaren, samt skola vid bristande tillgång afsittas med fängelse, dock icke vid vatten och bröd, enligt de grunder som i 1 § 10 kap. Utsökningsbalken samt Kongl. förklaringen den 23 Mars 1807 angifvas.

§ 73. (71)

(§ 68 B. U.)

Kostnaden för af Magistraten verkställda arbeten.

Kostnaden för arbeten, som Magistraten på grund af denna Byggnadsordning låtit på tredskandes bekostnad verkställa, kan, sedan beloppet deraf blifvit kändt, utan vidare omgång hos honom i utmätningväg uttagas.

§ 74 (ny).

(§ 70 T. F.)

Då i denna Byggnadsordning mått angifvas genom murstens dimensioner, menas derved mursten af 280 millimeters längd, 135 millimeters bredd och 65 millimeters tjocklek. I Byggnadsordningen förekommande mått.

§ 75. (72)

(§ 69 B. U.)

Till befordrande af allmän kännedom af denna Byggnadsordning bör densamma, genom Magistratens försorg, till erforderligt antal exemplar tryckas på svenska och finska språken. Byggnadsordningens offentliggörande.

Reservation.

Undertecknad har icke kunnat biträda utskottet vid formuleringen af nedanstående stadganden på de grunder som i det följande för hvarje särskilt fall angifvas.

Det fria gårdsrummet erhåller allt större betydelse ju mera byggnaderna, såsom fallet är i närvarande tid, uppföras mot höjden. Rummen i de nedre våningarne af fyra- å femvåningshus, som erhålla sin belysning från en trång gårdsplan, sakna alltid luft och ljus och äro sålunda icke lämpliga som bostäder. Ju större tomten och den derå uppförda byggnaden är, desto flere rum måste äfven erhålla sin belysning från gården. Det är därför icke rationellt att bestämma samma mått för gårdsrummet i större och mindre gårdar. Alla nyare byggnadsordningar föreskrifva också att den fria gårdsplanen skall *stå i ett visst förhållande till hela den gifna tomtarean*, och då jag måste anse att detta är den enda riktiga utgångspunkten för bestämmande af gårdsplanens storlek, så får jag, med tagen hänsyn jemväl till att trähus, hvilka äro betydligt eldfarligare än stenhus, hos oss allmänt förekomma samt äfven dertill att ett visst minimimått hos gårdsplanen är nödvändigt för att man derå skall kunna manövrera med brandredskap, vörd- samt föreslå följande lydelse af § 31:

§ 31.

§. 31.

1:o. Å tomt, hvars areal är mindre än 600 kvadrat-meter, skall till gårdsplan lemnas en öppen, sammanhängande yta af minst 150 kvadrat-meter, der tomten är bebyggd uteslutande med hus af sten eller annat brandfritt material, och minst 200 kvadrat-meter, der åbyggnaden delvis eller hel och hållen utgöres af trä- eller fackverkshus. Å tomt, hvars areal uppgår till, eller är större än 600 kvadrat meter, skall till gårdsplan lemnas minst en fjerdedel af tomtens hela yta, der åbyggnaden är utförd af sten eller annat brandfritt material, och minst en tredjedel af tomtens hela yta, der åbyggnaden delvis eller hel och hållen utgöres af trä- eller fackverkshus.

2:o. Hufvuddelen af gårdsplanen bör hafva minst 9 meters bredd och så stor längd att arealen af denna del blifver minst 150 kvadrat-meter, der tomten är bebyggd uteslutande med hus af sten eller annat brandfritt material, och minst 200 kvadrat-meter, der åbyggnaden delvis

eller hel och hållen utgöres af trä- eller fackverkshus. Annan del af gårdsplanen såsom smyg, bakgård, eller öppning mellan skilda, med hvarandra ej sammanbyggda, hus bör hafva en bredd af minst 3 meter.

3:o. lika med utskottets 2:o.

4:o. lika med utskottets 3:o.

5:o. Bakgård, ljusgård och smyg böra vara tillgänglig från hufvuddelen af gårdsrummet eller från gatan samt i sin nedre del vara så anordnad att densamma ständigt förses med frisk luft ifrån hufvudgårdsrummet eller gatan.

6:o. Rum som äro afsedda till långvarig uppehållsort för människor böra förses med fönster, hvilka lemna tillträde för luft och ljus antingen ifrån gata eller ock ifrån gård, hvars bredd, mätt vinkelrätt ifrån fönsterväggen, uppgår till minst 4,5 meter.

- § 37. Aldenstund jag icke kan finna det tidsenligt eller med det kommunala styrelsesättet öfverensstämmande att, på sätt nu sker, ett statens embetsverk granskar fasadritningarne till hus, som inom staden af dess innevånare för eget behof uppföras, så får jag vördsamt föreslå det ville Fullmäktige i princip besluta:

att dylik granskning af fasadritning bör, i likhet med granskningen af öfriga projektritningar till ny- och ombyggnad, verkställas af en af staden för tre år i sänder tillsatt myndighet samt åt byggnadsordningsutskottet uppdraga att i detta syfte ändra förslaget till byggnadsordning.

- § 42. Ehuru icke förtrogen med alla de bestämmelser allmän lag möjligen kan innehålla rörande grannars skyldigheter emot hvarandra, måste jag dock ifrågasätta huruvida det i mom. 3 af § 42 intagna stadgandet kan öfverensstämma med rätt och billighet. Klart är att vid nybyggnad den byggande skall vara skyldig, att akta grannes förut uppförda hus, så att han icke genom åverkan skadar detsamma, men häraf torde icke följa att den byggande kan göras ansvarig för den skada, som å grannes tidigare uppförda hus eller tomt kan uppstå derigenom att den byggande som uppför sitt hus efteråt nyttjar sin egen tomt. Stadgandet i nu ifrågarande § åsyftar det fall då den byggande anser sig behöfva utföra djupare grundval för sitt hus än grannen, vid byggandet af sitt, aktat nödigt. Men om grannen, som förut byggt, utfört sin grundval så att densamma, stödjande sig blott och bart på *hans* egen grund och botten, är hållbar, så kan hans hus tydligen icke taga någon skada deraf att grannen, som bygger efteråt, gräfvär på *sin* tomt huru djupt som helst. Sätter sig deremot det tidigare uppförda huset, så är det klart att detsamma står på en grund hvilken icke i och för sig, utan endast

med stöd af grannens grund, är tillräckligt fast att bygga på, och då har han, som byggde tidigare, faktiskt begagnat sig af grannens grund för att, med stöd af denna, uppföra sitt hus. Under sådana förhållanden synes det mig obilligt att den, som bygger efteråt, skall ansvara för den andras oriktiga grundningssätt. — I de flesta fall, då tvist uppstått emellan grannar på grund af denna paragraf, har det varit omöjligt för den granne, som byggt efteråt, att på ett försvarligt sätt utföra sin grundval *och tillgodogöra sig sin tomt*, utan att det förut uppförda grannhuset erhållit skador eller den byggande sett sig tvungen att för undvikande häraf, på konstgjordt sätt, stöda grannhusets grund eller t. o. m. helt och hållet ifrån djupare fast botten underbygga eller ånyo uppbygga densamma.

Hos Fullmäktige får jag derföre vördsamt föreslå följande ändringar i § 42:

§ 42.

1:o. *Grundmur under yttervägg samt sådan mellanvägg uti hus af brandfritt material, som uppbär hvalf eller bjelklag, bör uppföras antingen på fast naturlig eller konstgjord grund och på sådant djup under markens nivå att kälens verkningar oskadliggöras. Detsamma gäller om hvalf eller järnkonstruktioner, som uppbära sådan mur. Alla för grundbyggnad nödiga träkonstruktioner böra anordnas så att de komma att ligga minst 0,3 meter under lägsta grundvattenståndet, hvilket stadsingenjören bör på den byggandes begäran å tomtkartan angifva.*

2:o *lika som utskottets mom. 2.*

3:o. *Skadas vid byggnadsföretag grannes bredvid stående hus, ansvara den byggande för skadan, ifall huset varit uppfördt på sådant sätt att detsamma, utan stöd af den byggandes hus eller grund, kunnat orubbadt kvarstå. I sådant fall vare den byggande jemväl skyldig att vidtaga och bekosta alla de försigtighetsåtgärder, som Magistraten jemte stadsarkitekten, efter å stället på den byggandes eller grannes anhållan verkställd besigtning, kan finna nödigt till skadans afvärjande föreskrifva. Finner den byggande att grannes hus, såsom icke tillräckligt fast grundadt eller uppfördt, vid byggnadsföretaget är utsatt för skada, vare han skyldig att derom underrätta grannen samt att, i händelse denne det påyrkar, under en tid af högst en månad efter det under rättelsen gafs, inställa byggnadsarbetet, på det att grannen emellertid må hinna vidtaga de försigtighetsåtgärder han för skadans afvärjande anser nödiga.*

Icke ense med Utskottet i fråga om lämpligheten af att tillåta anläggning af vattenklosetter i staden, får jag såsom stöd för denna min afvikande åsigt åberopa ej mindre Helsovårdsnämndens betänkande af den 11 Decem-

§ 61.

ber 1885 angående inrättande af ett renhållningsverk för Helsingfors stad, i hvilket betänkande Nämnden uttalar många och allvarliga betänkligheter mot vattenklosetters antagande i Helsingfors såsom allmänt latrin-system, än ock ett uttalande af Stadsingenjören O. Ehrström, hvilket ingår i Tekniska Föreningens i Finland Förhandlingar år 1883 och som här införes så lydande:

"Yttrande i frågan om vattenklosetters införande i Helsingfors.

För afförandet af menniskoexkrementerna är vattenklosettsystemet otvifvelaktigt det billigaste, snyggaste och angenämaste samt för bostäderna det sundaste renhållningssätt, men detta system medför tillika olägenheter, som göra att det icke öfverallt kan med fördel införas. Systemet förutsätter sjelfspolande, täta, väl ventilerade kloaker, samt att orenligheten vid kloakmyningarne skall kunna aflägsnas, utan att medföra obehag eller sanitära vådor.

Ännu för par årtionden tillbaka begagnade man härtill utan tvekan alla större och mindre floder; men på senare tider hafva många och inflytelserika röster höjt sig mot detta barbari och vådorna af flodernas förorenande äro numera så klart ådagalagda att mängenstädes lagbud emot afledande af orenlighet till dessa utfärdats och de flesta större, vid floder belägna, städer göra numera med dryga kostnader stora ansträngningar, för att hindra orenlighetens öfvergång till de förbifytande vattendragen.

I Berlin och Paris t. ex. hafva anlagts stora bassiner, dit orenligheten afledes och hvarifrån densamma uppumpas, för att genom rörledningar fortskaffas till och spolats öfver odlingsfält o. s. v.

Att vattenklosettsystemet till följd häraf numera införes med stor försigtighet är naturligt, och man hör till och med omtalas att allvarliga förslag väckts om afskaffandet af nämnda system på orter der det redan finnes genomfördt.

Granskar man förhållandena i Helsingfors för att tillse i hvilken mån antydda vilkor och förutsättningar för vattenklosettsystemets användning här förefinnas, så varseblir man främst att kloaksystemet för närvarande är temligen outveckladt och att, äfven om man såsom de senaste fem åren går raskt framåt för att åstadkomma ett billiga fordringar motsvarande, öfver hela staden utbredt kloaknät, en bristfällighet eller olägenhet dock kommer att kvarstå, som terrängförhållandena tyvärr icke tillåta att afhjelpa.

Några af stadens största, dess centrum genomlöpande kloaker sakna nemligen nödigt fall och äro derföre icke sjelfspolande. Så förhåller sig med de båda s. k. Glokanalerna, af hvilka den ena är delvis utförd, äfvensom med den genom en del af Kronohagen, Kaisaniemi och Botaniska trädgården anlagda afloppskanal, hvilken till sitt nedersta lopp saknar tillräckligt fall. Att till sådana kloaker, som på konstgjordt sätt måste befrias från aflagringar, med *afsigt* tillföra mera fast orenlighet än det oundvikliga quantum, som samlas från kök, slask- och gatubrunnar, kan väl icke ifrågakomma.

Beträffande aflägsnandet af orenligheterna vid kloakmyningarne finnes intet annat, med Helsingfors resurser genomförbart sätt, än muddring utanför desamma, ty det uti ett till § 63 *) af byggnadsordningsförslaget gjordt andragande af herr Huber antydda förfarandet, att medelst en sammelkanal och pumpinrättning aflägsna orenligheterna till öppna hafvet, medför utomerdentliga såväl anläggnings- som driftkostnader, hvilka jag hoppas att vi kunna bespara oss. **)

*) I Tekniska Föreningens förslag.

**) „Skulle sådan sammelkanal erfordras så vore det antagligen i främsta rummet nödvändigt att häri upptaga orenligheterna från de i Tölö vik och invid Långa bron utrymmande kloakerna snarare än från de i Södra hamnen utmynnande, emedan stränderna här äro grundare och vattnet jemförelsevis stillastående.“

De fasta beståndsdelar som kloakvattnet medför, aflagra sig omkring kloakmyningarne och, om en del också utbreder sig öfver en större yta, då vattnet af vågsvall och strömsättning kommer i rörelse, så bildas dock i mynningarnes närhet bankar, hvilka blifva desto mera besvärliga ju grundare vattnet är. Att under sådana omständigheter öka kvantiteten genom att tillföra kloakerna äfven de fasta beståndsdelarne af fäkalierna, synes icke välbetänkt, och att dessa kvantiteter icke, såsom herr Huber uti sitt ofvan åberopade andragande uppger, utgöra „ett litet obetydligt plus“ till den orenlighet, som i alla händelser tillföres vattnen kring staden, skall jag försöka visa med siffror, lånade af de särskilda författare, hvilkas arbeten och uppgifter stått mig till buds. Sand, jord och andra oorganiska ofarliga ämnen tagas härvid icke i betraktande, utan endast sådana fasta beståndsdelar, som äro underkastade förruttelse och derföre kunna medföra sanitära olägenheter, nemligen:

Hästspilling. Enligt „Staring, Huisbook voor den Landman“ beräknas en häst producera 5,201 kilo spilling under ett år och enligt ingenjörkapten Liernurs uppgifter beräknas hästarnes antal i städer till 4 % af befolkningens numerär samt att $\frac{1}{3}$ af spillingen af bördas på gatan, hvaraf $\frac{1}{10}$ med regnvatten tillföres kloakerna. För Helsingfors, med 40,000 innevånare, erhålles således $\frac{4 \times 40,000 \times 5,201}{100 \times 3 \times 10} = 277,386$ kilo.

Eckrementer af hundar och kattor: Liernur antager dessa husdjurs antal belöpa sig till 1 på 20 innevånare, eller således 5 %, samt att mängden orenlighet, urinen inberäknad, utgör i medeltal 30 kilo per år, hvaraf han, för att icke taga en för liten siffra, antager att $\frac{1}{3}$ kommer uti kloakerna; sålunda erhålles: $\frac{5 \times 40,000 \times 30}{100 \times 3} = 20,000$ kilo.

Fogelträck: Med antagande af 10 foglar på en hectar, att på hvarje fogel belöper sig 0,5 kilo träck under ett år och att $\frac{1}{4}$ tillföres kloakerna, så erhålles för Helsingfors med en area af 200 hectarer: $\frac{10 \times 200 \times 0,5}{4} = 250$ kilo.

Läderfragment från skodon: Antages (enligt Liernur) att hvarje innevånare försliter 2 par skodon per år, att hvarje par har 200 kvadratcentimeter sula och att $1\frac{1}{2}$ millimeter afnötes, så erhålles för hvarje innevånare 60 kubik centimeter under ett år med en vikt af 0.0012 kilo. Detta ger en totalvikt af $60 \times 40,000 \times 0,0012 = 2,880$ kilo.

Affall af födoämnen: Enligt af Liernur samlade uppgifter är förbrukningen af fasta födoämnen (bröd, kött, fisk, skid- och rotfrukter etc.) omkring 400 kilo per individ under ett år. Här af afgår enligt statistiska uppgifter vid rengöring och tillredning ungefär 8 % (= 32 kilo) i England, och 2 procent (= 8 kilo) i Frankrike, ett förhållande, som i förbigående sagdt visserligen i ekonomiskt hänseende rekommenderar det franska köket, men som icke synes egnadt att göra dess anrättningar aptitligare. Då människan emellertid beräknas afbördas 365 kilo fäkaler och endast en obetydlig vikt af födoämnen upptages i kroppen, har Liernur gått en medelväg och räknar 30 kilo köksaffall per person och år. Detta ger för Helsingfors: $30 \times 40,000 = 1,200,000$ kilo.

Affall vid badning och tvättning: Doktor Nott uppgifver att den flytande utdunstningen hos en fullvuxen frisk människa väger 5 gram per dag. Under antagande att svetten, sammanklibbad med dam, kan betraktas som fast orenlighet, och att samma vikt af 5 gramm vid tvättning och badning tillföres kloakerna, erhålles: $\frac{40,000 \times 5 \times 365}{1,000} = 73,000$ kilo.

Affall vid industriella inrättningar: För beräkande af de kvantiteter orenlighet, som från sådana inrättningar möjligen tillföres kloakerna, har jag ej kunnat erhålla några för våra förhållanden ens närmelsevis tillämpliga siffror, emedan de industrigrenar, som öfverhufvudtaget lemna sådant affall hvarom här är fråga, äro ganska obetydliga och icke kunna jemföras med exempel ifrån egentliga fabriksstäder, derifrån statistiska uppgifter i ämnet finnas att tillgå. För att emellertid upptaga en kvantitet, som icke allenast är tillräcklig för detta slag af oren-

lighet, utan äfven kan fördelas på någon af ofvan kalkylerade kvantiteter af annat slags affall, i fall dessa skulle synas för knappt tilltagna, vill jag införa 50 % af den största beräknade mängden orenlighet af samma slag, nemligen: köksaffall, hvilka utgjorde 1,200,000 kilo, således 600,000 kilo.

Sammandrag

af ofvan beräknade kvantiteter orenlighet, som i fast form under ett års tid kunna tillföras kloakerna uti en stad med 40,000 innevånare (med undantag af fasta menniskoexkrementer).

Hästspilling	277,386 kilo.
Exkrementer af hundar och kattor	20,000 "
Fågelträck	250 "
Läderfragment från skodon	2,880 "
Affall af födoämnen	1,200,000 "
Affall från badning och tvättning	73,000 "
Affall från industriela inrättningar jemte tillskott för möjli- gen knappt beräknade kvantiteter af ofvanstående slag af affall	600,000 "
	Summa 2,173,516 kilo.

Dessa siffror böra påtagligen modifieras efter hos oss rådande förhållanden. Så är kvantiteten hästspilling, som tillföres kloakerna, antagligen för lågt beräknad, enär renhållningen af våra gator är vida ofullständigare än uti de städer, derifrån exemplet är taget, och isynnerhet vartiden vid snösmältningen vida större mängd torde föras till kloakerna än beräknadt blifvit. Någon tillökning af spillningsmängden torde ock härflyta af den på orten synnerligen intensiva trafiken från landsbygden. Deremot äro affallen från födoämnen kanske dubbelt högre än i verkligheten, ty om äfven den beräknade kvantiteten 30 kilo för en person under ett år är riktig och vid ett fullständigt „Schwemmsystem“ eller vid Liernurs pneumatiska system tillföres kloakerna, är detta ingalunda fallet hos oss, der kloakerna icke kunna afföra sådana fasta beståndsdelar som ben, skal och dylikt, utan endast de, som äro nog fint fördelade, för att tränga genom silarna i slaskbäcken och brunnar.

Huru kalkylen emellertid än må uppställas, synes det mig att kvantiteten fast orenlighet icke kan öfverskrida de beräknade 2,173,516 kilo, hvarföre jag vid jmförelsen med mängden fasta menniskoexkrementer skall hålla mig till denna siffra.

Menniskoexkrementerna beräknas enligt Liernur till 365 kilo för person och år, eller en kilo dagligen, hvaraf urinen väger 0,85 och de fasta fäkalierna 0,15 kilo. För Helsingfors med en folkmängd af 40,000 innevånare erhålles i enlighet härmed under ett år: $40,000 \times 0,15 \times 365 = 2,190,000$ kilo.

Öfrigt orenlighet antogs ofvan icke öfverskrida 2,173,516 kilo och *utgöra således de fasta fäkalierna enligt denna beräkningsgrund något öfver 50 % af all orenlighet, som genom kloakerna kunna tillföras stränderna.*

Uti sitt berömda arbete „Ueber Anlage städtischer Abzugskanäle und Behandlung der Abfallstoffe aus Städten“ uppger Bürkli att en frisk människa afbördar sig 2,19 ℔ fäkaler dagligen, hvaraf de fasta beståndsdelarne utgöra 0,24 ℔, hvilken siffra är något lägre än de i föregående beräkning af Liernur uppgifna 0,15 kilo, men enligt Bürkli upptaga dessa fasta ämnen ytterligare uti sig så mycken fukt (urin eller vatten), att man måste räkna på person och år 3 à 3 1/2 centner fasta beståndsdelar, då det t. ex. är fråga om mängden som skall bortföras, och således äfven då här är fråga om den mängd som aflagrar sig, ty utan att utsättas för tryck afger icke denna orenlighet, lika litet som svamp, den upptagna fuktigheten.

Enligt detta beräkningssätt skulle kvantiteten fast orenlighet under 1 år i Helsingfors utgöra 5,532,000 kilo och således vara omkring $2\frac{1}{2}$ gång större än sammanlagt mängden af annan fast orenlighet.

För att visa huru stora dessa kvantiteter äro, vill jag jmföra dem med ett af alla känt föremål, t. ex. den del af det Grönqvistska stenhuset, som står mot Esplanadgatan. Dess grundyta torde vara ungefär $(305 \times 50) = 15,250$ kvadratfot. Utbredd häröfver skulle den först beräknade kvantiteten 2,190,000 kilo bilda ett 5,4 fot, och den senare beräknade, 5,532,000 kilo, ett 14,8 fot högt lager. Med antagande af att husets höjd är 60 fot, erhålles i förra fallet inom 11 år, i det senare inom endast 4 år, en hög af fasta exkrementer med dessa kolossala dimensioner.

Skulle man emellertid finna införandet af vattenklosetter medföra så stora fördelar, att man vill underkasta sig uppmuddringen af en större kvantitet än den oundvikliga, som utom menniskoexkrementerna tillföras stränderna, och man äfven antager att, såsom vattenklosetternas förespråkare anföra, orenligheten icke medför sanitära vådor, då densamma ständigt är betäckt med vatten, så bör väl dock i ingen händelse den kloakvattnet medföljande orenligheten afsigtligt ökas ens med 50 % vid stränder, der aflagringarne tidtals ligga under vatten och tidtals utsättas för luftens inverkan, ty ingen torde väl kunna bestrida att aflagringarne under sådana förhållanden sprida osunda gaser och den vämjeligaste lukt vid inträffadt lågvatten. Detta är fallet med stränderna af Tölö viken, delvis också längs Norra hamnen samt i Gräsviken och Lappviken, i närheten af hvilka sistnämnda vikars stränder staden i närmaste framtid antagligen kommer att utbreda sig.

Under anförda förutsättningar skulle således vattenklosetter möjligen kunna införas uti de delar af staden, som hafva aflopp till kloaker, utmynnande i Södra hamnen, med undantag af Glokanalen, till södra hafsstranden och till Sandviken, om ännu icke andra än de hittills framhållna skälen mot systemets införande skulle finnas. Då emellertid inga direkta bevis, statistiska data eller siffror kunna absolut afgöra riktigheten af de många skäl för och emot, som ännu kunna anföras, och frågan i allmänhet är af den natur att en bestämd åsigt icke utan vidare kan fattas eller inges andra, vill jag i denna kort sammanfattade uppsats ännu endast påpeka en omständighet, hvilken jag måste anse vara af icke ringa inflytande vid afgörandet af frågan, huruvida vattenklosetter skola införas eller icke, nemligen *det moraliska obehag, som känslan af att rattnet, hvilket omger staden och invid hvilket vi dagligen röra oss, uti sig innehåller och fortfarande upptager den orenlighet, som befolkningen afbördar sig.*

Herr Huber säger uti sitt ofvan redan åberopade andragande vid § 63 af förslaget till byggnadsordning följande: „Skulle vi spörja utskottet, hvarföre detsamma så helt och hållet ignorerat vattenklosetter, så skulle vi, jag är fullkomligt säker derom, få höra den gamla visan om våra hamnar, och framför allt den södra. Derpå svarar jag, att den gängse föreställningen, det våra hamnar i mycket större omfång skulle belamras med smuts, ifall vattenklosetter erhöles sitt aflopp dit, är lika gammal och inrotad som grundfalsk, och har jag goda bevis härför till hands“.

Jag ber att här få uppläsa några rader, skrifna af en af Föreningens medlemmar, hvars kända förmåga att fatta och framställa vidt omfattande ideer torde kunna fritaga honom från misstanken att påverkas af de omständigheter, Herr Huber antager hafva varit utskottets skäl att i förslaget till byggnadsordning ej upptaga vattenklosetter såsom tillåtna.

De rader jag ville citera äro hemtade ur ett utlåtande angående inrättande af ett kloaksystem i Helsingfors och dermed sammanhängande frågor om renhållningen, afgifvet af Ingeniör Th. Tallqvist under den tid han var stadsingeniör härstädes.

Angående de olika sätten för uppsamling och transport af exkrementer, och särskildt vid nämmandet af Flyt- och Sköljssystemet, säges: „Vid tillräckligt fall och lämpliga tvärprofiler på afloppskanalerna å en ort samt vid förbrukning af vatten vid sitsbrädet i s. k. „Water-

closets“ kunna menniskoexkrementerna, omedelbart och före begynnande förruttelse, genom dessa kanaler afföras från närheten af människoboningar. De hastigt och ymnigt framströmmande vattenquantiteterna medföra äfven de fastare exkrementerna. Kloakerna utmytna i sådant fall antingen i stora utanför staden belägna bassiner, der de solidare ämnena få afsätta sig, medan det flytande elementet genom naturligt eller konstgjordt fall afflyter, eller i floder, som vidare aflägsna det osunda materialet emot hafvet. I förra fallet blir en ständigt för sig gående tömning af nämnda bassiner nödvändig, och gödselämnet tillvaratages, ehuru det genom utlakning af vattnet betydligt minskats i värde, i det senare går det för jordbruket helt och hållet förloradt.

Att detta sätt för exkrementernas aflägsnande, i sina detaljer riktigt anordnad, är det mest fullkomliga och i sanitärt hänseende mest tillfredsställande lider intet tvifvel. Hvarje skadlig filtration och utdunstning kan härigenom förebyggas, och hvad alla olägenheter vid latrintömning öfverhufvud vidkommer, så blifva dessa åtminstone förflyttade till en därför lämplig ort.

Också detta system saknar dock icke sina nackdelar. På många orter kan det till följd af terrängförhållanden endast svårligen tillämpas, såsom t. ex. på en slätt, der tillräckligt naturligt fall saknas. Men äfven vid gynnsamma terräng-förhållanden blir anläggningen mycket dyr, så att räntorna på anläggningskapitalet och den större åtgången på vatten motväga den i öfrigt konstnadsfria transporten af exkrementerna.

Att t. ex. i sjöstäder låta kanaler, som utgöra pulsådorr för all i fråga varande orenlighet, utmytna i hamnarne, går ingalunda an; ty derigenom skulle hamnarne uppgrundas och förvandlas till stora afträdesgropar med alla deras ofvan beskrifna olägenheter. I sjelfva verket vore orenligheten icke aflägsnad från staden, utan endast förflyttad till en annan del deraf. Att leda dessa kanaler till en i närheten framflytaude flod är äfven ett barbari, till insigt hvaraf man kommit isynnerhet i England, moderlandet för sköljsystemet; ty härigenom förorenas flodernas vatten och det onda af de förpestande ämnena ger sig alltid förr eller senare någonstädes tillkänna. Det återstår derföre ej annat än att afleda dessa kanaler till enkom härför bygda bassiner, sådana som ofvan antyddes. Dessa åter, jemte dem åtföljda stora ångpumpverk, blifva i och för sig kostsamma, men hvad värre är, betinga de ett dubbelt kanalnät i staden; ett för regn- och hushållsvatten m. m., ett annat uteslutande för exkrementerna och „Waterclosets“-vattnet. Genom ett särskildt kanalnät för latrinerna fördyras isynnerhet anläggningen. Om allt affallsvatten från staden jemte exkrementerna nödvändigt måste passera bassinerna, så erfordra dessa vida större dimensioner än eljest är behöfligt, för att bland annat kunna upptaga vattnet vid ett störtregn, och pumpningen vid dem blifver i sådant fall omåttligt stor“.

Under rubriken „tillämpning för Helsingfors“ framställer Herr Tallqvist i samma utlåtande följande förslag:

„1:o. Att ett hela staden omfattande och på principen af sjelfspolning grundadt kanalnät för gemensamt afledande af grund-, regn-, förorenadt hushålls- och fabriksvatten samt urin anläggas.

2:o. Att befintliga afträdesgropar efter hand afskaffas och införandet af sätten för mennisko-exkrementernas uppsamlade i tunnor eller kärl bli obligatoriskt“.

Här förordade sätt för mennisko-exkrementernas behandling, vanligen kalladt „*tunn-system*“ är, som synes, detsamma som i förslaget till Byggnadsordning, § 63 mom. 2, blifvit af Tekniska Föreningens utskott föreslaget.

Det kan vara af intresse att taga någon kändedom om kostnaden vid tunnssystemets användning, då vattenklosettsystemet erbjuder en stor fördel uti det billiga sätt, på hvilket orenligheten vid dess användning transporteras.

Dr Schneitler i Berlin uppger, uti en skrift hvori de mest använda system, Flyt- eller Sköljsystemet, systemet med afträdesgropar, Liernurs metod och tunnssystemet jemföras,

att priset för person och år vid användning af det sistnämnda, eller tunnssystemet, i Tyskland utgör 1,50 à 1,80 R.mark, och i Köpenhamn uppgaf verkställande direktören för renhållningsväsendet, på af mig gjord förfrågan, att kostnaden der steg till 75 öre. I Stockholm har befolkningen vidkänts en utgift af 88 öre för person, men framgår ur stadens renhållningsverks redovisning för år 1880, att inkomsterna vid detsamma öfverstigit utgifterna med 17,396 kr. 51 öre.

De här uppgifna, jemförelsevis billiga afgifterna och isynnerhet den vinst Stockholm haft af fäkaliernas försäljning, visa tydligen dessa gödningsämnen stora värde, och tala icke för vattenklosetterna, vid hvilkas användande dessa ämnen skulle gå totalt förlorade.

Som redan af det sagda framgår är tunnssystemet infördt i Köpenhamn och Stockholm likasom ock i Göteborg; af dessa städer ligger Köpenhamn invid öppna hafvet, Göteborg genomflytes af Göta elf, och om än strömmen tidtals, då vattnet i hafvet stiger, går uppåt, blir dock omsättningen af friskt vatten stor; Stockholm genomflytes slutligen af Mälarens vatten och uppströmmen från saltsjön varar i medeltal endast 43 dagar under året. Då dessa städers läge och terrängförhållanden i flere afseenden likna, och i nu omordade hänseende delvis öfverträffa Helsingfors, synes den ganska anmärkningsvärda omständigheten att ingen af berörda städer infört vattenklosetter, för Helsingfors böra tjena som ett „*Gif akt!*“ och jag erkänner att dessa förhållanden i icke obetydlig grad inverkat på mina åsigter i renhållningsfrågan.

Beträffande den detalj, som här närmast varit under behandling, får jag på grund af hvad jag ofvan anfört, såsom min åsigt uttala

att systemet med vattenklosetter, för mennisko-exkrementernas afförande genom kloakerna till stränderna, icke bör införas eller tillåtas i Helsingfors.

Helsingfors i December 1882.

Otto Ehrström.“

Med stöd af ofvanstående får jag värdsamt föreslå

att mom. 3 af § 61 i Utskottets förslag måtte utgå.

Gustaf Nyström.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebol:s tryckeri 1887.

BESTYRELSEN

för

Helsingfors Köpmannamöte.

Helsingfors d. 30 Sept. 1887.

Till Herrar Stadsfullmäktige.

Vid Köpmannamötets sammanträde den 5 dennes afhandlades frågan om Skatuddens reglering och underkastades dervid det af Herrar Stadsfullmäktige nedsatta utskottets betänkande en granskning. Då detta betänkande och de deri framställda förslagen djupt beröra hufvudstadens affärsförhållanden, var det ock endast från de kommersiella intressenas synpunkt, som denna granskning framställdes. Det var ock på grund af frågans natur och stora betydelse, som Köpmannamötet ansåg sig berättigadt och pliktigt att uttala sina åsikter i densamma och uppdrog det åt Bestyrelsen att meddela Herrar Stadsfullmäktige de önskningsmål, om hvilka Mötet enade sig, samt de motiver, hvarpå dessa hvilas.

Då nu Bestyrelsen fullgör detta uppdrag sker det under förhoppning att Stadsfullmäktige ville egna dessa önskningsmål nödig uppmärksamhet vid frågans behandling och afgörande.

Hvad beträffar Utskottets förslag att Stadsfullmäktige skulle hos regeringen anhålla om Skatudds jernvägens byggande för statsverkets räkning, så anser Köpmannamötet, att detta vore att i många år fördröja, ja kanske alldeles äfventyra jernvägsfrågans lyckliga lösning. Och då Skatuddens betydelse för hufvudstadens trafik och handel är beroende af denna jernvägs förverkligande, så borde icke denna fråga prisgifvas åt osäkra öden. Då vidare stadens handel lider och hämmas i sin utveckling af en mängd brister i nu rörande hamn-, magasins- och transportförhållanden, hvilka brister skulle afhjelpas genom Skatuddsfrågans hastiga lösning, så borde intet uppskof dermed få ifrågakomma. Och anser Köpmannamötet på dessa grunder att ingen annan utväg finnes för detta måls uppnående än att staden ville besluta att utföra jernvägsarbetet för egen räkning. På dessa grunder får Köpmannamötet vördsamt föreslå:

att Stadsfullmäktige ville besluta att jernvägen från Tölö jernvägsbank till Skatudden jemte bispår till vestra kajen skulle för Stadens räkning utföras.

Hvad denna jernvägs rentabilitet beträffar så anser Köpmannamötet den höjd öfver allt tvifvel. Likväl torde några säkra kalkyler härför svårigen kunna

uppställas. De varumängder som jernvägen genast från början skulle ha att transportera äro ganska betydande, såsom Utskottet uppvisar med stöd af siffror, hemtade från åren 1883—1885, och sjelffallet skulle denna trafik tilltaga i rask progression.

En omständighet, som vid tal om Skatudds jernvägens rentabilitet ej bör lemnas obeaktad, är den dyra kostnad för transport med häst mellan stadens hamnar och bangården, som varorna nu nödgas bära. Denna kan, lågt beräknad, uppskattas till 7 penni per centner; per jernväg deremot och om nu gällande frakttariff lägges till grund, så skulle medeltalet af fraktkostnaden för de olika varuklasserna blifva, per centner $1\frac{2}{3}$ penni. Jernvägens längd är då tagen till rundt $2\frac{1}{2}$ kilometer.

Häraf inses att äfven om stadens köpmän skulle för denna bansträcka erlägga betydligt högre tariffsatser, än de nu gällande, så skulle dock betydande summor inbesparas. Under dylika förhållanden och då mängden af varor, som af Utskottet beräknats till 12 å 14 vagnslaster per dag, blefve rätt betydlig, borde denna jernvägs rentabilitet ej gerna kunna dragas i tvifvelsmål.

Den nyss påpekade höga transportkostnaden har hittills motverkat transito trafikens dragande till Helsingfors, och engroshandels lifigare utveckling. Sjelffallet är dock att jernvägen skulle ge en kraftig impuls åt dessa grenar af affärsverksamhet. Och då staden deraf skulle ha en direkt fördel genom förökade trafik- och tolagsafgifter m. m. så borde äfven dessa skäl tala tillräckligt för nödvändigheten af att denna bana bygges och bygges snart.

Utskottet föreslår att de kaj- och utfyllningsarbeten mot Södra hamnen, som skulle omedelbart utföras skulle utsträcka sig till det andra varuskjulet å Herr Tallqvists plan.

Men då kvarteren N:ris 153 och 156 borde främst komma i åtnjutande af kajer sträckande sig längs kvarterens hela längd så föreslår Köpmannamötet

att Stadsfullmäktige ville besluta att de kaj- och fyllningsarbeten som omedelbart komma att utföras, skulle sträcka sig till och med platsen för det andra varuskjulet å Herr Tallqvists plan.

Köpmannamötet omfattar i hufvudsak de åsigter, som utskottsledamoten Wasenius uttalar i sin reservation (sid. 5 och 6) samt föreslår därför värdsamt,

att Stadsfullmäktige ej skulle fatta beslut om definitiv plan för tull- och packhus förrän Handelsföreningen i Helsingfors och Tullstyrelsen hörts i frågan, men att Stadsfullmäktige deremot ville besluta, att för Stadens behof reservera kvarteren N:ris 153 och 156 förutom de å Utskottets plankarta till reservering redan upptagna kvarteren, med rätt för Staden att upplåta nödig tomtplats åt ett Magasinsbolag,

som erbjöde nödiga garantier af soliditet för att derå uppföra offentliga handelsmagasiner eller s. k. varudockor och för att utöfva sin verksamhet, såsom ett ordnadt magasinsväsende kräfver.

Beträffande regleringen af tomterna anser Köpmannamötet tvänne förändringar nödvändiga.

Den emellan kvarteren 153—155—158 löpande „Lökholmsgatan“ torde ha tillkommit för att bereda tillfälle till dragande af jernvägsspår mellan de magasinsrader som skulle uppföras här. För vanlig varutrafik har väl ej någon ansett denna gata behöflig.

Men Köpmannamötet anser det fullkomligt onödigt att af en så dyrbar och välbelägen terräng anslå ett så bredt område för detta spår, hvarigenom äfven magasinerna icke skulle erhålla nödigt utan blott 60 fots djup. För spåret och nödiga plattformar vid magasinerna vore väl ett område af cirka 12 fot tillräckligt. Antingen kunde alltså ett dylikt område mellan kvarteren 154—155 och 157—158 reserveras i st. f. den nu föreslagna 40 fot breda Lökholmsgatan eller ock kunde det helt och hållet bortlemnas från Stadsplanen då det skulle bero på blifvande tomtigare att öfverenskomma om ett spårs dragande genom kvarteret. I hvarje fall blifver det nödigt reservera ett område mellan kvarteren 153—156 om de, såsom Köpmannamötet föreslagit skulle sammanslås och reserveras för Stadens behof. Skulle nemligen packhus och offentliga handelsmagasiner erhålla plats derstädes så hindrar ju intet att ett spår drages genom sjelfva byggnaderna för att underlätta lossning från och lastning i jernvägsvagnar.

Vidare anser Köpmannamötet af hvarjehanda skäl att tomterna i kvarteren 154—159 äro alltför små. Dylika mindre magasiner finnas dessutom föreslagna i kvarteret N:o 151. I de öfriga magasinskvarteren borde deremot tomterna bli dubbelt större än å plankartan är upptaget.

På grund af det anförda får Köpmannamötet vördsamt anhålla

att Stadsfullmäktige ville besluta att den å Utskottets plankarta föreslagna Lökholmsgatan skulle försvinna och kvarteret N:o 153 förenas med N:o 156 till ett kvarter (för Stadens behof) N:o 154 med N:o 157 och N:o 155 med 158, att om lämpligt befinnes ett jernvägsspår dock skulle dragas genom dessa kvarter, måhända med reserverande af ett cirka 12 fots bredt område för detsamma och att tomterna i kvarteren N:ris 154, 155, 156, 158 och 159 skulle göras dubbelt större sålunda att tvänne i kvarterens längdriktning skulle sammanslås.

Derjemte ville Köpmannamötet uttala den förutsättning att rum med eldstäder för kontor, arbetspersonal o. s. v. vore tillåtna att inom magasinostomternas områden inredas.

Till ytterligare belysning af de Köpmannamötets beslut hvilka Bestyrelsen nu haft äran meddela Herrar Stadsfullmäktige får bestyrelsen härjemte bifoga Herr O. Hjelts referat af frågan vid förstnämnde sammanträde den 5 dennes.

Högaktningsfullt

Bestyrelsen för Helsingfors Köpmannamöte

Mauritz Hallberg.

**Uno Kurtén.
F. W. Grönqvist.**

**Paul Sinebryhoff.
J. E. Cronvall.**

*Berättelse öfver gaskontrollen under lysåret 1886—1887.**Till Magistraten i Helsingfors.*

I min egenskap af gaskontrollör har jag härmed äran att till Magistraten insända berättelse öfver gaskontrollen under lysåret 1886—87 och får jag härjämte bilägga den af mig förda dagboken öfver de fotometriska observationerna under nämnda lysår äfvensom en af Gaslysnings aktiebolaget meddelad uppgift på gaskonsumtionen i Helsingfors under år 1886.

Af närslutna dagbok framgår det att fotometrisk gaskontroll blifvit verkställd vid 94 skilda tillfällen. Vid dessa prof har gasens ljusstyrka befunnits vara:

10—11 normalljus	14 gånger.
11—12 "	33 "
12—13 "	36 "
13—14 "	11 "

Gasens ljusstyrka har sålunda under lysåret 1886—87 uppgått till 12 normalljus och därutöfver 47 gånger (29 gånger under lysåret 1885—86) samt understigit 12 normalljus 47 gånger (67 gånger under lysåret 1885—86).

Medelljusstyrkan för hvarje särskild månad under lysåret 1886—87 angifves i nedanstående tabell, deri äfven motsvarande tal från lysåret 1885—86 finnas upptagna för jämförelses skull:

	1886—87	1885—86
Augusti	12,22 normalljus	11,80 normalljus.
September	11,53 "	11,40 "
Oktober	11,75 "	11,89 "
November	11,81 "	10,98 "
December	11,42 "	11,73 "
Januari	11,83 "	11,00 "
Februari	11,70 "	11,54 "
Mars	12,49 "	11,70 "
April	12,51 "	11,48 "
Maj (förra hälften)	12,35 "	11,16 "

Medelljusstyrkan för hela lysåret 1886—87 har sålunda varit 11,⁹⁴ normalljus, medan densamma för lysåret 1885—86 var 11,⁴⁸ normalljus; för lysåret 1884—85 11,⁵³ normalljus och för lysåret 1883—84 12,¹⁵ normalljus.

Lysgasen har nio gånger blifvit underkastad prof på svafvelväte och befunnits vara omsorgsfullt renad från denna gas, så när som på tvänne gånger, den 14 januari och den 26 februari 1887, då gasen befans innehålla en något större halt af svafvelväte än hvad som anses böra få förefinnas i väl renad lysgas.

Under det tilländalupna lysåret har jag sett mig föränlåten att, dels direkt hos Gaslysningsaktiebolaget dels genom förmedling af Drättselkammaren, framställa anmärkningar beträffande skötseln af stadens gatulyktor äfvensom med anledning deraf att gaslågorna i ett antal gatulyktor vid skilda tillfällen befunnits vara alltför små. En förbättring i gatulyktornas skötsel synes mig hafva inträdt under senare delen af lysåret. Hvad åter den af mig anmärkta ojämnheten hos gaslågorna beträffar, kan jag icke bedömma, huruvida en tillfredsställande förbättring härutinnan inträdt, förr än jag under innevarande lysår hunnit anställa de härför nödiga observationerna.

Helsingfors den 14 september 1887.

Aug. af Schultén

Gaskonsumtion i Helsingfors 1886.

	Privat.	Gatubelysning.	Summa.
Januari	2,796,467, ⁵⁰	851,920, ¹⁶	3,648,387, ⁶⁶
Februari	2,127,144, ⁹⁹	550,176, ⁷⁶	2,677,321, ⁷⁵
Mars	1,650,484, ⁹⁹	511,858, ⁴³	2,162,343, ⁴²
April & Maj	1,864,690, ⁴⁷	423,058, ⁸⁶	2,287,749, ³³
Juni—Augusti	1,076,915, ⁰⁰	396,143, ⁶³	1,473,058, ⁶³
September	1,433,150, ⁵⁰	635,361, ⁵⁰	2,068,512, ⁰⁰
Oktober	2,369,751, ⁴⁵	857,956, ⁹⁶	3,227,708, ⁴¹
November	3,297,746, ⁶⁵	959,089, ⁵³	4,256,836, ¹²
December	3,911,299, ⁸³	1,085,940, ⁷³	4,997,240, ⁵⁶
Summa kubikfot	20,527,651, ³²	6,271,506, ⁵⁶	26,799,157, ⁹⁴

Helsingfors, den 12 Januari 1887.

ppr. Gaslysningsaktiebolaget i Helsingfors

T. v. Frenckell.

Handlingar angående indelningen af lägenheterna Berghäll
och de s. k. Janssonska odlingarna.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors

den 14 Oktober 1887.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

№ 204.

~~~~~

Emedan tvenne af stadens utarrenderade jordområden, nemligen lägenheten Berghäll och det äfven såsom en särskild lägenhet disponerade, af delar utaf Berghäll samt villorna Alpen, Eko, Surutoin och Wallgård bildade området Janssonska odlingarna vid innevarande års utgång blifva lediga att ånyo disponeras, får Drätselkammaren, sedan numera de höjdmätningar egt rum, som erfordrats för ifrågasatt ny indelning af de hit hörande markerna äfvensom förslag till slik indelning på grund häraf utarbetats, till Stadsfullmäktiges pröfning öfverlemna sagda förslag samt för sådant ändamål bilägga tvenne öfver nämnda lägenheter upprättade kartor, å hvilka den ifrågakomna indelningen finnes angifven.

Lägenheten Berghäll uppläts af Magistraten och stadens Äldste den 5 December 1846 på trettio års arrende, räknadt från den 1 Januari 1847, emot en årlig arrendeafgift af 5,32 tunnor råg i grundränta och 8 rubel silfver i penningar; och enär grundräntan vid den sålunda bestämda arrendetidens utgång befanns hafva ökats till 6,4068 tunnor, beviljade Stadsfullmäktige den 17 Oktober 1875 åt den dåvarande arrendatorn Litografen F. Liewendal förlängning af arrendet på tio år eller till 1886 års slut, hvarefter Drätselkammaren, enär de för den tillämnade indelningen nödiga mätningarna ännu icke hade hunnit slutföras, provisoriskt upplät lägenheten till Litografen Liewendal på ytterligare ett år emot en arrendeafgift i ett för allt af 1,000 mark. — De Janssonska odlingarna åter hade af Magistraten och stadens Äldste redan den 20 Juni 1835 upplåtits åt Slagtaren Salomon Jansson för en tid af femtio år, räknadt från början af år 1836, arrende-fritt, men med skyldighet för innehafvaren att uppodla området. Och af nyss omnämnda orsak blef äfven denna lägenhet, med undantag af en dertill hörande äng, som enligt beslut af Stadsfullmäktige var tagen i anspråk till afstjelpnings-

plats åt staden, af Drätselkammaren provisoriskt utarrenderad åt den dåvarande arrendatorn, sedermera afidne Senatstranslatorn R. Hernberg, först för år 1886 och derefter för innevarande år emot 1,500 mark i arrende för hvardera året. Å begge lägenheterna verkställes under sistlidet år behörig afträdessyn.

De ofvan berörda höjdmätningarna å ifrågavarande marker vidtogs, liksom ock den derpå grundade affattningen af dem, redan sommaren 1885, sedan Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens uti skrifvelse af den 10 April sagda år gjorda framställning om önskligheten af en ändamålsenlig indelning utaf desamma för tillgodoseende af det allt lifigare yppade behovet af lämpliga byggnadstomter i denna trakt, den 28 i samma månad hade beviljat anslag för uppmätning och affattning å karta af, förutom andra lägenheter, villan Berghäll och de Janssonska odlingarna, „i syfte, bland annat, att till någon del upplåta dem till byggnadstomter“. Och den tidsutdrägt, som dessa omfattande arbeten — för hvilkas fullföljande och slutförande Stadsfullmäktige, dels uti innevarande års budget, dels under den 1 sistlidne Mars ytterligare anslogo medel — derefter sjelffallet kräft, har gjort det för Drätselkammaren omöjligt att förr än nu till Stadsfullmäktige inkomma med förevarande förslag, hvars fastställande af Stadsfullmäktige i så god tid — om nemligen detsamma öfverhufvud vinner Fullmäktiges godkännande — att Kammaren ännu denna höst hunne vidtaga de deraf föranledda dispositionerna, dock vore synnerligen önskligt.

Vidkommande nu den indelning af Berghäll och Janssonska odlingarna, som Drätselkammaren funnit sig böra hos Fullmäktige tillstyrka, så skulle densamma, på sätt närmare framgår af de ofvan omförmälda kartorna, innebära följande:

Då en del af den till Berghäll hörande marken är belägen i stadens omedelbara grannskap samt sträcker sig intill och utmed chausséen, föreslås att sagda mark tages i anspråk till byggnadstomter. Men på det att dessa tomter framdeles må kunna intagas i stadsplanen utan väsentligare rubbning af byggnaderna å desamma, hafva de härstädes blifvande hufvudgatorna ansetts böra nu redan på förhand bestämmas samt således utmärkts å kartan med de sträckningar, som på grund af de försiggångna höjdmätningarna befunnits vara de lämpligaste. Enligt Drätselkammarens tanke kan det nemligen icke ifrågakomma, att med förevarande områdes upplåtande för bebyggande skulle anstå intills fullständigt förslag till stadsplan för detsamma komme att utarbetas och fastställelse derå i stadgad ordning utverkats. Vid ett dylikt tillvägagående skulle en lång och dyrbar tid för disponerandet af de behöfliga och efterfrågade byggnadsplatserna vid och i närheten af östra chausséen gå förlorad; och dessutom är stadsplanens genomförande i denna trakt, i anseende till de dermed förenade enorma kostnaderna, ännu icke på länge önskligt. Den vanliga gången för stadsområdets utvidgning har äfven härtills varit den, att i närmaste grannskapet derintill bildats arrendetomter, hvilka sedan i sinom tid, då omständigheterna sådant påkallat, indragits i den

egentliga byggnadsplanen; och då detta sistnämnda i allmänhet visat sig kunna utföras utan kännbar rubbning af det bestående, borde någon dylik rubbning i förevarande fall så mycket mindre vara att befaras, som den nu planlagda anordningen af de framtida gatorna grundar sig på en noggrann undersökning af terrängförhållandena och afvägning af marken i fråga.

Beträffande Berghäll böra i främsta rummet de derstädes föreslagna tomter uppmärksammas, å hvilka byggnader redan finnas uppförda. Sagda tomter hafva nemligen ansetts böra omedelbart utan auktion på skäligena vilkor upplåtas till de nuvarande egarene af byggnaderna å desamma, hvilka egare skulle tillförsäkras en längre tids besittningsrätt till tomterna. Vid det dessa i sådant afseende värderats har kapitalvärdet å dem uppskattats, å de fyra vid chausséen belägna tomterna N:ris 3, 5, 9 och 15 efter 50 penni per qvadratfot, å tomten N:o 3 vid „andra linien“ efter 40 penni samt å de tre tomterna N:ris 12, 14 och 16 vid „femte linien“, å hvilka afidne Translatorn Hernbergs arfvingar tillhöriga boningshus finnas, efter 25 penni per qvadratfot; och arrendeafgifterna hafva derpå beräknats med 5% å de sålunda erhållna kapitalvärdena. Uti här nedan sammanställda tabell upptagas för omförmälda tomter, med deras beteckningar enligt kartan, för enhvar såväl egaren af byggnaderna derstädes som ock arealen och arrendebeloppet, som följer:

Qvarter.	Tomt.	Gata.	Innehafvare.	Areal.	Arrende afgift.
N ^o	N ^o				
305	3	Östra chausséen	Maskinist Eriksson	15,500.	387 mk.
„	3	Andra linien	Lithografen A. Liewendal.	16,000.	320 „
„	{ 2	}Tredje linien }	Klensmedsenkan Fredrika Sofia Forselius	13,100.	327 „
„	{ 15				
312	9	Östra chausséen	Modellsnickaren E. Tallgren och Handlanden J. R. Lindfors	16,800.	420 „
318	15	„	Soldathustrun Jefimia Pischoff	17,000.	425 „
319	12	Femte linien	}Translator R. Hernbergs arfvingar.	{15,100.	188 „
„	14	„			
320	16	„			
				13,200.	165 mk.

Dessa tomter skulle således åt ofvan uppgifna personer emot de här ut-satta arrendebeloppen upplåtas under enahanda vilkor i öfrigt, som finnas bestämda angående de s. k. bostadsvillorna, eller på 30 års tid med eventuel rätt för innehafvaren till förlängning af arrendet i högst 20 år i händelse af den här-för erforderliga försköning eller förbättring af stället. Dock skulle, beträffande arrendeafgåldens belopp, det undantag tillsvi-dare göras för tomterna N:ris 12, 14 och 16 att, emedan den väg, som nu leder genom dem, bör hållas öppen till all-mänt begagnande intill dess staden anlägger annan väg, innehafvarene af dessa

tomter jemväl derintills finge tillgodonjuta 25% nedsättning i de ofvan uppskattade arrendebeloppen.

Hvad angår de vid chausséen belägna tomtplatserna, som ännu ej äro bebyggda, skall Drätselkammaren, för att tillmötesgå de upprepade framställningar, som hos Kammaren gjorts om deras utbudande till bebyggande, ännu denna höst till Stadsfullmäktige inkomma med förslag i ämnet, för den händelse att den nu föreslagna indelningen af marken vinner Stadsfullmäktiges godkännande.

Vidare förekomma äfven inom de å kartan med A, B och C betecknade områdena af Berghäll byggnader, af hvilka de å A uppförda tillhöra Poliskommissarien E. Parkkinen och förre Handlanden K. Semenoff gemensamt, de å B Musikern A. Laurent samt de å C. Translatorn Hernbergs arfvingar. Emedan ett torg ansetts böra, på sätt kartan visar, framdeles inrättas i Unionsgatans förlängning der chausséen börjar, hvilket torg dock uppenbart ännu icke under den närmaste framtiden komme att planeras, men Parkkinens och Semenoffs samt Laurents byggnader falla inom den för detta torg afsedda platsen, föreslås förenämnda områden A och B att utarrenderas till bemålde husegare på 10 år och utan rättighet för desse att vidare bebygga dem. I anseende härtill hafva ock de årliga arrendeafgifterna för berörda områden eller tomter pröfvats böra bestämmas allenast till 150 mark för vardera, i hvilken del af frågan emellertid, såsom bilagda utdrag ur Drätselkammarens protokoll vidhandengifver, tvenne ledamöter i Kammaren omfattat den skiljaktiga mening, att vardera afgiften borde fastställas till 200 mark. — Vidkommande slutligen området C, som i areal innehåller 4,5 tunnland och hvarest, på sätt nämndes, förekomma byggnader, tillhörande Translatorn Hernbergs arfvingar, nemligen ett antal ekonomibyggnader och arbetarebostäder, så borde, enligt Drätselkammarens tanke, enär områdets indelning i tomter icke så snart blifver behöfligt, bemålde arfvingar visas det tillmötesgående, att dem erbjödes öfvertaga sagda område äfven på 10 år framåt emot ett årligt arrende af 300 mark och utan rättighet att der ytterligare uppföra byggnader, men med skyldighet att hålla den härigenom ledande vägen öppen till allmänt begagnande.

Inom Janssonska odlingarna förefinnes, invid gränsen mot Berghäll i nord-vest, en af berg omgifven dæld, benämnd „Josafats dal“. Med åberopande af platsens sålunda afskilda läge, som gjorde den synnerligen lämplig för skjutöfningars anställande, hafva delegerade för finska Jagtforeningen uti en till Drätselkammaren ingifven, härhos bilagd skrift anhållit, att platsen måtte, för antydda ändamål upplåtas åt nämnda förening redan från nästa års början, med rättighet för henne att derstädes inrätta en målskjutningsbana. Och på de i ansökningskriften framhållna skälen samt då Drätselkammaren för sin del är öfvertygad om att ifrågavarande mark åtminstone icke under de närmaste 10 åren blifver för staden sjelf behöflig, hos Kammaren funnit sig böra tillstyrka, att Jagtforeningen finge på 10 års arrende öfvertaga sagda område till den utsträckning oftanämnda karta

utvisar, eller en areal af 8,37 tunnland, likväl för all säkerhets skull med det vilkor, att föreningen under de sista fem åren af arrendetiden borde vara skyldig att, om emot förmodan behof för staden att disponera stället för andra ändamål då inträffade, genast afträda detsamma emot undfående af ersättning för sina derå bevisligen nedlagda kostnader. I arrendeafgäld därför har föreningen pröfvats skäligen böra erlägga 250 mark.

Vidare har Drätselkammaren funnit skäl föreslå, att af Janssonska odlingarna en mindre, å kartan närmare med N:o 14 A betecknad del, innehållande 6,73 tunnland, blefve öfverförd till lägenheten Backas, att af dennas arrendatorer, Translatorn Hernbergs arfvingar, innehafvas under lika lång tid, som de ännu ega disponera Backas, eller intill utgången af år 1908, emot utgörande af ett tillskottsarrende för den sålunda tillkomna marken med 1,159 tunna råg i grundränta och 50 mark i penningar. Härigenom åstadkommes nemligen en lämpligare gränssträckning emellan de begge lägenheterna. Men i händelse arrendatorerne af Backas icke vore hugade att på de anförda villkoren öfvertaga ifrågavarande tillskottsmark, skulle denna förenas med nedannämnda nybildade lägenhet Wallgård N:o 5.

Till sistberörda lägenhet har nemligen också för ernående af ändamålsenligare gränser, mark ansetts böra afskiljas såväl från Janssonska odlingarna som ock från jordområdet Wallgård; och emedan å Wallgård redan fyra särskilda villolotter äro utgifna, hvilka betecknats med N:ris 1—4, har för den nya lägenheten föreslagits benämningen Wallgård N:o 5. Arealen af densamma, hvars läge framgår af kartan, komme att utgöra 40,508 tunnland och grundräntan 5,873 tunnor råg, hvarutöfver ett årligt penningearrende af minst 200 mark pröfvats böra af den blifvande arrendatorn erläggas. Lägenheten skulle, enligt Drätselkammarens tanke, lämpligast utbjudas på alternativt femton eller tio år, under de för stadens s. k. plantagen gällande vilkor, men med rättighet för arrendatorn att å stället uppföra endast ett mindre boningshus och nödiga uthus, hvarjemte väg ut till chausséen borde tillförsäkras honom.

Den härefter ännu återstående delen af Janssonska odlingarna med en areal af 137,886 tunnland och grundränta af 29,722 tunnor råg, anser Kammaren böra utbjudas på 10 år emot ett årligt arrende af, förutom grundräntan, åtminstone 1,300 mark och likaledes under de för stadens plantagen vanliga villkoren. Men emedan sagda område, jemte det detsamma i allmänhet utmärker sig genom en bördig jordmån, besväras af grundvatten, måste det ligga i stadens intresse att så snart som möjligt foga anstalt om markens torrläggande. I sådant afseende har Stadsingeniören Ehrström uppgjort härhos bilagda kostnadsförslag i tvenne alternativ, af hvilka det ena afser allenast den för afdikningen erforderliga bergsprängningen samt det andra både sprängningen och sjelfva afdikningen. Enär Drätselkammaren måste finna det naturligt, att den blifvande arrendatorn utför och bekostar dikningsarbetet samt Kammaren tror sig kunna för-

utsätta att, äfven under vilkor härom, anbud å lägenhetens öfvertagande på 10 år emot ofvan omförmälda arrendeafgifter skall erhållas, har Kammaren för sin del antagit det förra alternativet, enligt hvilket kostnaden beräknats till 4,800 mark. Skulle dock dylikt anbud icke göras, anser Kammaren lägenheten till en början böra utbjudas endast för ett år i sender och ifrågavarande sprängning emellertid äfven i detta fall redan under nästa år böra verkställas, emedan lägenhetens arrendevärde till följd häraf och i den mån torrläggningen fortginge otvifvelaktigt komme att efterhand stiga derhän, att lägenheten kunde med fördel för staden utbjudas på längsta möjliga arrendetid. Drätselkammaren, som fördenskull i sitt budgetförslag för nästa år uppfört anslag med 4,800 mark för ofvanberörda sprängningsarbete, tillåter sig nu jemväl framhålla vigten deraf att Stadsfullmäktige ville redan på förhand taga denna fråga under ompröfning, oberoende af den längre fram förestående handläggningen utaf budgetärendet. Ty i händelse Drätselkammarens förslag i saken vinner Stadsfullmäktiges bifall, komme ett tillkännagifvande vid den blifvande arrendeauktionen derom att staden utför ifrågavarande bergsprängning uppenbart att fördelaktigt inverka på de skeende anbuden; och sagda auktion borde redan i god tid före årets utgång ega rum, på det att oftanämnda mark må kunna, till vinst för staden, disponeras från början af detta år. För ett besluts fattande nu redan om sprängningsarbetets utförande under nästa år kan väl icke den princip ensamt för sig lägga hinder i vägen att i allmänhet frågor om företag, som komme att under det följande året medföra utgift för staden, skola behandlas i sammanhang med regleringen af budgeten för samma år; ty denna princip bör sjelffallet icke vidhållas så abstrakt, att undantag från regeln ej finge göras ens när, såsom nu, staden annars ginge miste om en säker vinst; och i sjelfva verket hafva ju Stadsfullmäktige äfven förut i öfverensstämmelse härmed ofta vidtagit separata förfoganden, hvilka inverkat å budgeten för kommande år.

På grund af hvad Drätselkammaren, med hänvisning till de bifogade kartorna, ofvanföre anført, får Kammaren således nu vördsamt föreslå det Stadsfullmäktige ville

såväl godkänna den å hithörande kartor upptagna indelningen af lägenheten Berghäll och Janssonska odlingarna som ock bemyndiga Drätselkammaren att utarrendera de härigenom bildade nedanföre omnämnda tomterna och jordområdena, med iakttagande af:

att följande tomter å Berghälls mark skola till de nuvarande egarene af byggnader å desamma upplåtas på trettio års tid och under de äfven i öfrigt för stadens bostadsvillor gällande arrendevilkor samt emot nedan uppgifna årliga arrendeafgifter, nemligen:

tomten N:o 3 vid östra chausséen till Maskinisten E. Eriksson mot	387	mark
„ „ 3 vid andra linien till Lithografen F. Liewendal mot	320	„
„ „ 2 vid tredje linien eller		
„ „ 5 „ östra chausséen till Klensmedsenkan F. S. Forselius mot	327	„
„ „ 9 vid östra chausséen till Modellsnickaren E. Tallgren och Handlanden J. R. Lindfors gemensamt emot	420	„
„ „ 15 vid östra chausséen till Soldathustrun J. Pischhoff mot	425	„
„ „ 12 vid 5:te linien	} Till Translatorsn R. Hernbergs arfvingar mot	188
„ „ 14 „ „ „		188
„ „ 16 „ „ „		165

dock sålunda, att arrendeaafgifterna för tomterna N:ris 12, 14 och 16 vid femte linien, intill dess staden i stället för den nu genom dessa tomter ledande vägen, hvilken derintills skall hållas öppen till allmänt begagnande, anlägger en annan väg, skola utgå med tjugufem procents nedsättning af deras ofvan bestämda belopp;

att de med litt. A, B och C betecknade områdena af Berghäll likaledes skola till egarene af byggnaderna derstädes, men endast på 10 år och utan rätt för dem att derå ytterligare uppföra byggnader, upplåtas, mot nedan upptagna årliga arrendeaafgifter och med skyldighet dessutom för arrendatorsn af området C att hålla den derigenom ledande vägen öppen, nemligen:

området A till Poliskommissarien E. Parkkinen och förre Handlanden K. Semenoff gemensamt mot	150	mark
„ B till Musikern A. Laurent mot	150	„
„ C till Translatorsn Hernbergs arfvingar mot	300	„

att området „Josafats dal“ inom de Janssonska odlingarna skall upplåtas åt finska Jagtforeningen på 10 års tid emot erläggande årligen af 250 mark i arrende, dock med skyldighet för foreningen att under de fem sista åren af arrendetiden, i fall området då blefve för staden sjelf behöfligt, genast afträda detsamma emot erhållande af ersättning för sina derå bevisligen nedlagda kostnader;

att den med litt. 14 A betecknade delen af Janssonska odlingarna skall antingen förenas med villan N:o 14 Backas, för att af dess

arrendatorer, Translatorn Hernbergs arfvingar, innehafvas på samma tid, hvarunder de ännu ega disponera Backas, d. v. s. till utgången af 1908, emot utgörande af tillskottsarrende för den sålunda tillkomna marken med 1,159 tunna råg i grundränta och 50 mark i penningar, eller ock, i fall bemälde arrendatorer icke vilja på dessa vilkor öfvertaga sagda mark, förenas med nedan nämnda lägenhet Wallgård N:o 5 emot tillökning i arrendet för denna lägenhet med nyssnämnda grundränte- och penningebelopp;

att den af delar utaf Janssonska odlingarna och jordområdet N:o 15 Wallgård bildade lägenheten Wallgård N:o 5 skall alternativt på femton eller tio års arrende utbudas, såväl emot erläggande årligen af 5,873 tunnor råg i grundränta och en penningeafgäld, hvilken icke får understiga tvåhundra mark, som ock under de för stadens plantagen gällande vilkor, dock med rättighet för arrendatorn att å stället uppföra ett mindre boningshus och nödiga uthus; äfvensom

att den återstående delen af Janssonska odlingarna skall för en tid af tio år och under, för öfrigt, de för stadens plantagen gällande vilkor utbudas emot en årlig arrendeafgift af 29,722 tunnor råg i grundränta och minst 1,300 mark i penningar samt med skyldighet för arrendatorn att, sedan staden under nästinstundande år för en beräknad kostnad af 4,800 mark utfört den för ändamålet nödiga bergsprängning, under arrendetiden verkställa den för områdets torrläggande erforderliga dikning af detsamma.

De nu bilagda kartorna torde Drätselkammaren återfå, sedan behovet af dem för Stadsfullmäktige upphört.

På Drätselkammarens vägnar:

E. Öhman.

Lars Homén.

*Transsumt ur Drätselkammarens i Helsingfors stad protokoll
för den 14 Oktober 1887.*

§ 15.

Föredrogs till vidare åtgärd från § 23 af protokollet den 7 innevarande månad ärendet angående ny utarrendering af villan Berghäll samt delar af Janssonska odlingarna och villan Wallgård enligt för dessa lägenheter föreslagen ny indelning. — — — — —

Vid öfverläggningen härtill uttalades skiljaktig åsigt af ledamöterna Herrar Ärt och Sandberg så till vida att desse för sin del ansågo arrendeafgifterna för de å kartan med A och B betecknade områden å Berghäll böra, med afseende å dessa områdens framstående läge, bestämmas till tvåhundra mark om året för hvardera, på sätt jemväl uti det till Kammararen ingifna värderingsinstrumentet föreslagits.

Transsumt ur protokollet, upptagande denna skiljaktighet, skulle biläggas förenämnda skrifvelse. Som ofvan.

In fidem:
Edvard Loo.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

För ungefär ett år tillbaka blef den skjutbana, der Finska Jagtöreningens medlemmar under en följd af år fått anställa sina målskjutningsöfningar, fullständigt upprifven på samma gång det villoområde, å hvilket skjutvallen och skyttepaviljongen voro uppförda, öfvergick i andra händer. Sedan dess hafva hufvudstadens många skyttar varit i fullständig afsaknad af plats för sina öfningar. På särskilda möten har detta ledsamma missförhållande bragts till tals och åtskilliga olika projekt hafva framkastats till dess afhjelpande. Enstämmigt hafva skyttarna till slut uttalat sig för en ny skjutbanas etablerande i den s. k. Josafats dalen, hvars både läge och naturbeskaffenhet uppfylla alla fordringar man i våra förhållanden kan ställa på en slik anläggning. Platsens afskilda läge tillåter skjutöfningars anställande utan alla olägenheter för menniskor och djur; de

omgifvande höga bergen aflägsna alla farhågor för olycksfall och platsens egenkap af en nära på fullständig kitteldal möjliggör skjuttäflingars anställande i hvad väder som helst.

På denna tysta aflägsna dal har nu Finska Jagtforeningen kastat sina blickar, under förhoppning, att stadens myndigheter vid skeende omreglering af hithörande områden, benäget skola reservera densamma för antydda ändamål. Det höfves icke här att utlägga skytteväsendets betydelse i våra dagar; öfveralt i den civiliserade verlden har samhället skänkt detsamma sitt stöd och äfven i vårt land har regeringen som kändt begynt uppmuntra skjutkonsten genom beviljande af penningeunderstöd för allmänna täflingsskjutningars anordnande. Men utan särskild plats och enkom anlagd skjutbana kan kulskytte icke idkas i stad, om nödig ordning skall iakttagas och fara för olycksfall förebyggas. Icke så få städer i landet hafva jemväl anvisat ortens skyttar nödigt område för skjutbanas anläggande till icke ringa fromma för skytteväsendets utveckling. Skola då hufvudstadens skyttar blifva lottlösa i detta hänseende? De räkna på att detta icke skall blifva fallet, utan att stadsmyndigheterna välvilligt skola gå deras önsknin- gar till mötes, så mycket hellre som en härför synnerligen lämplig plats förefin- nes, den der icke torde vara behöflig för annat ändamål.

Till Drätselkammaren, som eger att taga vård om de praktiska angelägen- heterna i detta som i andra afseenden, vända vi oss å Finska Jagtforeningens vägnar med en ödmjuk anhållan om benägen medverkan till denna praktiska frå- gas lösande så snart som möjligt. Vi bedja att Drätselkammaren vänligen ville förorda bemälda dalområdes öfverlemnande till Finska Jagtforeningen såsom sär- skild arrendelott med rättighet för foreningen att derstädes anordna behöflig mål- skjutningsbana. Och vi bedja att denna plats måtte föreslås till utarrendering åt foreningen redan från nästa års början, oberoende af, om öfriga delar af detta vidsträckta område till dess hinna regleras eller icke, samt att arrendetiden måtte utsträckas för så lång tid framåt, som blott görligt är. Sjelffallet skall Finska Jagtforeningen ikläda sig de arrendevilkor, som för dylika villalotters bortgif- vande pläga fastställas.

Närslutande en karta öfver det ungefärliga område, som i förestående ut- läggning åsyftats och utbedjande oss Drätselkammarens granskning af densamma, innesluta vi vår sak i Kammarrens välvilliga hägn.

Helsingfors den 14 Oktober 1887.

Victor de la Chapelle.

Karl H. Lindholm.

Wilh. Justin.

Utskottsbetänkande i fråga om utvidgning af stadens arbets- och fattiggård samt inrättande af en arbetsanstalt.

Vid sammanträdet den 15 sistlidne februari beslöto Stadsfullmäktige lemna i uppdrag åt undertecknade såsom ett särskildt utskott att afgifva utlåtande i frågan om utvidgning af stadens arbets- och fattiggård, hvarom förslag framstälts af fattigvårdsstyrelsen uti en Fullmäktige genom Magistraten tillhandakommen skrifvelse af den 15 Januari innevarande år, hvilken skrifvelse med dertill hörande bilagor är af följande lydelse:

STYRELSEN

för

FATTIGVÅRDEN

i Helsingfors

den 15 Jan. 1887.

№ 16.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Emedan den årligen ökade folkmängden i staden sjelffallet ställer på fattigvården allt större anspråk och då desamma, särskildt med hänseende till stadens arbets- och fattiggård, enligt fattigvårdsstyrelsens erfarenhet, icke vidare kunna tillfredsställas på ett behofvet motsvarande sätt, ser sig fattigvårdsstyrelsen nödsakad att härmed hos Herrar Stadsfullmäktige hemställa om erforderlig tillbyggnad till nämnda gård, anhållande att såsom skäl härför vidare få framhålla:

Den så kallade nya fattigvården i Tölö tillträdde under hösten 1873. Sedan dess har tillbyggts ett sjukhus med 46 sängplatser och en byggnad med 20 celler för sinnesrubbad person. Deremot har intet tillgjorts för att derstädes bereda större utrymme åt sådana hjälpsökande, hvilkas krafter ännu medgäfvade lättare sysselsättning. Fattigvårdsstyrelsen har därför varit tvungen att icke allenast bevilja flere understöd, utan ock till vård å landet utackordera ett större antal af de i anstalten intagne, för att sålunda bereda utrymme samt blifva i tillfälle att emottaga sådana personer, hvilkas belägenhet oundgängligen påkallat fullständig försörjning i inrättningen, då de icke kunnat öfverlemnas till vård åt andra.

För att lemna en öfversigt af ej mindre fattigvårdens utgifter till understödtagare, än jemväl antalet personer, som vårdats i arbets- och fattiggården, närslutes bilagda tablå, omfattande en tid af tretton år från och med 1873 till och med 1885. Af denna framgår att 1873 voro i fattigvården på en gång intagne 116 personer, hvarefter antalet ständigt vuxit, så att de uppgingo 1885 till 209 och under 1886 till

212 med det strängaste anlitande af utrymmet. Jemföres dessa siffror med folkmängdsförhållandena i staden så synes att år 1873, då folkmängden utgjorde 32,113 personer, 0,36 procent intagits samt år 1885 af 51,158 personer 0,41 procent. Ehuru inträde i fattiggården sålunda beviljats i större förhållande än folkmängden vuxit, hvarigenom utrymmet blifvit nästan till trängsel upptaget, har antalet af utackorderade, som enligt jemväl medföljande tablå år 1873 uppgick till 243 och år 1885 till 379 personer, deri inberäknade 210 minderårige under 15 år, under dessa år ökats med 136 personer, af orsak att fattigvårdsstyrelsen, för bristande utrymme i fattiggården, icke på annat sätt kunnat draga försorg om de personer, som erfordrat fullständig försörjning, och hvilket förfarande Helsingfors fattigvård aldrig torde kunna undvika.

Hvad särskildt värden af de minderåriga beträffar, får fattigvårdsstyrelsen anmäla att, jemväl för bristande utrymme, de flesta barn blifvit utlemnade till vård dels i staden dels å landet samt främst till anförvandter, om sådane funnits och de kunnat förmås att omhändertaga barnet, och att endast ett fåtal eller omkring 20 vårdats i anstalten. Väl hyllande åsigten att det såväl i sanitärt som moraliskt afseende är fördelaktigare att bereda barnet vård inom dugligt hem på landsbygden än att sammanföra dem i större antal i fattiggård, bör dock tillräckligt utrymme finnas, för att till en början kunna intaga barn, hvilkas vård åligger fattigvården, som äfven då ombyte af hem visat sig nödvändigt, hvilket tyvärr nog ofta inträffar. Då sådant utrymme nu emellertid saknas, måste denna afdelning i fattiggården äfven utvidgas.

Förutom hvad redan framhållits kan fattigvårdsstyrelsen ej underlåta att ännu påpeka de ytterst otillräckliga arbetsrum eller såkallade verkstäder fattiggården för närvarande disponerar öfver. Dessa rum, hvilka äro belägna i östra flygelbyggnaden, utgöras af ett arbetsrum för karlar, der de verkställa spritning af dref, trassel, bast och fjäder; ett rum för qvinnor, för enahanda arbeten samt spånad; två små rum, deraf det ena begagnas för skradderi- och det andra för skomakeri-arbeten, samt ett rum för snickeri-arbeten och diverse andra sysslanden. Nämnda två större gemensamma arbetsrum innehålla 4,752 kubikfot luft och då i dessa arbeta dagligen på en gång minst 40 karlar i det ena och 30 qvinnor i det andra, belöper sig på hvarje manlig individ 119 kubikfot och på hvarje kvinna 158 kubikfot luft. I Göteborg t. ex. beräknas i dylika anstalter dock 500 kubikfot luft på hvarje hjon och äfven här gällande inqvarteringsreglemente af år 1876 fordrar minst 450 kubikfot för hvarje fullvuxen person, men i dessa rum understiger luftkvantiteten ända till en tredjedel berörda stadgande, hvarföre luften äfven är ganska förskämd, oaktadt flitig ventilation med till buds stående medel. Förenämnda byggnad innehåller för öfrigt 7 celler, deraf två begagnas till straffceller och de öfriga fem för sinnessjuka personer, ett boningsrum å nedra botten för 10 personer och två vindsrum. Att i samma byggnad, som är af trä, inreda verkstads- och boningsrum invid hvarandra är ingalunda väl betänkt, särskildt med afseende å eldfaran, som är ganska stor, då man besinnar beskaffenheten hos såväl de personer der sysselsättas, som det arbete de utföra, hvilken eldfara är så mycket mer fruktansvärd, som i samma byggnad sinnesrubbade per-

soner äro inspärrade. Dessa arbetsrum äro dock, på sätt redan nämnts, i förhållande till de intagnes antal alldeles otillräckliga och isynnerhet under den kalla årstiden saknas utrymme för att sysselsätta alla gårdens fattighjon. Så t. ex. kan väfnad verkställas endast under sommarmånaderna, då för en väfstol icke kan beredas plats anorstädes än å någon vind. Likaledes hafva i saknad af utrymme några metallarbeten icke heller kunnat utföras, ehuru flere i inrättningen intagne hjon äro deri kunnige. Beaktas måste äfven att de mindre och lättare handarbetena, såsom fjäder- och trasselspritning o. a. d. numera börja frångå fattiggården och öfverflyttas till de i staden inrättade arbetshem, så att fattiggårdens hjon måste snarligen sysselsättas med annat, om möjligt något mindre handverk, hvadan nu åberopade skäl, jemte förut framhållna, jemväl tala för fattiggårdens utvidgning.

Fattigvårdsstyrelsen har sig väl bekant att förslag väckts om uppförande af en arbetsinrättning, men äfven om denna, hvilket fattigvårdsstyrelsen för sin del ville på det varmaste förordra, snarligen komme till stånd, kan likväl fattiggårdens utvidgning inom allra närmaste framtid icke undvaras, enär många orkeslöse understödsgare nu måstat, för bristande utrymme, dels utackorderas dels erhålla penninghjälp, hvilket förfarande likväl icke städfjat obefogadt bettlande af äldre personer.

Fattigvårdsstyrelsens förslag och anhållan vore derföre att med det snaraste möjliga till det s. k. barnahemmet skulle tillbyggas fyra större rum samt att dessutom en särskild byggnad uppfördes, innehållande tre större boninsrum för hjonerna, ett rum för vårdare, ett materialrum, som för närvarande alldeles saknas, ett rum för väfnad och andra qvinliga arbeten samt tre rum åtminstone dubbelt större än de nu till arbete använda rummen. Härigenom blefve hela östra flygelbyggnaden disponibel för boningsrum samt särskildt användbar för sådana sinnesrubbad personer som kunna vistas i gemenskap, för hvilka behovet kräfver ytterligare utvidgning, då af i fattiggården för närvarande intagne 212, 64 äro sinnessvaga, men fattiggården disponerar öfver endast 27 celler. Här bör äfven påpekas att utöfver nämnda antal 25 sinnessjuka utlemnats till vård, hvilka, i fall deras tillstånd försvåras, jemväl måste intagas. De sinnessvaga, för hvilka celler icke finnas att tillgå, bo nu tillsammans med andra fattighjon och vålla dem icke allenast omak utan äfven räddhåga och annan störing. Den ifrågasatta tillbyggnaden skulle dessutom bereda tillfälle att i skilda byggnader inlogera de manliga och qvinliga hjonerna, hvilket nu icke kunnat ega rum, utan äro de placerade i skilda rum invid samma korridor.

Slutligen får fattigvårdsstyrelsen omnämna att, i fall icke allenast den föreslagna arbetsinrättningen för arbetsföra manspersoner komme till stånd, utan äfven den nu begärda utvidgningen af fattiggården bifölls, skulle ökad utrymme derstädes kunna beredas för omkring 70 å 80 fullvuxna personer samt 25 å 30 barn.

På fattigvårdsstyrelsens vägnar:

B. Sirén.

G. A. Vendell.

Utdrag ur fattigvårdens i Helsingfors berättelser för nedannämnda år.

	Antal intagna personer i arbets- och fattiggården.				Antal understödstagare.				Kosthållning. <i>Fmg.</i>	Understöd.				Fattigvårdens samtliga ordinarie utgifter. <i>Fmg.</i>		
	Totalantalet.	Högsta antalet på en fång.	I medeltal.	Mindre antalet på en fång.	Som sjelfve fått uppbära sina understöd.	Utackorderade i staden.	Utackorderade på landet.	Som enhälligt utvald hjälp.		<i>Fmg.</i>	Ständiga. <i>Fmg.</i>	Tillfälliga. <i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>			
															<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>
År 1873	178	116	80	52	376	76	167	467	10,883	22	44,136	95	8,073	30	101,116	82
” 1874	209	118	90	75	396	66	156	335	15,139	70	40,706	17	3,189	20	104,096	78
” 1875	218	126	114	103	390	77	167	390	16,389	41	40,554	24	3,267	50	103,715	55
” 1876	211	120	112	100	305	81	172	262	16,279	70	39,182	80	2,677	07	98,790	80
” 1877	211	128	114	98	307	69	181	253	17,187	79	37,375	31	3,040	22	109,734	53
” 1878	246	141	110	97	298	68	179	252	17,494	74	37,744	51	3,130	—	95,293	35
” 1879	270	171	142	118	285	67	186	241	17,688	27	39,169	3	3,477	30	95,134	61
” 1880	258	164	135	112	284	57	185	229	17,987	61	37,090	46	2,433	80	93,629	29
” 1881	288	172	146	120	237	49	190	293	21,453	53	42,178	53	3,078	30	106,810	71
” 1882	318	174	147	123	309	63	216	332	20,851	42	40,316	33	3,780	—	105,622	09
” 1883	354	186	160	145	301	63	219	289	17,906	59	44,171	80	3,936	17	108,251	43
” 1884	402	205	181	158	331	79	257	287	19,848	11	47,232	93	4,329	12	112,141	99
” 1885	398	209	180	160	351	81	298	314	20,761	27	50,012	70	5,166	07	115,160	60
Summa	3,561	2,030	1,711	1,461	4,170	896	2,573	3,944	229,871	36	539,871	76	49,578	05	1,349,498	55
Medeltal för ofvanstående 13 år utgör	274	154	131	112	320	69	198	303	17,682	40	41,528	60	3,813	70	103,807	66

Utackorderade.

	Inom staden.			På landet.			Summa.		
	Äldre personer.	Barn öfver 10 år.	Barn under 10 år.	Äldre personer.	Barn öfver 10 år.	Barn under 10 år.	Äldre personer.	Barn öfver 10 år.	Barn under 10 år.
År 1873	10	27	39	61	37	69	71	64	108
” 1874	10	26	30	63	46	47	73	72	77
” 1875	9	49	19	67	66	34	76	115	53
” 1876	8	40	33	69	61	42	77	101	75
” 1877	8	31	30	69	67	45	77	98	75
” 1878	7	31	30	78	49	52	85	80	82
” 1879	6	24	37	91	40	55	97	64	92
” 1880	5	26	26	100	35	50	105	61	76
” 1881	5	19	25	104	31	55	109	50	80
” 1882	6	24	33	112	37	67	118	61	100
” 1883	8	23	32	119	40	60	127	63	92
” 1884	10	22	47	140	32	85	150	54	132
” 1885	7	36	38	162	43	93	169	79	131
Summa	99	378	419	1,235	584	754	1,334	962	1,173
Medeltal för ofvanstående 13 år utgör	8	29	32	95	45	58	103	74	90

I sammanhang med förenämnda fråga anmodade Stadsfullmäktige utskottet att ingå i pröfning af och afgifva yttrande om det af undertecknad Degerholm på anmoden af stadens Drätselkammare, efter en till särskilda städer i Skandinavien i detta syfte företagen studieresa, upprättade förslaget om anläggande härstädes af en anstalt för beredande af arbetsförtjenst åt nödstälda, arbetsföra personer, hvilket förslag ingår i den öfver sagde resa afgifna reseberättelsen (*tryckt i Stadsfullmäktiges handlingar N:o 3 för 1887*).

Då utskottet, till fullgörande af det sålunda erhållna uppdraget, tagit närmare kännedom om förhållandena å stadens arbets- och fattiggård, har utskottet ej kunnat undgå att i allo instämma i den af fattigvårdsstyrelsen i dess ofvan intagna skrifvelse uttalade åsigten om behöfligheten af en snar utvidgning af denna anstalt. De af fattigvårdsstyrelsen till stöd härför anförda siffror tala också ett öfvertygande språk.

Under den tid af fjorton år, som förflutit sedan stadens arbets- och fattiggård begynte sin verksamhet och hvarunder folkmängden i staden ökats från omkring 32,000 personer till 51,000 eller med mera än 50 %, hvaraf den vida öfvervägande delen sannolikt utgöres af mindre bemedlade, har arbets- och fattiggården utvidgats blott med ett sjukhus med 46 sängplatser och en dårdvårdsbyggnad med 20 celler, men alls icke med rum för öfriga slag af fattighjon. Ehuru antalet af de i anstalten intagna hjonen härunder, med det yttersta anlitande af utrymmet, blifvit fördubbladt, har det icke kunnat undvikas att de genom fattigvårdens försorg utackorderade personernas antal likvisst ökats med ungefär 50 %, medan antalet af dem, hvilka uppbära understöd af fattigvården, fortfarande hållit sig lika högt som förut.

Ökningen i antalet utackorderade faller egentligen på de fyra senaste åren och visar en temligen jemt fortgående stegring. Det kan visserligen anmärkas att utackordering af fattighjon, särskildt på landet, i vissa fall, isynnerhet då det gäller barn, är att föredraga framför deras sammanhopning i fattiggården, liksom ock att det förra försörjnings sättet i allmänhet icke ställer sig dyrare för kommunen, än det senare, snarare tvärtom; men tydligt är å andra sidan att utackordering icke med fördel kan ifrågakomma i en hel mängd fall, såsom då hjonen äro så bräckliga att de äro i behof af ständig tillsyn och vård, eller då barnen äro så sjukliga eller vanartade att de erfordra noggrannare skötsel och tillsyn, hvarför antalet af fattige som borde i fattiggården intagas i och med folkmängdens tillväxt måste ökas, äfven om systemet att utackordera de fattige fortfarande, såsom utskottet håller före, måste komma till användning.

Hvad åter beträffar utdelningen af understöd genom fattigvårdsstyrelsens försorg åt personer, hvilka för öfrigt få sörja för sig sjelfve, måste väl denna utväg städe i viss mån anlitas, särskildt för lindrande af tillfällig nöd. Dock synes densamma, i följd af omständigheternas tvång, hafva kommit att spela en alltför stor roll inom

Helsingfors kommuns fattigvård, en roll som är särskildt oberättigad därför, att detta slag af fattigförsörjning visat sig vanmäktigt att stäfja obefogadt tiggeri.

Skulle deremot fattiggården vinna en sådan utvidgning att fattigvårdens understödsdagare i vidsträcktare mån än nu är fallet kunde anvisas till intagning i arbets- och fattiggården, så kunde man med stöd af här och annorstädes vunnen erfarenhet*) hoppas på en betydligare minskning i dessa understödstagares antal, i det att åtskilliga, hvilka måhända mera af håglöshet och lättja, än i följd af verkligen bristande arbetsförmåga, anropa fattigvårdens bistånd, säkerligen då hellre skulle söka genom ökad arbete och sparsamhet vinna sin utkomst, än underkasta sig den inskränkning i sin personliga frihet, som med intagning i fattiggården är förenad. Derjemte kunde de i staden nu nog talrika bettlande då eftertryckligare anvisas att söka hjälp hos den legala fattigvården, som åter, der obefogadt tiggeri misstänktes, kunde, vid äfventyr af understödets upphörande, åläggas dem att inträda i fattiggården, för att der försörjas.

För att emellertid stadens arbets- och fattiggård skall kunna tillfredsställande fylla sin uppgift att bereda de medlemmar af kommunen, hvilka i följd af ålder, sjukdom m. m. äro ur stånd att försörja sig, en anständig fristad, der de må kunna vara i stånd att genom arbete efter sin förmåga så vidt möjligt återgälda de kostnader, samhället för deras skull får vidkännas, är det af största vigt att hjonen å fattiggården kunna sysselsättas med enklare arbeten, som äro lämpade efter deras krafter och yrkeskunnighet. Men såsom fattigvårdsstyrelsen i dess ofvan intagna skrivelse påpekat, finnes i de nuvarande byggnaderna å fattiggården föga tillfälle dertill. Och äfven om staden, på skäl som utskottet här nedan är i tillfälle beröra, finner anledning förekomma till inrättandet af en arbetsanstalt för nödställda arbetslösa manspersoner, kunde af fattiggårdens nuvarande skyddslingar ditflyttas högst 20 individer, hvilka hafva den arbetskraft att de förmådde deltaga i det strängare arbetet i den nya anstalten; och det utrymme, som härigenom erhöles, är på långt när ej tillräckligt för fyllande af det ökade rumbehof, som å fattiggården dag för dag gör sig mer kännbart.

Jemte det utskottet sålunda finner en utvidgning af fattiggården högeligen påkallad, äfven om den påtänkta arbetsinrättningen kommer till stånd, anser sig utskottet uttryckligen böra framhålla att ifrågavarande utvidgning enligt utskottets tanke nu bör med ens planläggas i den omfattning att fattiggården åtminstone under de närmaste tio à femton åren kan fylla sitt ändamål.

Arbets- och fattiggården räknar för närvarande nedan nämnda sex hufvudbyggnader, hvilka äro disponerade på följande sätt:

1:o. *Vestra flygelbyggnaden* (L:a F å medföljande situationsplan, Pl. I) uppförd af trä och innehållande en större sal, begagnad för andaktsöfningar, samt tre boningsrum för qvinnor och sex för män, hvilka inrymma inalles nittio hjon;

---

*) Se i detta afseende Hr Gust. Ad. Helsingii berättelse öfver de af honom med statsunderstöd företagna resor för studium af fattigvården, pag. 14—15.

2:o. *Östra flygelbyggnaden (L:a D)* uppförd af trä och innehållande: tvänne rum för spritning af dref, trassel, bast och fjäder, det ena för män, det andra för kvinnor, två små rum för skradderi- och skomakeri arbeten, ett rum för snickeri- och dylika arbeten, fem celler för sinnessjuka personer och två straffceller, äfvensom tre boningsrum, inrymmande sammanlagdt tjugu hjon;

3:o. *Ekonombyggnaden (L:a B)* innehållande i öfre våningen af trä: matsal och kök för anstalten, kontorsrum, rum för föreståndaren m. m. samt ett boningsrum med sängplatser för fyra hjon, äfvensom i en nedre våning af sten: bagarstuga, förrådsrum, mangel- och strykrum, källare samt tre boningsrum för inalles femton hjon.

4:o. *En dårvårdsbyggnad, (L:a E)* af trä, innehållande tjugu celler för sinnesrubgade personer samt tvänne rum för vårdare;

5:o. *Det s. k. barnhemmet (L:a C)* af trä, innehållande ett större och fyra mindre rum, i hvilka omkring tjugu barn jemte deras sköterskor kunna hafva sin bostad; samt

6:o. *En lasarettbyggnad (L:a A)* af sten med fyratiosex sängplatser för sjuka, förutom ett rum för en sköterska, badrum, m. m.

Den af fattigvårdsstyrelsen ofvan föreslagna utvidgningen af anstalten afser barnhemmets ökande med fyra rum samt uppförandet af en särskild ny byggnad med några större arbetssalar, tre större boningsrum samt ett rum för vårdare och ett för upplag af material.

Hvad först angår utvidgningen af barnhemmet, anser utskottet väl det från moralisk synpunkt vara fördelaktigast, om den grundsats fortfarande blefve iakttagen att de af fattigvården ombändertagna barnen så mycket som möjligt utackorderas på landet, der de mötande frestelserna äro färre. Men ökad utrymme i barnhemmet synes i alla fall vara behöfligt. Ty dels förekomma ömmande omständigheter, som göra det nödvändigt att i fattiggården bereda stadigt hem åt en del barn, dels måste der beredas och reserveras utrymme för herbergerande af barn då de först komma under fattigvårdens omvårdnad, emedan de sjeffallet ej genast kunna fås utackorderade, eller — hvilket ej så sällan är nödvändigt — då de måste borttagas från en vårdare för att flyttas till en annan. Och då derjemte kostnaden för barnens underhåll i anstalten i allmänhet ställer sig blott obetydligt dyrare än deras försörjning genom utackordering, får utskottet förorda den föreslagna utvidgningen. Densamma kunde enligt utskottets tanke lämpligast anordnas på sätt som framgår af härhos medföljande ritning, (å Pl. II) hvilken enligt anmodan af utskottet uppgjorts af den arkitekt, som är ledamot i detsamma. Genom en sålunda verkställd tillbyggnad blefve barnhemmet i tillfälle att inrymma inalles omkring fyratio barn jemte deras sköterskor. Kostnaden för denna utvidgning har af arkitekten beräknats till femtusen mark.

I öfverensstämmelse med hvad utskottet i det föregående anfört, måste utskottet jemväl tillstyrka uppförande af den ifrågasatta nya byggnaden, hvilken framförallt är afsedd att afhjelpa behovet af arbetssalar, jemte det densammas uppförande medgäfve en bättre disposition af de befintliga lokalerna, i det att ej mindre hjon af olika

kön kunde inrymmas i skilda byggnader, än sinnessvaga personer hållas afskilda från de öfriga hjonerna. Utskottet har tänkt sig denna nya byggnad (Pl. III) i tvänne våningar, den nedra af sten, den öfre af trä. I den nedra våningen skulle inrymmas, utom ett rum för upplag af material, fem arbetssalar, nämligen en för spritning af fjäder och trassel, en för skrädderi, en för skomakeri, en för snickeri och en för metallarbeten. Den öfre våningen åter skulle innehålla sex boningsrum för män och ett rum för vårdare. Denna anordning medgäfvade att den vestra flygeln i dess helhet kunde upplåtas till boningsrum för kvinnor. Arbetssalarna och en del af boningsrummen i den östra flygeln kunde åter användas till inredandet af sex nya celler för sinnessjuke samt fyra större gemensamhetsrum för stillsamma dårar. Sådana rum hafva nu ej kunnat anvisas, hvilket haft den påföljd, att åtskillige af dessa senare fått vistas fritt bland de öfriga hjonerna, något som naturligtvis medfört både obehag och svåra olägenheter.

För att göra den nya byggnaden så billig och tillika så ändamålsenlig som möjligt, har utskottet beträffande byggnadssättet omfattat det af arkitekten framkastade förslaget: att i den nedra våningen golvet skulle göras af asfalt på betonunderlag direkt på den utjemnade marken samt tak och väggar endast anstrykas med ljus kalkfärg utan rappning; att de båda våningarna skulle åtskiljas af hvalf på jernvägsskenor eller jernbjelkar, på hvilket hvalf golvet i den öfre våningen skulle läggas, likaledes af asfalt; och att i sistnämnda våning inre taket äfvensom väggarna till en höjd af sex fot skulle förses med fernissad träpanel, samt yttertakets täckas med asfaltfilt. Sålunda uppfördt komme huset att i framtiden erfordra endast obetydlig remont. Kostnaderna derför komma enligt approximativ beräkning att uppgå till trettiofemtusen mark, medan åter kostnaden för omändring af rumindelningen i östra flygelbyggnaden på oöfvan angifvet sätt beräknats till fyratusen femhundra mark.

Vid valet af plats för den ifrågakvarande nybyggnaden har utskottet stannat vid att för ändamålet föreslå den plats der den nuvarande uthusbyggnaden (Pl. I, L:a I.) är uppförd. Ty förutom att det nya huset bör placeras så nära ekonomibyggnaden att den der boende inspektorn kan utöfva nödig tillsyn äfven öfver denna nya del af inrättningen, — och någon annan lämplig byggnadsgrund än uthusets torde så nära intill ej kunna påvisas — tala äfven andra, särskildt sanitära skäl, för bortflyttning af nämnda uthusbyggnad. Den ligger nämligen högre än den vestra flygelbyggnaden, i följd hvaraf det flytande latrinnehållet från uthuset rinner tätt förbi sistnämnda byggnad, dervid bildande ett dike, från hvilket ofta illa luktaende och ohelsosamma ångor tränga in i boningsrummen. Då uthuset tillika intager ett så centralt läge i förhållande till öfriga byggnader, att det vid hvarje framtida utvidgning af fattiggården blefve till hinder samt för öfrigt redan är något förfallet, synes enligt utskottets tanke all anledning förefinnas att uppföra den nya tillbyggnaden å uthusets nuvarande plats, samt flytta detta senare till en plats nedanom vestra flygelbyggnaden. Denna förflyttning jemte nödig remont och tidsenlig inrättning af latrinerna äfvensom tillbyggnad af ett välbehöfligt ved- och redskapslider har beräknats erfordra en kostnad af tvåtusent femhundra mark.

Genom den utvidgning af arbets- och fattiggården, som här ofvan förordats, blefve inrättningen i tillfälle att inrymma omkring 30 % flere hjon än den för närvarande kan upptaga. Men redan nu äro anstaltens kök och matsal, hvilka befinna sig i ekonomibyggnadens öfre våning, knappt tillräckliga för utspisningen af det nuvarande hjonantalet och blifva det naturligtvis i än mindre grad, då anstalten utvidgas, samt särskildt ifall den tillärnade arbetsinrättningen komme till stånd och, såsom utskottet ansett lämpligast, komme att hafva gemensam ekonomi med fattiggården. Utskottet har derfor funnit sig böra vara betänkt på att åstadkomma en förbättring äfven i detta afseende och har trott sig finna den bästa lösningen härvid sålunda, att den östra delen af ekonomibyggnadens jordvåning, som upptages af en bagarstuga, ett förrådsrum och två boningsrum, skulle anordnas till kök och skafferier m. m. för både fattiggården och arbetsinrättningen samt det nuvarande köket användas till utvidgning af matsalen. Kostnaden för denna omändring enligt bilagda eskissritning (å Pl. II) har beräknats till fyratusen mark.

För samtliga ofvanberörda byggnader och förändringar uppgå sålunda de approximativa kostnaderna, under förutsättning att arbetena utföras på ofvan angifvet sätt och enligt närslutna ritningar, till följande belopp:

Ombyggnaden af barnhemmet	<i>Små</i>	5,000
d:o af östra flygelbyggnaden	„	4,500
d:o af ekonomibyggnaden	„	4,000
Flyttning och utvidgning af uthuset	„	2,500
Den nya byggnaden för manliga hjon	„	35,000
		<u>51,000</u>
	eller sålunda till inalles <i>Små</i>	51,000

I afseende å den till utskottets pröfning hänskjutna frågan om uppförande af en arbetsinrättning för staden har utskottet utan meningsolikhet förenat sig om att i allt väsentligt förorda det uppgjorda förslaget.

Behofvet af en slik anstalt, der till kommunen hörande personer, hvilka väl äro arbetsföra men i följd af tillfällig arbetsbrist eller andra dylika omständigheter kommit i det läge att de för sin försörjning nödgas anlita andras bistånd, kunde genom fattigvårdens förmedling erhålla arbete och vinna sin utkomst, gör sig allt mera gällande i samma mån stadens befolkning och särskildt den mindre bemedlade klassen tilltager i antal. Under den varmare årstiden, då tillfällena till arbetsförtjenst för kroppsarbetare alltid äro talrikare, är detta behof visserligen icke så kännbart, men det framträder desto kraftigare vid vinterns inbrott och särskildt vid inträffande allmänna arbetslöshet.

Det torde måhända anmärkas att det innebure ett frångående af grundprincipen i gällande fattigvårdslag, om kommunen genom sin fattigvårdsstyrelse toge vård om personer som äro i besittning af sin arbetskraft och derfor jemväl pligtige att sörja

för sig och sina familjer; samt att utsigten till att sålunda i fall af behof alltid kunna lita till arbetsinrättningen och fattigvården skulle vänja arbetarne från all omtanke om framtida bergning och i stället framkalla håglöshet och lättja. Tydligt är också att kommunen icke är *skyldig* att tillse det dess medlemmar alltid hafva tillräcklig arbetsförtjenst, och utskottet anser det icke nog kunna inskräpas att den enskilde enligt gällande lag icke har någon *rätt* till arbete gentemot samhället.

Men å andra sidan är det obestridligt att det kan ligga i kommunens intresse, både ur moralisk och ekonomisk synpunkt, att i tid se till att nöd och brist med dermed följande elände och brott så mycket som möjligt inom densamma förekommas. Erfarenheten visar, att mindre bemedlade personer genom hvarjehanda förhållanden, oakadt allt förutseende, lätt kunna råka i verklig nöd, och fattigvårdslagen har ej heller förgätit att kommunen stundom blir nödsakad bispringa äfven andra nödstälda än dem, som i följd af minderårighet, sinnessjukdom, vanförhet eller ålder närmast äro hänvisade till samhällets omvårdnad. Säkert är ock att de tillfälliga penningeunderstöd, som af fattigvårdsstyrelsen nog talrikt och med årligen stigande belopp *) måste utdelas för lindrande af yppad nöd, långt lättare kunna missbrukas än den hjälp, som lemnas af *en arbetsinrättning*, antingen detta sker genom intagning i sjelfva anstalten eller förskaffandet af arbetsförtjenst utom inrättningen; hvartill kommer att en anstalt, sådan som den ifrågasatta, bör bli så organiserad att den i följd af den stränga ordning som der måste råda, det trägna arbete som der måste fordras af hjonerna o. s. v., ej kan verka synnerligen tilldragande, hvarför inträde der ej komme att sökas af andra än verkliga nödstälda.

Men förutom dessa motiv talar för inrättandet af en arbetsanstalt ytterligare ett viktigt skäl, som ock blifvit i förslaget berördt. Enligt § 31 i gällande fattigvårdsförordning eger fattigvårdsstyrelsen utöfva husbondevälde äfven öfver de personer, hvilka genom dryckenskap, lättja eller liknöjdhet ådragit sina familjer sådan nöd att fattigvården nödgats bispringa dem, liksom ock äfven dem, hvilkas barn blifvit för tiggeri anhållna och hemsända. Sådana personer äro därför äfven skyldiga att eventuellt genom arbete ersätta kommunen den kostnad, hvartill de genom denna sin försummelse varit vållande. Men något lämpligt tillfälle att tillgodogöra sig deras arbetsförmåga har under nuvarande förhållanden icke funnits, då de, med fattiggårdens nuvarande organisation, ej kunat derstädes intagas, och det ej heller låtit sig göra att tvinga dem att genom arbete hos enskilda personer aftjena sin skuld, enär ingen öfverhufvud är villig att i sitt arbete mottaga en person, som sålunda skall tvingas till sysselsättning. I likhet med förslagsställaren tror utskottet därför att det äfven ur denna synpunkt vore önskligt att en arbetsanstalt komme till stånd, uti hvilken jemväl desse under fattigvårdsstyrelsens husbondevälde komne personer kunde genom sitt arbete godtgöra

---

*) De tillfälliga understöden, som af fattigvårdsstyrelsen utgifvits, uppgingo år 1883 till 3,936 mk 17 p:ni, år 1884 till 4,299 mk 12 p:ni, år 1885 till 5,316 mk 7 p:ni samt år 1886 till 5,997 mk 62 p:ni.

staden kostnaden för den fattigvård, deras närmaste åtnjutit. Dock borde arbetsinrättningen, enligt utskottets tanke, ej organiseras såsom en sådan tvångsanstalt, uti hvilken, jemlikt stadgandena i §§ 38 och 40 af gällande fattigvårdslag till allmänt arbete dömd person kan anvisas att uttjena sin strafftid, utan i främsta rummet såsom en stadens vårdanstalt för sådana nödställda arbetsföra personer, som tillhöra kommunen, samt derjemte såsom en arbetsinrättning för de under fattigvårdsstyrelsens husbondevälde stående personer, hvilka kunna förmås att genom sitt arbete godtgöra kommunen kostnaden för den fattigvård, hvaraf de sjelfve eller deras familjer kommit i åtnjutande. Inskrifning i denna anstalt borde därför icke få anses medföra något slags vanfrejd. För att förmå personer af sistnämnde kategori till arbete vid anstalten skulle således endast det tvång å dem utövas att dem förelades äfventyret att de, i händelse de icke godvilligt inträda i anstalten och der kvarstanna, komma att anmälas hos Gubernören för att dömas till allmänt arbete i kronans anstalt. Utom ändamålet att uti inrättningen intaga hjälpbehöfvande personer, kunde för densamma uppställas derjemte det att i vissa fall bispringa sådana genom att tillhandahålla dem råämnena till bearbetning i hemmen.

Af detta föregående framgår att utskottet delar förslagsställarens mening om önskvärdheten af att den nya anstalten blefve ställd under fattigvårdsstyrelsens myndighet samt förty uppförd så nära intill fattiggården, att en gemensam ekonomi för de båda inrättningarna så vidt möjligt skulle kunna åstadkommas.

Utskottet har nämligen, på skäl som af förslagsställaren anföras, ansett arbetsinrättningen lämpligast böra uppföras å den sydvestra delen af fattiggårdens område, på den plats som närmare angifves af bilagda situationsplan (Pl. I).

Äfven beträffande omfånget af den tilltänkta arbetsinrättningen anser utskottet förslagsställaren hafva träffat det riktiga. Ty förutom att det skulle möta svårigheter att för en större inrättning kunna anordna en med fattiggården gemensam förvaltning, torde det äfven vara skäl att till en början, innan nödig erfarenhet vinnes, icke göra anstalten större än det närmaste behovet kräfver*). Att åter inrätta den nya anstalten endast för manliga individer anser utskottet motiveradt deraf, att det enligt all erfarenhet är bland det manliga könet en anstalt, sådan som den i frågavarande, har att påräkna större delen af sina skyddslingar och att bland detta kön inträffande nödskepar det öfvervägande antalet brottslingar.

Beträffande de för inrättningen nödiga byggnaderna är utskottet i allt väsentligt ense med förslagsställaren, i enlighet med hvars projekt utskottets arkitekt jemväl uppgjort bilagda eskissritningar (Pl IV). Enligt dessa komme hufvudbyggnaden (Pl. I L:a N) att bestå af tvänne våningar, den nedra af sten med fyra större och tvänne mindre arbetssalar samt tvänne rum för vaktmästare, och den öfre af trä med sju sof-

---

*) Då antalet hjon i Stockholm med dess befolkning af 200,000 personer för 1884 utgjorde i dagligt medeltal 549 och högsta antalet på en gång närvarande uppgick till 757, borde således en anstalt för 100 personer icke vara för högt tilltagen för Helsingfors,

rum, en större korridor, hvilken tillika skulle användas till matsal, ett tvättrum, klosettrum och ett persedelrum. För denna hufvudbyggnad anser utskottet samma byggnadssätt bära iakttagas, som ofvan föreslagits för nybyggnaden å fattiggården.

De öfriga byggnaderna skulle utgöras af: ett envåningshus af trä (Pl. I, L:a M), innehållande ett rum och kök samt tambur, garderob, skafferi och veranda, allt detta för uppsyningsmannen, samt dessutom ett större förrådsrum för materialier och färdiga arbeten äfvensom fyra för exequverande af inom anstalten nödiga ordningsstraff erforderliga celler, till hvilka ingången blefve ifrån en korridor, från hvilken de äfven kunde eldas;

en smedja af sten — hvilket material utskottet anser för ändamålet lämpligare än stock — jemte ett rum för rökning och desinficiering af kläder samt ett dermed sammanbygdt brädiskjul för stenhuggare (Pl. I, L:a K);

äfvensom en latrinbyggnad af bräder (Pl. I, L:a L).

Hela det för inrättningen reserverade området skulle omgifvas med ett tio å tolf fot högt plank.

På detta sätt uppförd i öfverensstämmelse med närslutna eskisser skulle den för inrättningen nödiga byggnadskomplexen enligt approximativ beräkning betinga följande kostnader:

Hufvudbyggnaden	<i>Smk.</i> 50,000
Uppsyningsmannens bostad	„ 7,000
Smedja, skjul m. m.	„ 1,400
Latrinbyggnaden	„ 400
Omkring 220 löpande famnar 12 fot högt plank	„ 2,200
	eller inalles <i>Smk.</i> 61,000

Den anordning i afseende å förvaltningen af den nya inrättningen, som det uppgjorda förslaget innebär, äfvensom den föreslagna aflöningsstaten för personalen anser sig utskottet bära förorda.

Rörande hjonens utspisning å anstalten, liksom beträffande arbetstider, arbets- och beklädnadssätt, flitpenningar, äfvensom grunderna för beräkning af den godtgörelse som skall tillgodoräknas den som det åligger att med arbete aftjena erhållet fattigunderstöd m. m., anser sig utskottet nu icke bära afgifva särskildt förslag, utan torde det kunna öfverlemnas åt Fattigvårdsstyrelsen att uppgöra förslag till reglemente för den tilltänkta inrättningen.

I afseende å det för inrättningen nödiga antalet inventarier, klädespersedlar m. m. äfvensom kostnaden för hjonens underhåll har utskottet, i öfverensstämmelse med förslagsställarens senare gjorda närmare beräkningar, trott följande afvikelser från det ursprungliga förslaget påkallade. Antalet nödiga madrassöfvertåg har ansetts kunna minskas från 200 till 150 samt antalet dynöfvertåg från 400 till 300. Kosthållningen åter har numera, efter det priset för dagportion å fattiggården nedgått till 29,20 penni, ansetts kunna beräknas efter 40 penni pr portion eller sålunda för 100 hjon till 14,600 mark om året. Denna högre beräkning betingas deraf att här intagna per-

soner, som komme att sysselsättas med tyngre arbete än fattiggårdens hjon, äfven vore i behof af kraftigare och rikligare föda.

I följd af den nära anslutning till arbets- och fattiggården, som den tilltänkta arbetsinrättningen komme att få, synes någon särskild kostnad ej behöfva beräknas för läkare-vård åt arbetsinrättningens hjon, utan torde för desamma åtminstone under vanliga förhållanden nödig sjukvård kunna erhållas å fattiggårdens lasarett. Fattiggårdens predikant torde ock medhinna meddelandet af nödig själavård åt arbetsinrättningens skyddslingar, men med afseende derå att han om söndagarne blefve nödsakad att hålla tvänne gudstjänster, emedan fattiggårdens bönsal ej på engång kunde inrymma både fattiggårdens och arbetsinrättningens hjon, samt honom derigenom jemväl komme att åsamkas ökade resekostnader för hans färder till inrättningen, der han då komme att uppehålla sig längre tid än för närvarande är nödigt, har det synts skäligt att för arbetsinrättningens skull beräkna en ökning i fattiggårdspredikantens aflöning från 1,000 till 1,400 mark.

Sammanlagda kostnaderna för arbetsinrättningens organisation och underhåll komme sålunda, enligt utskottets beräkningar, att uppgå till följande belopp:

Organisationskostnader:

Byggnader	Fm.	61,000
Inventarier	"	8,200
Beklädnad	"	5,360
	Summa Fm.	74,560

Årlig utgiftsstat:

Inspektorn å arbets- och fattiggården, lönetillskott . . .	Fm.	1,500
Predikanten derstädes (d:o)	"	400
En uppsyningsman (jemte bostad, ved och lyse)	"	1,200
Två vaktmästare (d:o d:o)	"	1,440
Ved och belysning	"	1,300
Underhåll för 100 hjon å 40 p:i pr dag.	"	14,600
Beklädnad för d:o	"	4,000
	Summa Fm.	24,440

Hvad beträffar inrättningens inkomster eller den direkta afkastningen af verkställt arbete, försålda tillverkningar m. m., anser sig utskottet ej på förhand kunna uppgöra några kalkyler i detta afseende, utan måste detta få inhämtas af erfarenheten. Den enda ledning utskottet härvid kan åberopa, men hvilken ej är tillräckligt säker för bedömandet af förhållandena hos oss, utgöres af de resultat till hvilka man kommit vid likartade anstalter i de skandinaviska länderna. Men då inkomsten af hjonens arbete, exempelvis vid Stockholms arbetsinrättning, utgjort omkring 50 % af anstaltens hela utgiftsstat, torde det ej vara förväget att här påräkna en inkomst af åtminstone 20 eller 25 % af årsutgiften. Dock kan ett sådant resultat väntas först

efter någon tids verksamhet, ty, såsom af förslagsställaren påpekats, komma till en början sannolikt alla anstaltens krafter att tagas i anspråk för rödning och planering af dess område, vägabyggnad, tillverkning af möbel och husgeråd för anstalten äfvensom för andra dess behof.

Men, huru än de direkta ekonomiska fördelarne må gestalta sig, är utskottet lifligt öfvertygadt om, att den nu förordade arbetsinrättningen genom sina indirekta, moraliska och humanitära, resultat skall i rikt mått godtgöra kommunen de derå nedlagda kostnaderna.

Då de af utskottet i det föregående förordade företagen äro af den betydelse och den omfattning att de icke synas böra åstadkommas genom direkt uttaxering under ett eller par år, anser utskottet de därför erforderliga medlen lämpligast böra uppbringas genom lån på längre återbetalningstid än två år samt frågan sålunda böra ankomma å behandling af Stadsfullmäktige i förstärkt antal.

På grund häraf får Utskottet vördsamt föreslå, det Stadsfullmäktige ville besluta:

att hos Magistraten anhålla om val af nödigt antal Stadsfullmäktige för behandling hos Stadsfullmäktige i förstärkt antal af nedan upptagna förslag.

I händelse Fullmäktige samtycka härtill, föreslår Utskottet att förstärkte Stadsfullmäktige ville besluta:

att för verkställande af om- och tillbyggnader å stadens arbets- och fattiggård i öfverensstämmelse med utskottets ofvan anförda förslag anslå ett belopp af 51,000 mark;

att för uppförande af en arbetsinrättning i enlighet med under-tecknad Degerholms projekt, såsom det af utskottet blifvit närmare formuleradt, anslå en summa af 74,560 mark;

samt att åt ordinarie Fullmäktige öfverlemna att vidtaga åtgärd om uppbringande af de för ofvannämnda ändamål nödiga medel genom upptagande af lån på längre återbetalningstid än två år;

äfvensom, i händelse ofvannämnda förslag godkännas, att ordinarie Stadsfullmäktige ville besluta

att anmoda Drätselkammaren att gå i författning om utförande af omordade byggnadsföretag och Fattigvårdsstyrelsen att inkomma med förslag till reglemente för arbetsinrättningen.

Helsingfors, i Oktober 1887.

Ludvig Bengelsdorff.

Edv. Degerholm.

Isak Fellman.

Seb. Gripenberg.

Karl H. Lindholm.

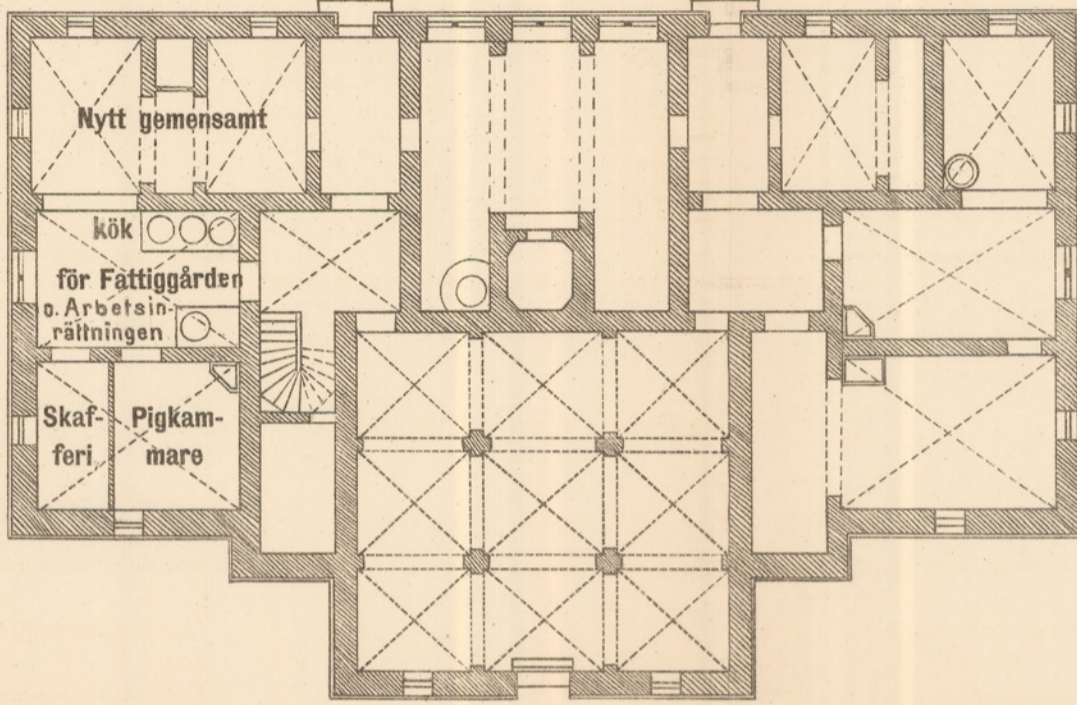

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebol:s tryckeri 1887.

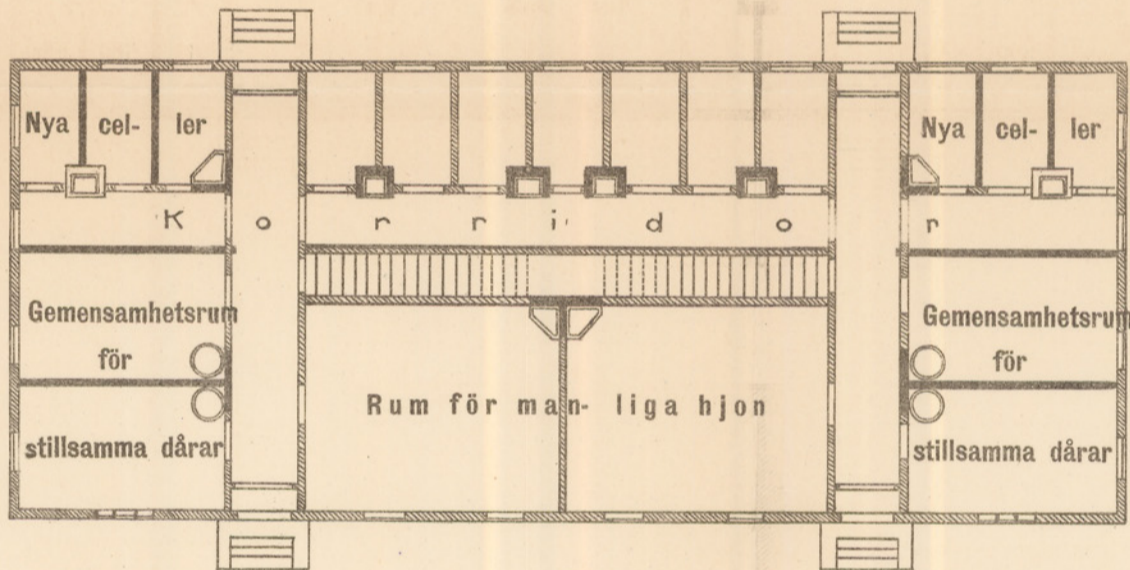

Förslag till ändring af byggnaderna å Helsingfors stads Fattig-och arbetsgård.

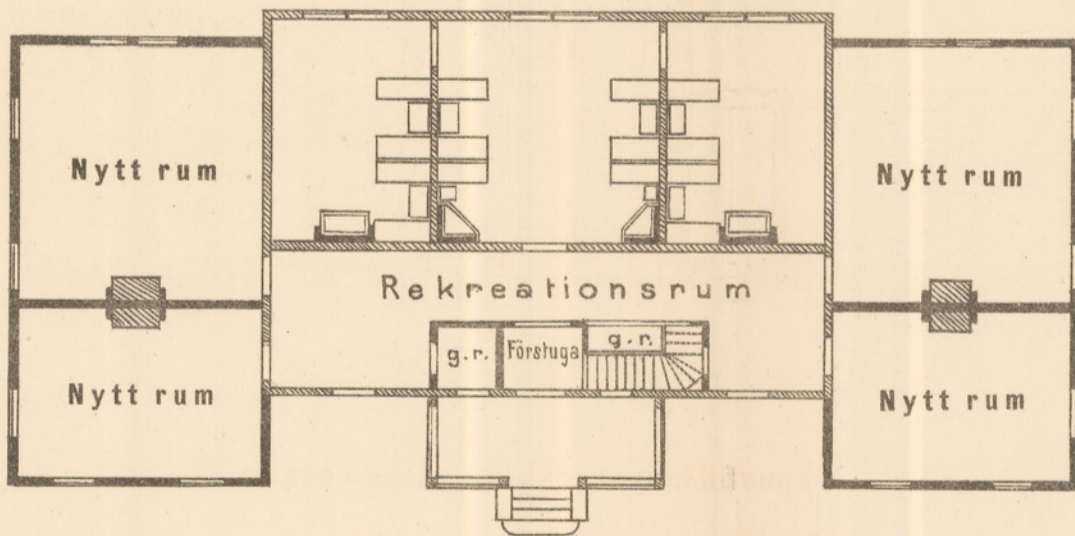
Subassement af Ekonomibyggnaden.

Plan af östra flygelbyggnaden.

Plan af Barnhemmet.

— Nytt.
 ▨ Gammalt.

10 8 6 4 2 0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 Fot.

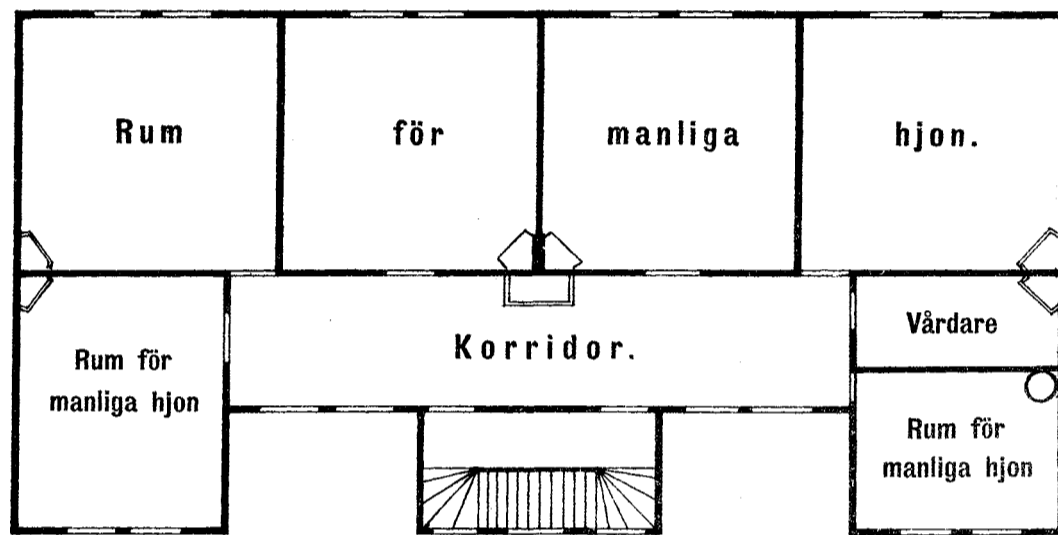
Situationsplan öfver Helsingfors stads Fattig- och arbetsgårds område.

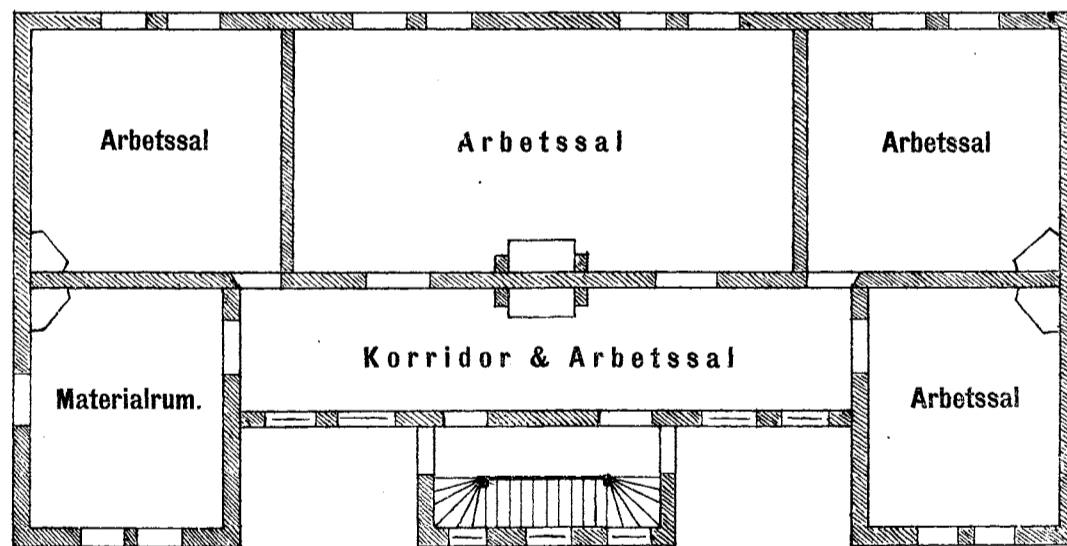
- A. Lasarettbyggnad
  - B. Ekonomiebyggnad
  - C. Barnhem
  - D. Östra flygelbyggnaden
  - E. Därvårdsbyggnad
  - F. Västra flygelbyggnaden
  - G. Lider
  - H. Flyttadt uthus
  - I. Nybyggnad för manliga hjon
  - K. Smédja och skjul
  - L. Latrin
  - M. Uppsyningsmansbostad
  - N. Hufvudbyggnad för arbetsinrätt.
-
- Stenhus
  - ▨ Äldre trähus
  - ▩ Nytt trähus

Förslag till ändring af byggnaderna å Helsingfors stads Fattig- och arbetsgård.

Nybyggnad för manliga hjon.
Öfre våningen.

Nedre våningen

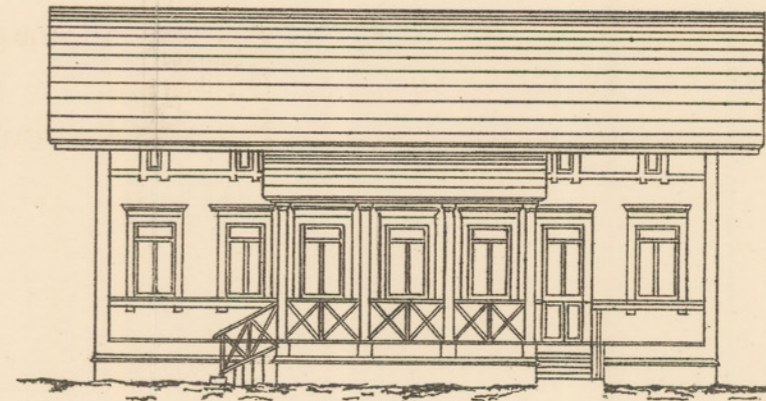
Fot.

Förslag till byggnader för en tilltänkt Arbetsinrättning för Helsingfors stad.

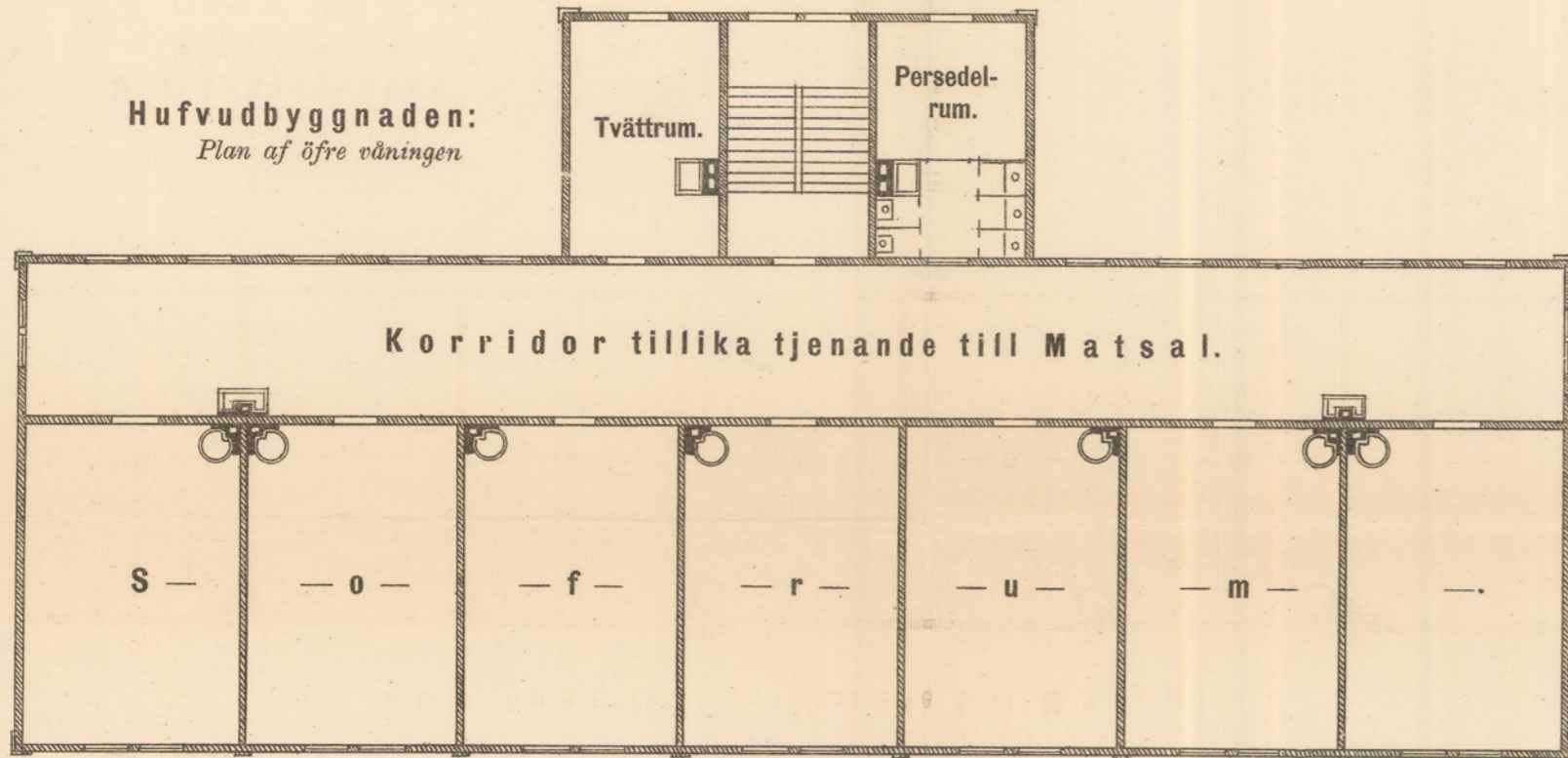
Façade mot landsvägen.
(Hufvudbyggnaden.)

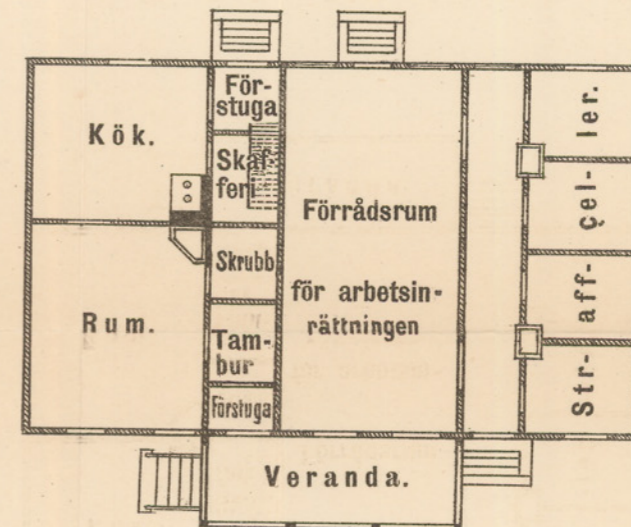
Uppsyningsmans bostad m. m.
Façade.

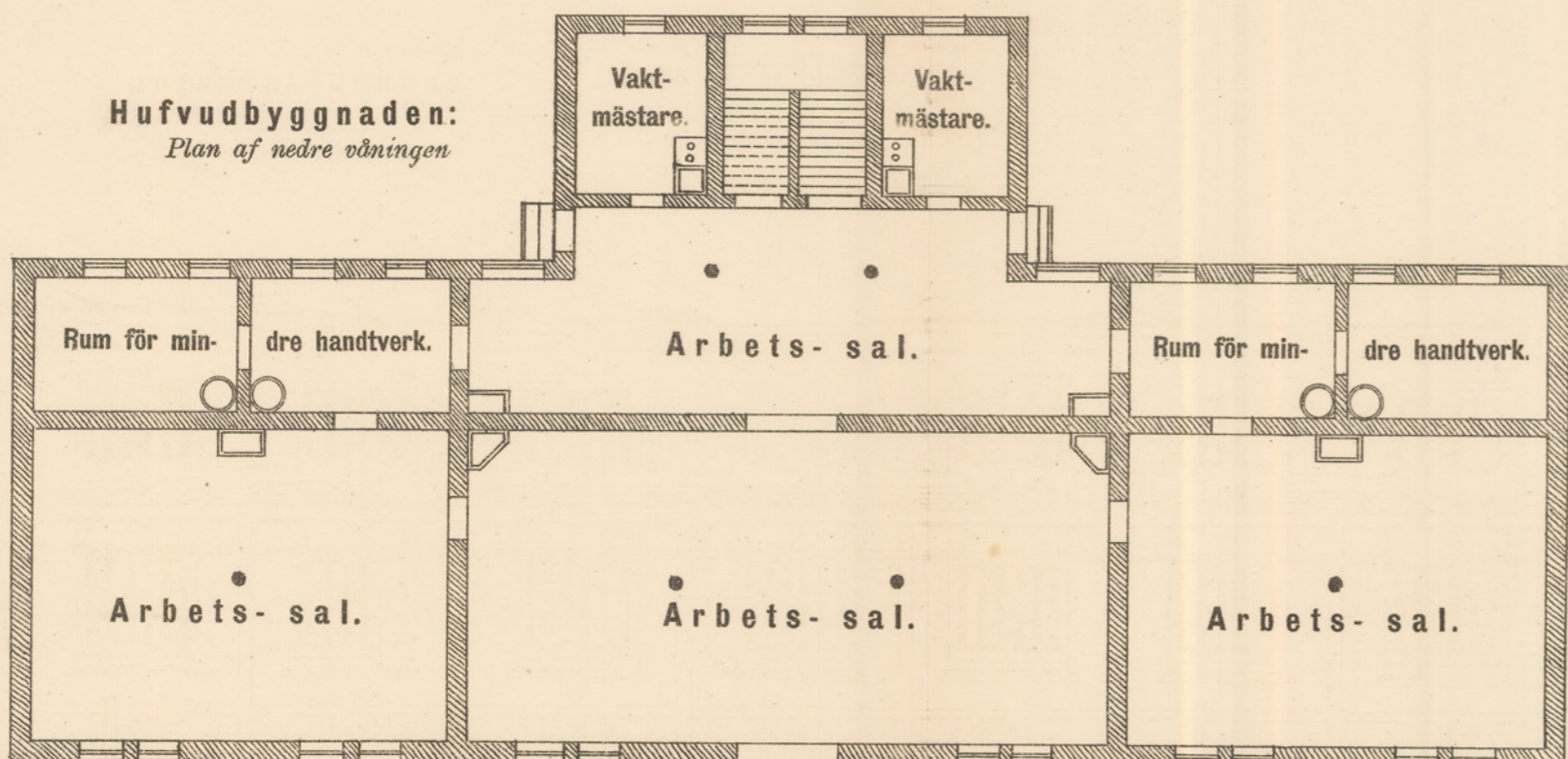
Hufvudbyggnaden:
Plan af öfre våningen

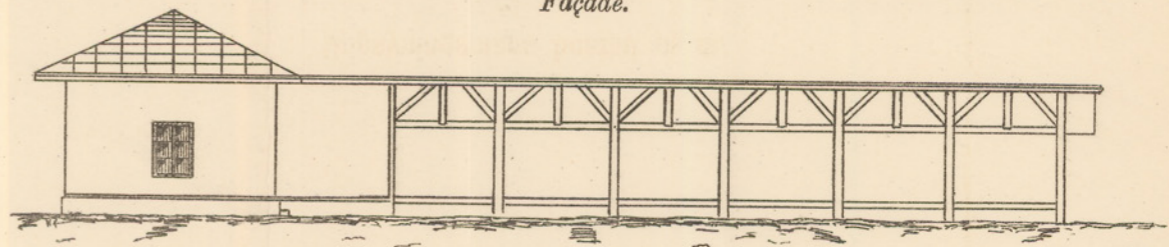
Uppsyningsmans bostad m. m.
Plan.

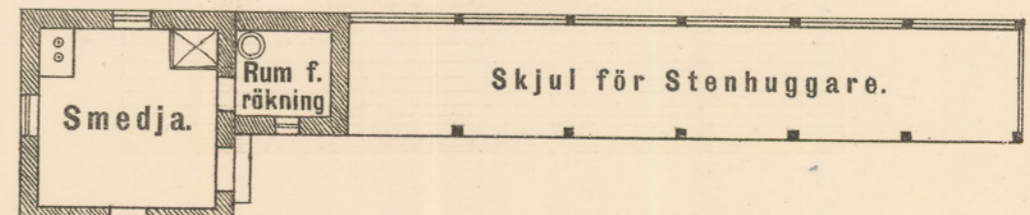
Hufvudbyggnaden:
Plan af nedre våningen

Smedja, rum för rökning af kläder samt skjul för stenhuggare.
Façade.

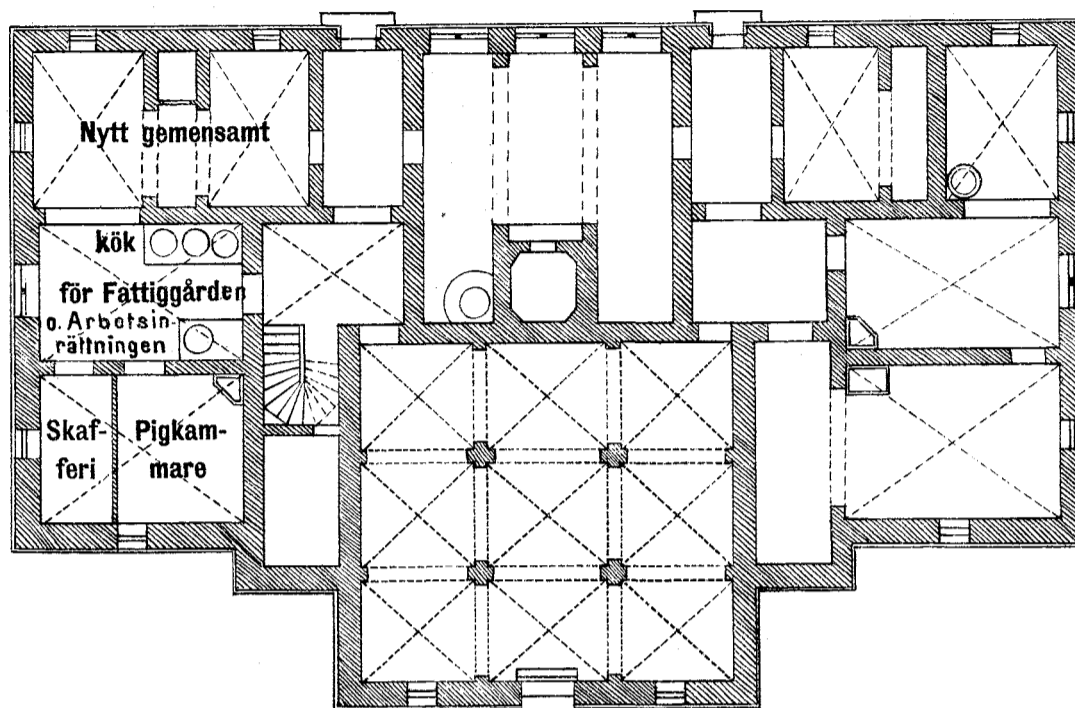
Plan.

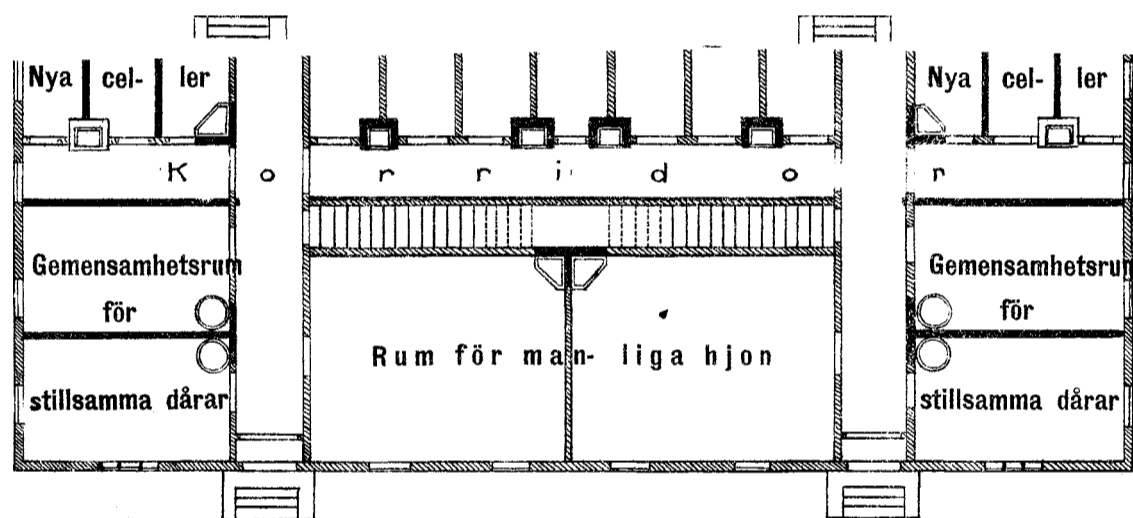
Fot 120 110 100 90 80 70 60 50 40 30 20 10 0 2 4 6 8 10

Förslag till ändring af byggnaderna å Helsingfors stads Fattig- och arbetsgård.

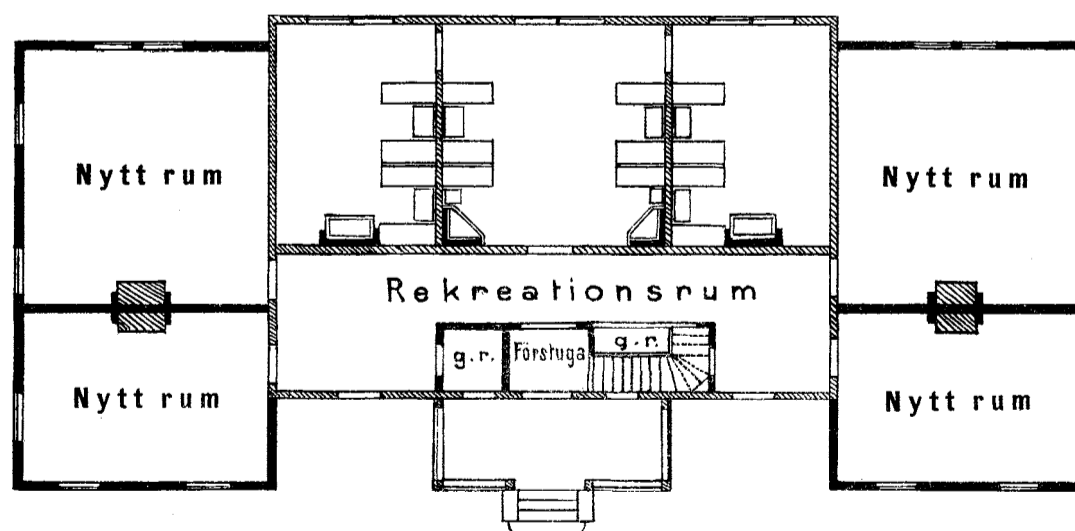
Subassement af Ekonomiebyggnaden.

Plan af östra flygelbyggnaden.

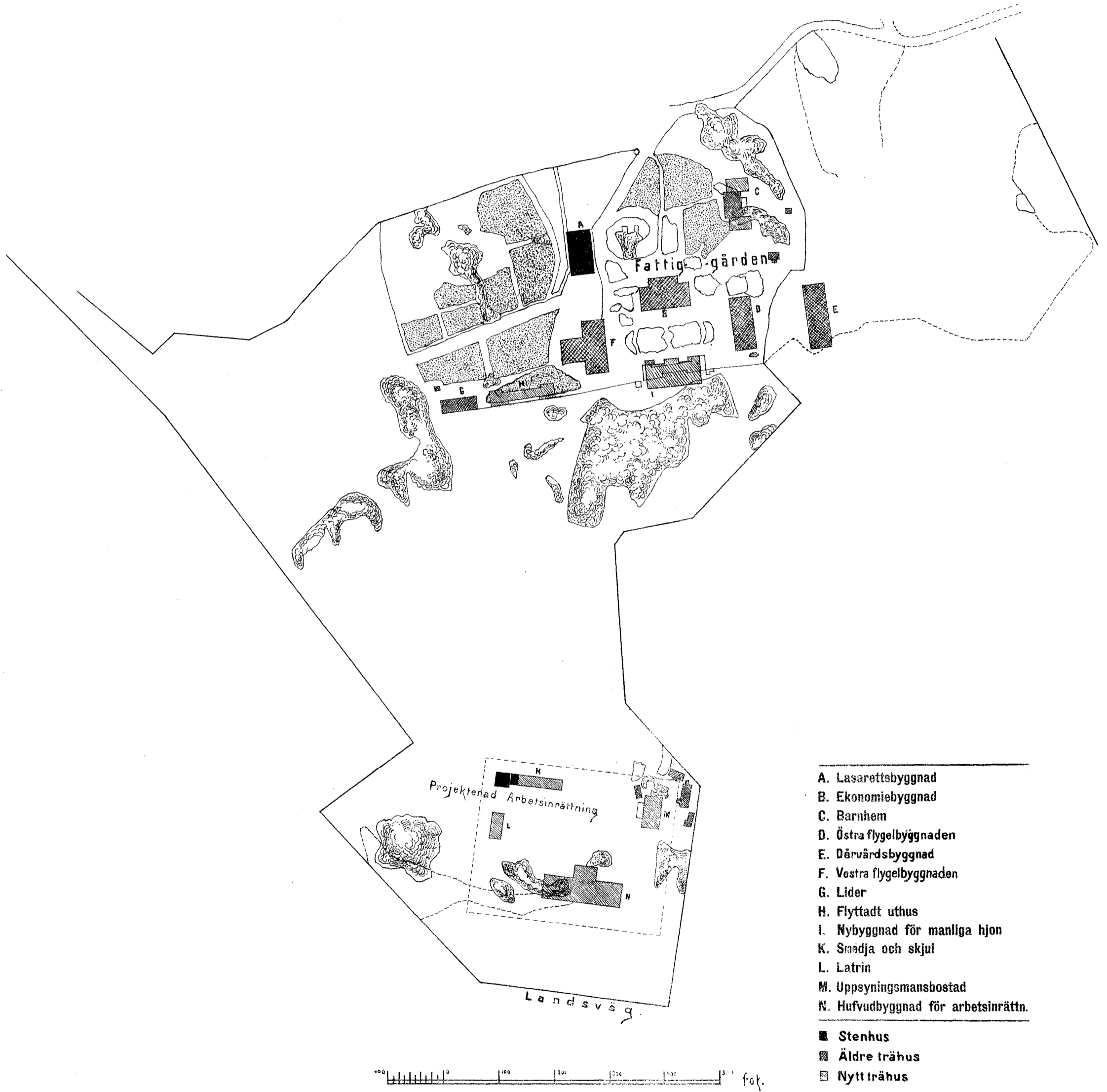
Plan af Barnhemmet.

— Nytt.
 ▨ Gammalt.

10 8 6 4 2 0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 Fot.

Situationsplan öfver Helsingfors stads Fattig- och arbetsgårds område.

- A. Lasarettbyggnad
  - B. Ekonomibyggnad
  - C. Barnhem
  - D. Östra flygelbyggnaden
  - E. Därvårdsbyggnad
  - F. Västra flygelbyggnaden
  - G. Läder
  - H. Flyttadt uthus
  - I. Nybyggnad för manliga hjon
  - K. Smedja och skjul
  - L. Latrin
  - M. Uppsyningsmansbostad
  - N. Hufvudbyggnad för arbetsinrättn.
-
- Stenhus
  - ▨ Äldre trähus
  - ▩ Nytt trähus

Utskottsbetänkande i fråga om åstadkommande af jernvägsförbindelse emellan statsjernvägarne och Helsingfors stads hamn.

Vid sammanträde den 20 innevarande Oktober beslöto Stadsfullmäktige i förstärkt antal, vid behandling af tryckta Utskottsbetänkandet N:o 9 för innevarande år, angående omreglering af Skatudden och dermed sammanhängande frågor, att tillsätta ett särskildt utskott, hvilket beträffande den af Stadsfullmäktige beslutna jernvägen från Tölö jernvägsbank till Skatudden och Södra hamnen egde taga under öfvervägande, såväl det af Helsingfors Köpmannamöte väckta förslaget om att den tillämnade jernvägen måtte utföras af staden på dess egen bekostnad, som ock huruvida staden för åvägabringandet af berörde jernvägsanläggning icke borde åtaga sig större uppoffringar än hvad det för frågan om Skatuddens omreglering tillsatta Utskottet föreslagit, samt derefter till Fullmäktige inkomma med utlåtande och förslag i saken.

Vid samma tillfälle blefvo undertecknade utsedde till ledamöter i detta nya utskott och få vi därför, till fullgörande af det sålunda erhållna uppdraget, anföra följande.

Såsom känt, föreslog det nyss nämnda, för Skatuddsfrågans behandling nedsatta, utskottet att Stadsfullmäktige skulle till hans Kejsleriga Majestät ingå med anhållan om att statsverket måtte för sin räkning utföra, underhålla och trafikera den ifrågasatta jernvägen från Tölö jernvägsbank till Skatudden jemte bispår från Skatuddan öfver kanalen till ett vagnsvändbord å Salutorget i hörnet af båthamnen, emot att staden kostnadsfritt afstode all härför nödig mark, äfvensom utförde alla sprängningsarbeten och nödiga terrasseringar å Skatudden. Att Styrelsen skulle se sig ega anledning att bifalla en dylik anhållan, ansåg Utskottet sannolikt såväl med hänsyn dertill att statsverket redan utfört eller stod i begrepp att utföra jernvägsspår till hamnarne vid åtskilliga mindre städer och ej syntes kunna lemna landets hufvudstad utan denna stora fördel, af hvilken båda parterne blefve lika väl betjenade, som ock i betraktande deraf att statsverket genom utförande af jernvägsspåret till Skatudden kunde derstädes förskaffa sig en bangård, hvilken blefve särskildt värdefull därför att utrymmet å den äldre bangården redan blifvit knappt och en inom kort med all säkerhet erforderlig utvidgning af densamma genom inkräkning å Kajsaniemi park icke vidare kunde ifrågakomma. Och nekas kan det icke, att ju ej statsjernvägarnes eget intresse af många skäl synes påkalla deras direkta förbindande med en hamn af den betydelse som Helsingfors, då ju veterligt är att bibanan till Sörnäs endast ofullstän-

digt förmår betjena behovet af en förbindelse mellan lands- och sjökommunikationen på orten.

Emellertid lärer, såvida Utskottet förmår rätt bedöma de rådande förhållandena, en hos Styrelsen framställd anhållan af nyssberörd beskaffenhet hafva mycket ringa utsigt att vinna gehör, och äfven hos landets representation synes ett uti nu nämnd riktning gående förslag utsatt för sannolikt afslag. Utskottet kan på grund häraf för sin del ej tillstyrka, det en vitalfråga för hufvudstaden, sådan som den förevarande, skulle göras beroende af så oberäknliga och i alla händelser tidsödande omgångar, som kunde blifva följden af ett antagande af Skatuddsutskottets förslag uti oförändrad form.

Icke heller det af Helsingfors Köpmannamöte framställda förslaget kan Utskottet anse rätt främja stadens bästa. Ty oafsedt att detta förslag påkallar uppoffringar från stadens sida för jernvägens åstadkommande, hvilka med afseende jemväl å statsverkets otvifvelaktiga fördel af jernvägsanläggningen icke synas behörigt motiverade, förutsätter förslaget äfven underhandlingar med statsverket angående anskaffande genom statsjernvägarnes bemedling af för jernvägens utförande nödigt material m. m., underhandlingar som kunna blifva långvariga nog. Och framför allt synes förslaget grundadt på ett antagande, hvilket, huru plausibelt det än må tyckas, dock icke på förhand kan anses obestridligt, nämligen det att statsverket utan vidare vore benäget att öfvertaga och trafikera en jernvägsanläggning, som icke anordnats i full öfverensstämmelse med dess möjliga önskingar och behof. Utskottet måste nämligen antaga för gifvet att icke heller Köpmannamötet afsett att den tilltänkta jernvägen skulle exploiteras af staden för egen räkning, ty en särskild jernvägsdrift å en så kort bana vore förenad med högst betydande kostnader och olägenheter.

Deremot skulle Utskottet såsom en lämplig och sannolikt från Styrelsens sida antaglig utväg för åstadkommande af den önskade jernvägsförbindelsen med stadens hamn vilja framhålla det tillvägagående, att Stadsfullmäktige väl skulle hos Styrelsen anhålla om den ifrågavarande jernvägens utförande, underhåll och trafikering för statsverkets räkning, men på samma gång utfästa sig att för jernvägsanläggningen ikläda sig uppoffringar, hvilka i högre grad, än de af Skatuddsutskottet förordade, skulle minska den kapitalutgift, som statsverket för banans utförande finge vidkännas. Genom ett dylikt förfarande blefve statsverket i tillfälle att anordna jernvägsanläggningen så att den jemväl motsvarade dess afsigter och behof, på samma gång staden tydligare lade i dagen den offervillighet, hvarpå anspråk möjligen kan göras för åvägabringandet af ett för dess kommersiela utveckling så verksamt vehikel, som ett hamnspår onekligen utgör. Storleken af de uppoffringar staden sålunda skulle åtaga sig för jernvägens åstadkommande kunde enligt Utskottets tanke lämpligast fixeras så att staden förbunde sig att kostnadsfritt afstå all för jernvägsanläggningen nödig mark samt derutöfver bidra med hälften af den för anläggningen nödiga kostnaden.

Hvad nu denna kostnad beträffar, uppgår den beräknade utgiften för banan till Skatudden enligt Skatuddsutskottets kostnadsförslag till 297,100 mark. Men häri är icke inberäknad kostnaden för 1,120 kubikfamnar bergsprängning, emedan den härigenom vunna stenmassan ansetts erforderlig för de för strandkajerna å Skatudden nödiga sänkkistorna och inberäknats i deras pris. Med tillägg af denna sprängningskostnad samt utgiften för bispåret till vändbordet vid Södra hamnen torde kostnaden för hela den nu i fråga varande jernvägsanläggningen kunna beräknas i rundt tal till 400,000 mark. Då det emellertid är möjligt att banans utförande genom statsverkets försorg och med syfte att göra densamma till en integrerande del af statsjernvägarne kunde betinga högre kostnader, men Stadsfullmäktige å andra sidan icke torde kunna binda staden vid en afgift af obegränsadt belopp, borde enligt Utskottets tanke ett maximum af 250,000 mark fixeras för stadens bidrag till jernvägsanläggningen.

Utskottet, som vågar hoppas att en anhållan i nu anfördt syfte skulle kunna röna bifall hos Styrelsen och eventuellt jemväl vinna godkännande af landets Ständer, får därför föreslå att förstärkte Stadsfullmäktige ville besluta:

att till Hans Kejsrerliga Majestät ingå med anhållan om att statsverket måtte för sin räkning omedelbart utföra samt underhålla och trafikera en jernväg från Tölö jernvägsbank till Skatudden jemte bispår från Skatudden öfver kanalen till ett vagnsvändbord å Salutorget i hörnet af båthamnen, emot att staden kostnadsfritt afstår all härför nödig mark och bidrager med hälften af den för jernvägsanläggningen nödiga kostnaden, dock högst med ett belopp af 250,000 mark.

Helsingfors i Oktober 1887.

E. Öhman.

**Rudolf Elving.
M. W. af Schultén.**

**J. W. Runeberg.
Th. Tallqvist.**

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebol:s tryckeri 1887.

Utskottsbetänkande i fråga om kvinnas valbarhet till ledamot och suppleant i stadens Fattigvårdsstyrelse.

Jemte skrifvelse från Magistraten af den 5 sistlidne Maj hafva Stadsfullmäktige mottagit en skrift af följande lydelse:

„Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Enligt § 8 af Reglementet för Fattigvården i Helsingfors, fastställt af Guvernören i länet den 12 Oktober 1880, gäller i afseende å valbarhet till ledamot och suppleant i stadens Fattigvårdsstyrelse, hvad i 27 och 28 §§ af Förordningen om kommunalförvaltning i stad, gifven den 8 December 1873, stadgas beträffande valbarhet till stadsfullmäktig. Deraf följer således, att kvinna för närvarande icke kan i Fattigvårdsstyrelsen inväljas. Emellertid föreskrifver nämnda förordning endast beträffande stadsfullmäktig samt ledamot i drätselkammare och i taxeringsnämnd, att de skola bland kommunens röstberättigade män utses. Af sådan anledning och då förordningen om kommunalförvaltning i stad således icke synes utesluta kvinna från valbarhet till de öfriga nämnder och styrelser, som Stadsfullmäktige enligt förordningens 4 § kunna tillsätta, anhålla undertecknade, medlemmar af denna Helsingfors kommun, att Stadsfullmäktige ville gå i författning derom, att det hinder, som förberörda reglemente ställer emot kvinnas valbarhet till ledamot och suppleant i Fattigvårdsstyrelsen, blefve undanröjdt, helst ifrågavarande stadgande i Reglementet icke heller har stöd i Förordningen af den 17 Mars 1879 angående allmänna fattigvården i landet. Helsingfors den 4 Maj 1887.

Natalia Procopé.
Armida de la Chapelle.

Rob. Ehrnrooth.
Wilhelmina Munck.
Adelaide Gadd.
E. v. Haartman.

Fanny Palmén.
Felix v. Willebrand,
verkligt statsråd.

Fanny von Born.
K. Leonard Lindeberg.
G. W. Edlund.
A. H. Chydenius.“

Vid föredragning af detta ärende hos Stadsfullmäktige den 17 Maj beslöto Fullmäktige öfverlemna åt ett utskott, till hvars medlemmar undertecknade blefvo

utsedde, att afgifva utlåtande angående den i förestående skrift framställda anhållan; och får Utskottet med anledning häraf anföra följande:

Såsom i ofvanstående skrift redan framhållits, bestämmer § 8 i nuvarande reglementet för fattigvården i Helsingfors stad, att i afseende å valbarhet till ledamot och suppleant i fattigvårdsstyrelse skall gälla hvad i §§ 27 och 28 i förordningen om kommunalförvaltning i stad af den 8 December 1873 stadgas angående valbarhet till stadsfullmäktig, hvarför, och då endast män kunna väljas till stadsfullmäktige, qvinna icke kan utses till medlem af fattigvårdsstyrelsen. Den för städerna gällande allmänna kommunalförfattningen af 1873 och förordningen om allmänna fattigvården af den 17 Mars 1879 innehålla deremot icke några uttryckliga bestämmingar om kvalifikationerna hos dem, som kunna väljas till ledamöter eller suppleanter i fattigvårdsstyrelse i stad*), och hvad särskildt den förra af dessa tvänne författningar angår, så saknar densamma hvarje stadgande om valbarhet till nämnder i allmänhet; de enda föreskrifter, som der ingå, gälla blott drätselkammare och pröfningsnämnd.

Förevarande till Stadsfullmäktige inlemnade anhållan grundar sig uppå den uppfattning, att kommunalförfattningen af 1873 och förordningen om allmänna fattigvården af 1879 icke lade hinder i vägen för qvinnas valbarhet till fattigvårdsstyrelse i stad, ithy att, då de icke innehålla ett uttryckligt förbud emot hennes inväljande i sådan nämnd, de måste anses tillåta detsamma. Det enda hindret vore sålunda § 8 i Helsingfors stads fattigvårdsreglemente, och petitionärerne hemställa därför om denna paragrafs förändring eller upphäfvande. Utskottet kan dock icke förena sig om denna tolkning af vår gällande rätt. Det synes nämligen Utskottet, att frånvaron af närmare bestämmelser, såväl i kommunalförfattningen som i allmänna fattigvårdslagen, angående valbarhet till fattigvårdsstyrelse eller andra icke särskildt undantagna nämnder, icke omedelbart berättigar till den slutsats, att jemväl qvinna vore valbar. Fastmer håller Utskottet för, att denna lagarnes tystnad bör så uppfattas, att qvinna icke kan väljas i sådan nämnd, som stadsfullmäktige på grund af kommunalförfattningen ega tillsätta.

Till stöd för denna sin åsigt vill Utskottet framhålla, att i alla de fall der nu gällande kommunalförfattningar såväl för landet som städerna uttala sig om kvalifikationerna för valbarhet till fullmäktig eller till ledamot i nämnd, den fordran uttryckligen uppställes att den valde skall vara man. Så föreskrifver förordningen af den 6 Februari 1865 att på landet kommunalstämmans ordförande och viceordförande, kommunalnämndens ordförande och ledamöter samt kommunalfullmäktige skola väljas bland manlige medlemmar i kommunen; förordningen af den 8 December 1873 bestämmer att i stad stadsfullmäktiges och drätselkammarens ordförande och ledamöter samt ledamöterna i pröfningsnämnden skola ut-

*) K. F. af den 17 Mars 1879 stadgar att till fattigvårdsstyrelse på landet endast kunna väljas män.

ses bland kommunens röstberättigade män. Enahanda stadganden ingå uti de svenska kommunallagarne för landet och för städerna af den 21 Mars 1862, hvilka lagar, såsom kändt, i väsentlig grad utgjort förebilder för motsvarande författningar i vårt land.

Redan den omständigheten att, såsnart någon nämnds sammansättning särskildt omnämnes, författningarne städse föreskrifva att blott män kunna väljas till densamma, synes Utskottet tala för, att lagstiftaren sannolikt icke velat medgifva qvinna sådan valbarhet, hvarom nu är fråga. Det är icke antagligt att de fall, då det särskildt föreskrifves att till nämnderna skola väljas blott män, vore undantag från en allmännare regel, enligt hvilken qvinna vore valbar i kommunala nämnder, ty lagstiftaren hade med all säkerhet då antydt denna allmänna regel, så mycket hellre som han funnit skäl att i hvardera kommunalförfattningen särskildt framhålla, att qvinna egde *rösträtt* i kommunala frågor.

Äfven andra omständigheter styrka Utskottet i denna uppfattning. I och för den kommunala beskattningen skall årligen af rådhusstämma utses en nämnd af taxeringsmän. Författningen bestämmer endast att dessa taxeringsmän skola utses dels bland dem som drifva näring eller rörelse, dels bland dem som hafva lön, pension eller annan inkomst, och dels bland dem som ega fastighet, men den uttalar sig icke vidare om valbarheten. Namnet „taxeringsmän“ ensamt för sig torde icke kunna anses utesluta qvinna från taxeringsnämnden, emedan språkbruket medgifver att med taxeringsman äfven betecknas qvinna. Men kommunalförfattningen stadgar om pröfningsnämnden, att de dertill särskildt valde personer skola vara män, och då man icke kan förutsätta att lagstiftaren velat uppställa andra fordringar på valbarhet till denna nämnd än till taxeringsnämnden, torde man vara berättigad att antaga, det äfven till taxeringsnämnden, *ehuru författningen derom intet säger*, kunna väljas blott manliga medlemmar af kommunen. Det förtjenar jemväl att framhållas hurusom, i fall man ansåge nu gällande kommunalförfattningar tillåta val af qvinna till alla icke särskildt undantagna nämnder, man äfven dermed måste anse qvinna skyldig att på samma sätt som man åtaga sig dylikt uppdrag, då någon särskild rättighet för henne att afsäga sig ett sådant val icke i författningarne omnämnts. För Utskottet synes det ganska tvifvelaktigt, att lagstiftaren skulle velat ålägga qvinnorna denna *skyldighet*. Äfven der rättigheten att väljas i nämnder medgäfves qvinna, torde särskilda förhållanden åtminstone tillsvidare påkalla att skyldigheten att emottaga dessa kommunala uppdrag icke utsträcker i samma mån till röstberättigade qvinnor som till män.

I Sverige, der de gällande lagbestämningarne i detta hänseende i det allra närmaste likna de hos oss bestående, har man jemväl ansett lagarnes tystnad beträffande qvinnas valbarhet till kommunala nämnder icke betyda, att hon härutinnan vore likställd med mannen, utan har man tvärtom trott sig böra i lagstiftningsväg uttryckligen fastställa principen om denna hennes valbarhet, särskildt

till fattigvårdsstyrelse. Sistlidne vår beslöt nämligen Riksdagen, i anledning af väckt motion, anhålla „det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring i gällande lagstiftning, att hinder icke må möta för att i kommunala angelägenheter röstberättigad qvinna må kunna såväl i stad som på landet inväljas till ledamot — — af fattigvårdsstyrelse, der denna å landet ej utgöres af kommunalnämnd“.

Enär det af undertecknarene af förevarande anhållan framställda önskningsmålet, om beredande af möjlighet för qvinna att blifva invald till ledamot eller suppleant i stadens fattigvårdsstyrelse, på nu anförda skäl, enligt utskottets tanke, icke kan vinnas genom ändring af omordade § 8 i Reglementet för stadens fattigvård, — hvilket föröfrigt blifvit granskadt och godkänt af dåvarande Stadsfullmäktige och således måste anses vara ett uttryck af den uppfattning, som Stadsfullmäktige då hyste om bestämmingarne i gällande lagar och förordningar uti ifrågavarande afseende —, anser sig utskottet ega anledning föreslå

att Stadsfullmäktige ville låta med åtgärd i det af petitionärerne antydda syfte tillsvidare anstå.

Men då utskottet äfven för sin del är öfvertygad om att det vore till väsentligt gagn för samhället, om jemväl qvinna kunde inväljas i de af Stadsfullmäktige på grund af § 4 i kommunalförfattningen för städerna utsedda styrelser och nämnder, emedan qvinnan genom naturlig fallenhet och beskaffenhet af de sysselsättningar, åt hvilka hon i allmänhet egnar sig, är ganska lämplig för fullgörandet af de skyldigheter, som äro ålagda några af dessa styrelser, särskildt Fattigvårdsstyrelsen, får Utskottet hemställa, huruvida ej Stadsfullmäktige ville besluta:

att hos de för staden utsedde representanter i Borgareståndet vid nästinstundande landtdag anhålla, det de ville hos landets Ständer väcka förslag om förändring af gällande lagstiftning i nyss anfördt syfte.

En reservation bifogas.
Helsingfors, den 31 Oktober 1887.

Isak Fellman.

Ludvig Bengelsdorff.

Karl Langenskiöld.

Reservation.

Uti föreliggande, till Utskottets utlåtande hänskjutna fråga, huruvida qvinna enligt gällande lag är valbar till ledamot i fattigvårdsstyrelse i stad, eller icke, har Utskottets flertal ansett att „lagarnes tystnad bör så förstås, att qvinna icke kan väljas i sådan nämnd, som stadsfullmäktige på grund af kommunalförfattningen ega tillsätta“. För min del skulle jag icke vilja läsa lagen så, utan tvärtom i allo ansluta mig till det åskådningssätt, som funnit sitt uttryck i den till Stadsfullmäktige i ämnet öfverlemnade skrift, hvarom här är fråga. Att utaf, bland annat, den omständighet, att till stadsfullmäktige likasom ock till medlemmar i kommunalstyrelserna på landet endast män äro valbara, vilja draga den slutsats, att kvinnor icke heller kunna inväljas i nämnder eller styrelser, som af stadsfullmäktige tillsätts, och således icke heller fattigvårdsstyrelse i stad, synes mig vara fullkomligt oberättigadt. Ty medan den verksamhet, som åligger kommunalstyrelser och stadsfullmäktige, omfattar alla områden af den kommunala sjelfstyrelsen, äro deremot hvarje särskild, under stadsfullmäktige subordinerande nämnds funktioner öfverhufvud begränsade till ett jemförelsevis inskränktare område, om ock medgifvas måste att för en del af dessa nämnder, såsom t. ex. drätselkammare och taxeringsnämnd, erfordras personer med stor praktisk erfarenhet och sakkännedom. De kvalifikationer, som kunna böra förutsättas hos en stadsfullmäktig eller ledamot i någondera af nyssberörda nämnder, äro derföre ingalunda i samma mån erforderliga för ledamöterna i hvarje annan nämnd, för hvilka tvärtom helt andra egenskaper kunna vara af nöden. Då lagstiftaren alltså icke velat tillåta hvarje valberättigad medlem i en kommun att deltaga i ledningen af hela den kommunala sjelfstyrelsen eller någon särskild branche af densamma, är väl dermed ingalunda sagdt, att de medlemmar, hvilka sådant är förmenadt, äfven skola vara uteslutna från ledningen af hvarje förvaltnings detalj. Gamla, segslitna historiska förhållanden hafva visserligen bidragit till grundläggandet af den enligt min uppfattning åtminstone numera oriktiga åsigt, som torde af mången hysas, att qvinnan endast i de fall, der uttryckligt lagstadgande för sådant kan uppvisas, får användas i offentliga uppdrag. Men det oaktadt har qvinnan, tidigare faktiskt utestängd från all offentlig verksamhet, utan att någon genom begge statsmakternas medverkan tillkommen lag derom emanerat och utan att sådant visats stå i strid med bestående rätt, efterhand funnit användning i en mängd offentliga värf, ja kvinnor hafva jemväl hos oss utnämnts till, och innehafva äfven för närvarande ordinarie statstjenster. Mig veterligen har icke heller någon funnit det vara stridande mot gällande rättsordning, att kvinnor invalts till ledamöter i skolråd, ett uppdrag, som, om institutionens tillvaro också icke grundar sig på kommunalförfattningarne, dock innefattar ett kommunalt förtroende. Hvarföre skulle då icke en enahanda utveckling på det kommunala området i allmänhet vara både laglig och berättigad i de fall, der lag icke uttryckligen motsätter sig sådant?

Men hvad särskildt angår tolkningen af stadgandena i städernas kommunalförfattning, bör man ihågkomma, att denna författning berättigar qvinna att deltaga i kommunala val. Och då det väl måste anses gälla såsom allmän regel på alla de verksamhetsområden, för hvilka särskilda kompetensprof icke äro föreskrifna, att den, som är valberättigad, också är valbar till alla de uppdrag, för hvilka annat icke uttryckligen stadgats, kan jag för min del icke annat finna, än att vid rådhusstämma röstberättigad qvinna är till ledamot i fattigvårdsstyrelse i stad valbar och således äfven, lika med man, skyldig att sådant uppdrag emottaga, der hon icke kan anföra laga ursäkt. Men, man må i sjelfva saken hysa hvilken åsigt som helst, oberättigadt och omotiveradt måste det i hvarje fall anses vara, att i reglementet för stadens fattigvård uti ifrågavarande afseende inryckts en inskränkande bestämning, som icke har stöd i uttryckligt stadgande uti kommunalförfattningen, hvars föreskrifter tvärtom borde få vara enda rättsnöret för bedömandet af frågan om den enas eller andras valbarhet till kommunala förtroendeuppdrag.

Beträffande slutligen den i Utskottets betänkande berörda behandlingen af en enahanda fråga i svenska Riksdagen, så har väl innevarande års Riksdag, der frågan väcktes i motionsväg, beslutit att hos Kongl. M:t anhålla att lagförslag i ämnet måtte Riksdagen föreläggas. Men å andra sidan har Riksdagen, som i likhet med dess lagutskott egnat frågan en så summarisk behandling, att dervid icke ens försök gjorts att utreda dess rättsliga sida, ingalunda uttalat någon bestämd åsigt om hvad svensk lag för närvarande i ämnet stadgar. I riksdagens till Konungen aflåtna skrifvelse af den 28 juni 1887 yttras nemligen:

„Hvad härvid först angår frågan om qvinnas inväljande i fattigvårdsstyrelse, torde det väl icke vara fullt klart, att nu gällande lagstiftning lägger bestämdt hinder i vägen härför, der nemligen fattigvårdsstyrelsen ej utgöres af kommunalnämnden. I förordningen angående fattigvården förekommer icke någon bestämmelse, som i ock för sig utesluter möjligheten, att qvinna skulle kunna i fattigvårdsstyrelse inväljas. Deremot har man i den omständighet, att i kommunalnämnd, som enligt § 10 mom. 1 af nämnda förordning skall å landet utgöra fattigvårdsstyrelse, der fattigvårdssamhället ej annorlunda förordnar, endast män kunna inväljas, sökt ett stöd för det antagande, att fattigvårdsstyrelse, äfven i stad och der särskild sådan å landet finnes, skall bestå uteslutande af män*.) Utan att nu närmare inlåta sig på tolkningen af ifrågavarande bestämmelser anser Riksdagen, att qvinnors inväljande i fattigvårdsstyrelse skulle kunna vara samhället till ganska väsentligt gagn“.

---

*) Ett enahanda stadgande förekommer i 12 § af hos oss gällande förordning, angående allmänna fattigvården, af den 17 Mars 1879. För min del skulle jag deraf vilja draga en rakt motsatt slutsats, eller att, då förordningen i detta afseende ingenting stadgar om valbarhet till ledamot af fattigvårdsstyrelse i stad, nämnda inskränkning der icke heller är gällande.

För öfrigt uttalades af enskilda talare uttryckligen äfven den åsigt att gällande svensk lag icke lade något hinder i vägen för kvinnas val till ledamot i fattigvårdsstyrelse. Sjelfva lagutskottets ordförande, som dock var emot „att med tvång draga kvinnan in i det kommunala lifvet“ ansåg att Riksdagen „för närvarande“ icke borde vidtaga någon åtgärd i frågan, enär den icke vore behöflig om det skulle visa sig att Kongl. M:t gillar ett öfverklagadt val, hvarigenom en kvinna blifvit utsedd till ledamot i fattigvårdsstyrelse, tilläggande dervid, att man ju sett en så pass vigtig förändring inom kyrkolagstiftningens område på lagskipningsväg genomföras, som t. ex. den, att kvinna är berättigad att söka och erhålla klockaretjenst.

Nu ifrågavarande stadgande ingår i 8 § 4 mom. af gällande reglemente för fattigvården i Helsingfors, hvilket mom. är sålydande:

„Val af ledamöter och suppleanter i Fattigvårdsstyrelsen i enlighet med detta reglemente sker första gången inom en månad efter det Stadsfullmäktige erhållit del af reglementets fastställelse och gälle i afseende å valbarhet hvad i §§ 27 och 28 af Förordningen om kommunalförvaltningen i stad af den 8 December 1873 i afseende å Stadsfullmäktige är föreskrifvet“.

På grund af hvad jag haft äran här ofvan anföra, får jag derföre vördsam samt föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att hos Guvernören i länet anhålla om upphäfvande af 4 mom. 8 § i reglementet för Fattigvården i Helsingfors, fastställt den 12 Oktober 1880, för så vidt der stadgas om valbarhet, samt således från och med orden „och gälle“ till momentets slut.

Isak Fellman.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebol:s tryckeri 1887.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors

den 28 Oktober 1887.

N:o 212.

*Utlåtande af Drätselkammaren angående särskilda auk-
tionsverket rörande frågor.**Till Helsingfors Stadsfullmäktige.*

Med anledning af en utaf stadens revisorer i deras berättelse öfver verkställd granskning af stadens räkenskaper för år 1884 framställd anmärkning derom, att Auktionskammaren, ehuru afsedd att vara en inkomstgifvande inrättning, dock inbragt endast en mindre del af den hyra, hvartill dess lokal måste värderas, hafva Stadsfullmäktige, i skrifvelse af den 3 November 1885, uppdragit åt Drätselkammaren att taga under öfvervägande och föreslå lämpliga åtgärder till afhjelpande af det antydda missförhållandet samt att, efter tagen kännedom af gällande författningar i ämnet, undersöka och till Fullmäktige inkomma med yttrande, huruvida icke särskilda förändringar i nämnda författningar vore af tidsförhållandena påkallade.

Vidare, och sedan Direktionen för Helsingfors pantaktiebolag uti en till Kejsrerliga Senaten ingifven skrift i underdånighet anhållit om tillstånd för nämnda bolag att, oberoende af stadens auktionsverk, uti bolagets egna lokaler och genom sina egna tjänstemän offentligen å auktion försälja sådant pantgods, som icke inom den bestämda förfallotiden utlösts och derföre hemfallit till försäljning, hafva Fullmäktige, hvilkas underdåniga yttrande öfver ansökningen inforrats, i remiss af den 5 Oktober 1886, äskat utlåtande af Drätselkammaren i ärendet.

Slutligen hafva Fullmäktige ock, i remiss af den 15 Januari 1887, anmodat kammaren att till Fullmäktige inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af Fullmäktiges för Handelsföreningen i Helsingfors underdåniga ansökan om sådan ändring af § 2 i det af Kejsrerliga Senaten den 16 Maj 1883 fastställda reglemente för börsauktioner härstädes, att s. k. varubörsauktioner kunde få förrättas jemväl i magasin eller på upplagsplats, der varorna vore förvarade eller upplagda. — I anledning af denna ansökning hade nemligen Stadsfullmäktige, i saken hörde, uti underdånigt utlåtande af den 22 Juni 1886 anmält, att från Stadsfullmäktiges sida något icke vore att anmärka emot den ifrågasatta ändringen, men deremot hade icke allenast stadens Magistrat afstyrkt sagda ändring eller tillägg „på den grund, att auktionsverket, som enligt gällande Instruktion eger försälja allt gods, som i staden å utrop, yare sig frivilligt eller exekutivt, föryttras, genom ändringen komme att lida en så stor minskning i den inkomst, som utgör tjänstemännens och betjentes vid auktionsverket enda och

ingalunda för höga aflöning, att dugliga och pålitliga funktionärer vid detta, åtminstone för exekutiv försäljning oundvikliga verk sannolikt icke vidare kunde erhållas, utan ock Guvernörsembetet i länet likaledes motsagt den föreslagna ändringen i reglementet, såvida icke Stadsfullmäktige anslog nödiga medel till auktionsverkets upprätthållande, oberoende af de provisioner, detta nu hade att påräkna. Och till följd häraf har Kejsarliga Senaten, genom nu förevarande remiss från dess Civilexpedition af den 19 November 1886, ytterligare infortrat såväl auktionsverkets underdåniga yttrande i ärendet, som ock Stadsfullmäktiges och Magistratens deraf föranledda underdåniga utlåtanden. Omförmälda yttrande af auktionsverket har ock allaredan afgifvits; och inhemtas deraf hurusom verkets tjänstemän och betjente, under återopande af den för Auktionskammaren i staden den 1 Mars 1759 fastställda „Instruktion“, som förbjuder alla auktioner inom stadens område „igenom andra än de till auktionernas förrättande af Magistraten vederbörligen förordnade personer“ och tillförsäkrar ordinarie auktionskammaren „den vanliga auktionsprovisionen“ äfven från sådan dagligen försäld egendom, framhållit att nyssbemälda tjänstemän och betjente under sjelffallen förutsättning af detta påbuds fullt gällande kraft tillträdit sina befattningar utan något slags annan aflöning, än förberörda auktionsprovision. I anseende härtill och då, om Handelsförningens ofvan nämnda anhållan bifölles, sådant skulle medföra en menlig inverkan å sagde tjänstemäns och betjentes ekonomiska existens, hafva desse motsagt samma anhållan.

Till följd af de sålunda från Stadsfullmäktige erhållna uppdragen har Drätselkammaren sett sig föranlåten att söka åstadkomma närmare utredning om såväl grunden för stadens befogenhet i afseende å auktionsväsendet och innehållet af hit hörande bestämningar som ock den betydelse, detsamma kan ega för stadens ekonomi. För sådant ändamål hafva de spörsmål, öfver hvilka Drätselkammaren har att i ofvan anförd måtte yttra sig, varit öfverlemnade till behandling af ett särskildt utskott, hvilken omständighet i förening med den tidsutdrägt, som erfordrats för inhämtande af nödiga upplysningar från särskilda håll samt för infående af yttrande från Auktionskammaren öfver Helsingfors Pantaktiebolags ofvan berörda ansökan äfvensom för utförande af de i saken påkallade underhandlingarna med auktionsverket, föranledt, att Drätselkammaren icke tidigare, än nu, sett sig i tillfälle att afgifva efterföljande utlåtande.

En kort öfverblick å gången af lagstiftningen i förevarande ämne torde till först vara på sin plats.

De tidigaste stadganden, angående auktionsväsendets reglering i städerna torde vara de, hvilka år 1674 meddelades rörande „Auktions- och adressecammaren i Stockholm, och genom resolutionerna å städernas besvär af 1680 och 1723 medgafs derefter inrättandet af auktionsverk äfven i öfriga städer. Dessa första auktionsinrättningar organiserades till en början af enskilda personer, men innan kort blefvo de, för erhållande af större auktoritet, ställda under offentlig tillsyn och kontroll. I sådant afseende föreskrefs genom resolutionen å städernas besvär af den 12 Juli 1731, att auktionsverkens tjänstemän och betjente skulle vara edsvurne män samt att tvenne ma-

gistratspersoner borde vid alla auktioner i städerna vara tillstädes för att öfvervaka den lagliga tillgången. Härigenom blefvo kommunerna ekonomiskt intresserade i auktionsväsendet, i det att auktionsprovisionerna kommo att utgöra bidrag till Magistratens aflöning; och derefter dröjde det ej länge innan städerna för sina auktionsinrättningar förvärfvade sig monopol å all auktionsrörelse inom staden. Sålunda blefvo, samtidigt med det regeringen genom särskilda författningar (såsom resolutionen å allmogens besvär af 1734) betryggade allmogens fullständiga frihet att föranstalta offentliga auktioner, stränga förbud utfärdade mot auktioners hållande inom städerna af andra än vederbörande auktionsverk. Tidigast skedde detta i 1734 års stadga om auktionsverket i Stockholm; och derefter upprepades förbudet i öfriga likartade publikationer, bland annat i den instruktion för Auktionskammaren i Helsingfors, som den 1 Mars 1759 af Kongl. Majestät stadfästades.

Det auktionensmonopol, som sålunda blef infördt i städerna, har både i Sverige och hos oss orubbadt kvarstått till närvarande tid. För icke längesedan har visserligen i Sverige uttalats tvifvelsmål, huruvida ej denna städerna förbehållna uteslutande rätt till auktioners hållande inom deras områden strider mot det i Sveriges gällande regeringsform ingående förbudet mot fastställande af hvarje slags monopol samt mot den i nämnda land genom 1864 års näringslag införda allmänna näringsfriheten. Men dessa betänkligheter kunna åtminstone ej i vårt land hafva någon tillämplighet, ty det äfven hos oss gällande, i § 2 af Kongl. försäkran till Rikets borgerskap och städerna i allmänhet af den 23 Februari 1789 stadgade förbudet mot monopoliers meddelande å handel och rörelse har klarligen icke i något fall kunnat verka till upphäfvande af det ifrågavarande, sedan en föregående tid lagligen bestående privilegiet; och, ehuru vår näringslag af 1879 till sina hufvuddrag liknar den svenska författningen, har den, i motsats till den sednare, icke underlåtit att upptaga mäklareyrket bland de näringar, hvilka ej genom näringslagen blifvit frigifna, utan fortfarande äro underkastade tidigare inskränkande bestämningar. Hos oss måste derföre auktionsväsendet i städerna fortfarande betraktas såsom en dem förbehållen inkomstgifvande rättighet, hvilken ej utan städernas begifvande kan dem fråntagas.

Den ofvannämnda instruktionen af den 1 Mars 1759 för auktionskammaren i Helsingfors är allt ännu, dock med ändring i särskilda delar, härstädes gällande; och får Drättselkammaren härhos bilägga en styrkt afskrift af densamma. De ändringar, som i sagda instruktion blifvit vidtagna, torde i hufvudsak vara endast de, hvilka Drättselkammaren nu går att uppräknas, dervid beklagande att kammaren, oaktadt gjorda efterforskningar, icke blifvit i tillfälle att, närmare än som sker, uppgifva, när och på hvad sätt dessa ändringar kommit till stånd.

Uti bestämningen i § 1 af instruktionen derom att, likmätigt 13 § uti 1731 års Kongl. resolution på städernas allmänna besvär, tvenne magistratspersoner härstädes, „som till detta Adressevärks handterande pröfvades vara de skickligaste och säkraste,“ skulle till direktörer deröfver förordnas, skedde i slutet af 1860 eller början af 1870 talet genom beslut af samfälta Magistraten den ändring, att direktörsbefattningen vid

auktionskammaren skulle handhafvas af endast rådmän vid Magistraten (på afdelning) och af desse i tur, hvarföre och då nämnde rådmän voro fyra till antalet, ombyte af direktör kom att ega rum fyra gånger om året, såsom fallet också allt fortfarande är, ehuru rådmännens vid Magistraten antal inskränkts till tre. Med direktörsombytes inträffande kvartalsvis sammanhängande ock införandet af kvartals-inventeringar å auktionskammaren i stället för den enda inventering, som i § 10 var föreskrifven att vid årets slut derstädes anställas.

I stället för att, enligt § 2, auktionsdirektörerna skulle hafva sig till biträde, utom andre, „en ständig vaktmästare“ jemte de af stadsbetjenterna, som till handtlangandet vid auktionen blifva utsedde och förordnade“ och hvilka enligt § 15 borde vara tvenne till antalet, blefvo år 1866 två vaktmästare derstädes anstälde, hvaremot anlittandet af stadsbetjente för ändamålet, hvilket redan dertöföinnan visat sig icke kunna ske utan olägenhet, helt och hållet upphörde.

Förutom det undantag från förbudet i § 3 mot egendoms bortauktionering anordnades, än förmedelst auktionskammaren, som gjorts genom det den 16 Maj 1883 fastställda reglementet för börsauktioner härstädes, hafva jemväl stadens s. k. odisponerade tomter, med förbigående af auktionskammaren, på auktion föröyttrats, förut inför Magistraten, men, sedan Drättselkammarens tillkomst, inför denne.

Beloppet af den i § 12 stadgade auktionsprovisionen finnes uti taxan för tolags- m. fl. afgifter för den 19 Juni 1851 närmare bestämdt sålunda, att: „för försäljning af fast egendom och skeppsparter uppbäres $1\frac{1}{2}$ procent; af guld, silfver, juveler, salt, vin, spannmål, tyger, kläden, metaller, trävirke och kolonialvaror 2 procent, samt af all annan lösegendom 3 procent, utan att slagafgift dervid får beräknas“. Men i September 1869 vidtogs häri den ändring, att provisionen för försäljning af aktier och obligationer m. m. dyl. fastställdes till 2 procent.

Angående användningen och fördelningen af auktionsprovisionen innehåller § 16, att direktören, kassören och mäklaren samt vaktmästaren anslogs, „såsom till lön eller erkänsla“, hälften af all inflytande auktionsprovision, hvaraf direktören tillkomme $\frac{1}{4}$, kassören $\frac{3}{8}$, mäklaren $\frac{1}{4}$ och vaktmästaren $\frac{1}{8}$, samt att den andra hälften skulle „förblifva uti stadens kassa, såsom en annan stadens inkomst, att till stadens behof stå, likmätigt 1720 års Regeringsforms 51 §; under Magistratens och borgerskapets disposition.“ Men under tidernas lopp hafva aflöningarna för auktionsverkets tjänstemän och betjente bestämts sålunda, att auktionsdirektören utaf den inflytande auktionsprovisionen uppbär $\frac{2}{16}$ eller $12\frac{1}{2}\%$, kassören $\frac{8}{16}$ eller 50% , mäklaren $\frac{3}{16}$ eller $18\frac{3}{4}\%$ samt hvardera vaktmästaren $\frac{1}{16}$ eller $6\frac{1}{4}\%$, medan återstående $\frac{1}{16}$ eller $6\frac{1}{4}\%$ tillfaller staden.

Ehuru, såsom ofvan nämndes, städernas auktionsmonopol ursprungligen varit afsedt att för dem utgöra en inkomstgivande rättighet, har denna sida af saken dock under senare tider, i följd af de många ökade tillfällen till afsättning, som vunnits genom förbättrade kommunikationer, handelns detaljering, uppkomsten af agenter och kommissionärer m. m., blifvit af ringa betydelse. Hvad särskildt Helsingfors beträffar, visa stadens räkenskaper, att auktionsrörelsen icke inbringar staden någon ekonomisk

vinst. Stadens andel af auktionsprovisionen har exempelvis under senaste tio år uppgått till följande belopp:

år 1877	509: 52.
„ 1878	725: 91.
„ 1879	919: 08.
„ 1880	839: 72.
„ 1881	1,142: 02.
„ 1882	972: 44.
„ 1883	660: 37.
„ 1884	1,030: 35.
„ 1885	931: 01.
„ 1886	849: 62.
eller i medeltal per år till	858 mark.

Men deremot måste stadens kostnad för tillhandahållande af lokal åt auktionskammaren samt för dess uppvärmning och belysning beräknas till vidpass 3,000 mark om året, eller således till betydligt mera än stadens inkomst från inrättningen.

Men oakadt auktionsverket sålunda icke utgör någon ekonomiskt förmånlig affär för staden, förefinnes dock en omständighet, hvilken tillsvidare betingar dess bibehållande såsom en stadens inrättning — den nämligen, att staden är skyldig att handhafva exekutionsväsendet. Ty så länge exekutionsverket åligger Magistraten, synes det äfven nödigt att för försäljningen af i mät taget gods upprätthålla auktionskammaren såsom ett under Magistratens inseende och kontroll stäldt verk —, detta så mycket hellre, som en under offentlig myndighets uppsigt och ansvar stående auktionsinrättning otvifvelaktigt kan erbjuda en vida större säkerhet än en genom privat bemedling bedrifven auktionering.

Emellertid kunde det, äfven med erkännande häraf, sättas i fråga, om icke auktionsrörelsen i staden för öfrigt eller för såvidt angår frivillig försäljning borde öfverlätas åt den enskilda spekulationen. Men om också det principiellt berättigade i ett dylikt önskningsmål torde böra medgifvas, får härvid icke lemnas ur sigte, att i fall auktionskammarens befattning sålunda inskränktes till verkställande af endast exekutiva auktioner, inkomsten vid densamma derigenom komme att nedgå derhän att staden, för att erhålla duglige tjenstemän vid inrättningen, blefve nödsakad att till deras aflönande årligen tillskjuta ett betydligt penningebelopp.

Vid nyss anförda förhållande samt då den nu gällande anordningen af auktionsväsendet i staden, Drätselkammaren veterligen, icke gifvit skäl till berättigade klagomål, har kammaren ansett sig för närvarande och så länge staden ej befriats från skyldigheten att uppehålla exekutionsverket, icke kunna tillstyrka någon förändring i hufvudsak af auktionskammarens nuvarande ställning.

Häremot skulle det, enligt Drätselkammarens tanke, icke strida, om staden för sin del, med nedannämnda inskränkningar, inginge på Fullmäktiges för handelsföreningen förslag om medgifvande af varubörsauktioners förrättande genom börsmäklare

äfvén utom börslokalen. Ty ehuru väl fall icke sällan förekommit, då varor — isynnerhet kaffe, men äfvén socker, salt och sill m. m. — i stora partier och utom konkurs föyttrats genom auktionskammarens bemedling, lærer det dock knappt behöfva befaras, att om berörda förslag sålunda accepterades, att realisation af varupartier under konkurs eller i fall af administration undantoges, auktionskammaren härigenom ginge miste om så stor inkomst att — fränsedt till en början från dess nuvarande tjänstemäns och betjentes berättigade anspråk — staden sjelf skulle nödgas lemna bidrag till auktionskammarpersonalens aflöning. Och äfvén om slikt bidrag — i hvarje fall åtminstone ej till betydligt belopp — visade sig erforderligt, komme denna stadens utgift mångfaldt att uppvägas af fördelen för staden utaf att de sålunda blifvande varubörsauktionerna utgjorde ett medel till befrämjande af en-groshandelns å orten upplomstring. Beträffande åter auktionskammarens nuvarande tjänstemän är det att märkas, att emedan desse emottagit sina befattningar under sjelffallen förutsättning, att inrättningens auktionsmonopol icke komme att utan deras begifvande eluderas, så kunna de icke genom eftergifter från stadens sida i afseende å berörda monopol beröfvas någon del af de dem vid tjänsternas besättande tillförsäkrade löneinkomsterna. En fullkomligt bestämd uppgift å beloppet af det vederlag, som bemålde tjänstemän, för den händelse att fullmäktiges för Handelsföreningen förevarande ansökan bifölles, ville betinga sig, har Drätselkammaren dock icke lyckats erhålla. Drätselkammaren måste fördenskull i denna del af frågan hålla före, att Stadsfullmäktige, jemte det Fullmäktige så mycket hellre skulle tillmötesgå Handelsföreningens väl grundade anhållan, som Stadsfullmäktige redan härförrinnan förklarar sig villige att ingå derpå, tillika borde, med hänsyn till hvad auktionskammaren sedermera i saken andragit, vid sitt bifall fästa det villkor, att Föreningen med auktionskammarens nuvarande tjänstemän träffar öfverenskommelse om den godtgörelse, som uti ifrågavarande händelse skall dem tillfalla. Emellertid intager Drätselkammaren här nedan en å ofvan meddelade uppgift angående stadens inkomst af auktionsprovisionen under de senaste tio åren grundad uträkning af tjänstemännens vid auktionskammaren andelar i nämnda provision under samma tid. Dessa andelar hafva nemligen utgjort:

	för Direktören.	Kassören.	Mäklaren.
År 1877	1,019: 04.	4,076: 16.	1,528: 56.
„ 1878	1,451: 82.	5,807: 28.	2,177: 73.
„ 1879	1,838: 16.	7,352: 64.	2,757: 24.
„ 1880	1,679: 44.	6,717: 76.	2,519: 16.
„ 1881	2,284: 04.	9,136: 16.	3,426: 06.
„ 1882	1,944: 88.	7,779: 52.	2,917: 32.
„ 1883	1,320: 74.	5,228: 96.	1,981: 11.
„ 1884	2,060: 70.	8,242: 80.	3,091: 05.
„ 1885	1,862: 02.	7,448: 08.	2,793: 03.
„ 1886	1,699: 24.	6,796: 96.	2,648: 86.
medeltal	1,716: —	6,864: 03.	2,574: 01.

Hvad slutligen angår Direktionens för Helsingfors Pantaktiebolag ansökning om rättighet för bolaget att uti egna lokaler och genom egna tjänstemän å auktion försälja pantgods, har Drätselkammaren, som öfver ansökningen inhemtat härhos bilagda skriftliga yttrande af auktionskammarens kassör och notarie J. W. Nygrén, funnit några dylika skäl, som i ofvan stående måtto gjort sig gällande i afseende å fullmäktiges för Handelsföreningen framställning, icke tala för den begärda undantagsförmånens medgifvande åt Pantaktiebolaget. Dock torde något hinder från stadens sida icke böra för bolaget möta att på antydt sätt realisera sina panter, i fall bolaget utfäster sig att nu och framdeles till staden gälda fulla beloppet af den auktionsprovision, som skulle erlagts, om försäljningen hade verkstälts af auktionskammaren.

Drätselkammaren får således, med återställande af remisshandlingarna i ofvan omförmälda ärenden, vördsamt föreslå, det Stadsfullmäktige ville besluta

att låta den af revisorerne utaf stadens räkenskaper för år 1884 väckta frågan om förändrade bestämningars vidtagande rörande auktionsväsendet i staden för närvarande förfalla;

att, till infordradt underdånigt yttrande öfver fullmäktiges för Handelsföreningen i Helsingfors underdåniga ansökning om tillstånd till varubörsauktioners anställande äfven utom börslokalen, förorda bifall till denna ansökning, med det af auktionskammarens i ärendet afgifna yttrande föranledda vilkor, att Handelsföreningen med de nuvarande tjänstemännen och betjente vid auktionskammaren träffar öfverenskommelse om deras godtgörande för hvad genom den nämnda förändringen komme att i auktionsprovision frångå dem; samt

att, till det å Stadsfullmäktige likaledes ankommande urderdåniga utlåtande i anledning af Direktionens för Helsingfors Pantaktiebolag underdåniga framställning om rättighet för bolaget att i egna lokaler och genom egna tjänstemän bortauktionera sina till försäljning förfallna varupanter, meddela, det Stadsfullmäktige äro villige att medgifva bolaget den begärda rättigheten endast i händelse bolaget utfäster sig att nu och framdeles till staden utgifva fulla beloppet af den auktionsprovision, som skulle erlagts om försäljningen verkstälts af auktionskammaren.

På Drätselkammarens vägnar:

E. Öhman.

---

*Kongl. Maj:ts Nådiga Resolution angående den för Auctions
Kammaren i Helsingfors författade Instruction och Ordning. Gifven
Stockholm i Rådskammaren den 1 martii 1759.*

Hos Kongl. Maj:t hafver Landshöfdingen och Riddaren af Kongl. M:ts Sverds Orden Anders Johan Nordenskiöld uti underdånig skrifvelse af den 5 Septbr 1757 i underdånighet anmält, huru som, sedan Auctionerne vid den i Helsingfors stad inrättade Auctionskammaren, i anseende til den derstädes varande myckna rörelsen börjat mer än tillforene ökas, angelägenheten fordrar, det bem:te Auctions kammare med Instruction och Ordning må varda försedd; I anseende hvartil han med magistraten öfverenskommit om en sådan Instruction och Ordning, som den här nedanföre ord ifrån ord finnes intagen:

*Instruction och Ordning, hvarefter Auctions- och Adressekammaren
uti Helsingfors Stapel-stad hädanefter har sig at rätta:*

Aldenstund Kongl. Maj:t genom 10 § uti 1680 och 35 § i 1723 årens Resolutioner på Städernes allmänna underdåniga Besvär, behagat i anseende til Invånarnas större bekvämlighet, vid hus och Gårdars, samt Lösörens försäljande allernådigst förklara och tillåta, at uti alla städer, therest thet sig giöra låter, Auctions-kammare må inrättas, igenom hvilken jämväl alla varor, som blifva ut-exequerade, kunna på bästa sättet föryttras, och til redbara medel vändas; Fördenskull och ej mindre til befordran häraf, än at äfven all ting ordenteligen måtte tilgå, varder till denna stads Auctions- och Adresse kammars efterrättelse, nedanstående Instruction och Ordning författad: hvilken Kongl. Maj:ts allernådigste Approbation och stadfästelse til stadens och Auctions värkets så mycket större säkerhet, kommer i underdånighet at föredragas. Helsingfors Rådhus d. 25 Junii 1757.

§ 1.

Skall Auctions-kammaren här i Helsingfors stad dependera af Borgmästare och Råds Generale Inspection, äfvensom alla the brott, hvilka emot thenna stadga begås, skola af Magistraten uptagas och afgöras, ehvad domstol den brottslige annars lyder under, och komma likmätigt 13 § uti 1731 års Kongl. Resolution på Städernes allmänna Besvär tvänne af Magistrats personer härstädes, som til detta Adresse-värks handterande, efter skiedd öfverläggning pröfvas vara de skickligaste och säkraste, at theröfver til Directeurer förordnas, hvilka likväl icke annars än alternative vid Auctionerne behöfva vara tilstädes.

§ 2.

Thesse Auctions Directeurer skola hafva sig til biträde en Casseur, som tillika förer Protocollet och en mäklare, hvilka tvänne sidstnämnde ej allenast böra innan the til Sysslorna admitteras, ställa hvar för sig säker borgen, utan ock vara, ej mindre

än Directeurerne sålunda Edsvurne som ofvan högstbemt:te 13 § uti Kongl. Maj:ts Nådige Resolution på Städernes underdåniga Besvär af år 1731 föreskrifver. En ständig Waktmästare bör ock vara vid Auctions kammaren, hvilken jämte the af stads Betjänterne, som til handtlangandet vid Auctionen blifva utsedde och förordnade, böra jemväl vara edsvurne.

§ 3.

Som nu Auctions Kammaren härstädes, sedan den sålunda under edsvurne Directeurer och betjäning förvaltas, är för Kronan och allmänheten et säkert och för staden högst nödigt och angelägit värk, så får, på samma sätt, som för Stockholms stad år 1734 förordnat är, vid *Ett hundra daler s:rmts vite*, angifvaren och the fattige til tveskiftes, *ingen af stadsens Invånare, Militie eller andre stater*, eho det ock vara må, *som innom staden och Sveaborg eller annan stadsens ägande jord och mark bor eller vistas*, hädanefter hålla någon Auction, och ägendom bort Auctionera eller Auctionera låta, *uti enskildta eller Kronans hus, igenom andra, än de til Auctionernes förrättande af Magistraten vederbörligen förordnade personer*, i hvilken händelse den vanlige Auctions Provisionen til Ordinarie Auctions kammaren af en sådan olagligen för-Auctionerad ägendom bör tillerkännas.

§ 4.

Directeurs giöromål bör förnämligast vara inseendet öfver betjäningen, at hvar och en af them gör sin skyldighet vid godsets emottagande, förvarande, numrerande, försäljande och utlefvererande, samt hafva noga tillsyn at penningarne för det försålda godset, efter then af honom vid Auctioneringen hållne Controllen i rättan tid upbåras och til behörige orter aflefvereras, renskrefna förteckningar efter hvarje Auction, förslag hvarje månad och Årlig Räkning med renskrefna Auctions Protocoller, vid hvarje års slut til Magistraten i rättan tid insinueras, i synnerhet aktande, at the som innom then rätta tiden med betalningen för det köpta godset sig ej infinner, behörigen exeqveras, med mera, som thenna förordning innehåller.

§ 5.

Casseuren som bör hafva en nyckel til Auctions rummet, hans Syssla skal theruti bestå, at tå något til försäljande uppgifves, Auctions Directeuren derom kundgiöra, förteckningar af ägaren underskrefne emottaga, qvittera, och genom anslag å the förnämste orter i staden kundgiöra, vid försäljningen the samma uti ett, af Magistraten årligen lemnat, med Stadsens Sigill förseglat, genomdragit, folieradt, af stads Secreteraren Contra Signeradt och med Magistratens underskrift bestyrkt, Protocoll införa till namn, Numer och pris, jämte dagen och månaden, när och til hvem the inlemnade varor blifvit försålde: efter försäljningen penningarne för det försålda godset inom 8 dagar incassera, then inflytande Provision i stads Cassan måndtn insättia, och hvarje månad förslag, samt vid årets slut en noga och riktig räkning öfver importencen, jämte renskrifvit Protocoll inlefverera, som ad acta, sedan de behörigen blifvit

reviderade, i Archivo förvaras. Thet åligger ock Casseuren utom Aauctions timmarne at hvarje Onsdag och Lögerdag både före- och efter middagen vara tilstüdes i Auctions rummet, til penningarnas och varors emottagande och utlefferande, och i then händelsen the inropade varorne inom then föreskrefne tiden ej blifva inlöste, gifva sådant Directeuren tillkiänna, som therom efter 4 och 14 §§:s lydelse vidare åligger at föranstalta.

§ 6.

Består mäklarens ämbete thäruti: at han är jämte Casseuren tilstüdes och blifver honom til hielp vid godsets eller persedlarnes emottagande och utgifvande, upräknande och Numererande, för hvilka han tillika med Casseuren är ansvarig, hvarföre honom ock lemnas en nyckel til det Auctions rummet, hvaruti varorne blifva inlagda, på det under Auctions påstående ingen tidsspillan förordsakas måtte. Thessutom bör han ock hvarje Onsdag och Lögerdag vid varornes emottagande och utlefferande i Auctions rummet, vara tilstüdes.

§ 7.

Eljest observeras af Casseuren, at anslag på the förnämste orter i staden utslås och theruti kundgiöres Auctions dagen och timman samt orten och rummet, hvar-est thet til förvandling anslagne godset är liggande, och vissa stunder utsättes, då en hvar samma gods kan få bese: til den ändan bör ock sådant gods med möjligaste korthet kiöparen til efterrättelse i anslagen Specificeras, och förteckningar thessutom öfver alt gods vara i Auctions Contoiret tilstüdes at upvisa til dem, som det begära.

§ 8.

Bör ingen Auctions Termin ringare utsättas, än efter 8 eller 14 dagar, på thet Betjänterne hinna at godset behörigen anteckna, Nummerera och Specificera, så framt icke ägaren til insättningen sådant expresse påstår och begiär; sedan termin infallit, bör uppå samma dag kl. 11 förmiddagen på Torget och uti alla gatuhörn kring staden ringas af Waktmästaren med Auctions kläckan och tillika utropas rummet och tiden eller kläckslaget, när samma dag eftermiddagen Auction börjas skal; för hvilken utringning och kundgiörelse Waktmästaren undfår 16 öre Silf:rmt.

§ 9.

Enär således det är kommit til Auctions Termin och Directeuren med et modest tal berättat the närvarande, at tå en allmän och af Kongl. Majjt i Nåder Privilegerad Auction är för händer, hvarvid en hvar uti kiöandet har at betjena sig af egen frihet; men thärjämte förmanat til tyst- och beskedlighet, väl vetande at så väl rummet som personerne vid Auctionen, alla äro under Konungens hägn och beskydd; bör mäklaren göra utropet af varan, samt på hvad sätt den säljes, anten genom upp- och afslag eller upslag allenast, och procederas sedan med utropet, til det högsta bodet ärhålles, då det afslås; hvarpå genast Casseuren kiöparens namn och bodet an-

tecknar, och på det ägaren icke må skie förnär, kan han anten sjelf eller genom Fullmächtig vara tillstädes och sin fördel vid försälgnigen af varorne bevaka; men the varor, som äro utexeqverade och blifva för-Auctionerade böra til den mästbjudande utan betänkande öfverlämnas.

Efter sluten Auction och innan Auctions Betjänterne åtskiljas, åligger thet Casseuren at med mäklaren och Betjeningen sin hållne Annotation Collationera.

Under det Auctionerandet skier för Directeuren en Controll, hvarutinnan endast varans nummer och namn och hvad Summa den blifvit inropad före, införes, jämte dag och månad, när det skiedt, hvilket efter sluten Auction med Casseurens Protocoll tillika Collationeras.

§ 10.

Vid årets slut förordnar Magistraten en af dess Ledamöter och en af Stadsens äldste, som jämte Stads Casseuren öfverse och revidera alla ofvannämde Auctions-Protocoller och Räkningar, samt gifva Magistraten vid handen, om theruti något förseende inlupit, då sådant på Directeurens och Casseurens ansvar, äfven som alt, hvilket ej skickeligen förvaltas, ankommer.

§ 11.

När så händer, at Auction icke på Ordinarie Auctions-kammaren hålles, *utan i andra rum eller på Landet*, och Casseuren som så ständigt i Ordinarie Auctions Rummet skal upvakta, är hindrad och sysslosatt med annat arbete, så följer stads Notarien eller någon annan af Magistraten förordnad, (emedan ingen Auction utan en särskild Protocollsförare hållas får), med Directeuren til Auction och ther förer Protocoll, som til Casseuren med underskrift inlämnas, och niuter Notarien för en sådan Extra förrättning skiuts och särskildt dag Tractamente, hvarutom han så väl som Casseuren, för hvart anslag the utgifva, niuta Sex öre s:rmt i Lösen.

§ 12.

Af all fast egendom samt skepps parter gifves i Provision $1\frac{1}{2}$ procentum, af andra varor, såsom Salt, Vin, Spannemål, Guld, Silfver, Jouveler etc. etc. 2 procentum och af Husgerådssaker och Böcker tre procentum.

§ 13.

Åligger vederbörande, som vilja några varor låta för-Auctionera, at 2:ne renskrifne Förteckningar therå ingifva, uppå then ena anamma qvittance och then andra til Casseurens Verification qvarlämna; men uppå utexeqverade varor inlämnar then som Execution förrättat, allenast en ren och underskrefven Förteckning til Casseuren emot dess qvittance, uppå persedlarnes antal och dens namn hos och för hvilken execution värkstäld blifvit. Det åligger äfven sälljarne at draga försorg om varornes transporterande til Auctions rummet, eller der Auction hållas skall, det vare sig af

sterbhus- eller annan egendom, men då ingen ägare til varan finnes, afdrages den nödiga omkostningen af Auctions Summan.

§ 14.

Hvilken som icke inlöser eller på annat sätt gör Auctions-kammaren, för the varor han inropat och sig tillhandlat, Satisfaction innom 8 dagar, skal gifva til Auctions kammaren 3 procentum straff och varan äntå vid följande Auction förytttras på bem:te köparens äfventyr och hvad den vid sednare försälgningen säljes mindre til, skal hos then första köparen utan försummelse genast utmätas.

§ 15.

Auctions Waktmästaren och the tvänne af Stadsens Betjante, som til handtlagandet förordnas, tilse vid Auction, at tiufvar icke få tilfälle giöra på Auctions persedlarne skada: Åliggande dem at noga efterse, hvem något stycke til Besiktning gifves, på thet at thet riktigt återställes: gående i öfrigit Auctions kammaren tilhanda, uti hvad å Ämbetes vägnar då kan befallas. Enär penningarne således blifvit incasserade, undfår den som några varor til försälgning insatt efter Directeurens anvisning, sedan provision och annan omkostning blifvit afdragen, beloppet af Casseuren til fullo betalt; men enär någre utexequerade varor försäljas för Krono- och stads utskylder, så förblifver penningarne i Auctions Cassan.

Til then ändan så väl som til de öfrige inflytande penningars förvarande, skal en järnbeslagen kista ständigt hållas i Auctions Contoiret, försedd med 2:ne Lås, hvar til Directeuren och Casseuren hvarthera hafva sin nyckel.

§ 16.

Och som således både besvär och ansvar för desse Auctions Betjänter är; så varder efter öfverenskommelse med Magistraten them som således äro tjänstgörande, nemligen Directeuren, Casseuren och mäklaren samt Waktmästaren såsom til Lön eller erkiänsla anslagen hälften af all inflytande Auctions Provision, hvaraf Directeuren tillkommer en fjerdedel, Casseuren tre åttendedelar och Mäklaren en fjerdedel samt Waktmästaren en åttendedel, hvilken provision Betjänterne kunna straxt innehålla och uti Räkenskaperne afskrifva; men then öfrige hälften förblifver uti Stadsens Cassa, som en annan Stadsens inkomst, at till Stadsens behof stå, likmätigt 1720 års Regerings forms 51 § under Magistratens och Borgerskapets disposition.

I öfrigit åligger förberörde Auctions Betjente at ställa sig thenna Auctions Förordning i alla delar til behörig och skyldig efterlefnad, så at hvar för sig i akt tager, hvad för honom härutinnan utsatt är.

A. J. Nordenskiöld.

Hind. Pipping.

Gust. J. Bock.

Nils Burtz L:son.

Thom. Anth. Clajhils.

P. J. Grevillius.

Alexand. Stichæus.

Nu aldenstund å denna Instruction och Ordning åstundas Kongl. Maj:ts Nådigste stadfästelse och den samma finnes vara grundad uti Kongl. Förordningar och Resolutioner, samt innebära nöjaktig säkerhet så för Kronan, som enskilte, utom det at denna författning jämväl ländar Stadens Invånare til mera beqvämighet, samt den föreslagne Betjeningen til Ordning och nödig utkomst; Ty vil Kongl. Maj:ts härmed i nåder hafva gillat och stadfästat berörde Instruction och Ordning at lända samtelige vederbörande til rättelse och efterlefnad. Datum ut Supra.

Adolph Fredrich.

L. S.

Carl Arnell.

Handlingar angående väckt fråga om inrättande af en asyl för vanartade barn.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Det torde vara allmänt bekant att antalet vanartade barn i Helsingfors blifvit ganska stort. Att detsamma ytterligare kommer att tillväxa är högst sannolikt, bland annat äfven därför att företrädesvis den lösa befolkningen från landets olika trakter sträfvat hit till hufvudstaden, men icke alltid lyckas förvärfva sig en sådan betryggad ställning att det blefve möjligt egna de växande barnen en god uppfostran, förutsatt att föräldrarna äfven hade vilja dertill.

Den omständigheten att Helsingfors samhälle redan nu lemnar ett oproportionerligt stort antal personer till fängelserna i landet måste hos enhvar förorsaka sorg och bekymmer; huru mycket sorgligare och bekymmersammare skall då förhållandet gestalta sig i framtiden, om genom den årligen tillväxande befolkningen tillståndet kommer att i detta hänseende allt mer försämras? Att barn vid så tidig ålder som 7 å 8 år ertappats för vanart och delaktighet i illgerningar och brott har ju ofta inträffat, likasom ock att isynnerhet ynglingar vid 17 å 18 års ålder blifvit dömda till fängelse för hela sin återstående lifstid.

Det synes således vara af nöden att å kommunens sida någon kraftig åtgärd med det snaraste vidtages för de vanartade barnens räddande undan det elände, hvar-ått en stor del af dem förr eller senare otvifvelaktigt hemfaller.

För att genom inrättande af en asyl bereda sådana barn ändamålsenlig vård och uppfostran har sedan flera år Drätselkammaren haft under sin förvaltning tvenne fonder, nemligen den Gripenbergska och Helsingfors Utskänkningsbolagets fond. Ultimo December innehöll den förra tvåtusen fyrahundra åttatio sju (2,487) mark och den senare trettiofyratusen trettio (34,030) mark tre penni, till hvilken sistnämnda summa Utskänkningsbolaget enligt senaste bolagsstämmobeslut ytterligare förärat fyratusen sjuhundra (4,700) mark. För ifrågavarande ändamål finnes sålunda till disposition ett samladt kapital uppgående inalles till finska mark 41,217 och 53 p:ni.

I betraktande af nämnda summas redan ganska ansevärd, räntebärande belopp och här i korthet vidrörda, högst behjertansvärda omständigheter får undertecknad härmed till Herrar Stadsfullmäktige vördsamt hemställa

om vidtagande af sådan åtgärd att de vanartade barnen i denna kommun blefve på ändamålsenligaste sätt tillvaratagna och uppfostrade

för att de, så vidt möjligt är, må kunna undgå den bedröfligaste framtid och i stället beredas till goda, aktningsvärda medlemmar i samhället.

Helsingfors, den 20 April 1887.

Ludvig Bengelsdorff.

Utdrag ur protokollet fördt vid Helsingfors Utskänknings aktiebolags ordinarie bolagsstämma den 22 Mars 1880.

§ 8.

Härpå företogs till afgörande frågan om användande af bolagets årsvinst. — —

Med anledning af bestyrelsens förslag att till en fond för uppförande af en asyl för vanartade barn anslå 20,000 mark yttrade

Herr Höijer, det han ehuru nogsam och erkännande det stora och behjertansvärda ändamål, hvartill detta anslag förordats, likväl hade gärna sett, att bolaget skulle hafva lemnat medel till en annan inrättning, som enligt hans åsigt skulle uträtta mera godt än den förslagna asylen, nemligen ett hittebarnshus i staden, hvaraf behovet syntes vara synnerligen stort. Behovet af en asyl för vanartade barn måste anses vara temligen tillgodosedt derigenom, att kommunen för en jemförelsevis ganska obetydlig kostnad eller 40 mark kunde få sådana barn intagna och uppfostrade i den för dylikt ändamål inrättade anstalten i Mörskom.

Efter någon diskussion, som hufvudsakligast rörde sig omkring den större eller mindre gagneligheten af den ena eller andra af de ifrågastående inrättningarne, dervid herrar Heikel, Spåre och Öhman varmt yttrade sig för anslaget beviljande till en asyl för vanartade barn, hvarjemte den förstnämnde angående anstalten i Mörskom anmärkte, att densamma för närvarande vore otillräcklig för behovet och dessutom i den närmaste framtiden torde komma att indragas, beslöt stämman att med godkännande af bestyrelsens förslag anslå till en grundfond för uppförande af en asyl för vanartade barn, att överlemnas till stadens förvaltning, 20,000 mark — — — —

Utdragets riktighet bestyrker

Viktor Öhberg.

Afskriftens riktighet bestyrker Drätselkontoret i Helsingfors den 19 April 1887.

Teodor Holmberg.

STYRELSEN
för
FATTIGVÅRDEN

i Helsingfors

den 11 November 1887.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Helsingfors.

№ 214.

Sedan Herrar Stadsfullmäktige uti remiss af den 17 sistlidna Maj infordrat fattigvårdsstyrelsens utlåtande och förslag i anledning af pastor Ludvig Bengelsdorffs hemställan om vidtagande af sådan åtgärd, att de vanartade barnen i denna kommun blefve på ändamålsenligaste sätt tillvaratagna och uppfostrade, får fattigvårdsstyrelsen ödmjukast anföra följande:

Att antalet vanartade barn i denna kommun för närvarande är ganska stort och att detsamma under senare år betydligt tillvuxit genom den mängd personer, som förnämligast af arbetsklassen hit inflyttat, har fattigvårdsstyrelsen sig nogsam bekant. Fattigvårds styrelsen anser det därför vara en högst behjertansvärd angelägenhet att dessa vanartade blefve i tid vårdade och uppfostrade, för att om möjligt förbättras. Isynnerhet borde snarligen åtgärd vidtagas beträffande de vanartade gossarne i kommunen, enär desse genom sin tilltagande mängd och derigenom att de lättare hemfalla åt brott, visat sig för säkerheten vådligare.

Uti den i Mörskom socken för hela Nylands län sedan år 1871 befintliga asylen hafva sådana vanartade visserligen årligen äfven från Helsingfors emottagits och utgjorde deras antal under senaste år 26 af hela antalet 32. Men utom det att uti denna asyl inträde beredts företrädesvis endast för dem, hvilka sakna föräldrar, men icke för sådana, hvilkas föräldrar ännu lefva, så hafva på långt när icke alla, som dock skulle behöft det, kunnat der intagas. Såsom en glädjande foreteelse kan om denna asyls verksamhet anföras att de flesta af dem, hvilka vederfarits förmånen att upptagas i asylen, ha ådagalagt en märkbar förbättring och äro de ett bevis för ändamålsenligheten af de anordningar, som för dem vidtagits. Fattigvårdsstyrelsen har äfven sjelf kommit till denna erfarenhet genom kändedom om de gossar, som genom fattigvårdsstyrelsen dit rekommenderats, och detta bestyrkes äfven af årsberättelserna öfver asylens verksamhet.

Desse gossar ha af allmogen i Mörskom beredvilligt emottagits till inackordering, enär under den egentliga arbetstiden å landet, från Maj till Oktober, husbondefolket eger förfoga öfver dessa sina skyddslingar och har att hålla dem till arbete och nyttiga sysslors verkställande, under det derjemte en sträng uppsigt och ändamålsenlig vård måste egnas dem. Den vanliga ersättningen för en gosses inackordering är 120 mark per år, hvilken kostnad bestridts med 90 mark af Nylands läns komité för värnlösa vanartade gossar och med 30 mark af målsman eller af den kommun, till hvilken de höra. De hafva emottagits från 8 års ålder och få tillhöra asylen tills de blifvit

konfirmerade. Det åligger äfven husbondefolk, som emottagit sådana skyddslingar, att hålla dem till skolgång från Oktober till Maj, julferien undantagen, i den skola, som för dem inrättats och der de af en för detta ändamål antagen lärarinna undervisas i kristendoms-kunskap, innanläsning, räkning, Finlands historie, rätt- och välskrifning.

Närmaste tillsyn öfver anstalten och gossarnes uppförande inom och utom skolan utöfvar ortens kronolänsman, som jemte lärarinnan besluter åt hvilka välkända allmogehem vården om gossarne kan anförtros.

I betraktande af ofvan anförda omständigheter har därför fattigvårdsstyrelsen ansett det vara af högsta behovet påkalladt att med det snaraste en uppfostringsanstalt blefve inrättad för till Helsingfors kommun hörande vanartade gossar, för hvilka det ej varit möjligt vinna inträde i Mörskom asylen, och vore det enligt fattigvårdsstyrelsens tanke ändamålsenligast att denna anstalt organiserades i möjligaste måtto lik nämnda asyl.

Såsom lämplig ort för detta ändamål finner fattigvårdsstyrelsen någon af de ifrån Helsingfors aflägsnare soknarne, förslagsvis Lojo eller Wichtis, emedan allmogen i dem mindre ofta har beröring med hufvudstaden och därför icke heller synes ega så många depraverande element som, sorgligt nog, förefinnes i de allra närmast till hufvudstaden belägna kommunerna. Att på enahanda vilkor som i Mörskom få gossar inackorderade i dem, antager fattigvårdsstyrelsen för afgjort; men såsom ett önskvärdt vilkor för bestämmandet af asylens placering vill fattigvårdsstyrelsen framhålla att, för gossarnes bättre religiösa och moraliska vård, anstalten borde om möjligt förläggas i närheten af kyrka, prest och kronolänsman.

Då de för ifrågavarande ändamål under stadens förvaltning befintliga medel utgjorde den 31 December 1886 36,802 mark 25 penni och under detta år har tillkommit af Utskänkningsbolaget donerade 4,700 mark, så att vid detta års slut, den räntebärande summan utgör omkring 43,000 mark, har fattigvårdsstyrelsen trott sig böra föreslå att till en början endast årliga räntan å för detta ändamål hopbragta kapital finge redan från nästa år användas för det afsedda ändamålet och utbetalas kvartaliter.

Då gossarnes målsmän eller fattigvården skulle bidraga med 30 mark om året för hvarje gosse, torde inkomsterna förslå för 10 gossars uppfostran och underhåll, enligt följande kalkyl:

Inkomster:	Ränta à $4\frac{1}{2}\%$ på 43,000 mark	<i>Sm.</i>	1,935.	
	Bidrag för 10 gossar à 30 „	„	<u>300.</u>	2,235: —
Utgifter:	Underhåll för 10 gossar à 120 mark	„	1,200.	
	Lärarinnans lön jemte rum, m. m., förslagsvis	„	1,000.	
	Expencer	„	<u>35.</u>	2,235: —

Något annat bidrag af Helsingfors stad vore således icke af nöden än för organisationskostnaderna, förslagsvis beräknade till 300 mark i ett för allt och 200 mark förslagsvis för år, i och för tillfälliga behof; och hoppas fattigvårdsstyrelsen att Herrar Stadsfullmäktige ville för befrämjande af det goda ändamålet anslå dessa ringa belopp.

Slutligen anser fattigvårdsstyrelsen nödigt meddela att, enligt dess förmenande, en skild komité eller bestyrelse borde utses för att bestämma hvilka som skola få förmånen af inträde i asylen, hålla tillsyn öfver skolan och gossarnes vård, handhafva ekonomin samt afgifva redovisning öfver uppburna medel och berättelser öfver asylens verksamhet. Lämpligast torde komitén böra utgöras af fattigvårdsstyrelsens ordförande, i egenskap af ordförande i komitén, samt såsom ledamöter stadens polismästare, någon af svensk-finska församlingens prester, hvilken jemte en annan ledamot skulle utses af Herrar Stadsfullmäktige.

Återställande Herrar Stadsfullmäktiges förenämnda remiss, får fattigvårdsstyrelsen tillika anmäla att densamma i ärendet rådfört sig med stadens polismästare Öfverste Åkerman, vice ordföranden i komitén för värnlösa vanartade barn Hofrådet Dittmar och Inspektorn för stadens folkskolor Magister Öhberg och får fattigvårdsstyrelsen i samstämmighet med desse på det varmaste understöda Pastor Bengelsdorffs hemställan om ett snart förverkligande af en asyl för vanartade gossars uppfostran och vård, helst på det sätt fattigvårdsstyrelsen här haft äran föreslå.

På Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

B. Sirén.

G. A Wendell.

Utskottsytttrande rörande byggnadsgrunden för den till uppförande beslutna saluhallen å Vestra Kajen.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 20 sistlidne Juni föredrogs en Fullmäktige tillhandakommen skrivelse från Drätselkammaren, hvilken med dertill hörande bilagor är af följande lydelse:

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors

den 18 Juni 1887.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

N° 147

Sedan Kejslerliga Senaten den 17 Augusti 1886 hade bifallit Stadsfullmäktiges underdåniga ansökan om tillstånd till sådan ändring af den för Helsingfors stad den 9 April 1875 fastställda byggnadsplan, att å stadens vestra kaj på den af Fullmäktige föreslagna plats en saluhall i enlighet med vederbörligen granskade och godkända ritningar finge uppföras för inrymmande af den fasta torghandeln med lifsmedel, öfversände Fullmäktige till Drätselkammaren, i skrivelse af den 21 påföljande September, ett vid ärendets behandling hos Fullmäktige tillkommet tryckt utskottsbetänkande (N:o 10 för 1886) jemte särskilda deri åberopade ritningar och kostnadsförslag samt andra saken rörande handlingar, med anmodan till Kammaren att låta å den af Kejslerliga Senaten fastställda samt i den till förenämnda utskottsbetänkande hörande planritningen utmärkta platsen norr om förlängningen af Norra Magasinsgatans mittelinie uppföra ifrågavarande saluhall i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det i utskottsbetänkandet förordade projekt, dock endast till två tredjedelar af den utaf utskottet föreslagna längden. Tillika meddelade Stadsfullmäktige, det Fullmäktige, förstärkte till för ändamålet erforderligt antal, vid sammanträde den 25 Maj 1886 för uppförandet af ifrågavarande saluhall beviljat ett anslag af 160,000 mark, att anskaffas genom lån på längre återbetalningstid än två år, samt att Kejslerliga Senaten den 17 Augusti samma år bifallit till lånets upptagande.

Drätselkammaren nedsatte derpå ett särskildt utskott, bestående af Ingeniörerne M. Hallberg, T. Frosterus och E. v. Knorring, Arkitekten K. G. Nyström och under-teknad Öhman, med uppdrag att närmare bereda ärendet samt till Kammaren inkomma med ett detaljeradt förslag rörande saluhallens uppförande. Ett dylikt förslag, inne-

fattande jemväl de bestämmelser, som borde ingå i det blifvande kontraktet om leverans af tillbehören till saluhallen, afllemnade utskottet sedermera vid Drätselkammarens sammanträde den 11 Februari innevarande år. Kammaren godkände dervid förslaget och meddelade detsamma Ingeniören R. Kolster, såsom ombud för jernverksfirman „Gesellschaft Harkort“ i Duisburg, hvilken firma hade uppgjort det projekt till saluhallen, som vunnit Stadsfullmäktiges godkännande. Derefter bekom Drätselkammaren den 1 April ett anbud af firman Harkort att leverera jern tillbehören till saluhallen i enlighet med det af nästnämnda utskottet dertill utarbetade och af Drätselkammaren godkända programmet. Detta anbud innehöll följande:

1:o) Vigten af jern tillbehören komme att utgöra

valsadt jern	91,161 kilogr.
takplåt	18,000 „
fönstertillbehör	39,430 „
hvarutom vikten af de gjutna zinkornamenten uppginge till omkring	500 „

2:o) Bolaget åtog sig att leverera de behöfliga kvantiteterna

valsadt jern till ett pris, per 1,000 kilogr., af	337 Reichsmark.
takplåt till ett pris, per 1,000 kilogr., af	405 „
fönstertillbehör	337 „
äfvensom zinkornamenten till ett pris, per 1 kilogr., af	1.70 „

3:o) Dessa pris innefattade jemväl kostnaderna för en gång företagen målning och betsnings samt för transporten till Helsingfors hamn och för jernkonstruktionens montering å den af staden förut färdigbyggda granitsockeln, men deremot icke tull- och hamnumgälder eller andra dylika omkostnader. I prisen vore vidare icke inbegripna några kostnader för de vertikala vattenafloppsroren af tackjern (men väl takrännorna, med trattar, för fästande af desamma), ej heller kostnaden för kanaler eller rör för bortledning af vattnet, eller för vattenledning, för murare-, snickare-, timmermans-, glasmästare- eller målarearbeten, för asfalt- eller betonläggning, eller för belysning.

Enär firman Harkort följaktligen ej i någon händelse komme att öfvertaga grundningsarbetena för saluhallen, uppdrog Drätselkammaren den 1 April åt ett nytt utskott, bestående af Arkitekten Nyström, Stadsingeniören Ehrström och Muraremästaren Årt att genom s. k. pliktning noggrant undersöka grundens å stället i fråga beskaffenhet äfvensom uppgöra och till kammaren inkomma med kostnadsförslag för de erforderliga grundnings- och sockelarbetena. De resultat, hvartill nämnda utskott vid berörda undersökning kommit, har stadsingeniören Ehrström derpå i dag delgifvit Drätselkammaren medelst inlemnande af härhos bilagda skriftliga yttrande och profilritning. Utskottet har sålunda funnit, att det fasta bottnet under norra delen af den fastställda byggnadsplatsen hade en i högsta grad ofördelaktig lutning, nämligen, på sätt framginge af profilerna, sålunda, att sagda botten på 124 fots längd af den tillämnade byggnadens östra långvägg sänkte sig inalles 47 fot, af hvilken längd dessutom en 60 fot lång sträcka stupade 31 fot eller i något mera än 45° vinkel mot horisontalplanet. En grundning under denna del af byggnadsplatsen skulle dertill medföra så ofantliga kostna-

der, att utskottet under förutsättning att saluhallens uppförande å denna plats ej vidare i fråga komme, hade ansett sig böra tillika undersöka, huruvida hallen kunde förskjutas så långt åt söder, att midten af byggnaden komme framför Norra Magasinsgatans midtlinje. Och ehuru utskottet funnit grundens beskaffenhet äfven å denna plats vara ogynsam, hade utskottet uppgjort härhos bilagda kostnadsförslag för fundamentering af byggnaden derstädes.

Kostnaderna för saluhallen, om den uppföres med sådan förflyttning åt söder, som utskottet ifrågasatt, äro af Drätselkammaren beräknade såsom följer:

asfaltering, takets inre boisering, butikernas inredning, tegelmurning och rapping, glas, målningsarbete, gas- och vattenledning samt administration upptagas i anseende dertill att saluhallen skall erhålla endast två tredjedelar af den längd, Stadsfullmäktiges ofvannämnda utskott i betänkandet N:o 10 för 1886 hade föreslagit, med två tredjedelar af de i betänkandet utsatta beloppen, eller således med sammanlagdt	Fmk	54,000: —
Jerntillbehören, enligt firman Harkorts anbud, omkring	„	65,000: —
Tullavgifter för de sistnämnda, omkring	„	17,000: —
Grundningsarbeten, enligt förberörda kostnadsförslag (oberäknadt nedannämnda deri eventuellt observerade utgiftspost å 10,400 mark)	„	34,300: —
Sockeln till saluhallen, enligt af stadsingenjören gjord beräkning	„	11,100: —
	<u>Summa Fmk</u>	<u>181,400: —</u>

Denna totala kostnad för saluhallen, 181,400 mark, komme dock under vissa ogynsamma omständigheter, hvarom närmare förmäles i förut åberopade yttrande och kostnadsförslag, att ökas med 10,400 mark, så att sagde kostnad i sådan händelse skulle uppgå ända till 191,800 mark.

Af ofvanstående framgår: att saluhallens uppförande å den därför bestämda platsen norr om förlängningen af Norra Magasinsgatans midtlinje blefve, till följd af grundens å stället numera utredda, högst ogynsamma beskaffenhet, om också ej absolut omöjligt, så åtminstone förenadt med enorma kostnader; och vidare, att byggnadens förläggande med minsta möjliga deplacering, något längre åt söder, eller så att dess mellersta parti komme midt framför Norra Magasinsgatan, skulle kräfva en kostnad af åtminstone omkring 181,400 mark, men i vidrigt fall af 191,800 mark, eller således en kostnad, som med resp. 21,400 mark eller 31,800 mark komme att öfverstiga det af förstärkta Stadsfullmäktige för ifrågavarande ändamål beviljade anslaget.

Under dessa omständigheter återstår för Drätselkammaren blott att härigenom hos Stadsfullmäktige, jemte vördsam anmälan om förhållandet, förfråga sig, hvad Drätselkammaren vidare har att i ärendet tillgöra.

På Drätselkammarens vägnar:

E. Öhman.

Lars Homén.

Ytterligare bilägges: en den 20 Juni 1887 till Drätselkammaren inlemnad, af Herrar Ehrström och K. G. Nyström undertecknad skrift rörande ofvan omordade angelägenhet.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Jemlikt Drätselkammarens den 1 April fattade beslut hafva arkitekten K. G. Nyström och muraremästaren A. Årt jemte undertecknad erhållit i uppdrag att uppgöra kostnadsförslag till fundamentering af saluhallarne å Vestra Kajen och hafva vi, för att utröna den naturliga grundens beskaffenhet å den för nämnda hallar bestämda platsen, verkställt undersökningar, hvilka, såsom af vidfogade profiler närmare framgår, ådagalägga att det fasta bottnet under norra delen af byggnadsplatsen har en i högsta grad ofördelaktig lutning, nämligen inalles 47 fot på 124 fots längd af östra långväggen, hvaraf dertill en sträcka af 60 fots längd ensam visar en höjdskillnad af 31 fot eller bildar ungefär 45° vinkel med horizontal planet. Om ock grundning under denna del af saluhallen ej är absolut omöjlig, skulle den dock medföra så dryga kostnader att vi ansett oss, för en eventuel omplacering af byggnaden, böra undersöka grunden i hallens riktning söderut längs Vestra Kajen och hafva vi äfven uppgjort ett förslag till fundamentering, med sådant läge för densamma att dess mittparti komme att stå midtför Norra Magasinsgatan. Grunden är här likaledes ogynnsam, enär fast botten vid sydöstra hörnet, der en propåle med pålkran nedrammats, nås först på 31 fots djup och är under ungefär halfva byggnaden i allmänhet sådan, att vi ansett pålning här böra användas. Beskaffenheten af marken är dessutom mycket varierande, ty densamma består delvis af utfyllningar hvari mer eller mindre sten förekommer. Af denna anledning och emedan man ej kan påräkna att vid grundningen medelst pumpning förmå afhålla sjövattnet, hafva vi sett oss nödsakade att i kostnadsförslaget upptaga ett drygt anslag (omkring 15,000 mark inberäknad den härvid ökade gräfningen) för spontväggar utanför östra långväggen och gafveln, så vanskliga än dessa äro att i dylik grund utföra. Såsom närslutna kostnadsförslag utvisar stiger den beräknade summan till 34,300 mark. Skulle man dock ej lyckas att med provisorisk stöttning och pumpning under pågående arbete hålla grafvarne läns, så tillkommer i värsta fall kostnaden för spontväggar utanför öfriga ytterväggar, hvilken blifvit beräknad till 10,400 mark.

Den under väggarne fortlöpande granitsockel, såsom underlag för jernkonstruktionen, om hvars utförande Drätselkammaren tidigare torde hafva fattat beslut, skulle med denna placering af hallarne komma att erhåla en medelhöjd af 2 fot och sålunda, med en area af 1,110 kvadratalnar å 10 mark, medföra en kostnad af 11,100 mark.

Helsingfors stads Byggnadskontor den 17 Juni 1887.

Otto Ehrström.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

På anmodan af Drätselkammaren hafva undertecknade inlemnadt ett efter slutförd undersökning uppgjortt förslag till grundning af saluhallarne å Vestra kajen, enligt hvilket förslag vi ansett nämnda grundning kunde med säkerhet utföras. I anseende till den korta tid som stått oss till buds att samfäldt utarbete detta förslag, har det icke varit oss möjligt att med tillbörlig noggrannhet taga i öfvervägande alla de sätt och metoder (t. ex. betonbädd på pålning eller grusbädd mellan spontväggar etc.) som möjligen i detta ovanligare fall kunde komma till användning, hvarföre vi anhålla om att det inlemnade förslaget ej tillsvidare måtte som definitivt upptagas till behandling, innan oss lemnats tid och tillfälle att vidare genomarbete frågan.

Då saluhallar af den antagna typen i ingen händelse torde böra placeras å den bestämda platsen och grundningskostnaderna för de samma i hvarje händelse komme att öfverskrida den tidigare beräknade summan, hvarförutom den af Drätselkammaren tilltänkta granitsockeln utgör ett tillägg hvilket kräfver en extra kostnad af omkring 11,000 mark, tillåta vi oss föreslå att hos Stadsfullmäktige anmälan härom göres och tillstånd för Drätselkammaren tillika utverkas att uppgöra alternativa projekter med olika placering och eventuel förändring af husets form och dimensioner eller dess delning i två eller flere liknande eller lättare byggnader, beroende af grundens beskaffenhet och läget.

Helsingfors den 20 Juni 1887.

Otto Ehrström.

Gustaf Nyström.

Stadsfullmäktige beslöto med anledning deraf uppdraga åt det utskott, som tidigare förberedt ärendet, att rörande de af Drätselkammaren anförda omständigheterna rådföra sig med Stadsingenjören O. Ehrström och Arkitekten K. G. Nyström, hvilka utfört den af Drätselkammaren åberopade undersökningen, samt derpå med utlåtande i saken till Fullmäktige inkomma.

Utskottet har med anledning häraf anmodat undertecknad Tallqvist att jemte de af Drätselkammaren anlitate fackmännen ingå i närmare undersökning af beskaffenheten af den byggnadsgrund, som å den af Förstärkte Stadsfullmäktige för saluhallen bestämda platsen kunde påräknas; och hafva desse delegerade under sommaren och hösten låtit genom stadens byggnadskontors försorg utföra noggranna undersökningar och gräfningar å den ifrågavarande platsen. Af dessa undersökningar, hvilkas resultat äro med röd skrift antecknade å bilagda profilkarta, framgår att de upplysningar angående jordlagrens beskaffenhet, hvilka erhållits genom de tidigare verkställda pliktningarne, icke varit alldeles tillförlitliga, i det att bland annat de såsom äfja betecknade jordlagren befunnits bestå af sand, delvis blandad med lera.

På grund af de gjorda undersökningarna har hos de delegerade och jemväl hos

utskottet den öfvertygelse gjort sig gällande, att det icke är omöjligt eller ens förenadt med synnerligen stora kostnader att uppföra den beslutna saluhallen å den af Förstärkte Stadsfullmäktige för ändamålet fixerade platsen. Någon pålning intill berget synes nämligen för den blifvande byggnadens soliditet icke nödvändig, utan kunde grundningen, enligt utskottets mening, utan fara ske på betydligt enklare och billigare sätt. Antingen kunde grundmuren läggas på ett rustverk af bjelk, eller ock på en hårdt tillstampad grusbädd eller ock slutligen på ett betonunderlag af omkring tre fots mäktighet. Af dessa olika alternativ hafva de delegerade och utskottet omfattat det sistnämnda såsom det tillförlitligaste. Medan nämligen en på rustverk eller grusbädd uppförd grundmur genom kälans inverkan möjligen kan utsättas för rubbning, torde dylikt ej behöfva befaras för en grund som är uppförd på underlag af beton, särskildt ifall betonlagret sträcker sig under vattenståndet i den invid belägna hamnen.

Hvad åter sjelfva utförandet af grundningsarbetet beträffar, synes detta, enligt hvad erfarenheten vid de verkställda gräfningarne gifvit vid handen, kunna ske utan uppförande af särskilda ler- och spontväggar för hafsvattnets afstängande, hvarför ej heller de för detta ändamål beräknade eventuella kostnaderna behöfva ifrågakomma.

I enlighet med det ofvanberörda, af de delegerade och utskottet förordade förslaget till grundningens utförande, hvilket är förtydligadt å närlagda profilkarta, har af byggnadskontoret uppgjorts bilagda beräkning öfver totalkostnaden för fundamentering af den ifrågavarande saluhallen, slutande sig å Fmk 36,352: 29.

I denna summa ingå icke blott kostnaden för schaktning och betonerings af grunden samt sjelfva grundmuren, utan jemväl kostnaderna för nödig omläggning och höjning af platsen kring hallen, aflopsledning till hamnen samt fullständig granitsockel äfvensom slutligen kostnaderna för de nu verkställda undersökningarna af grunden, de sistnämnda belöpande sig till Fmk 1,652: 29.

Med ledning af de i Drätselkammarens ofvan intagna skrifvelse meddelade uppgifter komme totalkostnaden för saluhallen sålunda att uppgå till följande belopp:

jern tillbehör, enligt firman Harkorts förslag, omkr.	Fmk 65,000: —
tullafgifter för desamma	,, 17,000: —
asfaltering, takets inre boiserie, butikernas inredning, tegelmurning och rapping, glas och målningsarbete, gas- och vattenledning samt administration	,, 54,000: —
grundningsarbeten jemte sockel	,, 36,352: 29

eller inalles Fmk 172,352: 29.

Totalsumman komme sålunda att öfverstiga det af Förstärkte Stadsfullmäktige för saluhallen beviljade anslaget med Fmk 12,352: 29 eller, efter afdrag af den för grundundersökningar utgifna kostnaden, med Fmk 10,700. Men detta belopp är enligt utskottets tanke icke så betydande att det skulle påkalla ett upprifvande eller modifierande af Förstärkte Stadsfullmäktiges redan fattade beslut, helst man, att döma af den erfarenhet som vunnits vid utförande af stadens senast verkställda hyggnadsarbeten, kan

förutse att arbetets utförande genom entreprenad komme att ställa sig billigare än kostnadsberäkningen angifver.

Utskottet får därför, med stöd af det anförda, vördsamt föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta:

att anmoda Drätselkammaren att utan dröjsmål vidtaga åtgärd om utförande af den beslutna saluhallen å den af Förstärkte Stadsfullmäktige för ändamålet bestämda platsen å Vestra Kajen, samt dervid i afseende å fundamenteringen af byggnaden följa det af utskottet ofvan förordade förslaget att uppföra grundmuren å ett särskildt beredt betonunderlag af tre fots mäktighet enligt bilagda profilkarta.

Helsingfors i November 1887.

Th. Tallqvist.

J. af Lindfors.   Wilh. Brummer.   F. W. Grönqvist.   Seb. Gripenberg.

Kostnadsförslag

till fundamentering af saluhallarne å Vestra Kajen jemte sockel (1 fot hög).

Qvantiteter.	Arbetets beskaffenhet.	Pris i Finska mark.			
		Detalj.		Summa.	
567	qvadr. fmr gatläggning att upprifva jemte stenens transport till och tillbaka från upplagsplats . . . . . å	—	60	340	20
205	kub. fmr jordschaktning ofvan medelvattenståndet att delvis upplägga, delvis borttransportera . . . . . å	6	—	1,250	—
140	kub. fmr ifylles ånyo och stampas . . . . . å	3	—	420	—
43,4	kub. fmr jordschaktning eller muddring under medelvattenståndet i lerblandad sand inmängd med bullersten . . . . . å	20	—	868	—
1,768	löp. fot trävåg, såsom form för betongjuttingen, att uppställa . . . . . å	—	80	1,414	40
14,832	kub. fot. beton . . . . . ”	—	85	12,607	20
50	kub. fmr grundmur . . . . . ”	55	—	2,750	—
437	qvadr. fmr omläggning och delvis höjning af torget kring hallen . . . . . å	4	75	2,075	75
3	st. infallsbrunnar för dagvatten . . . . . ”	250	—	750	—
132	löp. fot 6 t. aflopsledning till fiskarhamnen . . . . . ”	2	—	264	—
2	st. genombrytningar af kajmuren . . . . . ”	—	—	120	—
3,486	qvadr. fot granitsockel (1 fot på öfre, 2 fot på nedre sidan) . . . . . å	2	50	8,715	—
				31,554	55
	Omkring 10 proc. häraf till arbetsledning, transporter, arbetsredskap och diverse			3,145	45
	Kostnaderna för grundundersökning				1,652 29
	Summa	—	—	—	—
					36,352 29

Helsingfors stads Byggnadskontor den 29 Oktober 1887.

Otto Ehrström.

Utskottsbetänkande i frågan om antagande af ny trafiktaxa för Helsingfors stad.

Vid behandling af det af Drätselkammaren förordade förslaget till ny trafiktaxa för Helsingfors stad (se Helsingfors Stadsfullmäktiges Handlingar N:o 13 och 23 för år 1887) beslöto Stadsfullmäktige, vid sammanträde den 11 sistlidne oktober, uppdraga åt undertecknade såsom ett särskildt utskott att ingå uti ytterligare ompröfning af det uppgjorda förslaget samt deröfver till Fullmäktige afgifva utlåtande.

Till fullgörande af detta uppdrag får utskottet, som i samråd med t. f. Vågmästaren C. F. Wendell och Hamnkaptenen O. Andsten granskat den föreslagna taxan, värdsamt anföra följande.

Hvad först angår taxan för uppbörd af trafikafgiften har utskottet främst tagit i öfvervägande, huruvida det i hufvudstaden härintills följda och äfven nu föreslagna sättet för debitering af denna afgift, eller efter vissa särskildt bestämda satser för hvarje vara, borde gifva vika för det exempelvis i Åbo antagna debiteringssättet att beräkna trafikafgiften, i likhet med tolagen, i vissa procent af tullsatsen. För att dervid utröna, huru Helsingfors stads inkomst af trafikafgiften, beräknad efter den i Åbo tillämpade taxan, skulle ställa sig i förhållande till den här faktiskt uppburna inkomsten, har utskottet låtit uppgöra bilagda persedelextrakt, hvaraf synes att trafikafgiften för samtliga till Helsingfors under år 1886 *importerade, tullpligtiga* varor, efter den i Åbo följda beräkningsgrunden, skulle uppgått till *Fmyc* 99,340:60. Då härtill lägges den i Helsingfors faktiskt uppburna trafikafgiften för *importerade tullfria* samt *exporterade* varor, för hvilka den nyss anförda Åbo-taxan ej är tillämplig, eller resp *Fmyc* 52,711:93 och *Fmyc* 25,128:47, kommer man till en slutsumma af *Fmyc* 177,181, hvilka med omkring *Fmyc* 14,000 understiger Helsingfors stads verkliga inkomst af trafikafgiften under år 1886. Men, utom att stadens inkomst enligt en dylik debitering af trafikafgiften blefve mindre samt att en särskild taxa i sådan händelse likväl blefve erforderlig för debitering af tullfritt importerade och samtliga exporterade varor, än viktigare är att en sålunda fixerad trafikavgift skulle ytterst ojemnt träffa en mänd varor samt ställa stadens trafikinkomster i ett opåkalladt beroende af tullpolitiken. Utskottet har därför afstått från hvarje tanke på en förändring af debiteringsgrunden i antydd riktning.

Beträffande sedan uppställningen af denna taxa har utskottet tagit i betraktande huruvida den i det föreliggande förslaget begagnade, i nära öfverensstämmelse med tulltaxan gjorda, detaljerade uppräknigen af de olika artiklarne, är att föredraga framför den nuvarande trafiktaxans anordning af artiklarne under ett fåtal hufvudrubriker. Då emellertid alla debiteringar af trafikafgiften måste stöda sig på de uppgifter angående varornas mängd och beskaffenhet som tillhandahållas stadens debitorer af tullkammaren, samt en samstämmighet mellan tull- och trafiktaxan på grund häraf är önskvärd både från stadens och trafikanternes synpunkt, har utskottet utan meningsolikhet ansett sig böra förorda den i förslaget begagnade uppställningen.

I afseende å sjelfva innehållet af trafiktaxan har utskottet funnit skäl blott till följande erinringar och förslag. Den frihet från trafikafgift, som i den föreslagna taxan är medgifven tullfria passagerareeffekter, synes enligt utskottets tanke böra tillkomma alla passagerareeffekter, antingen de äro tullfria eller ej. Den minskning i stadens inkomst, som härigenom uppstode är temligen obetydlig, under det den resande allmänheten blefve befriad från åtskilliga omgångar och besvär. — I öfverensstämmelse med den princip, som äfven i några andra afseenden gjort sig gällande vid utarbetandet af det nu föreliggande förslaget, eller i syfte att bidra till höjandet af stadens en gros-handel, har utskottet ansett trafikafgiften för några stapelartiklar, såsom „smör“ (pag. 20 i det senare tryckta förslaget) och „öfrigt trävirke“ (pag. 22 i samma förslag) kunna nedsättas, för den förra varan från 50 p:i till 25 p:i pr 100 kilo (motsvarande vid export 12¹/₂ p:i) samt för den senare från 3 mk 80 p:i till 2 mk pr 10 kubikmeter (motsvarande vid export en afgift af 1 mk).

Utskottet har väl varit betänkt på att i nyssberördt syfte påyrka jemväl en restitution af trafikafgiften för varor, hvilka såsom transitogods i större mängd här uppläggas för att sedan försändas till annan ort, men svårigheten att kunna åstadkomma en för ändamålet tillfredsställande kontroll har afskräckt utskottet från förslag i denna riktning. Några inom utskottet gjorda förslag om mindre jemkningar i satserna har utskottet åter ansett sig för närvarande kunna lemna utan afseende, förnämligast emedan bekant är att en ny tulltaxa är under utarbetande och sannolikt är att densammes promulgerande möjligen föranleder en omarbetning jemväl af grunderna för erläggandet af stadens trafikafgift.

Angående taxan för uppbörden af *transitomagasinshyra* har utskottet velat hafva anmärkt att de deri ingående satserna grunda sig på Stadsfullmäktiges beslut af den 1 Juni 1876 och att desamma nu, lika litet som förut, torde tariffva Kejsrerliga Senatens stadfästelse, hvarför det synes riktigast att taxan för transitomagasinshyra uteslutes ur det förslag som underställes högvederbörlig fastställelse; hvilket icke hindrar att denna taxa sedermera, med ändrad nummerföljd, kan tryckas i sammanhang med de öfriga, af styrelsen fastställda taxorna.

De måhända viktigaste ändringar, utskottet ansett sig böra göra i det före-

varande förslaget, gälla taxan för *hamnafgifts* erläggande. Det synes nämligen skäligt att fartyg, hvilka förmedla varutrafik mellan staden och utlandet, i sådana fall, då de hitkomma med en del af sin last destinerad till annan ort inom landet och fördenskull måste besöka annan inhemska hamn innan de här intaga last för sin återresa till utlandet, åtnjuta befrielse från hamnafgift för sitt senare besök i hamnen. Ett dylikt medgifvande vore enligt utskottets tanke rätt väl egadt att gynna skeppsrörelsen, emedan det hos oss ofta inträffar att större fartyg på en gång föra last till flera inhemska hamnar, och någon obillighet vore dermed icke förenad.

De sumpar för försäljning af lefvande fisk, hvilka stadens fiskhandlare hafva liggande i fiskarhamnen, hafva småningom utbredt sig öfver hela det invid kajen befintliga utrymmet, med den påföljd att skärgårdsbåtar, som hit inkomma för att försälja fisk från sump, oftast alls icke kunna framkomma till kajen. Och då det med afseende å vattnets beskaffenhet i den mindre båthamnen icke heller kan tillåtas fiskförsäljare att i denna hamn hålla sin till afsalu afsedda fisk i sump, är skärgårdsallmogen i det allra närmaste beröfvad möjligheten att sjelf i minut försälja sin färskfisk, samt därför tvungen att till stadens fiskhandlare i parti afyttra sin vara. Detta förhållande, som ej heller kan vara förenligt med konsumenternes intresse, har länge varit föremål för klagan och synes förtjent af uppmärksamhet från stadsmyndigheternas sida. Enligt utskottets förmenande kunde saken åtminstone tillsvidare lämpligast anordnas så att en del af fiskarhamnen, enligt närmare förslag af hamnkotoret, skulle upplåtas till försäljningsplats för stadens fiskhandlare, som der kunde för sina fisksumpar tillösa sig ett visst bestämdt utrymme, mot afgifter, hvilkas belopp skulle fixeras genom de olika platsernas utbudande på offentlig auktion, medan den öfriga delen af fiskarhamnen lemnades tillgänglig för fiskförsäljare från landsorten. I öfverensstämmelse med detta projekt borde den i det föreliggande förslaget bestämda afgiften af 1 mk i månaden för fisksump, som under minst en månad vid stadens kaj eller bro ligger förtöjd, bortfalla samt de stationära fisksumparne inrangeras under anmärkning 1, jemte de prämar som i stadens hamn begagnas till försäljningsställen för matvaror m. m. I sammanhang härmed borde jemväl den i anm. 3 mom. c ingående bestämning om fisksumpar uteslutas, medan der åter borde införas erinran om att de i staden hemmahörande båtar och farkoster som erlægga årsafgift icke äro från hamnafgift befriade.

Beträffande öfriga delar af förslaget har utskottet blott bemärkt att, i enlighet med hvad redan i praxis torde tillämpats, *broafgiften* för plankor och battens borde ställas högre än för bräder, eller för de förra till 4 penni och för de senare till 2 penni pr tolt, äfvensom att *mätningafgiften*, hvilken utan egentligt skäl torde hafva blifvit nedsatt, bestämmas för 10 tunnor eller 16 $\frac{1}{2}$ hektoliter spanmål, ärter, gryn, frö eller rotsaker till 40 penni samt 10 tunnor eller 16 $\frac{1}{2}$ hektoliter salt, stenkol eller kalk till 60 penni.

På grund af det anförda får utskottet derfor föreslå att stadsfullmäktige ville besluta:

att godkänna den af Drätselkammaren förordade taxan för beräkning af trafikafgift och transitomagasinshyra äfvensom hamn-, bro-, vägnings-, mätnings-, packnings-, vräknings-, parmmättnings-, barlast- och kokhusafgifter i Helsingfors stad med följande ändringar:

1) att den uti inledningen till trafiktaxan ingående anmärkningen beträffande passagerareeffekter erhåller följande lydelse: „Passagerareeffekter betala icke heller denna afgift“;

2) att trafikafgiften för smör nedsättes till 50 penni för 100 kilogram och för „öfrigt trävirke“ (utom de i taxan särskildt nämnda) till 2 mk för 10 kubikmeter;

3) att bestämmningen om hamnafgift af 1 mk „för fisksump, som under minst en månad vid stadens kaj eller bro ligger förtöjd“, uteslutes;

4) att anm. 1 i hamnafgiftstaxan deremot erhåller följande lydelse: „För prämar, hvilka i stadens hamn begagnas till försäljningsställen för matvaror, landtmannaprodukter m. m., liksom ock för sumpar för försäljning af levande fisk, hvilka på särskildt anvisade platser ligga förtöjda vid stadens kaj eller bro, erlægges platshyra efter Stadsfullmäktiges bestämmande“;

5) att mom. c i anm. 3 af samma taxa erhåller lydelsen: „båtar och farkoster under en tons drägtighet, med undantag af ofvan omnämnda, i staden hemmahörande farkoster, hvilka erläggas årsafgift“;

6) och att i änsagda mom. tillägges en anm. 4 af följande lydelse: „Fartyg, som med tullkammarförpassning gör sjöresa öfver Östersjön eller längre och efter ankomst från utrikes ort härstädes erlagt hamnafgift, men besöker annan inhemsk hamn och derefter åter hitkommer för intagande af last, är vid detta senare besök fritagen från hamnafgift“.

att hos H. K. M:t anhålla om nådig fastställelse på denna sålunda antagna taxa, utom såvidt den angår afgifter för transitomagasinshyra;

äfvensom att anmoda Drätselkammaren att efter Hamnkontorets hörande till Fullmäktige inkomma med närmare förslag om disponerande af utrymmet i fiskarhamnen på det af utskottet ofvan antydda sätt.

Helsingfors i November 1887.

Wilh. Brummer.

Julius Tallberg.

Mauritz Hallberg.

HELSINGFORS STADS Utgifts- och Inkomst Förslag för år 1888.

Upprättadt af Drätselkammaren.

		Utgifter:				
		I. Stadens skulder.	<i>Fmk.</i>	<i>7/16</i>	<i>Fmk.</i>	<i>7/16</i>
Beviljad 1812. Revers d. ²⁵ / ₁ 1845. " d. ²¹ / ₁ 1846. " d. ²⁷ / ₁ 1847. Revers ¹ / ₅ 1863.	a	1:o. Å lånet för stadens reglering, utgörande den ³¹ / ₁₂ 1887 Fmk 47,144: —, erlägges till Finlands Statskontor den ¹⁵ / ₁ 1888 i amortering 2 % å det ursprungliga skuldbeloppet Fmk 264,400 med	—	—	5,288	—
K. S.ms. bref d. ⁵ / ₈ 1880.	a	2:o. Å lånet för chausséerna, utgörande den ³¹ / ₁₂ 1887 i återstående kapital Fmk 41,376: 06, erlägges till Finlands Statskontor den ¹ / ₅ 1888 en annuitet af ⁵ / ₂ % å det ursprungliga beloppet Fmk 100,000 eller ränta å 4 % å det oguldna beloppet med . . . samt återstoden af annuiteten i amortering	1,655 04	—	5,500	—
		3:o. Å lånet för folkskolehuset vid Annegatan, utgörande den ³¹ / ₁₂ 1887 i återstående kapital Fmk 39,594: 27, erlägges den ⁹ / ₄ 1888 till Finlands Statskontor en annuitet af 10 % å det ursprungliga skuldbeloppet Fmk 60,000 eller ränta å 5 % med . . . samt återstoden af annuiteten i amortering	1,979 71	—	6,000	—
		Transport	4,020 29	—	16,788	—

Ugfrens beskaffenhet enl. § 58 i K. Förordningen d. 8 Decemb. 1873.

Chausséereglementet d. ²⁶ / ₁ 1865 § 6.	a	4:o. a) Å chausséeobligationerna, uppgående sedan den ¹ / ₂ 1885 till Fmk 110,000: —, erlägges årligen i amortering och 3,6 % ränta . . . . . b) till chaussée-obligationernas amorteringsfond, utgörande den ³¹ / ₁₂ 1887 Fmk 8,690: —, amorte- ringstillskott år 1888	— 7,650 1,310	— — —	16,788 — 8,960
K. S:ns res. d. ⁶ / ₉ 1876.	a	5:o. Å vattenledningslånet af år 1876, utgörande den ³¹ / ₁₂ 1887 Fmk 1,487,600: —, erlägges den ¹ / ₅ 1888 i amortering . . . . . samt den ¹ / ₅ och ¹ / ₁₁ samma år ränta à 5 % med tillsammans	13,000 74,055	— —	87,055
K. S:ns res. d. ⁴ / ₈ 1882.	a	6:o. Å nybyggnads- och reglerings- lånet af 1882, utgörande d. ³¹ / ₁₂ 1887 Fmk 1,498,000: —, erlägges den ¹ / ₅ 1888 i amortering . . . . . samt den ¹ / ₅ och ¹ / ₁₁ ränta à 4 ¹ / ₂ % med	28,000 66,780	— —	94,780
	c	7:o. Å ett kassakreditiv à Fmk 500,000, som under 1888 tilläf- ventyrs måste upptagas, erlägges förslagsvis i provision och ränta — Fmk 219,583: 00 —	—	—	12,000
II. Stadens Embetsverk.					
Magistraten.					
1886 års stat.	b	1 Politieborgmästare, lön 7,000: — arvode . . . . . 5,000: —	12,000	—	—
	b	1 Justitierådman, lön 5,000: — arvode . . . . . 2,000: — för inseende öfver exe- kutionsverket. . . . . 1,000: — 10 års förhöjning . . . 1,000: — ersättning för boupp- teckningsprocenter . . . 500: —	9,500	—	—
Enl. öfverenskom- melse och S. F. besl. ¹⁷ / ₁₁ 1885.	b	2 Politierådmän, lön . . . 4,000: — arvode . . . . . 2,000: —	12,000	—	—
	b	2 Notarier, lön à . . . . . 1,600: —	3,200	—	36,700
1886 års stat.					
		Transport	—	—	256,283

		Transport	—	256,283
Rådstufvurätten.				
1886 års stat.	b	1 Justitieborgmästare, lön	7,000:—	12,000
		arvode	5,000:—	
Enl. öfverenskom- melse och S. F. besl. 17/11 1885.	b	1 äldre Justitierådman, lön	5,000:—	8,500
		arvode	2,000:—	
		10 års förhöjning	1,000:—	
		ersättning för boupp- teckningsprocenter	500:—	
1886 års stat.	b	1 äldre Justitierådman, lön	5,000:—	8,500
Enl. öfverenskom- melse och S. F. besl. 17/11 1885.	b	arvode	2,000:—	
		5 års förhöjning	500:—	
		ersättning för boupp- teckningsprocenter	1,000:—	
1886 års stat.	b	1 äldre Justitierådman, lön	5,000:—	8,000
Enl. öfverenskom- melse och S. F. besl. 17/11 1885.	b	arvode	2,000:—	
		5 års förhöjning	500:—	
		ersättning för boupp- teckningsprocenter	500:—	
1886 års stat.	b	2 äldre Justitierådman, lön à	5,000:—	14,000
		arvode à	2,000:—	
1886 års stat.	b	3 yngre Justitierådman, lön	4,000:—	12,000
		Arvode åt två afdelnings- ordförande à	1,000:—	
K. S:ns resolut.	b	1 Notarie för civilprotokollet	1,600	15,000
		5 Notarier för kriminal- protokollet à	3,000:—	
S. F. besl. 2/9 1882.	b	Ersättning åt brottmålsnotarierna för renskrifning af protokoll, för- slagsvis	700	83,300
D:o. 12/11 1886.	b	Renskrifning af protokoll åt akto- rerne, förslagsvis	1,000	
Magistratens och Rådstufvurättens gemensamma biträden och betjening.				
	b	1 Magistratssekreterare och Nota- rius publicus, lön	2,500	2,500
		1 Aktuarie	2,500	
		Transport	5,000	339,583

		Transport	5,000	339,583
	b	1 Kanslist	1,200	
	b	1 Translator för finska språket . .	400	
	b	1 Translator för ryska språket . .	1,000	
	b	2 Stadsfiskaler, lön å . . . . . 3,000:— arvode å . . . . . 600:—	7,200	
	b	4 Stadsfogdar å . . . . . 1,600:—	6,400	
	b	3 Exekutionsbetjenter å . . . . . 800:—	2,400	
1886 års stat.	b	6 Stadsbetjenter, hvaraf 2 anstälde vid Magistratens kansli och 4 vid Rådstufvurättens brottmålsafdel- ningar, å . . . . . 1,100:—	6,600	
	b	4 Stadsbetjenter, hvaraf 2 vid Ma- gistraten på afdelning och 2 vid Rådstufvurättens första afdelning, å Fmk 900	3,600	
	b	1 Rådhusvaktmästare, jemte fri bo- stad och ved	800	
	b	1 Rådhusdrenge, jemte fri bostad och ved	480	
	c	3 Extra stadsfogdar å . . . . . 1,600:—	4,800	39,880
		A n m. Vid antagandet till tjensten undfå derjemte stadsbetjenterne vid Magistraten och Rådstufvu- rätten ett belopp af 100 mk för anskaffande af uniformsbeklädnad.		
		<i>Diverse.</i>		
	c	Expenser, förslagsvis . . . . . — Fmk 167,880: 00 —	—	8,000
		III. Kommunalförvaltningen.		
		Stadsfullmäktiges kansli.		
1886 års stat.	b	1 Sekreterare	2,800	
	b	1 Notarie	2,800	
	b	1 Vaktmästare	600	
	c	Expenser, förslagsvis	3,600	9,800
		Drätselkammaren.		
1886 års stat.	b	1 Ordförande	4,000	
	b	5 Ledamöter, å 20 mark för hvarje ledamot och sammanträde	5,200	
	b	1 Sekreterare	5,000	
		Transport	14,200	397,263

		Transport	14,200	397,263
	b	1 Notarie	2,400	
	b	1 Kanslibitråde	1,200	
	b	1 Vaktmästare	800	
	c	Expenser, förslagsvis	4,400	23,000
		Drättselkontoret.		
	b	1 Stadskamrerare, lön . . . . . 5,000:— arvode . . . . . 2,500:— 5 års förhöjning . . . . . 500:—	8,000	
1886 års stat.	b	1 Stadskassör, lön . . . . . 4,000:— arvode . . . . . 1,800:—	5,800	
	b	1 äldre Stadsbokhållare	4,000	
	b	1 yngre Stadsbokhållare	3,000	
	b	1 Kontorsskrifvare	1,600	
	b	1 Vaktmästare	900	
	c	Extra biträde, förslagsvis	2,400	
	c	Arvode för debetsedlars kringbärning, förslagsvis	800	
	c	Expenser, förslagsvis	1,800	28,300
		Tolagskontoret.		
	b	1 Vågmästare för utrikes inkommande expeditionen (vakant)	4,000	
1886 års stat.	b	1 Vågmästare för utgående samt inrikes inkommande expeditionen	2,400	
	b	1 Vågmästarebiträde för 7 månader	1,400	
Mag. besl. ²⁶ / ₃ 1862.	b	Ersättning åt vågmästarene för debetsedlar, förslagsvis	400	
1886 års stat.	b	2 Vaktmästare à . . . . . 1,000:—	2,000	
S. F. besl. ³¹ / ₃ 1875.	b	Arvode för erhållande af dagliga uppgifter från tullkammaren	500	
Mag. besl. ¹⁸ / ₂ 1873.	b & c	Arvode för kringbärande af debetsedlar, utfärdade af utgående och inrikes inkommande expeditionen, förslagsvis	100	
	c	Mätarearvode, förslagsvis	1,000	
Enl. kontrakter.	b	Hyra för tull- och packhusmagasiner	2,100	
	c	Expenser, förslagsvis	200	
S. F. besl. ²³ / ₁₀ 1883.	b	Hyra för tullkammarens lokal	2,250	
S. F. besl. ⁷ / ₈ 1882.	b & c	Ved för tullkammarens lokal, förslagsvis	150	16,500
		Transport	—	465,063

		Transport		465,063
		Hamnkontoret.		
1886 års stat.	b	1 Hamnkaptén	3,000:—	
		4 ^o / _o af uppbörden, förslagsvis.	4,520:—	7,520—
1886 års stat.	b	1 Hamnmästare i Sörnäs		2,400—
		1 Hamnkontorsbokhållare	2,500:—	
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1883.	b	2 ^o / _o af uppbörden, förslagsvis.	2,260:—	4,760—
		1 Äldre vaktmästare	1,200:—	
1886 års stat.	b	personelt lönetillskott	200:—	1,400—
		1 Yngre vaktmästare		1,000—
1886 års stat.	b	2 Hamnkonstaplar, å	850:—	1,700—
		2 d:o ”	750:—	1,500—
1886 års stat.	c	1 d:o		750—
		2 Packare och vräkare, å	480:—	960—
1886 års stat.	b	1 Parmmätare-ålderman, ...		200—
		c Arvode för uppbörd af kokhusafgifterna		100—
1886 års stat.	c	Ved och belysning samt expenser och diverse, förslagsvis		600—
		c Ångbåtslega för inspektionsresor, förslagsvis		200—
				23,090—
		Byggnadskontoret.		
1886 års stat.	b	1 Stadsingeniör, ...	7,000:—	
		b förhöjning	1,000:—	
S. F. besl. ¹⁵ / ₆ 1877.	b	resemedel	600:—	8,600—
		1886 års stat.		
1886 års stat.	b	1 Äldre biträdande ingeniör	4,800:—	
		5 års förhöjning från ¹ / ₃ 1888	400:—	5,200:—
S. F. besl. ⁵ / ₁₂ 1882.	b	hvaraf hälften påföres vattenledningen (se XI Vattenledningen)		2,600—
		1 Yngre biträdande ingeniör, ...		3,600—
1886 års stat.	b	1 Bokhållare	3,000:—	
		5 års förhöjning	300:—	
1886 års stat.	b	10 års d:o från ¹ / ₁₀ 1888.	75:—	3,375—
		1 Trädgårdsmästare		3,000—
1886 års stat.	b	1 Äldre skogsvakt, jemte fri bostad och ved, ...		900—
		Transport	22,075—	488,153—

1886 års stat.	b	Transport	22,075	—	488,153	—
	b	1 Yngre skogsvakt, jemte fri bostad och ved	720	—		
	c	Skogsvaktarebiträden, förslagsvis	700	—		
	c	1 Uppsyningsman för Brunnsparken, jemte fria rum	600	—		
	c	Material och handtlångaredagsverken vid mätningar i och för stadens arbeten, förslagsvis	3,000	—		
	c	Materialvakters aflöning, förslagsvis	2,000	—		
	c	Expenser, förslagsvis	1,100	—	30,195	—
		— Fmk 130,885: 00 —				
		IV. Gatubelysningen.				
		a) Gasbelysningen.				
	b	90 lyktor af I och II klassen à 3,063 ²⁰ / ₆₀ bränntimmar	275,700	—		
Kontrakt om Gasbelysningens införande i H:fors ³⁰ / ₆ 1860.	b	287 lyktor af III klassen à 2,625 ⁴⁰ / ₆₀ bränntimmar	753,566,20			
	b	286 lyktor af IV klassen à 1,419 ⁵⁰ / ₆₀ bränntimmar	406,072,20			
		S:ma bränntimmar 1,435,338,40 à 4 penni	57,413	55		
S. F. besl. ⁷ / ₆ 1882.	b	1 Siemens lampa under 2,625,40 bränntimmar kons. à 700 liter	1,837,966			
D:o d:o	b	1 Siemens lampa under 1,419,50 bränntimmar kons. à 1,600 liter	2,271,734			
D:o d:o	b	2 Siemens lampor under 1,419,50 bränntimmar kons. à 700 liter	1,987,766			
		S:a liter 6,097,466 = 215,362 kubikfot à 0,8 penni	1,722	90		
1886 års stat.	b	1 Gaskontrollör, lön	1,200	—		
S. F. besl. ²⁹ / ₆ 1882.	b	1 Besigtningssman, lön	200	—		
	b	Belysning af Nikolaikyrkans tornur Hyra, städning m. m. af Gaskontrollörens arbetsrum	600	—	61,736	45
		Transport	—	—	580,084	45

		Transport	—	580,084 45
		b) Terpentinbelysningen.		
		Terpentinlyktor af II klassen à 50 penni pr timme, förslagsvis . . .	2,000 —	
Enl. kontrakt.	b	96 st. d:o af III klassen à 120: —	11,520 —	
		75 st. d:o af IV klassen à 66: 60	4,995 —	
		92 st. d:o af V klassen à 75: —	6,900 —	
	c	Inköp af 100 st. lyktor af ny konstruktion à . . . 50: —	5,000 —	
	c	10 st. lyktor att uppställas å platser, som af Drätselkammaren komma att anvisas, förslagsvis	375 —	30,790 —
		— Fmk 92,526: 45. —		
		V. Brandverket.		
		a) Hyror.		
S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1876.	b	Hyra för lokaler åt brandmanskabet vid norra tornet	2,500 —	
Enl. kontr. ²⁶ / ₁ 1876.	b	Hyra för lokaler åt brandmanskabet vid södra tornet	4,400 —	6,900 —
		b) Eldning och belysning.		
	c	30 famnar björkved, entreprenad, à Fmk 15: 70	471 —	
	c	35 famnar tallved, entreprenad, à Fmk 11: 50	402 50	
	c	45 famnar granved, entreprenad, à Fmk 10: 50	472 50	
	c	Ljus och olja, förslagsvis	1,000 —	2,346 —
		c) Redskapens underhåll, förslagsvis		3,000 —
		d) Aflöningar och andra förmåner.		
	b	1 Brandmästare	3,800 —	
	b	1 Underbrandmästare	1,400 —	
	b	1 Sekreterare vid brandkommissionen	600 —	
	b	2 Sprutmästare, à . . . 1,000: —	2,000 —	
	b	1 Maskinist	300 —	
	b	2 Kosthållerskor, à . . . 240: —	480 —	
	b	60 Brandkonstaplar, à . . . 380: —	22,800 —	
1886 års stat.	c	Tillskottsarvode att i mån af behof utgifvas åt 4 ordningsmän vid tornen à 60 Fmk . . . . . 240: —		
		Transport 240: —	31,380 —	623,120 45

		Transport 240: —	31,380	623,120	45
	c	Tillskottsarvode åt 20 äldre konstaplar à 40 Fmk . 800: —			
	c	D:o åt 4 kuskar à 120 Fmk 480: —	1,520		
Br.-kom:s besl. ²⁰ / ₂ 1876.	b	D:o för eldning och putsning af ångsprutan	240		
	c	Arvode för vården af brunnarne, förslagsvis	400		
	c	Afgift för brandmästarens telefon	140		
D:o d:o ²⁸ / ₃ 1872.	b & c	Arvode för vården af brandtelegra- fen	1,000		
	c & d	För oförutsedda utgifter för d:o	200	34,880	
		e) <i>Brandstallet — 13 hästar.</i>			
	c	3,560 L& hö, entreprenad à 69 penni	2,456	40	
	c	160 tunnor hafre, entreprenad à 8 Fmk 20 penni	1,312		
	c	Halm, förslagsvis	200		
	c	Skoning och medicin, förslagsvis	600		
	c	Underhåll af seldon, m. m., förslagsvis	200	4,768	40
		f) <i>Inköp af nya redskap, m. m.</i>			
	c	1,000 fot ogummerad dubbel hamp slang till ångsprutan à Fmk 2: —	—	2,000	
		g) <i>Diverse.</i>			
	c	Arvoden för brandsyner, förslagsvis	750		
	c	Gratifikationer, vatten vid eldsvådor m. m., förslagsvis	2,000		
	c	För inköp af böcker och tidningar — Fmk 56,694: 40. —	50	2,800	
		VI. Polis- och Fångvården.			
		Polisinrättningen.			
K. Förordn. ²⁹ / ₆ 1876.	{ b	1 Polismästare, lön	6,000		
	{ b	hyresmedel	1,500		
K. Sns br. ³⁰ / ₃ 1886.	{ b	personelt lönetillskott	2,000		
K. Förordn. ²⁹ / ₆ 1876.	{ b	underhåll af 2 hästar och åkdon	1,500	11,000	
	{ b	1 Underpolismästare, lön	4,000		
	{ b	hyresmedel	1,200		
D:o d:o	{ b	personelt lönetillskott	1,000		
K. Sns br. ³⁰ / ₃ 1886.	{ b	underhåll af häst och åkdon	800	7,000	
		Transport	18,000	667,568	85

		Transport	18,000	—	667,568	85
	b	2 Ledamöter i Poliskam- maren å	600:—	1,200	—	
	b	1 Sekreterare, lön	1,400:—	2,000	—	
		hyresmedel	600:—	2,400	—	
	b	2 Notarier, lön å	1,200:—	2,400	—	
	b	2 Kanslister, lön å	1,000:—	2,000	—	25,600
		Ordningspolisen.				
K. Förordn. ²⁰ / ₆ 1876.	b	2 Kommissarier, lön å	1,500:—	4,800	—	
		hyresmedel	600:—	300:—	—	
		tjenstgöringsarvode	300:—	12,000	—	
	b	8 Öfverkonstaplar, lön å	750:—	33,000	—	
		tjenstgöringsarvode	750:—	32,000	—	
	b	30 äldre konstaplar, lön å	500:—	33,000	—	
		tjenstgöringsarvode	400:—	32,000	—	
		beklädnadshjelp	200:—	110,000	—	
	b	32 yngre konstaplar, lön å	400:—	12,000	—	
		tjenstgöringsarvode	400:—		—	
		beklädnadshjelp	200:—		—	
		<i>Tillägg.</i>				
	b	2 Öfverkonstaplar, lön å	750:—	3,000	—	
		tjenstgöringsarvode	750:—	13,200	—	
S. F. besl. ²¹ / ₁₁ 1882. D:o. ³ / ₉ 1885.	b	12 äldre konstaplar, lön å	500:—	13,200	—	
		tjenstgöringsarvode	400:—	12,000	—	
		beklädnadshjelp	200:—		—	
	b	12 yngre konstaplar, lön å	400:—	12,000	—	
		tjenstgöringsarvode	400:—		—	
		beklädnadshjelp	200:—		—	
		<i>Underhåll af stallet.</i>				
		2,200 L $\mathring{a}$ hö å 64 p:ni, entreprenad	1,408	—		
		880 L $\mathring{a}$ hafre å Fmk 0,99, entrepr.	871	20		
S. F. besl. ³ / ₉ 1885.	b & c	Halm, förslagsvis	50	—		
		Skoning och läkemedel, förslagsvis	240	—		
		Remont, förslagsvis	240	—	2,809	20
		Detektiva polisen.				
	b	1 Kommissarie, lön	1,500:—	2,800	—	
		hyresmedel	800:—	1,800	—	
		tjenstgöringsarvode	500:—		—	
K. Förordn. ²⁰ / ₆ 1876.	b	1 Öfverkonstapel, lön	1,000:—	1,800	—	
		tjenstgöringsarvode	800:—		—	
		Transport	4,600	—	805,978	05

		Transport	4,600	805,978	05
	b	6 Konstaplar, lön å	500:—		
		tjenstgöringsarvode	500:—		
		beklädnadshjelp	200:—	7,200	
S. F. besl. ¹² / ₁₀ 1880.	b & c	Expenser	1,700		
K. Förordn. ²⁹ / ₆ 1876.	b	Läkarearvode	600		
		Till ersättning för oförskyld skada å kläder, ådragen i tjensten, samt till gratifikation	1,000		
Enl. kontrakt.	b	Hyra för 2:dra polisvaktkontorets lokal	2,300		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1884.	b	Hyresbidrag för vaktkontoren vid chausséerna	360	17,760	
Stadshäktet.					
1886 års stat.	b	1 Fängelsevaktmästare	300		
		6 Fångknektar å	600:—	3,600	
S. F. besl. ¹⁶ / ₆ 1885.	b	2 d:o	600:—	1,200	
1886 års stat.	b	1 Vaktqvinna, jemte fri bostad . .	300		
		2 Politiekarlar å	360:—	720	
	c	Religiös vård	600		
	c	Förnödenheter, förslagsvis	1,000	7,720	
		— Fmk 163,889: 20 —			
VII. Sundhets- och Sjukvården.					
1886 års stat.	b	1 Stadsläkare, lön	5,400:—		
		arvode	1,600:—	7,000	
	b	2 Distriktsläkare å	3,000:—	6,000	
S. F. besl. ⁷ / ₆ 1882	b	1 Qvinlig läkare	2,400		
D:o ¹⁶ / ₂ 1886.		1 Sekreterare	600		
	b	1 Barnmorska	300		
1886 års stat.	b	1 Ekonom (utom fria rum och ved)	1,200		
	b & c	2 Sjuksköterskor å 45 mk pr månad	1,080		
	b	1 Dräng	528		
	c	Expenser och betjening, förslagsvis	800		
	c	Kost för 25 sjuka å 60 penni per dag, förslagsvis	5,490		
	c	Läkemedel, förslagsvis	1,000		
	c	Tvätt, förslagsvis	600		
	c	Ved och belysning, förslagsvis . .	1,200		
	c	Remont af lasarettspersedlar & di- verse, förslagsvis	1,000		
		Transport	29,198	831,458	05

			Transport	29,198		831,458	05
1886 års stat.	{	b	1 Tillsyningsman vid helsopolisen	2,500			
		b	1 d:o d:o	2,000			
		c	1 extra d:o vid d:o under 4 månader	600			
		c	Kostnad för bedrifvande af desinfektionsinrättningen, förslagsvis	1,500			
		c	Hyra för besigtningsslokal	800			
			<i>Underhåll af en besigtningssstation för lifsmedel.</i>				
1886 års stat.	{	b	1 Föreståndare	3,000:—			
		b	1 Dräng	480:—			
		b	Hyra, ved och ljus, förslagsvis	1,500:—			
S. F. besl. 16/11 1886.		b & c	Underhåll jemte telefonafgift, förslagsvis	600:—	5,580		42,178
			— Fmk 42,178: 00 —				
			VIII. Fattigvården.				
	{	b	1 Ordförande i styrelsen	3,000			
		b	1 Sekreterare	1,600			
		b	1 Vaktmästare	300			
1886 års stat.		b	1 Inspektör för arbets- och fattiggården jemte fri bostad och ved	3,000			
		b	1 Predikant	1,000			
		b	3 Sjuksköterskor för fattiggården, å	420:—	1,260		
		c	1 Sjuksköterska för barnafdelningen derstädes	420			
1886 års stat.		b	1 Manlig vårdare för därvårdsafdelningen	600			
S. F. besl. 18/9 1877. D:o 23/1 1885.		b & c	Hyra för styrelsens lokal	900			
		c	Städning af densamma	60			
	c	Arvode för tillsyningsmän, förslagsvis	1,500				
	c	Inspektions-resekostnads-ersättning för d:o, förslagsvis	800				
	c	Understöd åt de fattiga: ständiga, förslagsvis 54,000:— tillfälliga, förslagsvis 7,000:—	61,000				
	c	Beklädnad för de fattiga i fattiggården, förslagsvis	4,800				
	c	Kost för de fattiga å arbets- och fattiggården, samt inrättningens sjukhem, förslagsvis	21,000				
			Transport	101,240		873,636	05

		Transport	101,240	873,636 05
	c	Sjukvård utom inrättningen, förslagsvis	4,000	
	c	Kostnad för sinnesrubbade personer, intagna å Lappviks sjukhus och Sjählö hospital, förslagsvis.	10,500	
	c	Läkemedel, förslagsvis	3,000	
	c	Inventarier, förslagsvis	1,000	
	c	Ved, förslagsvis	3,500	
	c	Hafre för tvenne hästar, förslagsvis	300	
	c	Hö för tvenne hästar (päräknad från fattiggårdens jordområde), förslagsvis	600	
	c	Remontarbete å arbets- och fattiggården, förslagsvis	2,535	
	c & d	För oförutsedda behof och diverse, förslagsvis	5,500	
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1883.	b	Telefonledning till arbets- och fattiggården	380	
		Understöd åt:		
S. F. besl. ⁵ / ₁₂ 1885.	b	Värnepligtige asfaltarbetaren A. Pelanders hustru	180	
D:o ¹⁶ / ₂ 1886.	b	Värnepligtige arbetskarlen E. Pitkänens hustru	180	132,915
		— Fmk 132,915: 00 —		
IX. Undervisningsväsendet.				
a) <i>Navigationsskolan.</i>				
S. F. besl. ¹⁰ / ₂ 1876.	b	Hyra	2,400	
	c	Ved, incl. huggning, förslagsvis	400	2,800
b) <i>Realskolan.</i>				
D:o ¹⁹ / ₉ 1876. Enl. kontrakter.	b	Hyra för skollokalen	6,000	
	c	Ved och belysning, förslagsvis	850	
	c	Inventarier och diverse, förslagsvis	1,000	
	b	Hyresmedel åt rektor	1,200	
D:o ¹⁹ / ₉ 1876.	b	D:o åt 3 lärare å Fmk 900	2,700	
1886 års stat.	b	Aflöning åt en vaktmästare	600	12,350
c) <i>Handtverksskolor.</i>				
	c	Anslag	—	12,154
d) <i>Handelsinstitutet.</i>				
	c	Anslag	—	2,500
		Transport	—	1,036,355 05

		Transport	—	—	1,036,355	05
<i>e) Folkskolorna.</i>						
1886 års stat.	<i>b</i>	1 lärare	2,000:—			
		10 års förhöjning	400:—	2,400	—	
	<i>b</i>	2 lärare å	2,000:—			
		5 års förhöjning	200:—	4,400	—	
	<i>b</i>	2 lärare å	2,000:—	4,000	—	
	<i>b</i>	1 lärare	2,000:—			
		10 års förhöjning	400:—	2,400	—	
		1 lärare	2,000:—			
		5 års förhöjning	200:—			
		yttre 5 års förhöjning från $\frac{1}{9}$ 1888	66: 67	2,266	67	
		1 lärare	2,000:—			
		5 års förhöjning	200:—			
		yttre 5 års förhöjning från $\frac{10}{9}$ 1888	61: 67	2,261	67	
		4 lärare å	2,000:—			
		5 års förhöjning å	200:—	8,800	—	
		9 lärare å	2,000:—	18,000	—	
		1 lärare, 32 timmar i veckan å Fmk 2,000 för 28 veckotimmar		2,285	71	
		1 lärare, 14 timmar i veckan å Fmk 62: 50	875:—			
		5 års förhöjning	87: 50	962	50	
		1 lärare, 40 timmar i veckan å Fmk 62: 50	2,500:—			
		5 års förhöjning	250:—	2,750	—	
		6 lärare å	2,000:—	12,000	—	
		2 lärarebiträden i handarbeten å Fmk 1,000		2,000	—	
		2 lärarinnor å	1,500:—			
		15 års förhöjning	450:—	3,900	—	
		3 lärarinnor å	1,500:—			
	10 års förhöjning	300:—	5,400	—		
	1 lärarinna	1,500:—				
	5 års förhöjning	150:—	1,650	—		
	1 lärarinna		1,500	—		
	2 lärarinnor å	1,200:—				
	20 års förhöjning	480:—	3,360	—		
		Transport	80,336	55	1,036,355	05

		Transport	80,336 55	1,036,355 05
		1 lärarinna	1,200:—	
		15 års förhöjning	360:—	
		ytterligare 5 års förhöjning från $\frac{1}{9}$ 1888	40:—	1,600 —
		2 lärarinnor à	1,200:—	
		15 års förhöjning	360:—	3,120 —
		3 lärarinnor à	1,200:—	
		10 års förhöjning	240:—	4,320 —
		1 lärarinna	1,200:—	
		5 års förhöjning	120:—	
		ytterligare 5 års förhöjning från $\frac{9}{9}$ 1888	37:—	1,357 —
		1 lärarinna	1,200:—	
		5 års förhöjning	120:—	
		ytterligare 5 års förhöjning från $\frac{13}{9}$ 1888	36:—	1,356 —
		1 lärarinna	1,200:—	
		5 års förhöjning	120:—	
		ytterligare 5 års förhöjning från $\frac{16}{10}$ 1888	25:—	1,345 —
1886 års stat.	b	4 lärarinnor à	1,200:—	
		5 års förhöjning	120:—	5,280 —
		1 lärarinna		1,200 —
		2 lärarinnor à	1,086:—	
		5 års förhöjning	108: 60	2,389 20
		1 lärarinna	1,296:—	
		hyresmedel	800:—	2,096 —
		3 lärarinnor à	1,500:—	
		10 års förhöjning	300:—	5,400 —
		1 lärarinna	1,500:—	
		5 års förhöjning	150:—	
		ytterligare 5 års förhöjning från $\frac{1}{8}$ 1888	62: 50	1,712 50
		5 lärarinnor à	1,500:—	
		5 års förhöjning	150:—	8,250 —
		1 lärarinna	1,500:—	
		5 års förhöjning från $\frac{24}{5}$ 1888	27: 92	1,527 92
		Transport	121,290 17	1,036,355 05

			Transport	121,290	17	1,036,355	05
		1 lärarinna	1,500:—				
		5 års förhöjning från					
		26/10 1888	27: 08	1,527	08		
		4 lärarinnor à Fmk 1,500.		6,000	—		
		4 lärarinnor à Fmk 1,500.		6,000	—		
		2 lärarinnor à	1,200:—				
		5 års förhöjning.	120:—	2,640	—		
		2 lärarinnor à	1,200:—				
		5 års förhöjning från					
		1/9 1888	40:—	2,480	—		
		13 lärarinnor à Fmk 1,200		15,600	—		
		2 lärarinnor à Fmk 1,200.		2,400	—		
		1 lärarinna, 20 timmar i					
		veckan à Fmk 50	1,000:—				
		10 års förhöjning	200:—	1,200	—		
		1 lärarinna, 32 timmar i					
		veckan à Fmk 50	1,600:—				
		5 års förhöjning från					
		1/9 1888	53: 33	1,653	33		
1886 års stat.	b	c	Timlärarinnor för de förberedande				
			skolorna, förslagsvis	2,300	—		
		c	Vikarier och sannolikt förökad lä-				
			rarepersonal under hösttermin,				
			förslagsvis	8,000	—	171,090	58
		b	1 Inspektor	6,000	—		
		b	1 Sekreterare i direktionen	600	—		
		b	1 Ekonom	1,500	—		
		c	2 Vaktmästare à Fmk 800	1,600	—		
		c	2 Gårdsdrängar à Fmk 600	1,200	—	10,900	
		c	Arvoden för matrikelföringen vid de				
			högre skolorna	500	—		
		c	Bidrag till upprätthållande af en				
			fortsättningsskola för flickor	600	—		
		c	Bidrag till en dylik för gossar	600	—	1,700	
			<i>Öfriga kostnader.</i>				
		b & c	Hyror för skollokaler:				
			För redan hyrda	14,070:—			
			För nya	1,030:—			
				15,100	—		
		c	Undervisningsmaterial, förslagsvis	5,300	—		
		c	Material för handarbeten	3,300	—		
		c	Ny skolmöbel & reparation af gam-				
			mal, förslagsvis	4,000	—		
		c	Ved och vedhuggning, förslagsvis	7,500	—		
			Transport	35,200	—	1,220,045	63

		Transport	35,200	1,220,045	63
	c	Belysning (gas Fmk 4,500, elektriskt ljus Fmk 4,368 & olja Fmk 500)	9,368		
	c	Till beklädnad åt medellösa elever, förslagsvis	4,500		
	c	Renhållning, förslagsvis	5,000		
	c	Underhålls- & reparationskostnader för skolornas gårdar och hyrda lokaler, förslagsvis	7,000		
	c	Skolbibliotekets förökande & underhåll	200		
K. Förordn. 5/8 1886.		Bidrag till folkskolelärarepersonals i städerna pensionering, förslagsvis	1,200	62,468	
		<i>f) Folkbiblioteket och Läsesalen.</i>			
1886 års stat.	{ b	1 Bibliotekarie, arvode	2,000		
	{ b	hyresmedel	500	2,500	
	c	Biträden vid utlåningen, arvoden:			
		1 första Amanuens	1,080		
		1 andra d:o	840	1,920	
	c	Biträdet vid läsesalen, arvode	720		
	b	1 Vaktmästare, jemte fria rum och ved, lön	800		
	b & c	1 Gårdskar, jemte fria rum och ved, lön	250		
	c	Böcker, tidskrifter & tidningar samt inbindning	5,000		
	c	Ved och belysning, förslagsvis	3,000		
	c	Brandstodsafgifter, förslagsvis	400		
	c & d	Diverse, samt oförutsedda utgifter, förslagsvis	1,500	16,090	
		— Fmk 292,052: 58 —			
		X. Staden åliggande allmänna onera.			
		<i>a) Skjutshållning.</i>			
Drätselkam:s besl. 29/4 1887.	b	Entreprenad, 8 hästar å Fmk 475	3,800		
		<i>b) Kronoutlagor.</i>			
K. Manif. 1/8 1811 § 3. Res. på städ besv. 19/2 1757 § 58.	b	Båtsmansvakansafgift	576		
	b	Boskapspenningar & utsädesafgift	53: 04	629: 04	
		Transport	4,429: 04	1,298,603	63

		Transport	4,429 04	1,298,603 63
		c) <i>Utskylder till Helsinge kommun.</i>		
		För Gammelstadsqvarnen, förslagsvis.	80	
		d) <i>Inqvartering.</i>		
Inkv. regl. ¹⁹ / ₁ 1876. S. F. besl. ¹¹ / ₃ 1879.	b	Inqvarteringskostnader, förslagsvis .	301,567	
		e) <i>Inqvarteringsnämnden.</i>		
	b	1 Ordförande	2,000: —	
	b	1 Sekreterare	1,600: —	
1886 års stat.	b	1 Qvartermästare	2,000: —	
	b	1 Translator	800: —	
	b	1 Vaktmästare	800: —	
S. F. besl. ²³ / ₁ 1885.	b & c	Hyra för nämndens lokal	900: —	
		— Fmk 314,176: 04 —	8,100	314,176 04
		XI. Vattenledningen.		
		<i>Förvaltning, drift och underhåll.</i>		
1886 års stat.	b	Äldre biträdande ingenjören, andra hälften af arvodet (se Byggnadskontoret)	2,600	
1886 års stat.	b	1 Rörmästare	2,700	
	c	Rörläggare- och handtlångaredagsverken, förslagsvis	4,500	
	b	1 Maskinist vid pumpverket, jemte fri bostad och ved	2,100	
1886 års stat.	b	1 Maskinistbiträde, jemte fri bostad och ved	720	
	b	1 Filtrerrörman, jemte fri bostad och ved	1,080	
	c	Ved, olja och trassel, förslagsvis .	800	
S. F. besl. ⁵ / ₁₂ 1882.	b	Resemedel för byggnadskontorets ingenjörer	300	
	c	Remont å vattenledningens byggnader, hägnader, maskiner och dammar i Gammelstaden jemte öfrigt underhåll, brandförsäkrings-premier och utskylder till Helsinge kommun	6,200	
	c	Remont af filtrerbassinen, förslagsvis	600	
		Tvättning och komplettering af sanden i en filtreravdelning	1,500	
		Transport	23,100	1,612,779 67

		Transport	23,100	—	1.612,779	67
c		Flyttning af elektriska vattenstånds- mätaren från vattenborgen till den närbelägna vaktstugan	300	—		
c		Underhåll af elektriska vattenstånds- mätaren	200	—		
c		Telefonafgift	250	—		
c		Inköp af vattenmätare, förslagsvis .	7,000	—		
c		Reparation och justering af vatten- mätare	700	—	31,550	—
		<i>Utsträckning af rörnätet.</i>				
c		Förbindning af rörledningarna under Unions- och Trädgårdsgatorna genom Kaisaniemi inclusive vat- tenkastare i parken	—	—	1,500	
		<i>Diverse mindre arbeten.</i>				
c		5 st. afstängningskranar å rörnätet	900	—		
c		2 st. vattenposter för trädgårdsvatt- ning i kapell- och teateresplana- derna å Fmk 300	600	—		
c		4 st. vattenposter för gatuspolning	800	—		
		Uppställande af en vattenho å jern- vägstorget för vattning af kreatur	700	—		
c		Inrättande af fribrunn samt vatten- post för försäljning af vatten å Sörnäs lastageplats	1,900	—	4,900	—
		— Fmk 37,950: 00 —				
		XII. Allmänna arbeten.				
		1:o. <i>Byggnader och lägenheter.</i>				
		A) Remont och underhåll.				
c		Badhuset i Brunnsparken, remont och målning	3,800	—		
c		Ombyggnad af uthusen vid Brunns- huset	2,000	—		
c		Införande af vattenledning t. Brunns- huset	2,200	—		
c		Underhåll, förslagsvis	13,000	—		
		B) Nybyggnader.				
b		Kostnaden för uppförande af desin- fektionshuset	22,500	—		
		Transport	43,500	—	1,650,729	67

		Transport	43,500	—	1,650,729	67
c		Byggnad för brandverket, en del af kostnaden	50,000	—		
c		Uppförande af allmänt afträde i teateresplanaden	6,000	—	99,500	
		<i>2:o. Gator och allmänna platser.</i>				
		A) Remont och underhåll.				
c		Omläggning af Norra Magasinsgatan från Fabians- till Kaserngatan jemte omplanering af backen utanför folkskolan	2,700	—		
c		Omläggning af Magasinskajen och Salutorget fr. tråkajarmen i söder till kokhuset	10,540	—		
c		Underhåll inclusive snöplogning, förslagsvis	15,000	—		
		B) Planering och nyläggning.				
c		Nyläggning af Bangatan mellan Anne- och Fredriksgatorna	6,100	—		
c		Nyläggning af Abrahamsgatan från Boulevarden till Andregatan	2,250	—		
c		Nyläggning af Rödbergsgatan från Styrmansgatan till Sandvikskajen	2,800	—		
c		Makadamisering af Parkgatan, hela längden	12,200	—	51,590	
		<i>3:o. Kanaler och afloppsdiken.</i>				
		A) Remont och underhåll.				
c		Bergsprängning för fördjupande af ett utfallsdike å de s. k. Janssonska odlingarne	4,800	—		
c		Upprensning och fördjupning af afloppsdiket från fattiggården	1,520	—		
c		Sänkning af kloakmynningarne under Elisabets-, Manège- och Kyrkogatorna invid Norra kajen för bildande af stanklås à Fmk 800	2,400	—		
c		Underhåll, förslagsvis	2,000	—		
		B) Nyanläggningar.				
c		Kanal under Manègegatan från adr. N:o 17 till adr. N:o 28	2,660	—		
		Transport	13,380	—	1,801,819	67

		Transport	13,380	1,801,819	67
c		Kanal under Stora Robertsgatan från adr. N:o 44 till Fredriksgatan . . .	4,570		
c		Kanal under Wladimirsgatan från adr. N:o 13 till Georgsgatan . . .	3,800		
c		Kanal under Fabiansgatan från adr. N:o 30 till Wilhelmsgatan . . .	3,000		
c		Kanal under Vestra kajen från adr. N:o 14 till kloaken under Salutorget	4,800		
c		Kanal under Andraegatan från Albertsgatan till Abrahamsgatan . .	4,000		
c		Kanal under Boulevardsgatan från Annegatan till Södra Esplanadgatan samt från Annegatan till Albertsgatan	10,180		
c		Kanal från Åbo-kasern förbi Arkadia-teatern till vestra chausséen	5,700	49,430	
		<i>4:o. Vägar.</i>			
		A) Remont och underhåll.			
c		Remont och nytt brolock å Långbron	3,300		
c		Remont af makadamiseringen i Brunnsparkens stora allée . . .	1,600		
c		Underhåll, förslagsvis	6,000	10,900	
		<i>5:o. Chausséer.</i>			
		A) Remont och underhåll.			
c		Gångbana längs vestra chausséen från Taipale till Kammio . . .	8,000		
c		Underhåll af körbanor, vaktstugor, broar, trummor och handräcken, förslagsvis	12,000	20,000	
		<i>6:o. Hamnar.</i>			
		A) Remont och underhåll.			
c		Stenläggning af Norra kajarmen i Södra hamnen med fältsten . . .	3,500		
c		Höjning af brolocket öfver infarten till båthamnen å Magasinskajen	600		
c		Anbringande af trappsteg i sluphamnen för beredande af tilläggsplats för båtar	450		
		Transport	4,550	1,882,149	67

		Transport	4,550	1,882,149	67
c		Underhåll af kajer, bojar m. m, förslagsvis.	8,000		
		B) Nyanläggningar.			
c		Utvidgning af vestra lastningsbron i Sörnäs till tvåspårig	15,000		
c		Planering af ballastplatsen i Sörnäs för utläggning af jernvägsspår	2,100		
c		4 st. nya bojar i hamnarne å Fmk 1,100	4,400	34,050	
		7:o. <i>Brunnar.</i>			
		A) Remont och underhåll.			
c		Diverse reparationer, förslagsvis	2,000	2,000	
		8:o. <i>Planteringar.</i>			
		A) Remont och underhåll.			
c		Underhåll af planteringar och trädskolor, förslagsvis	23,000		
c		Underhåll af hägnader, förslagsvis	1,500	24,500	
		9:o. <i>Renhållningsväsendet.</i>			
		A) Remont och underhåll.			
c		Underhåll af afstjelningsplatserna, bryggor och prämar, förslagsvis	2,000		
c		Vakters och prämkarlars aflöning, samt tömning af prämarne, förslagsvis	4,400		
c		Latriners och pissoirers underhåll och renhållning	3,700		
c		Rengöring af hamnar och kajar, förslagsvis	1,500		
b		Renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar, entreprenad	12,300		
		B) Nybyggnader.			
c		Uppställande af en pissoir i Kapellplanaden	1,000	24,900	
		10:o. <i>Arbetsredskap.</i>			
c		Inköp och remont af arbetsredskap, förslagsvis	5,000	5,000	
		Transport	—	1,972,599	67

Drätselkam:s besl.
21/10 1887.

		Transport	—	—	1,972,599 67
		11:o. <i>Diverse.</i>			
		Underhåll af tvättbryggor, vedmått. lyktstolpar, m. m. samt diverse oförutsedda utgifter, förslagsvis .	4,000	—	4,000 —
		— <i>Fmk 325,870: 00.</i> —			
		XIII. Pensioner.			
Mag. besl. $\frac{13}{4}$ 1857.	} b	Rådmansenkan I. S. F. Decker . .	400	—	
D:o $\frac{1}{9}$ 1870.		Magistratssekreteraredottren M. K. Wirzenius	266	67	
D:o $\frac{18}{2}$ 1863.	b	Stadsfiskalsenkan I. C. Winter och hennes barn	300	—	
D:o $\frac{30}{10}$ 1867.	b	Rådmansdottrarna C. F. och H. S. Rergholm	340	—	
D:o D:o.	b	Rådmannen H. L. Crohns' tre barn	600	—	
S. F. besl. $\frac{9}{2}$ 1875.	b	Aktuarien A. Grönholm	1,500	—	
D:o $\frac{8}{4}$ 1884.	b	Förra lärarinnan E. Heintzie . . .	800	—	
D:o $\frac{29}{12}$ 1883.	b	Waktmästaren Rosenströms enka .	200	—	
Kontrakt om Brunns- parkens öfverlåtande.	b	Biljettförsäljerskan, fru Clement .	400	—	4,806 67
		— <i>Fmk 4,806: 67.</i> —			
		XIV. Diverse.			
	c	Taxerings- och Pröfningsnämndens sekreterare	1,600	—	
	c	Expenser, förslagsvis	900	—	
	c	För revision af stadens räkenskaper	2,100	—	
	c	Eldnings- och lysningsämnen, förslagsvis	8,000	—	
S. F. besl. $\frac{9}{10}$ 1875.	b	Anslag för signalering af middags- timmen	300	—	
	c	För stormvarningstelegram, förslags- vis	250	—	
	c	Brandstodsafgifter, förslagsvis . . .	6,000	—	
	c	Arvode åt mantalsskrifvaren för ett tillägg till mantalslängden för upp- börden af den personela fattig- afgiften	100	—	
S. F. besl. $\frac{29}{6}$ 1875.	b	Bidrag till finska Trädgårdsförening- en i Helsingfors, beviljad för åren 1882—1892	1,000	—	
	c	Register till vallängden	900	—	
		Transport	21,150	—	1,981,406 34

S. F. besl. ²⁴ / ₁₁ 1885.		Transport	21,150 —	1 981,406 34
	b	Anslag till juridiskt biträde åt obe- medlade	2,500 —	
	c	Anslag till arbetshuset för fattiga barn	1,200 —	
	c	Arvode för afsyning af hyrkuskarnes droschkor och slädar samt stäng- sel vid marknaderna, förslagsvis	250 —	
	c	Inventarier till särskilda stadens hus, förslagsvis	3,000 —	
	c	Afkortning å uttaxerade medel och andra inkomster, förslagsvis . .	40,000 —	
	c & d	För oförutsedda behof enl. Stads- fullmäktiges bestämmande, för- slagsvis	40,000 —	
		— Fmk 108,100: 00 —		
	Summa Fmk	— —	2,089,506 34	

		Bokstaven angifver Inkomstens beskaf- fenhet enligt 53 § i kommunallagen.		
Inkomster.				
	a		Beräknad behållning från år 1887 .	175,000
I. Räkter.				
Drätselk. reglem. ^{13/10} 1876 § 15.	c		Å bankdepositioner och löpande räk- ning, förslagsvis	1,000
Chausséeoblig. reglem. ^{26/1} 1865 § 4.	c		Å chausséeobligationer, förslagsvis .	1,800
	b		Å arrendetomtlösen, förslagsvis . .	4,000
	b		Å arrendetomtlösen i Brunnsparks- området	7,500
Enl. donat. urkunder.	b		Å donationsfonder, hvilkas ränta till- faller staden, förslagsvis	8,600
II. Tomtlösen.				
S. F. besl. ^{22/6} 1886. Enligt inlösningsvil- koren.	b		För arrendetomter, förslagsvis . .	14,000
	b		För villaområden i östra Brunns- parken	2,000
III. Stadens fasta egendom.				
K. Sns resol. ^{21/1} 1879.	b		Räkter och arrenden för donerade hemman, förslagsvis	14,400
Kongl. försäkr. ^{23/2} 1789 §§ 1 & 4.	b		Arrenden för byggnader och tomter samt utarrenderade mindre plat- ser inom stadens plan, förslagsvis	36,700
K. Förordningen ^{8/12} 1873 § 6.	b		Arrenden för jordlägenheter, villa- områden och smärre platser utom stadens plan, förslagsvis	68,300
Enligt inlösningsvil- koren.	b		Arrenden från Brunnsparksområ- det, förslagsvis	12,300
	b		Chausséearrende	23,535
Drätselkam:s besl. Kontrakt ^{27/10} 1882. D:o ^{1/6} 1883.	b		Hyra för lokaler i Folkbiblioteket .	4,000
	b		Hyra för bodar och diskar, för- slagsvis	9,000
	c		Simhusafgifter, förslagsvis	400
	c		Fiskevattensafgifter, förslagsvis . .	650
	c		Hötägt, förslagsvis	1,000
			Transport	170,285
				213,900

		Transport	170,285	213,900
	c	Mulbetesafgift, förslagsvis	300	
	c	Tillfälliga arrenden och planhyror. förslagsvis	2,800	173,385
		IV. Tomtören.		
	c	Förslagsvis	—	1,900
		V. Inkomstgifvande rättigheter.		
K. Förordn. ³¹ / ₁₂ 1877. K. kung. af s. d. K. kung. ¹ / ₆ 1881. K. S:ns skrivf. ¹⁷ / ₄ 1883.	c	Tolag för till Helsingfors destinerade varor, förslagsvis	70,000	
	c	Tolag för till Helsingfors sjöledes inkommande varor destinerade till uppstad, förslagsvis	2,500	
	c	Debetsedelafgifter, förslagsvis	400	
Trafiktaxa ⁶ / ₁₁ 1877. D:o d:o	c	Trafikatgifter, förslagsvis	190,000	
S. F. besl. ¹ / ₆ 1876.	c	Mätningafgifter, förslagsvis	2,000	
	c	Transitomagasinshyra, förslagsvis Hamnafgifter, förslagsvis	150	
	c	Broafgifter, förslagsvis	100,000	
	c	Ballastafgifter, förslagsvis	6,800	
Trafiktaxan ⁶ / ₁₁ 1877.	c	Vågafgifter, förslagsvis	500	
	c	Kokhusafgifter, förslagsvis	2,500	
K. resol. och förkl. på stad. besvär ¹⁶ / ₁₀ 1723. K. förordn. ³⁰ / ₃ 1879.	c	Marknadsafgifter, förslagsvis	250	
	c	Afgifter af utländingar för försälj- ning af matvaror vid mast, för- slagsvis	1,200	
	c	Auktionsprovision	1,100	
Kongl. instr. ¹ / ₃ 1759. Enl. kontrakt.	c	Stadskällarrättigheter	700	
Särsk. K. S:ns resol. K. förordn. ²⁴ / ₇ 1883.	c	Biljardafgifter, förslagsvis	775	
	c	Boupptecknings-procenter, stadens andel, förslagsvis	224	
Kongl. stadg. ²¹ / ₁₀ 1698.	c	Boupptecknings-procenter, fattiges andel, förslagsvis	25,000	
K. förordn. ¹⁷ / ₃ 1879.	c	Kollektmedel, förslagsvis	5,000	
	c	Sakören, stadens andel, förslagsvis	200	
1 § 32 kap. R. B. och särsk. författningar. Kongl. förkl. ⁸ / ₁₁ 1650. K. resol. ¹ / ₉ 1664. D:o ¹³ / ₁₂ 1697. K. Förordn. ¹⁷ / ₃ 1879.	c	Sakören, kronans andel, donerad till staden, för- slagsvis	800: — 2,000: —	
	c	Sakören, stadens fattiges andel, förslagsvis	200: —	3,000
K. Brevvet ¹⁵ / ₁ 1806. K. kung. ¹⁷ / ₂ 1838.	c	Böter för försummad betalning af kronoutskylder, förslagsvis	1,500	
		Transport	413,799	389,185

		Transport	413,799	389,185
S. F. besl. ¹⁵ / ₁₂ 1885.	c	Diverse böter, förslagsvis	200	
	b	Arrende för Gammelstadsqvarnen, förslagsvis	3,000	
K. kung. ⁶ / ₂ 1877.	c	Fattigafgifter af i Ryssland vistande personer, förslagsvis	1,800	
	c	Börsprovision, förslagsvis	50	418,849
VI. Diverse.				
K. Förordn. ¹⁷ / ₃ 1879.	c	Personel fattigafgift, förslagsvis	18,000	
	c	Å afskrifna rester inflytande, förslagsvis	12,000	
Regl. för komm. sjukvård. i H:fors ¹² / ₁₁ 1879.	c	För sjukvård i kommunala sjukhuset förslagsvis	1,400	
	c	Fattighjonsarbeten, förslagsvis	1,000	
	c	Jordafkastning från fattiggården, inclusive hö för tvänne hästar, förslagsvis	1,050	
K. Förordn. ¹⁷ / ₃ 1879.	c	Ersättning för underhåll af fattige fösslagsvis	3,000	
	c	Elevers i folkskolan afgifter, förslagsvis	4,500	
Regl. för folkskolorna i H:fors ²⁵ / ₆ 1878.	c	Elevers i folkskolan handarbeten förslagsvis	400	
	c	Boklån, förslagsvis	1,000	
K. Förordn. ²⁰ / ₅ 1878.	c	Hundskatt, förslagsvis	3,500	
	c	Afgifter från klosetterna, förslagsvis	1,200	
	c	Afgifter för spillningsafstjelpning, förslagsvis	500	
	b	Bidrag till brandverket af ryska teatern och ryska Alexanders gymnasium	490	
K. Förordn. ¹⁸ / ₁ 1882.	b	Inqvarteringen ersättes enligt K. Förordningen af den 18 Januari 1882 af ryska Riksskattkammaren	298,567	346,607
VII. Statsbidrag.				
K. S:ns resol. ¹⁵ / ₂ 1884.	b	Till Folkskolorna	32,000	
D:o ¹ / ₅ 1874.				
D:o ⁹ / ₅ 1878.				
K. Förordn. ²⁴ / ₆ 1876.	b	Till Polisinrättningen	84,000	
K. S:ns bref ³⁰ / ₃ 1886.				
K. S:ns bref ⁹ / ₁₀ 1877.				
	b	Till Gatubelysningen	12,000	
	b	Till Brandverket	8,210	
Transport			136,210	1,154,641

K. Förordn. $\frac{9}{6}$ 1873. K. kung. $\frac{22}{1}$ 1879.	} b	Transport	136,210	—	1,154,641	—
		Stadens andel af bränvinsskatten, förslagsvis	7,805	23	144,015	23
VIII. Vattenledningen.						
	c	För vattenförsäljning förslagsvis .	175,000	—		
	c	Hyror för vattenmätare, förslagsvis	8,000	—		
	c	Förhöjning vid sentida inbetalning af vattenkonsumtionsafgifter, för- slagsvis	300	—	183,300	—
Uttaxeringen.						
	d	Det belopp, som ytterligare erford- ras, och skall hos kommunens skattskyldige medlemmar uttaxe- ras, utgör	—	—	607,550	11
Summa Fmk			—	—	2,089,506	34

MAGISTRATEN

i

Helsingfors,

Handlingar angående Helsingfors stads utgifts- och inkomstförslag för år 1888.

Helsingfors d. 12 Dec. 1887.

№ 290.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

För den på Herrar Stadsfullmäktige ankommande åtgärd har Magistraten äran härhos öfverlemna af Magistraten uppgjortt förslag till Helsingfors stads budget för nästkommande år 1888, jemte af stadens Drätselkammare till Magistraten insändt, i enahanda syfte uppgjortt förslag med dertill hörande handlingar, samt tillika upplysa att Magistratens förslag varit från och med måndagen den 28 sistlidne November under fjorton dagar tillgängligt för allmänheten i rådhusets stora sal.

Beträffande sitt eget förslag får Magistraten meddela att detsamma skiljer sig från Drätselkammarens förslag i följande delar:

Under Tit. „XII Allmänna arbeten“.

a) Den post å 50,000 mark, som Drätselkammaren upptagit, att bestrida med uttaxerade medel, för det hus åt stadens brandverk, om hvars uppförande Brandkommissionen hos Herrar Stadsfullmäktige anhållit och hvars approximativt beräknade kostnad, 260,000 mark, Drätselkammaren redan härförrinnan hos Herrar Stadsfullmäktige föreslagit att hel och hållen betäckas genom amorteringslån, ingår icke i Magistratens förslag, af orsak att ifrågasatta hus, om ock ett improduktivt företag, komme att för en lång framtid tjena till det med dess uppförande afsedda ändamålet och det syntes Magistraten obilligt att åhvälfva kommunens nuvarande medlemmar inom några år kostnaden för detsammas uppförande, hvilket blefve fallet, derest man under nästa och de följande åren genomförde den af Drätselkammaren nu föreslagna principen att uttaxera medel till husets uppförande, men deremot har det synts Magistraten i allo mera praktiskt och skäligt, att under nuvarande för lånetransaktioner gynnsamma förhållanden i penningeväg upptaga, såsom redan föreslagits, ett amorteringslån för ändamålet, derest husets uppförande komme i fråga; samt

b) Med fästadt afseende derå att stenkajen i fiskarhamnen befinnes i mycket förfallet skick och allt fortsättningsvis synes vara i rörelse, oaktadt den

framom densamma anlagda spont-väggen af trä, samt fara är för handen att kajen snarligen nedstörtar, hvarvid olycksfall svårligen torde kunna undvikas, har Magistraten under rubriken „hamnar“ i sitt förslag för iståndsättande af sagda kaj med dess förskjutna trappsteg upptagit ett redan förut för ändamålet nödigansedt belopp om 24,600 mark; till följd hvaraf den summa, som enligt Magistratens förslag blefve nödig att genom uttaxering hopbringas, komme att med 25,400 mark understiga hvad Drätselkammaren i enhanda syfte föreslagit.

På Magistratens vägnar:

August Åkerberg.

L. S.
Jul. Forsén.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 4 Novemb. 1887.

№ 214.

~~~~~

Till Magistraten i Helsingfors.

Härmed har Drätselkammaren äran till Magistraten insända ett af Kam-maren uppgjortt förslag till Helsingfors stads budget för nästkommande år 1888 jemte dertill hörande specialförslag och öfriga bilagor.

Derjemte går Drätselkammaren att i det efterföljande, för såvidt sådant kan anses nödigt, söka motivera hufvudsakligast de poster uti ifrågavarande bud-getförslag, beträffande hvilka detsamma företer olikhet dels med innevarande års budget dels ock med de ofvan berörda specialförslagen.

I. Stadens skulder.

Sedan sista återstående kapitalbeloppet af stadens emot revers af den 1 Oktober 1837 upptagna lån för rådhusbyggnaden i år blifvit jemte ränta inbetaladt, har denna post för alltid försvunnit från budgeten.

Å lånet för folkskolehuset vid Annegatan har fortfarande observerats stad-gad annuitet med 10% af det ursprungliga skuldbeloppet, emedan Stadsfullmäktiges beslut i anledning af Drätselkammarens uti skrifvelse af den 29 sistlidne April väckta förslag bland annat om konvertering af sagda lån ännu ej meddelats Kam-maren, och det dessutom icke kan med säkerhet påräknas att det tillämnade obligationslånet hinner upptagas innan berörde annuitet den 9 April nästa år för-faller till inbetalning. I hvarje fall komme naturligtvis den förfallna räntan att erläggas.

Det sedvanliga kassakreditivet har denna gång beräknats behöfva höjas ända till 500,000 mark, alldenstund utgifter, som skola betäckas med på längre tid upplånade medel, redan blifvit, enligt bemyndigande af förstärkte Stadsfull-mäktige, till betydande belopp förskottsvis bestridda medelst anvisning å inne-varande års kassakreditiv och enahanda förfarande jemväl fortsättningsvis under en del af nästa år måste följas. Vid kreditivsummans fixerande har Drätselkam-maren förutsatt att åtminstone någon viss, erforderlig del af det nyssberörda obli-gationslånet kommer att, om ej förr, så omkring medlet af året emitteras.

II. Stadens embetsverk.

En politierådmanstjenst är väl nu vakant och torde först i Januari nästa år hinna besättas, men som tjensten, enligt aftal med vikarien, bestrides emot rätt för honom att åtnjuta hvad som blifver öfrigt sedan det till civilstatens enke- och pupillkassa utgående bidraget afräknats, har någon extra utgift för tjenstens upprätthållande icke behöft observeras.

Enär Kejs. Senaten numera fastställt förslaget till förändrad arbetsordning för Rådstufvurätten, hvars första afdelning till följd häraf kommer att handlägga äfven brottmål, har för en femte notarie för kriminalprotokollet tillkommit 3,000 mk.

Magistratens och Rådstufvurättens under senaste år skilda expenseanslag hafva nu, då hithörande utgifter i anseende till det gemensamma kansliet icke kunna vid bokföringen noga åtskiljas, sammanförts i en post, hvilken dessutom, enär sådant visat sig behöfligt, höjts från 7,000 till 8,000 mk.

III. Kommunalförvaltningen.

T. f. vågmästaren Wendell har väl förslagit, att anslaget till arvode åt ett vågmästarebiträde å 200 mk pr månad skulle utsträckas till 8 månader, men då stadens aflöningsstat, som upptager dylikt biträde endast för 7 månader årligen, är af så färskt datum, har Drätselkammaren ansett sig icke hafva skäl att förorda denna förändring, helst en omorganisation af tolagskontoret är ifrågasatt att genomföras redan under instundande år. — Beträffande denna omorganisation, hvilken är betingad af den förestående öfverflyttningen utaf tolagskontoret till fordna proviantmagasinet vid vestra kajen, men icke förrän in på nästa år, sedan ombyggnaden af sagda hus i erforderlig mån fortskridit, kan blifva gällande, skall Drätselkammaren i sinom tid till Stadsfullmäktige ingå med särskildt förslag.

Förhöjningen af anslaget för distribuering af utgående och inrikes inkommande expeditionens vid tolagskontoret debetsedlar och sänkningen af anslaget till mätarearvoden hafva vidtagits på grund af de motiv, som anförts af vågmästaren Öhberg för den förra och af t. f. vågmästaren Wendell för den sednare åtgärden.

Hysesbeloppen för tull- och packhus-magasiner samt tullkammarens lokal hafva utförts blott för ett halft år eller till den 1 Juni 1888 i anseende till den pågående apteringen af ofvan berörda magasinsbyggnad till tull- och packhus. Af enahanda orsak har äfven anslaget till ved för tullkammarlokalen nedsatts till halfva beloppet; efter tullkammarens förflyttning komme nemligen denna utgift att bestridas med det under titeln XIV upptagna allmänna anslaget för eldningsämnen m. m. till stadens lokaler.

Med godkännande af hamnkaptensens därför anförda skäl har arvode åt en ytterligare hamnkonstapel, utöfver 1886 års stat, upptagits med 750 mk. Likaså har posten „rengöring af hamnar och kajer“ i enlighet med Hamnkaptensens

specialförslag höjts från 1,400 till 1,500 mk, men då densamma ansetts hafva sin rätta plats under den bland de allmänna arbetena ingående rubriken „renhållningsväsendet“, har den hit öfverflyttats. Deremot har Drätselkammaren funnit sig icke kunna understödja hamnkaptens uttalade önskan derom att, då arbetsordningen vid hamnkantoret under nästa år blefve förändrad derhän att han för det mesta borde vara i rörelse inom hamnområdet, till hans dagliga bruk skulle anskaffas en mindre, men snabbgående ångbåt, hvarför priset af honom beräknats till högst 8,000 mk, jemte det slupens skötsel genom en maskinpojke och bränsle etc. under 7 månader ankomme tillsammans å 700 mk. Förutom nemligen det, att omordade utgift synes alltför betydlig, vore det, enligt Drätselkammarens tanke, att befara, att ångslupen, om den sköttes på sätt föreslagits, ganska hastigt blefve uttjenad. Deremot har Drätselkammaren trott sig kunna tillstyrka, att till Hamnkaptens förfogande ställes ett anslag af högst 200 mk till ångbåtslega för inspektionsresor inom hamnområdet, hvilka medel skulle till honom utbetalas efter räkning på det att anslaget icke blefve liktydigt med löneförhöjning.

I hufvudsaklig öfverensstämmelse med stadsingeniören Ehrströms förslag har den hittillsvarande posten 720 mk för en parkvakt ersatts med ett anslag — för jemn räknings skull upptaget till 700 mk — för skogsvaktarebiträden, hvilket anslag dock ansetts sakenligt böra bibehållas bland öfriga aflöningsposter å byggnadskantorets utgiftsstat och icke, på sätt stadsingeniören upptagit, förläggas under titeln „allmänna arbeten“ och en särskild rubrik „stadens skogar“. Antagligt är väl, såsom äfven stadsingeniören framhållit, att dessa skogar också under nästa år skola lemna inkomst, men i betraktande af den jemförelsevis betydliga afverknung, som i år, efter det de blifvit indelade, egt rum, och i saknad tills vidare af nödig ledning för beräklandet af sagda inkomst, — hvilken derföre ej heller observerats å inkomstsidan — har Drätselkammaren ansett det icke kunna med säkerhet förutsättas, att ersättningarna åt de behöfliga skogsvaktarebiträdena komme att i väsentligare mån betäckas med den blifvande afkomsten af skogarne. Då genom ofvan berörda förändring parkvaktstugan blefve ledig, har å inkomstsidan af budgetförslaget bland tillfälliga arrenden inberäknats den hyresinkomst, som derifrån vore att påräkna.

Uppsyningsmannen för Brunnsparken bibehölls väl i innevarande års budget — den dåvarande innehafvarens af platsen kvarstående å densamma var då ock behöfligt — vid samma löneförmåner, som han förut haft sig tillgodo af Ulrikasborgs brunns- och badinrättningsaktiebolag; men numera, sedan hans arbete blifvit betydligt minskadt, anser Drätselkammaren bemälda uppsyningsman, hvilken dessutom åtnjuter fri bostad, vara tillfylles ersatt med en penningelön af 600 mark.

IV. Gatubelysningen.

Kostnaderna för gasbelysningen äro upptagna i öfverensstämmelse med gaslysningsaktiebolagets deröfver aflemnade specialförslag.

Beträffande terpentinbelysningen nämnes, att Drätselkammaren, genom den 10 sistlidne Augusti med öfverdirektören, statsrådet A. af Forselles afslutadt kontrakt, åt honom öfverlemnat att under tiden från och med den 15 Augusti 1887 till och med den 15 Maj 1890 med de af honom konstruerade oljegaslyktor ombesörja belysningen af samtliga de gator, platser och vägar inom stadens område, hvarest gasbelysning icke är anordnad. Enligt berörda kontrakt är en klassindelning äfven af dessa lyktor ämnad att införas för att i afseende å tiderna för deras tändning och släckning åstadkomma öfverensstämmelse i hufvudsak med den för gaslysningen gällande tidtabellen. Dessa klasser blefve nemligen fem till antalet, sålunda att de fyra första komme att motsvara de fyra klasserna enligt sagde tidtabell, samt att lyktorna af femte klassen skulle hållas lysande intill den 16 Maj och släckas kl. 12 midnatt, hvarvid emellertid är att märka, att några första klassens lyktor, enär dessa komme att uppställas längs hamnkajerna, ännu tills vidare icke behöfvas. Drätselkammaren är väl ej säker på att den nya klassfördelningen hinner genomföras från nästa års början, men har emellertid i öfverensstämmelse med densamma och med bestämmelserna i kontraktet rörande beloppet af entreprenadersättningen för de olika klasserna upptagit budgetförslagets hithörande poster, hvilka således äfven inbegripa den nu särskildt observerade belysningen i Sörnäs och i Brunnssparkens östra område.

För öfrigt har entreprenören, som konstruerat lyktor af ett nytt slag, de der utmärka sig genom en betydligt större ljusstyrka än de nuvarande och af hvilka Drätselkammaren redan i år uppköpt och låtit invid vägen inom Brunnssparkens östra område uppställa tio stycken, i kontraktet jemväl förbundit sig att anskaffa dylika lyktor af den förbättrade konstruktionen — så många stadsmyndigheterna vilja — mot en ersättning utaf staden af 50 mk för hvarje lykta samt att sedan med dessa lyktor underhålla belysningen utan något tillskott till entreprenadsumman. Drätselkammaren, som anser lyktorna af den äldre konstruktionen efterhand böra utbytas mot sådana af den nya, enär för de förra garanterats en ljusstyrka endast motsvarande minst 16 stearinljus men för de sednare en sådan af åtminstone 21, har derföre, och då en stor del af de äldre lyktorna redan äro i det närmaste utslitna och snart blifva obrukbara, föreslagit att 100 nya lyktor eller inemot en tredjedel af hela antalet terpentinelyktor skulle under nästa år inköpas.

Endast 10 terpentinelyktor äro föreslagna att under nästa år ställas till Drätselkammarens disposition.

V. Brandverket.

Posterna under denna titel öfverensstämma fullständigt med dem i Brandkommissionens specialförslag, till hvilket jemte de dertill hörande motiven Drätselkammaren förty endast hänvisar.

VI. Polis- och fångvården.

Under rubriken underhåll af polisnrättningens stall hafva anslagen för hö och hafre, på grund af de vid försiggången entreprenadauktion erhållna resultaten, kunnat i en mindre mån nedsättas, hvaremot en ny post för halm tillkommit.

Utgifterna för stadshäktet hafva upptagits oförändrade, emedan Drätselkammaren icke har sig bekant när det nya länsfängelset å Skatudden blifver färdigt och stadshäktet sålunda kan komma att indragas.

VII. Sundhets- och sjukvården.

I öfverensstämmelse med hvad Helsovårdsnämnden föreslagit har arvode åt en extra tillsyningsman vid helsopolisen under fyra månader eller den varma årstiden tillagts.

För bedrivande af den nya desinfektionsinrättningen har observerats en förslagspost af 1,500 mk, motsvarande hälften af hvad helsovårdsnämnden, i särskild skrifvelse af den 12 sistlidne oktober, för ändamålet föreslagit. Drätselkammaren anser nemligen det icke antagligt, att inrättningen behöfver vara i gång längre tid än 150 „halfva dagar“.

VIII. Fattigvården.

De under denna titel upptagna utgiftsposterna äro desamma, som förekomma i Fattigvårdsstyrelsens specialförslag, förutom att hyra för styrelsens lokal, 900 mk, här tillagts. Att en del anslag, jemfördt med motsvarande poster uti innevarande års budget, borde höjas, nemligen anslagen till arvode för tillsyningsmän från 1,200 till 1,500 mk (jemte det aflöningen för vaktmästaren, som tillika blefve tillsyningsman, sänkts från 600 till 300 mk), kostnadsersättning för inspektionsresor från 550 till 800 mk, beklädnad för de fattige i fattiggården från 4,600 till 4,800 mk, kostnad för sinnesrubbade personer, intagna å Lappviks sjukhus och Sjählö hospital från 8,000 till 10,500 mk, samt läkemedel från 2,700 till 3,000 mk anser Drätselkammaren Fattigvårdsstyrelsen hafva tillfylles motiverat.

Ett särskildt, af fattiggårdsinspektorn C. E. Degerholm uppgjort förslag till de under nästa år nödiga remontarbetena å fattiggården, hvilket förslag slutar sig å 2,535 mk, är ock af bemälda styrelse bilagdt.

IX. Undervisningsväsendet.

För handtverksskolor har Drätselkammaren, då Kammaren ej fått sig meddeladt något bestämmande härom af Stadsfullmäktige i ämnet, ansett sig böra upptaga anslag med samma belopp, som uti innevarande års budget varit infördt, eller med 12,154 mk.

Likaså har Drätselkammaren för det härvarande handelsinstitutet observerat samma anslag, som förut, eller 2,500 mk. Emellertid bilägger Drätselkammaren en af handelsinstitutets nuvarande egare och föreståndare bokföraren E. He-

dengren till Drätselkammaren ingifven skrift jemte deri åberopade handlingar, i hvilken skrift han på anförda skäl anhåller, att berörda anslag eller hyresbidrag till institutet måtte för tiden intill den 1 nästkommande Juni beräknas efter sitt hittillsvarande belopp 2,500 mk, men från sagde dag efter 4,000 mk om året.

Utgiftsposterna i folkskolornas budget äro i allt öfrigt öfverensstämmande med det af folkskoleinspektorn Öhberg på direktionens för folkskolorna vägnar afgifna specialförslaget, förutom att det, jemlikt kejs. förordningen den 5 Augusti 1886, å staden ankommande bidraget till folkskollärare-personalens pensionering tillagts med 1,200 mk, eller 100 mark mera än hvad enligt en af herr Öhberg afgifven specifikation i enahanda afseende skall för innevarande år levereras till länets ränteri. Beträffande tillökningen i arvodena för de två lärarebiträdena i handarbeten (från 800 till 1,000 mk för vardera) samt i anslagen för undervisningsmaterial (från 4,600 till 5,300 mk), material för handarbeten (från 2,300 till 3,300 mk), ny skolmöbel och reparation af gammal (från 3,000 till 4,000 mk), ved och vedhuggning (från 7,000 till 7,500 mk), belysning (från 8,168 till 9,368 mk), beklädnad åt medellösa elever (från 4,000 till 4,500 mk) samt underhålls- och reparationskostnader för skolornas gårdar och lokaler (från 5,000 till 7,000 mk) hänvisas till herr Öhbergs motiv.

Anslaget till brandstodsafgifter för folkbiblioteket har, i anseende till den förestående betalningen af half extra afgift för folkbibliotekets hos städernas allmänna brandstodsbolag försäkrade hus, befunnits böra höjas från 300 till 400 mk. Likaså har anslaget till diverse och oförutsedda utgifter för nämnda inrättning, till följd af styrelsens för densamma derom framställda och, enligt Drätselkammarens tanke, tillräckligt motiverade förslag, ökats från 1,000 till 1,500 mk. Deremot har det i årets budget upptagna anslaget åt arbetareföreningen för folkliga föredrag nu uteslutits, emedan någon framställning om detsammans bibehållande äfven för nästa år icke till Drätselkammaren inkommit.

X. Staden åliggande allmänna onera.

Sedan Guvernörsemetet i länet, på Drätselkammarens framställning, den 7 sistlidne April, resolverat, att antalet hästar vid stadens gästgifveri finge, från och med den 1 påföljande Juni intills derom kunde varda annorlunda bestämdt, nedsättas från det förut varande antalet 12 till 8, upplät Drätselkammaren, efter att hafva inhemtat förseglade anbud derå, skjutshållningen på entreprenad för en tid af 3 år från nästsagde dag emot en ersättning af 475 mk pr häst. Stadens utgift för ifrågavarande besvär har sålunda, efter att under senaste tre-års period hafva utgjort 5,820 mk om året, nu kunnat upptagas till allenast 3,800 mk.

Enär man på den senare tiden begynt påföra H:fors stad utskylder till Helsinge kommun för Gammelstads-qvarnen, har under förevarande titel en ny utgiftspost i detta afseende tillkommit.

Kostnaderna för inqvarteringen äro upptagna i enlighet med Inqvarteringsnämndens specialförslag, med tillägg af hyra, 900 mk, för nämndens lokal.

XI. Vattenledningen.

Alla de här observerade utgiftsposterna finnas upptagna i Byggnadskontorets specialförslag, med undantag af anslaget för inrättande af en fribrunn och en vattenpost för försäljning af vatten å Sörnäs lastageplats, hvilket anslag, till belopp af 1,900 mk, Drätselkammaren, i anledning af stadsingenjörens sedermera derom gjorda framställning, infört, emedan äfven Drätselkammaren, med hänsyn till den talrika arbetsbefolkningen i Sörnäs, funnit en fribrunn derstädes behöflig, samt enär inkomst vore att påräkna af försäljningen utaf vatten till de stället anlöpande fartygen.

Vidkommande tillökningarna, jemfördt med beloppen i årets budget — uti anslagen för remont och underhåll af vattenledningens byggnader och öfriga tillhörigheter — incl. brandförsäkringspremier och de jemväl för vattenledningen tillkomna utskylderna till Helsinge kommun — (från 5,500 till 6,200 mk), reparation och justering af vattenmätare (från 600 till 700 mk) samt inköp af vattenmätare (från 6,000 till 7,000 mk), anser Drätselkammaren sig blott behöfva åberopa de skäl, stadsingenjören anført för ifrågakomna förhöjningar.

Likaså äro, enligt Drätselkammarens tanke, de af stadsingenjören under rubriken „förvaltning, drift och underhåll“ föreslagna nya posterna: 1,500 mk för tvättning och komplettering af sanden i en filterafdelning samt 300 mk för flyttning af elektriska vattenståndsmätaren från vattenborgen till den närbelägna vaktstugan, af honom tillräckligt motiverade.

Den af stadsingenjören under rubriken „utsträckning af rörnätet“ föreslagna förbindningen af rörledningarna under Unions- och Trädgårdsgatorna genom Kaisaniemi park anser äfven Drätselkammaren med allt skäl böra komma till utförande, då på sätt stadsingenjören framhållit, deraf kan väntas den påföljd att, genom den dymedelst åstadkomna liffigare cirkulationen i rörnätet, den nu hos ledningen under Unionsgatan förefintliga benägenheten att vid starkare köld tillfrysa i möjligaste måtto förebygdes. Såsom en sekundär fördel af arbetet förtjenar ock antecknas att, genom en vattenkastares anbringande å den nya ledningen i nämnda park, tillfälle att erhålla dricksvatten bereddes de många, som under den varma årstiden uppehålla sig i parken.

Angående de vidare utvidgningar af vattenledningsnätet, hvilka, sedan förslaget till ny stadsplan vunnit stadfästelse, borde utföras, skall Drätselkammaren, som den 29 sistlidne April hos Stadsfullmäktige gjort en framställning härom mera i princip, i sinom tid ingå med detaljerade förslag.

Uti en till Drätselkammaren ingifven, härhos bilagd skrift hafva egarena af de tre gårdar, som äro belägna vid Arbetaregatan, anhållit, att nämnda gata måtte förses med vattenledning och afloppskanal; men har Drätselkammaren, som

häröfver inhemtat närslutna skriftliga yttrande af stadsingeniören, funnit sig, i anseende till de med i frågavarande arbeten förenade dryga kostnaderna, utgörande för gatans planering 7,400 mk, för kanalen 5,300 mk och för vattenledningen 6,400 mk, eller inalles 19,100 mk, för närvarande icke kunna förorda omförmälda anhållan.

De af stadsingeniören föreslagna 4 vattenposterna för gatuspolning har äfven Drätselkammaren infört i sitt förslag, för den händelse att denna spolning, såsom den nu bedrifves, öfverhufvud kan anses medföra nytta, hvarom åsigtorna torde vara delade.

För öfrigt bör ännu nämnas, att Drätselkammaren väl, i anledning af den senaste sommar yppade vattenbristen i Wanda å, hvilken brist hotade att göra vattenkraften i fallet vid Gammelstaden otillräcklig för drifvande af vattenledningens pumpverk, uppdragit åt Ingeniören R. Kolster att uppgöra projekt till uppförande af ett för vattenledningen afsedt pumpverk, som skulle drivas med ångkraft, men att Ingeniören Kolster ännu icke blifvit färdig med berörda projekt, hvarföre Drätselkammaren icke är i tillfälle att i detta sammanhang utlåta sig vidare i frågan. Emellertid skulle kostnaden för det tillämnade pumpverket ej heller belasta den ordinarie budgeten, utan betäckas med lån på längre återbetalningstid; och kommer Drätselkammaren, sedan det nämnda projektet erhållits, att till Stadsfullmäktige ingå med särskild framställning i ämnet.

XII. Allmänna arbeten.

Den förändrade uppställning, som Drätselkammaren här vidtagit, har synts Kammaren naturligare och öfverskådligare, än den förut vedertagna.

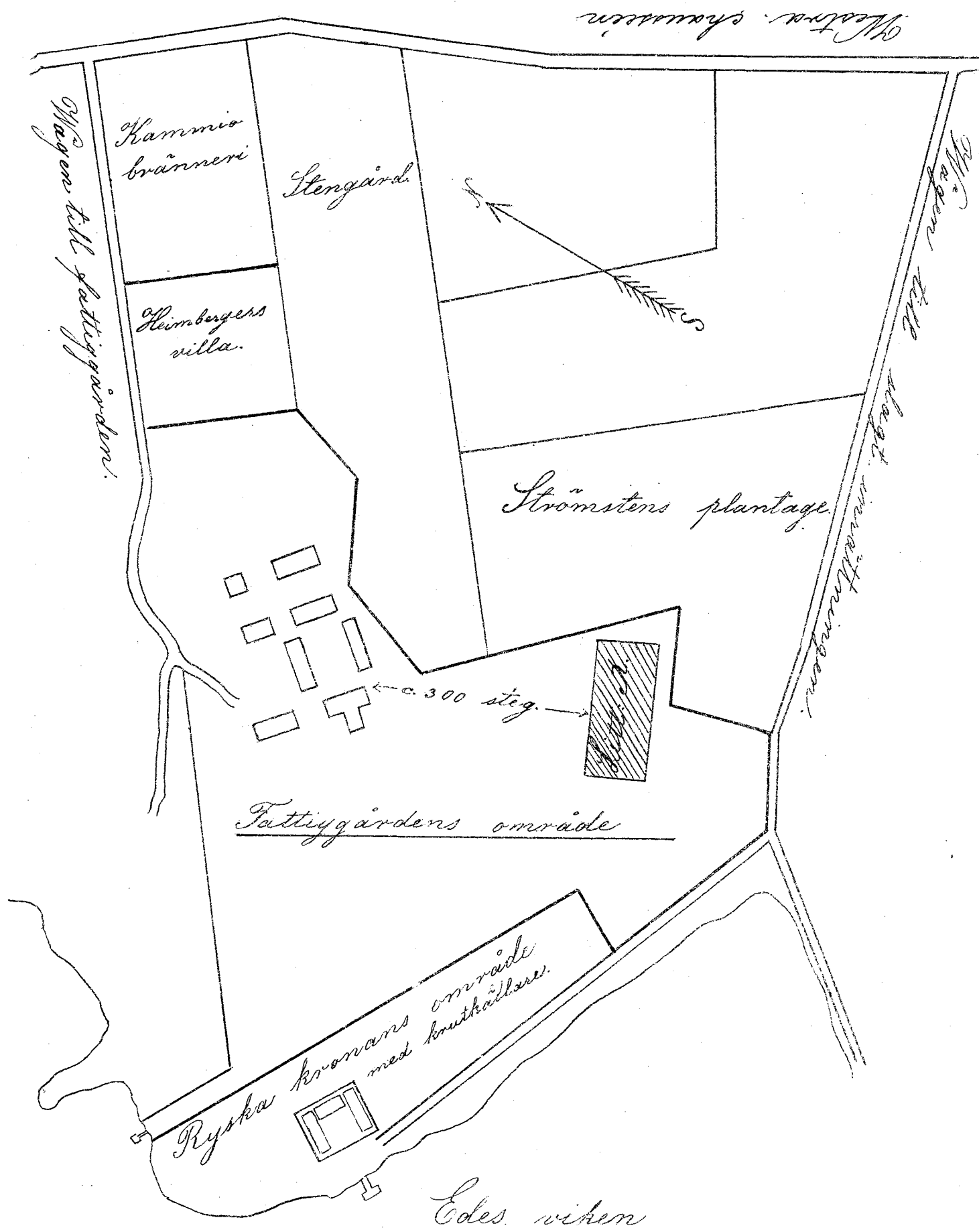
Angående de under denna titel förekommande utgiftsposter, som från Byggnadskontorets specialförslag intagits oförändrade, kan Drätselkammaren, då desamma öfverhufvud blifvit i Stadsingeniörens till specialförslaget hörande utlåtande utförligt motiverade, i allmänhet inskränka sig till att i dessa delar åberopa sagda utlåtande. Rörande ej mindre några af dem än ock öfriga poster må endast följande nämnas.

Då vattenledningens utsträckande sistlidne sommar till Brunnsparkens östra område gör det möjligt att för en, i förhållande till fördelen deraf icke betydlig kostnad, nemligen 2,200 mk, införa vattenledning till Brunnshuset, har detta arbete föreslagits till utförande.

Uti sin den 29 sistlidne April till Stadsfullmäktige aflättna framställning om upptagande af amorteringslån för särskilda ändamål föreslog Drätselkammaren, bland annat, väl att den approximativt beräknade kostnaden, 260,000 mk, för det hus åt stadens brandverk, om hvars uppförande Brandkommissionen hade hos Fullmäktige anhållit, skulle hel och hållen betäckas med dylika lånemedel. Men i betraktande af ifrågavarande utgifts improduktiva beskaffenhet, har Kammaren

Situationsplan.

Litt: A.

emellertid nu ansett sig böra i nästa års utgiftsstat uppföra för omordade byggnad en summa af 50,000 mk, att bestridas med uttaxerade medel.

Kostnaden för det i år uppförda desinfektionshuset, belöpande sig sammanlagdt till 22,500 mk, har Drätselkammaren, i öfverensstämmelse med förstärkte Stadsfullmäktiges i ämnet fattade beslut, jemväl observerat i förevarande budgetförslag.

För uppförande af ett allmänt afträde i teateresplanaden har anslag upptagits (till af Drätselkammaren såsom behöfligt ansett belopp 6,000 mk), medan stadsingeniören föreslagit ett sådant afträde i kapellesplanaden. Den förra platsen, hvilken finnes närmare utmärkt å en bilagd planteckning, har nemligen af Drätselkammaren ansetts lämpligare för ändamålet, emedan inrättningen der kan blifva mera undanskymd än i kapellesplanaden, der det dessutom måhända blefve för knappt om utrymme, hvarutom ett afträde härstädes komme att befinna sig onödigt nära det redan vid rådhusgården inrättade.

Till följd af ofvan berörda förändrade uppställning har det härtills för gator, kanaler och afloppsdiken samt kajer gemensamma underhållsanslaget 25,000 mk emellan dem fördelats, nemligen sålunda, att å gator och allmänna platser (incl. snöplogning) kommit 15,000 mk, å kanaler och afloppsdiken 2,000 mk samt å kajer och bojar 8,000 mk.

Beträffande Parkgatan, har stadsingeniören alternativt föreslagit stensättning eller makadamisering af densamma samt beräknat kostnaden i hvardera fallet till ungefär lika belopp, eller till 14,200 mk. Af det äfven utaf stadsingeniören framhållna skälet att genom Parkgatans makadamisering erhöles, sedan chausséen genom Brunnsparkens vestra område fortsatts till badhusen, en sammanhängande promenadväg, har Drätselkammaren, då jemväl vederbörande egare af gårdar vid nämnda gata borde vara härmed lika väl betjenade, bestämt sig för detta senare alternativ. Underhandling i saken har Drätselkammaren dock ej varit i tillfälle att med bemälda gårdsegare inleda, emedan någre af dem varit från orten bortresta.

Den sänkning af den branta backen å Unionsgatan emellan Regerings- och Kyrkogatorna, som stadsingeniören föreslagit att för en kostnad af 27,000 mk utföras sålunda att körbanan gjordes jemt sluttande, medan trottoarerna bibehölles vid sin nuvarande höjd och förseddes längs yttre kanten med en barrière, uppstald å en, sidorna i gatans genomsprängning beklädande granitmur, har nog äfven Drätselkammaren funnit önskvärd. Men emedan den trottoar emellan nämnda barrière och kyrktrappan, hvare denna då komme att utmynna, erhöle en bredd af allenast 9 fot, och stark trängsel härstädes å de tider, då kyrkan besökes, vore att befara, enär hufvudströmmen af besökare tager denna väg, har Drätselkammaren ansett den ifrågasatta sänkningen af Unionsgatan böra lemnas beroende intills ändamålsenligt projekt till ombyggnad af omordade trappa uppgjorts och underståts den kyrkliga församlingens afgörande, -- hvilket allt tiden nu icke

medgifvit. Det föreslagna arbetet har derföre af Kammaren för denna gång utlemnats från budgetförslaget.

Bergssprängning för fördjupande af ett utfallsdike å de s. k. Janssonska odlingarna har med en beräknad kostnad af 4,800 mk observerats, emedan ifrågavarande del af detta område, hvilken del i allmänhet innehar en bördig jordmån, men besväras af grundvatten, inom kort kommer att under de för stadens s. k. plantagen gällande vilkor utbjudas på arrende samt dervid otvifvelaktigt skall betinga sig vida högre arrendeafgift, i fall staden utför den för markens torrläggande erforderliga bergssprängningen, — allt på sätt Drätselkammaren uti en den 14 nästlidne Oktober till Stadsfullmäktige aflåten framställning om indelning af, bland annat, de Janssonska odlingarna närmare utlagt.

Upptagandet af anslag med 1,520 mk för upprensning och fördjupning af ett från fattiggårdens område ledande afloppsdike har föranledts af en härom inkommen ansökning af Fattigvårdsstyrelsen, hvilken ansökning Drätselkammaren funnit synnerligen behjertansvärd. Kammaren bilägger härjemte såväl ansökningen som ock stadsingenjörens i saken afgifna skriftliga yttrande och kostnadsförslag.

Posten 5,700 mk för en kanal från Åbo-kasern förbi Arkadia-teatern till vestra chausséen har upptagits till följd af att Helsovårdsnämnden, i skrifvelse af den 12 nästvikna Oktober, vitsordat sagde kanal vara högst behöflig för förbättrande af de sanitära förhållandena i närheten af kasernen, särskildt i trakten emellan denna och Arkadia-teatern. Emellertid bör Drätselkammaren upplysa, att vederbörande, som disponera kasernen, väl rätteligen vore skyldiga att anlägga den del af ifrågavarande kanal, som ledes längsmed kaserntomten mellan kasernens norra hörn och kasernporten. Men då svårighet antagligen skulle möta att förmå dem härtill, och tidsutdrägt åtminstone vore att deraf förutses, har Drätselkammaren, helst nästberörda anpart af arbetet dock, enligt hvad stadsingenjören upplyst, icke ankomme å större kostnad än 1,500 mk, ansett sig böra tillstyrka såsom det lämpligaste, att staden utför hela arbetet.

Att Drätselkammaren ansett en hos Kammaren gjord anhållan om inrättandet af afloppskanal under Arbetaregatan för närvarande icke kunna tillmötesgåås har redan ofvanföre omnämnts, vid fråga om vattenledningens utsträckande till samma gata.

De under rubriken „hamnar“ förekommande arbeten, hvilka icke ingå i byggnadskontorets specialförslag, nemligen stenläggning af norra kajarmen i södra hamnen med fältsten (3,500 mk), höjning af brolocket öfver infarten till båthamnen vid magasinskajen (600 mk), anbringande af trappsteg i sluphamnen för beredande af tilläggsplats för båtar (450 mk) — de tvänne sistnämnda arbetena enligt närslutna ritningar — samt 4 st. nya bojar i hamnarna (4,400 mk) hafva här införts på förslag af hamnkaptenen, till hvars motivering af dessa poster Drätselkammaren tillåter sig hänvisa. Särskildt ville Drätselkammaren dock, med anledning af den befunna nödvändigheten af att utbyta makadambeläggningen å

norra kajarmen mot stenläggning, erinra det Kammaren ursprungligen föreslog nämnda kajarms beläggande med nubbsten, men att Stadsfullmäktige, i anseende till den härför beräknade betydliga kostnaden (11,000 mk), beslöto att kajarmen skulle makadamiseras.

Stadsingenjören har väl, emedan utanför de flitigt anlitade lossningsplatserna vid Brobergskajen finnas några mindre, för skutorna besvärliga bankar, hvilka under vintern borde undanskaffas eller aflägsnas, härför upptagit ett anslag af 3,000 mk. Men detta anslag har, såsom obehöfligt, af Drätselkammaren utslutits, alldenstund Kammaren nu redan, då för ändamålet tillräcklig behållning uppstått å det förut beviljade anslaget för muddring i södra hamnen samt firman Edling & Sucksdorffs mudderverk ännu finnes å orten, sett sig föranlåten att låta omedelbart utföra muddring vid Brobergskajen.

För iståndsättande af stenkajen i fiskarhamnen föreslog Drätselkammaren, uti sitt budgetförslag för innevarande år, beviljande af anslag till nödig ansedd belopp af 24,600 mk. Sedan emellertid budgetutskottet, under erkännande af att nämnda kaj, med sina förskjutna trappsteg, visade ett bedrägligt och olycksbådande utseende, såsom sin åsigt uttalat ej mindre, att någon fara för ett hastigt instörtande af densamma icke vore att frukta, blott framom kajen anlades en spontvägg af trä, hvilken beräknades erfordra en kostnad af endast 2,460 mk, än ock att spörsmålet, huruvida icke ifrågavarande hamn för beredande af mera utrymme för trafiken inom kort måste igenfyllas, kunde på goda skäl uppställas, beslöto Stadsfullmäktige bevilja allenast det för spontväggens uppförande beräknade anslaget. Nu har det dock medelst upprepade afvägningar — hvilkas resultat åskådliggöras af bilagda profiliriting — konstaterats, att omförmälda stenkaj fortsättningsvis befunnit sig i rörelse; men, jemte det Drätselkammaren bör härom anmäla, får Kammaren, vid ofvan anförda förhållande, endast öfverlemna, huruvida åtgärd till kajens förbättrande bör vidtagas.

Beträffande det med 2,000 mk upptagna anslaget för reparationer af brunnar får Drätselkammaren upplysa, att häri ingår, bland annat, kostnaden för nödigbefunnen ombyggnad af brunnen vid Annegatan å Kampen.

Uti det af Drätselkammaren i enlighet med Byggnadskontorets specialförslag upptagna anslaget af 23,000 mk för underhåll af stadens planteringar och trädskolor ingår en summa af 5,000 mk för underhåll af Brunnsparken, eller lika mycket, som äfven uti innevarande års budget varit för ändamålet anslaget. Då nemligen senaste sommars erfarenhet visat, att med omförmälda belopp ett nödtorftigt underhåll af nämnda park kan åstadkommas, samt då den allmänna plan för planteringarnes med flera försköningsarbetens anordnande och fullföljande derstädes, för hvars utarbetande medel jemväl varit i årets budget anslagna, ännu icke är färdig och ej i någon händelse kan redan under nästa år hinna vardas tillämpad, har Drätselkammaren, i motsats till t. f. stadsträdgårdsmästaren, ansett ett större anslag, än det ofvannämnda, nu icke behöfva uppföras.

Under rubriken „renhållningsväsendet“ upptager Byggnadskontorets specialförslag vakters och pråmkarlars aflöning samt tömning af pråmarne till 3,500 mk äfvensom latriners och pissoarers underhåll och renhållning till 3,000 mk; men emedan stadsingenjören härvid redan afräknat den inkomst, som spillningspråmarne och det allmänna afträdet beräknats komma att lemna, har Drätselkammaren, som ansett utgift och inkomst äfven här böra från hvarandra särskiljas samt dessutom i någon mån modifierat de af stadsingenjören kalkylerade beloppen, utfört ifrågavarande utgiftsposter med resp. 4,400 och 3,700 mk samt å inkomstsidan under rubriken „VI Diverse“ observerat de motsvarande intraderna.

Angående posten „rengöring af hamnar och kajer“ har Drätselkammaren redan ofvanföre, vid fråga om byggnadskontorets utgiftsstat, yttrat sig.

Renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar har Drätselkammaren, efter att hafva inhemtat förseglade anbud å åtagandet, den 21 nysslidne Oktober upplåtit på entreprenad för en tid af ett år, räknadt från den 1 innevarande November, emot en ersättning af 12,300 mk. Entreprenadsumman har således, jemfördt med hvad den utgjort i år, minskats med 1,200 mk, ehuru för entreprenören nu tillkommit skyldighet att renhålla jemväl långa bron och vägen öfver Broholmen till chausséeuppbördshuset.

För uppställande, i Kapellesplanaden af en, såsom välbehöflig ansedd, gjutjernspissoar, har anslag uppförts till belopp af 1,000 mk. Den plats, der nämnda inrättning, enligt Drätselkammarens tanke, lämpligast skulle förläggas, finnes utmärkt å en medföljande planteckning.

De nuvarande anslagen för inköp och remont af inventarier samt underhåll af tvättbryggor, bojar, vedmått, lyktstolpar m. m. hafva till beloppen bibehållits oförändrade, men i stället för det mångtydiga ordet „inventarier“ har Drätselkammaren satt „arbetsredskap“, hvarjemte ordet „bojar“ bortlemnats, emedan ett för kajer och bojar m. m. gemensamt underhållsanslag på annat ställe upptagits.

XIV. Diverse.

Förhöjningen af anslaget till eldnings- och lysningsämnen (från 7,000 till 8,000 mk) har redan ofvanföre blifvit motiverad. Likaså gäller såsom skäl för förhöjningen af anslaget till brandstodsafgifter (från 4,500 till 6,000 mk) hvad förut i enahanda afseende nämnts rörande brandstodsafgifterna för folkbibliotekshuset.

Anslaget till arbetshuset för fattiga barn — det i gården N:o 12 vid Vinkekgatan inrättade — har, till belopp af 1,200 mk, tillkommit i följd af Stadsfullmäktiges beslut i ämnet af den 17 sistlidne Maj.

Posten „inventarier till särskilda stadens hus“, 3,000 mk, afser såväl inköp af nya inventarier, framför allt till tolags- och hamnkontorens blifvande lokaler i förra proviantmagasinsbyggnaden, men möjligen äfven till rådhuset, som ock remont af redan förefintliga sådana. Deremot har Drätselkammaren här icke beräk-

nat något för anskaffande af ny möbel till Stadsfullmäktiges sessionssal, emedan Kammaren har sig bekant, att Fullmäktige redan remitterat denna fråga direkt till budgetsutskottet.

För „oförutsedda behof, enligt Stadsfullmäktiges bestämmande“ har Drättselkammaren nu föreslagit 40,000 mk, eller samma belopp som flera föregående år, förutom innevarande, varit vanligt.

Vidkommande sedan inkomstsidan af Drättselkammarens förslag, så äro beloppen under de skilda titlarna beräknade med ledning af såväl hvad erfarenheten från innevarande och sistlidet år gifvit vid handen, som ock hvad vederbörande styrelser och nämnders specialförslag innehålla. Särskildt torde blott följande behöfva nämnas:

Emedan några odisponerade tomter icke kunna säljas innan den nya stadsplanen blifvit faststæld, hvilket sistnämnda ännu ej skett, har lösen för dylika tomter nu ej observerats.

Arrendet för rättigheten att uppbära stadens chausséavgifter, hvilket i år utgjort 19,505 mk, uppgår för nästa år, på grund af i dag inför Drättselkammaren anställd entreprenadauktion, till 23,535 mk, hvarvid förbehåll emellertid gjorts om eventuel befrielse för det tillämnade omnibusbolaget från berörda avgifter.

Hamn- och trafik-intraderna hafva ansetts böra beräknas betydligt högre än i årets budget skett, och äro härvid trafik- likasom tolagsinkomsterna upptagna i öfverensstämmelse med vågmästarenes förslag, äfvensom hamnavgifterne och de öfriga avgifter hvilka uppbäras å hamnkontoret, i öfverensstämmelse med hamnkaptensens.

De under titeln V ingående posterna „diverse böter“ och „börsprovision“ afse den förra böter, som i grund af brandkommissionens bestämmande, erläggas af brandkonstaplar för försummelse i tjensten, plikter, som gäldas af från Stadsfullmäktiges sammanträden uteblefne Fullmäktige m. m. dyl., samt den senare den provision, som, enligt gällande reglemente för börsauktioner, af börsmäklaren inlevereras till stadskassan för dessa auktioner.

Under inkomsttiteln „VI diverse“ förekommer en ny post: „å afskrifna resters inflytande förslagsvis 12,000 mk“. Till förklaring häraf utbeder sig Drättselkammaren få nämna, att Kammaren — sedan Stadskamreraren Holmberg hos Kammaren föreslagit åtskilliga förändringar uti bokföringen å Drättselkontoret i syfte att densamma måtte mera än härintills ställas i öfverensstämmelse med årsbudgeten, speciellt i det afseende att den kalkylerade och den faktiska behållningen från ett år till det följande visade större samstämmighet — beslutit, bland annat, att en särskild bokföring inrättas för alla vid ett kalenderårs slut utestående rester, som af en eller annan orsak ej influtit, dock med undantag af så-

dana (tolag och vattenkonsumtionsafgifter) för hvilka uppbördsterminerna infalla först under det följande året, och hvad å de sålunda från stadskassan afförda verkliga resterna, öfver hvilka stadskamreraren tvenne gånger årligen bör till Drätselkammaren, för närmare granskning, inlemna förteckningar, sedermera under det följande året kan indrifvas eller eljes inflyter, observeras under ofvannämnda inkomsttitel.

De under „VI Diverse“ upptagna inkomstposterna från fattiggården och folkskolorna öfverensstämma med vederbörande Direktioners specialförslag. Deremot har, på grund af hvad erfarenheten i år visat, inkomsten för sjukvård i kommunala sjukhuset, hvilken inkomst i årets budget varit upptagen till 1,000 mk och af Helsevårdsnämnden äfven nu lemnats oförändrad, ansetts böra höjas till 1,400 mk.

Beträffande posterna „afgifter för spillningsafstjelpning“ och „från klosetterna“ hänvisas till hvad ofvanföre, vid fråga om XII „Renhållningsväsendet“ blifvit sagdt.

Den för inqvarteringen upptagna ersättningen understiger i en mindre mån stadens ofvan beräknade utgift för samma besvär, emedan samtliga hit hörande kostnader icke ersättas af ryska statsverket.

Inkomsten från vattenledningen har ansetts kunna anslås betydligt högre än förut, med afseende, bland annat, derpå, att åtskilliga stora konsumenter af vatten, nemligen Lappviks sjukhus, Kirurgiska sjukhuset och Munkholmens benmjölsfabrik under innevarande år tillkommit. — Posten „förhöjning vid sentida inbetalning af vattenkonsumtionsafgifter“ afser sådan tillskottsbetalning, som skall erläggas af konsumenter, de der försumma att inom åtta dagar efter uppbördsterminerne afbörda sig sina konsumtionsafgifter.

Såsom resultat af Drätselkammarens nu sammanställda förslag framgår slutligen, att till bestridande af stadens utgifter under år 1888 erfordras, utöfver de beräknade inkomsterna, en summa af 607,550 mk 11 penni, hvilken summa alltså nu föreslås att uttaxeras.

På Drätselkammarens vägnar:

E. Öhman.

Lars Homén.

Utlåtande angående förslag till utgiftsstat för Helsingfors stads
Byggnadskontor, vattenledning och allmänna arbeten för år 1888.

Uti Byggnadskontorets stat äro observerade, utöfver aflöningarne innevarande Byggnads-
år, de förhöjningar i lön för 5 och 10 års tjänst som blifvit beviljade äldre biträdande kontoret.
ingenjören och bokhållaren, för den förre, enligt Stadsfullmäktiges beslut af den 17
November 1885 räknadt från 20 Februari 1883, för den senare räknadt från 1 Okto-
ber 1882. Lönen för en parkvakt 720 mark har blifvit hänförd till „allmänna arbe-
ten, stadens skogar“; under innevarande år, då en skogsvaktartjänst, efter förre inne-
hafvarens afgang varit obesatt, har nemligen bevakningen under vanliga omständig-
heter på fullt tillfredsställande sätt utöfvats sålunda att äldre och yngre skogsvakten
hvar för sig eller tillsammans gjort ronder, den yngre dessutom specielt haft bevak-
ningen af Djurgården sig ombetrodd och den äldre deremellan sysslat med rödjning
och under passlig tid med fällning af dertill genom forstmästare bestämd skog. Vid
tillfällena då åverkan kan befaras, såsom dagarne före jul och midsommar, eller då
större massor folk samlas i Djurgården, har bevakningen dessutom förstärkts med för
tillfället antagna kända arbetare, hvilka då aflönats med anslaget för den andra yn-
gre skogsvakten (eller parkvakten).

För aflönande af dessa tillfälliga vakter erfordras visserligen icke 720 mark
utan kunna de antagligen betalas med den vinst afverkning i stadens skogar lemnar.
Senaste vår erhöles t. ex. med en kostnad af ungefär 800 mark virke till ett värde
af Fmk 2,524 och lemnade sålunda en behållning af circa 1,700 mark, men har jag
dock ansett försigtigast att tills större erfarenhet vunnits ännu bibehålla utgiftsposten
720 mark ehuru icke som aflöning för en bestämd person utan under titel „8) stadens
skogar, underhåll“ för att vid behof kunna användas för extra bevakning, rödjning,
afverkning m. m. Öfriga utgiftsposter för Byggnadskontoret öfverensstämma med in-
nevarande års utgiftsstat.

Såsom en beslutad utgift för vattenledningens utvidgning torde man kunna Vattenled-
anse de kostnader som uppförandet af en pump, drifven med ångkraft, erfordrar, men ningen.
då de härtill nödiga medlen, i konsekvens med tidigare beslut angående andra ut-Nytt pump-
vidgningar, komma att anskaffas genom lån på längre tid, behöfva de ej belasta denna verk.
budget. De ökade drift- och underhållskostnader som denna utvidgning medför har
här ej kunnat observeras emedan konstruktören, som Drätselkammaren anlitat för
projekts uppgörande, ännu ej inkommit med något sådant.

En något betydligare *remont å pumpverket*, särskildt drifhjulets kuggar, är att *Remont å*
emotse, hvarföre anslaget för „Remont å vattenledningens byggnader, hägnader, ma-pumpverk.

skiner och dammar etc.“ höjts från 5,500 till 6,200 mark. Med detta anslag kommer äfven den nya utgiften, „utskylder till Helsinge kommun“ att bestridas.

Filtrarne. Tvättning af sanden och påfyllning af ny sådan i en af de tre filterbassinerna föreslås till utförande för en kostnad beräknad förslagsvis till 1,500 mark, emedan tiden torde vara inne att genom ett sådant *förnyande af filterna* vidmakthålla en jevn filtrering.

Vattenståndsmä- Den *elektriska vattenståndsmätaren*, som vid pumpverket anger vattenståndet i reservoiren, är utsatt för störingar åstadkomna genom rimfrost och andra köldens inverknings, hvarföre den måste flyttas till vaktstugan och är kostnaden härför observerad med 300 mark.

Vattenmät- Emedan vattenmätarenes antal betydligt ökats har äfven anslaget för deras **tarremont.** „*Reparation och justering*“ ökats från 600 mark under innevarande år till 700 mark för nästkommande.

Utsträck- Såsom „*Utsträckning af rörnätet*“ upptages endast en *förening af rörmäten uti* **ning.** *första och andra stadsdelarna* genom att rör nedlagdt från Fabians- till Unionsgatan genom Kaisaniemi park, hvilken har till ändamål att genom en liffigare cirkulation i möjligaste mån förekomma den förefintliga benägenheten hos ledningen under Unionsgatan att frysa. Att ingen vidare utsträckning föreslås ehuru stora komplexer gårdar i sjetta och sjunde stadsdelarne sakna vatten, beror derpå att förslag till utvidgning af vattenledningen hit och till andra delar af staden, medelst upplånade medel, redan är under behandling hos Stadsfullmäktige.

Diverse ar- Under rubrik „*Diverse mindre arbeten*“ föreslagna 5 st. *afstängningskrantar* **beten.** och 2 st. vattenposter för trädgårdsvattning äro sådana önskvärda mindre kompletteringar som redan under föregående och innevarande år till stor nytta och bekvämlighet blifvit utförda.

Vattenmätare hafva, till stor fördel för staden, i det att inkomsterna ökats ehuru totala vattenförbrukningen minskats, erhållit allt större spridning, hvarföre äfven anslaget för inköp af dylika ökats från 6,000 till 7,000 mark.

Vid gatuspolning användes ständigt brandposterna, hvilka dock icke äro afsedda härtill och äfven kunna taga skada af sådant dagligt begagnande, hvarförutom vid deras öppnande vattnet i hufvudrören kommer i häftig strömning och uppgrumlas till olägenhet för närboende konsumenter. Fyra stycken *enkla vattenposter* äro derföre föreslagna att för detta ändamål anbringas.

En *vattenho* på jernvägstorget har redan förut varit ett önskningsmål för dem som idka trafik till eller ifrån jernvägen, för formän, hyrkuskar och andra, men torde blifva än mera nödvändig sedan en del af torghandeln hitflyttats, hvarföre anslag för uppställning af en sådan upptagits.

Allmänna En större remont å staden numera tillhöriga *badhuset i Brunnsparken* är nöd- **arbeten.** värdig. Den afser insättning af några stock-hvarf under fönsterna på sjösidan, några **Stadens** nya och grundlig reparation å alla öfriga fönster med bågar och beslag, yttre mål- **hus.** ning af hela huset för att skydda detsamma mot röta och diverse reparationer å in-

redning, pumpverk m. m. Likaledes bör uthuset invid Brunns huset med deri inrymda allmänna, mot inträdesafgift tillgängliga, afträdet nästan helt och hållet ombyggas för att kunna motsvara billiga fordringar på snygghet och trefnad. Anslag för re-
mont af dessa byggnader äro upptagna med resp. 3,800 och 2,000 mark.

Omläggning af stadens andelar uti *Norra Magasinsgatan* längs Kaserntorget **Stadens ga-
tor.** jemte sänkning af backen invid Kaserngatan upptages dels emedan stenläggningen är dålig och så nedsjunken att vattnet ej afrinner, dels emedan denna gata kommer att förmedla en större trafik sedan Richardsgatan numera är farbar, Ludvigsgatan nästa år kommer att omläggas och backen utanför folkskolehuset genom omplanering göres lika bekväm som redan skett med liknande nedfart från Kaserngatan på södra sidan af torget.

Å *Magasinskajen* är stenläggningen så insjunken att vattnet ej afrinner hvar-
före äfven ett tjockt lager smuts bildas vid nederbörd till besvär för varutrafiken. Den lifliga fotgångstrafiken under sommaren till Brunns parken kommer äfven att vinna på att kajen omläggas emedan magasinsegarena på samma gång skulle anlägga en trottoir hvilken med öppen utsigt öfver hamnen säkerligen kommer att föredragas framför den instängda Badhusgatan.

Bangatans stensättning, som tog uppskof vid behandlingen af budgeten för innevarande år, kan numera ske sedan kloak och vattenledning äro anlagda; huru nödvändig den är bevisas ytterligare deraf att samtliga gårdsegare innevarande år utlagt trottoir längs sina tomter oaktadt de ej af Magistraten härtill blifvit ålagda.

Parkgatans stensättning har länge utgjort ett önskningsmål för gårdsegare och andra härboende och är det väl ej mer än billigt att, sedan alla för trafiken vigtigare nya gator numera äro stensatta, villfara denna önskan. Uti förslaget ingår äfven det fula, provisoriska plankets mot Brunns parken borttagande och dess ersättande med ett enkelt lågt handräcken af trä som tillåter en vacker blick öfver parken. För ungefär samma kostnad, som stensättningen kräfvär, kan äfven makadamisering åstadkommas och om blott öfverenskommelse med gårdsegarene, att äfven de skulle makadamisera sina andelar, kunde träffas, så blefve en angenäm promenad för åkande rundt omkring parken möjlig under förutsättning att äfven vägen mellan badhusen och villan N:o 6 i vestra området kommer till utförande. Att underhandlingar här-
om inledas tillåter jag mig därför att föreslå.

Rödbergsgatans stensättning mellan Styrmansgatan och den nya gatan längs Sandvikshamnen motiveras af att en betydande trafik med tunga lass här uppstått sedan genom utfyllning och vid denna anlagda provisoriska lossningsbroar bildats en bekväm lossningsplats i Sandviken för skärgårdsfartyg.

Anslaget för omläggning af gamla och stensättning af nya gator är något större än medeltalet af anslagen under föregående år, men har jag ej tvekat att föreslå alla dessa arbetens utförande under ett år, dels emedan kommunens gator äro vida mer försummade än de uti hvilka endast privata gårdsegare hafva andelar, dels emedan utgifterna enligt byggnadskontorets årsförslag blifva mindre än vanligt genom att för gatuplanering och kloakbyggnader ovanligt små summor äro nödiga.

Allmänna vägar. Redan för en längre tid sedan erhöll Byggnadskontoret i uppdrag att göra förslag till *Långa brons* beläggning med hållbarare material än det nu begagnade brolocket af plankor och har jag i valet, bland för en träbro sådan som *Långa bron* lämpligt material, stannat för trämosaik eller plankstump lagd i asfalt. Som emellertid beläggningen af körbanan med detta material kräver en kostnad af omkring 14,000 mark och för att denna skall få ligga orubbad längsta möjliga tid äfven underlaget bör göras nytt, hvarförutom trottoirer och handräcken måste höjas för att ej komma att ligga lägre än körbanan, skulle hela arbetet komma att kosta omkring 25,000 mark. För närvarande är emellertid underlaget, bestående af tvärbjelkar och ett undre gleslagdt plankgolf, i det skick att det ännu håller ut slitningstiden för åtminstone ett öfre planklock och äfven trottoirer och handräcken till största delen i försvarligt tillstånd, hvarföre jag för denna gång endast upptagit omläggning af öfre planklaget och mindre remonter till 3,300 mark. Huruvida ett dyrbarare material till körbana öfverhufvudtaget skall användas på en gammal träbro hvori nya bärande delar ofta måste insättas och på en bro med sådant läge som *Långa bron*, å hvilken trafiken vintertid för skeende remont utan synnerliga olägenheter kan afstanna, tål äfven framdeles att tagas i noggrant öfvervägande.

Makadamiseringen i stora Brunnsparksalléen tyckes, att döma af huru vattnet skurit i densamma, ej på långa tider hafva undergått någon synnerlig remont hvarför en större reparation af densamma är högst nödvändig.

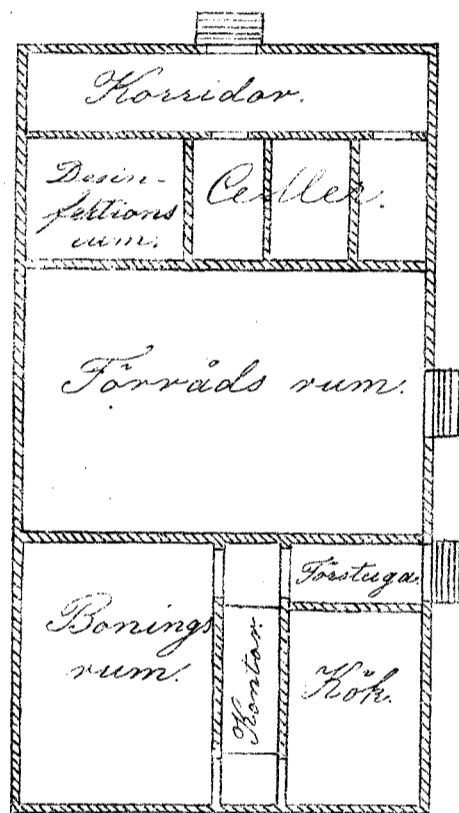
Allmänna underhållet af *stadens vägar* är ökad från 4,500 till 6,000 mark emedan vägarna ökats med vägen genom Djurgårdsvillorna och vägen genom byggnadstomterna på Ås, hvilka såsom nya fordra större remont eller komplettering.

Renhållningsväsendet. Förhållandena inom *renhållningsväsendet* äro visserligen sålunda förändrade att större underhålls anslag skulle erfordras i det att renhållningen vid Brunns huset tillkommit och tunnsystem blifvit infördt i några stadens hus, hvilket kräver något drygare kostnad så länge det ännu begagnas i liten skala, hvarförutom pråmtömnningen numera måste betalas i stället för att innehålllet förut kunde säljas, men har staden deremot sådana inkomster från de publika klosetterna å Rådhusgården att de ökade utgifterna härmed ungefärligen betäckas, hvarföre anslagen i budgeten kunnat bibehållas oförändrade. För *renhållning af stadens allmänna platser och gatundelar* har anslaget aproximativt blifvit ökad med 500 mk för att åt den entreprenör som åtager sig denna renhållning äfven skall öfverlemnas sopning etc. af *Långa bron* och vägen öfver Broholmarne till chausséuppbördshuset vid östra chausséen.

Chausséerna. Anslag för fortsättning af gångbana, denna gång längs den vestra chausséen, upptages som förut med 8,000 mark. Härmed framskrides ända till trakten af Kamnio och om för år 1889 ännu beviljas samma eller ett något mindre anslag kunna dessa gångbanor blifva utdragna längs östra chausséen till Sörnäs och längs den vestra till Fattiggårds afvägarne, hvarmed den större fotgångartrafiken för en längre tid framåt torde vara tillgodosedd.

Hamnarne. Hvarken i Södra, Norra eller Sandvikshamnarne föreslås några arbeten i af-

Plan af ett envänings trähus.

vaktan på lösningen af Skatuddsfrågan. I Sörnäs hamn deremot föreslås, på grund af trafikanters, stationsinspektorens och hammmästarens enstämmigt uttalade önskan, sådan *utvidgning af den mindre, vestligare af stadens lastningsbryggor* att å densamma kan nedläggas ett andra spår. Detta sker lämpligast genom att förlägga de båda spåren sålunda att de komma att hvila på brokistorna och deremellan liggande bärrare, hvilka just jemt hafva den härtill erforderliga bredden samt att för aflastning af vagnar brolocket utvidgas åt hvardera sidan, uppburet af en enkel påhrad. Dessutom föreslås omplanering af ballastplatsen sålunda att af der befintliga ballastupplag bildas tvenne bankar för utläggning af spår till den för pråmlastning förut utförda strandskoningen. Härigenom möjliggöres lastning af pråmar, som hittills ej kunnat fördelaktigt härstädes bedrivas. Beträffande sjelfva jernvägsspåren med nödiga vexlingar m. m. å såväl bron som ballastplatsen, har jag å Bandirektörsexpeditionen fått besked om att dessa, såsom varande mindre betydande kompletteringsarbeten, komma att af statsjernvägarna utföras så snart staden genom broutvidgningen och planeringen möjliggör deras utläggning.

Utanför de flitigt anlidade *lossningsplatserna vid Brobergskajen* befinna sig några mindre för skutorna besvärliga bankar hvilka under vintern borde undanskaffas eller utjemnas hvarföre förslagsvis upptagits 3000 mark.

Den stora trätunnan vid en *i Södra hamnen befintlig ankarboj* har tjenat ut, hvarföre dess ersättande med en boj af plåt föreslås.

Omplanering af en vigtig gammal gata, hvartill projekt redan flere år funnits **Gatuplane-** utarbetadt på Byggnadskontoret men som fått vika för anläggningar af nya gator, **ring.** föreslås till utförande år 1888 emedan, förutom nödvändigheten att i möjligaste mån förbättra denna pulsåder för trafiken i staden, ett tillfälligt skäl tillkommit nämligen att gatläggningen å körbanan nu är i så dåligt skick att den bör omläggas. Detta gäller den branta backen på Unionsgatan från Regerings- till Kyrkogatan mellan Universitetsbiblioteket och Nikolaikyrkan. Här skulle enligt projektet körbanan sänkas till en jemn sluttning mellan nämnda gator men trottoirerna förbli uti sin nuvarande höjd försedda med en barrier längs yttre kanten. För att tillgodogöra utrymmet skulle sidorna i genomsprängningen beklädas med regelbunden granitmur krönt af en huggen kantsten som tillika utgör trottoirernas yttre kant och uppbär den redan nämnda barrieren. Utan att bibliotekets trappa annorlunda förändras än att de två nedersta stegen försvinna kan en passabelt bred trottoir åstadkommas framför denna byggnad och har alternativt föreslagits tvenne mindre uppgångar i trottoiren från den sänkta gatan, en på hvardera sidan af hufvudtrappan, att begagnas af dem som åkande anlända hit.

Inför magistraten torde dertill utsedde ombud för såväl kyrkan som biblioteket förklarar sig hafva ingenting att invända mot sänkningen af gatan under förbehåll att ingen väsentlig förändring med trapporna vidtages. Omläggningen af gata och trottoirer bekostas sjelfallet af tomtigarene, Universitetet och församlingen.

Föreslagna kloakanläggningar på korta sträckor under *Marie-, Stora Roberts-, Aflopska-* **naler.** *Wladimirs- och Fabiansgatorna* utgöra mindre kompletteringar af det numera,

man undantager trakten kring Högbergs- och Skarpskyttegatorna, ganska fullständiga kloaknätet uti staden och hafva till ändamål att sätta en del gårdar i tillfälle att inrätta afloppsledningar hvilka de hittills saknat.

Kloaken under *Vestra kajen* kommer att afskåra de sista tilloppen för orenlighet till den norra båthamnen nemligen från gårdarne N:ris 14, 16, 18 och 20.

Under *Andræigatan* mellan Alberts- och Abrahamsgatorna samt under *Boulevarden* mellan Albertsgatan och Skilnadstorget ligga ännu äldre trätrummor och finnes särskild orsak att redan nästa år ombygga i synnerhet kloaken under Boulevardsgatan, ehuru den antagligen ännu kunde tjenstgöra några år, nemligen den omständigheten att körbanan är så gropig och sönderkörd att dess omläggning knappast längre kan uppskjutas.

Sänkning af kloakmynningarne vid Norra kajen utanför Elisabets-, Manege- och Kyrkogatorna afse att i sanitärt syfte hindra kloakgaser att utströmma. Helsovårdsnämnden har nemligen omfattat den åsigten att dylik afstängning borde göras vid alla kloakmynningar och anser jag ombyggnad af här upptagna vara de viktigaste emedan de ligga närmast eller endast med en gatas bredd äro skilda från boningshus.

Nybyggnader. Enligt hvad jag har mig bekant uttalades för någon tid sedan inom stadsfullmäktige, med anledning af väckt fråga om uppställande af en pissoir i Kapellesplanaden, att därstädes borde uppföras ett afträde hvaraf publiken, mot erläggande af en afgift, kunde få begagna sig och tvekar jag ej att upptaga en anslagssumma för detta ändamål emedan jag redan i Byggnadskontorets utgiftsstat för år 1881, ehuru då utan framgång väckte förslag härom, man nu möjligen kan räkna på understöd för detsamma.

Placerad öster om Kapellet, fristående men omgifvet af planteringar torde en sådan inrättning ej komma att störa någon. Innehållande, utom klosetter, ett boningsrum för en vakt kan huset uppföras för 5000 mark. Närmare förslag bör uppgöras af arkitekt.

I sammanhang härmed anser jag mig böra meddela att det tidigare varit min afsigt att föreslå en uthuskomplex å nya packhusgården innehållande förutom vedlider och afträde för packhus-, tullkammars- och hamnkontorsbetjeningen, ett större allmänt afträde att begagnas gratis samt ett mindre mot afgift men att jag sedermera ej ansett detta nödigt då af anslagssumman, genom antagande af ett fördelaktigt entreprenadanbud, finnes en större behållning hvaraf en del för ändamålet kunde användas. Dock tillåter jag mig härmed föreslå att frågan tages under behandling tillika med budgeten på det att särskildt anslag må kunna upptagas ifall byggnaden af ett eller annat skäl ej kan fås uppförd medelst sagda öfverskott.

Helsingfors stads Byggnadskontor den 10 Oktober 1887.

Otto Ehrström.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolags tryckeri 1887.

Utskottsbetänkande i fråga om gatuunderhållets i staden ombesörjande genom kommunens försorg.

Jemte skrifvelse från Magistraten af den 21 Juli 1880 emottogo Stadsfullmäktige ett utdrag ur Magistratens protokoll af följande lydelse:

„Utdrag ur Magistratens i Helsingfors stad protokoll för den 21 Juli 1880.

§ 8.

Medan de egare och disponenter af gårdar i staden, hvilka varit uppkallade i det under nästföregående § af protokollet behandlade ärendet angående afhjelpande af de vid senast hållna gatusyn anmärkta brister, ännu voro tillstädes, anhöll handlanden Adolf Fredrik Wasenius, — under framhållande af de många olägenheter, som härflöto af det härintills följda sättet för gatornas i staden läggning och underhåll, deribland det obilliga uti att kostnaden härför drabbade endast gårdsegarene, och äfven desse uti ganska ojemnt förhållande, samt det mindre tillfredsställande tillstånd, hvori gatorne i staden komme att befinna sig, då det, såsom nu, stode hvarje enskild gårdsegare fritt att särskildt för sig och oberoende af öfrige delegare i gatan omlägga sin gatuandel, — att Magistraten måtte taga initiativet till att läggningen och underhållet af gatorne i staden, på sätt i större städer utomlands är fallet, blefve en kommunens gemensamma angelägenhet, sålunda att inseendet öfver gatorne öfverlemnades åt en af kommunen därför utsedd kommission, som egde låta verkställa nödiga arbeten, hvarefter kostnaderne genom taxering fördelades å kommunens medlemmar.

Om önskvärdheten af den utaf Handlanden Wasenius föreslagna förändringen förerade sig flertalet af härvid tillstädesvarande gårdsegare.

Efter antecknandet häraf beslöt Magistraten att utdrag ur detta protokoll skulle tillhandahållas Helsingfors Stadsfullmäktige, på det desse måtte taga i öfvervägande, huruvida det nu framställda förslaget borde till någon åtgärd från kommunens sida föränleda; hvarom vederbörande förständigades. Ort och tid förutskrifne.

In fidem:
Edvard Loo.
f.d.“

Då detta ärende den 14 derpåföljande September föredrogs hos Stadsfullmäktige, beslöto Fullmäktige för närmare beredning af detsamma tillsätta ett särskildt ut-

skott, till hvars medlemmar utsågos Direktören S. Calamnius och Justitieborgmästaren J. Gadd äfvensom undertecknade Eneberg, Grönqvist och Wasenius. Sedan Direktören Calamnius emellertid på gjord anhållan blifvit befriad från uppdraget, utsågs den 12 Oktober samma år i hans ställe undertecknad v. Christierson till ledamot i utskottet, hvarjemte efter Borgmästaren Gadds frånfälle undertecknad Ehrström invaldes i detsamma.

Utskottet, som först nu är i tillfälle att afgifva sitt utlåtande och förslag i denna omfattande och svårlösta fråga, har att såsom förklaring öfver det nog långa dröjsmålet med slutförandet af dess uppdrag framhålla dels att utskottets medlemmar och särskildt dess ordförande af resor och andra angelägenheter varit hindrade att disponera sin tid för utskottets räkning, dels att fullgörandet af utskottets åliggande kräft rätt betydande förarbeten, om hvilkas vidd medföljande tabeller och uträkningar i sin mon kunna lemna upplysning.

Innan utskottet nämligen ansåg sig kunna ingå i något slags pröfning af hufvudfrågan, syntes det nödigt att införskaffa en så noggrann utredning som möjligt ej mindre beträffande storleken af den börda, som genom gatuunderhållets öfvertagande af kommunen skulle åhvälfvas densamma, än angående beloppet af den ersättning som kommunen för detta sitt åtagande borde betinga sig af de gatuunderhållsskyldige. Och för vinnande af denna utredning måste ej blott samtliga gators och öppna platsers i staden areal uppmätas och uträknas samt kalkyler och undersökningar företagas angående den olika hållbarhet som kunde påräknas för gatuläggningen i skilda delar af staden, utan äfven upplysningar anskaffas angående det förhållande, enligt hvilket finska och ryska kronan, kommunen och de enskilde gårdsegarene borde delta i gatuunderhållskostnaden samt beräkningar företagas rörande lämpligaste grunden för sammanbringande af de för denna kostnads bestridande nödiga medel.

Från äldsta tider har hos oss, liksom i Sverige, underhållet af vägar och gator både på landsbygden och i städerna, varit en jordegendomen åtföljande tunga. Hvad särskildt städerna angår, stadgar sålunda redan allmänna stadslagen i 8:de kapitlet Byggningsbalken böter för den som ej behörigen underhåller („broar“) och rengör „sin gata“. Stadgan om städernas administration och uppkomst af den 26 December 1619, hvilken ansetts innehålla de enda allmänna föreskrifter från äldre tid om städernas förvaltning, — ehuru den visserligen aldrig blifvit publicerad såsom lag eller såsom sådan likformigt tillämpad, — föreskrifver uti nu ifrågavarande afseende blott att tvenne borgare skola utses till „stadsens byggmästare“, hvilka skola hafva in-seende öfver alla stadens hus, murar, gator m. m. och fyra gånger om året jemte fogden, borgmästarne och rådet bese desamma och förteckna deras fel och brister, äfvensom att borgmästarne skola gifva akt derpå att gatorna blifva stenlagda och renhållna.

Att emellertid egare af gård i stad redan i äldre tider ansågs skyldig att sörja för vidmakthållandet af just den invid hans tomt befintliga gatuandelen ser man exem-

pelvis af Drottning Kristinas den 30 April 1649 utfärdade Plakat om gatuläggande i Stockholm, der det utförligen föreskrifves att alla tomtogare „skole vara förplichtade hvar för sitt hus, gård och tomt, at låta förfärdiga och reparera, nya, goda och lijka lagde jämpne gatur, således att hvardera praesterar och låter läggia halfva gatan på sin sijda, så långt hans tomt räcker, och andre halfparten skal then vara förplichtat at läggia låta som bor på andra sijdan gent emot!“

Förutom detta underhåll af de längs byggnadstomterna löpande gatorna ålåg städerna vidmakthållandet af de inom deras „vad och refning“ befintliga allmänna vägarne. Denna s. k. „vägrödjning“ motsättes stundom i senare stadganden förenämnda „gatuläggning“, såsom i 12 punkten af Ridderskapet och Adels privilegier af 1723, der det beträffande Adels gårdar säges att de skola vara „fria och lediga från allan Cronones och Stadsens tunga, tomtören undantagandes för de, som äro på ofri grund belagne, samt brandvacht och gatlägning“, medan det kort derpå säges: „med vägerödjningen, inom Stadsens distrikt, förhålles efter vanligheten“.

Den skilnad gjorde sig ock småningom gällande beträffande utgörandet af dessa allmänna besvär, att vidmakthållandet af gatuandelarne utanför de enskilda byggnadstomterna fortfarande ombesörjdes af gårdsegarne sjelfve och sålunda bibehöll karaktären af ett realonus, medan underhållet af vägarne å stadens mark liksom ock af de redan i stads-lagen omnämnda „allmänningia“, eller torg och allmänna platser, handhades af stadens styrelse och bekostades med medel ur stadens kassa.

Sistnämnda form för utgörandet af en del af väga- och gatuunderhållet i städerna har sin förklaring i den bestämdt erkända eganderätt till stadens jordområde, som städse i Sverige och Finland utmärkt stadssamhällena i jemförelse med kommunerna på landet och hvilken bland annat erhållit sitt uttryck deri att städerna för bekostandet af sin förvaltning fått sig underlagda jordlägenheter, från hvilka de njutit inkomst, dels i form af jord-skatt, dels såsom arrenden, muhlbetesafgift m. m. Stadsstyrelsernas direkta ombesörjande af det allmänna väga- och gatuunderhållet eger äfver samband med den städerna medgifna sjelfständiga ställningen i afseende å ordnandet af sina angelägenheter. Denna sjelfständighet, hvilken, erkänd redan genom de för hvarje stad utfärdade särskilda privilegier, hade till påföljd att det näppeligen fanns två städer, som hade sina beskattnings- och andra förhållanden ordnade på samma sätt, har intill senaste tid hindrat hvarje allmän lagstiftning beträffande städernas administration och utgör äfven förklaringen till den olika ståndpunkt, vår gällande allmänna lag intagit beträffande vägbyggnadsskyldigheten på landet och i städerna. Medan den nämligen i 25 kapitlet Byggningsbalken innehåller utförliga föreskrifter om byggande och underhåll af vägar på landet, stadgar den angående motsvarande skyldighet i stad endast att: „städerna rödje och hälle väg och broar, så långt stadens ägor räcka“.

I följd af den ställning som borgerskapet, eller de burskapsegande, ursprungligen intogo i våra stadssamhällen, — i det de voro de enda som kunde ega gårdar i staden, de enda verkliga medlemmarne af kommunen och dess egentliga målsmän, me-

dan alla andra stadsinneväranare voro „gäster” —, var det också borgerskapet som egde sörja för att tillgångar funnos till bestridande af stadens utgifter. Sedermera, då adelsmän och andra icke burskapsegare fingo rätt att nedsätta sig i städerna och ega fastigheter derstädes, blefvo de äfven nödsakade att bidra till stadens behof. Att sålunda äfven skyldigheten att bidra till underhållet af stadens torg, allmänna platser och vägar, der stadskassans för ändamålet anslagna inkomster af arrenden, muhlbetesafgifter m. m. icke voro tillräckliga, ansågs böra åligga borgerskapet och gårdsegarne, synes framgå af kgl. resolutionerna och förklaringarne på städernas besvär af den 16 Oktober 1723 § 20 och den 17 December 1734 § 33. Den förra innehåller att „ingen eho det vara må, som eger hus i stad och ej genom särskilda privilegier och härtills undfångna resolutioner är befriad, skall eller bör undandraga sig att, lika med borgerskapet, vara delaktig uti att underhålla brandvakt, vägrödning, kyrko- och prestgårdsbyggnad, med flere onera, som ej kunna eller böra anses för personalia;” den senare stadgar att emedan „inga, som i städerna bo, hvilka ega hus”, från i näståberopade resolution nämnde och dylika utgifter böra vara befriade, ej heller civilbetjente och ståndspersoner må från sådana afgifter sig undandraga.

Hvad särskildt Helsingfors angår, framgår exempelvis af Kejsrerliga Senatens utslag af den 28 Mars 1832, att nyssberörda *allmänna* gatu- och vägabyggnad ansågs böra bekostas af borgerskapet och gårdsegarne gemensamt.

Af det anförda framgår, huruledes gatu- och vägabyggnadsskyldigheten i städerna afsöndrade sig i tvänne olika besvär, af hvilka det ena fullgjordes af gårdsegarne in natura, det andra ombesörjdes af staden och bekostades med medel ur stadskassan. Denna olikhet är allt fortfarande bestående hos oss.

Den åsigt har visserligen uttalats att någon särskild gatuläggningsskyldighet numera ej lagligen åläge städernas gårdsegare, utan att allt gatu- och vägaunderhåll i städerna numera borde besörjas af kommunen i dess helhet, på grund af § 7 i Kejsrerliga Förordningen angående kommunalförvaltning i stad af den 9 December 1873, hvilken har följande lydelse: „Denna förordning gör icke någon ändring uti de kommunala rättigheter och förpligtelser, som enligt grundlag eller privilegier med grundlagshelgd särskildt tillkomma vissa medlemmar af en stadskommun; hvaremot alla öfriga kommunala rättigheter och skyldigheter, hvilka hittills varit borgerskap och gårdsegare samfäldt, eller hvardera särskildt, förbehållna, hädanefter blifva för alla medlemmar af kommunen gemensamma.” Och såsom stöd för åsigten att en dylik lagförändring verkligen varit afsedd af stiftarene af kommunalförfattningen, har, förutom sjelfva ordalydelsen af nyssberörda stadgande, anförts några vid diskussionerna angående ifrågavarande lag hos ständerna vid 1872 års landtdag fälda yttranden.

För sin del kan dock utskottet, efter tagen kännedom om de hithörande förhandlingarne hos ständerna samt särskildt om öfverläggningarne inom det utskott, som granskade förslaget till sagde lag, icke förena sig om riktigheten af nyssberörda åsigt. Med erkännande af att ordalydelsen i ofvan åberopade stadgande kan gifva anledning till olika tolkningar, måste nämligen utskottet, med hänsyn till den historiska utveck-

lingen, hålla före att blott de rättigheter och skyldigheter, hvilka tillkommo borgarne och gårdsegarne såsom korporationer inom stadssamhället, blifvit genom kommunalförfattningen öfverförda på samtliga medlemmar af kommunen. Till dylika skyldigheter hörde bland annat den att bidraga till underhållet af stadens vägar, torg och allmänna platser, hvilkas vidmakthållande, såsom ofvan nämdes, bekostades med medel ur stadens kassa. Deremot synes, enligt utskottets mening, icke hit kunna räknas de enskilde gårdsegarne skyldighet att underhålla de utanför deras tomter belägna gatuandelarne. Detta var ett åliggande hvilket, i likhet med renhållningsskyldigheten, hörde till och medföljde eganderätten till marken eller tomten, ett åliggande hvilket icke heller kronan ansett sig kunna undandraga sig för de densamma tillhöriga gårdar, ehuru den ej i allmänhet velat underkasta sig „stadsens tunga”. Öfverflyttningen af gårdsegarne enskilda gatuunderhållsskyldighet på stadskommunens samtliga innevånare skulle för öfrigt medföra en rubbning i egendomsförhållandena, ett förfarande som icke varit förenligt med den varsamhet som vid kommunalförfattningens införande för öfrigt iaktogs och exempelvis visar sig i det uti § 6 ingående stagandet att „den egendom, som särskildt tillhör någon viss klass af stadens medlemmar, bör förvaltas och användas i enlighet med de föreskrifter, hvilka härom äro gällande.”

Utskottet kan så mycket mindre antaga att en så genomgripande förändring af städernas beskattningsförhållanden, som den nu ifrågasatta — hvilken exempelvis för Helsingfors kan anses motsvara en höjning af gårdarnes värde med minst en eller halfannan miljon mark — skulle vid kommunalförvaltningens införande varit afsedd, som denna sak ej på minsta sätt blifvit berörd i kommunalutskottets betänkande och ej heller, såvidt man af sagde utskotts ännu förvarade och temligen detaljerade memorialprotokoll kan finna, under utskottets förhandlingar varit i fråga.

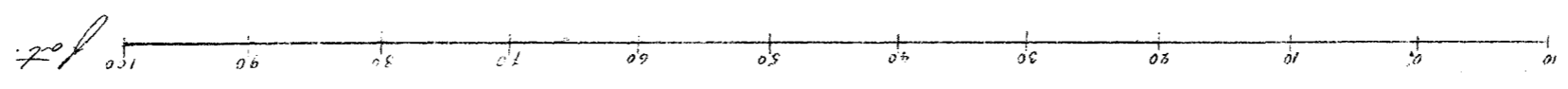
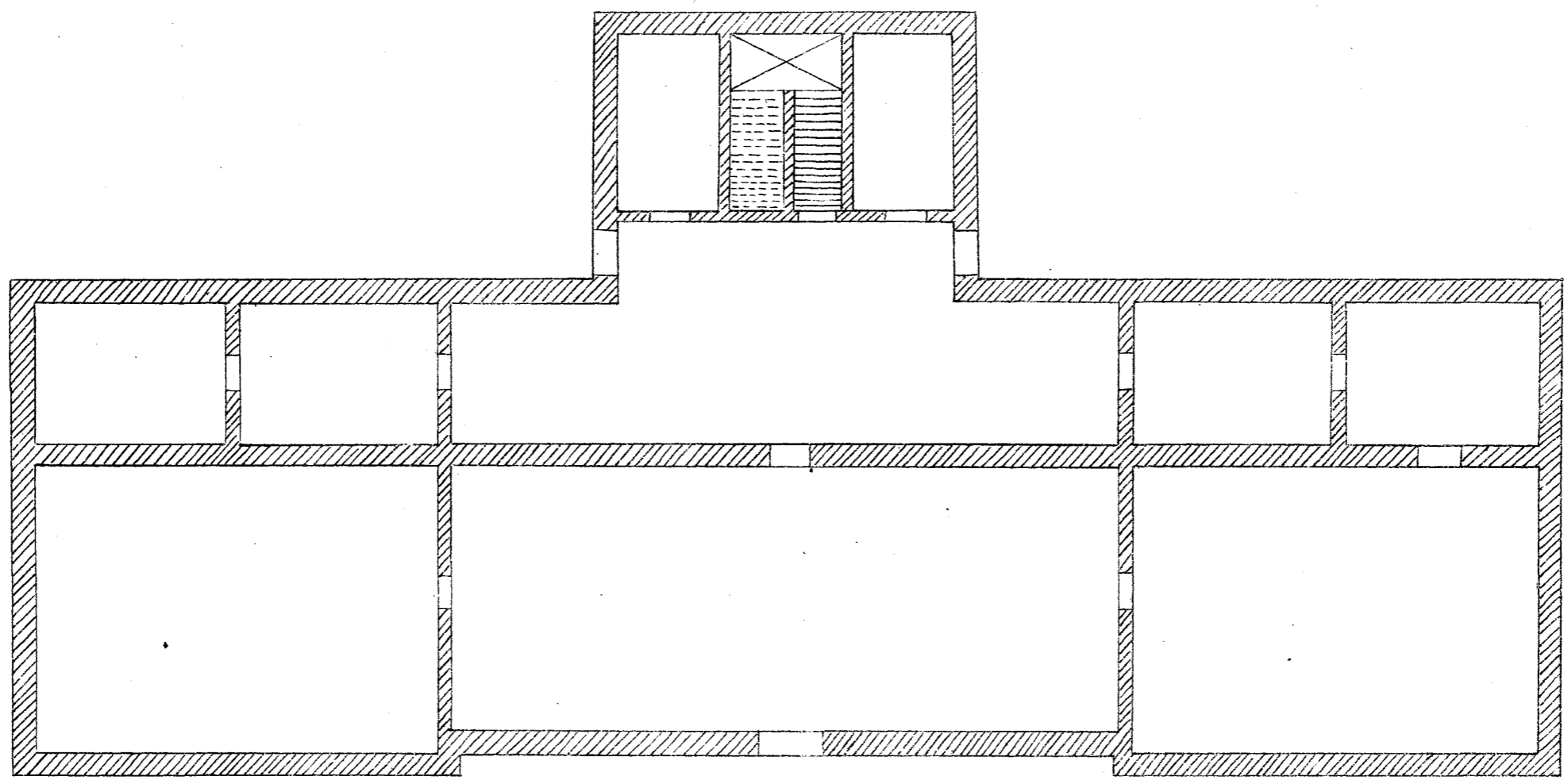
De yttranden åter, som vid diskussionerna inom stånden i denna fråga fäلتs af några utskottsledamöter och hvilka särskildt åberopats såsom stöd för en motsatt mening, kunna rätt väl sammanstå med åsigten, att någon förändring i afseende å gårdsegarne skyldighet att underhålla sina enskilda gatuandelar ej af kommunalförfattningen åsyftats. Och särskildt synes den omständigheten, att uti ett af nyssnämnda yttranden den i Sverige gällande kommunalförfattningen för städerna just åberopats såsom förebild till förtydligande af det under behandling varande lagförslagets stadgande uti ifrågavande afseende, tala för den här ofvan anförda uppfattningen, ty i Sverige hade frågan om gatuunderhållsskyldighetens öfverflyttande från de enskilde gårdsegarne till stadskommunerna alls icke berörts af kommunalförfattningen eller af den allmänna lagstiftningen öfverhufvud. I de städer, der underhållet af samtliga gator numera ombesörjes af en gemensam förvaltning, såsom i Stockholm, Gefle, m. fl., har en dylik förändring åstadkommits genom särskilda öfverenskommelser inom kommunerna, ingångna dels före, dels efter kommunalförvaltningens införande, hvilka öfverenskommelser sedermera blifvit af Kgl. M:t stadfästade.

Sålunda skedde i Stockholm redan 1845 en öfverenskommelse i detta afseeende, hvarigenom bestyret med anläggning och underhåll af alla stadens gator till en början

för femton år öfverlemnades åt en särskild förvaltning. Enligt denna öfverenskommelse skulle gatulaggningen bekostas med följande bidrag: 1:o från „stadens brandförsäkringskontor”, ett belopp svarande mot årliga brandvaktsafgiften för de egendomar, som varit i tolf år hos kontoret försäkrade, och beräknadt till 17,500 riksdaler b:ko; 2:o från stadens drätselkommission 8,500 rdr, motsvarande anslaget för underhåll af staden tillhöriga torg, allmänna platser och gatuandelar; 3:o från kronan 1,000 rdr, hvilken summa motsvarar den beräknade kostnaden för dess årliga gatläggningsskyldighet; samt 4:o) af de enskilda gårdsegarne omkring 6,300 rdr, eller 8 skillingar på hvarje 1,000 rdr af fastigheternas taxeringsvärde. År 1860, då tiden för denna öfverenskommelse utgick, skedde en ny sådan, åter för femton år, på sådan grund att, för tillvägabrindande af förbättrad gatulaggnings-, bidraget från brandförsäkringskontoret ökades till 36,000 rdr riksmünt, kommunens bidrag till 20,000 rdr, kronans till 2,500 rdr och fastighetsegarnes till 30 öre för hvarje 1,000 rdr af taxeringsvärdet, hvarjemte de af stadens innevånare, som erlade bevillning för löneinkomst eller pension, borgerlig rörelse eller annat näringsfång, förbundo sig att för ändamålet bidraga med en afgift af 10 öre för hvarje i bevillning erlagd rdr. Långt innan tiden för denna förnyade öfverenskommelse utlöpt, eller i samband med genomförandet af den af kommunalförfattningen af 1862 framkallade likställigheten mellan stadskommunernas innevånare, skedde slutligen en definitiv uppgörelse angående gatuunderhållet genom öfverenskommelser, hvilka fastställdes den 14 Juli 1865 och den 24 April 1868 och hvilka bland annat innehöllo följande bestämningar: „att egare eller innehafvare af fastigheter, emot det att de för år 1868 och följande år under nedannämnda förbehåll tills vidare erlægga en särskild afgift under benämning „fastighetsskatt” utaf två riksdaler riksmünt för hvarje ettusen riksdaler riksmünt å fastigheternas taxeringsvärden samt till staden öfverlemba de till inqvarteringsverket hörande fastigheter och servis vid kasernerna, från och med samma år icke vidare komma att såsom särskild klass påföras de dem nu åliggande afgifter till nattbevakning, fattighus, inqvartering, båtsmanshåll, gatulaggnings- och gatubelysning; att af förenämnda afgift efter två riksdaler för 1,000 riksdaler af taxeringsvärdet anses 73 öre såsom fattighusafgift, 30 öre såsom gatulaggnings-, 45 öre såsom gatulyshållningsafgift och återstoden, 52 öre, såsom brandvaktsafgift; att hvad af förberörda årliga afgift, sedan uppbörds-kostnaden blifvit afdragen, öfverstiger 277,500 riksdaler, skall för hvarje år afsättas och ingå till en under kommunens förvaltning stående fond under benämning „Stockholms stads fastighetsfond“ att der företrädesvis genom inköp af räntebärande obligationer föräntas och förökas, börande denna fond vidkännas den kostnad, som för förvaltning af fondens tillgångar kan bli för erforderlig; att i den mån kostnaderna för nattbevakning, fattighus, inqvartering, båtsmanshåll, gatulaggnings- och gatubelysning ej kunna bestridas med det af fastigheterna till förenämnda bestämda belopp utgående årliga bidraget, hvad derutöver erfordras utdebiteras på kommunens samtliga skattskyldige medlemmar efter den i gällande kommunalförfattning stadgade allmänna grund; samt att denna särskilda fastighetsskatt upphör senast med fyratonde året efter dess början, men att, om före denna tid fastighetsfonden uppgår till ett belopp, som efter

Plan till Arbetsinrättningens byggnader.
Litt 4.

Plan af 1^e våningen af tegel.

beräkning af fem procent lemnar i årlig ränta 277,500 riksdaler, eller till 5,550,000 riksdaler, fastighetsskatten med samma år sådant inträffar skall upphöra och icke vidare utgå.”

Utskottet kan på grund af det ofvan anförda icke taga för gifvet att ständerna vid antagandet af 1873 års kommunalförfattning skulle afsett att på städernas samtliga inneväanare öfverflytta äfven det af gårdsegarne in natura utgjorda besväret att underhålla de invid de enskilda gårdstomterna liggande gatuandelarne. Och äfven om inom stånden på en del håll en dylik uppfattning af bärvidden af § 7 i 1873 års författning skulle varit gällande, har denna uppfattning icke erhållit ett tillräckligt tydligt och fullgiltigt uttryck i ständernas beslut. I alla händelser synes numera, efter det Kejserliga Senaten genom ett den 9 Maj 1876 gifvet utslag *) ådagalagt att sistberörda åsigt icke hyllas af landets regering, en förändring af det faktiskt bestående förhållandet icke kunna åstadkommas annorlunda än genom en af regent och ständer vidtagen autentisk lagförklaring.

Utskottet, som enligt sin ofvan refererade uppfattning ansett sig böra utgå från antagandet att kostnaden för underhållet af de utanför byggnadstomterna i staden befintliga gatuandelarne fortfarande komme att bestridas af resp. tomtogare, har ej haft anledning att till närmare pröfning upptaga frågan, huruvida det vore med principen i städernas nuvarande beskattningsväsende mera öfverensstämmande, att vidmakthållandet af stadens samtliga gator bekostades af kommunen i dess helhet. Dock synes det utskottet icke alldeles obilligt om tomt- eller gårdsegarne i något högre grad än öfrige stadsinneväanare deltaga i de kostnader, som med gatuunderhållet äro förenade. Ty riktigheten af den grundtanke, hvarpå den gammalnordiska rättsåskådningen om vägbyggnadsskyldighetens sammanhörighet med jordegendomen till någon del måste anses hvila, nämligen den att det framförallt är fastighetsegarene, som hafva fördel af väl underhållna och lätt trafikerade vägar och gator, torde icke helt och hållet kunna bestridas, om också förhållandena i detta afseende uti våra moderna samhällen äro mycket olika dem som voro rådande vid uppbyggandet af vår nuvarande samhällsordning. Men i den dag som är kan en gårdsegare i staden påräkna bättre afkomst från sin gård, om den är belägen vid en väl underhållen och trafikabel gata, än om förbindelsen med gården förmedlas öfver en dålig och obeqväm sådan. Och äfven en direkt fördel har gårdsegaren af sin gatuandel, i det han i vissa fall kan berättigas att afstänga den och använda den för egna behof.

Men ehuru sålunda åtskilliga skäl tala för att gårdsegarne fortfarande skola bära åtminstone större delen af den tunga, som gatuunderhållsskyldigheten medför, torde dock efterhand den öfvertygelsen gjort sig alltmera gällande att i en stad af den storlek och med den trafik, som Helsingfors redan eger, det vore högeligen önskligt att anläggningen och underhållet af samtliga gator i staden ombesörjdes af en gemensam förvaltning. På detta sätt blefve det möjligt, icke blott att verkställa

*) Referadt i Juridiska Föreningens tidskrift för år 1876.

stensättningen med mera enhet och ordning, samt städse öfver gatans hela bredd och vid behof öfver en betydligare del af dess längd, hvarigenom ett bättre arbete och större hållbarhet ernåddes, utan äfven att i betydlig grad undvika de ständiga upprifningar och lappningar af gatläggningen, som under de nu rådande förhållandena förekomma för nedläggning och reparationer af kanaler, gas- och vattenledningsrör m. m. och hvilka ofta äro menligare för gatläggningen än sjelfva trafiken. Men framförallt synes detta tillvägagående vara enda utvägen för åstadkommande af en bättre gatläggning i staden. Ty med hänsyn till den ojämnhet, som för närvarande är rådande i gatulägningsbesväret, i det att en liten och föga bebyggd gård kan hafva en långt större och dyrare gata att underhålla än en stor och tät bebyggd gård, kunna billigtvis icke några generela och ökade fordringar ställas på gårdsegarne för stenläggningens förbättrande, och de nyss påpekade, af gårdsegarne vilja fullkomligt oberoende, täta upprifningarne af gatläggningen komma äfven lätt att föranleda en viss efterlåtenhet och slapphet vid öfvervakandet af gatornas behöriga underhåll. Dessutom kunde genom gatulägningsbestyrets ombesörjande af en gemensam förvaltning möjlighet beredas att fördela en del af kostnaderna för gatuunderhållet på den icke-gårdsegande delen af stadens befolkning, i händelse en förbättring af gatuläggningen endast sålunda ansåges kunna åstadkommas.

Beträffande frågan, huru den som önskvärd ansedda gemensamma förvaltningen för gatulägningsbestyret kunde åstadkommas, har utskottet förenat sig om åsigtan att omsorgen om gatläggningen lämpligast kunde öfvertagas af kommunen. Utskottet har nämligen ansett att om också åtagandet att handhafva underhållet af samtliga gator i staden skulle kräfva anställandet af en eller annan ny funktionär i stadens tjänst, kommunen likväl med anlitande af sina nuvarande förvaltande och verkställande organ, drätselkammaren, byggnadskontoret, drätselkontoret m. fl., kunde ombesörja gatuunderhållet med långt mindre kostnad än en för ändamålet särskildt tillsatt förvaltning. Likaså kunde staden med sina resurser betydligt lättare anskaffa nödiga finansiella hjälpmedel, då det vid företagens påbörjande eller annars vid inträffande större gatanläggningar i nya stadsdelar blefve nödigt att disponera större penningebelopp.

För att möjliggöra ett bedömande af vidden och omfånget af den affär, som staden genom gatuunderhållets öfvertagande komme att ombesörja, har utskottet låtit verkställa de i medföljande tabeller upptagna uträkningar och kalkyler, ur hvilka utskottet ber att få framhålla följande.

Främst har det ansetts nödigt vinna en så noggrann kännedom som möjligt om medeltalet af det årliga gatulägningsarbete som staden i händelse af gatuunderhållets öfvertagande skulle hafva att ombesörja. För detta ändamål har utskottet företagit en klassificering af samtliga gator, trottoirer och öppna platser i staden efter storleken af den trafik som ansetts röra sig öfver desamma och den olika hållbarhet som gatuläggningen, såväl i följd häraf som med hänsyn till markens beskaffenhet, gatans lutningsförhållanden m. m., beräknats kunna hafva i olika delar af staden. Utskottet har sålunda indelat alla stadens gator och öppna platser uti tre klasser, af

hvilka den första omfattar dem som ansetts hafva minsta hållbarheten och kräfva en omläggning i medeltal efter 10 år, den andra dem som beräknats hafva en medelomloppstid af 15 år, samt den tredje dem hvilka ansetts hafva den största varaktigheten och erfordra omläggning först efter 25 år. Samtliga trottoirer åter hafva indelats i två klasser, af hvilka den första omfattar dem som i följd af bättre material eller på grund af andra förhållanden pröfvats kunna bestå i 15 år samt den andra dem, för hvilka hållbarheten beräknats till 10 år.

Med ledning af denna klassifikation har sedermera enligt utskottets anhållan å stadens byggnadskontor, af biträdande stadsingenjören C. Hausen, uppgjorts beräkningar öfver samtliga gators trottoirers, torgs och öppna platsers areal, hvilka beräkningar äro upptagna i medföljande tabeller I—VI. Af dessa tabeller — uti hvilka tillika, enligt förhållandet år 1886, angifves hvilka gatuandelar som äro försedda med stenläggning och hvilka som äro utan dylik beläggning — innehåller tab. I uppgift öfver samtliga planerade gators längd och bredd i fot, fördelade uti ofvannämnda tre kategorier, samt torg och öppna platsers area i kvadratfot, fördelade enligt samma grund. — Tab. II innehåller beräkning öfver samtliga planerade gators, gångbanors, torgs och öppna platsers areal i kvadratfot, fördelade, gångbanorna i två trafikklasser samt gator, torg och öppna platser uti tre sådana enligt nyssanförda grund. Denna tabell har erhållits ur den föregående sålunda att de olika gatulängderna blifvit, genom multiplikation med tillhörande bredder, uttryckta i kvadratfot. Gångbanorna äro skildt uträknade enligt en för alla antagen bredd af fyra fot. — Tab. III—V meddela en uträkning öfver arealen af de gator och gångbanor, hvilkas underhåll åligger kommunen, finska statsverket och ryska kronan, med iakttagande af samma fördelning i olika trafikklasser. — Tab. VI innehåller slutligen en summarisk sammanfattning af de föregående tabellerna.

Af dessa tabeller öfvensom af den å Tab. VII upptagna uträkningen angående den areal, som årligen borde omläggas, framgår såsom resultat att staden, genom öfvertagandet af hela gatuunderhållet, komme att årligen hafva att besörja omläggning af i medeltal 402,666 kvadratfot gata samt 11,212 kvadratfot trottoir af första klassen och 71,549 kvadratfot af andra klassen.

Hvad beträffar kostnaden för denna omläggning har utskottet från stadens byggnadskontor erhållit följande uppgifter angående enhetspriset för olika slag af gatuomläggning med nödigt tillskott af material, under förutsättning att sjelfva beläggningsmaterialet finnes:

1	kvadratfot	gata	af fältsten	13,9	å	14	penni *)
1	„	gångbana	„ nubbsten	12,5	„	„	„
1	„	d:o	„ revälsk plansten	12,5	„	„	„
1	„	d:o	„ granit	25	„	„	„

*) För tillfället är väl priset något lägre, men genomsnittspriset för åstadkommande af en god gata torde ställa sig såsom ofvan nämnts.

Härvid bör emellertid märkas att å de flesta äldre stenlagda gator gångbanan består af materialer som helt och hållet eller till stor del måste kasseras samt att den re-välska planstenen totalt förvittrar mellan tiderna för tvänne omläggningar. Beträf-fande kostnaden för underhåll af asfalttrottoir kan med afseende å den ringa erfa-renhet, som man hos oss eger angående dylik trottoirs hållbarhet, någon säker kalkyl ej uppgöras. Dock torde kostnaden för underhåll af gångbana af detta material icke behöfva uppskattas högre än den för underhåll af gångbana af granit.

Med tillämpning af dessa enhetspriser skulle den årliga medelkostnaden för underhåll af stadens samtliga torg och öppna platser, gator och trottoirer sålunda kunna beräknas till följande belopp:

402,666	kvadratfot gata af fältsten	<i>My.</i> 56,373: 24
11,212	„ gångbana af 1:sta kategorin (granit eller asfalt) „	2,803: —
71,549	„ d:o „ 2:dra kategorin (nubbsten eller re-välsk plansten)	8,943: 63
	tillsammans <i>My.</i>	68,119: 87

eller med tillägg af 5% å denna summa, hvilket belopp anses nö-digt för bekostande af mindre remonter mellan omläggnin-garne, samt för förvaltning	„	3,405: 99
	inalles <i>My.</i>	71,525: 86

Att denna kostnadsberäkning hellre torde få anses för låg än för hög, vill utskottet väl icke bestrida, men anser sig dock böra erinra att det sannolika omfån-get af omläggningen under den kommande tiden, isynnerhet så vidt angår kommu-nens gatuandelar, icke torde få beräknas efter den måttstock som varit gällande un-der det senaste decenniet, ty under denna tid har en rätt betydande del af gatornas totalareal blifvit omlagd, efter att underhållet derförinnan i en längre tid varit höge-ligen försummadt. Märkas bör tillika att man genom gatuunderhållets besörjande af en gemensam förvaltning torde kunna påräkna ett bättre arbete vid omläggningen med dermed följande större varaktighet i gatuläggningen och motsvarande minskning i underhållskostnaden.

Om den ofvan beräknade årliga totalkostnaden för gatuunderhållet, *My.* 71,525: 86, fördelas å de resp. gatuläggningsskyldige efter den areal, de hafva att vidmakthålla, finner man af uträkningen å Tab. VII att kostnaden komme att drabba:

Finska kronan med	<i>My.</i> 6,248: 87
Ryska kronan „	„ 1,522: 29
Kommunen „	„ 23,707: 35
Enskilde gårdsegare med	„ 40,047: 35
	<u>Summa <i>My.</i> 71,525: 86</u>

Samtliga förestående beräkningar gälla, såsom synes, endast det verkliga un-derhållet af stadens alla torg, gator, trottoirer och allmänna platser. De vidfogade

tabellerna utvisa dock att icke obetydande delar af desamma ännu icke äro stenlagda. Kostnaden för denna första stensättning ingår icke uti ofvanstående kalkyler och synes icke heller beröra desamma, ty denna kostnad bör i alla fall särskildt bekostas af tomtägaren, som äfven köpt sin tomt under denna förutsättning o. s. v. Men i händelse hela gatuunderhållsbestyret omhändertoges af kommunen, torde det befinnas vara i alla parthers intresse, om äfven denna första stensättning af nu olagda gator och trottoirer ombesörjes af kommunen, som då af den gatuläggningsskyldige finge uppbära kostnaden härför efter taxa, som särskildt borde fastställas.

I afseende å möjligheten att åvägabringa en anordning för gatuunderhållets ombesörjande på nu ifrågasatt sätt vågar utskottet hysa förhoppningen att åtminstone från Finska och Ryska kronans sida något hinder icke skall möta en öfverenskommelse i antydt syfte. De statsinrättningar, för hvilka nyssberörda gatuunderhåll påkallas, äro nämligen till större delen belägna vid centrala och starkt trafikerade gator eller ock intaga de för öfrigt en särskildt bemärkt plats, hvarför deras gatuandelar äfven måste synnerligt väl vidmakthållas, och torde under sådana förhållanden den underhållskostnad, som belöper sig å desamma, icke få anses för högt tilltagen.

Om åter de enskilde gårdsegarne skola befinnas villiga att ingå på en anordning af antydd art, torde förnämligast bero deraf, huruvida för fördelningen af den på gårdsegarne sig belöpande andelen af underhållssumman en lämplig och rättvis grund kan utfinnas. Att finna en tillfredsställande fördelningsgrund är icke lätt, särskildt med afseende å det förut påpekade ojemna förhållande, i hvilket gatuunderhållsskyldigheten för närvarande träffar gårdsegarne. För sin del har utskottet, vid närmare öfvervägande, ansett den riktigaste och på samma gång beqvämaste lösningen i detta afseende vinnas genom användandet af de skattöre-tal, som i och för den kommunala taxeringen åsättas gårdsegarne för inkomst från fastighet. Tungan af gatuunderhållet för en enskild tomt beror nämligen af tvänne hufvudfaktorer, tomtens storlek samt storleken af den trafik, som rör sig å den invid tomten liggande gatan. Men det är i hufvudsak just samma faktorer som verka på inkomsten från en gård. Det måste nämligen antagas såsom en i allmänhet giltig regel att en tomtägare skall finna med sitt intresse förenligt att öka åbyggnaden och derigenom äfven afkomsten från sin tomt i samma mån trafiken invid densamma tilltager. Det bidrag, en gårdsegare borde erlægga till bestridande af gatuunderhållet, synes på grund häraf kunna beräknas efter det antal skattören, som åsatts honom för inkomst från gården. Men ehuru det med skäl synes kunna antagas att i allmänhet den faktiska gatuunderhållskostnaden för en gård är större i samma mån den ger högre inkomst, måste det emellertid erkännas att denna grundsats blir allt mindre tillämplig ju starkare bebyggd tomten är. En gatläggningsavgift, bestämd uteslutande efter gårdsöretalet, skulle för de större gårdarne i förhållande blifva vida mera betungande än för de mindre. Utskottet har därför sökt vinna målet genom en graderad skala, uppgjord sålunda att för skattöretalen 1—10 beräknats en viss gatläggningsavgift per skattöre, för skattöretalen 11—20 en något mindre avgift, för talen 21—30 en ännu mindre o. s. v.

ända till skattöretalet 70, från hvilket en minskning icke vidare ifrågasatts. Dervid har dock iakttagits att uti en högre kategori den motsvarande lägre afgiften städse beräknats blott för de till denna kategori hörande skattöretalen, medan för de lägre talen beräknats den högre afgiften i motsvarande kategori, ty annars hade vid öfvergångarne mellan de skilda kategorierna ett högre skattöretal fått sig åsatt en lägre afgift än det närmast lägre skattöretalet.

För att utröna huru högt gatläggningsafgiften för de olika skattöretalen borde beräknas, har utskottet uppgjort en öfversigt af de skattöretal, som år 1886 åsatts gårdarne i staden, såvida dessa gårdar varit belägna vid gata. Denna öfversigt är intagen å Tab. VIII.

Efter förenämnda skala, upptagen å Tab. IX, har utskottet sedermera försöksvis fördelat den ofvannämnda, till *Sm.* 40,047: 35 beräknade gatuunderhållskostnaden, som skulle belöpa sig å de enskilde gårdsegarne. Dervid har utskottet funnit att denna summa kunde sammanbringas genom åsättandet af en gatläggningsafgift, som i första kategorin eller för skattören 1—10 skulle beräknas efter *Sm.* 4 per skattöre, i den följande efter *Sm.* 3: 50, i den derpå följande efter *Sm.* 3, o. s. v. enligt uträkningen å Tab. IX.

På de grunder, utskottet i det föregående haft äran anföra, kunde enligt utskottets tanke en öfverenskommelse mellan staden och de gatuunderhållsskyldige, i syfte att öfverflytta hela omsorgen om gatuunderhållsbestyret på kommunen, lämpligast fotas. Då det emellertid, vid vidtagandet af en åtgärd af den omfattning som den nu ifrågasatta, är af största vigt att kunna bygga på fullt säkra kalkyler och sådana först på grund af en icke alltför kort tids erfarenhet kunna uppgöras, skulle utskottet anse det ändamålsenligast, om den ifrågavarande öfverenskommelsen skulle slutas till en början på tjugo år, inom hvars förlopp en revision af grunderna för densamma kunde vidtagas. Att de gatuunderhållsskyldige efter denna tids utgång skulle vara benägne att ånyo för egen räkning öfvertaga omsorgen om sina gatuandelars vidmakthållande anser utskottet för ingen del sannolikt, men skäl kunde då förefinnas att i ett eller annat afseende ändra grunderna för gatläggningsafgiftens utgörande, innan man beslöte sig för att för alltid öfverflytta på kommunen underhållet af hufvudstadens gator.

Förberedelserna åter för en öfverenskommelse mellan kommunen och de gatuunderhållsskyldige uti antydt syfte kunde enligt utskottets tanke lämpligast anförtros åt särskilde delegerade, utsedde dels af staden, dels af gårdsegarne. Dessa delegerades förslag borde sedermera underkastas slutlig pröfning och godkännande af kommunens förtroendemän i förstärkt antal och de gatuunderhållsskyldige, samt den sålunda gjorda öfverenskommelsen underställas öfverhetlig fastställelse.

Med stöd af allt det anförda får utskottet därför värdsamt föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att, för åvägabringande af en till en början temporär öfverenskommelse mellan Helsingfors stad och gårdsegarne härstädes om kommunens öfvertagande af omsorgen om underhållet af samtliga gator, trottoirer, torg och allmänna platser, emot af gårdsegarne härför till staden utfästa årliga afgifter, utse en delegation af fem personer, hvilken delegation egde med af stadens gårdsegare för ändamålet utsedde delegerade underhandla om grunderna för en dylik öfverenskommelse;

att hos Magistraten anhålla om sammankallande af stadens samtliga gårdsegare för utseende af delegerade för nyssberörda ändamål;

att, såsnart omförmälde delegationer öfverenskommit om ett förslag till uppgörelse i anfördt syfte, hos Magistraten anhålla om sammankallande af förstärkte Stadsfullmäktige för pröfning af det sålunda uppgjorda förslaget;

äfvensom att, så snart en öfverenskommelse mellan staden och gårdsegarne i omordadt syfte kommit till stånd, till Hans Kejsrerliga Majestät ingå med anhållan, ej mindre om fastställelse af den sålunda gjorda öfverenskommelsen, än om Nädig åtgärd derhän att de bidrag till gatuläggningens kostnadens bestridande, som pröfvats böra belöpa sig å Finska statsverket och Ryska kronan tillhöriga lägenheter i staden, måtte till staden årligen utgifvas.

Helsingfors, i November 1887.

A. F. Wasenius.

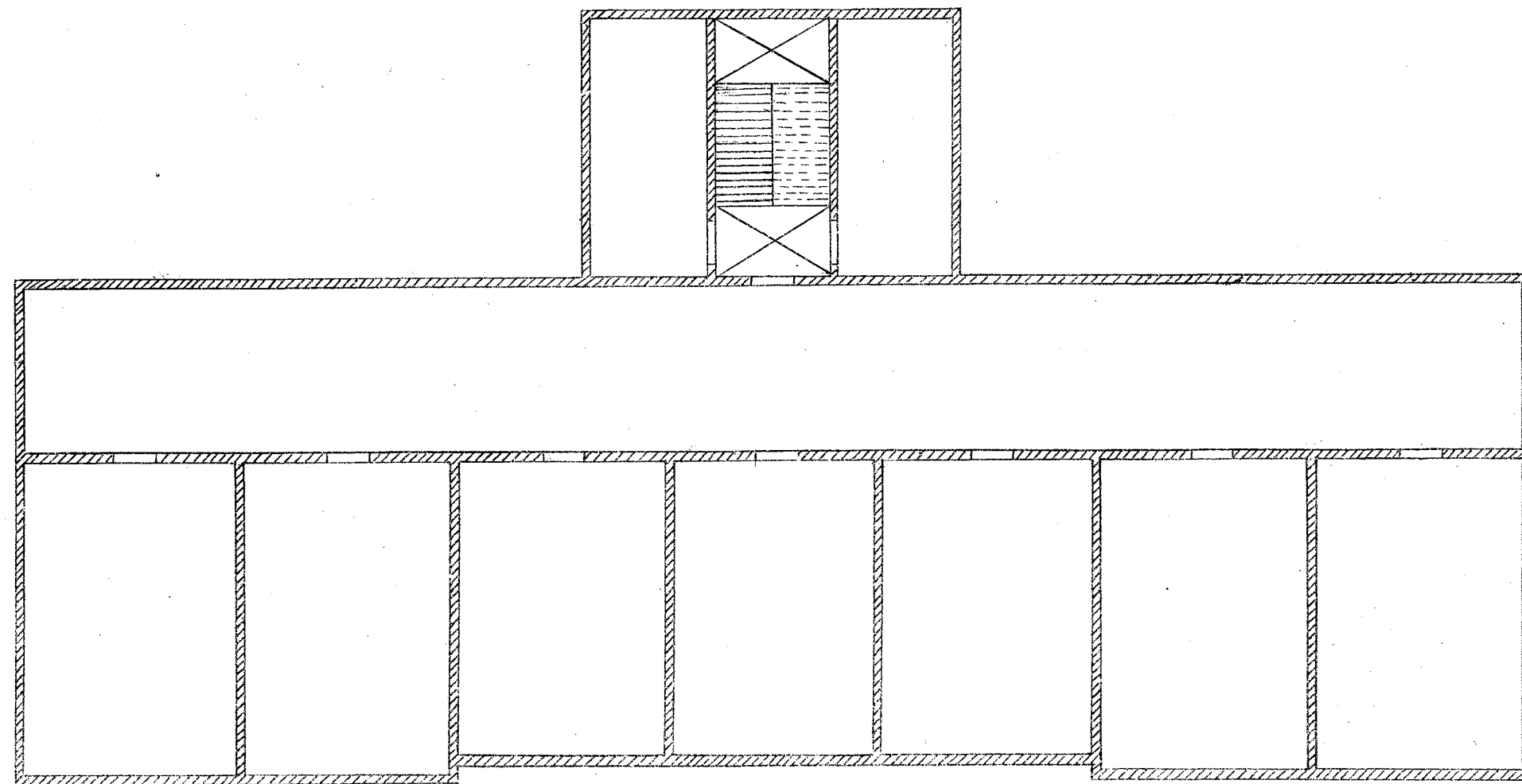
Wald. Eneberg.

F. W. Grönqvist.

G. v. Christerson.

Otto Ehrström.

Plan af 2^a våningen af trä.

Transport	421	16,851	7,007	—	—	—	—	—	842	—	15,041	6,750	—	—	—	—	280	—	435	2,852	20,774	1,325	—	1,179	128	1,487	—	
Albertsgatan (resten)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,092	—	—	—	—	—	—	—
Abrahamsgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	863	—	—	—	—	—	—	425
Sandviksgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,170
Repslagaregatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	571
Simonsgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	868	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	367	—	—	—	—	—	1,183
Gräsviksgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,305
Barnhemsgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	700
Eriksgatan (från Georgsgatan till Lappviksgatan)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,119	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eriksgatan (resten)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	838	—	—	—	—	—	677
Wladimirsg. (fr. V. Henriksgatan till Annegatan)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	826	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wladimirsgatan (resten)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,047	—	—	—	—	—	283
Andrérgatan (från Vestra Henriksgatan till Albertsgatan)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andrérgatan (resten)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,893	—	—	—	—	—
Boulevardsgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tvärgatan mellan kvarteren N:o 153 och 154	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nylandsgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,932	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stora Robertsgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,582	—	—	—	—	191	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rödbergsgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	490	—	—	—	—	1,267	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bangatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	799	—	—	—	—	550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tvärgatan mellan kvarteren N:o 83 och 113	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	241
Tvärgatan mellan kvarteren N:o 92 och 113	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjömansgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Timmermansgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Smedsgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	436	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Styrmansgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bergmansgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,806	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ulrikasgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	618	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fremlingsgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Badhusgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Parkgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Badhusvägen	1,270	256	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skarpskyttegatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	573	560	—	—	—	—	—
Jägaregatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södra Röddäldsgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kanalgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	673	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vestra Hamngatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Myntgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kommersegatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skatudds Norra Kajen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
D:o Vestra Kajen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1:sta Tvärgatan fr. Vestra Kajen t. Badhusvägen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2:dra Tvärgatan fr. Vestra Kajen t. Badhusvägen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa fot	1,691	256	16,851	7,007	—	—	—	—	842	—	3,024	24,550	6,750	2,884	—	—	3,397	—	735	3,662	27,232	1,325	—	2,566	5,112	10,715	690	

Torg och öppna platser.	I kategorin.		II kategorin.		III kategorin.	
	Lagd.	Olagd.	Lagd.	Olagd.	Lagd.	Olagd.
Elisabetstorg mellan Mauritz-, Elisabets- och Manègegatorna, trädgården oräknad	—	—	—	—	67,667	—
Senatstorget emellan Regerings-, Unions-, Nikolai- och Alexandersgatorna (3 körbanor projekterade)	—	—	64,780	—	43,682	—
Öppna platsen framför Packhuset emellan Konstantinsgatan och Norra hamnen	—	—	27,151	—	—	—
Öppna platsen öster om Högvakten (resten chausserad)	—	—	5,488	—	—	—
Salutorget emellan Unions-, Norra och Södra Esplanadgatorna, Mariegatan och Vestra Kajen, inberäknadt de 2 kajarmarna	210,252	—	—	—	—	—
Jernvägstorget emellan Wilhelms-, Michaels- och Brunns-gatorna (2 diagonala körbanor projekterade)	60,500	—	—	—	185,281	43,
Öppna platsen framför Studenthuset emellan Östra Henriksgatan samt Alexandersgatan	—	—	—	—	9,462	—
Öppna platsen kring Nya teatern emellan Norra och Södra Esplanadgatorna samt Östra Henriksgatan	—	—	—	—	17,544	—
Skilnadstorget emellan Södra Esplanad-, Vestra Henriks- och Östra Skilnadsgatorna (2 körbanor projekterade)	—	—	28,240	—	9,143	—
Kaserntorget emellan Norra och Södra Magasinsgatorna samt Kasern- och Fabiansgatorna (1 diagonal körbana projekterad)	—	—	20,500	—	62,684	—
Öppna platsen emellan Vestra Kajgatan, Handelsmagasinerna och Södra hamnen	—	—	208,249	—	—	—
Öppna platserna invid Skeppsvarvet och nedfarten förbi detsamma till Kajen	—	—	—	—	20,338	—
Öppna platsen framför Katolska kyrkan emellan Ulrikas- och Badhusgatorna	—	—	—	—	12,800	—
Öppna platsen emellan Ulrikas- och Bergmansgatorna	—	—	—	—	6,090	—
Öppna platsen emellan Vestra Henriks- och Simonsgatorna samt ryska militärkasernen (1 körbana projekterad)	—	—	—	24,000	11,339	37,0
Öppna platsen emellan Narinkbodarna	—	—	—	—	9,000	—
Öppna platsen emellan Fredriks- och Malmgatorna	—	—	—	—	9,052	—
Öppna platsen kring sqvären vid Gamla kyrkan	—	—	—	—	22,200	—
Öppna platsen kring sqvären å Trekantiga torget	—	—	—	—	6,940	—
Sandvikstorget emellan Abrahams-, André-, Sandviks- och Boulevardsgatorna (1 diagonal körbana projekterad)	—	—	—	—	—	145,5
Summa kvadratfot	270,752	—	354,408	24,000	493,222	225,5

ABELL öfver samtliga planerade gators, gångbanors, torgs och öppna platsers i Helsingfors stad area i kvadratfot, fördelade uti skilda kategorier med afseende å olika trafik.

Gatans namn.	I kategorin.				II kategorin.				III kategorin.	
	Lagd.		Olagd.		Lagd.		Olagd.		Fältsten.	
	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Lagd.	Olagd.
Brobergskajen	—	—	—	—	—	—	—	3,276	—	22,494
Kristiansgatan	—	—	—	—	—	6,264	—	—	24,416	—
Mellangatan	—	—	—	—	—	—	784	—	—	4,336
Kronohagsgatan	—	—	—	—	—	2,000	—	—	9,800	—
Vinkelgatan	—	—	—	—	—	4,264	—	—	18,696	—
Gengatan	—	—	—	—	—	—	5,640	—	9,450	7,560
Mauritzgatan	—	—	—	—	—	5,044	832	—	36,256	4,418
Elisabetsgatan	—	—	—	—	87,156	14,204	—	—	20,680	—
Mariegatan	—	—	—	—	113,224	15,476	—	—	—	—
Konstantinsgatan	—	—	—	—	28,662	14,724	—	—	63,864	—
Nikolaigatan *) (från Kyrkogtn till Regeringsg.)	18,260	2,440	—	—	88,992	11,208	—	—	—	—
Unionsgatan (från S. Esplanadgatan till Regeringsgatan)	187,220	5,028	—	—	30,488	27,300	—	—	50,264	—
Norra Kajen	—	—	—	—	70,158	5,052	—	—	—	—
Manegegatan	—	—	—	—	—	5,496	—	—	36,804	—
Estnäs-gatan	—	—	—	—	—	6,852	—	—	38,548	—
Fredsgatan	—	—	—	—	—	12,740	—	—	71,960	—
Kyrkogatan	13,170	—	—	—	67,046	14,084	—	—	—	—
Regeringsgatan (från Unionsgtn till Nikolaigtn)	15,020	1,780	—	—	—	10,644	—	—	71,206	—
Alexandersgatan (hela)	169,688	21,832	—	—	—	—	—	—	—	—
Norra Esplanadgatan (hela)	120,420	15,980	—	—	—	—	—	—	—	—
Sofiegatan	9,622	—	—	—	—	3,008	—	—	—	—
Katrinegatan	—	—	—	—	9,622	3,008	—	—	—	—
Helenegatan	—	—	—	—	9,622	3,008	—	—	—	—
Riddaregatan	—	—	—	—	—	6,368	—	—	28,272	—
Brunnsgatan (hela)	55,206	8,844	—	—	—	—	—	—	—	—
Wilhelmsgatan	27,708	—	—	—	—	6,832	—	—	22,160	—
Trädgårdsgatan	11,670	—	—	—	—	4,240	—	—	12,340	—
Gasverks-gatan	—	—	—	—	—	2,800	1,816	—	14,450	9,284
Östra Henriksgatan (hela)	96,460	13,240	—	—	—	—	—	—	—	—
Hagasundsgatan (hela)	21,968	3,732	—	—	—	—	—	—	—	—
Michaelsgatan (hela)	63,200	15,960	—	—	—	—	—	—	25,990	—
Glogatan (från Alexandersg. till N. Esplanadg.)	27,834	3,000	—	—	—	4,016	—	—	—	—
Fabiansg. (från N. Magasinsg. till Alexandersg.)	90,254	9,024	—	—	61,406	18,616	—	—	—	—
Berggatan	—	—	—	—	—	8,984	—	—	48,716	—
Södra Esplanadgatan (hela)	63,068	11,132	—	—	—	—	—	—	—	—
Richardsgatan	—	—	—	—	—	2,480	—	—	15,020	—
Ludvigsgatan	—	—	—	—	—	2,572	—	—	15,528	—
Vestra Kajen (hela)	70,190	5,560	—	—	—	—	—	—	—	—
Södra Magasinsgatan	—	—	—	—	34,662	4,688	—	—	—	—
Norra Magasinsgatan	—	—	—	—	34,730	4,720	—	—	—	—
Lilla Robertsgatan	—	—	—	—	29,698	4,952	—	—	—	—
Bernhardsgatan	—	—	—	—	—	3,456	—	—	19,644	—
Ulrikasborgsgatan	—	—	—	—	—	2,480	—	—	11,520	—
Högbergsgatan	—	—	—	—	79,464	21,132	—	—	45,154	—
Kaserngatan	—	—	—	—	45,226	21,720	—	—	65,054	—
Östra Skilnadsgatan	53,562	—	—	—	—	7,788	—	—	—	—
Vestra Henriksgatan (hela)	—	12,684	—	3,640	95,816	—	9,110	—	—	—
Georgsgatan	—	—	—	—	—	19,792	—	—	114,408	—
Annagatan	—	—	—	—	103,822	17,328	550	3,420	13,780	—
Transport	1,114,520	130,236	—	3,640	989,794	329,340	9,660	15,768	903,980	48,092

*) Anmärkningarna inom parentes angifva de gatudelar, hvilkas gångbanor äro hänfödda till I:a kategorin; den återstående delens gångbana är hänförd till II kategorin.

Gatans namn. — Öppna platser och torg.	I kategorin.				II kategorin.				III kategori	
	Lagd.		Olagd.		Lagd.		Olagd.		Fältsten.	
	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Lagd.	Ola
Transport	1,114,520	130,236	—	3,640	989,794	329,340	9,660	15,768	903,980	48,0
Fredriksgratan	—	—	—	—	40,522	17,644	—	2,224	55,284	12,4
Kampgratan	—	—	—	—	—	—	—	3,996	—	22,8
Lappviksgatan	—	—	—	—	20,848	13,656	—	—	52,696	—
Albertsgatan	—	—	—	—	38,406	15,364	—	—	45,680	—
Abrahamsgatan	—	—	—	—	—	6,516	—	3,280	36,634	17,9
Sandviksgatan	—	—	—	—	—	—	—	7,556	—	50,9
Repslagaregatan	—	—	—	—	—	—	—	4,248	—	24,8
Simonsgratan	—	—	—	—	37,328	2,992	—	3,080	—	—
Malmgratan	—	—	—	—	—	2,936	—	8,248	15,414	50,9
Gräsviksgatan	—	—	—	—	—	—	—	8,544	—	56,7
Barnhemsgatan	—	—	—	—	—	—	—	2,712	—	32,8
Eriksgratan	—	—	—	—	47,682	14,636	—	6,952	35,532	26,8
Wladimirsgatan	—	—	—	—	35,124	24,820	—	2,088	83,706	12,0
Andrégratan	—	—	—	—	79,570	19,560	—	5,480	24,020	40,8
Boulevardsgatan (hela)	—	20,980	—	—	203,972	—	—	—	—	—
Tvärgatan mellan kvarteren N:ris 153 och 154	—	—	—	—	—	2,480	—	—	6,520	—
Nylandsgatan	—	—	—	—	81,352	15,248	—	—	—	—
Stora Robertsgatan	—	—	—	—	67,560	11,540	8,162	1,388	—	—
Bangatan	—	—	—	—	35,870	4,080	23,176	4,324	—	—
Tvärgatan mellan kvarteren N:ris 83 och 113	—	—	—	—	—	—	—	2,368	—	7,8
Rödbergsgatan	—	—	—	—	20,920	3,580	53,770	9,580	—	—
Tvärgatan mellan kvarteren N:ris 92 och 113	—	—	—	—	—	1,808	—	—	7,672	—
Sjömansgratan	—	—	—	—	—	—	—	14,176	—	60,8
Timmermansgratan	—	—	—	—	—	—	—	3,656	—	22,0
Smedsgatan	—	—	—	—	—	—	18,776	3,024	—	—
Styrmansgratan	—	—	—	—	—	—	—	2,440	—	15,7
Bergmansgratan	—	—	—	—	58,864	13,376	—	—	—	—
Ulrikasgratan	—	—	—	—	22,148	2,572	—	—	—	—
Fremlingsgratan	—	—	—	—	—	—	—	2,384	—	11,1
Badhusgratan (hela)	—	3,660	—	—	20,340	—	—	—	—	—
Parkgratan	—	—	—	—	—	—	—	10,520	—	44,8
Badhusvägen (hela)	—	—	—	—	—	11,304	—	—	37,036	—
Skarpskyttegatan	—	—	—	—	—	8,620	—	—	42,300	—
Jägaregatan	—	—	—	—	—	—	—	6,128	—	26,1
Södra Röddäldsgatan	—	—	—	—	—	—	—	2,552	—	11,5
Kanalgratan	—	—	—	—	—	—	29,178	4,472	—	—
Vestra Hamngatan	—	—	—	—	—	—	—	5,400	—	53,2
Myntgratan	—	—	—	—	—	—	—	2,992	—	18,8
Kommersgratan	—	—	—	—	—	—	—	9,804	—	24,5
Skatudds Norra Kajen	—	—	—	—	—	—	—	2,908	—	22,3
D:o Vestra Kajen	—	—	—	—	—	—	—	2,020	—	14,3
I:a Tvärgatan från V. Kajen till Badhusvägen	—	—	—	—	—	—	—	568	—	2,4
II:a Tvärgatan från V. Kajen till Badhusvägen	—	—	—	—	—	—	—	560	—	2,4
Elisabetstorg mellan Mauritz-, Elisabets- och Manègegatorna, trädgården oräknad	—	—	—	—	—	—	—	—	67,667	—
Senatstorget mellan Regerings-, Unions-, Nikolai- och Alexandersgatorna	—	—	—	—	46,620	4,400	—	4,880	52,562	—
Öppna platsen framför Packhuset mellan Konstantinsgratan och Norra hamnen	—	—	—	—	27,151	—	—	—	—	—
Öppna platsen öster om Högvakten (resten chausserad)	—	—	—	—	5,488	—	—	—	—	—
Salutorget mellan Unions-, Norra och Södra Esplanad- och Marijegatorna samt Vestra Kajen, inberäknadt de 2 kajarmarne	210,252	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öppna platsen framför Studenthuset mellan Östra Henriksgatans och Alexandersgatans hälfter	—	—	—	—	—	—	—	—	9,462	—
Öppna platsen kring Nya Teatern mellan N. och S. Esplanadgatorna samt Ö. Henriksgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	17,544	—
Transport	1,324,772	154,876	—	3,640	1,879,559	526,472	142,722	170,320	1,493,749	732,90

Öppna platser och torg.	I kategorin.				II kategorin.				III kategorin.	
	Lagd.		Olagd.		Lagd.		Olagd.		Fältsten.	
	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Lagd.	Olagd.
Transport	1,324,772	154,876	—	3,640	1,879,559	526,472	142,722	170,320	1,493,749	732,908
Skilnadstorget mellan Södra Esplanad-, Vestra Henriks- och Östra Skilnadsgatorna	—	—	—	—	23,520	—	—	4,720	9,143	—
Kaserntorget mellan Norra och Södra Magasins- samt Kasern- och Fabiansgatorna	—	—	—	—	17,220	—	—	3,280	62,684	—
Öppna platsen mellan Vestra Kajgatan, Handelsmagasinerna och Södra Hamnen	—	—	—	—	208,249	—	—	—	—	—
Öppna platserna invid Skeppsvarvet och nedfarten förbi detsamma till Kajen	—	—	—	—	—	—	—	—	20,338	—
Öppna platsen framför Katolska kyrkan mellan Ulrikas- och Badhusgatorna	—	—	—	—	12,800	—	—	—	—	—
Öppna platsen mellan Ulrikas- och Bergmansgatorna	—	—	—	—	—	—	—	—	6,090	—
Öppna platsen mellan Vestra Henriksgatan, Simonsgatan och Ryska kasernen	—	—	—	—	—	—	20,160	3,840	11,339	37,050
Öppna platsen mellan Narinkbodarna	—	—	—	—	—	—	—	—	9,000	—
Öppna platsen mellan Fredriksgrn och Malmgrn	—	—	—	—	—	—	—	—	9,052	—
Öppna platsen kring sqvären vid Gamla kyrkan	—	—	—	—	—	2,240	—	—	19,960	—
Öppna platsen kring sqvären å trekantiga torget	—	—	—	—	—	—	—	—	6,940	—
Sandvikstorget mellan Abrahams-, André- och Sandviksgatorna samt Boulevarden	—	—	—	—	—	—	—	4,640	140,663	—
Jernvägstorget mellan Wilhelms-, Michaels- och Brunngatorna	50,820	9,680	—	—	—	—	—	—	185,281	43,200
Summa kvadratfot	1,375,592	164,556	—	3,640	2,141,348	528,712	162,882	186,800	1,974,199	813,158

TABELL öfver andelar uti torg, öppna platser, gator och gångbanor i Helsingfors stad, hvilkas underhåll åligger kommunen, i qvadratfot och fördelade uti skilda kategorier enligt olika trafik.

Gators och öppna platser's namn.	I kategorin.				II kategorin.				III kategorin.	
	Lagd.		Olagd.		Lagd.		Olagd.		Fältsten.	
	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Lagd.	Olagd.
Brobergskajen och andel i denna gata	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,655
Gengatan längs Brobergets sida	—	—	—	—	—	—	—	2,800	23,725	65,667
Elisabets torg och andel i begränsande gator	—	—	—	—	—	—	—	—	91,992	—
Andel i Norra Brandtornets tomt, Estnäs-gatan 2 begränsande gator	—	—	—	—	—	656	—	—	6,099	—
Norra Kajen, andel	—	—	—	—	38,863	—	—	—	—	—
Öppna platsen framför Packhuset och Konstantinsgatan	—	—	—	—	6,755	—	—	—	—	—
Gatuandelar kring Packhusets tomt, Alexandersgatan N:o 3	7,284	936	—	—	9,332	1,112	—	—	—	—
Gatuandelar kring Nikolaikyrkan	11,650	2,000	—	—	6,615	2,600	—	—	9,135	—
Senatstorget och andel i begränsande gator	37,900	—	—	—	53,280	4,400	—	4,880	—	—
Andel af gatorna kring Rådhusets tomt	3,120	440	—	—	2,365	880	—	—	—	—
Andel i öppna platsen framför Högvakten	—	—	—	—	3,153	—	—	—	—	—
Andel i Mariegatan vid Kejsarliga slottet	—	—	—	—	7,250	—	—	—	—	—
Andel af gatorna kring Kaisaniemi park	13,650	—	—	—	—	4,480	—	—	13,000	—
Andelar omkring förra Ryska proviantmagasinet	6,930	1,160	—	—	7,770	2,520	—	—	5,880	—
Salutorget jemte de två Kajarmarne	201,252	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andel i Jernvägstorget och begränsande gator	60,053	9,680	—	—	—	—	—	—	197,031	43,200
Andel i Gasverksgatan utanför stadens materialgård N:o 2	—	—	—	—	—	—	—	680	—	3,570
Öppna platsen framför Studenthuset jemte andel i Östra Henriksgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	12,415	—
Öppna platsen kring Nya teatern	—	—	—	—	—	—	—	—	17,544	—
Skilnadstorget	—	—	—	—	23,520	—	—	4,720	9,143	—
Andel i Östra och Vestra Henriksgatorna och mellanliggande gatudelvar	44,100	14,680	—	2,304	54,667	—	4,071	—	—	—
Andel i Norra och Södra Esplanadgatan och mellanliggande gatudelvar	149,700	13,970	—	—	—	—	—	—	—	—
Öppna platsen vid Vestra Kajen och andel i denna gata	37,875	—	—	—	208,249	—	—	—	—	—
Kaserntorget jemte andel i begränsande gator	—	—	—	—	39,843	—	—	3,280	70,809	—
Andel i gatorna kring Folkskolans tomt Kasern-gatan N:o 21	—	—	—	—	4,040	960	—	—	—	—
Andel i Högbergsgatan för Södra Brandtornets tomt	—	—	—	—	6,255	1,120	—	—	—	—
Öppna platserna å Trekantiga torget och andel i begränsande gator	12,750	—	—	—	6,750	—	—	—	23,416	—
Öppna platserna invid Skeppsvarvet, en del af nedfarten der förbi till Kajen samt delar af Badhusgatan och Badhusvägen	5,383	—	—	—	9,025	—	—	—	4,892	—
Öppna platsen vid Katolska kyrkan och andel i Badhusgatan	4,350	—	—	—	12,800	—	—	—	—	—
Öppna platsen mellan Bergmans- och Ulrikasgatorna samt andel i den förra	—	—	—	—	2,300	—	—	—	6,090	—
Gatuandelar för stadstomten Bangatan N:o 1	—	—	—	—	—	—	1,029	768	—	4,066
Andel i Bangatan	—	—	—	—	16,779	—	15,956	3,640	—	—
Andel i Rödbergsgatan och Timmermansgatan utanför folkskolans tomt N:o 10	—	—	—	—	2,100	912	—	—	3,063	—
Andel i Rödbergsgatan för öppna platsen midt emot föregående	—	—	—	—	4,325	—	—	—	—	—
Andel i Rödbergsgatan för uppfarten från Fredriksgatan	—	—	—	—	6,000	—	—	—	—	—
Transport	595,997	42,866	—	2,304	532,036	19,640	21,056	20,768	492,233	155,158

Gator och öppna platsers namn.	I kategorin.				II kategorin.				III kategorin.	
	Lagd.		Olagd.		Lagd.		Olagd.		Fältsten.	
	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Lagd.	Olagd.
Transport	595,997	42,866	—	2,304	532,036	19,640	21,056	20,768	494,234	155,158
Andel i gatorna kring svensk-finska församlingens pastorsboställe, Boulevardsgatan N:o 16	—	500	—	—	7,226	604	—	—	—	—
Andel i gatorna kring svensk-finska församlingens kapellansboställe, Boulevardsgatan N:o 22	—	500	—	—	7,226	604	—	—	—	—
Andel i gatorna kring Gamla kyrkan	—	1,960	—	—	38,320	5,240	—	—	8,400	—
Sandvikstorg jemte andel i begränsade gator	—	—	—	—	4,715	—	—	4,640	—	170,989
Andel i sqvären midtemot Gamla kyrkan och af Andrégatan	—	—	—	—	6,025	—	—	—	8,688	—
Andel i Eriks- och Albertsgatorna kring sqvären vid Lappviksgatan	—	—	—	—	—	2,080	—	—	13,640	—
Andel i Lappviksgatan	—	—	—	—	—	—	—	6,080	36,520	—
Andel i Gräsviksgatan	—	—	—	—	—	—	—	8,920	—	49,655
Barnhemsgatan	—	—	—	—	—	—	—	4,800	—	27,700
Andel i Malmgatan och öppna platsen mellan denna och Fredriksgatan	—	—	—	—	—	—	—	3,720	9,052	22,081
Andelar i Annægatan utanför folkskoletomten och Narinkbodarne	—	—	—	—	—	—	550	3,420	13,780	—
Andel i Malmgatan för skoltomterna N:ris 2 och 4 samt i tvärgatan vesterom nämnde tomter	—	—	—	—	—	—	—	1,680	—	7,940
Platsen mellan Narinkbodarne	—	—	—	—	—	—	—	—	9,000	—
Kampgatan	—	—	—	—	—	—	—	3,996	—	22,854
Andel i Fredriksgatan	—	—	—	—	—	—	—	2,224	—	12,426
Andel i Simonsgatan	—	—	—	—	18,620	—	—	3,080	—	—
Andel af öppna platsen mellan Simonsgatan och Ryska kasernen	—	—	—	—	—	—	18,740	4,560	—	3,750
Andel af öppna platsen mellan Ryska kasernen och Vestra Henriksgatan samt andel i denna sednare	3,000	—	—	—	—	—	2,500	—	10,000	5,875
Summa kvadratfot	598,997	45,826	—	2,304	614,168	28,168	42,846	67,888	603,314	478,428

TABELL öfver andelar uti gator och gångbanor i Helsingfors stad, hvilkas underhåll åligger Finska Statsverket, i kvadratfot och fördelade uti skilda kategorier enligt olika trafik.

Gatuandelar omkring:	I kategorin.				II kategorin.				III kategorin.	
	Lagd.		Olagd.		Lagd.		Olagd.		Fältsten.	
	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Lagd.	Olagd.
F. d. Junkarskolan	—	—	—	—	—	3,976	—	—	20,979	—
Gensd'arnes Manégen, Elisabetsgatan N:ris 8 och 10 samt Mariegatan N:o 3	—	—	—	—	11,206	2,384	—	—	2,100	—
Klinikum	24,726	—	—	—	31,281	10,808	—	—	10,875	—
Banken	—	—	—	—	4,053	2,488	—	—	4,053	—
Kemiska laboratoriet	5,382	748	—	—	—	740	—	—	3,780	—
Kejslerliga Senaten	18,590	1,160	—	—	—	4,120	—	—	13,965	—
Reallyceum	—	—	—	—	7,742	1,208	—	—	—	—
Kejslerliga slottet	4,074	676	—	—	6,000	820	—	—	—	—
F. d. Fruntimmersskolan (Alexandersgatan 8)	2,184	336	—	—	—	—	—	—	—	—
Universitets biblioteket	20,290	—	—	—	—	4,320	—	—	5,250	—
Kejslerliga Alexanders universitetet	24,865	2,200	—	—	—	2,200	—	—	5,250	—
N:ris 6 och 10 vid Brunns-gatan (jernvägens tomter)	10,000	1,896	—	—	—	—	—	—	—	—
N:ris 2 och 4 vid Brunns-gatan	20,593	3,700	—	—	—	—	—	—	—	—
Jernvägsstationen	27,240	1,300	—	—	—	—	—	—	—	—
Generalguvernörshuset	6,741	1,224	—	—	—	—	—	—	—	—
Gardets kasern och manége	—	—	—	—	24,297	6,908	—	828	12,600	4,347
Normallyceum	—	—	—	—	—	2,688	—	—	14,742	—
Polyteknikum	—	768	—	—	7,420	2,408	—	—	3,927	8,925
Gardets lasarett	—	—	—	—	—	2,736	—	2,672	15,267	14,385
Qvarteret 86, Boulevardsgatan N:ris 18 och 20, Nylands-gatan N:ris 19 och 21	—	960	—	—	9,051	764	—	—	—	—
Accouchementshuset	—	—	—	—	15,568	3,752	8,043	1,452	—	—
Myntverket	—	—	—	—	—	—	13,986	6,252	—	26,916
Kommandanhuset, Fabiansgatan 19	4,095	—	—	—	2,646	1,224	—	—	—	—
Högvakten	7,254	936	—	—	13,923	2,140	—	—	—	—
Summa kvadratfot	176,034	15,904	—	—	133,187	55,684	22,029	11,204	112,788	54,573

Tab. V.

TABELL öfver andelar uti gator och gångbanor i Helsingfors stad, hvilkas underhåll åligger Ryska Kronan, i kvadratfot och fördelade uti skilda kategorier enligt olika trafik.

Gatuandelar.	I kategorin.				II kategorin.				III kategorin.	
	Lagd.		Olagd.		Lagd.		Olagd.		Fältsten.	
	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Lagd.	Olagd.
Omkring Hospitalet kvarteret 42	41,235	—	—	—	—	8,768	—	—	10,437	—
do (Wilhelmsgatan 1 & 3	9,282	—	—	—	—	2,256	—	—	3,192	—
” Vedgården (Wilhelmsgatan 2)	6,090	—	—	—	—	1,840	—	—	4,200	—
” Åbo kasern	—	—	—	—	8,715	—	11,750	3,560	—	—
” Ryska teatern	—	1,232	—	—	11,480	820	—	—	4,200	—
Summa kvadratfot	56,607	1,232	—	—	20,195	13,684	11,750	3,560	22,029	—

Tab. VI.

SUMMARISK TABELL utvisande de andelar uti torg, öppna platser, gator och gångbanor i Helsingfors stad, hvilkas underhåll åligger kommunen, Finska Statsverket, Ryska Kronan samt stadens gårdsegare.

	I kategorin.				II kategorin.				III kategorin.	
	Lagd.		Olagd.		Lagd.		Olagd.		Fältsten.	
	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Fältsten.	Gångbana.	Lagd.	Olagd.
Torg, öppna platser, andelar i gator och gångbanor, hvilkas underhåll åligger kommunen (Tabell III)	598,997	45,826	—	2,304	614,168	28,168	42,846	67,888	603,314	478,428
Andelar i gator och gångbanor hvilkas underhåll åligger Finska statsverket (Tabell IV)	176,034	15,904	—	—	133,187	55,684	22,029	11,204	112,788	54,573
Andelar i gator och gångbanor, hvilkas underhåll åligger Ryska Kronan (Tabell V)	56,607	1,232	—	—	20,195	13,684	11,750	3,560	22,029	—
Andelar i gator och gångbanor, hvilkas underhåll åligger stadens gårdsegare	543,954	101,594	—	1,336	1,373,798	431,176	86,257	104,148	1,236,068	280,157
(Tabell II) Summa kvadratfot	1,375,592	164,556	—	3,640	2,141,348	528,712	162,882	186,800	1,974,199	313,158

Beräknade årliga kostnaden för underhåll af Helsingfors stads gator, torg och trottoirer.

		Gator.			
		qv. fot.	qv. fot om året.		
Finska kronans:	I kat.	176,034	å 10 år	17,603	
	II "	155,216	" 15 "	10,348	
	III "	167,361	" 25 "	6,694	34,645 qv.fot å 14 p:i <i>Fmk</i> 4,850: 30.
Ryska kronans:	I "	56,607	" 10 "	5,660	
	II "	31,945	" 15 "	2,129	
	III "	22,029	" 25 "	881	8,670 " " " 1,213: 80.
Kommunens:	I "	598,997	" 10 "	59,899	
	II "	657,014	" 15 "	43,801	
	III "	1,081,742	" 25 "	42,270	146,970 " " " 20,575: 80.
Enskildes:	I "	543,954	" 10 "	54,395	
	II "	1,460,055	" 15 "	97,337	
	III "	1,516,225	" 25 "	60,649	212,381 " " " 29,733: 34.
				402,666 qv.fot å 14 p:i <i>Fmk</i> 56,373: 24.	

Trottoirer.

		qv. fot.	qv. fot pr år.		
Finska kronans:	I kat.	15,904	å 15 år	1,060	å 25 p. <i>Fmk</i> 265: —
	II "	66,888	" 10 "	6,688	" 12 ¹ / ₂ " " 836: — <i>Fmk</i> 1,101: —
Ryska kronans:	I "	1,232	" 15 "	82	" 25 " " 20: 50
	II "	17,244	" 10 "	1,724	" 12 ¹ / ₂ " " 215: 50 " 236: —
Kommunens:	I "	48,130	" 15 "	3,208	" 25 " " 802: —
	II "	96,056	" 10 "	9,605	" 12 ¹ / ₂ " " 1,200: 63 " 2,002: 63.
Enskildes:	I "	102,930	" 15 "	6,862	" 25 " " 1,715: 50
	II "	535,324	" 10 "	53,532	" 12 ¹ / ₂ " " 6,691: 50 " 8,407: —
				11,212 qv. f. å 25 p. & 71,549 qv. f. å 12 ¹ / ₂ p. <i>Fmk</i> 68,119: 87.	
				+ 5 ⁰ / ₀ för remont och förvaltning " 3,405: 99.	
				<i>Fmk</i> 71,525: 86.	

Fördelning af denna kostnad:

Finska kronan:	<i>Fmk</i> 4,850: 30 + 1,101: — + 5 ⁰ / ₀ = <i>Fmk</i> 6,248: 87.
Ryska kronan:	" 1,213: 80 + 236: — + 5 ⁰ / ₀ = " 1,522: 29.
Kommunen:	" 20,575: 80 + 2,002: 63 + 5 ⁰ / ₀ = " 23,707: 35.
Enskilde:	" 29,733: 34 + 8,407: — + 5 ⁰ / ₀ = " 40,047: 35.
<i>Fmk</i> 71,525: 86.	

Tab. VIII.

Antalet skattören, åsatta gårdarne i Helsingfors 1886.

Antalet gårdar med	I stads- delen.	II stadsd.	III stadsd.	IV stadsd	V stadsd.	VI stadsd.	VII stadsd.	VIII std. ut- om Brunnsp.	Hela anta- let gårdar.	Antal skattören.
1 skattöre	—	—	—	—	—	21	—	—	21	21
2 "	4	—	—	8	4	19	9	—	44	88
3 "	6	—	—	9	11	11	10	4	51	153
4 "	7	—	2	6	6	8	9	—	38	152
5 "	8	1	3	22	19	8	10	—	71	355
6 "	8	2	7	22	16	9	11	—	75	450
7 "	2	2	5	15	13	9	4	—	50	350
8 "	9	3	2	20	12	3	5	—	54	432
9 "	5	3	—	11	4	—	3	—	26	234
10 "	8	—	4	24	8	4	9	—	57	570
11 "	1	1	3	8	4	1	—	—	19	209
12 "	2	1	5	19	9	2	10	—	52	624
13 "	6	2	2	4	1	—	1	—	13	169
14 "	3	7	2	2	3	—	1	—	18	252
15 "	4	3	14	13	7	1	2	—	52	780
16 "	1	3	2	6	—	—	1	—	13	208
17 "	4	4	1	3	1	—	—	—	13	221
18 "	1	3	2	5	1	—	—	—	12	216
19 "	4	—	2	—	1	—	1	—	8	152
20 "	3	3	6	12	5	—	—	—	29	580
21 "	3	1	—	1	—	—	—	—	5	105
22 "	1	1	—	1	—	—	1	—	4	88
23 "	—	1	1	—	—	—	—	—	2	46
24 "	1	1	1	1	—	—	—	1	4	96
25 "	3	4	4	8	—	1	1	1	22	550
26 "	3	—	—	1	—	—	—	—	4	104
27 "	1	2	—	—	—	—	1	—	4	108
28 "	1	—	—	—	—	—	—	—	1	28
29 "	—	—	1	—	—	—	—	—	1	29
30 "	2	4	—	2	—	—	3	—	13	390
31 "	1	1	2	3	—	—	—	—	5	155
32 "	3	—	1	2	—	—	—	—	6	192
33 "	2	1	—	—	—	—	—	—	3	99
34 "	1	1	1	—	—	—	—	—	3	102
35 "	—	6	4	1	1	—	—	—	12	420
36 "	1	—	—	—	—	—	—	—	1	36
37 "	1	1	—	—	1	—	—	—	3	111
38 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40 "	1	1	2	2	1	—	—	—	7	280
41 "	—	1	—	—	—	—	—	—	1	41
42 "	1	—	1	1	—	—	—	—	3	126
43 "	1	1	—	1	—	—	—	—	3	129
44 "	1	—	—	—	—	1	—	—	1	44
45 "	2	1	—	—	—	—	—	—	3	135
46 "	2	—	—	—	—	—	—	—	2	92
47 "	1	3	—	—	—	—	—	—	4	188
48 "	—	1	—	—	—	—	—	—	1	48
49 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50 "	—	2	2	4	—	1	—	—	9	450
52 "	—	—	1	—	—	—	—	—	1	52
55 "	3	3	1	—	—	—	—	—	7	385
57 "	—	1	2	—	—	—	—	—	3	171
58 "	1	—	—	—	—	—	—	—	1	58
60 "	—	3	1	1	—	—	—	1	6	360
62 "	1	1	—	—	—	—	—	—	2	124
65 "	1	1	—	—	—	—	—	—	2	130
67 "	—	1	—	—	—	—	—	—	1	67
71 "	—	1	—	—	—	—	—	—	1	71
75 "	—	2	1	—	—	—	—	—	3	225
80 "	2	—	—	—	—	—	—	—	2	160
85 "	1	—	—	—	—	—	—	—	1	85
87 "	—	—	—	1	—	—	—	—	1	87
90 "	—	2	—	—	1	—	—	—	3	270
100 "	1	1	—	—	—	—	—	—	2	200
250 "	—	—	—	—	1	—	—	—	1	250
310 "	—	1	—	—	—	—	—	—	1	310
Summa	139	89	91	237	128	99	92	6	881	13,413

TABLÅ öfver fördelningen af de enskilde gårdsegarenes gatläggningskostnader.

Skatt- ören.	Antal gårdar.	Gatläggn. afgift. <i>Fr.</i>	Summa. <i>Fr.</i>	Trspt	Skatt- ören.	Antal gårdar.	Gatläggn. afgift. <i>Fr.</i>	Summa. <i>Fr.</i>
1	21	4:—	84:—			816		34,523:—
2	44	8:—	352:—					
3	51	12:—	612:—					
4	38	16:—	608:—					
5	71	20:—	1,420:—					
6	75	24:—	1,800:—					
7	50	28:—	1,400:—					
8	54	32:—	1,728:—					
9	26	36:—	936:—					
å 4 mk. 10	57	40:—	2,280:—					
<u>11</u>	19	43:50	826:50					
12	52	47:—	2,444:—					
13	13	50:50	656:50					
14	18	54:—	972:—					
15	52	57:50	2,990:—					
16	13	61:—	793:—					
17	13	64:50	838:50					
18	12	68:—	816:—					
19	8	71:50	572:—					
å 3: 50. 20	29	75:—	2,175:—					
<u>21</u>	5	78:—	390:—					
22	4	81:—	324:—					
23	2	84:—	168:—					
24	4	87:—	348:—					
25	22	90:—	1,980:—					
26	4	93:—	372:—					
27	4	96:—	384:—					
28	1	99:—	99:—					
29	1	102:—	102:—					
å 3 mk. 30	13	105:—	1,365:—					
<u>31</u>	5	107:50	537:50					
32	6	110:—	660:—					
33	3	112:50	337:50					
34	3	115:—	345:—					
35	12	117:50	1,410:—					
36	1	120:—	120:—					
37	3	122:50	367:50					
38	—	125:—	—					
39	—	127:50	—					
å 2: 50. 40	7	130:—	910:—					
Trspt	816	<i>Fr.</i>	34,523:—	Trspt	870	<i>Fr.</i>	42,822:—	

Trspt	870	<i>Tmf.</i>	42,822: —	Trspt	877	<i>Tmf.</i>	44,103: —
	80	2	180: —	360: —	92	—	186: —
	81	—	180: 50	— —	93	—	186: 50
	82	—	181: —	— —	94	—	187: —
	83	—	181: 50	— —	95	—	187: 50
	84	—	182: —	— —	96	—	188: —
	85	1	182: 50	182: 50	97	—	188: 50
	86	—	183: —	— —	98	—	189: —
	87	1	183: 50	183: 50	99	—	189: 50
	88	—	184: —	— —	100	2	190: —
	89	—	184: 50	— —	250	1	265: —
	90	3	185: —	555: —	310	1	295: —
	91	—	185: 50	— —			
Trspt	877	<i>Tmf.</i>	44,103: —	S:ma	881	<i>Tmf.</i>	45,043: —

Utskottsbetänkande angående stadens utgifts- och inkomstförlag för år 1888 och andra dermed sammanhängande frågor.

Det Utskott, som Stadsfullmäktige vid sammanträdet den 22 sistlidne November tillsatte för granskningen af nästkommande års budgetförslag och till medlemmar hvarti undertecknade blefvo utsedde, har till beredning fått emottaga följande ärenden:

1:o) Magistratens jemte skrifvelse af den 12 dennes Stadsfullmäktige tillsända utgifts- och inkomstförlag för år 1888 med dertill hörande bilagor;

2:o) Magistratens i skrifvelse af den 6 sistlidne Juni afgifna utlåtande angående exekutionsbetjenternas i staden anhållan om löneförhöjning;

3:o) Magistratens skrifvelse af den 29 nyssvikne Oktober med Fröken Vera Hjelts ansökan om ett understöd af 1,500 mark för hennes här inrättade slöjdskola;

4:o) Magistratens skrifvelse af den 30 sistlidne November med Direktionens för Helsingfors Arbetareförening ansökan om ett anslag åt föreningen af 1,500 mark för bekostande af folkeliga föredrag och 500 mark för anordnande af elementarkurser för arbetare;

5:o) Drätselkammarens i skrifvelse af den 10 sistvikne Juni gjorda hemställan om beviljande af en summa af ända till 440 mark för inrättande invid qvarnen i Gammelstaden af ett stall för två hästar, ett mindre vedlider och en landningsbrygga;

6:o) Drätselkammarens i skrifvelse af den 18 sistlidne November på förslag af Helsovårdsnämnden gjorda hemställan om beviljande af ett anslag af 2,400 mark för utförande af sänkning utaf trenne kloakledningar vid Norra kajen derhän att; de äfven vid lägre vattenstånd förblifva tillslutna af vatten och bilda s. k. stanklös-

7:o) Drätselkammarens i skrifvelse af den 25 i samma månad väckta förslag om anvisande af ett belopp af 8,800 mark för afloppskanalens under Norra Sandvikskajen förlängande till Repslagaregatan;

8:o) Drätselkammarens uti skrifvelse af den 2 innevarande December gjorda förslag om förhöjande af hyresanslaget för andra polisvaktkontorets lokal från 2,300 till 2,500 mark;

9:o) Centralbestyrelsens för Fängelseföreningen i Finland uti skrifvelse af den 17 sistlidne November gjorda ansökan om beviljande af ett årligt hyresbidrag af 600 mark för det af Bestyrelsen härstädes inrättade herberge för frigifna manliga fångar;

10:o) Stadsfullmäktiges Beredningsutskotts förslag om anvisande af ett tillskottsanslag af 5,000 mark för anskaffande af möbel till Stadsfullmäktiges sessionssal och kanslirum

Under fortgången af sitt arbete, hvarvid utskottet följt det af Magistraten insända utgifts- och inkomstförslaget och behandlat öfriga till detsamma hänskjutna ärenden under den hufvudtitel, till hvilken de enligt sin beskaffenhet närmast hänföra sig, har utskottet funnit skäl till följande erinringar och förslag:

Utgifter.

I. Stadens skulder.

Bland de under denna hufvudtitel ingående utgiftsposterna har utskottet funnit något att erinra endast beträffande den sist anförda, eller den med 12,000 mk upptagna kostnaden för ett under nästkommande år möjligen erforderligt kassakreditiv å 500,000 mark. Vid öfvervägandet af storleken af det kreditiv, som kunde blifva för staden behöfligt under nyssnämnda tid har utskottet nämligen af Drätselkammaren inhemtat att beloppet af de utgifter som skola täckas med på längre tid upplånade medel, men enligt bemyndigande af förstärkte Stadsfullmäktige förskottsvis bestridts medels anvisning å innevarande års kassakreditiv, vid utgången af detta år kommer att utgöra vidpass Fmk 420,000 (deraf för Brunns-parkens inlösen Fmk 290,000, för vatten- och kloakledningen till Brunns-parken Fmk 50,000 samt för vattenledningar till Sörnäs, Munkholmen, Lappviks sjukhus, Länehäktet m. m. Fmk 80,000). Under nästkommande år torde, enligt redan fattade beslut, komma att på enahanda sätt användas: för saluhallar Fmk 160,000 och för proviantmagasinets ombyggnad till tull- och packhus Fmk 47,000. Med afdrag af de Fmk 180,000, som af förut upptagna lånemedel varit disponibla för Realskolehusets uppförande, men icke kommit till användning, komme kontot för det tillärnade nya lånet sålunda att uppgå till omkring 440,000 mk. Men enligt af Drätselkammaren meddelade upplysningar komme Kammaren att för bestridande af den till 103,000 mk beräknade kostnaden för den för vattenledningens drifvande afsedda ångmotorn i Gammelstaden, samt för de tillärnade, af nya stadsplanens genomförande betingade regleringsarbetena vara i behof af en kredit af ytterligare ungefär 260,000 mk, hvarför kreditivets belopp torde böra bestämmas till 700,000 mk. Den nödiga räntan härå kan beräknas till Fmk 15,000, hvarför utskottet föreslår

att ifrågavarande post upptages med ett från 12,000 till 15,000 mark förhöjdt belopp.

II. Stadens embetsverk.

För de stadens justitierådsmän, hvilka tillträdt sina befattningar före den 1 Januari 1884, har, i likhet med hvad som skett under föregående år, på grund af de med desse embetsmän gjorda öfverenskommelser och Stadsfullmäktiges den

17 November 1885 fattade beslut, uti budgetförslaget för nästkommande år, utöfver de i 1886 års stat fastställda beloppen, intagits aflöningsposter, hvilka benämnts dels 5 eller 10 års förhöjning, dels ersättning för bouppteckningsprocenter. Men emedan dessa tillskottsposter gälla blott för de ifrågavarande embetsmännen personligen, och uti de borgmästare och rådmän tillagda arvoden enligt staten ingår jemväl vederlag för boupptecknings- och arfskiftesprocenter samt missförstånd möjligen kunde uppstå genom en här ingående antydan om att jemväl nyssnämnda funktionärer skulle hafva att i enlighet med staten tillräkna sig löneförhöjning efter vissa år, hvilket icke är fallet, har det synts utskottet lämpligare att ifrågavarande tillskottsbelopp för enhvar af omförmälde embetsmän utföras i en enda post, som kunde benämnas personligt vederlag, hvarjemte för tydlighets skull ansetts skäligt att i budgetförslaget angifva namnen för desse löntagare. — Med anledning af Justitierådsmannen E. Öhmans emellertid skedda utnämning till politieborgmästare har en ytterligare förändring uti uppställningen af aflönin-garne för Rådstufvurättens medlemmar blifvit af nöden. Enligt den ofvan åbe-ropade öfverenskommelsen med de af Magistratens och Rådstufvurättens ledamöter, hvilka tillträdit sina befattningar före den 1 Januari 1884, är nämligen Justitie-rådsmannen B. O. Stenius, som härintills uppburit den med sammanräknadt 8,000 mark upptagna aflöningen för en justitierådman vid Rådstufvurätten, vid Råd-mannen Öhmans afgang från befattningen berättigad att komma i åtnjutande af den aflöning af 8,500 mark, som härintills tillkommit Rådsmannen Öhman. På grund häraf böra således de till 8,000 mark upptagna aflöningsförmånerna för en justitierådman utgå samt i stället antalet äldre justitierådsmän med en aflöning af 7,000 mark ökas från två till tre. Utskottet får därför föreslå:

att aflöningsposterna „10 års förhöjning Fmk 1,000“ och „ersätt-ning för bouppteckningsprocenter Fmk 500“ för justitierådsmannen vid Magistraten förenas till en post „personelt vederlag åt Rådsmannen A. Åkerberg Fmk 1,500“, hvilken post i första kolumnen bör föregås af orden „Enl. öfverenskommelse och S. F. besl. 17/11 1885“;

att motsvarande aflöningsposter för de två först nämnda rådmän-nen vid Rådstufvurätten upptagas med „personligt vederlag åt Råd-mannen E. Bergh Fmk 1,500“ och „personligt vederlag åt Rådsmannen B. O. Stenius Fmk 1,500“;

att de till sammanräknadt 8,000 mark upptagna aflöningsförmå-nera för en justitierådman vid Rådstufvurätten uteslutas;

och att i stället för 2 äldre justitierådsmän med en aflöning af 7,000 mark upptagas 3 rådmän med sådan aflöning.

Den förändring i Magistratens och Rådstufvurättens sammansättning och verksamhet, som påkallar anställandet af en notarie för kriminalprotokollet, utöfver de i staten upptagna fyra notarier för detta ändamål, har af K. Senaten faststälts genom bref af den 1 sistlidne Oktober, hvarför

detta datum torde böra återopas i första kolumnen af ifrågavarande post.

Med anledning af exekutionsbetjenternas anhållan om löneförhöjning har utskottet, enär en ökning af deras nog knappa löneförmåner ansetts behöflig och Magistraten vitsordat att en dylik ökning icke skäligen borde beredas på bekostnad af det ringa utmättingsarvode som stadsfogdarne ega uppbära, ansett sig böra föreslå

*att ifrågavarande post upptages med „3 Exekutionsbetjenter à 900 Fmk 2,700“, och att denna post i andra kolumnen betecknas med **b & c**.*

III. Kommunalförvaltningen.

Under denna hufvudtitel har utskottet, som i allo gillar de deri gjorda mindre ändringarne samt jemväl delar den af Drätselkammaren uttalade åsigten om obehöfligheten af en särskild ångslup för hamnkaptenens inspektionsresor inom hamnområdet, ansett sig böra erinra att den för Stadsingeniören upptagna löneförhöjningen tillgodoräknas honom för fem års tjänst och att den nuvarande innehafvaren af befattningen, på grund af Stadsfullmäktiges beslut af den 15 Juni 1877, efter tio års tjänst, eller från den 1 Januari 1890, eger åtnjuta en ytterligare förhöjning af 1,000 mk. Utskottet föreslår med anledning häraf

att ifrågavarande aflöningspost upptages såsom „5 års förhöjning Fmk 1,000“.

Den under Byggnadskontorets stat för „materialvaktens aflöning“ upptagna förslagsposten användes icke till aflönandet af särskilda för ändamålet engagerade vakter, utan till bekostande af dylik vakthållning öfverhufvud, hvarför föreslås

att denna post, i öfverensstämmelse med hvad som iakttages med öfriga dylika, upptages såsom „Materialvakter, förslagsvis Fmk 2,000“.

IV. Gatubelysningen.

Under denna hufvudtitel, liksom ock under titeln

V. Brandverket

har utskottet ej funnit skäl till några anmärkningar.

VI. Polis- och Fångvården.

Uti skrifvelse till Drätselkammaren af den 29 nyssvikne November har Poliskammaren hemställt om utvidgande af andra polisvaktkontorets i gården n:o 30 vid Fredrikskatan belägna lokal medels upphyrande af ett i samma byggnad befintligt ledigt rum mot en hyressumma pr år af 200 mark; och har Poliskammaren såsom skäl härför anfört att utrymmet i den nuvarande lokalen visat sig vara alltför inskränkt för de i vaktkontoret dejourerande konstaplarna samt isynnerhet otillräckligt när flera personer vore församlade derstädes, såsom vid polisförhör och andra likartade tillfällen, hvarförutom i följd af det bristande utrymmet önskvärd snygghet och ordning i lokalen ej heller kunde vidmakthållas. Denna anhållan har förordats af Drätselkammaren, som jemväl redan för innevarande December månad upphyrt det lediga rummet; och då utskottet finner framställningen i allo behjertansvärd, föreslås

att hyresanslaget för andra polisvaktkontorets lokal upptages med ett från 2,300 till 2,500 mark förhöjdt belopp.

VII. Sundhets- och Sjukvården.

Beträffande denna hufvudtitel har något skäl till erinran ej förefunnits.

VIII. Fattigvården.

Den i 1886 års stat för fattigvårdsstyrelsens vaktmästare upptagna aflöningen af 600 mark har på styrelsens initiativ uti det förevarande budgetförslaget nedsatts till 300 mark, jemte det förslagsposten „arvode för tillsyningsmän“ ökats från 1,200 till 1,500 mk. Orsaken härtill är, enligt hvad utskottet inhemtat, den att styrelsen med afseende å det ökade antalet fattighjon funnit sig böra öka antalet tillsyningsmän; och då å andra sidan vaktmästaregöromålen ej ansetts betinga en så hög aflöning som i staten förutsetts samt en tillsyningsman nästan alltid bör vara tillstädes vid Styrelsens sammanträden för afgifvande af upplysningar, har Styrelsen haft för afsigt att låta vaktmästaregöromålen bestridas af en af tillsyningsmännen, som härför skulle hafva att uppbära en ersättning af 300 mk. Åtgärden synes utskottet ändamålsenlig, hvarför föreslås

att förevarande post, från hvilken hänvisningen till 1886 års stat utlemnas, upptages „c. Vaktmästarearvode Fmk 300“.

De understöd af Fmk 180 om året, motsvarande 15 mk i månaden, som äro upptagna för värnepligtige asfaltarbetaren A. Pelanders och arbetskarlen E.

Pitkänens hustrur, äro beviljade för den tid deras män qvarstå i aktiv militärtjänst; men då denna tid torde utgå redan den 1 November nästkommande år, föreslår utskottet

att dessa poster upptagas „förslagsvis“ med till 150 mk ned-satta belopp.

Deremot tillkommer här, på grund af Stadsfullmäktiges den 6 dennes fattade beslut, ett likartadt understöd för Värnepligtige Murarelärlingen J. V. Hoffréns hustru, detta beräknadt för hela året; och

*torde i följd häraf, efter de nyssnämnda, intagas en post „understöd åt värnepligtige murarelärlingen J. V. Hoffréns hustru Fmk 180“, hvilken post bör i första kolumnen föregås af hänvisningen „S. F. besl. ⁶/₁₂ 1887“ och i den andra af bokstafven **b**.*

IX. Undervisningsväsendet.

Bland de under denna hufvudtitel utgående anslagen för särskilda bildningsanstalter lärer väl under det kommande året kommunens bidrag till realskolan, med anledning af den ifrågasatta omorganisationen, resp. indragningen, af denna läroanstalt, möjligen komma att utgå med ett annat belopp, än det i budgetförslaget intagna, men tillsvidare har ej något förändradt anslagsbelopp kunnat upptagas.

Storleken af stadens bidrag under nästkommande år till handtverksskolorna är beroende deraf, när dessa skolor vidtaga med sin verksamhet i det af Stadsfullmäktige vid anslagets beviljande förutsatta omfång, hvarom Fullmäktige ännu icke erhållit kännedom; och föreslår utskottet därför

att ifrågavarande anslag måtte upptagas „förslagsvis“.

För handelsinstitutet härstädes upptages i budgetförslaget ett anslag af samma belopp som under innevarande år eller 2,500 mark. Egaren och föreståndaren för berörde institut, bokföraren E. Hedengren, har emellertid uti en till Drätselkammaren ingifven skrift anhållit att förenämnda anslag från nästa hyresårsbörjan, eller från den 1 Juni 1888, måtte beräknas efter 4,000 mk om året, emedan särskilda nödigbefunna utvidgningar i institutets verksamhet och framför allt öppnandet af en särskild finsk afdelning vid detsamma påkallade en icke ringa ökning af lokalen för anstalten. Utskottet, som tagit kännedom om de af sökanden inlemnade tabellerna öfver läroverkets elevfrekvens, lärare och läseordning, har ansett den af institutet bedrifna undervisningen vara af så obestridlig nytta för kommunen, att staden ej borde undandraga sig att i sin mon bidra till in-

stitutets förkofran, helst detsamma vid en eventuel indragning af realskolan komme att hafva en ännu större uppgift att fylla. På grund häraf föreslår utskottet

att anslaget för handelsinstitutet upptages med ett till 3,375 mark förhöjdt belopp.

Föreståndarinnan för pedagogiska slöjdanstalten härstädes, Fröken Vera Hjelt, har uti en Fullmäktige genom Magistraten tillhandakommen skrivelse anhållit om ett bidrag från staden af 1,500 mark för denna hennes slöjdskola. Sökanden, som uti sin anhållan påvisar slöjdens betydelse ej mindre ur ekonomisk, än praktiskt pedagogisk synpunkt, framhåller att hennes slöjdskola för träslöjd haft ett antal af 4 å 500 elever om året; att densamma varit i verksamhet under terminerna med elever från stadens skilda läroverk och under mellanterminerna verkat för utbildande af lärare och lärarinnor i träslöjd för landets mest olika delar; att skolan åtnjutit statsanslag för lärokurser under mellanterminerna, då dessas nytta kommit hela landet till godo, men att man nekat att med statsmedel understöda sjelfva skolan på den grund att skolans verksamhet i öfrigt varit till förmån uteslutande för Helsingfors; att skolan emellertid icke kunde bära sig utan vidare bidrag, bland annat emedan afgiften måste ställas så låg att äfven mindre bemedlade måtte kunna komma i åtnjutande af dess välgörande och nyttiga undervisning; samt att hon på grund häraf och med hänsyn till att jemväl i andra städer, såsom i Kuopio, Uleåborg, S:t Michel, Tammerfors och Tavastehus, privata slöjdskolor erhållit understöd af kommunerna, vändt sig till Fullmäktige med förevarande anhållan, genom hvars beviljande hon blefve i tillfälle att undervisa ett större antal frielever än härtills varit möjligt. Utskottet, som funnit de af sökanden anförda synpunkterna mycket beaktansvärda och särskildt uppmärksammat att äfven mindre bemedlade barn i kommunen blefve i tillfälle att uti ifrågavarande anstalt erhålla undervisning i den såväl för deras uppfostran som framtida utkomst gagneliga träslöjden, har på grund häraf ansett sig kunna föreslå

att efter anslaget för handelsinstitutet upptages en post: „e) Fröken V. Hjelts Slöjdskola, anslag Fmk 1,500“.

Direktionen för Helsingfors Arbetareförening har uti en genom Magistraten Fullmäktige tillhandakommen skrivelse af den 27 nyssvikne November anhållit ej mindre om förlängning af det årsanslag af 1,500 mk, som Föreningen under innevarande år åtnjutit för föranstaltande af folkeliga föredrag, än ock om utgifvande af ett ytterligare anslag af 500 mark för anordnande af elementarkurser för arbetare. Dessa elementarkurser, som till en början skulle omfatta modersmålet, stilskrifning och räkning, afsåge att meddela den första undervisningen åt arbetare, som alls icke besökt folkskolan och äro för gamla att deltaga i den

för det yngre släktet afsedda undervisningen. — Utskottet, som i allo anser sig böra tillstyrka den förra delen af denna anhållan, eller hvad beträffar anslag för folkeliga föredrag, har deremot angående nyttan af de ifrågasatta elementarkurserna hyst starka tvifvelsmål, förnämligast stödjande sig på den sannolika svårigheten att till dessa kurser och öfningar erhålla intresserade åhörare och deltagare. I alla händelser har det synts utskottet för tidigt att påyrka kommunala bidrag för ändamålet, innan man genom på enskild väg gjorda försök i denna riktning vunnit helst någon erfarenhet angående de resultat man kunde påräkna. Utskottet föreslår

att Stadsfullmäktige, med afböjande af Direktionens för Arbetarföreningen ansökan i öfrigt, ville besluta att till sist under nu ifrågavarande hufvudtitel upptaga en post „h) Arbetarföreningens folkeliga föredrag, anslag Fmk 1,500“.

X. Staden åliggande allmänna onera.

Någon anledning till anmärkning har ej förekommit; utan har utskottet blott med tillfredsställelse iakttagit den lättnad i skjutsningsbesväret, som bereds staden.

XI. Vattenledningen.

Beträffande de under denna hufvudtitel intagna utgiftsposterna har utskottet ej haft något att erinra. Men med afseende å de af Drätselkammaren uttalade tvifvelsmålen angående fördelarne af den genom brandverkets försorg under den varma årstiden verkställda gatuspolningen, såsom den nu bedrifves, hvilka tvifvelsmål delvis vunnit genklang inom utskottet, har utskottet ansett sig ega anledning föreslå

att Stadsfullmäktige ville anmoda Hälsovårdsnämnden att till Fullmäktige inkomma med utlåtande derom, huruvida den i staden under den varma årstiden verkställda gatuspolningen, såsom den härtills bedrifvits, medfört den dermed afsedda nyttan, samt, i händelse detta ej är fallet, huru ifrågavarande spolning lämpligen kunde anordnas för att fylla sitt ändamål.

XII. Allmänna arbeten.

Uti sitt till Magistraten afgifna utlåtande angående utgifts- och inkomstförslaget hade Drätselkammaren föreslagit att af den till 260,000 mark beräknade kostnaden för ett hus åt stadens brandverk, med afseende å denna utgifts improduktiva beskaffenhet, ett belopp af 50,000 mark skulle upptagas i budgetförslaget för att bestridas med uttaxerade medel. Magistraten har dock helt och hållet ut-

lemnat denna post, „af orsak att ifrågasatta hus, om ock ett improduktivt företag, komme att för en lång framtid tjena till det med dess uppförande afsedda ändamålet och det syntes Magistraten obilligt att åhvälfva kommunens nuvarande medlemmar inom några år kostnaden för detsamma uppförande, hvilket blefve fallet, derest man under nästa och de följande åren genomförde den af Drätselkammaren nu föreslagna principen att uttaxera medel till husets uppförande“, hvaremot det syntes Magistraten i allo mera praktiskt och skäligt att upptaga amorteringslån för ändamålet, derest husets uppförande komme i fråga. Ehuru ett godkännande af Drätselkammarens förslag att för ifrågavaranda ändamål under nästkommande år uttaxera ett belopp af 50,000 mark ej synes betinga äfven den öfriga kostnadssummans bestridande med uttaxerade medel — något som icke heller synes hafva legat i Drätselkammarens förslag — har utskottet dock, med afseende å den förevarande utgiftens beskaffenhet, i hufvudsak omfattat den af Magistraten uttalade åsigten att för husets uppförande, derest detsamma komme i fråga, medel borde anskaffas genom upplåning. Med afseende härå, och då något definitivt beslut om husets uppbyggande ännu icke fattats, har utskottet ej sett sig föranledt till ändring af Magistratens budgetförslag uti förevarande afseende.

Deremot har utskottet funnit Drätselkammarens i skrifvelse af den 10 sistlidne Juni gjorda hemställan om beviljande af ett anslag af 440 mark för inrättande invid qvarnen i Gammelstaden af ett stall för två hästar, ett mindre vedlider och en landningsbrygga, värd beaktande, hvarför föreslås:

att till sist under rubriken „Nybyggnader“ måtte intagas en post: „uppförande af stall och landningsbrygga vid Gammelstadsqvarnen Fmk 440“.

Den under remont och underhåll af gator och allmänna platser upptagna posten „omläggning af Magasinskajen och Salutorget från träkajarmen i söder till kokhuset“ förefaller vara något vilseledande, enär ju Salutorget ej sträcker sig ända hit. Utskottet föreslår

att ifrågavarande post upptages såsom „omläggning af öppna platsen invid kokhuset samt Magasinskajen från kokhuset till träkajarmen“.

Under planering och nyläggning af gator och allmänna platser upptager budgetförslaget makadamisering af Parkgatan med 12,200 mark. Utskottet, som i allo delar de af Stadsingenjören och Drätselkammaren uttalade åsigtorna om önskligheten att åstadkomma en vacker och angenäm promenadväg kring Brunns-parken, har ansett sig kunna bibehålla posten i den sålunda föreslagna formen, då kostnaderna för gatans stensättning och makadamisering beräknas uppå till

ungefär samma belopp samt man därför ej kan antaga att svårighet skall möta att genom en likformig makadam-beläggning af hela gatan omsider få denna nog länge försummade gata i ett tillfredsställande skick.

För sänkning af den branta backen å Unionsgatan mellan Regerings- och Kyrkogatorna har Stadsingeniören uppgjort ett kostnadsförslag, slutande sig å 27,000 mark. Ehuru Drätselkammaren funnit utförandet af detta arbete önskvärdt, har emellertid hvarken Drätselkammaren eller Magistraten förordat detsamma till omedelbart utförande; och har af Kammaren dervid antagits att den genom arbetet afsedda uppgiften möjligen lämpligast kunde vinnas i sammanhang med ombyggnad af den åt denna gata utmynnande kyrktrappan. Utskottet, som nogsamt inser fördelarne af att denna genom sitt läge för en stark genomgående trafik afsedda gatudel blefve lättare farbar, hyser starka tvifvelsmål om möjligheten att utföra denna sänkning på ett tillfredsställande sätt, utan att dervid störande inverka på de bredvid stående monumentala byggnadernas utseende.

Den under remont och underhåll af kanaler och afloppsdikey upptagna posten „bergssprängning för fördjupande af ett utfallsdike å de s. k. Janssonska odlingarne“ har numera, den 8 sistlidne November, blifvit af Stadsfullmäktige beslutet, hvarför

detta beslut torde böra återopas i första kolumnen af denna post, jemte det bokstafven c i andra kolumnen ändras till b.

Uti budgetförslaget ingår för „sänkning af kloakmynningarne under Elisabeths-, Manège- och Kyrkogatorna invid Norra kajen för bildande af stanklås å Fmk 800“ ett belopp af Fmk 2,400. Upptagandet af denna post har föranledts af Helsovårdsnämnden, som, med anledning deraf att under vår- och sommartid en obehaglig lukt ofta förmärkts uppstiga från mynningarne af stadens kloaker, under sistlidne sommar lät verkställa syn å dessa kloakmynningar samt, med hänsyn till hvad sålunda inhemtats, för afhjelpande af berörda, i sanitärt hänseende ogynsamma förhållanden, föreslog en sänkning af samtliga kloakmynningar, så att de äfven vid lägre vattenstånd blefve tillslutna af vatten eller bildade s. k. stanklås. Drätselkammaren har med anledning häraf förordat ett försök i det af Helsovårdsnämnden påpekade syfte med de ofvan nämnda tre kloakmynningarne. Men Kammaren säger sig blott med tvekan hafva beslutit sig härför, ty då den tidtals sig yppande elaka lukten i trakten af kloakmynningarne, på sätt äfven framhållits af Stadsingeniören i hans med anledning af ofvanberörda syn afgifna promemoria, tycktes böra endast i mindre väsentlig mån tillskrifvas de gaser som från kloakerna direkt utströmma, men hufvudsakligast antogs hafva sin orsak i de fasta ämnen, som kloakerna utföra och hvilka utanför dessas mynningar bilda aflagringar, de der genom sin sönderdelning gifva upphof åt stinkande gaser, syntes den fördelaktiga verkan af kloakmynningarnes sänkning under vattenytan

Kammaren något problematisk, helst luftvexlingen i kloakrören derigenom förminskades. Då emellertid någon effekt möjligen kunde förväntas af nyss berörda åtgärd för utestängande af de gaser, som understundom söka sig ut genom kloakmyningarne, men närmare erfarenhet i ämnet saknades, föreslog Kammaren det ofvan nämnda försöket. — Äfven utskottet ville i den nu föreslagna åtgärden se blott ett försök för vinnande af närmare erfarenhet, ty utskottet uppskattar till fullo vanskligheten af att på detta sätt undanrödja de öfverklagade olägenheterna.

Förutom alla de i budgetförslaget upptagna nya kanalanläggningarne anser sig utskottet böra förorda utförande jemväl af kanalens under Norra Sandvikskajen förlängning intill Repslagaregatan, hvarom hemställen gjorts af Drätselkammaren i skrifvelse af den 25 nysslidne November. Såsom Stadsingeniören och Drätselkammaren framhållit är detta den enda utvägen att aflägsna den vidriga stank, som från den ifrågavarande, nu i den grundaste delen af Sandviken nedanom Sandvikstorget utmynnande kloaken och dess aflagringar sprider sig till närliggande gårdar och hvaröfver redan länge klagats. Ehuru kostnaden för denna korta kanalsträcka uppgår till 8,800 mark, tvekar utskottet derfor ej att föreslå

att under nya kanalanläggningar upptaga en post: „kanal under Norra Sandvikskajen till Repslagaregatan Fmk 8,800.“

För hastigare åstadkommande af den i det föregående redan omnämnda sammanhängande promenadvägen kring Brunnsparken har utskottet hos Drätselkammaren anhållit ej mindre om uppgift öfver kostnaden för anläggning af den projekterade, men ännu oplanerade vägen från vestra villaområdet i Brunnsparken till badhusen derstädes, än om Kammarens utlåtande angående önskvärdheten af ifrågavarande väganläggnings utförande redan under nästkommande år. Kammararen har med anledning häraf ej allenast upplyst att kostnaden för omordade väg, enligt en af Stadsingeniören Ehrström år 1884 uppgjord beräkning (tr. i H:fors Stadsfullmäktiges handlingar N:o 6 för 1884) uppskattats till 17,900 mark, och att den genom bidrag af villainnehafvarne i Brunnsparken bildade fonden för bygande af chausséer inom parkområdet, hvilken fond enligt köpevilkoren om Brunnsparken blifvit inlevererad till stadskassan och står att för förevarande ändamål användas, nu uppgår till 3,944 mark 64 penni, utan äfven meddelat att Kammararen uti sitt förslag till 1888 års budget skulle infört det för oftanämnda chausséanläggning behöfliga anslaget, derest ej uttaxeringsbeloppet per skattöre härigenom skulle stigit högre än Kammararen ansett detsamma böra lämpligen fastställas. Då sistnämnda synpunkt, med afseende å de af utskottet i budgetförslaget förordade ändringar, ej kunnat vara för utskottet bestämmande samt den för chausséanläggningens utförande erforderliga kostnaden, på grund af de numera gällande enhetspriserna, af Stadsingeniören beräknats icke obetydligt lägre än tidigare, eller till Fmk 16,350, af hvilken summa, efter afdrag af den of-

vanberörda, för ändamålet disponibla fonden, som med 3,944 mk 64 penni komme att ingå på budgetens inkomstsida, — blott omkring 12,400 mk skulle uttaxeras, har utskottet trott sig ega skäl föreslå

att under rubriken „Å:o Vägar B) Nyanläggningar“ måtte upptagas en post „chausserad väg längs Brunnsparkens sydvestra strand från badhuset till villan N:o 6 Fmk 16,350“.

För iståndsättande af stenkajen i lilla fiskarhamnen har Magistraten i budgetförslaget upptagit en summa af 24,600 mk, eller samma belopp, hvartill reparationen af densamma beräknades af byggnadskontoret i dess utlåtande angående innevarande års utgiftsförslag. Utskottet har emellertid icke känt sig öfvertygadt om nödvändigheten att för reparation af kajen i denna hamnbassin, hvars igenfyllande dock måste betraktas blott som en tidsfråga, uppoffra ett så betydande belopp. Ty om också trappstegen i kajen fortfarande visa benägenhet att lösa sig från hvarandra, synes man af den omständigheten, att den under innevarande år framför kajen inslagna spontväggen ej på minsta sätt gifvit vika, kunna sluta till att något hastigt och olycksbringande ras af kajen icke är att befara. Och då utskottet af Stadsingeniören inhemtat upplysningen att man för en kostnad af omkring 6,000 mk kunde åstadkomma en något så när tillfredsställande reparation af den mest förskjutna delen af kajen, har utskottet beslutit föreslå

att ifrågavarande post upptages med ett till 6,000 mk ned-satt belopp.

XIII. Pensioner.

I afseende å denna hufvudtitel har utskottet ej haft något att erinra.

XIV. Diverse.

Beträffande de hithörande utgiftsposterna vill utskottet erinra att ett anslag till arbetshuset för fattiga barn (i gården N:o 12 vid Vinkelgatan) väl beviljades af Stadsfullmäktige den 17 sistlidne Maj men detta gälde blott innevarande år, hvarför anslaget för nästkommande år ännu icke af Fullmäktige beviljats.

Med anledning af Centralbestyrelsens för Fängelseföreningen i Finland uti skrifvelse af den 17 sistlidne November hos Stadsfullmäktige gjorda anhållan, att Fullmäktige för bestridande af hyran för det af Bestyrelsen inrättade herberget för frigifne manliga fångar ville anslå en summa af 600 mark årligen från den 1 sistlidne juni, beslöto Fullmäktige vid sammanträdet den 22 November att för detta ändamål för innevarande år bevilja ett anslag af 350 mark, motsvarande

den begärda hyran för årets sju senare månader, samt att för öfrigt hänskjuta ärendet till budgetutskottets utlåtande. Utskottet, som uppskattar fördelarna för kommunen att inom sitt område ega en anstalt, der de från fängelset frigifne kunna erhålla en kostnadsfri bostad, tills de genom arbetsförtjenst äro i stånd att förskaffa sig sin utkomst, och sålunda möjligen kunna undgå att ånyo falla offer för brottets frestelser, anser staden ega all anledning att bevilja den gjorda ansökningen. Dock synes äfven detta anslag böra beviljas blott för ett år i sender. Utskottet föreslår på grund häraf

att under förevarande hufvudtitel upptages en post „anslag till fängelseföreningens skyddsherberge Fmk 600“.

Stadsfullmäktiges beredningsutskott, som erhållit i uppdrag att inkomma med förslag till anskaffande af ny möbel till Stadsfullmäktiges sessionssal och kanslirum, har i ett uppgjort och till budgetutskottets utlåtande den 11 sistlidne Oktober remitteradt förslag beräknat den härför nödiga kostnaden till 7000 mark. För sin del har dock budgetutskottet ansett detta förslag, hvilket åtföljts af erforderliga ritningar, afse en för ändamålet något för dyrbar möbel, hvarför utskottet, som trots ett anslag af 6000 mk vara tillfylles, föreslår att Stadsfullmäktige ville besluta:

att i nästkommande års budgetförslag intaga en post: „möbel för Stadsfullmäktiges sessionssal och kanslirum Fmk 6,000;“

samt att anmoda Drätselkammaren att till Fullmäktige inkomma med förslag till anskaffande af något enklare möbel för dessa lokaler än den af beredningsutskottet nu projekterade.

Hvad slutligen angår den sista utgiftsposten, „för oförutsedda behof, enligt Stadsfullmäktiges bestämmande“, hvilken uti innevarande års budgetförslag är upptagen med Fmk 70,000, men i det förevarande förslaget ingår med Fmk 40,000, anser utskottet det nyssanförda högre beloppet med allt skäl böra i utgiftsförslaget observeras, ty erfarenheten har visat att städse en mängd icke så obetydliga utgifter under årets lopp blifva nödvändiga, äfven om så oberäkneliga händelser, som farsoter eller dylikt, icke skulle yppas. Utskottet föreslår på grund häraf

att anslaget för oförutsedda behof upptages med ett till 70,000 mark förhöjdt belopp.

Inkomster.

I. Räntor.

Under denna hufvudtitel, liksom ock under titeln

II. Tomtlösen

har ej förefunnits skäl till någon erinran.

III. Stadens fasta egendom.

Emedan den af Konstföreningen i Folkbibliotekshuset upphyrda lokalen torde komma att blifva ledig från den 1 nästkommande juni, och osäkert ännu är, huruvida densamma kan komma att uthyras, eller om den måste tagas i anspråk för bibliotekets eget behof, har det syntts riktigast att de påräknade hyresintraderna från folkbibliotekshuset minskas med hälften af den af konstföreningen erlagda hyran, eller med 750 mark, hvarför föreslås

att posten „hyra för lokaler i folkbiblioteket“ upptages med ett från 4,000 till 3,250 mark nedsatt belopp.

IV. Tomtören.

Hvarken under denna rubrik eller under hufvudtiteln

V. Inkomstgifvande rättigheter.

har utskottet funnit anledning till några erinringar.

Stadsfullmäktige hafva visserligen, efter det förevarande budgetförslag uppgjorts, fattat beslut om några mindre nedsättningar i trafik-, hamn- m. fl. afgifter, men dessa eftergifter synas icke påkalla någon ändring af de påräknade inkomstposterna, emedan de för nästkommande år beräknade intraderna från ifrågavarande afgifter dock understiga den faktiska afkomsten under senaste år och någon mera påfallande konjunkturförändring ej nu kan förutses.

VI. Diverse.

Med anledning af den här för första gången intagna inkomstposten „å afskrifna rester inflytande“ har utskottet tagit närmare kännedom om de af Drätselkammaren i dess utlåtande rörande utgifts- och inkomstförslaget såsom beslutna omnämnda förändringarna i stadens bokföring samt i allmänhet funnit desamma ändamålsenliga. Endast hvad beträffar den af Kammaren vidtagna särskilda bokföringen för de vid kalenderårets slut utestående resterna (med undantag af dem för hvilka uppbördsterminerna infalla under påföljande år) har utskottet ej fun-

nit sig öfvertygadt om de obetingade fördelarne deraf, helst det ur principiell synpunkt syntes oriktigt, att sålunda ur hufvudboken och den ordinarie bokföringen undantaga en del tillgångar, hvilka man dock anser hafva något värde. I alla händelser har det förefallit utskottet riktigare att ifrågavarande rester ej betraktas såsom afskrifna, hvarefter utskottet föreslår

att denna post benämnes „å rester inflytande, förslagsvis“.

Under denna hufvudtitel har utskottet funnit sig böra observera den i det föregående omnämnda tillgången i Brunnssparkens chaussébyggnadsfond, hvarför hemställes

*att här måtte intagas en post „Tillgång i Brunnssparkens chaussébyggnadsfond Fmk 3,944: 64,“ hvilken post i första kolumnen föregås af orden „Enligt inlösningsvilkoren“ samt i den andra af bokstafven **b**.*

VII. Statsbidrag.

Med anledning af Stadsfullmäktiges i början af innevarande år hos Kejs. Senaten gjorda anhållan om ökning af det från statsverket utgående bidraget till underhåll af stadens folkskoleväsende har genom Kejs. Senatens resolution af den 10 November 1887 beviljats en förhöjning i sagde bidrag af Fmk 20,000, hvarför ifrågavarande inkomstpost

torde böra upptagas med ett belopp af Fmk 52,000, jemte det i första kolumnen tillägges „K. S:ns Resol. ¹⁰/₁₁ 1887“.

Hvad beträffar den staden tillfallande andelen af bränvinsskatten, hvars exakta belopp ännu icke är utskottet bekant, torde Stadsfullmäktige, till åttlydnad af författningarnes föreskrift och i öfverensstämmelse med hvad förut egt rum

besluta, att densamma främst skall användas till bestridande af utgifterna för folkbiblioteket och läsesalen.

I händelse samtliga ofvanstående förslag skulle af Stadsfullmäktige bifallas, blefve den summa, som under år 1888 måste genom uttaxering anskaffas, Fmk 609,040: 47.

Utskottet får derfor föreslå:

att Stadsfullmäktige, med godkännande af det föreliggande Utgifts- och inkomstförslaget för år 1888 med af utskottet förordade än-

dringar, ville fastställa det belopp, som under år 1888 skall för 1887 af kommunens på grund af skattören skattskyldige medlemmar uttaxeras, till Fmk 609,040: 47.

Slutligen hemställer utskottet

att det af Stadsfullmäktige fastställda budgetförslaget för år 1888 måtte till tryck befordras.

Helsingfors, den 14 December 1887.

Th. Tallqvist.
K. Antell.
J. W. Runeberg.

Wilh. Brummer.
Sigfr. Kullhem.

Karl Langenskiöld.
Hj. Schildt.

	Transport	—	8,000	10,000
	3 Exekutionsbetjenter à 900	2,700	—	300
	(I andra kolumnen ändras bokst. <i>b</i> till <i>b & c</i>).			
	— Fmk 167,180: 00 —			
III	Byggnadskontoret.			
	Förhöjningen för Stadsingeniören upptages såsom „5 års förhöjning“ (summan oförändrad).			
	Posten „Materialvaktens aflöning“ upptages „Materialvakter, förslagsvis“ (summan oförändrad)	2,000		
VI	Polis- och Fångvården.			
	Hyra för 2:dra polisvaktkontorets lokal	2,500		200
	— Fmk 164,089: 20 —			
VIII	Fattigvården.			
	Posten „1 Vaktmästare“ upptages med „Vaktmästarearvode“, jemte det bokstafven <i>b</i> i andra kolumnen ändras till <i>c</i> (summan oförändrad)	300		
	Värnepligtige asfaltarbetaren A. Pelanders hustru, förslagsvis	150	30	
	Värnepligtige arbetskarlen E. Pitkänens hustru, förslagsvis	150	30	
	Efter dessa poster intages: „S. F. besl. ⁶ / ₁₂ 1887. <i>b</i> . Värnepligtige murarelärlingen J. V. Hoffréns hustru“	180		180
	— Fmk 133,035: 00 —			
IX	Undervisningsväsendet.			
	Anslaget för handtverkskolor upptages „förslagsvis“ (summan oförändrad)	12,154		
	Anslaget för handelsinstitutet upptages med	3,375		875
	Härefter intages: „e) Fröken V. Hjelts slöjdskola, anslag“	1,500		1,500
	Till sist under hufvudtiteln införes „h) Arbetarföreningens folkeliga föredrag, anslag“	1,500		1,500
	— Fmk 295,927: 58 —			
	Transport	—	8,060	14,555

		Transport	—	8,060	14,555
XII	Allmänna arbeten.				
	Under „1:o. Byggnader och lägenheter. B) Nybyggnader“, införes: „Uppförande af stall och landningsbrygga vid Gammelstadsqvarnen“		440		440
	Posten „Omläggning af Magasinskajen och Salutorget fr. träkajarmen i söder till kokhuset“ ändras till „Omläggning af öppna platsen invid kokhuset samt Magasinskajen från kokhuset till träkajarmen“ (summan oförändrad).				
	Framför posten „Bergssprängning för fördjupande af ett utfallsdike å de s. k. Janssonska odlingarna“ införes i första kolumnen „S. F. besl. 8/11 1887“ och i andra bokst. c i stället för b		4,800		
	Under rubriken „3:o. Kanaler och afloppsdiken B) Nyanläggningar“ införes „Kanal under Norra Sandvikskajen till Repslagaregatan“		8,800		8,800
	Under rubriken „4:o. Vägar B) Nyanläggningar“ införes „Chausserad väg längs Brunnsparkens sydvestra strand från badhuset till villan N:o 6“		16,350		16,350
	Posten „Iståndsättande af kajen i fiskarhamnen“ nedsättes till		6,000	18,600	
	— Fmk 307,460: 00 —				
XIV	Diverse.				
	Här införes:				
	Anslag till fängelseföreningens skydds-herberge		600		600
	Möbel för Stadsfullmäktiges sessionssal och kanslirum		6,000		6,000
	Posten för oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande upptages med — Fmk 144,700: 00 —		70,000		30,000
	— Summa utgifter Fmk 2,114,191: 34 —				
	Inkomster.				
III	Stadens fasta egendom.				
	Posten „Hyra för lokaler i folkbiblioteket“ nedsättes till		3,250		750
	Transport		—	26,660	77,495

		Transport	—	26,660	77,495
VI	Diverse.				
		Posten „Å afskrifna rester inflytande, förslagsvis“ upptages med „Å rester inflytande, förslagsvis“ (summan oförändrad)	12,000		
		Här införes: „Tillgång i Brunnsparkens chausséebyggnadsfond“	3,944 64	3,944 64	
VII	Statsbidrag.				
		Till folkskolorna (i första kolumnen åberopas afven K. S:ns Res. ^{10/11} 1887) .	52,000	20,000	
		— Summa inkomster Fmk 1,505,150:87 —			
		Det belopp, som ytterligare erfordras och skall hos kommunens på grund af skattören skattskyldige medlemmar uttaxeras	609,040 47	26,890 36	
		Summa	—	77,495	77,495

Rättelser.

Uti Drätselkammarens till tryck befordrade Utgifts- och Inkomstförslag för 1888 förekomma följande skrif- eller tryckfel: I tredje posten å första sidan är bokstafven *a* utlemnad. — Å sid. 6 står i de två sista posterna under Hamnkontoret bokstafven *c* i andra kolumnen en rad lägre än den borde. — Å sid. 13 bör datum för Stadsfullmäktiges beslut angående understöd åt Värnepligtige A. Pelanders hustru ändras från ^{5/12} till ^{15/12} 1885. — Å sid. 14 bör den för de fyra första posterna upptagna bokstafven *b* beteckna samtliga poster å denna sida. — Å sid. 17 böra under „folkbiblioteket och läsesalen“ benämningarne lön och arvode uteslutas samt för vaktmästarens och gårdskarlens aflöning åberopas 1886 års stat. — Å sid. 18 är för sista posten bokstafven *c* utlemnad liksom ock å sid. 19 för posten „uppställande af en vattenho å jernvägstorget“. — Å sid. 20 bör sista posten heta „kanal under Mariegatan“, icke under Manègegatan. — Å sid. 27 bör för posterna „Afgifter från klosetterna“ och „Afgifter för spillningsafstjelpning“ bokstafven *c* intagas i andra kolumnen.

Nytt utskottsytrande i frågan om reorganisation af realskolan i Helsingfors.

Vid behandling af tryckta Utskottsbetänkandet N:o 10 för innevarande år angående reorganisation af realskolan härstädes beslöto Stadsfullmäktige, vid sammanträdet den 17 sistlidne Maj, uppdraga åt undertecknade såsom ett särskildt utskott att med ledning af den uti ifrågavarande ärende hos Stadsfullmäktige förefallna diskussionen ingå uti förnyad pröfning af frågan i hela dess vidd samt derpå med utlåtande i saken till Fullmäktige inkomma. De vid förenämnda öfverläggning hos Stadsfullmäktige gjorda uttalanden, hvilka afveko från de i ofvan berörda Utskottsbetänkande framhållna åsigtter, hade i hufvudsak till syftemål, dels att framhålla önskligheten af realskolans omorganisation till en borgareskola för meddelande af allmän medborgerlig bildning, dels att betona behovet af en motsvarande läroinrättning med finskt undervisningsspråk.

Utskottet, som sitt uppdrag likmätigt underkastat frågan i dess helhet en förnyad granskning, får såsom resultat af denna sin ompröfning framhålla följande:

I likhet med det utskott, som tidigare förberedt denna fråga, hafva undertecknade funnit att realskolans totala indragning skulle för Helsingfors stad och dess omnejd utgöra en svår förlust, isynnerhet därför att den här talrikt representerade mindre bemedlade samhällsklassen, hvilken saknar tillgångar att för sina barn bekosta undervisning uti de i följd af dyrare skolafgifter och längre skolgång mera kostsamma klassiska och reallyceerna, men dock önskar förskaffa barnen för deras framtida utkomst välbehöfliga kunskaper utöfver folkskolekursen, derigenom skulle förlora den enda möjligheten att bereda dem dylik undervisning.

Men jemte det Utskottet därför finner bibehållandet af en läroanstalt i hufvudstaden med nyss anförda hufvudsyfte synnerligen behöfligt, anser Utskottet detta läroverk böra, för att behörigen fylla sin uppgift, i afseende å omfång och organisation undergå icke oväsentliga ändringar, och detta i något annan riktning än hvad som förordats af det för frågans behandling tidigare nedsatta utskottet.

Såsom närmare framgår af ofvanberörda Utskottsbetänkande har realskolan härintills haft till uppgift dels att meddela allmän elementarbildning utöfver folkskolekursen, dels att förbereda elever till intagning i fackskolor, deribland jemväl polytekniska institutet. Äfven denna sin sistnämnda uppgift har skolan, tack vare energiskt arbete af lärare och elever, lyckats fylla temligen väl, då man tager i betraktande att skolan, med en femårig kurs, i några ämnen kunnat bringa sina alumner ett kunskapsmått, som i lyceerna erfordrar en tid af sex eller

sju år. Nu har dock, genom Kejs. Kungörelsen af den 20 Oktober 1886, en icke obetydlig höjning af inträdesfordringarne, till polytekniska institutet egt rum hvilken höjning för närvarande för realskolans valedicenter omöjliggör en direkt öfvergång till institutet. Om realskolan därför fortfarande skall kunna utgöra en direkt förskola till polytekniska institutet, måste realskolans kurser utvidgas, hvilket blott kan ske genom inrättandet af en sjetta klass. En dylik utvidgning af realskolan har ock föreslagits af det tidigare utskottet, men behöfligheten och lämpligheten deraf synes på goda skäl kunna ifrågasättas. Ty förutom att ett fackläroverk, sådant som polytekniska institutet, sannolikt om någon tid kan finna skäl att ytterligare höja sina inträdesfordringar, hvilket åter i sin tur skulle betinga en, måhända annars obehöflig, ny utvidgning af realskolan, komme realskolan redan, utvidgad till sexklassig, att erhålla en karaktär, som blott föga skiljde den från reallyceum, och behof af ett nytt reallyceum i hufvudstaden har ännu icke gjort sig gällande.

Med hänsyn härtill och då antalet högre läroverk i Helsingfors redan derförutan är stort nog, har Utskottet för sin del icke velat förorda en sådan utvidgning af realskolan, som vore erforderlig för att detsamma fortfarande kunde förbereda elever till direkt intagning i polytekniska institutet.

Deremot kunde realskolan enligt Utskottets tanke få en synnerligen tacksam uppgift att fylla, om densamma mera än härförinnan blefve organiserad i hufvudsakligt syfte att åt elever, hvilka genomgått fullständig folkskolekurs, meddela det ökade kunskapsmått, hvaraf de äro i behof för inträde i sådana fackskolor, som exempelvis industriskolor, handelsinstitut eller navigationsskolor, liksom ock att för dem, som gå ut i yrkena, bereda tillfälle till en afslutningskurs. Förhållandet är nämligen att folkskolekursen gemenligen afslutas vid en ålder af 13 å 14 år, eller alltför tidigt för att eleven direkte från folkskolan skulle kunna gå att praktisera i ett yrke eller blifva emottagen vid nyssnämnda fackskolor, der inträdesåldern i allmänhet är fastställd till 16 å 17 år. Denna mellantid af 3 å 4 år borde äfven af den mindre bemedlade kunna begagnas till samlande af kunskaper, till fyllande af den lucka i den intellektuella utbildningen, som annars nog ofta för folkskoleabiturienten försvårar framgången af hans arbete i yrkena, handeln m. fl. verksamhetsområden. Att ett lifligt behof af en dylik fortbildningskola redan i hufvudstaden gjort sig gällande, framgår bland annat deraf att vid stadens folkskolor på lärarnes initiativ inrättats såkallade fortsättningsklasser med i hufvudsak nyss antydda syfte, hvilka klasser varit väl besökta och äfven af Stadsfullmäktige ansetts värda understöd af stadens medel. Utskottet måste på grund häraf anse realskolans ombildning uti nu omordad riktning vara ett önskningsmål, hvars realiserande borde af stadsmyndigheterna allvarligen eftersträvas.

Angående sjelfva reorganisation af realskolan för ernående af ofvan berörda syftemål vill utskottet främst erinra att uti den skrifvelse från Kejs. Senatens Ecklesiastik-Expedition till Guvernören i Nylands län (se bet. N:o 10 för

1887) som föranledt förevarande frågas upptagande, nämnes att realskolan i Helsingfors vid läroverkens i landet senaste omorganisation endast tills vidare oförändrad bibehållits samt att afsigten varit att med tiden antingen efter hand indraga denna läroinrättning eller ombilda densamma efter planen för de nya läroverken. Den påpekade omgestaltningen af läroverken, hvilken åstadkoms genom Kejs. Förordningen af den 23 Augusti 1883, innebär såsom känt att de allmänna elementarläroverken skola bestå af lyceer, klassiska och reala, hvilka hafva till hufvudsyfte att grundlägga den vetenskapliga bildningen, som vid universitetet vidare utvecklas, samt elementarskolor, hvilka skola „förbereda eleverna antingen till högre skolkurs eller till särskilda fackskolor för de praktiska lefnadsbarnorna.“ Den uppgift, utskottet i det föregående velat göra normgifvande för realskolans framtida verksamhet, öfverensstämmer sålunda nära med senare delen af det program som uppstälts för de nya elementarskolorna. Sjelfallet är ock att den förra delen af programmet ej borde ifrågakomma för en elementarskola i landets hufvudstad, der uti åtskilliga högre läroverk rikligt tillfälle finnes till direkt inhemtande af undervisning i „högre skolkurs“.

Förordningen af den 23 Augusti 1883 stadgar vidare att elementarskolorna skola vara dels fyr-, dels tvåklassiga, med ett års kurs å hvarje klass, — dock att tvåklassiga skolor, der behof visar sig, skola kunna utvidgas med en eller två klasser. Uti ett särskildt fall, beträffande finska elementarskolan i Wiborg, har emellertid, på gjord framställning, medels Kejs. Senatens bref af den 5 Augusti 1886, förordnats att sagde skola skall utvidgas till femklassig, „med syfte att meddela eleverna en för praktiska banor lämpligen afslutad undervisning samt derjemte äfven utgöra förberedelse för inträde i det till inrättande derstädes föreslagna handelsläroverk,“ hvaraf synes att vid elementarskolornas organisation nödig hänsyn kan tagas till de olika förhållanden och behof som å hvarje ort kunna ega rum. Ehuru sålunda möjlighet tyckes förefinnas att realskolan i Helsingfors vid en eventuel ombildning till elementarskola kunde bibehålla det antal af fem klasser, som skolan för närvarande eger, anser Utskottet dock en fyrklassig elementarskola lämpligare kunna motsvara det ändamål, som Utskottet i det föregående ansett böra för ifrågavarande läroanstalt uppställas, såvida nämligen vid fastställandet af läroverkets inträdesfordringar verkligen fasthållas fordran på genomgången fullständig folkskolekurs, så att den nya elementarskolan icke, i likhet med hvad fallet torde varit med realskolan, nödgas använda en eller par terminer för meddelande af primärkunskaper, hvilka eleverna rätteligen bort ega vid inträdet i skolan.

Beträffande läroämnena i de fyrklassiga elementarskolorna stadgar anberörda förordning att dessa skolor böra meddela undervisning uti religion, de begge inhemska språken, ryska, geografi, historia, matematik, naturalhistoria, kalligrafi, sång och gymnastik, äfvensom antingen tyska och teckning, eller, i utbyte deremot, uti latin, å orter der klassiskt lyceum icke finnes. Med hänsyn till att den

för Helsingfors ifrågasatta elementarskolan, såsom ofvan framhållits, icke behöfde afse att underhjelpa elevernas framskridande på den „lärdä“ banan, utan dels att förbereda till industri-, handels- och navigationsskolor, dels att meddela en avslutningskurs för blifvande yrkesmän, borde sjelffallet fördelningen af timantalet för de olika ämnena här blifva någon annan än vid elementarskolorna i allmänhet. I viss mon kunde härvid den för femklassiga finska elementarskolan i Wiborg fastställda läroplanen tjena till förebild. Framförallt synes det härvid nödigt att i lektionsplanen åt matematik och teckning bereddades det utrymme, som bör tillkomma tvänne hufvudämnena, liksom ock att för undervisningen i fysik och geografi lemnades ett större antal timmar, medan åter undervisningen i öfriga delar af naturkunnighet måhända lämpligast kunde inläras i sammanhang med sistnämnda läroämne. Att ej heller de första grunderna i bokföring borde saknas i undervisningsplanen för ett läroverk af nu ifrågavarande slag, är tydligt, om också författningen icke upptagit detta ämne bland elementarskolornas obligatoriska läroämnen. Det ingår dock äfven i lektionsplanen för Wiborgs elementarskola.

Hvad sedan angår underhållet af den nu ifrågasatta läroanstalten, vill utskottet främst erinra att kommunen icke vidare har någon skyldighet att bidraga till underhållet af realskola i staden. Den förbindelse att bidraga till bekostande af lokal, hyresmedel åt lärare m. m., som stadens borgerskap och oprivilegierade gårdsegare år 1872 vid den nuvarande realkolans inrättande åtog sig, gälde allenast för sex år eller till dess kommunalförvaltning blefve i staden införd, ifall detta skedde tidigare. Den 19 September 1876 beslöto Stadsfullmäktige att denna skyldighet, i öfverensstämmelse med §§ 105 och 107 i 1872 års skolordning, skulle af kommunen öfvertagas. Men emellertid har numera genom Kejs. Senatens Bref af den 19 juni 1884 förordnats „att i den mån de nuvarande realskolorna indragas och ersättas af två- eller fyra klassiga elementarskolor, den en del städer åliggande skyldigheten att förse realskolorna med lokaler jemte inventarier, värme, upplysning och betjening samt lärarene vid desamma med husrum eller hyresmedel, skall för framtiden upphöra och detta åliggande påföras statsverket“, hvaraf följer att i händelse realskolan, på sätt Utskottet ofvan föreslagit, blefve ombildad till en fyra klassig elementarskola, något anspråk på bidrag från staden till skolans underhåll icke synes kunna af statsverket uppställas. Billigheten synes icke heller nödvändigtvis påkalla ett dylikt bidrag från kommunens sida, alldenstund ju staden derför utan icke blott i vidsträckt mån påtagit sig utgifter för den allmänna folkundervisningen, utan äfven i väsentlig grad bidrager till underhåll af särskilda fackskolor.

I enlighet med denna Utskottets uppfattning rörande underhållsfrågan och då det ju otvifvelaktigt måste vara af största vikt för staden att dess finska talande innevånare, i likhet med de svenska talande, ega möjlighet till undervisning af ifrågavarande slag, anser utskottet att Stadsfullmäktige blott kunna förklara

att det vore högeligen önskvärdt att äfven stadens finska talande medlemmar komme i åtnjutande af berörda förmån.

På grund af allt hvad utskottet nu haft äran framhålla, får Utskottet vördsammt föreslå att Stadsfullmäktige på ofvan anförda skäl ville, uti det Fullmäktige affordrade yttrande i saken, förklara:

att Stadsfullmäktige, med afseende derå att realskolan härstädes uti sin nuvarande form icke vidare kan förbereda elever till direkt intagning i polytekniska institutet samt skolans fortfarande utvidgning för fullföljande af detta syftemål icke synes behöfligt, anse realskolans bibehållande vid dess nuvarande organisation icke vara af behovet påkalladt;

men att Stadsfullmäktige, med hänsyn till hufvudstadens oafvisliga behof af en läroanstalt för förberedande af elever till industri- och navigationsskolor samt handelsinstitut äfvensom för meddelande af en för praktiska lefnadsyrken lämpad, afslutad undervisning, anse realskolan böra ombildas till en fyraklassig svenskspråkig elementarskola, med ett läroprogram i hufvudsak motsvarande det för finska elementarskolan i Wiborg fastställda, och att denna skola då i enlighet med i saken utfärdade, öfverhettliga förordnanden borde helt och hållet underhållas af statsverket;

samt att Stadsfullmäktige finna det synnerligen önskvärdt att jemväl stadens finska talande befolkning blefve i tillfälle att för sina barn erhålla undervisning uti en finskspråkig skola af nyssnämndt slag, utan att Fullmäktige dock anse det billigt att kommunen för denna läroanstalt, lika litet som för den svenskspråkiga, skulle ikläda sig särskilda uppoffringar.

Helsingfors i December 1887.

Elis Lagerblad.

Th. Tallqvist.

F. Stjernvall.

Gustaf Nyström.

Karl Langenskiöld.

(Frånv. vid justeringen)

HELSINGFORS STADS

Utgifts- och Inkomst Förslag

för år 1888.

Fastställt af Helsingfors Stadsfullmäktige den 20 December 1887.

		Utgifter:					
		Fmfc.		7 ⁿⁱ .			
		I. Stadens skulder.					
Beviljad 1812. Revers d. ²⁵ / ₁ 1845. " d. ²⁴ / ₁ 1846. " d. ²⁷ / ₁ 1847.	a	1:o. Å lånet för stadens reglering, utgörande den ³¹ / ₁₂ 1887 Fmk 47,144: —, erlägges till Finlands Statskontor den ¹⁵ / ₁ 1888 i amortering 2 % å det ursprungliga skuldbeloppet Fmk 264,400 med		—	—	5,288	—
Revers ¹ / ₈ 1863.	a	2:o. Å lånet för chausséerna, utgörande den ³¹ / ₁₂ 1887 i återstående kapital Fmk 41,376: 06, erlägges till Finlands Statskontor den ¹ / ₃ 1888 en annuitet af 5 ¹ / ₂ % å det ursprungliga beloppet Fmk 100,000 eller ränta å 4 % å det oguldna beloppet med . . . samt återstoden af annuiteten i amortering		1,655	04	3,844	96
K. S:ns. bref d. ⁵ / ₈ 1880.	a	3:o. Å lånet för folkskolehuset vid Annegatan, utgörande den ³¹ / ₁₂ 1887 i återstående kapital Fmk 39,594: 27, erlägges den ⁹ / ₄ 1888 till Finlands Statskontor en annuitet af 10 % å det ursprungliga skuldbeloppet Fmk 60,000 eller ränta å 5 % med samt återstoden af annuiteten i amortering		1,979	71	4,020	29
		Transport		—	—	16,788	—

Utgiftens beskaffenhet enl. § 53 i K. Förordningen d. 8 Decemb. 1873.

Chausséereglementet d. ²⁶ / ₁ 1865 § 6.	a	4:o. a) Å chausséeobligationerna, uppgående sedan den ¹ / ₂ 1885 till Fmk 110,000: —, erlägges årligen i amortering och 3,6 % ränta b) till chaussée-obligationernas amorteringsfond, utgörande den ³¹ / ₁₂ 1887 Fmk 8,690: —, amorte- ringstillskott år 1888	— 7,650 1,310	— — —	16,788 — 8,960
K. S:ns res. d. ⁶ / ₈ 1876.	a	5:o. Å vattenledningslånet af år 1876, utgörande den ³¹ / ₁₂ 1887 Fmk 1,487,600: —, erlägges den ¹ / ₅ 1888 i amortering. samt den ¹ / ₅ och ¹ / ₁₁ samma år ränta à 5 % med tillsammans	13,000 74,055	— —	— 87,055
K. S:ns res. d. ⁴ / ₈ 1882.	a	6:o. Å nybyggnads- och reglerings- lånet af 1882, utgörande d. ³¹ / ₁₂ 1887 Fmk 1,498,000: —, erlägges den ¹ / ₅ 1888 i amortering samt den ¹ / ₅ och ¹ / ₁₁ ränta à ⁴ / ₂ % med	28,000 66,780	— —	— 94,780
	c	7:o. Å ett kassakreditiv à Fmk 700,000, som under 1888 tillläf- ventyrs måste upptagas, erlägges förslagsvis i provision och ränta — Fmk 222,583: 00 —	—	—	15,000
II. Stadens Embetsverk.					
Magistraten.					
1886 års stat.	b	1 Politieborgmästare, lön 7,000: — arvode 5,000: —	12,000	—	—
		b 1 Justitierådman, lön . 5,000: — arvode 2,000: — för inseende öfver exe- kutionsverket. 1,000: —	—	—	—
Enl. öfverenskom- melse och S. F. besl. ¹⁷ / ₁₁ 1885.	b	Personelt vederlag, åt Rådmanen A. Åker- berg 1,500: —	9,500	—	—
		b 2 Politierådman, lön . . 4,000: — arvode 2,000: —	12,000	—	—
1886 års stat.	b	2 Notarier, lön à 1,600: —	3,200	—	36,700
Transport			—	—	259,283

			Transport	—	259,283
			Rådstufvurätten.		
1886 års stat.	b	1 Justitieborgmästare, lön	7,000: —	12,000	
		arvode	5,000: —		
Enl. öfverenskom- melse och S. F. besl 17/11 1885.	b	1 äldre Justitierådman, lön	5,000: —	8,500	
		arvode	2,000: —		
1886 års stat.	b	Personelt vederlag åt Rådmanen E. Bergh.	1,500: —	8,500	
		1 äldre Justitierådman, lön	5,000: —		
Enl. öfverenskom- melse och S. F. besl 17/11 1885.	b	arvode	2,000: —	8,500	
		Personelt vederlag åt Rådmanen B. O. Ste- nius	1,500: —		
1886 års stat.	b	3 äldre Justitierådmän, lön à	5,000: —	21,000	
		arvode à	2,000: —		
K. S:ns Bref 1/10 1887	b	3 yngre Justitierådmän, lön	4,000: —	12,000	
		Arvode åt två afdelnings- ordförande à	1,000: —		
S. F. besl. 5/9 1882.	b	1 Notarie för civilprotokollet . . .	1,600	15,000	
		5 Notarier för kriminal- protokollet à	3,000: —		
D:o. 16/11 1886.	b	Ersättning åt brottmålsnotarierna för renskrifning af protokoll, för- slagsvis	700	1,000	82,300
		Renskrifning af protokoll åt akto- rerne, förslagsvis	1,000		
		Magistratens och Rådstufvurättens gemensamma biträden och betjening.			
	b	1 Magistratssekreterare och Nota- rius publicus, lön	2,500		
	b	1 Aktuarie	2,500		
		Transport	5,000		341,583

		Transport	5,000	341,583
	b	1 Kanslist	1,200	
	b	1 Translator för finska språket . . .	400	
	b	1 Translator för ryska språket . . .	1,000	
	b	2 Stadsfiskaler, lön å . . . 3,000: — arvode å 600: —	7,200	
	b	4 Stadsfogdar å 1,600: —	6,400	
	b & c	3 Exekutionsbetjenter å 900: —	2,700	
	b	6 Stadsbetjenter, hvaraf 2 anstälde vid Magistratens kansli och 4 vid Rådstufvurättens brottmålsafdel- ningar, å 1,100: —	6,600	
	b	4 Stadsbetjenter, hvaraf 2 vid Ma- gistraten på afdelning och 2 vid Rådstufvurättens första afdelning, å Fmk 900	3,600	
	b	1 Rådhusvaktmästare, jemte fri bo- stad och ved	800	
	b	1 Rådhusdreng, jemte fri bostad och ved	480	
	c	3 Extra stadsfogdar å 1,600: —	4,800	40,180
		A n m. Vid antagandet till tjensten undfå derjemte stadsbetjenterne vid Magistraten och Rådstufvu- rätten ett belopp af 100 mk för anskaffande af uniformsbeklädnad.		
		<i>Diverse.</i>		
	c	Expenser, förslagsvis — Fmk 167,180: 00 —	—	8,000
		III. Kommunalförvaltningen.		
		Stadsfullmäktiges kansli.		
	b	1 Sekreterare	2,800	
	b	1 Notarie	2,800	
	b	1 Vaktmästare	600	
	c	Expenser, förslagsvis	3,600	9,800
		Drätselkammaren.		
	b	1 Ordförande	4,000	
	b	5 Ledamöter, å 20 mark för hvarje ledamot och sammanträde	5,200	
	b	1 Sekreterare	5,000	
		Transport	14,200	399,563
1886 års stat.				
1886 års stat.				

			Transport	14,200 —	399,563 —
	b	1 Notarie		2,400 —	
	b	1 Kanslibitråde		1,200 —	
	b	1 Vaktmästare		800 —	
	c	Expenser, förslagsvis		4,400 —	23,000 —
		Drättselkontoret.			
	b	1 Stadskamrerare, lön	5,000: —		
		arvode	2,500: —		
		5 års förhöjning	500: —	8,000 —	
1886 års stat.	b	1 Stadskassör, lön	4,000: —		
		arvode	1,800: —	5,800 —	
	b	1 äldre Stadsbokhållare		4,000 —	
	b	1 yngre Stadsbokhållare		3,000 —	
	b	1 Kontorsskrifvare		1,600 —	
	b	1 Vaktmästare		900 —	
	c	Extra biträde, förslagsvis		2,400 —	
	c	Arvode för debetsedlars kringbärning, förslagsvis		800 —	
	c	Expenser, förslagsvis		1,800 —	28,300 —
		Tolagskontoret.			
1886 års stat.	b	1 Vågmästare för utrikes inkommande expeditionen (vakant)		4,000 —	
	b	1 Vågmästare för utgående samt inrikes inkommande expeditionen		2,400 —	
	b	1 Vågmästarebiträde för 7 månader		1,400 —	
Mag. besl. ²⁰ / ₃ 1862.	b	Ersättning åt vågmästarene för debetsedlar, förslagsvis		400 —	
1886 års stat.	b	2 Vaktmästare à	1,000: —	2,000 —	
S. F. besl. ³¹ / ₃ 1875.	b	Arvode för erhållande af dagliga uppgifter från tullkammaren		500 —	
Mag. besl. ¹⁸ / ₂ 1873.	b & c	Arvode för kringbärande af debetsedlar, utfärdade af utgående och inrikes inkommande expeditionen, förslagsvis		100 —	
	c	Mätarearvode, förslagsvis		1,000 —	
Enl. kontrakter.	b	Hyra för tull- och packhusmagasiner		2,100 —	
	c	Expenser, förslagsvis		200 —	
S. F. besl. ²³ / ₁₀ 1883.	b	Hyra för tullkammarens lokal		2,250 —	
S. F. besl. ⁷ / ₆ 1882.	b & c	Ved för tullkammarens lokal, förslagsvis		150 —	16 500 —
			Transport	—	467,363 —

		Transport	—	467,363
Hamnkontoret.				
1886 års stat.	b	1 Hamnkaptän	3,000:—	
		4% af uppbörden, förslagsvis	4,520:—	7,520
1886 års stat.	b	1 Hamnmästare i Sörnäs		2,400
		1 Hamnkontorsbokhållare	2,500:—	
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1883.	b	2% af uppbörden, förslagsvis	2,260:—	4,760
		1 Äldre vaktmästare	1,200:—	
1886 års stat.	b	personellt lönetillskott	200:—	1,400
		1 Yngre vaktmästare		1,000
1886 års stat.	b	2 Hamnkonstaplar, å	850:—	1,700
		2 d:o ”	750:—	1,500
1886 års stat.	c	1 d:o		750
		2 Packare och vräkare, å	480:—	960
1886 års stat.	b	1 Parmmätare-älderman,		200
		c Arvode för uppbörd af kokhusafgifterna		100
1886 års stat.	c	Ved och belysning samt expenser och diverse, förslagsvis		600
		c Ångbåtslega för inspektionsresor, förslagsvis		200
				23,090
Byggnadskontoret.				
1886 års stat.	b	1 Stadsingeniör,	7,000:—	
S. F. besl. ¹⁵ / ₆ 1877.	b	5 års förhöjning	1,000:—	
1886 års stat.	b	resemedel	600:—	8,600
1886 års stat.	b	1 Äldre biträdande ingeniör	4,800:	
1886 års stat.	b	5 års förhöjning från ¹ / ₃ 1888	400:—	5,200
		hvaraf hälften påföres vattenledningen (se XI Vattenledningen)		2,600
S. F. besl. ⁵ / ₁₂ 1882.	b	1 Yngre biträdande ingeniör,		3,600
1886 års stat.	b	1 Bokhållare	3,000:—	
		5 års förhöjning	300:—	
1886 års stat.	b	10 års d:o från ¹ / ₁₀ 1888.	75:—	3,375
		1 Trädgårdsmästare		3,000
1886 års stat.	b	1 Äldre skogsvakt, jemte fri bostad och ved,		900
		Transport	22,075	490,453

1886 års stat.	b	Transport	22,075	—	490,453	—
	b	1 Yngre skogsvakt, jemte fri bostad och ved	720	—		
	c	Skogsvaktarebiträden, förslagsvis	700	—		
	c	1 Uppsyningsman för Brunnsparken, jemte fria rum	600	—		
	c	Material och handtlangaredagsverken vid mätningar i och för stadens arbeten, förslagsvis	3,000	—		
	c	Materialvakter, förslagsvis	2,000	—		
	c	Expenser, förslagsvis	1,100	—	30,195	—
		— Fmk 130,885: 00 —				
		IV. Gatubelysningen.				
		a) Gasbelysningen.				
Kontrakt om Gasbelysningens införande i H:fors ³⁰ / ₅ 1860.	b	90 lyktor af I och II klassen à 3,063 ²⁰ / ₆₀ bränntimmar	275,700	—		
	b	287 lyktor af III klassen à 2,625 ⁴⁰ / ₆₀ bränntimmar	753,566,20			
	b	286 lyktor af IV klassen à 1,419 ⁵⁰ / ₆₀ bränntimmar	406,072,20			
		S:ma bränntimmar 1,435,338,40 à 4 penni		57,413 55		
S. F. besl. ⁷ / ₆ 1882.	b	1 Siemens lampa under 2,625,40 bränntimmar kons. à 700 liter	1,837,966			
D:o d:o	b	1 Siemens lampa under 1,419,50 bränntimmar kons. à 1,600 liter	2,271,734			
D:o d:o	b	2 Siemens lampor under 1,419,50 bränntimmar kons. à 700 liter	1,987,766			
		S:a liter 6,097,466 = 215,362 kubikfot à 0,8 penni		1,722 90		
1886 års stat.	b	1 Gaskontrollör, lön	1,200	—		
	b	1 Besigtningsman, lön	200	—		
S. F. besl. ²⁹ / ₆ 1882.	b	Belysning af Nikolaikyrkans tornur Hyra, städning m. m. af Gaskontrollörens arbetsrum	600	—	61,736	45
		Transport	—	—	582,384	45

		Transport	—	582,384 45
		<i>b) Terpentinbelysningen.</i>		
		Terpentinlyktor af II klassen, förslagsvis	2,000 —	
Enl. kontrakt.	<i>b</i>	96 st. d:o af III klassen à 120: —	11,520 —	
		75 st. d:o af IV klassen à 66: 60	4,995 —	
	<i>c</i>	92 st. d:o af V klassen à 75: —	6,900 —	
	<i>c</i>	Inköp af 100 st. lyktor af ny konstruktion à . . . 50: —	5,000 —	
	<i>c</i>	10 st. lyktor att uppställas å platser, som af Drätselkammaren komma att anvisas, förslagsvis	375 —	30,790 —
		— Fmk 92,526: 45. —		
		V. Brandverket.		
		<i>a) Hyror.</i>		
S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1876.	<i>b</i>	Hyra för lokaler åt brandmanskabet vid norra tornet	2,500 —	
Enl. kontr. ²⁶ / ₁ 1876.	<i>b</i>	Hyra för lokaler åt brandmanskabet vid södra tornet	4,400 —	6,900 —
		<i>b) Eldning och belysning.</i>		
	<i>c</i>	30 famnar björkved, entreprenad, à Fmk 15: 70	471 —	
	<i>c</i>	35 famnar tallved, entreprenad, à Fmk 11: 50	402 50	
	<i>c</i>	45 famnar granved, entreprenad, à Fmk 10: 50	472 50	
	<i>c</i>	Ljus och olja, förslagsvis	1,000 —	2,346 —
		<i>c) Redskapens underhåll, förslagsvis</i>		3,000 —
		<i>d) Aflöningar och andra förmåner.</i>		
	<i>b</i>	1 Brandmästare	3,800 —	
	<i>b</i>	1 Underbrandmästare	1,400 —	
	<i>b</i>	1 Sekreterare vid brandkommissionen	600 —	
1886 års stat.	<i>b</i>	2 Sprutmästare, à . . . 1,000: —	2,000 —	
	<i>b</i>	1 Maskinist	300 —	
	<i>b</i>	2 Kosthållerskor, à . . . 240: —	480 —	
	<i>b</i>	60 Brandkonstaplar, à . . 380: —	22,800 —	
	<i>c</i>	Tillskottsarvode att i mån af behof utgifvas åt 4 ordningsmän vid tornen å 60 Fmk 240: —		
		Transport 240: —	31,380 —	625,420 45

		Transport 240: —	31,380 —	625,420 45
	c	Tillskottsarvode åt 20 äldre konstaplar à 40 Fmk . 800: —		
	c	D:o åt 4 kuskar à 120 Fmk 480: —	1,520 —	
Br.-kom:s besl. ²⁶ / ₂ 1876.	b	D:o för eldning och putsning af ångsprutan	240 —	
	c	Arvode för vården af brunnarne, förslagsvis	400 —	
	c	Afgift för brandmästarens telefon .	140 —	
D:o d:o ²⁸ / ₃ 1872.	b & c	Arvode för vården af brandtelegra- fen	1,000 —	
	c & d	För oförutsedda utgifter för d:o .	200 —	34,880 —
		e) <i>Brandstallet — 13 hästar.</i>		
	c	3,560 L \ddot{a} hö, entreprenad à 69 penni	2,456 40	
	c	160 tunnor hafre, entreprenad à 8 Fmk 20 penni	1,312 —	
	c	Halm, förslagsvis	200 —	
	c	Skoning och medicin, förslagsvis .	600 —	
	c	Underhåll af seldon, m. m., förslagsvis	200 —	4,768 40
		f) <i>Inköp af nya redskap, m. m.</i>		
	c	1,000 fot ogummerad dubbel hamp- slang till ångsprutan à Fmk 2: —	— —	2,000 —
		g) <i>Diverse.</i>		
	c	Arvoden för brandsyner, förslagsvis	750 —	
	c	Gratifikationer, vatten vid eldsvådor m. m., förslagsvis	2,000 —	
	c	För inköp af böcker och tidningar — Fmk 56,694: 40. —	50 —	2,800 —
		VI. Polis- och Fångvården.		
		Polisinrättningen.		
K. Förordn. ²⁹ / ₆ 1876.	{ b	1 Polismästare, lön . . . 6,000: —		
	b	hyresmedel 1,500: —		
K. S:s br. ³⁰ / ₃ 1886.	b	personelt lönetillskott 2,000: —		
K. Förordn. ²⁹ / ₆ 1876.	b	underhåll af 2 hästar och åkdon 1,500: —	11,000 —	
D:o d:o	{ b	1 Underpolismästare, lön 4,000: —		
	b	hyresmedel 1,200: —		
K. S:s br. ³⁰ / ₃ 1886.	b	personelt lönetillskott 1,000: —		
	b	underhåll af häst och åkdon 800: —	7,000 —	
		Transport	18,000 —	669,868 85

		Transport	18,000	—	669,868	85
	b	2 Ledamöter i Poliskam- maren å 600:—	1,200	—		
	b	1 Sekreterare, lön . . . 1,400:— hyresmedel 600:—	2,000	—		
	b	2 Notarier, lön å 1,200:—	2,400	—		
	b	2 Kanslister, lön å 1,000:—	2,000	—	25,600	—
		Ordningspolisen.				
K. Förordn. ²⁹ / ₆ 1876.	b	2 Kommissarier, lön å . . 1,500:— hyresmedel 600:— tjenstgöringsarvode . . . 300:—	4,800	—		
	b	8 Öfverkonstaplar, lön å . 750:— tjenstgöringsarvode . . . 750:—	12,000	—		
	b	30 äldre konstaplar, lön å . 500:— tjenstgöringsarvode . . . 400:— beklädnadshjelp 200:—	33,000	—		
	b	32 yngre konstaplar, lön å . 400:— tjenstgöringsarvode . . . 400:— beklädnadshjelp 200:—	32,000	—		
		<i>Tillägg.</i>				
	b	2 Öfverkonstaplar, lön å . 750:— tjenstgöringsarvode . . . 750:—	3,000	—		
S. F. besl. ²¹ / ₁₁ 1882. D:o. ³ / ₆ 1885.	b	12 äldre konstaplar, lön å . 500:— tjenstgöringsarvode . . . 400:— beklädnadshjelp 200:—	13,200	—		
	b	12 yngre konstaplar, lön å . 400:— tjenstgöringsarvode . . . 400:— beklädnadshjelp 200:—	12,000	—	110,000	—
		<i>Underhåll af stallet.</i>				
		2,200 L \mathcal{E} hö å 64 p:ni, entreprenad	1,408	—		
		880 L \mathcal{E} hafre å Fmk 0,99, entrepr.	871	20		
S. F. besl. ³ / ₆ 1885.	b & c	Halm, förslagsvis	50	—		
		Skoning och läkemedel, förslagsvis	240	—		
		Remont, förslagsvis	240	—	2,809	20
		Detektiva polisen.				
	b	1 Kommissarie, lön . . . 1,500:— hyresmedel 800:— tjenstgöringsarvode . . . 500:—	2,800	—		
K. Förordn ²⁹ / ₆ 1876.	b	1 Öfverkonstapel, lön . . . 1,000:— tjenstgöringsarvode . . . 800:—	1,800	—		
		Transport	4,600	—	808,278	05

			Transport	4,600	808,278 05
	b	6 Konstaplar, lön å	500:—		
		tjenstgöringsarvode	500:—		
		beklädnadshjelp	200:—	7,200	
S. F. besl. 12/10 1880.	b & c	Expenser		1,700	
K. Förordn. 29/6 1876	b	Läkarearvode		600	
	b	Till ersättning för oförskyld skada å kläder, ådragen i tjensten, samt till gratifikation		1,000	
Enl. kontrakt.	b	Hyra för 2:dra polisvaktkontorets lokal		2,500	
S. F. besl. 29/12 1884.	b	Hyresbidrag för vaktkontoren vid chausséerna		360	17,960
Stadshäktet.					
1886 års stat.	b	1 Fängelsevaktmästare		300	
	b	6 Fängknektar å	600:—	3,600	
S. F. besl. 16/6 1885.	b	2 d:o	600:—	1,200	
1886 års stat.	b	1 Vaktqvinna, jemte fri bostad . . .		300	
	b	2 Politiekarlar å	360:—	720	
	c	Religiös vård		600	
	c	Förnödenheter, förslagsvis		1,000	7,720
		— Fmk 164,089: 20 —			
VII. Sundhets- och Sjukvården.					
1886 års stat.	b	1 Stadsläkare, lön	5,400:—		
	b	arvode	1,600:—		
	b	2 Distriktsläkare å	3,000:—		
S. F. besl. 7/6 1882	b	1 Qvinlig läkare		7,000	
D:o 16/2 1886.	b	1 Sekreterare		6,000	
1886 års stat.	b	1 Barnmorska		2,400	
				600	
		<i>Underhåll af kommunala sjukhuset.</i>		300	
1886 års stat.	b	1 Ekonom (utom fria rum och ved)		1,200	
	b & c	2 Sjuksköterskor å 45 mk pr månad		1,080	
	b	1 Dräng		528	
	c	Expenser och betjening, förslagsvis		800	
	c	Kost för 25 sjuka å 60 penni per dag, förslagsvis		5,490	
	c	Läkemedel, förslagsvis		1,000	
	c	Tvätt, förslagsvis		600	
	c	Ved och belysning, förslagsvis . .		1,200	
	c	Remont af lasarettspersedlar & di- verse, förslagsvis		1,000	
		Transport		29,198	833,958 05

			Transport	29,198	833,958	05
			<i>Helsopolisen.</i>			
1886 års stat.	{	b	1 Tillsyningsman vid helsopolisen .	2,500		
		b	1 d:o d:o	2,000		
		c	1 extra d:o vid d:o under 4 månader	600		
		c	Kostnad för bedrivande af desinfektionsinrättningen, förslagsvis .	1,500		
		c	Hyra för besigtningsslokal	800		
			<i>Underhåll af en besigtningssstation för lifsmedel.</i>			
1886 års stat.		b	1 Föreståndare	3,000:—		
		b	1 Dräng	480:—		
S. F. besl. ¹⁰ / ₁₁ 1886.		b	Hyra, ved och ljus, förslagsvis	1,500:—		
		b & c	Underhåll jemte telefonavgift, förslagsvis	600:—	5,580	42,178
			— Fmk 42,178: 00 —			
			VIII. Fattigvården.			
1886 års stat.	{	b	1 Ordförande i styrelsen	3,000		
		b	1 Sekreterare	1,600		
		c	Vaktmästarearvode	300		
		b	1 Inspektor för arbets- och fattiggården jemte fri bostad och ved	3,000		
D:o d:o.		b	1 Predikant	1,000		
		b	3 Sjuksköterskor för fattiggården, å	420:—	1,260	
		c	1 Sjuksköterska för barnafdelningen derstädes	420		
1886 års stat.		b	1 Manlig vårdare för dårvårdsafdelningen	600		
S. F. besl. ¹⁸ / ₉ 1877. D:o ²³ / ₁ 1885.		b & c	Hyra för styrelsens lokal	900		
		c	Städning af densamma	60		
		c	Arvode för tillsyningsmän, förslagsvis .	1,500		
		c	Inspektions-resekostnads-ersättning för d:o, förslagsvis	800		
		c	Understöd åt de fattiga: ständiga, förslagsvis 54,000:— tillfälliga, förslagsvis 7,000:—	61,000		
		c	Beklädnad för de fattiga i fattiggården, förslagsvis	4,800		
		c	Kost för de fattiga å arbets- och fattiggården, samt inrättningens sjukhem, förslagsvis	21,000		
			Transport	101,240	876,136	05

		Transport	101,240	—	876,136	05
	c	Sjukvård utom inrättningen, förslags.	4,000	—		
	c	Kostnad för sinnesrubbade personer, intagna å Lappviks sjukhus och Sjählö hospital, förslagsvis. . . .	10,500	—		
	c	Läkemedel, förslagsvis	3,000	—		
	c	Inventarier, förslagsvis	1,000	—		
	c	Ved, förslagsvis	3,500	—		
	c	Hafre för tvenne hästar, förslagsvis	300	—		
	c	Hö för tvenne hästar (påräknad från fattiggårdens jordområde), förslag.	600	—		
	c	Remontarbete å arbets- och fattiggården, förslagsvis	2,535	—		
	c & d	För oförutsedda behof och diverse, förslagsvis	5,500	—		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1883.	b	Telefonledning till arbets- och fattiggården	380	—		
		Understöd åt:				
S. F. besl. ¹⁵ / ₁₂ 1885.	b	Värnepligtige asfaltarbetaren A. Pelanders hustru, förslagsvis	150	—		
D:o ¹⁶ / ₂ 1886.	b	Värnepligtige arbetskarlen E. Pitkänens hustru, förslagsvis	150	—		
S. F. besl. ⁶ / ₁₂ 1887.	b	Värnepligtige murarelärlingen J. O. Hoffrens hustru	180	—		
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1887.	b	Värnepligtige arbetskarlen J. F. Brofelts hustru	180	—	133,215	—
		— Fmk 133,215: 00 —				
IX. Undervisningsväsendet.						
a) <i>Navigationsskolan.</i>						
S. F. besl. ¹⁰ / ₂ 1876.	b	Hyra	2,400	—		
	c	Ved, incl. huggning, förslagsvis . .	400	—	2,800	—
b) <i>Realskolan.</i>						
D:o. ¹⁹ / ₉ 1876. Enl. kontrakter.	}	b	Hyra för skollokalen	6,000		
		c	Ved och belysning, förslagsvis . .	850		
		c	Inventarier och diverse, förslagsvis	1,000		
	}	b	Hysesmedel åt rektor	1,200		
D:o. ¹⁹ / ₉ 1876.		b	D:o åt 3 lärare å Fmk 900	2,700		
1886 års stat.	b	Afflöning åt en vaktmästare . . .	600		12,350	—
c) <i>Handverksskolor.</i>						
	c	Anslag	—	—	12,154	—
d) <i>Handelsinstitutet.</i>						
	c	Anslag	—	—	3,375	—
		Transport	—	—	1,040,030	05

		Transport	—	—	1,040,030 05
		e) <i>Slöjdskola.</i>			
	c	Fröken V. Hjelts slöjdskola, anslag	—	—	1,500 —
		f) <i>Folkskolorna.</i>			
		1 lärare	2,000: —		
		10 års förhöjning	400: —	2,400	—
		2 lärare å	2,000: —		
		5 års förhöjning	200: —	4,400	—
		2 lärare å	2,000: —	4,000	—
		1 lärare	2,000: —		
		10 års förhöjning	400: —	2,400	—
		1 lärare	2,000: —		
		5 års förhöjning	200: —		
		ytterlig. 5 års förhöjning från $\frac{1}{9}$ 1888	66: 67	2,266	67
		1 lärare	2,000: —		
		5 års förhöjning	200: —		
		ytterlig. 5 års förhöjning från $\frac{10}{9}$ 1888	61: 67	2,261	67
		4 lärare å	2,000: —		
		5 års förhöjning å	200: —	8,800	—
	b	9 lärare å	2,000: —	18,000	—
		1 lärare, 32 timmar i veckan å Fmk 2,000 för 28 veckotimmar		2,285	71
		1 lärare, 14 timmar i veckan å Fmk 62: 50	875: —		
		5 års förhöjning	87: 50	962	50
		1 lärare, 40 timmar i veckan å Fmk 62: 50	2,500: —		
		5 års förhöjning	250: —	2,750	—
		6 lärare å	2,000: —	12,000	—
		2 lärarebiträden i handarbeten å Fmk 1,000		2,000	—
		2 lärarinnor å	1,500: —		
		15 års förhöjning	450: —	3,900	—
		3 lärarinnor å	1,500: —		
		10 års förhöjning	300: —	5,400	—
		1 lärarinna	1,500: —		
		5 års förhöjning	150: —	1,650	—
		1 lärarinna		1,500	—
		2 lärarinnor å	1,200: —		
		20 års förhöjning	480: —	3,360	—
		Transport	80,336	55	1,041,530 05

1886 års stat.

		Transport	80,336	55	1,041,530	05	
1886 års stat.	b	1 lärarinna	1,200: —				
		15 års förhöjning	360: —				
		ytterligare 5 års förhöjning från $\frac{1}{9}$ 1888	40: —	1,600	—		
		2 lärarinnor à	1,200: —				
		15 års förhöjning	360: —	3,120	—		
		3 lärarinnor à	1,200: —				
		10 års förhöjning	240: —	4,320	—		
		1 lärarinna	1,200: —				
		5 års förhöjning	120: —				
		ytterligare 5 års förhöjning från $\frac{9}{9}$ 1888	37: —	1,357	—		
		1 lärarinna	1,200: —				
		5 års förhöjning	120: —				
		ytterligare 5 års förhöjning från $\frac{13}{9}$ 1888	36: —	1,356	—		
		1 lärarinna	1,200: —				
		5 års förhöjning	120: —				
		ytterligare 5 års förhöjning från $\frac{16}{10}$ 1888	25: —	1,345	—		
		4 lärarinnor à	1,200: —				
		5 års förhöjning	120: —	5,280	—		
		1 lärarinna		1,200	—		
		2 lärarinnor à	1,086: —				
	5 års förhöjning	108: 60	2,389	20			
	1 lärarinna	1,296: —					
	hyresmedel	800: —	2,096	—			
	3 lärarinnor à	1,500: —					
	10 års förhöjning	300: —	5,400	—			
	1 lärarinna	1,500: —					
	5 års förhöjning	150: —					
	ytterligare 5 års förhöjning från $\frac{1}{8}$ 1888	62: 50	1,712	50			
	5 lärarinnor à	1,500: —					
	5 års förhöjning	150: —	8,250	—			
	1 lärarinna	1,500: —					
	5 års förhöjning från $\frac{24}{5}$ 1888	27: 92	1,527	92			
		Transport	121,290	17	1,041,530	05	

		Transport	121,290 17	1,041,530 05
		1 lärarinna 1,500:—		
		5 års förhöjning från 26/10 1888 27: 08	1,527 08	
		4 lärarinnor à Fmk 1,500.	6,000 —	
		4 lärarinnor à Fmk 1,500.	6,000 —	
		2 lärarinnor à 1,200:—		
		5 års förhöjning 120:—	2,640 —	
		2 lärarinnor à 1,200:—		
		5 års förhöjning från 1/9 1888 40:—	2,480 —	
		13 lärarinnor à Fmk 1,200	15,600 —	
		2 lärarinnor à Fmk 1,200.	2,400 —	
		1 lärarinna, 20 timmar i veckan à Fmk 50 1,000:—		
		10 års förhöjning 200:—	1,200 —	
		1 lärarinna, 32 timmar i veckan à Fmk 50 1,600:—		
		5 års förhöjning från 1/9 1888 53: 33	1,653 33	
	c	Timlärarinnor för de förberedande skolorna, förslagsvis	2,300 —	
	c	Vikarier och sannolikt förökad lä- rarepersonal under hösttermin, förslagsvis	8,000 —	171,090 58
	b	1 Inspektor	6,000 —	
	b	1 Sekreterare i direktionen	600 —	
	b	1 Ekonom	1,500 —	
	c	2 Vaktmästare à Fmk 800	1,600 —	
	c	2 Gårdsdrängar à Fmk 600	1,200 —	10,900 —
	c	Arvoden för matrikelföringen vid de högre skolorna	500 —	
	c	Bidrag till upprätthållande af en fortsättningsskola för flickor	600 —	
	c	Bidrag till en dylik för gossar	600 —	1,700 —
		<i>Öfriga kostnader.</i>		
	b & c	Hyror för skollokaler:		
		För redan hyrda 14,070:—		
		För nya 1,030:—	15,100 —	
	c	Undervisningsmaterial, förslagsvis	5,300 —	
	c	Material för handarbeten	3,300 —	
	c	Ny skolmöbel & reparation af gam- mal, förslagsvis	4,000 —	
	c	Ved och vedhuggning, förslagsvis	7,500 —	
		Transport	35,200 —	1,225,220 63

1886 års stat.

1886 års stat.

Enl. kontrakter.

		Transport	35,200	—	1,225,220	63
	c	Belysning (gas Fmk 4,500, elektriskt ljus Fmk 4,368 & olja Fmk 500)	9,368	—		
	c	Till beklädnad åt medellösa elever, förslagsvis	4,500	—		
	c	Renhållning, förslagsvis	5,000	—		
	c	Underhålls- & reparationskostnader för skolornas gårdar och hyrda lokaler, förslagsvis	7,000	—		
	c	Skolbibliotekets förökande & underhåll	200	—		
K. Förordn. $\frac{5}{8}$ 1886.		Bidrag till folkskolelärarepersonals i städerna pensionering, förslagsvis	1,200	—	62,468	—
		<i>g) Folkbiblioteket och Läsesalen.</i>				
1886 års stat.	{ b	1 Bibliotekarie	2,000	—		
	{ b	hyresmedel	500	—	2,500	—
	c	Biträden vid utlåningen:				
		1 första Amanuens	1,080	—		
		1 andra d:o	840	—	1,920	—
	c	Biträdet vid läsesalen	720	—		
1886 års stat.	{ b	1 Vaktmästare, jemte fria rum o. ved	800	—		
	{ b & c	1 Gårdskar, jemte fria rum o. ved	250	—		
	c	Böcker, tidskrifter & tidningar samt inbindning	5,000	—		
	c	Ved och belysning, förslagsvis	3,000	—		
	c	Brandstodsafgifter, förslagsvis	400	—		
	c & d	Diverse, samt oförutsedda utgifter, förslagsvis	1,500	—	16,090	—
		<i>h) Folkliga föredrag.</i>				
	c	Anslag åt Arbetareföreningen för folkliga föredrag	—	—	1,500	—
		— Fmk 295,927: 58 —				
		X. Staden åliggande allmänna onera.				
		<i>a) Skjutshållning.</i>				
Drätselkam:s besl. $\frac{29}{4}$ 1887.	b	Entreprenad, 8 hästar å Fmk 475	3,800	—		
		<i>b) Kronoutlagor.</i>				
K. Manif. $\frac{1}{8}$ 1811 § 3. Res. på städ besv. $\frac{19}{2}$ 1757 § 58.	b	Båtsmansvakansafgift	576	—		
	b	Boskapspenningar & utsådesafgift	53	04	629	04
		Transport	4,429	04	1,305,278	63

		Transport	4,429 04	1,305,278 63
		c) <i>Utskylder till Helsinge kommun.</i>		
		För Gammelstadsqvarnen, förslagsv.	80 —	
		d) <i>Inqvartering.</i>		
Inkv. regl. ^{19/1} 1876. S. F. besl. ^{11/3} 1879.	} b	Inqvarteringskostnader, förslagsvis .	301,567 —	
		e) <i>Inqvarteringsnämnden.</i>		
	b	1 Ordförande	2,000: —	
	b	1 Sekreterare	1,600: —	
1886 års stat.	b	1 Qvartermästare	2,000: —	
	b	1 Translater	800: —	
	b	1 Vaktmästare	800: —	
S. F. besl. ^{23/1} 1885.	b & c	Hyra för nämndens lokal	900: —	
		— Fmk 314,176: 04 —	8,100 —	314,176 04
		XI. Vattenledningen.		
		<i>Förvaltning, drift och underhåll.</i>		
1886 års stat.	b	Äldre biträdande ingenjören, andra hälften af arvodet (se Byggnadskontoret)	2,600 —	
1886 års stat.	b	1 Rörmästare	2,700 —	
	c	Rörläggare- och handtlangaredagsverken, förslagsvis	4,500 —	
	b	1 Maskinist vid pumpverket, jemte fri bostad och ved	2,100 —	
1886 års stat.	b	1 Maskinistbiträde, jemte fri bostad och ved	720 —	
	b	1 Filtrerrörman, jemte fri bostad och ved	1,080 —	
	c	Ved, olja och trassel, förslagsvis .	800 —	
S. F. besl. ^{5/12} 1882.	b	Resemedel för byggnadskontorets ingenjörer	300 —	
	c	Remont å vattenledningens byggnader, hägnader, maskiner och dammar i Gammelstaden jemte öfrigt underhåll, brandförsäkrings-premier och utskylder till Helsinge kommun	6,200 —	
	c	Remont af filterbassinen, förslagsvis	600 —	
	c	Tvättning och komplettering af sanden i en filtrerafdelning . . .	1,500 —	
		Transport	23,100 —	1,619,454 67

		Transport	23,100	—	1,619,454	67
c		Flyttning af elektriska vattenstånds- mätaren från vattenborgen till den närlägnade vaktstugan	300	—		
c		Underhåll af elektriska vattenstånds- mätaren	200	—		
c		Telefonafgift	250	—		
c		Inköp af vattenmätare, förslagsvis .	7,000	—		
c		Reparation och justering af vatten- mätare	700	—	31,550	—
		<i>Utsträckning af rörnätet.</i>				
c		Förbindning af rörledningarna under Unions- och Trädgårdsgatorna genom Kaisaniemi inclusive vat- tenkastare i parken	—	—	1,500	
		<i>Diverse mindre arbeten.</i>				
c		5 st. afstängningskranar å rörnätet	900	—		
c		2 st. vattenposter för trädgårdsvatt- ning i kapell- och teateresplana- derna å Fmk 300	600	—		
c		4 st. vattenposter för gatuspolning	800	—		
		Uppställande af en vattenho å jern- vägstorget för vattning af kreatur	700	—		
c		Inrättande af fribrunn samt vatten- post för försäljning af vatten å Sörnäs lastageplats	1,900	—	4,900	—
		— Fmk 37,950: 00 —				
		XII. Allmänna arbeten.				
		1:o. <i>Byggnader och lägenheter.</i>				
		A) Remont och underhåll.				
c		Badhuset i Brunnsparken, remont och målning	3,800	—		
c		Ombyggnad af uthusen vid Brunns- huset	2,000	—		
c		Införande af vattenledning t. Brunns- huset	2,200	—		
c		Underhåll, förslagsvis	13,000	—		
		B) Nybyggnader.				
b		Kostnaden för uppförande af desin- fektionshuset	22,500	—		
		Transport	43,500	—	1,657,404	67

S. F. besl. ²²/₂ 1887.

		Transport	43,500	1,657,404	67
	c	Uppförande af stall och landningsbrygga vid Gammelstadsqvarnen	440		
	c	Uppförande af allmänt afträde i teateresplanaden	6,000	49,940	
		2:o. Gator och allmänna platser.			
		A) Remont och underhåll.			
	c	Omläggning af Norra Magasinsgatan från Fabians- till Kaserngatan jemte omplanering af backen utanför folkskolan	2,700		
	c	Omläggning af öppna platsen invid kokhuset samt Magasinskajen från kokhuset till träkajarmen	10,540		
	c	Underhåll inclusive snöplogning, förslagsvis	15,000		
		B) Planering och nyläggning.			
	c	Nyläggning af Bangatan mellan Anne- och Fredriksgatorna	6,100		
	c	Nyläggning af Abrahamsgatan från Boulevarden till Andregatan	2,250		
	c	Nyläggning af Rödbergsgatan från Styrmansgatan till Sandvikskajen	2,800		
	c	Makadamisering af Parkgatan, hela längden	12,200	51,590	
		3:o. Kanaler och afloppsdikey.			
		A) Remont och underhåll.			
S. F. besl. 9/11 1887.	b	Bergsprängning för fördjupande af ett utfallsdike å de s. k. Janssonska odlingarne	4,800		
	c	Upprensning och fördjupning af afloppsdiket från fattiggården	1,520		
	c	Sänkning af kloakmyningarne under Elisabets-, Manège- och Kyrkogatorna invid Norra kajen för bildande af stanklås à Fmk 800	2,400		
	c	Underhåll, förslagsvis	2,000		
		B) Nyanläggningar.			
	c	Kanal under Mariegatan från adr. N:o 17 till adr. N:o 28	2,660		
		Transport	13,380	1,758,934	67

		Transport	13,380	—	1,758,934	67
c		Kanal under Stora Robertsgatan från adr. N:o 44 till Fredriksgatan . . .	4,570	—		
c		Kanal under Wladimirsgatan från adr. N:o 13 till Georgsgatan . . .	3,800	—		
c		Kanal under Fabiansgatan från adr. N:o 30 till Wilhelmsgatan . . .	3,000	—		
c		Kanal under Vestra kajen från adr. N:o 14 t. kloaken under Salutorget	4,800	—		
c		Kanal under Andraegatan från Albertsgatan till Abrahamsgatan . . .	4,000	—		
c		Kanal under Boulevardsgtn fr. Annegatan till Södra Esplanadgatan samt från Anne- till Albertsgatan	10,180	—		
c		Kanal från Åbo-kasern förbi Arkadia-teatern till vestra chausséen	5,700	—		
c		Kanal under Norra Sandvikskajen till Repslagaregatan	8,800	—	58,230	—
		4:o. <i>Vägar.</i>				
		A) Remont och underhåll.				
c		Remont o. nytt brolock å Långa bron	3,300	—		
c		Remont af makadamiseringen i Brunnsparakens stora allée . . .	1,600	—		
c		Underhåll, förslagsvis	6,000	—		
		B) Nyanläggning.				
c		Chausserad väg längs Brunnsparakens sydvestra strand från badhuset till villan N:o 6	16,350	—	27,250	—
		5:o. <i>Chausséer.</i>				
		A) Remont och underhåll.				
c		Gångbana längs vestra chausséen från Taipale till Kammio	8,000	—		
c		Underhåll af körbanor, vaktstugor, broar, trummor och handräcken, förslagsvis	12,000	—	20,000	—
		6:o. <i>Hamnar.</i>				
		A) Remont och underhåll.				
c		Stenläggning af Norra kajarmen i Södra hamnen med fältsten . . .	3,500	—		
c		Höjning af brolocket öfver infarten till båthamnen å Magasinskajen	600	—		
c		Anbringande af trappsteg i sluphamnen för beredande af tilläggsplats för båtar	450	—		
		Transport	4,550	—	1,864,414	67

		Transport	4,550	1,864,414	67
		Iståndsättande af kajen i fiskarhamnen	6,000		
	c	Underhåll af kajer, bojor m. m, förslagsvis.	8,000		
		B) Nyanläggningar.			
	c	Utvidgning af vestra lastningsbron i Sörnäs till tvåspårig	15,000		
	c	Planering af ballastplatsen i Sörnäs för utläggning af jernvägsspår	2,100		
	c	4 st. nya bojor i hamnarne å Fmk 1,100	4,400	40,050	
		7:o. <i>Brunnar.</i>			
		A) Remont och underhåll.			
	c	Diverse reparationer, förslagsvis	2,000	2,000	
		8:o. <i>Planteringar.</i>			
		A) Remont och underhåll.			
	c	Underhåll af planteringar och trädskolor, förslagsvis	23,000		
	c	Underhåll af hägnader, förslagsvis	1,500	24,500	
		9:o. <i>Renhållningsväsendet.</i>			
		A) Remont och underhåll.			
	c	Underhåll af afstjelningsplatserna, bryggor och prämar, förslagsvis	2,000		
	c	Vaktors och prämkarlars aflöning, samt tömning af prämarne, förslagsvis	4,400		
	c	Latriners och pissoirers underhåll och renhållning	3,700		
	c	Rengöring af hamnar och kajor, förslagsvis	1,500		
	b	Renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar, entreprenad	12,300		
		B) Nybyggnader.			
	c	Uppställande af en pissoir i Kapellesplanaden	1,000	24,900	
		10:o. <i>Arbetsredskap.</i>			
	c	Inköp och remont af arbetsredskap, förslagsvis	5,000	5,000	
		Transport	—	1,960,864	67

Drätselkam:s besl.
21/10 1887.

		Transport	—	—	1,960,864	67
		11:o. <i>Diverse.</i>				
		Underhåll af tvättbryggor, vedmått. lyktstolpar, m. m. samt diverse oförutsedda utgifter, förslagsvis .	4,000	—	4,000	—
		— <i>Fmk 307,460: 00.</i> —				
		XIII. Pensioner.				
Mag. besl. ¹³ / ₈ 1857.	}	<i>b</i> Rådmansekan I. S. F. Decker . .	400	—		
D:o ¹ / ₉ 1870.		<i>b</i> Magistratssekreteraredottren M. K. Wirzenius	266	67		
D:o ¹⁸ / ₂ 1863.	}	<i>b</i> Stadsfiskalsenkan I. C. Winter och hennes barn	300	—		
D:o ³⁰ / ₁₀ 1867.		<i>b</i> Rådmsdöttrarna C. F. och H. S. Rergholm	340	—		
D:o D:o.	}	<i>b</i> Rådmanen H. L. Crohns' tre barn	600	—		
S. F. besl. ⁹ / ₂ 1875.		<i>b</i> Aktuaren A. Grönholm	1,500	—		
D:o ⁸ / ₄ 1884.	}	<i>b</i> Förra lärarinnan E. Heintzie . . .	800	—		
D:o ²⁹ / ₁₂ 1883.		<i>b</i> Waktmästaren Rosenströms enka .	200	—		
Kontrakt om Brunns-	}	<i>b</i> Biljettförsäljerskan, fru Clement .	400	—		
parkens öfverlåtande.		— <i>Fmk 4,806: 67.</i> —			4,806	67
		XIV. Diverse.				
	}	<i>c</i> Taxerings- och Pröfningsnämndens sekreterare	1,600	—		
		<i>c</i> Expenser, förslagsvis	900	—		
	}	<i>c</i> För revision af stadens räkenskaper	2,100	—		
		<i>c</i> Eldnings- och lysningsämnen, förslagsvis	8,000	—		
S. F. besl. ⁹ / ₁₀ 1875.	}	<i>b</i> Anslag för signalering af middags-	300	—		
		<i>c</i> För stormvarningstelegram, förslags-	250	—		
	}	<i>c</i> Brandstodsafgifter, förslagsvis . .	6,000	—		
		<i>c</i> Arvode åt mantalsskrifvaren för ett tillägg till mantalslängden för upp-				
	}	börden af den personela fattig-	100	—		
		<i>b</i> Bidrag till finska Trädgårdsförening- en i Helsingfors, beviljadt för åren 1882—1892	1,000	—		
S. F. besl. ²⁹ / ₆ 1875.	}	<i>c</i> Register till vallängden	900	—		
		Transport	21,150	—	1,969,671	34

S. F. besl. ²⁴ / ₁₁ 1885.		Transport	21,150	—	1 969,671	34
	<i>b</i>	Anslag till juridiskt biträde åt obe- medlade	2,500	—		
	<i>c</i>	Anslag till arbetshuset för fattiga barn	1,200	—		
	<i>c</i>	Anslag t. fängelseföreningens skydds- herberge	600	—		
	<i>c</i>	Arvode för afsyning af hyrkuskarnes droschkor och slädar samt stäng- sel vid marknaderna, förslagsvis	250	—		
	<i>c</i>	Inventarier till särskilda stadens hus, förslagsvis	3,000	—		
	<i>c</i>	Möbel för Stadsfullmäktiges sessions- sal och kanslirum	6,000	—		
	<i>c</i>	Afkortning å uttaxerade medel och andra inkomster, förslagsvis . .	40,000	—		
	<i>c & d</i>	För oförutsedda behof enl. Stads- fullmäktiges bestämmande, för- slagsvis	70,000	—		
		— Fmk 144,700: 00 —				
	Summa Fmk	—	—	2,114,371	34	

		Hökatäven angifver inkomstens beskaf- fenhet enligt 53 § i kommunallagen.	Inkomster.			
	<i>a</i>		Beräknad behållning från år 1887 .	—	—	187,000
I. Räntor.						
Drättselk. reglem. ^{13/10} 1876 § 15.	}	<i>c</i>	Å bankdepositioner och löpande räk- ning, förslagsvis	1,000	—	
Chausséeoblig. reglem. ^{26/1} 1865 § 4.	}	<i>c</i>	Å chausséeobligationer, förslagsvis .	1,800	—	
		<i>b</i>	Å arrendetomtlösen, förslagsvis . .	4,000	—	
		<i>b</i>	Å arrendetomtlösen i Brunnsparks- området	7,500	—	
Enl. donat. urkunder.		<i>b</i>	Å donationsfonder, hvilkas ränta till- faller staden, förslagsvis : . . .	8,600	—	22,900
II. Tomtlösen.						
S. F. besl. ^{22/6} 1886. Enligt inlösningsvil- koren.	}	<i>b</i>	För arrendetomter, förslagsvis . .	14,000	—	
		<i>b</i>	För villaområden i östra Brunns- parken	2,000	—	16,000
III. Stadens fasta egendom.						
K. S:ns resol. ^{12/1} 1879.	}	<i>b</i>	Räntor och arrenden för donerade hemman, förslagsvis	14,400	—	
Kongl. försäkr. ^{23/2} 1789 §§ 1 & 4.	}	<i>b</i>	Arrenden för byggnader och tomter samt utarrenderade mindre plat- ser inom stadens plan, förslagsvis	36,700	—	
K. Förordningen ^{8/12} 1873 § 6.	}	<i>b</i>	Arrenden för jordlägenheter, villa- områden och smärre platser utom stadens plan, förslagsvis	68,300	—	
Enligt inlösningsvil- koren.	}	<i>b</i>	Arrenden från Brunnsparksområdet, förslagsvis	12,300	—	
Drättselkam:s besl. Kontrakt ^{27/10} 1882. D:o ^{1/6} 1883.	}	<i>b</i>	Chausséearrende	23,535	—	
		<i>b</i>	Hyra för lokaler i Folkbiblioteket .	3,250	—	
		<i>b</i>	Hyra för bodar och diskar, för- slagsvis	9,000	—	
		<i>c</i>	Simhusafgifter, förslagsvis	400	—	
		<i>c</i>	Fiskevattensafgifter, förslagsvis . .	650	—	
		<i>c</i>	Hötägt, förslagsvis	1,000	—	
Transport				169,535	—	225,900

		Transport	169,535	225,900
	c	Mulbetesafgift, förslagsvis	300	
	c	Tillfälliga arrenden och planhyror, förslagsvis	2,800	172,635
		IV. Tomtören.		
	c	Förslagsvis	—	1,900
		V. Inkomstgifvande rättigheter.		
K. Förordn. ³¹ / ₁₂ 1877. K. kung. af s. d. K. kung. ¹ / ₆ 1881. K. S:ns skrivf. ¹⁷ / ₄ 1883.	e	Tolag för till Helsingfors destinerade varor, förslagsvis	70,000	
		Tolag för till Helsingfors sjöledes inkommande varor destinerade till uppstad, förslagsvis	2,500	
	c	Debetsedelafgifter, förslagsvis	400	
Trafiktaxa ⁶ / ₁₁ 1877.	c	Trafikafgifter, förslagsvis	190,000	
D:o. d:o	c	Mätningafgifter, förslagsvis	2,000	
S. F. besl. ¹ / ₆ 1876.	c	Transitomagasinshyra förslagsvis	150	
	c	Hamnafgifter, förslagsvis	100,000	
		Broafgifter, förslagsvis	6,800	
Trafiktaxan ⁶ / ₁₁ 1877.		Ballastafgifter, förslagsvis	500	
		Vågafgifter förslagsvis	2,500	
		Kokhusafgifter, förslagsvis	250	
K. resol. och förkl. på ståd. besvär ¹⁶ / ₁₀ 1723.	c	Marknadsafgifter, förslagsvis	1,200	
K. förordn. ³⁰ / ₃ 1879.		Afgifter af utländingar för försälj- ning af matvaror vid mast, för- slagsvis	1,100	
Kongl. instr. ¹ / ₃ 1759. Enl. kontrakt.	c	Auktionsprovision	700	
Särsk. K. S:ns resol.	c	Stadskällarrättigheter	775	
K. förordn. ²⁴ / ₇ 1883.	c	Biljardafgifter, förslagsvis	224	
Kongl. stadg. ²¹ / ₁₀ 1698.	c	Boupptecknings-procenter, stadens andel, förslagsvis	25,000	
K. förordn. ¹⁷ / ₃ 1879.	c	Boupptecknings-procenter, fattiges andel, förslagsvis	5,000	
	c	Kollektmedel, förslagsvis	200	
1 § 32 kap. R. B. och särsk. författningar.	c	Sakören, stadens andel, förslagsvis	800:—	
Kongl. förkl. ⁸ / ₁₁ 1650.		Sakören, kronans andel, donerad till staden, för- slagsvis	2,000:—	
K. resol. ¹ / ₉ 1664. D:o. ¹³ / ₁₂ 1697.	c	Sakören, stadens fattiges andel, förslagsvis	200:—	3,000
K. Förordn. ¹⁷ / ₃ 1879.		Böter för försummad betalning af kronoutskylder, förslagsvis	1,500	
K. Brefvet ¹⁵ / ₁ 1806. K. kung. ¹⁷ / ₂ 1838.				
		Transport	413,799	400,435

		Transport	413,799	400,435
S. F. besl. ¹⁵ / ₁₂ 1885.	c	Diverse böter, förslagsvis	200	
	b	Arrende för Gammelstadsqvarnen, förslagsvis	3,000	
K. kung. ⁹ / ₂ 1877.	c	Fattigafgifter af i Ryssland vistande personer, förslagsvis	1,800	
	c	Börsprovision, förslagsvis	50	418,849
VI. Diverse.				
K. Förordn. ¹⁷ / ₃ 1879. Regl. för komm. sjukvård. i H:fors ¹² / ₁₁ 1879.	c	Personel fattigafgift, förslagsvis	18,000	
	c	För sjukvård i kommunala sjukhuset förslagsvis	1,400	
	c	Fattighjonsarbeten, förslagsvis	1,000	
K. Förordn. ¹⁷ / ₃ 1879.	c	Jordafkastning från fattiggården, inclusive hö för tvänne hästar, förslagsvis	1,050	
	c	Ersättning för underhåll af fattige förslagsvis	3,000	
Regl. för folkskolorna i H:fors ²⁵ / ₆ 1878.	c	Elevers i folkskolan afgifter, förslagsvis	4,500	
	c	Elevers i folkskolan handarbeten förslagsvis	400	
K. Förordn. ²⁰ / ₅ 1878.	c	Boklån, förslagsvis	1,000	
	c	Hundskatt, förslagsvis	3,500	
	c	Afgifter från klosetterna, förslagsvis	1,200	
	c	Afgifter för spillningsafstjelpning, förslagsvis	500	
	b	Bidrag till brandverket af ryska teatern och ryska Alexanders gymnasium	490	
K. Förordn. ¹⁸ / ₁ 1882.	b	Inqvarteringen ersättes enligt K. Förordningen af den 18 Januari 1882 af ryska Riksskattekammaren	298,567	334,607
VII. Statsbidrag.				
K. S:ns resol. ¹⁵ / ₂ 1884. D:o ¹ / ₅ 1874. D:o ⁹ / ₅ 1878. D:o ¹⁰ / ₁₁ 1887.	b	Till Folkskolorna	52,000	
K. Förordn. ²⁴ / ₈ 1876. K. S:ns bref ³⁰ / ₃ 1886.	b	Till Polisinsättningen	84,000	
K. S:ns bref ⁹ / ₁₀ 1877.	b	Till Gatubelysningen	12,000	
	b	Till Brandverket	8,210	
		Transport	156,210	1,153,891

K. Förordn. $\frac{9}{6}$ 1873. K. kung. $\frac{22}{1}$ 1879.	} <i>b</i>	Transport	156,210	—	1,153,891	—
		Stadens andel af bränvinsskatten, förslagsvis	7,805	23	164,015	23
VIII. Vattenledningen.						
	<i>c</i>	För vattenförsäljning förslagsvis .	175,000	—		
	<i>c</i>	Hyror för vattenmätare, förslagsvis	8,000	—		
	<i>c</i>	Förhöjning vid sentida inbetalning af vattenkonsumtionsafgifter, för- slagsvis	300	—	183,300	—
Uttaxeringen.						
	<i>d</i>	Det belopp, som ytterligare erford- ras, och skall hos kommunens skattskyldige medlemmar uttaxe- ras, utgör	—	—	613,165	11
Summa Fmk			—	—	2,114,371	34